

MARINEFORENINGEN

TIDSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

FEBRUAR 2009 | NR. 1 | 96. ÅRGANG

TEMA

SØVÆRNETS TAMBURKORPS PÅ NYHOLM

for SØVÆRN og SØFART

KOMMENTAR

Visioner for 2009

Af landsformand Jens Ole Løje Jensen.

Her i starten af 2009 vil jeg på landsbestyrelsens og egne vegne takke afdelingerne for det store arbejde, der også i 2008 er blevet udført over hele landet og samtidig vil jeg rette en stor tak for den store opbakning, der har været til de mange forskellige arrangementer, der er afholdt såvel i lokalområderne som på landsplan.

For Forsvaret blev det forgangne år desværre igen et år, hvor Danmarks bidrag til en fredeligere verden led smertelige tab. Danmarks Marineforening skal hermed udtrykke sin tak og store anerkendelse for det farefulde arbejde de udsendte styrker og enkeltpersoner udfører ude i verden, samtidig med at vor dybe medfølelse går til de efterladte familier og pårørende.

I min nytårshilsen sidste år argumenterede jeg for, at vore politiske beslutningstagere skulle bruge Søværnets moderne enheder og deres topprofessionelle besætninger til at sikre dansk skibsfart, ikke herhjemme, men derude hvor terrorister og pirater er en direkte trussel mod de danske skibe.

Det er derfor også glædeligt at se, hvorledes Søværnets enheder i 2008 har været anvendt i internationale operationer til bekæmpelse af terrorisme, pirateri og smugleri. Først med THETIS indsættelse i foråret, hvor enheden beskyttede civile skibe, som sejlede fødevarer fra Kenya til den nødlidende befolkning i Somalia. En opgave som THETIS løste til alles tilfredshed.

Fra august 2008 og til nu har vi set Søværnets største enhed, det fleksible støtteskib ABSALON i aktion ved Afrikas Horn. Men det er ikke blot enheden, der har bragt sig på forsiden af verdenspressen, for om bord er foruden frømand og MP'er også Søværnets Taktiske Stab (STS), som nu for første gang er indsat i en skarp operation. Det er STS, der har den operative kontrol over alle de overfladeenheder, der indgår i Task Force 150, som styrken hedder. Hermed ser vi for første gang "Det Nye Søværn" i aktion, og i en aktion, som er blevet udført med en autoritet og professionalisme, som har aftvunget den største respekt blandt alle "store" maritime nationer.

Det er også med stor respekt, stolthed og anerkendelse, at vi "gamle" marinere har fulgt "Det Nye Søværn" i aktion. Men vi skal ikke nøjes med anerkendelse, for her ser jeg en klar opgave for marineforeningens godt 10.000 medlemmer og de mange lokalafdelinger. Vi har i mange år været gode til at afholde møder og foredrag om Flådens storhedsperioder med kendte søhelte og store søslag. Men vi har nu her en opgave, nemlig at være med til at fortælle om "Det Nye Søværn" og dets vigtige opgaver langt fra Danmark. I skal være med til at fortælle den almindelige befolkning i jeres lokalområder, hvorfor dansk skibsfart er af vital betydning for hele det danske samfund, såvel statskassen som den enkelte, og hvorfor dansk søfarts interesser skal beskyttes, der hvor truslerne er. For hvis ikke den almindelige befolkning forstår vigtigheden af, hvorfor de nye enheder opererer derude, og bakker op om disse opgaver,

Landsformand Danmarks Marineforening, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen.

risikere vi, at nogle politikere mister interessen for disse skibe, og derved risikere vi, at miste dem igen.

Også i de hjemlige farvande og Nordatlanten er Søværnet aktiv

Men det er ikke blot i de operationer, som har fået den store mediedækning, at Søværnets enheder er aktive. For såvel herhjemme som i Nordatlanten er der døgnet rundt - året rundt patruljefartøjer, inspektionsfartøjer og inspektions-skibe, som dygtigt og professi-

onelt varetager farvandsovervågning, søredning og er med til at beskytte danske interesser til søs. Fra Danmarks Marineforening skal der her lyde en stor anerkendelse også for dette store arbejde, hvor afsavnet af familie og venner er lige så stort, som ved enhederne ved Afrikas Horn.

Værnepligt

Her ved indgangen til 2009, er der en anden sag, hvor jeg skal opfordre alle foreningens medlemmer til at trække i arbejdstøjet.

TEL. & FAX: +45 33 12 82 53
POSTGIRO NR: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATUREORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

“ Her kan I alle bidrage med jeres positive holdninger til bevarelse af værnepligten. ”

Det er kampen for at bevare den almindelige værnepligt (VP) her i Danmark. I løbet af 2009 skal vi have et nyt forsvarsforlig, og i forbindelse hermed er der flere politikere, som har ytret ønske om at afskaffe værnepligten. For Marineforeningen, som er upolitisk – men forsvarspositiv – har værnepligten altid været en af vores mærkesager. Det er også de værnepligtige, der igennem snart 100 år, har været grundstammen i vores forening. Men tiden er ikke løbet fra den nuværende værnepligt, som nogen hævder – tværtimod – den er nemlig fulgt med tiden og har vel næppe været bedre end den er i dag: Moderne, effektiv, intens, uden spildtid og med elementer, som skaber stor robusthed i samfundet. Jeg skal ikke her opliste alle de gode argumenter for VP's bevarelse, men henvise til Folk & Forsvar, som i 2008 har udgivet flere hæfter og baggrundsmateriale for dette. Desuden vil Folk & Forsvar også i 2009 afholde debatmøder om det kommende forsvarsforlig. Men jeg skal ikke undlade at kommentere de politikere der siger, at VP er for dyr, og at det er billigere at overgå udelukkende til professionelle styrker. For mig er VP's forbliven ikke et spørgsmål om kolde kontanter, men et spørgsmål om holdninger til de værdier det danske samfund er bygget på, og et spørgsmål om fortsat at forankre forsvarsviljen bredt i samfundet, og give samfundet den nødvendige robusthed, især i en tid hvor ingen ved, hvornår eller hvor den næste terroraktion rammer.

Her kan I alle bidrage med jeres positive holdninger til bevarelse af værnepligten.

Marineforeningen

For Marineforeningen blev 2008 et år med fortsat sejlads i smult vande, besætningen blev forøget til 10.114 gaster, flere afdelinger fik egne “marinestuer” og jeg fornemmer en meget positiv og optimistisk stemning rundt i landet. Det er derfor også med stor optimisme, at jeg ser frem til arbejdet i 2009. For det er i år, at Søværnet går i gang med at detailplanlægge Søværnets 500-års jubilæum, som afvikles i år 2010.

Fra landsbestyrelsens side har vi lovet Søværnets øverste ledelse, at vi vil bakke op om de aktiviteter som Søværnet iværksætter og bidrage til, at 500-års jubilæet bliver markeret over hele landet. Så det er i 2009, at Iude i afdelingerne skal planlægge hvorledes I kan bidrage til denne synliggørelse af jubilæet. Her er det kun fantasien, der sætter grænser for mulige aktiviteter. Find f.eks. ud af hvad Flåden har betydet for jeres lokalområde, kontakt de lokale museer, lokalhistoriske foreninger, planlæg udstillinger og afhold foredrag om Flådens betydning for jeres område, evt. markante enkeltpersoners betydning. Fortæl samtidig også om “Det Nye Søværn”, ja der er nok at tage fat på, men vi står i en enestående gunstig position, hvor det gælder om at synliggøre såvel Søværnet som Marineforeningen og dermed leve op til formålsparagraffen om at styrke nationens interesse for Søværnet og Søfarten.

Sluttelig vil jeg bringe en varm tak til Søværnet og Marinehjemmeværnet for det gode samarbejde, samt til andre der i det forgangne år på forskellig vis har støttet Marineforeningen og ønske alle et godt nytår og fortsat god vind i 2009.

LEDER

Tilretning

Under Dannebrog har siden april 1913 været en vigtig del af Danmarks Marineforenings interne som eksterne promovering. Magasinet, der med denne udgave går ind i sin 96tyvende årgang, har løbende tilpasset sig de layout- og tekstmæssige standarder, der til enhver tid har været gældende på det danske mediemarked.

Med februar udgaven sidste år ændrede vi layoutet, så Under Dannebrog på tekstsiderne fik et moderne magasinpræg. Denne proces er fra og med denne udgave også gældende for det vigtige stofområde – afdelingerne. Hermed opgraderer vi layoutmæssigt afdelingsstoffet.

Fra denne plads skal der lyde en opfordring til afdelingerne om at benytte denne mulighed for lokal eksponering over for vore ca. 30.000 læsere, der primært kommer fra “Det Blå Danmark”. Det anbefales at indsende små korte noter om faktuelle og aktuelle forhold i afdelingen.

Med denne udgave har vi også ændret forsiden, så alle modtagere af magasinet ikke er i tvivl om, at det er Danmarks Marineforening der er udgiver.

Morten

PERSONALIA

Danmarks Marineforenings landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen har modtaget Flottans Mäns Hædertegn.

Informationschef for Folk og Forsvar, Claus Arboe-Rasmussen er den 6. november af Hendes Majestæt Dronningen benådet med Ridderkorset af Dannebrogordenen.

Flotillechef og kaptajnløjtnant i Marinehjemmeværnet, medlem af Kongens Lyngby Marineforening, Alex Jan Poulsen er tildelt Frihedskampens Veteraners Mindemedalje.

Kommandørkaptajn Klaus Bolving afskediges efter ansøgning fra udgangen af november 2008 af Søværnets linje med opsat pension.

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 - fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkisten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsbologichef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer 6 gange årligt.
Oplag dette nummer: 11.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 - Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Medlem af Tilmeldt

Forside: Søværnets Tamburkorps på
NYHOLM.
(Foto: Søværnet)

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

Søværnets miljøskibe forlader København

Hvis uheldet er ude, og en olieforurening sker i Øresund, er det i fremtiden marinehjemmeværnet, der skal reagere først. Søværnets miljøskibe, Gunnar Thorson og Mette Miljø, forlader København og skal fra efteråret operere fra Flådestation Frederikshavn

Af Charlotte Baun Drejka

Et tankskib går på grund i Øresund, og en mindre læk slipper 20 tons olie ud i vandet. Kort tid efter kaster miljøfartøjerne Gunnar Thorson og Mette Miljø fortøjningerne i København for at bekæmpe forureningen.

Denne situation vil i 2009 være fortid, for da vil det være marinehjemmeværnets fartøjer, der skal være først på pletten for at bekæmpe olieforureningen.

Partierne bag det nuværende forsvarsforlig godkendte således før jul, at søværnets miljøskibe Gunnar Thorson og Mette Miljø flyttes fra Holmen i København til Flådestation Frederikshavn. Samtidig skal to af marinehjemmeværnets fartøjer i 900-klassen omplaceres fra Frederikshavn og Hals/Aalborg til Helsingør og København. Flytningen af skibene skal være på plads 1. oktober 2009.

Omrokeringen af miljøskibene sker på baggrund af anbefalingerne fra Forsvarsministeriets kapacitetsundersøgelse vedrørende havmiljø, der lå klar i starten af 2008. Undersøgelsen anbefalede, at søværnets to miljøskibe blev flyttet til Frederikshavn, fordi risikoen for, at der sker et uheld – og dermed havmiljøforurening – i farvandet omkring Skagen er vurderet som særlig stor.

Ved annonceringen af beslutningen sagde forsvarsminister Søren Gade (V): "Jeg er glad for, at anbefalingerne er blevet fulgt, og at miljøskibene flyttes derhen, hvor de gør mest nytte. Sammen med beslutningen om at omplacere to af marinehjemmeværnets fartøjer til Øresundsområdet betragter jeg dette som en væsentlig forbedring af det samlede havmiljøberedskab i Danmark."

Central rolle til marinehjemmeværnet

Med beslutningen får marinehjemmeværnet en mere central rolle som miljøvogter i Øresund, der årligt gennemsejles af omkring 30.000 skibe. De to 900-klasse fartøjer fra marinehjemmeværnet, der skal til Øresundsområdet, er begge udstyret med flydespæringer, så de kan inddæmme en eventuel olieforurening, hvis uheldet er ude.

"Jeg er meget tilfreds med den anerkendelse, der ligger i, at marinehjemmeværnets kapaciteter og beredskab bidrager til at forbedre det samlede havmiljøberedskab i Danmark," fastslår marinehjemmeværnsinspektør, kommandør Karsten Riis Andersen:

De danske farvande gennemsejles af cirka 100.000 skibe årligt. Forsvarsministeriets analyser forudsår, at trafikken med tankskibe vil stige med 26 procent frem til 2020 blandt andet på grund af en forventet øget eksport af olie fra Rusland.

To af Marinehjemmeværnets fartøjer af 900-klassen, som har flydespæringer til inddæmning af forurening, flyttes nu til Øresund.

552 ansatte i Søværnet holdt jul uden for hjemmet

Personellet var indsat i operationer eller udstationeret væk fra deres bopæl

Fra Arktis over Nordatlanten, Færøerne og de hjemlige farvande, til Centralasien og det Arabiske Hav er det også i julen nødvendigt at være på post, skriver Søværnets Operative Kommando på deres hjemmeside. Udover det personel der er indsat i nationale eller internationale operationer – på havet eller på land – eller varetager den direkte vagt- og beredskabsfunktion, er en stor del af personellet fra Søværnet placeret i lande og på tjenestesteder, hvor julen må fejres med kollegaerne i stedet for med familien.

Listen er omfangsrig og er som følger: **Grønland:** SIRIUS/Daneborg, Forsvarets Vagt Meistersvig, Station Nord, Thule Air Base, Grønvedal, inspektionsskibet HVIDBJØRNEN samt inspektionsskutterne TULUGAQ og KNUD RASMUSSEN. **Færøerne:** Færøernes Kommando og inspektionsskibet TRITON. **Det Arabiske Hav:** Støtteskibet ABSALON, støtteelementet i Djibouti, hovedkvarteret i Bahrain. **Søværnets udsendelser i landoperationer:** Irak, Afghanistan, Kosovo, Sudan, Georgien, Serbien, Florida og Mellemøsten. **Danske farvande:** Orlogskutterne THURØ og SAMSØ, patruljefartøjet MARKRELEN, bevogtningsfartøjet FREJA, miljøen-

hederne METTE MILJØ og MARIE MILJØ (1 times varsel), miljøberedskabet (2 timers varsel) samt Dykkerberedskabet. **Danske sømilitære operations- og logistiske centre:** Søværnets Operative Kommando (SOK), Bornholms Marinedistrikt (BHM), Kattegats Marinedistrikt (KGM), Vessel Traffic Service Storebælt (VTS Storebælt) samt de to Operative Logistiske støttecenter i Korsør og Frederikshavn (OPLOG)

FARVANDSVÆSENET ORIENTERER

FARVANDSVÆSENET
Danish Maritime Safety Administration

Søopmåling med ombygget inspektionsfartøj

Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" bringer fremover nyheder og informationer fra Farvandsvæsenet. Første gang tager vi læserne med på togt med JENS SØRENSEN.....

Af Palle Bo Nielsen

Kursen er sat. Farvandsvæsenets inspektionsfartøj JENS SØRENSEN sejler mandag middag den 24. november fra Grenå mod farvandet mellem Grenå og Læsø Rende. Det er et stykke af den såkaldte rute B, som skal måles op. I de næste tolv dage skal skibet i døgn drift kortlægge dybderne for at skabe grundlaget for mere nøjagtige søkort.

Inspektionsfartøjet JENS SØRENSEN har tjent som inspektionsfartøj i Farvandsvæsenet siden 1994. Skibet sørger ikke længere kun for udlægning og vedligeholdelse af afmærkningerne i de danske farvande, en af Farvandsvæsenets kerneopgaver. Nu er JENS SØRENSEN ombygget til også at kunne fun-

gere som søopmålingsskib cirka halvdelen af året. En helt anden type arbejde for skib og besætning er indledt. Skibet har allerede sejlet sit sjette opmålingstogt.

Afløser GRIBBEN

Før sommeren benyttede søopmålerne i Farvandsvæsenet et af Søværnets Standard – Flexskibe GRIBBEN. Den har sejlet som overvågningsskib i de danske farvande siden 80'erne og siden 1993 bidraget til søopmåling med 14 dage lange togter seks gange om året. GRIBBEN skal nu varetage andre opgaver, så Farvandsvæsenet blev nødt til at finde et alternativ.

De danske isbrydere var en mulighed, men disse skibe er store og meget dyre i drift. Farvandsvæsenet egne to inspektionsfartøjer JENS SØRENSEN og POULLØWENØRN har en passende størrelse til opgaven, og da Farvandsvæsenets samtidig har valgt at anvende lokal arbejdskraft til afmærkningsarbejdet på Grønland og derfor ikke skal have et skib

nordpå længere, blev der plads til at bruge en del af året på søopmålingsopgaven.

Ombygningen skete på Esbjerg Shipyard i foråret 2008. Opmålingsudstyr skulle monteres og skibets aptering skulle udvides med ekstra kamre og bedre mandskabsfaciliteter generelt.

Ekkolod og spil

Ombygningen omfattede montering af udstyr til brug for opmålingerne. Flerstråleekkolodet blev taget fra GRIBBEN og monteret i en brønd, som blev bygget ind i skibets skrog. Når loddet ikke bruges eller skal efterses, kan det trækkes op i brønden. Eftersynet kan så ske uden at skibet skal i dok.

Skibet fik ekstra spil agter til brug for de sensorer, som trækkes efter skibet under opmålingerne. Den ene sensor er en Side Scan Sonar, som kontinuerligt "filmer" bunden, ikke som et videokamera men med lyd. Typisk ligger sonaren 5 til 10 meter over bunden og ►

- filmer en op til 200 meter bred bane af havbunden.

Billederne af bunden gør, at søopmålerne bedre kan tolke deres dybdemålinger. Er der pludselig buler på bunden, kan det for eksempel skyldes et vrage, og det kan Side Scan-sonaren tydeligt afsløre.

Den anden sensor er en lyd hastighedsmåler, som slæbes 150 meter efter skibet, samtidigt med at den bevæger sig op og ned mellem overflade og bund og på den måde optager lyd hastighedsdata fra hele vandsøjlen.

Vrag på 24 meter vand der rager 2,5 meter op over havbunden afbildet i dybde dataene.

Lyd hastighedsmåleren sender sine data til ekkoloddet, så det kan korrigere sine dybder for de varierende lyd hastigheder i vandet som følge af variationerne i havvandets temperatur og saltholdighed – både horisontalt og vertikalt - under opmålingen.

Skibet har også fået to ekstra kamre for at skabe plads til tre søopmålere og en tekniker, som skal med foruden den sædvanlige besætning på otte. De fire mand mere har også betydet, at messen og dagrummet er blevet udvidet.

Opmåling i døgndrift

Efter seks opmålingstogter i efteråret er konklusionen klar. JENS SØRENSEN fungerer fortrinligt som søopmålingsskib. Besætningen kan lide den ny type opgave, som stiller andre krav til dem. Opmålingerne foregår i døgndrift, og et togt varer 12 døgn kun afbrudt af et halvt døgn i havn i forbindelse med en weekend.

JENS SØRENSEN's jernskrog er langt stivere end GRIBBEN's glasfiberskrog, og inspektionsskibet kan derfor måle op i dårligere vejr. Det stivere skrog kombineret med en ny Side

Scan Sonar gør, at den typiske fart under opmålingerne er sat op fra seks til otte knob. Desuden er JENS SØRENSEN mere økonomisk at sejle med, da den bruger mindre brændstof og har en mindre besætning. Det betyder en mere effektiv og billigere opmåling.

Planen for 2009 er, at JENS SØRENSEN skal fortsætte med at opmåle i rute B på strækningen vest for Anholt i retning sydøstover mod Helsingør.

Afbrudt af tv

Kursen er mod Anholt. Inspektionsfartøjet JENS SØRENSEN har opmålt to dage i døgndrift, og der er 10 dage tilbage af togtet. Hvis ikke det var for en tv-producer, som skal med om bord for at filme til en kommende udsendelse om dansk søfart og dens historie, var opmålingerne ikke blevet afbrudt.

Redningsstation Anholt starter deres lette redningsbåd og sejler produceren ud til JENS SØRENSEN, som venter uden for Anholt Havn. Han går om bord, og JENS SØRENSEN sejler straks tilbage til rute B for at fortsætte opmålingsarbejdet.

Inspektionsskibet JENS SØRENSEN er bygget om til også at være et søopmålingsskib. Det synlige tegn på ombygningen er, at skibets bæddæk er udvidet med ekstra mandskabskamre. (Foto: Ove Juul, Farvandsvæsenet).

Krydstogtsrekord i København

Krydstogtskibet "Aurora" ved Langelinie kajen i København december 2008.

Med to juleanløb rundede Copenhagen-Malmö Port (CMP) og København Havn 580.000 krydstogts gæster i sæson 2008

P&O Cruises "Aurora" og Fred. Olsens Lines Cruises "Balmoral" anduvede medio december København med ca. 4.500 passager ombord. Dermed nåede det samlede passagertal over kajen for 2008 over 580.000.

-I København kan vi tilbyde noget traditionsrigt og originalt, som adskiller os fra vores konkurrenter – også i december. Som de andre år havde vi sammensat et festligt juleprogram på Langelinie, så både krydstogts gæster og københavnere kunne opleve julestemningen i byen, siger Per Schmidt, General Manager CMP og formand for Cruise Copenhagen Network.

Det står allerede på nuværende tidspunkt klart, at sæson 2009 igen bliver et rekordår for den østdanske turisthavn. Julerykket fordobles, da fire enheder, blandt andet "Queen Victoria", hen over december lægger til kaj ved Langelinie.

Lemvig Kommune sælger Rådhus til Fiskeriskolen

Fiskeriuddannelsen i Thyborøn fremtids-sikres

Om et års tid kommer fiskeriuddannelsen i Thyborøn til at foregå i nye omgivelser, skriver Fiskeritidende. Ifølge avisen har Fiskeriskolen købt det tidligere rådhus i Thyborøn til overtagelse fra 1. august 2009 for 2,5 mio. kr.

Fiskeriskolens elever og ansatte får hermed

2.247 kvadratmeter, inklusive kælder, til rådighed for skolens drift. Fiskeriuddannelsen hører under lovgivningen om erhvervsrettede uddannelser. Derfor har Lemvig Kommune heller ikke haft ejendommen i offentligt udbud.

Borgmester Erik Flyvholm siger til Fiskeritidende, at kommunen gerne støtter en udvikling af skolen i Thyborøn. – Men vi har ikke

haft plads til at samle alle kommunens medarbejdere, og skulle først havde fundet en løsning på det.

Ombygning for 12 mio.

Skoleleder Jan Mortensen oplyser, at skolen har nedsat et byggeudvalg der her efter nytår er gået i gang med projektering og licitation. Samlet er der afsat 10-12 mio. kr., til ombygningen.

Amanda Seafoods i rivende udvikling

Fiskeforædlingsvirksomheden i Frederikshavn, med det fynsklingende navn, ansætter nye medarbejder

De negative signaler om at kriser kradser er på nuværende ikke nået ind i direktionens lokalet på Amanda Seafoods A/S i Frederikshavn – tværtimod. Adm. direktør Jesper Kold Sørensen har skuffen fuld af konstruktive tiltag, der fremadrettet skal sikre udviklingen og dermed overlevelsen for virksomheden. - Vi er midt i en proces, hvor Amanda Seafoods er under forandring fra en virksomhed med produktionsfokus, til en organisation der dagligt har fokus på kundedrevet samarbejde, siger Jesper Kold Sørensen.

Amanda Seafoods har rod tilbage til 1916, hvor Chr. Hansen under navnet "555" startede en produktion af Fiskeboller på dåse som fiskekonservesfabrikkenes først produkt. Efterfølgende var virksomheden omkring en række nicher i sortimentet, inden direktør Finn Tengberg-Hansen i midten af 1950'erne fik ideen til at producere "Amanda Rogn". Dette satte for alvor Amanda Seafoods på verdenskortet som producent af kvalitetsfiskeprodukter.

Fra Kerteminde til Frederikshavn

Opkøb af andre fiskeproduktionsvirksomheder og kravet om optimal produktionssikkerhed gjorde, at Amanda Seafoods for få år siden samlede hele produktionen på et moderne fabriksanlæg i Frederikshavn. Det fynsklingende brands "Amanda Seafoods" blev dog fastholdt som navnet, der i dag står som kvalitetsmærke for konservesprodukter, der omfatter sortimenter med rogn, makrel, tun og torskelever.

Ud over det vigtige danske marked, eksporterer virksomheden fiskekonserves til England, Frankrig og Spanien. For at betjene den hastigt voksende kundeskare aftager Amanda Seafoods i dag godt 2.000 tons råvarer fra fangstområder i de indre danske farvande samt Nordsøen og det nordlige Atlanterhav.

Skånsomme fangstmetoder

Amanda Seafoods er godkendt og certificeret til at sælge produkter med MSC mærkat. MSC står for Marine Stewardship Council og er en international uafhængig certificeringsordning. MSC belønner de fiskeproducenter, der ønsker at drive et bæredygtigt erhverv, ved at sætte organisationens karakteristiske blå logo på de færdige produkter. MSC bygger på tre principper:

- Fiskeriet skal udføres på en måde der ikke fører til overfiskeri og nedfiskning af den udnyttede art. For de arter der er nedfiskede, skal fiskeriet udføres på en måde, der fører til genopbygning af arten.
- Fiskeriet skal udføres på en måde, der bevarer havets økosystem, det fungerer, strukturer og diversitet.
- Fiskeriet er underlagt et effektivt forvaltningssystem, der respekterer lokale, regionale og internationale love. Fiskeriet er desuden underlagt standarder, der sikrer langsigtet udnyttelse.

Eksempel på sortimentet hos Amanda Seafoods A/S

Kabystips

Amanda Luxusrognfrikadeller med krydderurter (ca. 16 stk.)

Ingredienser:

- 400 g Amanda Luxusrogn
- 2 mellemstore kogte, pillede kartofler
- 1 1/2 spsk. hvedemel
- 2 æg
- 2-3 spsk. hakkede krydderurter (f.eks. persille og purløg)
- salt og peber

Fremgangsmåde:

- Mos kartoflerne og rør dem med rognen.
- Tilsæt hvedemel og rør æggene i ét ad gangen.
- Tilsæt krydderurter, salt og peber og rør sammen til en fars. Lad farsen hvile i ca. 15 min.
- Form farsen til frikadeller og steg dem 5-6 min. på hver side i en blanding af olie og smør ved middel varme.
- Server med grøn salat, kartofler og citronskiver.

Folk & Forsvars debatmøder om Forsvarets fremtid

Folk & Forsvar har hen over vinteren arrangeret en landsdækkende møderække, hvor emnet er Forsvarets Fremtid. Som medlem af organisationen har medlemmer fra Marineforeningen deltaget i de fleste af disse arrangementer.

Den 2. og 3. marts afvikles de to sidste ordinære møder. Første møde afholdes den 2. marts kl. 1900 på ALSION i Sønderborg. Dagen efter den 3. marts sluttet der i Aakirkeby-Hallerne på Bornholm ligeledes kl. 1900. Ved begge arrangementer er der op-

læg ved Folk & Forsvars formand, Frank E. Andersen.

Møderækken slutter den 16. maj kl. 1000 med en forsvars- og sikkerhedspolitisk konference i Landstingssalen på Christiansborg.

SEO er død

Den navnkundige redaktør af 'Under Dannebrog' 1997-2002, Søren Erik Rønde Olesen (SEO) er død - 76 år.

SEO gjorde tjeneste i Marinen i 1953-54, primært i ministrygeren SØHESTEN. Han stod senere for at samle sine gamle orlogskammerater i 'SØHESTENs Venner' til årlige sammenkomster - et prisværdigt initiativ, der fuldt og helt lever op til Marineforeningens idealer.

SEO, der blev indmeldt i Marineforeningen i 1982, havde en lang journalistisk karri-

ere indenfor dags- og lokalpresse. Han var derfor et naturligt valg for Marineforeningen som afløser for 'SAM' som dette blads redaktør i en tid. SEO moderniserede 'Under Dannebrog' med styrket vægt på stof fra orlogs- og handelsflåden, og fortsat høj prioritering af afdelingsstoffet. Ét af de redaktørmæssige højdepunkter kom, da SEO fik foretræde for Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik, som han lavede et spændende interview med til 'Under Dannebrog'. SEO skabte sig en omfangsrig og nyttig bekendtskabskreds, og vi er mange,

der tænker tilbage på de altid hyggelige stunder i SEO's selskab.

For sin indsats modtog SEO, på sin 70 års fødselsdag, Marineforeningens Hæderstegn i guld.

SEO blev født d. 13. april 1932, og han døde på Hospice Djursland d. 24. november 2008. Æret være SEO's minde.

Søren Konradsen, landssekretær og redaktionsudvalgsformand

John Oldvej er gået fra borde

Pens. Vicetoldinspektør John Oldvej, Haderslev, afgik ved døden mandag den 12. januar 2009 79 år gammel.

John Oldvej blev indkaldt til Søværnet i 1952, og indmeldte sig i Marineforeningens Haderslev afdeling i 1976, hvor han var afdelingens formand i perioden 1985 til 1989.

I 1985 blev han indvalgt i Landsbestyrelsen som repræsentant for distrikt 8 og varetog med energi de sydøstjyske afdelingers forhold i landsbestyrelsen. Fra 1990 var han desuden medlem af foreningens forretningsudvalg indtil han i 2003 afgik fra landsbestyrelsen.

I perioden 1993 til 2003 var han medlem af bladudvalget, hvor han var en meget omhyggelig korrekturlæser på "Under Dannebrog". Efter sin udtræden af bladudvalget fortsatte han denne vigtige opgave indtil 2006.

John Oldvej var en hyggelig og god kammerat, der havde et stort hjerte for Marineforeningen, og han vil blive savnet blandt kammeraterne i såvel Haderslev afdelingen som i landsbestyrelse og forretningsudvalg. Æret være hans minde.

Kurt Flatau, landsnæstformand

SENDEMANDS- MØDE 2009

I henhold til vedtægternes §16 indkaldes til det årlige ordinære sendemandsmøde

**lørdag den 9. maj 2009
kl. 11.00**

i Tinghallen, Tingvej 2,
8800 Viborg med dagsorden
iflg. vedtægternes §18.

Detaljeret dagsorden
følger i næste nummer af
Marineforeningen Tidsskriftet
Under Dannebrog

OBS – Adresseændringer skal altid meddeles til såvel Landskontoret som Lokalafdelingen !

TEMA

Søværnets Tamburkorps på NYHOLM

Søværnets Tamburkorps flyttede i 2008 ind på NYHOLM. Korpsets daglige leder, seniorsergent Anders Rasmussen fortæller her om korpsets dagligdag.

Tamburkorpset flyttet til Søværnets Musikhus

Af Anders Rasmussen, Leder af Søværnets Tamburkorps

Søværnets Grundskole i Auderød lukkede hovedporten den 22. december 2007, - det regnede de fleste med! Medlemmerne i tamburkorpset havde dog for længst regnet den ud, - dagligdagen for dem i Auderød ville fortsætte. Vi havde den tvivlsomme ære, at fortsætte dagligdagen i mere end et halvt år i det Nordsjællandske, mens håndværkere knoklede på Holmen for at færdiggøre korpsets nye "Musikhus"

Tamburkorpset har haft en rigtig god tid i Auderød, så den lange ventetid, efter luknin-

gen, skal ikke overskygge de forudgående 44 år.

Musik på Holmen

Mandag den 24. november 2008 afholdt Søværnets Tamburkorps indvielse af det nye "Musikhus på Nyholm". Bygning 37, der i 1800 tallet husede Søminevæsnet og umiddelbar før musikkens indtog, var det til dels opmagasinering af minemateriel, - og undervisningslokaler for Søværnets Specialskole.

Nu spiller musikken på Holmen, - og det er bare fantastisk. Det er ren nostalgi, at musicere på den gamle Flådestation der rummer så megen historie. Med marchøvelser under

åben himmel med Mastekranen i baggrunden og de mange ansatte der efterhånden er på Holmen som publikummer gør, at dagligdagen føles som var det et arrangement for Majestæten.

Medlemmer rekrutteres fra de værnepligtige

Tamburkorpset består i dag af 23 m/k der har fået deres musikalske baggrund, blandt andet fra musikskoler, by garder og for tiden også fra landets musikkonservatorier. Medlemmerne rekrutteres til stadighed blandt værnepligtige med 4 måneder tjeneste. Langt de fleste medlemmer kender vi fra forudgående prøver der starter, op til et år før indkaldelsen. Efter ▶

Lyse øvelokaler fremmer arbejdsglæden.

Danmarks Marineforenings afdelinger er populære "kunder"

Søværnets Tamburkorps har ca. 120 årlige rejsedage til arrangementer i ind og udland. Opgaven består i, at synliggøre søværnet på bedste vis, - ingen opgaver er for små, blot må det ikke være af privat karakter. Korpset har mange faste arrangementer, hvilket er rigtigt rart. Et er når marineforeningerne kalder, - magen til entusiastiske arrangører findes næppe. Intet bliver overladt til tilfældigheder og hjælpen er altid nær. - og så er der lige det med forplejningen. Vi ved, og smiler over hele hovedet når Marineforeningerne byder på frokost, så står den på mad og drikke når den er bedst. Marineforeningernes Sendemandsmøde er et af de faste holdepunkter. Det samme gælder for, Mindehøjtideligheden i Odden Kirke den 22. marts for "Slaget ved Odden i 1808", udnævnelser ved Søværnets, - og Flyvevåbnets Officersskole, Det Sønderjyske Tattoo og Ringridning i Aabenraa, hvor korpset er adopteret, etc.

► endt værnepligt overgår de til en 35 års kontrakt (afgår fra tjenesten ved udgangen af den måned de fylder 35 år, red.), der indeholder en 6 måneders prøvetid, så ved optagelse binder man sig for minimum 10 måneder.

Trenden er, at tjenestetiden løber over 1 - 2 år. Så har man fået en forsmag på et liv som musiker, på musiker lignende vilkår og måske klar

til en videregående uddannelse uden for Søværnets trygge rammer. Heldigvis er der også en del der forbliver ved korpset i en længere periode. Afhængig af længden på tjenesten, optjenes tid og løn til, at få betalt uddannelse uden for forsvaret. Derved har man muligheden for ikke, at stå uden uddannelse i en alder af 35 år.

Vi i Søværnets Tamburkorps glæder os til at møde Marineforeningernes medlemmer rundt i landet. Skulle man på et tidspunkt komme forbi Holmen, er alle velkommen til at kigge ind og ved selvsyn opleve Musikhuset på Minørvej 1, med lidt held rammer i en af de dage, hvor vi er hjemme.

**Søværnets
Tamburkorps har
udgivet en CD,
der indeholder
en lang række
populære
indspilninger
fra det maritime
sfære.**

CD'en koster 100,00 kr. og kan købes ved henvendelse på tlf. 25 16 42 80 eller kontakt@tamburkorpset.dk

Tirsdag den 13. januar 2009

Tirsdag den 13. januar 2009 vil altid stå som en ganske særlig dag i Søværnets historie. Det var den dag, hvor Søværnet overdrog kommandoen for Task Force 150 i Bahrain, men samtidigt overtog kommandoen over NATO 's stående minerydningsstyrke i København

Af kaptajnløjtnant Jesper H. Lynge, presseofficer Søværnets Operative Kommando

Det seneste halve år har været et hæsblæsende år. Udover de operative opgaver i farvandede omkring Danmark, Færøerne og Grønland så har Søværnet, med ABSALON og Søværnet Taktiske Stab i spidsen, opereret i Adenbugten. Denne operation har i bogstavelig forstand sat ABSALON på søkortet, så der efterhånden ikke findes en dansker som ikke ved, at ABSALON befinder sig under sydlige himmelstrøg!

Dette er selvfølgelig positivt, for det er med til at cementere Søværnet som en nødvendig del af Danmark, og med til at skabe forståelse for de "værktøjer" som Søværnet råder over. Værktøjer der kan anvendes både nationalt og internationalt – aktivt og passivt.

Men alting har en pris! De to besætninger på ABSALON, og Søværnets Taktiske Stab, har ikke haft mange rolige øjeblikke under deres operation i Adenbugten. Men hvad der til tider måske har syntes håbløst og opslidende, har i allerhøjeste grad givet mening, og de har uden tvivl gjort en forskel, endog en særdeles betydelig forskel. Deres indsats har været med til at sætte problematikken omkring pirateri på den internationale dagsorden, og været medvirkende til, at en lang række internationale tiltag nu er på bedding, eller allerede sat i søen. Tiltag hvis formål er, at komme truslen mod den civile skibsfart til livs.

Selvom kommandoen over Task Force 150 nu er givet videre til Tyskland, så fortsætter ABSALON sin operative indsats i Adenbugten frem til omkring 1. april, og lur mig, om vi ikke kommer til at høre mere fra skibet inden da.

Den næste opgave er i mellemtiden allerede sat i søen. Som nævnt overtog vi komman-

doen over SNMCMG1 (STANDING NATO MINE COUNTER MEASURE GROUP 1) den 13. januar 2009 ved en ceremoni i København.

Den danske kommandostab kommer til at operere fra kommandoskibet THETIS, og operationen kommer til at vare det næste år. I løbet af dette år skal den danske stab lede minerydningsfartøjer fra forskellige NATO-lande, og opgaven går i sin kompleksitet ud på, at rydde miner og andre eksplosiver i de Nord-europæiske farvande og Middelhavet. Og der

er nok at tage fat på. Et forsigtigt estimat lyder på cirka 1.000.000 stk.

Herudover er formålet med operationen, at træne og opbygge færdigheder, der gør styrken i stand til, på meget kort varsel, at blive indsat i brændpunkter, hvor end dette så måtte være påkrævet.

Jeg ser frem til at høre mere fra SNMCMG1, og skal løbende holde Marineforeningen Tidsskriftet Under Dannebrog læsere orienteret.

Den danske flotilleadmiral Per Bigum Christensen tv. overdrager kommandoen for TF-150.

Den danske kommandørkaptajn Henrik Holck Rasmussen th. overtager kommandoen for SNMCMG1.

SKYTTELAVENE

Fængslende skydning

Garderne vandt endnu engang trekantskydningen i november over personaleforeningen FIOV fra Vridsløse Fængsel og skyttelavet fra Brøndby Marineforening. Dysten fandt sted i Vridsløse vis avis Vridsløse Fængslets mure.

Af rapporten fra Anders Jørgen Hansen fremgår det, at Garderne fik 937 point mod 921 til

Brøndby Marineforenings Skyttelav og 909 til FIOV. Bedste skytte fra Brøndby var Jens Ole Løje Jensen med 185 point. Det gav dog kun en tredjeplads i enkelt skytte konkurrencen, da FIOV's Henny Mesnicow fik 188 point og Niels Langstrup fra Garderne 193 point.

Selv om der var problemer for Brøndby med

resultaterne, fik glæden dog overtaget, da den efterfølgende spisning, langt oversteg skytternes forventning.

Næste trekantskydning afvikles den 18. november 2009 med Garderne som værter.

Pokal retur til Randers

Med 420 point mod 415 point til Århus vandt de 13 skytter fra Randers Marineforenings Skyttelav ved venskabskydningen i Århus fortjent pokalen tilbage til skabet i Randers. Det med det fortjente fremgår af et skriv fra Ole Poulsen, Randers, der også oplyser, at

bedste skytte blev Poul Erik Dahlgård, Randers med 89 point.

Ved juleskydningen med De Samvirkende Soldaterforeninger gik det knap så godt. De mandlige skytter fik kun sekundære place-

ringer. Tove Høeg holdt dog fanen højt for Marineskyttelavet med 47 point. Ved trekantskydningen gik det lidt bedre for mændene. Her fik Poul Erik Sandahl med 19 point en placering som nummer 2.

Masser af konkurrencer i Ebeltoft

Mikkel Brøggers liste over Ebeltoft Marineforenings Skyttelavs aktiviteter hen over anden halvår af 2008 indeholder adoptions-, jubilæums-, mesterskabs-, firkant-, fælles-, distrikts-nordisk-, hjemmebane- og sluttelig juleskydning.

De ni arrangementer startede med Adoptionskydningen den 17. august. Her deltog besætningen fra adoptionsskibet LÆSØ, mandskab fra Søværnets Dykkerskole, medlemmer fra byrådet samt Marineforeningen. Med 285 point vandt Ebeltoft Marineforening, medens 282 point gav en delt andenplads til Byrådet og LÆSØ.

Skyttelavets 25 års jubilæum blev fejret med en stor jubilæumsskydning den 24. august. Her havde vi inviteret alle Marineforeningens afdelinger i Distrikt X, samt de foreninger fra Ebeltoft der deltager i de årlige fællesskydninger, oplyser Mikkel Brøgger. – Desværre var Randers, den eneste afdeling fra Marineforeningen der deltog. Der var afbud fra Horsens og Samsø, medens vi ikke hørte fra de andre. Det var lidt skuffende.

Til gengæld mødte de øvrige inviterede foreninger talstærkt op. Ebeltoft Marineforenings bedste hold – hold 3 – blev her overhalet af Ebeltoft Borgerlige Fugleskydningsselskabs to hold. 433 point fik Fugleskydningsselskabets bedste hold. Der var ét point mindre til andet holdet, medens Marineforeningen fik 427 point. Fugleskydningsselskabets bedste skytte, Jesper Nyhuus vandt den individuelle skydning med 146/5x. Her fik Marineforeningens Poul E. Dalgaard en andenplads med 146/2x.

Foreningmesterskabets "Åbne klasse" blev den 13. september vundet af Willi Ebling. Bjarne Jensen vandt "Lukket klasse" Firkantturneringen i Århus dagen efter mellem Århus, Randers, Grenaa og Ebeltoft Marineforeninger blev vundet af Ebeltoft i såvel Hold som Individuelt.

Det blev til en fjerdeplads til Marineforeningen, da Skytteforeningen, Våbenbroderforeningen, Borgerligt Fugleskydningsselskab, Flyverhjemmeværnet og Marineforeningen den 20. september afviklede Fællesskydning. En andenplads blev resultatet for Ebeltoft ved Distriktskydningen den 28. september.

Landsbestyrelsesmedlem Bjarne Thorgrim Jensen th. overrækker Tommy Schmidt pokal for bedste individuel skytte ved Distriktskydningen den 28. september.

Afdelingen har taget initiativ til at starte en Nordisk Hjemmebaneskydning med kommunens Nordiske venskabsbyer. Her blev svenske Arboga Skyttegrille bedst med Ebeltoft Marineforening på anden pladsen.

Juleskydning den 17. december og opstart på den landsdækkende Hjemmebaneskydning er seneste "skud" på den omfangsrige aktivitetsplan for Ebeltoft Marineforenings Skyttelav.

Kaj Nissen Krogh blev vinder af Kongens Lyngby Marineforenings skyttelavs mesterskabs- og handicapskydning 2008.

Julesjov i Lyngby

I november og december afviklede skytterne i Kongens Lyngby flere spektakulære skydninger. Mesterskabs- og Handicapskydning, Julesjovskydning med tips/blind og figurskydning stod på programmet.

Vinder af mesterskabsskydningen og handicap ditto blev Kaj Nissen Krogh. Tipsskydningen blev vundet af Per Kirkegaard Niel-

sen. Blindskydningen af Flemming Moberg medens Michael Falck tog sig af figurskydningen. De mange flaskepræmier blev uddelt ved afdelingens Julestue den 4. december.

Efter juleferien startede træningssæsonen den 5. januar, fremgår det af rapporten fra Peder Møller Hansen.

København bliver i Park til 1. maj

Frank Horn oplyser, at København Marineforenings Skyttelav har fået fristen for fraflytning af skydelokalerne under Park forlænget til 1. maj 2009.

Primo november deltog 22 skytter fra København og Frederiksberg Marineforeninger i en

venskabsskydning. Inden skydningen serverede Frederiksberg afdelingen luksus sandwichs i deres ydmyge lokaler.

Efter træningen den 2. december var der juleafslutning med gløgg, æbleskiver og kammeratlig samvær i marinestuen. Tre nye

medlemmer – Ina Brunn Sørensen, Kurt Hvid og Preben Tang - blev samme aften optaget i skyttelavet. Juleskydningen blev i øvrigt vundet af Flemming Hansen med Ole Reese på en anden og Joan Arneberg på en tredjeplads.

Fregatskydning i Esbjerg

Esbjerg Marineforenings skyttelav holdt den 11. oktober fregatskydning, oplyser Erik Lassen Sørensen. Efter monstring foran Marinehuset gik skytterne i flot position til Vesterhavsgade, hvor arrangementet blev afholdt.

Under kommando af Svend Aage Kærslund Nielsen brugte de 26 skytter rundt tre timer, inden det blev en kendsgerning, at Ingvar Christensen måtte aflever fregatkaptajn titlen til skyttelavs formand Finn Ottosen. Kurt Sørensen blev udnævnt til næstkommanderende. Hans Hede fik den lidet flatterende titel Spjælgast.

Efter skydningen bød Poul Bjørnhart på Bøf Stroganoff og Citronfromage, medens musikerparret "Jonna og Kaj" vederlagsfrit gav musikisk underholdning.

Esbjergs afgående fregatkaptajn, Ingvar Kristensen med de to fanebærere, afdelingsnæstformand Bjarne Lauridsen tv. og afdelingskasserer Gunner Hansen th.

Den Danske Flåde 1510-2010

I samarbejde med kommandør Poul Gross vil Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" frem til august 2010 beskrive de store træk i flådens historie. Den 10. august 1510 beordrede kong Hans, at kaptajn Henrik Krummedige skulle være "øverste kaptajn og høvedsmand for alle kaptajner" (admiral). Han skulle tage vare på majestætens skibe, og dermed havde vi officielt fået en flåde i Danmark. I det første afsnit beskrives flåden inden 1510. I de følgende artikler orienteres i meget koncentreret form om de vigtigste søslag, hvem der havde kommandoen, og hvem der sørgede for opbygningen af den danske flåde.

Tiden før 1510: Vikinger og askefisere

Af kommandør Poul Grooss, Center for Militærhistorie, Forsvarsakademiet.

Fotos: Marinens bibliotek

Flådens fødsel dateres til den 10. august 1510. Inden da havde vi jo haft en flåde i Danmark i omkring 700 år, men man kan ikke direkte sige, at der til kongemagten eller statsmagten i vikingetiden hørte en organiseret flåde. Kongen kunne under visse omstændigheder samle store flådestyrker.

Et gennemgående træk i Danmarkshistorien er, at indbyggerne i Danmark i mange år med stor dygtighed har evnet at færdes på havet. Hermed er der opstået en søhandel, og det har medført et naturligt behov for at beskytte søhandlen mod trusler fra såvel sørøvere som konkurrenter. Helt frem til 1800-tallet medbragte krigsskibene laster, og handelsskibene

var bevæbnede, så det har været svært at skelne nøje mellem krigsskibe og handelsskibe og mellem privat foretagsomhed og statsmagten.

Først drejer det sig om vikingernes flådestyrker, som jo undertiden stod under kongens kommando. Det var ikke hans skibe. De tilhørte ofte rige storbønder og købmænd, og det krævede en vis form for enighed i riget at drage i "leding". Vikingerne brugte deres skibe meget dygtigt, og de havde forskellige skibstyper. Nogle var slanke, hurtige og velegnet til kamp. Andre var brede og mere klodsede, men kunne medbringe større laster, som for eksempel heste.

Normalt brugte man skibene til at transportere krigere, som i øvrigt var de samme som skibenes besætninger, og kampene foregik normalt på land. Ved sjældne lejligheder kæm-

pede skibene til søs, hvor man gik på siden af fjenden og brugte, buer og pile, sværd, økser og ild. Man kender i dag ret meget til selve skibbygningskunsten fra den tid, men ellers er den historiske viden om de sømilitære forhold frem til flådens fødsel i 1510 ret sporadisk og ufuldstændig.

I den sidste del af vikingetiden etablerede man en slags værnepligt i forbindelse med leding, hvor landet var delt ind i små områder ("skipæn"), som hver skulle stille med et skib samt besætning og proviant til 16 uger. Drog man i leding, det vil sige på krigstogt, var der undertiden nogle, der valgte at blive hjemme og lüne sig ved den hjemlige ild, og de var ikke særlig velsete. Dem kaldte vikingerne for "askefisere".

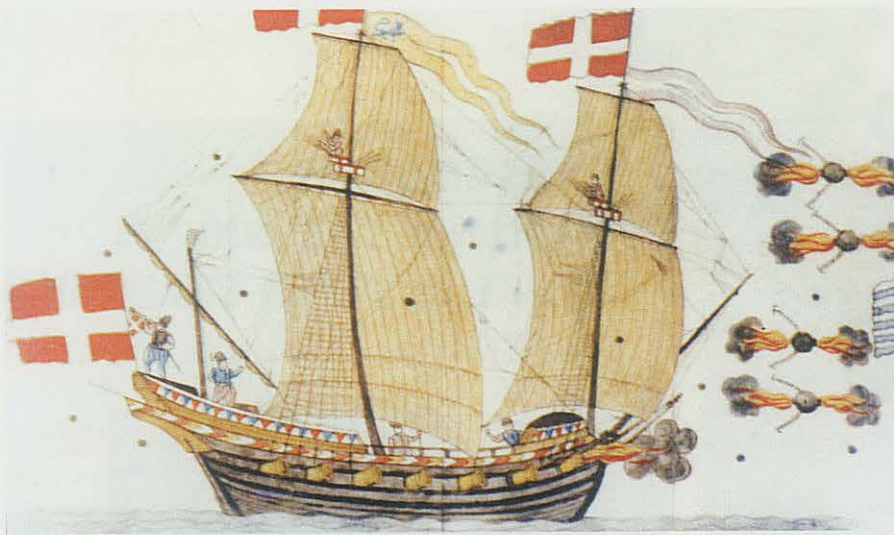
Omkring overgangen fra vikingetiden til middelalderen blev København gjort til landets hovedstad, for byen lå midt i riget, da Skåne, Halland og Blekinge var danske. I København blev der etableret en slags flådestation, som man i dag kan finde spor af under det nuværende Rigsarkiv og Slotsholmsgade, i området mellem det nuværende Finansministerium og Tøjhusmuseet.

Ledingsystemet blev ændret under Valdemar den Store og biskop Absalon, som havde brug for en flåde hvert forår, når venderne skulle bekæmpes. Det blev så lavet om til en skat, som skulle betales af dem, der ikke stillede med skibe og mandskab. Senere kunne Valdemar Sejr samle en stor flåde, som i 1219 medbragte så store styrker, at den nordlige del af Estland kunne erobres.

Ledingsystemet døde ud omkring år 1300, men da kong Erik Menved i 1304 pludselig skulle bruge en flåde, måtte han etablere en moderniseret version af ledingen: For hver gruppe bønder, der havde en indtægt på 10.000

Vikingskibene fandtes i mange modeller og størrelser. Fælles for dem var, at de var sødygtige og velsejlende, og samtidig kunne de på grund af deres ringe dybgang gå langt op ad floder og åer. De kunne gå for sejl og åer. Konstruktionsmæssigt udgjorde de datidens højteknologi.

Efter vikingeskibene kom de såkaldte kogger, som var temmelig klodsede, men de kunne til gengæld rumme en relativt stor last. Herfra udviklede man så kraveller, egentlig krigsskibe – men på den tid blev de kaldt fredsskibe – med "bösser", det vil sige med håndskydevåben og kanoner.

mark, skulle der udrustes en kogge på 50 læster med mandskab og proviant til 16 uger. Det system varede kun ganske få år, og så døde det ud. Omkring 1350 skulle Valdemar Atterdag bruge en flåde, som han pålagde købstæderne og lensmændene at opstille. Flåden erobrede nogle år senere Gotland, og den svenske konge måtte anmode Hansaen (Hansa bystaterne omkring Østersøen) om hjælp mod danskerne.

I 1384 er det dronning Margrethe den Første som lover at komme Hansaen til hjælp mod sørøvere. Danmark stiller med ni skibe, heraf formentlig syv der tilhørte adelsmænd og to der tilhørte dronningen, men det er uklart, ligesom det også er lidt uklart, om dronningen og adelsmændene i virkeligheden finansierede sørøverne for at genere Hansaen. I hvert tilfælde fik Danmark atter rådighed over Skåneområdet og de skånske slotte fra Hansaen i 1385. Skibene blev i øvrigt kaldt "fredsskibe", og omkring 1398 introduceres der skibe med "bösser" (kanoner og geværer med krudt).

Der var store handelsinteresser på spil i Østersøen, og den danske konge sad på udsejlingen. Begge kyster af Øresund var danske. Næsten al handel foregik på køl (det vil sige med skib), da transport over land ikke var noget realistisk alternativ over større afstande. Store Bælt var meget vanskelig navigabelt frem til begyndelsen af 1800-tallet, så al handel gik gennem Øresund. Hvis man byggede en fæstning på hver side af Sundet og havde krigsskibe i nærheden, så kunne man opkræve afgifter for passage. Det var baggrunden for bygningen af Kronborg ved Helsingør og fæstningen Kärnan i Helsingborg. Hermed

fik den danske konge fra 1429 en fin indtægt, men de to fæstninger alene var ikke nok til at sikre opkrævningen. Kongen kunne støtte sig til sine barske kaperkaptajner. Hvorledes ski-

FAKTA

2010 bliver et festligt år

Flåden fejrer sit 500-års jubilæum tirsdag den 10. august 2010, men i løbet af året bliver der mange andre ting at fejre. For det første har Hendes Majestæt Dronningen rund fødselsdag den 16. april 2010. Dernæst fejrer Flådestation Korsør 50-års jubilæum i maj 2010. Så følger alle jubilæumsfestlighederne, som kort beskrives i det følgende. Dernæst fejrer flåden den 4. oktober 2010, 300-årsdagen for slaget i Køge Bugt. Søværnet håber selvfølgelig, at disse begivenheder giver anledning til, at man markerer eller fejrer dem lokalt.

bene så ud, ved vi kun fra en række unøjagtige kalkmalerier.

En læst er en meget gammel betegnelse for enten en tørlast mellem 1,3 og 3,1 kubikmeter tørlast eller i mere moderne tid en skibslæst på 150 kubikfod med en normalvægt på 2,6 tons. Groft regnet havde en kogge på 50 læster en lasteevne på ca. 100 tons.

FAKTA

Hvorledes markeres flådens jubilæum?

Mange af detaljerne er selvfølgelig ikke på plads endnu. På selve jubilæumsdagen, som er tirsdag den 10. august 2010, forventes flåden at udføre paradering for Hendes Majestæt Dronningen, som vil være om bord i kongeskibet DANNEBROG. Det vil finde sted i nærheden af København. I weekenden forinden - den 7. og 8. august 2010 - forventes flådens skibe at aflægge besøg i deres respektive adoptionshavne rundt om i landet. Torsdag den 12. august kommer der stort flådebesøg i København. Der forventes deltagelse af mange udenlandske orlogsskibe, og skibene vil blive fordelt over mange forskellige kajstrækninger i byen. Under flådebesøget fra torsdag den 12. til mandag den 16. august 2010 vil der blive afholdt forskellige former for koncerter og andre festligheder nær skibene. Desuden vil der blive arrangeret besøg om bord i nogle af dem.

Chefen for Søværnets Operative Kommando vil være vært for en flådekonference i København, hvor et stort antal udenlandske flådechefer vil være repræsenteret.

I perioden fra august til oktober 2010 planlægges havnerundfarter og rundvisninger på de historiske områder på Holmen, hvor deltagerne også vil kunne følge udviklingen i Københavns havn, hvor flåden med sin base og sit værft i mange hundrede år var byens

største arbejdsplads. I Frederikshavn arbejder arrangørerne af "Tordenskiolddagene" på at få besøg af et antal såkaldte "replica-skibe", det vil sige nybyggede efterligninger af sejlskibe fra 1600-tallet til 1800-tallet. Måske kan besøget udvides til andre danske havne, hvis økonomien tillader det.

Jubilæet vil også blive markeret ved udstillinger, og i løbet af 2009 og 2010 vil der blive udgivet et ret stort antal bøger med relation til flåden. Nogle af bøgerne vil beskrive flådens historie, men Søværnets Operative Kommando har lagt stor vægt på også at bruge lejligheden til at informere om Søværnets virke i nutiden og i fremtiden. Der vil således også komme bøger om søværnets dagligdag i danske farvande, på Færøerne og i Grønland samt om den mere krigsmæssige indsats under fremmede himmelstrøg, hvor Søværnets skibe og personel deltager i internationale operationer.

Sidst men ikke mindst vil Troels Kløvedal producere fem TV-udsendelser, hver på en times varighed, om flådens historie. Temaet er, at Danmark igennem historien har været en søfartsnation med rige indtægter fra havet og fra søhandel, og at landet har haft en stærk flåde til at beskytte sine vitale interesser. De fem udsendelser vil blive transmitteret af DR TV omkring selve jubilæet, og det bliver nogle udsendelser, man kan glæde sig til.

“Limfjordens Fristelser”

Fotodelen med til at højne standarden på bog fra Limfjordslandet

Bøger der har til formål at promovere specifikke lokaliteter og lokale egnsretter, sprøjter ud fra landets trykmaskiner. Morsø Turistforening har med støtte fra Morsø Kommune og Profilerings Mors ultimo 2008 udgivet en af de bedre af slagsen – “Limfjordens Fristelse” – om Mors, fisk, fiskere og skaldyr.

Ud over lokalhistoriske billeder bringer bogen en række flotte natur- og menufotos optaget af Ole Gertsen og Per Zangenberg.

Bogen er, ifølge udgiveren, først og fremmest en kogebog som med afsæt i Limfjordens sunde og naturlige råvarer skal inspirere læserne til i højere grad at anvende skaldyr og fisk som en del af den faglige kost.

Ud over opskrifter fortæller der om fiskeriets historiske betydning for Mors, samtidig med at der sættes fokus på de tiltag, og den indsats der gøres i dag for at skabe en bæredygtig balance mellem fiskeriet og Limfjordens naturlige miljø.

Alt i alt er “Limfjordens Fristelser” en anbefales værdig bog for personer, der med et snært af gastronomisk tæft og historisk vid også interesserer sig for det vestlige Limfjordslands muligheder for smukke naturoplevelser.

“Limfjordens Fristelser” – om Mors, fisk, fiskere og skaldyr.

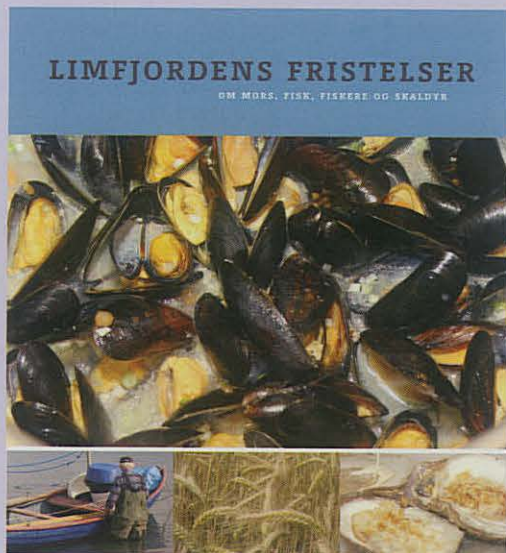
Udgivet af Morsø Turistforening.

124 sider.

Kr. 248,00.

Sælges gennem Morsø Turistbureau tlf. 97 72 04 88

ISBN: 978-87-988669-0-9

FLÅDENS SKIBE - Fregatterne HOLGER DANSKE og NIELS EBBESEN

Fjerde hæfte i serien Flådens Skibe på gaden

I serien om Flådens Skibe er forfatter Tom Wismann og forlaget Steel & Stone Publishing nu nået til fortællingen om de to engelskbyggede fregatter HOLGER DANSKE og NIELS EBBESEN.

Skibene, der indgik i RIVER-klassen, blev bygget under 2. Verdenskrig, og sejlede under såvel engelsk som canadisk flag, inden de indgik i den danske flåde i 1945.

Helt frem til 1963 var de to enheder et markant element i Søværnets, på den tid meget variable sammensætning. Skibene blev brugt som skoleskibe. Det bragte dem rundt i det meste af Nord-europa samt Middelhavet, Caribien og De Forenede Stater.

Både HOLGER DANSKE og NIELS EBBESEN løste også operative opgaver som fiskeriinspektion og stationstjeneste ved Grønland og Færøerne. Herudover deltog de i den almindelige farvandsovervågning i danske farvande.

Det fjerde hæfte lever godt op til den linje, der er lagt med de tre tidligere udgivelser.

Flådens Skibe nr. 4 – Fregatterne HOLGER DANSKE og NIELS EBBESEN

Forfatter: Tom Wismann

Udgivet på Forlaget Steel & Stone Publishing

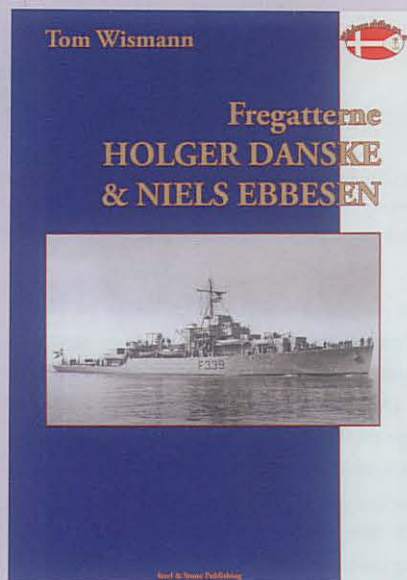
44 sider + omslag.

Indeholder mange foto og illustrationer.

Kan bestilles på www.flaadensskibe.dk eller tlf. 22 87 20 29

kr. 110,00 inkl. forsendelse.

ISBN: 87-991490-4-4

SØKRIG I DANSKE FARVANDE UNDER ANDEN VERDENSKRIG 1939-1942

Interesse for "Det Blå Danmark" førte til bogudgivelse om forholdene i de danske farvande under 2. Verdenskrig

Når folk går på pension kan alt ske. Det er journalist Poul Bech, tidligere medarbejder på Fredericia Dagblad gennem 39 år, et godt eksempel på. – For nogle år siden begyndte jeg at interessere mig for, hvad der skete af begivenheder i danske farvande under 2. Verdenskrig, siger Poul Bech til Marineforeningen Tidsskriftet Under Dannebrog. – Jeg fandt ud af, at der ikke fandtes ret meget litteratur om dette emne – og det undrede jeg mig over i forhold til de mange begivenheder, der var – bortset fra Flådens Sænkning i 1943, som jo har været særdeles godt beskrevet. Jeg begyndte at samle oplysninger fra arkiver og fra privatpersoner og jeg har i dag vel omkring 30-40 fyldte arkivmapper stående.

Poul Bech undrede sig også over, hvor lidt der er fremkommet om den sømæssige side af besættelsen. I bogen giver han for første gang læserne mulighed for at sætte sig ind i disse forhold i perioden 1939-1942. Forfatteren er allerede i gang med skriveriet til bog to.

Her kommer han blandt andet ind på de mange tyske u-båds forlis i 1945, de mange tyske flygtningeskibe der kom til Danmark, sabotage mod krydseren NÜRBERG, sænkningen af en række større tyske skibe med miner, de danske værfters rolle samt de mange passagerskibe der blev taget af tyskerne med mere.

Begge bøger beskriver dermed et vigtigt stykke danmarkshistorie.

SØKRIG i danske farvande under Anden Verdenskrig 1939-1942

Forfatter: Poul Bech

Udgiver: Det Schönbergske Forlag

289 sider med ca. 75 fotografier, tegninger, kort og illustrationer.

Pris: 299,00

ISBN: 98-87-570-1723-6

Effekter fra Marineforeningens slopkiste

BELIKA-STRIK
Dansk kvalitetsstrikkvarer.

50% uld & 50% acryl. Marineblå med foreningens kendingstegn broderet med gylden silke tråd på brystet.
Str. 48 – 66 fra S til 7XL.

Varene kan ses på www.marineforeningen.dk under Landskontoret – varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

Jubilæum og indvielse i Vordingborg

Fuld "skrue" på aktiviteterne ved dobbeltarrangement på Sydsjælland

Afdelingsformand for Vordingborg Marineforening, Jes Hansen var ovenud tilfreds med forløbet af fejringen af afdelingens 70 års jubilæum og indvielse af nyt marinehus. – Det er med stor glæde, vi takker alle som gjorde den 2. december 2008 til en uforglemmelig dag for os i Vordingborg Marineforening, lyder det spontant fra Jes Hansen. – Vi blev begavet fra alle sider. Unikke affekter i form af billeder, fotografier, maritime rariteter så som nathus med kompas, skibsskrue, skibsskrublad, bordflag, stor Marineforenings logoplatte samt ikke at forglemme en del kontanter. Her var blandt andet en 20euro seddel fra vore kammerater i Tyskland. Det glæder mig også, at vor tidligere formand Kurt E. Andersen trods sin sygdom mødte frem til receptionen.

Blandt talerne var, ud over afdelingsformanden, landsformand Jens Ole Løje Jensen, Vordingborg Sydhavns tidligere chefhavnefoged Arne

Martins samt landsbestyrelsesmedlem for distrikt 4/Sydsjælland Henrik Marrill Christiansen.

De tre udefrakommende talere fokuserede alle på det forhold, at Vordingborg Marineforening gennem sin 70års levetid har gennemgået en udvikling, der i dag er mundet ud i, at afdelingen nu sidder i et hus med en unik og fantastisk udsigt. En række anekdoter fra den Sydsjællandske købstad og Marineforeningen blev også luftet.

Mange har gjort en stor indsats

Efter receptionen mødtes medlemmerne for at evaluere dagen. Mange havde gjort en stor indsats, for at arrangementet skulle gå op i en højere enhed. Blandt andet fik fotografierne Bent E. Nielsen og Franco Hansen samt huschef Ole John Nielsen, barchef Jørgen W. Nielsen, Støtteforeningen og juniormedhjælperne Rune Nielsen og Jacob Hansen flotte roser med på vejen.

Vordingborg Marineforening og støtteforeningens bestyrelser december 2008. Bagerste r.f.v. Hans Lytzen, Kurt Andersen, Ole Nielsen, Henning G. Nielsen samt Jørgen Olesen. Mellemste r.f.v. Jørgen W. Nielsen, Ole John Nielsen og Jes Hansen. Forreste r.f.v. (Støtteforeningen for Vordingborg Marineforenings bestyrelse). Mona Lytzen, Anette Jørgensen, Inger Andersen, Annegrethe Nielsen og Inge Mieritz.

Marineforeningens landsformand Jens Ole Løje Jensen og frue Lani Løje Jensen på vej til reception ved Vordingborg Marineforenings store arrangement den 2. december.

Gaven fra Danmarks Marineforening på vej ind i Vordingborg Marineforenings nye marinehus. Foto: Franco Hansen, Masned Sund

Gåpåmod og fanden i voldsk initiativ er hovedelementet i denne beretning om, hvordan Aabenraa Marineforening kom tilbage på banen efter nogle år på mere eller mindre stand by. Redaktionen har fået afdelingen til at beskrive sagsforløbet. (Tilrettet og redigeret. red.)

Medlemmer sat i pant for at skaffe nyt marinehus

Af afdelingsformand Aabenraa Marineforening, Viggo Hansen

Efter at afdelingen i flere omgange har været lagt i mølpose, har Aabenraa Marineforening i denne omgang eksisteret i ca. 20 år. Afdelingen havde først til huse i det tidligere Havnekontor og siden i det tidligere Sømandshjem. Begge ejendomme stillet kvit og frit til rådighed af Aabenraa Havn. Eneste omkostning var betaling af varme og elektricitet. Moderne boligbyggeri på havnen gjorde dog, at Marinestuen skulle nedrives og Aabenraa Marineforening blev sagt op.

Hver gang vi har skullet flytte, har Aabenraa Havn altid været os til stor hjælp. Men denne gang havde de ikke frie lokaler, vi kunne overtage. Havnen fandt dog en lille grund, som de godt ville stille til rådighed for Aabenraa Marineforening. Denne grund ligger ved siden af roklubberne med vel nok Aabenraa's fineste udsigt.

Vi havde igennem mange år kørt med samme kontingent, og der var aldrig ret mange penge i overskud. På den baggrund var der ikke meget at bygge ny Marinestue for. Det blev så besluttet at sætte kontingentet op til det dobbelte - nemlig 300,- kr. årligt.

Flere gange havde bestyrelsen prøvet via kommunen at få hjælp. Det blev dog aldrig til noget konkret. I banken fik man at vide, at som forening kunne man ikke låne større beløb til evt. huskøb / byggeri.

Vi var så nogle medlemmer, der var rundt og kigge på forskellige muligheder her og der. Blandt andet i Borris Lejren, hvor vi så på et gam-

melt træhus, der skulle brækkes ned, flyttes og genopbygges. Det var spild af tid.

Så var jeg på Aabenraa Sygehus en eftermiddag, for at besøge et af marineforeningens medlemmer. Tæt på sygehuset var der en plads, der tilhører en lokal vognmand, som er kendt for at handle med lidt af hvert. Da jeg kørte forbi, så jeg at han havde flere sektioner af nogle pavilloner stående.

Det viste sig så, at han havde købt dem fra Slagelse Teknisk Skole. Vi kunne bruge de 3, hvoraf de 2 dannede et stort lokale og den sidste del bestod af en indgang med 2 komplette toiletter og et lokale der kunne bruges som køkken. Jeg fik kontakt til vognmanden, der ville sælge det hele leveret nede på havnen til kr. 165.000,-. Ja den var fin, men ingen penge havde vi som bekendt nok af..

Jeg havde Aabenraa Havns havnemester med oppe for at kigge på pavillonerne. Han sagde god for, at vi måtte sætte dem op på den grund, de ville stille til rådighed. Herefter fik vi meget hurtigt lavet nogle tegninger, som blev godkendt på Teknisk Forvaltning.

Så skulle der findes penge. Aabenraa Marineforening havde dengang bare ca. 20.000,- kr. i beholdning, og da tiden hurtigt nærmede sig, hvor vi ville ryge ud af den gamle Marinestue, måtte jeg en tur i banken. Jeg fik oplyst, at som forening kunne vi ikke låne store penge af banken. Jeg tilbød så at stå som garant for beløbet. Det var heller ikke noget problem. Men banken mente, det var bedre at dele beløbet mellem flere ►

Brugt og slidt pavillon...

... bliver på få måneder til Aabenraa Marineforenings nye domicil placeret ned til Aabenraa Fjord.

► garanter i stedet for at jeg ene mand skulle stå med risikoen. Vi fik så hurtigt samlet 10 medlemmer, der ville være garant. Det beløb vi skulle låne, var ca. kr. 200.000,-. Det ville sige at hver Garant skulle stå for kr. 20.000,-. Vi oprettede så Aabenraa Marineforenings Venner. Der blev så lavet papirer fra banken og i foreningen som alle garanter var med til at underskrive. Det hele blev lavet med 10-års tilbagebetalingsfrist.

Vi fik så pavillonen købt. Nogle medlemmer gik i gang med at få pladsen gravet ud og lavet fundament. Her fik vi igen hjælp fra havnen,

der sendt folk over for at hjælpe med det grove arbejde. Samtidig fik vi lidt fyldmaterialer leveret fra et af havnens skæve grus firmaer, og var derfor rimelig hurtigt klar til at få pavillonen leveret.

Vi fik så tilsluttet strøm og kloak til toiletterne. Herefter gik alle hurtigt i gang, og fik det hele lukket og tætnet, så vi kunne få tilsluttet el til radiatorerne, få køkken monteret, alt malet indvendig og møblerne sat på plads og effekter sat op.

Vi betalte selv elektrikeren. Den autoriserede kloakmester betalte Aabenraa havn. En del blev sponsoreret af Voetmanns Tømmerhandel (Bygma), medens afdelingens medlemmer og deres koner lavede alt arbejdet.

Alt betalt tilbage

Vi har så i de sidste mange år haft stor glæde af vor egen Marinestue. Der har været mange arrangementer med stort fremmøde. På den baggrund blev de 200.000,- kr. som vi lånte i december 2001 tilbagebetalt i december 2007. Den hurtige tilbagebetaling af gælden er kun lykkedes, fordi alle medlemmer massivt bakker op om stuen og Marineforeningen.

Vi har så yderligere sidste år renoveret stuen indvendigt, fået lavet nyt gulv, malet og fået nye gardiner. Dette kostede kr. 30.000,- som vi selv har betalt. Dette dækker dog kun materialer, da det igen var afdelingens medlemmer, der lavede arbejdet.

Afdelingen har Finn Køhler til at stå for alt indkøb af øl og vand, og hvad der ellers skal bruges. Det er sådan set ham, der kører kassen i foreningen, og sørger for, at der kommer penge i banken, til glæde for os alle og især kassereren.

Vores næste projekt er at få høj rejsning og nyt tag på bygningen. Enten efter samme princip eller med hjælp fra sponsorer og fonde. Hvis det da ikke går sådan, at vi kan betale det hele selv.

Til slut vil jeg benytte chancen til at takke alle medlemmer og deres koner, der har været med til at hjælpe. Tak til alle firmaer der har været med til at sponsorere diverse materialer og arbejdskraft/maskinkraft. En stor tak til Aabenraa Havn for deres altid positive indstilling overfor Aabenraa Marineforening.

Apropos...

Afdelingsformand i Randers Marineforening, Lars Gjøttermann skriver...

Jeg læste i Under Dannebrog's decemberudgave under Apropos, at Holbæk Marineforening havde en hornmine, som interesserede kunne overtage. Da jeg ringede, var den allerede væk. Efter vi har fået egen Marinestue i Randers, har jeg længe søgt en sådan hornmine til at pynte sammen med et anker og en granit-

pullert foran huset, hvor Marinestuen er. Er der afdelinger eller andre "Maritime" kredse, hvor man har en sådan hornmine, som man vil give bort? Så er vi meget interesseret. Jeg kan kontaktes i dagtimerne på telefon 96 16 19 03 eller aften på 86 42 69 32.

Nærværende Tidsskrifts læserrejsearrangør EURO-TEMA Specialrejser oplyser...

At der allerede ultimo december 2008 er tilmeldt 11 rejsedeltager til læserrejsen 2009. Rejsetemaets centrale emner er Det 3. Rige, hvor deltagerne – blandt meget andet – skal opleve retssalen fra Nürnbergprocessen, Hitlers "Ørnerede" samt sejltur på Königsee mellem sneklædte alpetoppe. Der er afrejse ud af Danmark den 26. juni med hjemkomst den 2. juli.

Skibsklokken fra A 560 ÆGIR på arbejde i Helmand ørkenen

En skibsklokkes historie fra Rostock til Afghanistan

Af fungerende presseofficer, feltpræst (Hæren) Thue Raakjær Jensen, Camp Bastion

Det hele begyndte en søndag formiddag. En militærpolitimid fra søværnet var til gudstjeneste, men gudstjenestens indledning var lidt tam. Burde der ikke være kirkeklokker? Nu er det med kirkeklokker altid sin sag, når man er i mission. Normalt er der noget, som kan larme – eller kalde til gudstjeneste, men sjældent med en smuk tone. Granathylstre og drivhjul til pansrede mandskabsvogne er blevet brugt. Her i Camp Bastion kunne vi godt tænke os at produktudvikle disse tiltag lidt, men endnu bedre: burde der ikke være en klokke – en rigtig klokke?

Som tænkt så sendt – straks var der en mail af sted til de rette personer i Danmark. Ganske kort tid efter ankom en gråmalet skibsklokke med navnet ÆGIR. Hvilket skib var ÆGIR? Nu er det normalt i den danske flåde at genbruge navne. Dette skib – ÆGIR – viste sig at være et depot- og skoleskib, som blev taget ud af tjeneste i 1967.

Bygget til den kinesiske flåde

Skibets historie begynder i Rostock i 1937. Her bliver der bygget et forsyningskib – en tender – til den kinesiske flåde. Imidlertid får Tyskland selv brug for skibet! Det bliver døbt TANGA og kommer til at indgå i flotillen på Nordsøen. TANGA fungerer omkring slutningen af 2. verdenskrig i den tyske minerydningsjeneste. I 1948 kommer TANGA til Danmark som en del af Marshallhjælpen. Det bliver ombygget, og i 1951 bliver det døbt ÆGIR.

ÆGIR fungerer som depotskib og skoleskib. Det er på forskellige besøg - fra Middelhavet til Canada. I 1964 indgår det i Kongedelingen til Middelhavet i anledning af Prinsesse Anne-Maries bryllup med Kong Konstantin. I 1967 udgår ÆGIR af flådens tal og bliver hugget op. Skibet var

A560 ÆGIR's skibsklokke er kommet til ære og værdighed på danske Camp Bastion i Helmand ørkenen. (Foto: Jesper Rømer).

knap 95 m. langt. Det havde to maskiner på i alt 8.500 Hk. Besætningen var på 227 mand - hertil kom 122 elever. Der kunne være flere ombord på ÆGIR, end vi bor i Camp Bastion.

Søværns anrit

Sjovt at tænke denne historie med, når man hører skibsklokken kalde til gudstjeneste søndag formiddag. Ikke på almindelig kirkeklokkevis – men naturligvis som om det var ombord på et skib. Der er udarbejdet en instruks om, hvordan der skal ringes, så denne

tradition kan videreføres også på kommende hold, hvis ikke der skulle være en sømand, som kender traditionen.

Nu har det maritime omkring gudstjenesten imidlertid bredt sig. Derfor har militærpolitibetjenten været i gang med vennerne hjemme i Søværnet igen. Denne gang var det for at skaffe en gudstjenestestander - et rødt kors på en hvid dug. Gudstjenestestanderen hejses, når der lydes fra klokken første gang. I håndbog for orlogsgaster står: "Så længe standeren vajer, skal der herske ro i skibet; ingen honnør med pibe, horn eller musik gives." Om dette også gælder generator- og skydebarrelarm, det melder grundbogen ikke noget om.

Nu kunne man godt overveje, hvad mon vore britiske naboer tænker? For slet ikke at nævne – hvad tænker man udenfor hegnet? Men det gør jo ikke noget, for vi tager bare vore gode traditioner med os – som briterne deres skotske sættepiber. Og når flyvevåbnet, flåden og hæren tager i en fælles mission, så må tingene blive blandet på en ny måde. Derfor er der en skibsklokke og en gudstjenestestander midt i ørkenen i Helmand.

FAKTA -TANGA/ÆGIR

- Længde: 96,2 m. Brede: 13,5 m. Dybgang: 4,14 m. Deplacement: 2.620 ton. Fart: 17,5 knob.
- 4. december 1937 løber Schnellbootbegleitschiff TANGA af stabel Schiffswerft & Maschinen Fabrik Neptun i Rostock, Tyskland. Skibet skulle være moderskib i den kinesiske marine.
- 1938 bliver skibet overtaget af den tyske krigsmarine.
- November 1941 sejlede TANGA som stabsskib til Kirkenes i Nordnorge.
- Fra maj 1942 til 1947 var skibet indsat i den tyske minerydningsjeneste.
- 1948 overgår skibet til Danmark.
- 12. december 1951 indgår skibet i flådens tal under navnet A560 ÆGIR.
- Fra januar 1952 til marts 1956 nævnes ÆGIR officielt som et depotskib. Samtidig anvendes det som skoleskib for kadetter. Endvidere bruges det til kommandoskib i forskellige øvelsesafdelinger. Kommandoen stryges den 9. marts 1956.
- Fra oktober 1956 til februar 1958 bliver ÆGIR omarmet og omapteret.
- 17. april 1958 er der på ny kommandohejsning.
- I september 1964 indgår skibet i Kongedelingen til Middelhavet i anledningen af brylluppet mellem Prinsesse Anne-Marie og Kong Konstantin.
- I 1964 ændres betegnelsen fra depotskib til skoleskib.
- 10. januar 1967 udgår ÆGIR af flådens tal.
- 20. juli 1967 bliver skibet solgt til Jernhaven, Masnedø for ophugning.

Portræt af EJNAR MIKKELSEN

Søværnets nyeste enhed til suverænitetshåndhævelse og farvandsovervågning i Nordatlanten er inspektionsfartøjet EJNAR MIKKELSEN, der er nr. 2 af KNUD RASMUSSEN klassen.

*Af kaptajnløjtnant Troels Sundwall,
chef EJNAR MIKKELSEN*

Sammen med inspektionsskibene, inspektionskutteren TULUGAQ, Sirius patruljen i Nordøstgrønland, Søopmåling Grønland og Flyvevåbnet udøver inspektionsfartøjerne af KNUD RASMUSSEN klassen en række sikkerhedspolitiske opgaver. Disse er primært suverænitetshåndhævelse og farvandsovervågning. Opgaverne er en naturlig følge for enhver suveræn stat i dets bestræbelser for bl.a. at sikre statens eksistens, suverænitet, økonomisk velfærd, samt befolkningsmæssig og geografisk integritet. Det giver, ifølge professor i international politik, Bertel Heurlin, forsvarsmæssigt og økonomisk set problemer for Danmark pga. dets geografiske størrelse. Riget udstrækker sig over et helt ocean med udbredelse til det amerikanske og europæiske kontinent og med 3 befolkningsgrupper. Vurderet efter geografisk størrelse og udstrækning er Danmark en verdensmagt; men har på grund af begrænsede kapabiliteter, herunder en lille befolkning, svært ved at alene at forsvare kongeriget. For at bevare integriteten samarbejder Danmark i koalitioner, som tilfældet har været ved optagelsen i NATO og i forbindelse med indgåelse af aftalerne med USA om forsvaret af Grønland.

Inspektionsfartøjernes rolle i dette opgavekompleks er blandt andet konstant tilstedeværelse for at sikre, at der ikke pågår ulovlige aktiviteter i det grønlandske og færøske område, herunder krænkelse af det territoriale farvand og i den økonomiske zone. Desuden løses en lang række af mere civilpræget opgaver, herunder eftersøgnings- og redningsaktioner, fiskeriinspektion, bekæmpelse af olieforurening, isbrydning og patienttransporter. Udover at opgaverne er til støtte for lokalbefolkningen, er opgaverne også med til at sikre identiteten mellem Rigsfællesskabet og de mennesker der færdes i Grønland, herunder grønlænderne selv, danskere, udenlandske fiskere, turister, minearbejdere og diverse olie- og mineralefterforsknings hold der i stigende grad frekventerer Grønland. Således er disse

opgaver også med til at sikre den befolkningsmæssige integritet.

KNUD RASMUSSEN klassen

Opgaverne er igennem de sidste 35 år blev løst af inspektionskutterne af AGDLEK-klassen. I takt med at disse skibe efterhånden er udtjente, sammenholdt med at fiskeriaktiviteten ved Grønland er flyttet længere væk fra kysten og et ønske om at kunne udøve større tilstedeværelse i perioder med dårligt vejr, er der opstået et behov for at finde et bedre alternativ til inspektionskutterne. Derfor blev det i sidste forsvarsforlig besluttet, at bygge i første omgang 2 inspektionsfartøjer, hvor af KNUD RASMUSSEN er den første, EJNAR MIKKELSEN er den anden. KNUD RASMUSSEN indgik operativt ved farvandene omkring Grønland i august 2008, mens EJNAR MIKKELSEN forventes operativ i Nordatlanten fra februar 2009.

Inspektionsfartøjerne er væsentlig større end kutterne, og er udover større besætning, udrustet med helikopter dæk og et eftersøgningsfartøj. Såfremt klimaforskernes prognoser holder stik, kan man forvente en fortsat afsmeltning af isen ved Nordkalotten, hvilket kan medføre en intensiveret trafik i området bl.a. som følge af en åbning af Nordvest passagen, øget olieeftersøgning ved Nordpolen, øget minedrift og en øgning af krydstogturismen. Derved øges behovet endnu mere for skibe af KNUD RASMUSSEN klassen, frem for inspektionskutterne.

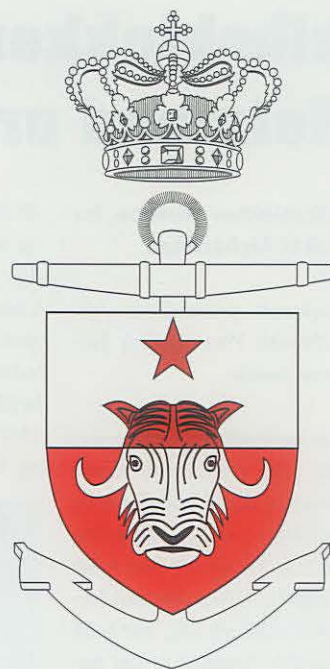
Inspektionsfartøjet EJNAR MIKKELSEN er bygget af Karstensens Skibsværft A/S som nybygning nr. 401. Karstensens Skibsværft A/S fik skroget bygget på det polske skibsværft Stocznia Północna (Northern Shipyard) i Gdansk, hvorfra skibet blev søsat den 1. juli 2007.

Skibet blev navngivet i Skagen den 13. september 2008 af den grønlandske landstingsformand Ruth Heilmann. EJNAR MIKKELSEN bliver adopteret af Aabenraa og Sisimiut.

Polarforskeren Ejnar Mikkelsen

EJNAR MIKKELSEN er navngivet efter den danske polarforsker Ejnar Mikkelsen.

Ejnar Mikkelsen blev født den 23. december 1880 i Vester Brønderslev. Som 13-årig forlod han skolen, og efter en tur med GEORG STAGE sejlede han 3 år på Ostindien. Efter flere forgæves forsøg på at komme med på polar-

ekspeditioner (på grund af hans unge alder) lykkedes det med en styrmandseksamen i hus at komme på Amdrups ekspedition langs Blossville-kysten i Østgrønland i år 1900. Han var den fødte opdagelsesrejsende med særlig interesse for polaregnene, så året efter var han med på Carlsbergfondets ekspedition til Østgrønland. 1901-02 deltog han i Baldwin-Zieglers polarekspedition, i 1906-08 var han leder af The Anglo-American Polar Expedition, 1909-12 var han leder af Alabama-ekspeditionen til Nordøstgrønland, hvor han ledte efter Mylius Erichsens og Høegh Hagens lig. Mylius Erichsen, Høegh Hagen og Jørgen Brønlund (Knud Rasmussens barndomsven) var forulykket på Danmark Ekspeditionen 1906-08, men kun Jørgen Brønlund blev fundet. Ejnar Mikkelsen fandt ikke Mylius Erichsen og Høegh Hagen, men han fandt nogle beretninger, som de havde efterladt sig i depoter. Eftersøgningen trak så længe ud, at da Ejnar Mikkelsen og hans rejsefælle maskinmester Iver Iversen vendte tilbage til basen i 1910, var resten af mandskabet taget hjem allerede i august, hvilket havde været aftalt i forvejen. Mikkelsen og Iversen overvintrede to gange, før det lykkedes at få kontakt med et skib. De blev i sommeren 1912 fundet af et norsk sælfangerskib.

Allerede under hans første ekspedition til Østgrønland vakttes interessen for Ammassalik-beboernes velfærd, og under den sidste blev han klar over de store jagtmuligheder for grønlænderne i det centrale Østgrønland.

Efter en kort tid hos ØK var Ejnar Mikkelsen havariexpert i Baltica under 1. verdenskrig,

og han blev i 1918 rejsende korrespondent for Nationaltidende. Det førte ham til Finland, de baltiske randstater, Argentina og Mexico de næste fem år.

1923-24 startede Ejnar Mikkelsens engagement i Østgrønland for alvor, idet han var med i den nationale kreds, der ønskede at anlægge en ny koloni nord for Ammassalik for over for Norge at hævde suveræniteten. På privat basis og med Ejnar Mikkelsen som leder blev så Scoresbysund anlagt i 1924 og befolket året efter med grønlandere fra Ammassalik, nu efter aftale i statens regi. Efter nogle år som leder af et hvalfangeranlæg på Færøerne blev det i 1932 til endnu en ekspedition til Blossville-kysten for at opføre fangsthytter på passende steder, så grønlanderne kunne rejse mellem Scoresbysund og Ammassalik. Hytterne blev privat finansieret, men staten stillede skib til rådighed. Det var igen et modtræk mod de norske aktiviteter, der førte til norsk okkupation af visse landstrækninger, hvad der dog i 1933 blev kendt ulovligt ved domstolen i Haag.

Ejnar Mikkelsen deltog også i 1932 som medlem af den danske delegation ved retssagen

i Haag om Østgrønlands retsstilling, og han bidrog væsentligt til, at Østgrønland tilfaldt Danmark og ikke Norge.

Ejnar Mikkelsen blev i 1933 inspektør for Østkysten, en post han beholdt indtil 1950.

Gennem disse år besøgte "Miki", som grønlanderne kaldte ham, Østgrønland, hvor befolkningen elskede ham, og gjorde ham til æresborger i 1964.

Ejnar Mikkelsen har således haft stor betydning for udforskningen af Østgrønland og for østgrønlanderne, og han har modtaget flere hædersbevisninger, ligesom han har siddet i bestyrelserne for Det Grønlandske Selskab og Arktisk Institut.

Ejnar Mikkelsen døde den 1. maj 1971 i København.

Våbenskjold - blasonering og motivering

I tværdelt hvidt og rødt et afrevet moskusoksehoved i modsatte tinkturer ledsaget foroven af en femodded stjerne.

Skjoldet hviler på et anker hvorover en kongekrone.

Motivering:

Ejnar Mikkelsens store arbejde for at gøre Grønland og grønlanderne bevidste om egen værdi førende frem til delvist selvstyre i 1979 symboliseres ved skjoldfarven, som er identisk med farverne i det grønlandske flag.

Ejnar Mikkelsens pionerarbejde med koloniseringen af Scoresbysund, og hans senere virke som inspektør for Østgrønland, symboliseres ved moskusoksen, der netop i dette område lever i stort antal. Moskusoksen indgår tillige i Scoresbysund Kommunevåben.

Inspektionsfartøjernes operationsområde, som altid vil være i de nordlige farvande, er symboliseret ved Polarstjernen.

Skjoldet er udarbejdet af Søværnets Heraldiske Arbejdsgruppe på foranledning af Chefen for Søværnets Operative Kommando og approberet af Hendes Majestæt Dronning Margrethe II den 29. juni 2007.

Karstensens Skibsværft A/S i Skagen med nybygning nr. 401 EJNAR MIKKELSEN ved kaj.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler

Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42

E-mail: havhexen@ketler.biz

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj.

ROSKILDE

De Samvirkende Soldaterforeninger i Roskilde brugte marinestuen til kammeratskabsaften den 21. oktober, oplyser Kristian M. Pedersen. Orlogskaptajn Finn Linnemann fortalte i et yderst interessant indlæg om dykning i Danmark. Den 30. oktober var medlem af Amager Marineforening, Hans Guldager i Roskilde og fortælle om Søslaget ved Saltholm. En spændende aften for de 25 deltagere.

Skyttelavet holdt bankospil med 48 deltagere den 9. november, medens afdelingen forestod julefrokost for 32 medlemmer den 28. november.

Afdelingsformand Arne Lykner oplyser, at den i "Under Dannebrog"s decemberudgave efterlyste propel, med et medlem af Amager Marineforening som mellemmand, er kommet tilbage på pladsen foran Roskilde Marinestue. – Vi er nu i gang med at fremstille en bedre befæstning, så propellen forhåbentligt får lov til at ligge i fred i fremtiden, lyder det fra Arne Lykner.

Jann Persson var chauffør i en lejet minibus, da ni gaster fra afdelingen den 26. november drog til Ebeltoft for at bese fregatten JYLLAND. Roskilde Marineforening har tidligere doneret fregatmuseum et stykke rortrosse fra JYLLAND. Trossen blev angiveligt skudt over under skibets kamp ved Helgoland den 9. maj 1864 (red.).

Efter Ebeltoft gik turen til Grenaa hvor Kattedag Centret var målet. På tilbagevejen rundede truppen Ebeltoft Marine-

stue, hvor der var rundvisning med beretning om stuens mange effekter.

BRØNDBY

Forsvarschef admiral Tim Sloth Jørgensen måtte desværre melde afbud til medlemsmødet sidst på året, fremgår det af rapporten fra Frank Urban. Men kommandør Kurt Flagsted optrådte som en god substitut og reddede aftenen for de 149 deltagere med et foredrag om danske forsvarsmissioner rundt i verden. Dette foredrag blev fulgt op af den 91årige orlogskaptajn Karlo Poulsens beretning om sin tid på kvartermesterskolen i 1942.

Landsformand Jens Ole Løje Jensen benyttede lejligheden til at slå et slag for fremmøde til Folk og Forsvars møderække om det kommende forsvarsforlig medens Ib Ketler orienterede om foreningen STSOP den gennem salg af reverssløjfer og bil magneter skaber kapital til efterfølgende støtte til hjemvendte soldater og pårørende. Afdelingens rejsearrangører tog også hul på informationen om 2009 rejsen der byder på en 10 dages rejse gennem Tyskland, Holland, Belgien og til Normandiet i Frankrig. Aftenen bød også på fejring af to runde fødselsdage, syv jubilær samt optagelse af tre nye medlemmer.

Enkelte medlemmer kunne, af hensyn til brandmyndighederne, ikke komme med til et overbooket lørdagsåbent. Til gangæld var der plads til alle 138 deltagere da Ceremonimester Christian Eugen-Olsen den 20.

november fortalte om dagligdagen ved hoffet. Indlægget kom også rundt om arvefølgen, kongehuset, folketinget, nytårstaflet, modtagelse af nye ambassadører, indbydelser, galla og anden påklædning. – En meget lærerig aften, skriver Frank Urban.

Julemødet havde 129 personer på plads til overrækkelse af vin og blomster til de aktive medlemmer samt julehistorie ved pastor emeritus Flemming Gordon Møller. Julefrokosten den 13. december var udsolgt i forvejen og blev en otte timer lang spisning inden baren lukkede for resten af 2008.

20-årige værnepligtig orlogsgast Morten Aadorf tv. og 91-årige orlogskaptajn Karlo Poulsen th. udgør yngste og ældste medlem i Brøndby Marineforening.

KONGENS LYNGBY

Pensioneret orlogskaptajn Georg Holst Petersen fortalte under kammeratskabsaftenen i oktober om en spændende karriere i Søværnet. Indlægget blev flot suppleret af en god film fra Kongsøre, skriver Peder Møller Hansen. Aftenen bød på optagelse af Per Christensen, Niels Erik Nielsen og Benny Thomsen samt overførsel fra Frederiksberg Marineforening af Gustav Dam Sejersen.

I november var der åbent hus, banko samt deltagelse ved juletræstændingen i Nyboder på månedens sidste dag.

Under julestuen den 4. december i restauranten på Lyngby Stadion fik Flemming Moberg, Hasse Winsløw, Mikkel Winsløw (far og søn), Jens Christian Han-

sen og John Madsen overrakt deres medlemsemlen. Som fortalt under stoffet fra Skyttelavene, var der også uddeling af skyttepræmier til vinderne af november og december skydningerne. Ikke mindst på grund af gaven, en flot akvarel fremstillet af afdelingens egen Robin Birk, gik den efterfølgende hollandske auktion imponerende godt. Akvarellen blev vundet af Lillie Lauritzen. En flaske whisky blev overtaget af Jytte Hansen for tætteste bud på, hvor mange penge minebøssen indeholdt.

Første lørdag i december havde afdelingen en velbesøgt gløgg og æbleskivearrangement i stuen. Samme dag overværede Marianne og Claus Levin "Flotantans Kavaljerer"s julekoncert i Halmstad.

I februar er der åbent hus den 7. og generalforsamling i Lyngby Hallens restaurant den 19.

Bestyrelsen ønsker hjertelig tillykke til Alex Jan Poulsen med de 50 år den 21. februar og til Poul H. Holskov med de 75 år den 24. marts.

ISHØJ

John Daleng modtog under kammeratskabsaftenen den 20. oktober, 50 års jubilartegnet for indkaldelse til Søværnet. Afdelingsformand Kurt Telander fortalte under overrækkelsen, at John Daleng mødte i Arresødallejren i 1958 og efterfølgende aftjente sin værnepligt ved militærpolitiet.

Ved kammeratskabsaftenen den 17. november underholdt flotillechef for Isefjord Flotillen, kaptajnlojtnant i Marinehjemmeværnet, Per Tommerup med overheads og PowerPoint i halvanden time. Emnet var dagligdagen i Marinehjemmeværnet. Sammen med Hønskødssuppe og høns i Peberrodssovs blev det en rigtig god aften, oplyser Jan Schiøttz.

Medlemsantallet er på det seneste udvidet med Henning

Jazzmusikeren Michael Bøwing underholder i København Marineforening.

Hededal og Christian Hansen Jensen.

KØBENHAVN

Frank Horn fortæller at afdelingens nyeste medlem, Casper Gregers Bangert med sine kun 24 år har trukket aldersgrænsen i København Marineforening et stykke ned.

Den 27. november besøgte "hurtigsnakker og jazzmusike-

ren" Michael Bøwing marinestuen. – Michael Bøwing fortalte levende og morsomt om en række af tyvernes, tredivernes og fyrernes sang og revystjerner. En række gamle "78" plader afspillet på en håndoptrukket afspiller fra 1913 fyldte rummet med musik og sang af gamle navne som Spike Jones, Olga Svendsen, Oswald Helmuth og Holger "Fællessanger", skriver Frank Horn.

AMAGER

Skytter fra København-, Amager- og Frederiksberg afdelingerne dystede til hyggeskydning på Frederiksberg Marineforenings skydebane den 6. november, skriver Søren Konradsen. - De 16 deltagere delte præmierne ligeligt mellem sig. Tak til Frederiksberg Marineforening for godt værtskab.

Nyboders Mindestuer fik den 30. november besøg af 16 gæster fra København- og Amagerafdelingen. Derpå indtog man en herlig frokost på Café Borgerly.

Afdelingsflaget og seks medlemmer deltog i Marinegudstjenesten 1. søndag i advent i Kastrup Kirke, hvor sognepræst Susanne Steensgaard prædikede.

Julefrokosten i Marinestuen den 13. december samlede 45 julestemte deltagere, der nød en flot buffét. Ved kranselægningen i Nyhavn juleaftensdag medbragte de fem gæster fra afdelingen også afdelingsflaget.

Nytårsmønstringen i Marinestuen den 3. januar havde 48 nytårsglade deltagere. 'Marinestøtterne' bidrog med de perlede dråber - tak for det. Afdelingen takker også Kurt Hvid og Hans Graae, der stod for den fremragende menu.

Holmens Kirke dannede rammen om Marinehjemmeværnets Nytårs gudstjeneste den 4. januar. Ni Amager-gæster samt afdelingsflaget var på plads i den næsten fyldte kirke.

Afdelingen planlægger en udflugt til Stevnstortet den 19. april, og der tilrettelægges en rejse til Krakow i dagene 16.-19. maj.

Der kippes med flaget for følgende fødselsdage i februar: Svend Aage Bech 70 år den 11. Bent Erik Hansen 65 år den 15. Niels Peter Nielsen 60 år den 17. Carsten Ehmsen 50 år den 27., samt for Svend Jensen 60 år den 28. marts.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1.TV. • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12
E-mail: birger@tykskov.dk
Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

GILLELEJE

Succesen med Gule Ærter i november vil blive fulgt op med en gang Brunkål til marts, skriver Søren Svendsen. Som sædvanlig står Tom Hedegård og Niels Faurby med fruer for de gastronomiske oplevelser.

Afdelingsformand Steen Møller og fru Dorte Møller havde inviteret til gløgg og æbleskiver i Marinestuen den 13. december. Efterfølgende lagde Søren Svendsen stemme til et to timers bankojuleunderholdning med mange flotte gevinster. Det hyg-

gelige arrangement trak stuvende fuldt hus.

FREDERIKSSUND

Afdelingsformand Kurt Terkelssen har igangsat en proces, der har til formål, at Frederikssund Kommune skal adoptere ét af Marinehjemmeværnets fartøjer. Frederikssund Marineforenings bestyrelse har derfor skrevet til Den Kommitteret for Hjemmeværnet Ulrik Kragh, chefen for Hjemmeværnet generalmajor Kan S. Norgaard, marinehjemmeværnsinspektør kommandør

Karsten Riis Andersen, Frederikssund Kommune samt landsformand for Danmarks Marineforening, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen. Henvendelsen begrundes hvorfor, og på hvilken baggrund afdelingen mener, det er relevant med adoption af en enhed fra Marinehjem-

meværnet. – Da Søværnet nu består af færre men større fartøjer, er der ikke så mange byer, der kan få et adoptionsfartøj fra Søværnet. Med en adoption af et Marinehjemværnsfartøj kan Marineforeningens afdelinger være med til at støtte Hjemmeværnet i samfundet, skriver Kurt

Marinehjemmeværnsfartøjet MHV 905 ASKØ besøgte Frederikssund ved Frederikssund Marineforenings 90års jubilæum den 3. maj 2008.

Terkelsen til nærværende tidskrift. Afdelingerne vil her være en aktiv medspiller i adoptionsbesøgende, hvor mange af byens befolkning kan komme til åbent skib og få et indblik i Marinehjemmeværnets mange nyttige opgaver, mener Kurt Terkelsen.

Et 200års købstadsjubelium i Frederikssund i 2009 er, efter Kurt Terkelsens mening, en oplagt årsag til ansøgningen. Der er i skrivende stund ikke fremkommet oplysninger om, hvordan

ansøgningen er blevet modtaget af kommunen og de øvrige implicerede.

HELINGØR

Afdelingen havde den 22. august arrangeret besøg på Helsingør-Helsingborg Færgen "Simara ACE", fortæller afdelingsformand Bjarne Nielsen. Torben Hansen, medlem af Helsingør Marineforening, viste rundt i skibets maskinrum og på broen. Efter rundvisningen var der skaf-

ning i skibets restaurant. – Dette bestod af den gode BBB ret, bajer, biks og brændevin, lyder det fra formanden. Arrangementet var tilrettelagt af Kurt Povlsen og Anker Christensen.

Lørdag den 8. november mødte 45 gaster og ledsageren op til afdelingens årlige stiftelsesfest i Helsingørs Kongelige Privilegerede Skydeselskabs lokaler. En treretters menu med vine ad libitum samt "Erlings" fine tafelmusik skabte hurtig den rette

stemning. - Serveringen og madden var i topklasse, så det blev et stykke inde i hundevagten, inden selskabet brød op, lyder det fra den Nordsjællandske havneby.

Karl Anders Kristiansen blev under ulkeaftenen den 28. november hyldet for 25 års medlemskab af Marineforeningen. Samtidig var der en varm velkomst til Anni Nilsson, der er overflyttet fra Gilleleje Marineforening. Årets sidste arrangement var julestuen den 21. december.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad
Edward Jelen
Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50
Kalundborg, Nykøbing Sjælland,
Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

KALUNDBORG

Afdelingsformand Ole Flemming Nielsen fortæller, at julefrokosten den 6. december blandt andet blev brugt til at overrække præmierne til de bedste skytter fra juleskydningen den 30. november. En julefrokost hvor de 40 deltager i øvrigt overholdt alle traditionerne.

Den ualmindelige gode vane (redaktionens bemærkning) med at holde juleaften den 24. december for afdelingens enlige medlemmer blev i sagens natur igen en god oplevelse for alle parter.

Generalforsamlingen afholdes den 14. februar.

Afdelingen ønsker tillykke til Frank Madsen, Johnny S. Madsen og Carl Etzerodt med de 60 år samt Per Svejdal med hans 50 år.

NYKØBING SJÆLLAND

Lørdag den 1. november blev der taget hul på vinterens 35,00 kr. lørdagsfrokoster, fortæller Flemming Restrup Hansen. Ugen efter nød 23 medlemmer godt af mandeaftenen med stegt år ad libitum. Bag den gode proviant ved begge arrangementer stod Niels Chr. Pedersen-Ebbe. I daglig tale kun kaldet Niels-Ebbe.

68 medlemmer nød julefro-

kosten den 29. november. Med musik af Mogens Dam blev der spist og danset til den store guldmedalje, lyder det fra Nykøbing Sjælland.

Julestuen den 21. december og mandeaften med Kogt Torsk den 16. januar trak mange medlemmer ned i stuen.

Generalforsamlingen afholdes den 27. februar. Den 27. marts er der foredrag ved pensioneret politiassistent Poul Fjeldgaard.

Der kippes med flaget for Henning Egholm 70 år den 6. februar. Bent Mårtensen 75 år den 23. februar. Esben Helmuth Wilhelmsen 75 år den 27. februar. Kim Lykke Nielsen 50 år den 10. marts samt Peter Tedsen 65 år den 19. marts.

KORSØR

Theis Rosschou oplyser, at Korsør Marineforening den 21. august med en reception fejrede, af afdelingen havde resideret i den nuværende marinestue i 10 år.

Flådestation Korsør er så tilfreds med Marineforeningens håndtering af Søværnets pensionistarrangement, at det efterfølgende er besluttet, at denne fest fremover afholdes i Marinestuen.

Under ulkeaftenen den 10. oktober blev der vist film og serveret Herregårdsbøf. "Sangkoret" diskede den 25. oktober op med "alt godt fra havet" tilsat et par sange fra sømandssangbogen. Åleskafningen den 15. november trak fuldt hus, medens 78 opstemte deltagere den 6. december nød julefrokosten.

7. februar starter den faste skafning første lørdag i hver måned. Den 22. februar forsøger bestyrelsen at holde Fastelavnsfest for medlemmer med børn og børnebørn. Endelig er der generalforsamling den 28. februar.

Slutteligt ønsker Korsør Marineforening alle Danmarks Marineforenings godt 10.000 medlemmer et godt nytår.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marrill Christiansen
Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.
E-mail: hmc.stege@mail.dk
Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

VORDINGBORG

Fredag den 27. februar byder Vordingborg Marineforening på foredrag af skipper Ingolf Nielsen. Temaet er "livet på havet og i land med flere krøller". Jes Hansen oplyser, at Ingolf Nielsen har sammenstykket en kavalkade om sit liv som orlogsgast, mari-

neforeningsmand, sømand samt som far, bedstefar og ægtemand. Foredraget krydres med diverse foto fra et spændende liv. Kl. 1800 serverer Ole John Nielsen "Brændende Kærlighed" for 50,00 kr. Tilmelding senest den 20. februar. Læs artiklen om afdelingens jubilæums- og indviel-

Skipper Ingolf Nielsen byder på "Brændende Kærlighed" og foredrag i Vordingborg Marineforenings nye residens den 27. februar.

sesfest den 2. december 2008 på tekstsiderne.

KØGE

2009 bliver igen et travlt år for Køge Marineforening, fortæller Christian Andersen. Årets første arrangement var nytårsmønstringen med fuldt hus den 3. januar. Den 6. februar er der Kyndelmisse. Dette tiltag er normalt et tilløbsstykke. Kyndelmissearrangementet forløber som en foredragsaften, hvor første indlæg er kl. 1830. Herefter går det slag i slag med små indlagte pauser, inden der kl. 2300 blæses taptø (ro i skibet) med efterfølgende kanonsalut.

Den 18. februar er der generalforsamling. På grund af pladsproblemer skal medlemmerne huske at tilmelde sig skafningen, der består af gule ærter med tilbehør.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26 • 3700 Rønne
Tlf. 56 95 39 43
Bornholm

RØNNE

28 medlemmer og pårørende deltog den 28. november i en fremskudt julemiddag, oplyser Børge Dahl-Mortensen. Den 7. december deltog afdelingen i mindegudstjenesten i Rønne Kirke. – I år mindedes én bornholmsk fisker, inden kirkeskibet "Tetis" på lavet blev transporteret til Bornholms Trafikkens hovedkontor på havnen, fortæller Børge Dahl-Mortensen. Arran-

gementer sluttede med Gløgg og Æbleskiver i en stuvende fyldt "Sjøgaarinj".

Røde Havn A/S har meldt ud, at "Sjøgaarinj" med grund nu er sat til salg for 2 millioner kr. Hvorledes det så skal gå efter den 15. april 2012 vides ikke. – Men som det ser ud på nuværende, står vi til den tid på gaden, lyder det mistrodtigt fra den Bornholmske hovedstad.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Søren Torp
Skovtoften 76
4800 Nykøbing Falster
tlf. 45 86 83 03
Nakskov, Nykøbing Falster

NYKØBING FALSTER

Afdeling Nykøbing Falster og omegn har haft fuldt efterårsprogram, skriver Søren Torp. - 21.

november fejrede vi afdelingens 95 års fødselsdag med maner. 46 medlemmer deltog først til spisning, flæskesteg med det hele og

islagkage, derefter banko med et væld af præmier. Masser af feststemning.

Lørdag den 20. december stod den på Gløgg og æbleskiver. Husorkester, julesange, nissehuer og almindelig julehygge. Fuldt hus af medlemmer, koner, børn og børnebørn.

Året sluttede traditionelt med "nytårskur" den 31. december. 82 medlemmer og pårørende var mødt op til champagne og kransekage med mere. Snakken gik

lystigt om årets begivenheder og forventningerne til næste år.

Afdelingen ønsker alle kammerater Godt Nytår.

Gastronomisk opsats i Nykøbing Falster Marineforenings stue.

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester Børge Ferning
Lærkeparken 19 • 5800 Nyborg • Tlf. 65 31 63 95
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing,
Faaborg, Langeland, Middelfart

ODENSE

Afdelingsformand Lasse Bach Pedersen har netop suppleret Odense Marineforenings 120 medlemmer med fem tidligere orlogsgæster, skriver Fyns Stiftstidende. De fem der hver for sig, og i vidt forskellige opgaver har gjort tjeneste i Søværnet er: Kommandørkaptajn Lars H. Hansen, chef for Søværnets inspektionsskib F359 VÆDDEREN. Skibet er samtidigt Odense Kommunes adoptionsskib. Borgmester Jan Boye, der netop er afgået som reservelæge af 2. grad af reserven ved Flådestation Korsør. Politidirektør Poul Bjørnholdt Løhde, tidligere tjenestegørende på Langelandsfortet og ved Søværnets Operative Kommando som plottergast. Køkkenchef Finn Rasmussen der sejlede med forsyningskibet A559 SLEIPNER, samt restauratør Gert Olsen, formand for Odense Restauratørforening der gjorde tjeneste på det gamle inspektionsskib F349 VÆDDEREN.

Afdelingsformand Lasse C. B. Pedersen tv. præsenterer her de nye medlemmer. Fra venstre mod højre er det Lars H. Hansen, Jan Boye, Poul Bjørnholdt Løhde, Finn Rasmussen og Gert Erling Olsen.

MIDDELFART

Middelfart Marineforening har op til årsskiftet haft tre gode arrangementer, fortæller Carl Vittrup. Filmaftenen med filmen "Sømand i knibe" fik 4. november 30 mand af huse, medens "Havfruernes" årlige skaffeaften den 21. november arrangeret af Lisbeth Knudsen, Inge Worsøe og Jette Vittrup mønstrede 20 deltagere.

Juleafslutningen den 2. december havde igen 30 mand på plads til den traditionelle silde-mad efterfulgt af gule ærter. Arrangementet dannede ramme om optagelse af de nye medlemmer, Bent Lund, Knud Rasmussen og Flemming Mølgaard. Der var ligeledes overrækkelse af skydepræmierne for pistolskydningen, inden afdelingsformand Flemming Worsøe som auktionarius sluttede aftenen af med gavespil. Med over 2.000 kr. i kassen blev det sammenlagt en superb aften.

Middelfart Marineforenings afdelingsformand, Flemming Worsøe tv. byder fv. Bent Lund, Flemming Mølgaard og Knud Rasmussen velkommen i Danmarks Marineforening.

Bestyrelsen ønsker alle "Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog"s læsere et godt nytår.

BOGENSE

Afdelingen har afholdt kammeratskabsaften den 14. november, hvor Ole Thomassen fortalte om et langt liv på søen. Derefter var der gule ærter med tilbehør, og dans på dækket til den lokale trio "Rundt på gulvet"s musik og sang. Der var stor tilslutning til en vellykket aften, skriver Poul Nielsen.

Den 6. december var der i forbindelse med lørdagsåbent "lille Julefrokost" også med pæn tilslutning, hvad der i øvrigt stort set har været til samtlige lørdagsåbent i efteråret. Der vil også i 2009 være åbent i stuen lørdage i lige uger.

Generalforsamling afholdes den 28. februar.

Udover de sædvanlige aktiviteter/arrangementer i 2009 arbejder bestyrelsen med at få foretaget et tiltrængt udskiftning af taget på huset. Projekt kan forhåbentligt gennemføres ved tilskud fra fonde samt frivilligt arbejde af medlemmerne.

ASSENS

Der var ros til både marineforeningen og foreningens shantykör, da der i midten af december

var officiel afslutning for Assens bys minde år for søhelten Peter Willemoes, oplyser Erik Grove i sin rapport. Det skete ved en officiel sammenkomst på Rådhuset.

Ellers stod december på julefrokost samt julebanko. Det nye år startede med nytårsmønstring den 3. januar.

Den nærmeste fremtid byder på en række gastronomiske arrangementer med solide danske retter. Blandt andet kogt torsk, klipfisk, oksehaleragout, hakkebøf, kalvefrikassé samt gule ærter, slutter rapporten fra Assens Marineforening.

SVENDBORG

Syv arrangementer er det blevet til i perioden september – december fremgår det af rapporten fra Erik Bodal. Blandt andet en kammeratskabsaften med 32 medlemmer den 11. september og pudseaften den 18. september.

Den 25. oktober var der efterårsfest på Hotel Christiansminde med 75 deltagere. Kurt Kayesen holdt talen for damerne og Jørgen Nielsen fik udleveret sit medlemseblem. Efter spisning var der dans. – Vi gik alle hjem med mindet om en god og hyggeligt aften, skriver Erik Bodal.

November bød på samme dag på henholdsvis distriktsskydning i Faaborg og vinsmagning

i Svendborg. 13 mand drog til Faaborg, medens 37 hellere ville smage på gode vine præsenteret af vinimportør Carsten Mogenssen. Vinene var fra efterårets udflugtsmål i Mosel, Tyskland. Denne tur får formodentligt et budget på ca. 2.500 kr. pr. person. Tilmelding skal ske inden udgangen af marts. Nærmere oplysninger hos Jens Møller Madsen.

Ved julefrokosten den 6. december på Ærosund modtog Svend-Erik Ryborg sit medlemsemlen, medens Mogens Malmros modtog sit under julehyggedagen den 13. december. Ove Frisch og Svend Flege sørgede for, at de mange besøgende fik en god dag.

Erik Bodal skriver, at Olav Lyng Christensen den 4. december 2008 afgik ved døden. Bestyrelsen udtaler et "Æret være Olavs minde".

Ove Frisch og Svend Flege klar til at betjene medlemskollegaerne ved julehyggedagen i Svendborg Marineforening.

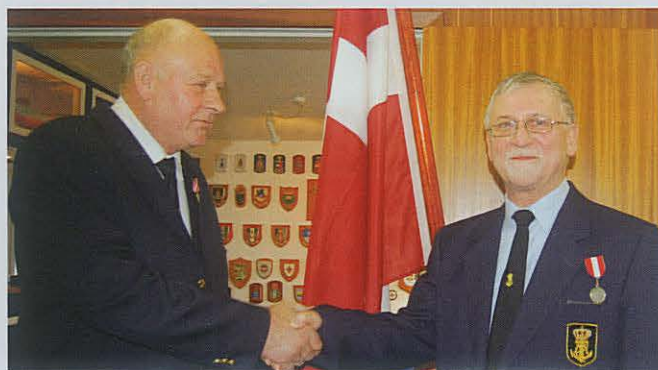
Gardere og orlogsgaster tog under kammeratskabsaftenen godt imod klipfisken i Nyborg Marinestue.

NYBORG

Gardereforeningen roste det gode forhold mellem soldater- og orlogsgardene i Nyborg Kommune, da de den 14. november var budt til kammeratskabsaften med indlagt Klipfisk i Marinestuen. Dette fremgår af rapporterne fra Karl-Erik Sørensen, der også oplyser, at der samme aften var optagelse af tre nye medlemmer.

Der var venteliste til julefrokosten den 6. december. De 66 medlemmer og ledsagere der deltog i arrangementet, fik også en god eftermiddag der med en kasserersponseret snapseflaske til hvert bord fik den optimale opstart.

Bestyrelsen ønsker tillykke til Palle Haugaard Nielsen 50 år den 7. marts. Ole Saabye 75 år den 11. marts og Jens Petersen 50 år den 24. marts.

Faaborg Marineforenings formand, Flemming Mortensen t.v. ønsker Ralf Jørgensen tillykke med titlen som "Årets Mariner" i Faaborg. Foto: Kurt Hardi

FAABORG

Ved årets nytårsmønstring i Faaborg Marineforening kunne de ca. 50 fremmødte stifte bekendtskab med endnu en "Årets Mariner", skriver Kurt Hardi. Efter indstilling, og på grund af en altid aktiv indsats i såvel marineforeningens almindelige virke men også i aktiviteter som fremme af disse, blev Ralf Jørgensen kåret, og kunne med fortjent bifald modtage hæderstegnet for sin indsats af formand Flemming Mortensen. Ved samme lejlighed blev der optaget nye medlemmer og marineforeningen kunne byde velkommen til Martin Prætorius og Finn Hansen, der begge modtog emblemet.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen
Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 17 86
hovmester@haderslev-marineforening.dk
Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa

FREDERICIA

Ved en sammenkomst den 15. november på Restaurant "Oven Vande" på Fredericia Lystbådehavn markerede Fredericia Marineforening deres 90års jubilæum den 14. november.

Med landsformand Jens Ole

Løje Jensen og landsbestyrelsesmedlem for distrikt 8/Sydøstjylland, Svend F. Detlefsen blandt de 80 fremmødte samt godt med vådt og tørt suppleret af levende musik blev det en rigtig god stiftelsesfest, fremgår det af rapporter fra Flemming Hansen.

Også ved den årlige julefrokost den 7. december var der højt

humør blandt de mange fremmødte.

Fra 90 års stiftelsesfesten i Fredericia Marineforening ses fv. landsformand Jens Ole Løje Jensen, afdelingsformand Uffe Andersen og landsbestyrelsesmedlem Svend F. detlefsen.

KOLDING

75 medlemmer deltog i Kolding Marineforening og Sømandsforeningens store bankospil, oplyser Knud Skaft. Sammen med Hovmesterens og de tre stewar- dessers sublime indsats gik aftenen op i en større enhed.

Afdelingen har i 2008 fået 14 nye medlemmer så det samlede medlemstal ved årsskiftet udgør 107 personer.

Torsdag den 26. februar kl. 1800 er der generalforsamling. Bestyrelsen tilskynder medlemmerne til at møde op og gøre deres indflydelse gældende.

HADERSLEV

Palle Kok oplyser, at Haderslev Marineforeningen hen over første halvår 2009 - ud over de faste lørdagsåbninger og torsdagskydninger - har planlagt en række aktiviteter.

Medlemmer fra Kolding Marineforening på agterdækket af PETER TORDEN-SKIOLD under forlægning fra Korsør til Kolding. (Omtalt under afdelingsstoffet i december)

Starten gik lørdag den 3. januar med nytårsparole og opstart på lørdagsåbning. Den 8. januar gik man så i gang med skydeøvelserne på kasernen. Syv dage senere var der kamme-

ratskabsaften med filmen "Det sidste år på Eksercerskolen i Auderødlejren" - Søværnets farvel til Frederiksværk efter 62 år - på programmet.

Lige om hjørnet er der admi-

ralforsamling den 14. februar kl. 1100 med efterfølgende spisning med ledsagere kl. 1300. Marts byder på kammeratskabsaften den 12. medens der i april er skafning med ledsagere den 24. kl. 1830. Lørdag den 2. maj lukker marinestuen ned for første halvår af sæsonen.

På lokalsiderne i den regionale avis JyskeVestkysten har Palle Kok i oktober fået optaget et læserbrev, der fyldestgørende redegør for Haderslev Kommune og Haderslev Marineforenings engagement i forbindelse med byrådets beslutning i januar 2008 om at adoptere to af Søværnets skibe. Begge enheder forventes at anløbe Haderslev i løbet af 2009.

Skibene er skolefartøjerne fra 1. Eskadre A543 ERTHOLM og A544 ALHOLM (red.)

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Kurt Hansen
Vangled 21, Nordby • 6720 Fano
Tlf. 75 16 28 43
E-mail: k.h.fregat@fanonet.dk
Esbjerg, Fano, Rømø, Tønder, Ribe

RIBE

Torsdag den 29. november mødtes vi i Marinestuen til et slag banko. Konerne og kæresterne var naturligvis også inviteret, skriver Mogens Haugaard. - Der var desværre ikke så mange meldt til i år, som det var tilfældet sidste år! Men til gengæld havde vi skaffet flere præmier. Og i den forbindelse skal der lyde en stor tak til vort medlem Andreas Nissen, der igen i år, leverede en imponerende indsats i arbejdet med at samle præmier ind... Godt gået.

Jan Hansen og Herbert Nissen styrede slagets gang, som opråber og præmier uddeler, en opgave de klarede rigtigt fint.

Der var 100 % styr på numrene og præmie rækkefølgen. Når det en sjælden gang i løbet af aftenen var nødvendigt, at præciserer banko reglerne gjorde Herbert Nissen brug af sin store erfaring inden for banko verdenen. Stor ros til begge.

Ca. halvvejs gennem aftenen holdte vi en velfortjent pause, hvor afdelingen var vært ved æbleskiver og gløgg. Efter mange spil, var præmierne delt ud, og folk kunne begive sig hjemad efter en hyggelig aften.

FANO

To af afdelingens medlemmer fyldte rundt i januar, fortæller Per Hesdorf. Jørgen Dam

Christensen fyldte 70 år den 5. medens Kaj Hansen blev 60 år den 19.

ESBJERG

Rapporten fra Erik Lassen Sørensens giver et godt billede af de mange aktiviteter Esbjerg Marineforening løbende tilbyder medlemmerne.

Medio september besøgte Jan

Lambertsen marinestuen, og fortalte her om sine mange opgaver hos politiet gennem et langt arbejdsliv. - En rigtig god aften hvor tilslutningen var helt i top, lyder det fra Erik L. Sørensen.

Den 17. oktober var der ukleaften med 55 spisende medlemmer. Den 9. november deltog afdelingen sammen med Forsvarsbrødrene og Garderfor-

Esbjerg Marineforening deltog den 9. november i "Time to Remember" højtideligheden i Mindelunden.

eningen i Mindehøjtideligheden "Time to Remember" i Mindelunden ved Esbjerg. Senere samme dag var Marineforeningen repræsenteret ved mindogudstjenesten i Zions Kirke med efterfølgende foredrag i kirkens forsamlingshus.

Den 20. november stod den på sangaften. Den 6. december

var der julefrokost på Esbjerg Højskole. 143 festklædte medlemmer og ledsagere mødte op til en festlig aften med god julemad og god musik. Aftenen bød også på amerikansk lotteri med masser af sponsorpræmier doneret af Esbjerg Marineforenings mange venner. Der blev også tid til at udnævne bestyrelsesmed-

lem Bruno Sørensen til "årets mariner". En titel der udløser en medalje. Denne blev overrakt af afdelingsformand Svend Aage Pedersen. Det blev rundt midnat, inden de sidste slap danselgulvet.

Juleafslutning med gløgg og æbleskiver sluttede den 20. december 2008 sæsonen, medens

nytårskuren den 3. januar startede den nye sæson. – Der er netop afholdt aktivitetsudvalgsmøde, hvor 2009 programmet er aftalt. Vi kan allerede nu love, at 2009 bliver et år med masser af gode programoverskrifter, slutter rapporten fra Esbjerg.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Bjarne Thorngrim Jensen
Øster Allé 5 • 8400 Ebeltoft
Tlf. 86 34 52 65

Århus, Randers, Grenaa,
Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

ÅRHUS

Benny Konrad skriver i sin rapport, at 2008 har været et fantastisk år med mange aktiviteter og stor medlemstilgang i Århus Marineforening. Blandt de mange arrangementer nævnes specifikt Dronningemodtagelse, festaften for Kongeskibet DANNEBROG's besætning samt Livgarden vagthold ved Marselisborg. Herudover har der været nogle festlige dage, når vennerne fra byens adoptionsskib **ESBERN SNARE** samt **ABSALON** og **OLFERT FISCHER** har gæstet afdelingen.

Ved årets jubilarfest blev afdelingens tidligere formand Svend Aage Van udnævnt til æresmedlem af Århus Marineforening. Dette skete i erkendelse af det

store arbejde, Svend Aage Van har udført for afdelingen.

Bestyrelsen er i fuld gang med at forberede Aarhus Marineforenings 100 års jubilæum den 23. september 2010. – Vi har ganske vist i Under Dannebrog set en anden afdeling udråbe sig selv som Danmarks ældste. Undskyld, men vi snupper lige den titel – Aarhus Marineforening havde stiftende generalforsamling denne dato, skriver Benny Konrad. (Det der står i Under Dannebrog december 2008 er, at Vejle Marineforening var den første og dermed ældste afdeling i Danmarks Marineforening. Red.)

Afdelingen går med godt humør og gejst i gang med 2009, og forventer, at det bliver lige så

Tidligere afdelingsformand Svend Aage Van er i 2008 udnævnt til æresmedlem af Aarhus Marineforening.

aktivt som det netop svundne. Godt nytår til alle og på gensyn i i det nye år, slutter rapporten fra Benny Konrad.

VIBORG

Vagn Christensen fortæller, at Viborg Marineforening stort set har alle tingene på plads omkring Sendemandsmødet der foregår i den jyske kongeby lørdag den 9. maj 2009.

Et tæt samarbejde med Tinghallen, Kongres & Musikhus sik-

re, at sendemændene og ledsagerne får nemt ved at deltage i de planlagte arrangementer. – Vi laver et Sendemandarrangement, hvor vi ændrer lidt på konceptet, siger Vagn Christensen. Dette slår blandt andet igennem ved festen lørdag aften. I stedet for gallafest laver vi en marinefest, hvor der bliver knap så meget fokus på taler og underholdning som i de senere år.

Selv om bestyrelsen arbejder hårdt på at få Sendemandsmødet på plads, fik afdelingsformanden Vagn Christensen dog tid til at runde det skarpe hjørne - 80 år den 23. december. Dagen blev fejret under private former sammen med familien. Den 9. januar stod den så på en overvældende velbesøgt og gaveberigende reception i Viborg Marineforenings lokaler. Med yngre familiemedlemmer i baren og blus på kabyspersonalet blev de mange gæster en hyggelig eftermiddag og aften i marinestuen.

Afdelingens Generalforsamling er fredag den 27. februar kl. 1730 i marinestuen.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen
Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93
E-Mail: nummer14@mail.dk
Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

SKIVE

Sergentmessen på Skive Kaserne lagde midt i november rum til Skive Marineforenings ulkeaften, fremgår det af rapporten fra afdelingsformand Henriette Coréll Lundberg Pedersen.

24 medlemmer, alle udstyret med godt humør og kamp-

gejst, deltog i arrangementet, der blandt andet indeholdt en krævende rafterturnering med lokalnavnet "Resenlund". Turneringen blev vundet af Karen Bodil Joel, der dermed blev ejer af nogle flotte fyrfadslysesager.

Inden skafningen var der officielt optagelse og medlemsem-

blem til Erik Hoistrup.

Henriette C. L. Pedersen benyttede lejligheden til at aflægge rapport om afdelingens situation og fremtidsplaner i forbindelse med byggeriet af den nye marinestue på havnearealet. – Alle havde en utrolig hyggelig aften, og vi ser allerede nu frem til næste år, hvor vi helt sikkert skal afholde dette arrangement i vores nye fine hus, lyder det fra en tilpas afdelingsformand.

GLYNGØRE

Ultimo november mødet godt 100 personer frem i Glyngøre Hallen for at lytte til skipper Carsten Hvids beretning om vikingeskibet "Havhingsten" af Glendalough's hjemrejse fra Dublin til Roskilde. Arrangementet var tilrettelagt af Glyngøre Mari-

neforening, oplyser Svend Erik Poulsen. Der rapporteres også om pensionistfest i marinestuen den første mandag i december. Her indtog 30 af byens pensionister kaffe og æbleskiver ad libitum.

Lørdag den 10. januar afholdt afdelingen nytårskur for medlemmerne med ledsager, fortæller Jens Th. Carlsen. Afdelingsformand Poul Anton Poulsen Hansen gav en redegørelse for afdelingens trivsel og aktiviteter samtidig med at han lagde op til, at Marineforeningen stadig skulle medvirke til at være om Glyngøre bys gode ry. Arrangementet blev også brugt til at fejre Jens Th. Carlsens 75 års fødselsdag. Ud over indledning fra bestyrelse og medlemmer bød dagen på et humoristisk indslag fra

Torum Thane og Jørgen Kristensen nyder nytårsmenuen i Glyngøre Marineforening.

et lokalt amatørteater. Her blev en række af de tilstedeværende hudflettet på satirisk facon.

Bestyrelsen gør opmærksom på generalforsamlingen den 8. februar.

MORSØ

En medlemsstigning fra 49 til 71 og en pengestrøm fra ca. 15.000 til rundt 125.000 kr. er her ét år

efter igangsætningen de håndgribelige beviser på succesen ved etableringen af Morsø Marineforenings marinecenter. Tallene fremkom ved årets sidste bestyrelsesmøde medio december.

Ud over afdelingens egne aktiviteter har syv organisationer og foreninger med tilknytning eller omgang med den maritime sfære gennem 2008 benyttet marinestuen.

Første lørdagsåben i januar blev udvidet til at omfatte en velbesøgt nytårskur.

Planlægningen af Fastelavnsskudsbåds arrangementer er i fuld gang. Med deltagelse af medlemmer fra Morsø Marineforening, Sømandsforeningen, Bombebøssen og Lions Club Morsø afholdes begivenheden mandag den 23. februar.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Seniormekaniker,

Charley F. Pedersen

Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring,

Hadsund, Hirtshals, Hobro

AALBORG

Efter veloverstået Andespil med 80 deltagere og Julefrokost med 84 deltagere samt en ikke så velbesøgt julestue med kun 20 børn, er det nu tid til at se frem til arrangementerne for 2009, skriver afdelingsformand Charley Pedersen i sin rapport.

Mellem jul og nytår modtog medlemmerne årsprogrammet samt afdelingslommebogen og indkaldelse til generalforsamlingen den 19. februar. Af årsprogrammet fremgår det, at første halvår blandt meget andet byder på søndagsmatine hver den første søndag i måneden.

Bestyrelsen er stolt af afdelingens nye opdaterede hjemmeside

www.aalborg-marineforening.dk. Medlemmerne opfordres til at bruge sitet.

Der svinges med huerne for Gunnar Ivan Nielsen og Ole Torben Janssons 60 års fødselsdage og for Orla Kristiansen og Kurt Thykjær der begge er rundet 70.

HJØRRING

Bestyrelsen er godt tilfredse med, at 84 personer deltog i Hjørring Marineforenings årlige bankospil den 7. november, fortæller Bent Simonsen. Den 5. december deltog 42 personer i afdelingens 65 års stiftelsesfest. – Det blev en vellykket fest med masser af mad, flotte lotterigevinster samt julesange med mere, lyder det

fra Hjørring. Dagen efter mødte kollegaerne fra Skagen i nord til Hadsund i syd op for at hilse på og begave den jubilerende afdeling.

Der svinges med huerne for Jens Hansen den fylder 70 år den 5. februar og for Erik Hall der runder 65 år den 27. februar.

Den 9. november døde Willy Gjerlev Pedersen. Bestyrelsen udtaler et "Æret være Willy Pedersens minde".

SKAGEN

Skagen Marineforening ønsker alle medlemmer et godt nytår, starter rapporten fra Jan Siiger. – Siden sidst har vi holdt en god

julefrokost med dejlig mad og levende musik, 125 deltog i festen. I december har vi haft godt besøg til vores søndagsåbent. Generalforsamlingen er den 15. februar, skriver Jan Siiger.

Afdelingen svinger med huen for Knud Erik Andersen 60 år den 11. januar. Mogens B. Jørgensen 60 år den 13. januar. Erik L. Hansen 75 år den 17. januar. Hans Chr. Hansen 60 år den 2. februar. Villy Nielsen 60 år den 4. februar. Ove Fedder 70 år d. 17. februar. Erik Thomsen 75 år d. 22. februar. Leslie Mark Henriksen 60 år den 22. februar. Morten Jensen 50 år den 26. februar og Peer Hansen 70 år den 27. februar.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Landnæstformand

Kurt Flatau, via landskontoret,

33 15 28 86

Godthåb

DANMARKS MARINEFORENING

AMAGER

Mogens Fuglsang

ASSENS

Henning Kjeld Johansen

BOGENSE

Villy Høj

Ejvind J. Lungskov

Niels Peter Rasmus
Iversen

Karsten Hansen

Ole Petterson

Arne Kruse

Hans Ole Dyhr

Henrik Klint

Peder Kresten Jacobsen

Gregers Aggergaard

Mortensen

Bruno Hansen

Finn Nielsen

Eigil Justesen

BRONDBY

Morten Aadorf

Leif Z. Larsen

Otto Jespersen

ESBJERG

Søren Høj

Jørgen Madsen

FANØ

Tonny Frank

FAABORG

Ole Christensen

GILLELEJE

Mogens Musiat

Ole Klint Pedersen

HALS

Jørn Brandstrup

Mathiasen

Elster Helbo Jensen

HANSTHOLM/ THISTED

Hans Kurt Nielsen

Sv. Aage Møller

Kristensen

HILLERØD

Willi Larsen

HORSSENS

Erik Harrald Lysbjerg

HUNDESTED

Torben Henry Work

HØRSBOLM/ RUNGSTED

Lars Winther

KGS.LYNGBY

Steffen Schmidt

Hasse Winsløw

Mikkel Winsløw

Jens-Christian Hansen

Flemming Johannes Bergh

John Madsen

Kolding

Bjarne Johannsen

Henrik Eskol Pedersen

KORSØR

Lars Gullaksen

Poul Robert Nielsen

Per Holm Andersen

Tommy Hein

Michael Rasmussen

KØBENHAVN

Alex Bech

Kent Grønholm Ravn

Knud Lykke Ewald

Elming

Hans Christian Adelfest

LANGELAND

Erik Busch

MARSTAL

Verner Madsen

Henning Møller

NAKSKOV

Benny Jacobsen

Tage Andersen

NYBORG

Jørgen Kirchheiner

Svend Gunnar Riis

NYKØBING FALSTER

Poul Erik Dalager

Per Kornum

Henrik Skov

Bendt Edvard Tegner Bay

Mogens Reinholdt

Rasmussen

Max Møller Christensen

NÆSTVED

Jens Andersen

ODENSE

Gert Erling Olsen

RANDERS

Flemming Hansen

Bjarne Gert Andersen

RINGKØBING/ HVIDE SANDE

Jørgen Andersen

ROSKILDE

Peter Skjold Rasmussen

SKÆLSKØR

Jan Richardt Nielsen

SLAGELSE

John Larsen

Jens Lykke Nielsen

Ejner Jensen

SVENDBORG

Mogens Malmos

Torben Tranberg Jensen

Tom Frimodt Christensen

Ærøskøbing

Peter Borgnæs

Søren Jørgensen

Hans Jørgen Svarer Jensen

Bjørn Ewald Bakkendrup

AALBORG

Niels Ole Madsen

Gunnar Pedersen

Finn Bülow Nielsen

ÅRHUS

Kim Birk

Sven Graeme Paul Barlev

John Grundtvig Stampe

MARINE- FORENINGEN

Medlemstal
pr. 31. december 2008:
10.114

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00

Email: adm@soefart.dk

Læs Søfart på nettet

Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Folk & Forsvars landsdækkende debatmøderække

Folk & Forsvars møderække – i alt 12 af slagsen – om det kommende forsvarsforlig har haft svingende deltagertantal. Gældende for de indtil nu afholdte møder er dog, at debatlysten alle steder har været stor og konstruktiv. Medlemmer fra Danmarks Marineforening har de fleste steder været med til at præge debatten.

Et af kerneområderne i det danske forsvar – værnepligten – har været oppe og vende på samtlige møder. – Den fire måneders værnepligt er en kanonsucces, skriver Frank E. Andersen, formand for Folk & Forsvar i sin leder i decemberudgaven af magasinet "Folk & Forsvar".

MF, major, Kristian Pihl Lorentzen har da også på debatmøderne opfordret til at styrke værnepligten og hjemmeværnet, medens tidligere folketingspolitiker Jens Hald Madsen mener, at man gennem værnepligten synliggør forsvaret.

Møderækken slutter den 16. maj med en forsvars- og sikkerhedspolitisk konference i Landstingssalen på Christiansborg.

Forsvarsminister Søren Gade deltog i det først møde i Herning den 29. oktober. For bordenden sidder chefen for Planlægningsstaben i Forsvarskommandoen, generalmajor Per Pugholm Olsen

Medlemmer fra Danmarks Marineforening ved mødet i Roskilde.
(Foto: Kurt Terkelsen og Folk & Forsvar)

MARINEFORENINGEN

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

APRIL 2009 | NR. 2 | 96. ÅRGANG

FASTELAVNSOPTOG I NYKØBING MORS

for SØVÆRN og SØFART

TEMA I DETTE NUMMER

SØVÆRNETS TAKTIKKURSUS

Forsvarets Bibliotek

Marinens Bibliotek på Holmen er i fare for at blive lagt sammen med de andre værnslbiblioteker. Det vil betyde reduceret bogmasse, tab af viden, ingen service til lånerne og mindre Søværn i hverdagen. Toget er kørt, men det er endnu ikke styrtet i afgrunden, for den endelige beslutning mangler endnu i Forsvarskommandoen. Du kan måske nå at være med til at sætte signalet på rødt.

Af kommandørkaptajn Jens Arne Monefeldt Ludvigsen, civilansat forskningsbibliotekar ved Marinens Bibliotek

Overskriften kan lyde besnærende. Sådan var det faktisk også for os på Marinens Bibliotek, da vi første gang hørte om visionen. Vi så for os de tre værnslbiblioteker samlet i ét bygningsværk i det centrale København, let tilgængelig for såvel militære som civile lånere. Som tiden er gået - og forskellige rapporter er blevet kendt - må vi desværre sige at tanken om Forsvarets Bibliotek også er tanken om at reducere bogmassen og udviske værnslidentiteterne. Det er jo egentlig ikke det man forestiller sig, når man overvejende beskæftiger sig med maritim militærhistorie i sin hverdag.

Visionen om Forsvarets Bibliotek udspringer fra Forsvarsakademiet (FAK) i forbindelse med den såkaldte akademiseringsproces som tog sit afsæt omkring 2002 efter at værnslbibliotekerne organisatorisk var blevet underlagt FAK. I denne styrkelse af de højere militære ud-

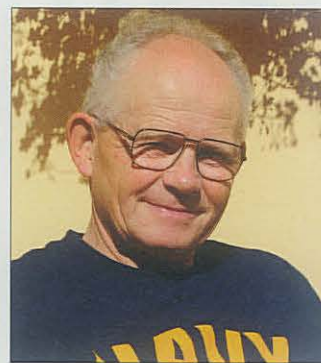
dannelser indgik også en styrkelse af forsvarsl biblioteksvirksomhed, der bl.a. skulle have oprettet en stilling for en egentlig bibliotekar. Det lyder jo ret indlysende, når man samtidig betænker at ingen højere uddannelser finder sted uden at der også indgår en omfattende literatursøgning i f.m. udarbejdelse af hovedopgaver og andre afhandlinger, der er en del af beståelses-kriteriet. Som tiden er gået må vi desværre konstatere at den akademiske ild er svundet ind til et par ulmende gløder og ordsproget om at en vision uden midler er en illusion, er endnu en gang bekræftet.

I virkeligheden er vi endt i en af forsvarsl sædvanlige effektiviserings- og rationaliseringsrunder, hvor man vil reducere på bibliotekernes bemanning for at spare på lønkronerne. Alle, der har lidt dybere indsigt i forsvarsl forhold vil vide at man gerne må konvertere lønkroner til drift og materiel, medens den anden vej rundt er lukket. Når materielkontoen er løbet tør, så kan man altid se om der ikke skulle være lidt - eller meget - på lønkontoen, som ikke kommer til

udbetaling. Jo færre hoveder, des mere til krudt og kugler. Krigen i Afghanistan koster enormt og uden ekstra bevillinger er forsvarlet klemt og så rettes fokus mod den ikke-operative virksomhed. Hvor kan vi spare?

Den aktuelle plan går nu på at samle Marinens Bibliotek (MAB) sammen med Flyvevåbnets Bibliotek (FLB) i de lokaliteter i Kastellet hvor Det Kongelige Garnisonsbibliotek (KGB) har til huse. KGB er "Hærens fagbibliotek" og fylder allerede det hele. Man har derfor været nødt til at kassere en hel del bøger - nogle er solgt antikvarisk, andre er gået til forbrændingen - for at skabe plads til MAB og FLB bogsamlinger, men, men...! Der er slet ikke plads nok. For at tage MAB som eksempel, så kan vi i bedste fald forvente at kunne medbringe mellem 5.000 og 7.000 bind ud af en samling på 45.000. Planen er så den, at de bøger der ikke kan medbringes skal på magasin "et eller andet sted". Det samme gælder naturligvis også for FLB. Teoretisk er dette måske til at leve med, men mange af disse bøger er ikke registreret i den elektroniske søgemaskine. For at få magasineringstanken til at bære skal dette arbejde først udføres. Estimeret arbejdstid er 1 time pr. bog! Det vil tage meget lang tid eller komme til at koste betragtelige summer. Når bøgerne først er på magasin - og magasinlejen kan spares - så vil bøgerne ende på salgshylden og senere i forbrændingsovnene.

MAB og de øvrige værnslbiblioteker har for nuværende status af forskningsbiblioteker, der er åbne for offentligheden. Det forholder

Kommandørkaptajn Jens Arne Monefeldt Ludvigsen er uddannet af søværnets tekniske linie og blev premierløjtnant af den daværende A-linie i juli 1974. Han udførte sejlede tjeneste i forskellige af søværnets overfladeenheder frem til 1985, hvor han kom på Stabskursus II. Efterfølgende har tjenesten mest været fokuseret på undervisning og uddannelse ved såvel Søværnets Officersskole som senere ved Forsvarsakademiet. Han har også været eskadreteknikofficer ved hhv. 2. og 3. Eskadre i Korsør og Frederikshavn. Jens Arne Monefeldt Ludvigsen blev pensioneret i 2004 fra Forsvarets Forskningstjeneste og er i dag civilansat forskningsbibliotekar ved Marinens Bibliotek med ansvar for tidsskriftsamlingen og bibliotekets tekniske faglitteratur. Den 11. marts 2009 modtog han Forsvarets Medalje for 40 års god tjeneste. (Foto: Søren Norby)

sig sådan at det er svært at forudse, hvad der vil interessere lånere og forskere i næste uge. Vi ser, at hver gang der er åbnet nye arkiver, så opstår der en stor interesse for en række emner, f.eks. krigen i Stillehavet og bøgerne rives fra hylderne. Noget lignende sker, når de store Tv-stationer har sendt en udsendelse med et militært emne. For et års tid siden var den tyske kodemaskine ENIGMA et hit på emnelisten. MAB har (endnu) også andet end bøger. Vi råder over en stor samling film, som søværnets personel gennem årene har optaget af livet om bord. Desuden råder vi også over en større samling videobånd og DVD'er samt billed- og fotosamlinger. Det digitale billedarkiv, hvor der er over 22.000 billeder, kan søges på vores hjemmeside. Prøv selv på adressen: <http://foto.fak.dk/fotoweb> eller gå ind via MAB hjemmeside på www.mab.dk

TEL & FAX: +45 33 12 82 53
 POSTGIRO NR.: 102-3071
 DANSKE BANK: 3015-127201
 E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eff. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

**DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
 MINIATUREORDNER OG MEDALJER
 BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER**

DK-1054 KØBENHAVN K
 PEDER SKRAMS GADE 3
 CVR. NR.: 89 69 70 18
 WWW.ORDENSBAAAND.DK

“ I virkeligheden er vi endt i en af forsvarets sædvanlige effektiviserings- og rationaliseringsrunder ”

Til daglig betyder det mindre at bøgerne ikke findes i den elektroniske database. De findes på kartotekskort, men vigtigst af alt er at de er synlige på bibliotekets hylder og da MAB har anbragt alle bøger efter et emne-system, kan man relativt let finde andre interessante bøger, når man leder efter et kendt værk. Dette fænomen kaldes for "græsning" i bibliotekssproget og alle, der har ledt efter bøger på et bibliotek, kan sikkert nikke genkendende til begrebet. Og så er der jo altid en erfaren medarbejder med specifik søværnsviden, som låneren kan trække på. Mange personer kontakter MAB for at få svar på spørgsmål, der relaterer sig til den maritime verden. Vi kan svare på mangt og meget, når vi får lidt tid til at søge i litteraturen. Det er faktisk meget inspirerende at få sådanne opgaver og opleve modtagerens glæde over at have fået et kvalificeret svar. Det er jo derfor næsten til at græde over når man så tænker på at Forsvarets Bibliotek - med den famøse forkortelse FBI - skal have en stærkt reduceret stab, hvoraf en del altid vil være beskæftiget med magasin søgning, hvilket betyder at mulighederne for at besvare sådanne spørgsmål nærmest bliver ikke-eksisterende. Reklameværdien for værne forsvinder. Der er næppe et reklamebureau med respekt for sig selv der ville anbefale sådan en løsning. Forsvaret er ved at male sit eget "Brand" over!

Tragedien er ikke slut endnu. Man kunne forvente at der er foretaget en gennemgribende studie med gruppearbejder, hvor de involverede biblioteker er repræsenteret. Desværre nej. Arbejdet har næsten udelukkende foregået mellem ledelsen på FAK og KGB. Det er bemærkelsesværdigt at lederne for FLB og MAB - begge er pensionerede officerer - ikke har fået deres ansættelser fornyet da de begge

udløb primo 2009. Begge ledere har nemlig afgivet dissens til den rapport som er blevet udarbejdet af FAK med henblik på at danne beslutningsgrundlag for Forsvarskommandoen. Er det sådan man bekvemt kan skille sig af med "besværlige" ledere, der blot gør opmærksom på nogle uhyrligheder begået i stabarbejdet. Den officielle begrundelse er at bibliotekernes fremtid er uafklaret. Fakta er at de eksisterer endnu men med tomme chefstole. Det er nemt at bryde ned, men det er meget svært - og bekosteligt - at retablere det ødelagte.

Rapporten - og sådan en hedder i dagens terminologi en "Business Case" - lader desværre meget tilbage at ønske. Den bygger bl.a. på den forudsætning at det i realiteten er udgiftsneutralt at flytte bibliotekerne. De blandt læserne, der har prøvet at flytte med en større bogsamling, vil vide hvor tungt og hvor omfattende sådan et flyt-tearbejde er. Det er bestemt ikke udgiftsneutralt. Eneste positive tal er en besparelse på lønsummen på ca. 1,3 mio. kr. Det svarer sådan set til - efter hvad jeg har fået oplyst - én dags ammunitionsforbrug i Afghanistan. Det bidrager vi gerne med, for når dagen er omme, solen er gået ned og lyset er slukket, så kan man alligevel ikke læse bøger. Og morgendagen...(?). Den tid, den sorg.

Der er flere af vores trofaste lånere og forskere, der finder alt dette forkasteligt. En af dem har oprettet en "protestliste" på Internettet. Han og mange andre vil gerne bevare MAB. Du skal derfor gå ind på Internettet på adressen www.bevarmab.skrivunder.dk. Forleden dag rundede vi de 900 underskrifter. Hvis du er til Facebook, så kan du også her komme med blandt "Marinens Biblioteks Venner". Dem har vi også mange af og vi vil gerne have flere.

Besøg Marinens Bibliotek nu. Enten fysisk eller virtuelt på Internettet og lån et par bøger. Du kan søge hjemmefra eller få dit lokale kommunebibliotek til at hjælpe dig. Langt de fleste af MAB udlån er rekvireret fra alm. kommunebiblioteker, for bøgerne

findes kun ved MAB. Du kan også tilmelde dig et abonnement på MAB Nyhedsbrev. Forhåbentlig forbliver det også sådan fremover. Vi tror på at fornuften vil sejre. Som nævnt tidligere: www.mab.dk for så gi'r det mening!

LEDER

Støtte til soldater og pårørende

-Hvert år udsender og udstationerer Danmark militært personel til udlandet. Missionerne er gennem de seneste år blevet farligere for de udsendte, og har følgelig kostet liv.

Således indleder foreningen "Støtte til Soldater Og Pårørende" (STSOP) deres henvendelse til læseren i pjecen www.stsop.dk.

Bag står en gruppe mennesker, som har tilknytning til Forsvaret enten som ansatte, pårørende eller tidligere værnepligtige. Medlemmerne vil gennem "STSOP" skabe det økonomiske fundament for oprettelse af fonden "Danske Soldater og Pårørende Støttefond". Dette gøres gennem medlemmernes kontingent og ved at indsamle donationer fra medlemmer, privatpersoner samt virksomheder og organisationer.

Fra denne plads bakker vi op om dette tiltag, og håber Danmarks Marineforenings over 10.000 medlemmer, tager godt imod eventuelle henvendelser.

Morten

PERSONALIA

Kommandørkaptajn Frank Trojahn er pr. 1. januar 2009 udnævnt til kommandør.

Orlogskaptajn Lars Holbæk er pr. 1. januar 2009 udnævnt til kommandørkaptajn.

Kommandør, midlertidig flotilleadmiral Per Bigum Christensen beordres fra den 1. januar 2009 uden ansøgning til varig tjeneste som chef for Søværnets Taktiske Stab.

Kontreadmiral Kurt Birger Jensen beordres fra den 1. januar 2009 uden ansøgning midlertidig til rådighed for Forsvarskommandoen.

Fra den 1. januar 2009 at regne er adjutant hos Hendes Majestæt Dronningen, orlogskaptajn Ole Bent Pedersen benådet med ridderkorset af Dannebrogordenen.

Fra den 29. januar 2009 at regne er kommandør, midlertidig flotilleadmiral Henrik Andersen benådet med kommandørkorset af Dannebrogordenen. Kommandørkaptajn John Hansen, kommandør Lars Gullaksen, kommandør Michael Thoring Flagstad og kommandørkaptajn Poul-Erik Larsen benådet med ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen. Orlogskaptajn Christian Gøtteruo og kommandørkaptajn Ole Toft med ridderkorset af Dannebrogordenen.

Kommandørkaptajn (p) Jens Arne Monefeldt Ludvigsen er den 11. marts 2009 tildelt Forsvarets Medalje for 40 års god tjeneste.

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 · fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkisten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsboligchef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august,
oktober, december.
Oplag dette nummer: 11.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 – Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Medlem af Tilmeldt

Forside: Fastelavnsbåden fra Nykøbing
Mors. (Foto: Pressefotograf Poul Erik
Bilstrup, Morsø Folkeblad)

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

Får Søværnet et ekstra inspektionsfartøj

Chefen for 1. Eskadre påpeger i et indlæg, at yderligere enheder af KNUD RASMUSSEN-klassen vil sætte søværnet i stand til bedre at kunne løse sine mange opgaver

Det har længe ligget i luften, at søværnet i forbindelse med et kommende nyt forsvarsforlig har et stort ønske om mindst endnu et inspektionsfartøj af KNUD RASMUSSEN-klassen, skriver sitet Flådens Historie. Det ekstra inspektionsfartøj er i første omgang planlagt at tilgå som erstatning for Y388 TULUGAQ, den sidste af de oprindeligt tre inspektionskuttere af AGDLEK-klassen,

Chefen for 1. Eskadre, kommandør Jens Walther, skriver således i det seneste nummer af det ansete "Tidsskrift for Søvæsen", - Hvis der viser sig at være politisk vilje til at styrke indsatsen i Nordatlanten, vil det være oplagt at indlede et egentlig seriebyggeri af inspektionsfartøjer af KNUD RASMUSSEN-klassen. P570 KNUD RASMUSSEN har gennemført klimatiske tests i grønlandske farvande og er nu indsat i operativ tjeneste, og det står allerede klart, at disse skibe er særdeles velegnede til tjeneste i Nordatlanten. De er langt mere kapable end de gamle kuttere af AGDLEK-klassen,

som de afløser og kan på mange områder måle sig med de store inspektionsskibe af THETIS-klassen. De har dog ikke samme udholdenhed, heller ikke helt samme evne til at operere i alt slags vejr, ligesom de ikke har mulighed for at medbringe en helikopter".

Velegnet til Nordsøen, istjeneste og eskorteopgaver

-Bliver der bygget tilstrækkelig mange skibe af KNUD RASMUSSEN-klassen, vil disse skibe også kunne indsættes til løsning af myndighedsopgaver i Nordsøen, og det er faktisk en opgave, som Søværnet reelt ikke har skibe til at løse i dag, da hverken Standard Flex skibene eller de nye patruljefartøjer af DIANA-klassen er tilstrækkelig sødygtige til at løfte den opgave. - Hvis man forsøger sig med lidt visionær tænkning, vil en sådan løsning formentlig kunne overflødiggøre erstatningsbyggeri for vores gamle isbrydere, da KNUD RASMUSSEN-klassen også vil kunne klare isbrydningsopgaven i danske farvande, og endelig er det nok en tanke værd, at KNUD RASMUSSEN-klassen også ville have kunnet løse den "bløde" internationale eskorteopgave, THETIS løste for FN ved Afrikas Horn, skriver kommandør Jens Walther.

Skal P571 EBNAR MIKKELSEN, her fotograferet ved Amaliehaven i København, afløse de nuværende isbrydere i danske farvande? (Foto: Johnny E. Balsved, Sitet Flådens Historie)

Garnfisk nybegyndere henter tropéfisk op af Nordsøen

Fisk, der ikke før er set i Nordsøen, fanget ud for Thyborøn

Besætningen på T216 "Kap Farvel" af Sillerslev, Henning Guldsmed og Jesper Støvlbæk, trak den 27. januar 2009, på 21 favne vand, 24 sømil vest for Thyborøn, en 30 cm lang fremmedartet fisk op af havet. – Fisken var meget fast i kødet, og lignede meget en fisk der hedder Red Hind, som normalt fanges ved sydlige koralrev, siger Jesper Støvlbæk. Den Red Hind lignende fisk blev leveret på fiskeauktionen, uden at fagkundskaben der kunne komme med en yderligere identifikation af arten.

Igangsættere

Henning Guldsmed og Jesper Støvlbæk er efter deres egen udsagn nybegyndere og novicer i Nordsøfiskeriet. Henning Guldsmed har en fortid som vognmand og maskinmand i handelsflåden, medens Jesper Støvlbæk i mange år var rejfisker ved Grønland.

Efter et sabbatår blev de to enige om, at havet kunne de ikke undvære. Så for at forene et nogenlunde normalt hjemmeliv med jobønsket købte de for et års tid siden en forholdsvis ny 42 fod (12,20 meter) Fåborg bygning med frembygget styrehus. Maskineriet er en Iveco på 350 KW/ 500 HK. Skibet blev rigget til som garnfartøj og til minde om Jesper Støvlbæks fortid i grønlandske farvande døbt "Kap Farvel". Skibet drives i selskabsform, med de to ejere som ansatte.

Linemuslinger

Ud over Nordsøfiskeriet er Jesper Støvlbæk

T216 "Kap Farvel" under gang på Limfjorden ud for Sillerslev.

medejer og aktiv i det omsiggribende linemuslingefiskeri i Limfjorden. Flere lineanlæg samt en specialbygget linemuslingebåd giver, ud over ejerne, arbejde for fire fiskere i området omkring Oddesund i Limfjordens sydvestlige del.

Linemuslingefiskeriet generer, sammen med de 51 traditionelle muslingefiskerilicenser, store eksportindtægter og arbejdspladser i Limfjordslandet. Næsten alle linemuslinger eksporteres til Belgien, Holland og Frankrig. Kun et fåtal af danske gourmetrestauranter bruger de i øvrigt velsmagende bløddyr i deres gastronomiske specialiteter.

Flot var den, den 30 cm lange tropéfisk fanget på 21 favne vand i Nordsøen ud for Thyborøn.

Venø-farten får ny færge

"Venøsund" og "Venøsund II" afløses af nybygning fra Hvide Sande

Kleppen-Venø overfarten får i oktober 2010 en ny færge til afløsning af rutens nuværende aldrende færger fra henholdsvis 1931 og 1956, skriver fagbladet Søfart. Skibet skal, med Venø Færgefart og Struer Kommune som ordreafgiver, bygges på Hvide Sande Skibs- & Baadebyggeri.

Det nye skib er udviklet af rådgivende skibsingeniørvirksomheden A/S Jørgen Petersen, Horsens der løbende udvikler færgenybygninger til de små danske overfarter. Med standardmål kan den nye færger serie uden problemer afløse hinanden på forskellige overfarter. Der er da også indgået afløsningsaftale mellem Venø Færgefart og Branden-Fur overfarten. Dermed kan "MF Sleipner-

Fur" bygget i 1996 afløse på Venø-Farten ved reparationer og dokninger når denne overfart fra 2010 kun betjenes af én færge.

AIS - En søfartsteknisk landvinding

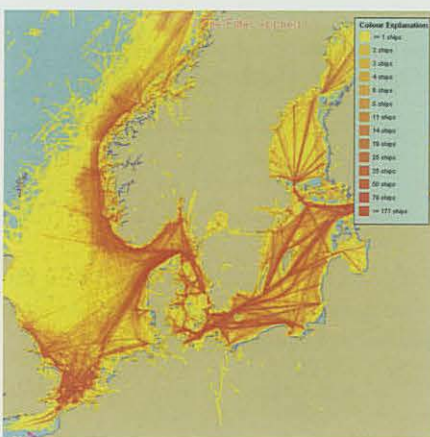
En markant udvikling på det maritime område i Danmark var da Farvandsvæsenet tilsluttede sig til det Automatiske IdentifikationsSystem, forkortet til AIS. AIS er primært tænkt som et hjælpeværktøj for skibene, så de let kan identificere de andre skibe og se, hvordan disse sejler i forhold til én selv. Da det blev indført, var det et af de mest avancerede informationssystemer på dette område. Det er et informationssystem, som er gode skridt i retningen af at opfylde Farvandsvæsenets mission om "at sikre sejladsen", og visionen om at vi skal sørge for "at vore farvande er de sikreste at besejle i verden".

Kommunikationen øger sikkerheden

AIS kom i operativ drift i 2005. Det er et civilt automatisk identifikationsystem, til udveksling af oplysninger mellem skibene indbyrdes og mellem skibe og landstationer. AIS findes i to versioner. En klasse A for skibe over 300 bruttotons, hvor AIS er obligatorisk for disse skibsstørrelser. Klasse B, er en lillesøster til klasse A både i omfang, kompleksitet og pris. Denne kan benyttes af mindre fartøjer.

Systemet består i Danmark af i alt 18 basestationer, der opsamler AIS-signaler fra de AIS-udstyrede skibe, som sejler i danske farvande. AIS kan derfor præsentere realtime data til brug for skibene i de danske farvande. De kan således få informationer om skibe både tæt på, og i alle de danske farvande. Oplysningerne omfatter blandt andet identifikationskode, navigation (for eksempel position, kurs og fart) og rejserelaterede data (for eksempel destination og dybgang).

Med disse oplysninger fra skibets AIS-system kan skibene navigere mere sikkert i forhold til hinanden, hvilket blandt andet har mindsket risikoen for kollisioner. Samtidig giver det kystredningen mulighed for at finde den præcise position for et skib i nød, ligesom andre skibe i nærheden af et skib i nød kan træde hjælpende til. AIS har således en stor betydning, hvis en nødsituation skulle opstå, men også stor præventiv effekt.

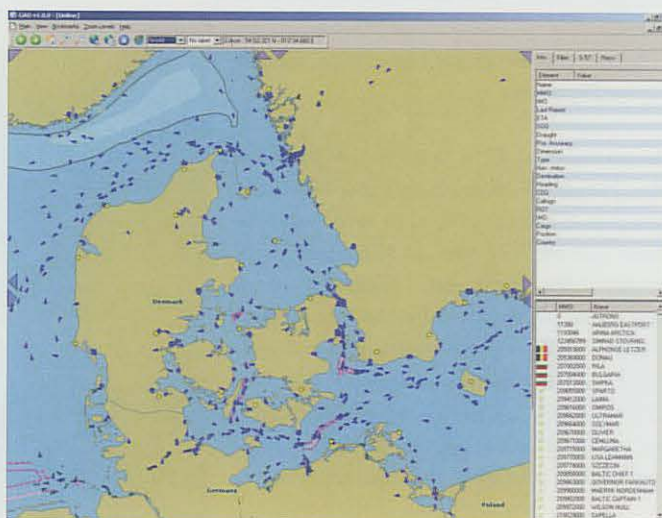

Trafik intensiteten i danske og omkringliggende farvande kan nu kortlægges præcist, ved hjælp af AIS.

Bedre dataindsamling

AIS er et af de systemer, som har givet mange nye muligheder for at sikre sejladsen. De data, man kan indhente ved hjælp af AIS, bliver stadig mere omfattende.

Med AIS kan Farvandsvæsenet afspille historiske data ved at spole tilbage for at se skibes sejlmonstre

Farvandsvæsenet kan med AIS løbende følge ca. 1.000 skibes færden i danske farvande. Billedet er et øjebliksbillede over trafikken set med AIS.

på et bestemt tidspunkt. Farvandsvæsenet kan på den måde kortlægge skibsfarten. Dette kan bruges til en mere optimal afmærkning i de danske farvande, men kan også bruges til at finde de omstændigheder, som ledte frem til et uheld. AIS-systemet har derfor en stor forebyggende værdi, blandt andet på grund af det store statistiske materiale AIS giver anledning til.

SeatrackWeb – en yderligere udvikling af AIS-kapaciteten

Farvandsvæsenet har, i samarbejde med det svenske meteorologiske institut (SMHI), udviklet et program kaldet SeatrackWeb, som kan spore olieudslip. Ved hjælp af beregningsmodeller over blandt andet strømforhold kan man se hvor olieudslippet stammer fra, og man kan via en samkøring med AIS findes frem til potentielle syndere. SeatrackWeb har en yderligere dimension, idet at det også kan beregne på mand overbord. Via beregninger kan Farvandsvæsenet finde frem til et potentielt eftersøgningsområde for savnede personer og derigennem optimere både eftersøgning og redning.

Et skridt i retning af virtualitet

AIS har en facilitet indbygget, der gør det muligt at udlægge virtuelle bøger eller anden form for afmærkning, som kun kan ses på skibenes AIS. Når et skib sejler ind i et område, kan dette for eksempel udløse en automatisk navigationsadvarsel. Da det slovakiske skib OMER N kæntrøde og grundstøtte søndag den 28. oktober 2007 ved Rødsand, blev vraget afmærket med en traditionel vrageafmærkning og der blev udsendt en traditionel navigationsadvarsel, men AIS-systemet blev også taget i brug med et virtuelt sømærke og en automatisk navigationsadvarsel.

Farvandsvæsenet har gjort forsøg med denne facilitet og har fundet flere problemer deri. For det første er det ikke altid sikkert, at en eventuel virtuel bølge rent faktisk manifesterer sig på skibets AIS. Det andet problem er, at der endnu ikke er internationalt anerkendte mærkningsregler for virtuelle afmærkninger, så selvom den virtuelle bølge viser sig, er

det ikke sikkert at skibsføreren kan aflæse det korrekt på skærmen, der viser AIS-billedet. Det er dog et positivt fremtidsbillede, at vi længere fremme i tid kan sikre sejladsen yderligere med brug af virtuelle bøjer.

Udvikling og udbredelse

I dag er registreringen af AIS-data helt afhængig af, at der er en landbaseret basestation i nærheden, som kan opfange signalerne. Det er derfor naturligt at overveje andre løsningsmuligheder som for eksempel en satellitløsning, hvor skibenes AIS-signaler ikke opfanges via landbaserede stationer. En sådan løsning er i øjeblikket på det man kan kalde for et technical feasibility niveau, altså en fase, hvor muligheder undersøges og hvor spørgsmål rejses. Der er dog gjort forsøg med satellitter på området på verdensplan og en sådan løsning er inden for mulighederne for, hvad vi kan teknologisk i dag. Farvandsvæsenet har

således indgået i et samarbejde med Aalborg Universitet om en forskningsbaseret mini-satellit (picosatellit), som udstyres med en AIS-modtager. Satellitten er planlagt til opsendelse i 2010.

I mellemtiden er der dog en stor mulighed i udbredelsen af AIS, her specielt B-versionen til mindre skibe som fiskerbåde og sejlbåde. Farvandsvæsenet er derfor gået proaktivt ind i at arbejde med de muligheder der ligger heri. En stor del af søredningen i Danmark foregår i sommerperioden i weekenderne, og det drejer sig her om lystsejlere i en nødsituation, eller i løbet af året hvor fiskere er blevet overrasket på havet. Med B-versionen i AIS vil Farvandsvæsenet kunne øge sikkerheden betydeligt for disse to grupper, både fordi de bliver mere synlige til søs, men også i nødsituationer, hvor vi via AIS både har position og navn på skibet.

ERINDRINGER...

50 års jubilaren John Ahlmand Petersen har sendt denne beretning om P521 WILLEMOES.. (Tilrettet, red.)

Patruljebåden P521 WILLEMOES

I 1948 var jeg otte år. Dette år adopterede Holbæk By, hvor jeg er vokset op, torpedobåden T11 BILLE. BILLE var en af de seks erstatningsbåde som Tyskerne gav løfte om i 1941, og derfor kom på officielt adoptionsbesøg i Holbæk havn, sammen med WILLEMOES. Det var første gang jeg så WILLEMOES. Jeg bestemte mig dengang for, at når jeg skulle være soldat, ville jeg til Flåden og allerhelst ud at sejle med dette smukke skib.

I 1959 blev jeg indkaldt til Flåden og skulle stille den 15. april på Holmen, hvor vi fik hele vores udrustning udleveret. På vej i bussen op til Auderød Eksercerskole, blev jeg spurgt om jeg kunne spille på horn eller tromme. Jeg havde i F.D.F. lært at spille på tromme og blev derfor udtaget til Søværnets Tamburkorps. Allerede efter en måned flyttede vi til Holmen, for sammen med Vagtkompagniet at træne til et stort Tattoo på Østerbro Stadion i København, hvor blandt andet Kong Frederik den niende var til stede. Efter en måned på Holmen med Tamburkorpset blev jeg taget til Artilleri mekaniker, og flyttede til Margretheholm, hvor jeg blev udannet i tre måneder. På skolen fik vi at vide, at dem der klarede sig bedst, ville få ret til at vælge tjenestested først. Jeg var heldig, klarede mig godt, og valgte selvfølgelig WILLEMOES.

I eftersommeren 1959 gik jeg endelig ombord i det skib, jeg som otte årige havde drømt om

at komme ud at sejle med. I de første måneder lå skibet med halv besætning og sejlede ikke ret meget. Men det gav mig mulighed for uforstyrret at gå rundt og beundre det smukke skib. Med dets slanke spidse stævn og den lige dækslinie med 105m/m og 40 m/m kanoner på bakken foran den symmetriske brobygning med artilleri sigtemærset på toppen af broen. Bag broen den slanke trebens mast foran den særprægede skorsten stående på maskinkæsingens, hvor også de 4 luftindsugningsrør til kedlerne var placeret. Kæsingens afsluttede med reden til den store projektør. Derefter torpedoapparaterne med en 40m/m rede imellem og endnu en 40m/m rede. Ude agter en 105m/m pjece sluttende med dydbomberammer. Agterenden var den rigtige torpedobåds indad faldende hæk. WILLEMOES vil, for mig, altid være et af Flådens flotteste skibe nogen sinde.

Forhistorie

Tegningerne til WILLEMOES og søsterskibet blev lavet før 1939. Hensigten var at kalde dem Ålborg og Århus, med henblik på at knytte Flåden og civilbefolkningen tættere sammen. Men i sommeren 1939 blev de navngivet NYMFEN og NAJADEN.

På grund af krigen skred det kun langsomt frem med fremskaffelsen af materialer til skibene. Og efter den 9. april 1940, da tyskerne besatte Danmark, var det usikkert hvad besættelsesmagten ville med Flådens skibe. I som-

meren 1942 blev kølen dog lagt på Dokøen. For at få beddingerne fri, til blandt andet ubådsnybygninger, forcerede man arbejdet, således at søsætningen kunne ske for NAJADEN den 17. marts 1943 og for NYMFEN den 22. juni 1943. På grund af de forhold der var på den tid, ville man ikke bygge videre på de to skibe. Man gemte tegninger, og andre vigtige dele, og henlagde skibene i Søminegraven. Efter krigen fandt man dem da også i næsten uskadt stand. Efter navneskift blev kommandoen sat på WILLEMOES den 30. maj 1947. Skibet udgik af Flådens tal i 1966.

DATA

- Deplacement: 780. ton
- Længde: 86,5 m.
- Brede: 8,5 m.
- Dybdegående: 3,4 m.
- Armering: 2.stk. 105 mm. Bofors kanoner i en A-Y opstilling. 3.stk. 40 mm. model 48 Bofors luftværnskanoner i reder P.41-42 og 43. 6.stk. 20 mm. luftværnskanoner.
- Fart: 35 knob. Men kunne godt sejle 36,8.knob.
- Besætning. 100 mand.
- Torpedoapparater: 6stk. 45 cm. Fordelt på 2 apparater med 3 rø.
- I 1951 udskiftede 45cm. med 53,3cm apparater. Ligeledes fjernede man 20m/m kanonerne.

Æresmedlem, kommandør Preben Heise runder 90

En af Marineforeningens markante personligheder kan den 8. april 2009 fejre sin 90-års fødselsdag.

Preben Heise valgte Søværnet som sin livsgerning, hvilket skyldtes hans ønske om en teoretisk og praktisk uddannelse på akademisk niveau, der sigtede mod en livsgerning med friluftsliv og udsigt til ledende stillinger med et arbejde for og med mennesker. Han påbegyndte sin uddannelse på Søofficersskolen i 1939, og blev udnævnt til Soløjtnant i 1942. I efterkrigsårene var der naturligvis fortrinsvis fokus på Flådens genopbygning såvel materielt som operativt, hvorimod det menige personel ofte blev opfattet som nogen "der gik i vejen". Man troede i 1945, at man bare kunne fortsætte mandskabsbehandlingen som før krigen, uagtet at netop autoritetstro og opfat-

telsen af disciplin havde ændret sig betydeligt for besættelsestidens unge.

Når hans karriere i meget stor udstrækning kom til at falde indenfor personeluddannelse og administration, skyldtes det de ord, som hans lærer i søkrigshistorie på Søofficersskolen, orlogskaptajn Jungersen, yndede at banke ind i hovedet på de unge kadetter – nemlig: "Ships do not fight – men do".

Tjenesten inden for personelområdet som lærer, skoleofficer i land og ombord medførte megen udkommando blandt andet på en række lange uddannelsestogter med skoleskibene NIELS EBBESEN og HOLGER DANSKE og sluttede med 15 måneder som chef for skoleskibet ÆGIR fra 1964 til 1966. Ind imellem gjorde Preben Heise tjeneste i Søværnsstaben

og Forsvarsstaben som sektions- og afdelingschef i personelafdelingerne.

I årene 1950 til 1953 gennemgik Preben Heise det pædagogisk-psykologiske studium (cand. psych.) på Københavns Universitet med efterfølgende tjeneste ved Militærpsykologisk Tjeneste.

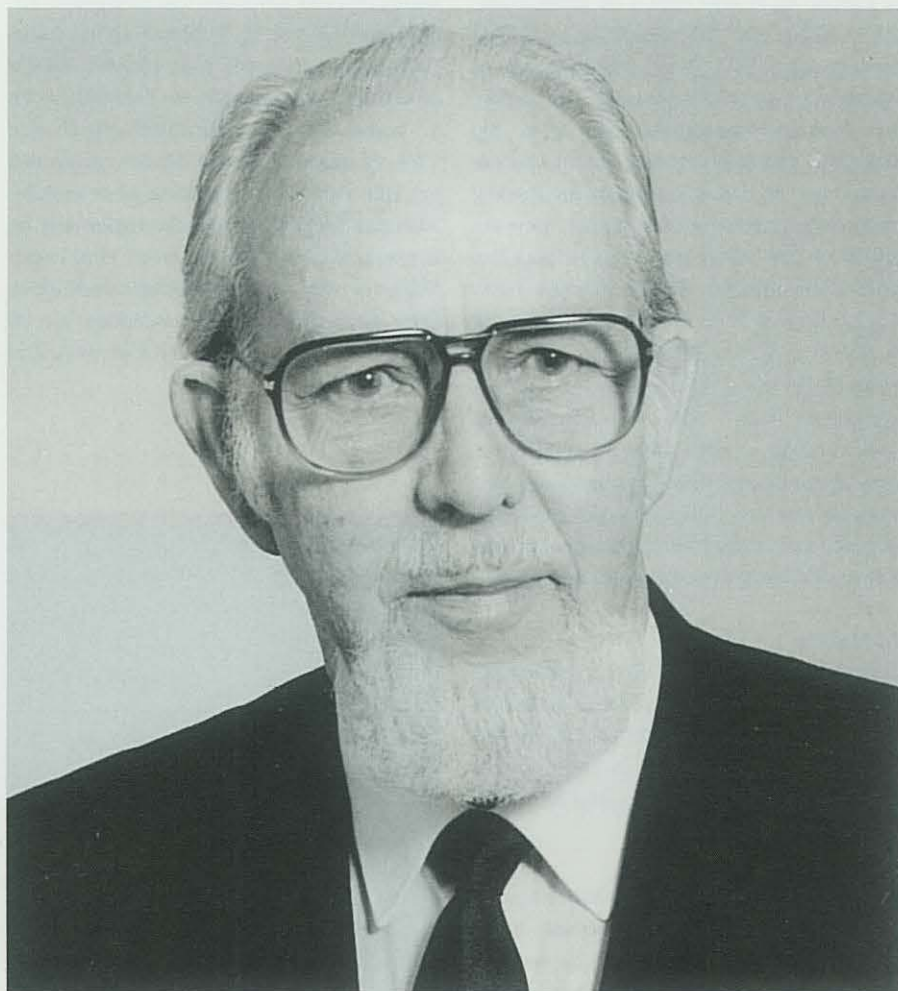
Gennem sin 41 år lange i karriere i Søværnet har Preben Heise sat mange "fingeraftryk" blandt andet gennemførelse af udflytning af Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole til Frederikshavn, der blev indledning til den udvikling, der i dag er afsluttet med udflytning af Søværnets Grundskole. Ligeledes udformningen i 1960 af Konstabelordningen, der betød stærkt forbedrede vilkår for stampersonellet i forhold til mathordningen. Derudover var Preben Heise primus motor ved oprettelsen af Søværnets Kursusinstitution på Marinstation Lynæs, og i sin periode som chef for Flådestation Korsør fra 1973 til 1980 var Preben Heise's betydelige indsats vedvirkende til bevarelsen af 600 arbejdspladser på Flådestationen, der i dag er endnu større som OPLOG KOR.

Preben Heise blev i 1980 afskediget "i nåde og med pension" efter 41 års tjeneste i Søværnet.

Landsformand i Danmarks Marineforening
Allerede i 1978 blev Preben Heise af foreningens daværende landsformand, kommandørkaptajn Kai Hertz, opfordret til at afløse denne – en opgave der efter hans pensionering gav mulighed for en fortsat tilknytning til Søværnet og dets personel.

På sendemandsmødet i Randers i 1979 overtog han hvervet som Marineforeningens landsformand, og det blev begyndelsen til endnu en glørværdig karriere. Preben Heise's betydning for Marineforeningen gennem hans 15 år lange formandstid resulterede i, at foreningen i dag er slagkraftig, stabil og særdeles vel-spekteret i såvel Søværnet som i maritime kredse i øvrigt. Hans utrættelige indsats var derfor også begrundelsen for, at han allerede i 1989 blev udnævnt til Æresmedlem af Danmarks Marineforening.

I sin 15 års formandstid var det magtpåliggende for Preben Heise at have tæt kontakt

Kommandør, æresmedlem af Danmarks Marineforening, Vilhelm Preben Heise, fylder 90 år den 8. april.

med afdelingerne, og det lykkedes for ham at besøge alle afdelinger – såvel i forbindelse med jubilæer som når lejlighed i øvrigt gaves. Han var altid en kær og skattet gæst rundt om i landet, hvortil kom, at han jo er en blændende taler og ved festlige lejligheder skulle vi naturligvis have "De bejede gutter".

For os, der har haft den oplevelse og glæde at arbejde tæt sammen med Preben Heise, var han den inspirerende leder, som uddelegerede opgaverne, men uden at miste overblikket og den kurs for foreningen, som var udstukket. Landsbestyrelsesmøder og især forretningsudvalgsmøder blev gennemført i en særdeles konstruktiv og kammeratlig atmosfære. Fremlagte problemer blev nøje gennemdrøftet og løsninger fundet, og visioner for fremtidens marineforening indgik ligeledes ofte som en del af møderne. Denne linje er fortsat også under hans efterfølgere.

I 1994 blev Preben Heise afløst som landsformand, men det har siden ikke afholdt ham fra fortsat at "blande sig" i debatten – en indblanding, som vi naturligvis værdsætter, om end vi ikke altid er lige enige.

Preben Heise har ved flere lejligheder givet udtryk for, at Marineforeningen har givet ham mange glæder og oplevelser. Imidlertid er det alle os 10.000 medlemmer, der i anledning af Preben Heise's 90-års fødselsdag, skal sige tak for indsatsen og kammeratskabet med et stort TIL LYKKE og et "Well done".

Kurt Flatau
Landsnæstformand

Preben Heise udtaler:

"Jeg har meget at takke Marineforeningen for og glæden over dens fortsatte trivsel og fremgang er den bedste fødselsdagsgave.

Men skulle der være nogen, som ville glæde mig med en flaske eller en buket, så ser jeg hellere – da jeg ikke har så mange vaser og ikke ville kunne nå at drikke flaskerne – at man i stedet sender en hilsen via landskontoret vedlagt et større eller mindre bidrag til "Grundfonden" mærket "Heise/90", som kan bruges til at synliggøre Marineforeningen bl.a. gennem Under Dannebrog eller markering af 100-års jubilæet.

Landskontoret har påtaget sig at indkassere og opbevare bidragene og videresende en liste over bidragyderne vedlagt hilsnen (uden beløbsangivelse) til mig."

JUBILARSTÆVNE 2009

afholdes
søndag den 30. august kl. 10.00-16.00
på Holmen til minde om indkaldelsen til Søværnet

Årets Jubilæerstævne er for indkaldelsesårgange med endetal 4 & 9 (25-, 40-, 50-, 60-, 65- 70- og 75-års jubilæer).

Deltagelse er ikke betinget af medlemskab af Marineforeningen. Ikke-jubilæer blandt Marineforeningens medlemmer kan også tilmelde sig, jubilæer har dog fortrinnsret. Tilmeldinger ud over 200 sættes på venteliste.

Deltagerpris: medlemmer kr. 250,-, ikke-medlemmer kr. 300,-

Stævneprogram:

10.00-10.15: Ankomst & samling v. Nyholmsvagt (Henrik Gerners Plads).

16.00: Jubilæerstævnet slutter.

Skriftlig tilmelding & betaling, skal være landskontoret i hænde senest fredag den 17. juli 2009, sendes til: Marineforeningen, Trondhjemsvej 5, kld., 2100 Kbh. Ø.

Betaling kan ske på Giro 2 00 16 08, eller med check, kuerten mærkes "Jubilæerstævne".

Uanset betalingsmåde skal begge dele være ledsaget af tydelig & korrekt angivelse af navn, adresse, telefon & årgang, samt primært tjene-sted. Medlemmer påfører *afdelingsnavn & medlemshovednummer*.

BEMÆRK! Billetter kan ikke købes ved personlig henvendelse på Marineforeningens landskontor.

Ret til ændringer forbeholdes.

VEL MØDT!

EDWARD JELEN
Marineforeningens Jubilæerudvalg

DANMARKS MARINEFORENING

Trondhjemsvej 5, kld. · 2100 København Ø · Telefon: 3315 2886
landskontoret@marineforeningen.dk · www.marineforeningen.dk

TEMA

SØVÆRNETS TAKTIKKURSUS

Søværnets højteknologiske enheder kræver mange specialister. Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" sætter i dette nummer fokus på Søværnets Taktikkursus i Frederikshavn.

Søværnets Taktikkursus - et tjenestested på forkant

Af Kommandørkaptajn Gorm Bergqvist,
Chef for Søværnets Taktikkursus

Søværnets Taktikkursus (TAK) er en skole på Flådestation Frederikshavn, hvor Søværnets (SVN) personel af alle grader uddannes i taktik, således at de kan gøre fyldest på SVN's operative enheder. TAK er en del af Søværnets Specialskolevirksomhed (SPS). Til SPS hører endvidere Søværnets Våbenkursus på Sjællands Odde, Søværnets Havarikursus i Hvims i Nordjylland og Søværnets Teknikkursus og Søværnets Dykkerkursus på Holmen i København.

TAK gennemgik, som en del af det seneste forsvarsforlig, en fysisk sammenlægning af SVN's Signal- og Fjernkendingskursus i København og Kampinformationskursus i Frederikshavn, således at hele kursusvirksomheden

nu har til huse på Flådestation Frederikshavn, under navnet TAK. TAK's tre delkomponenter, taktik- og maritim myndighedsudøvelse, kommunikation, samt fjernkending, huses nu under et og samme tag, i en 5400 m² stor bygning. Denne artikel giver en kort status på TAK virksomhed, og fremsætter herefter de tanker, som TAK ledelse lægger til grund for en fortsat bæredygtig udvikling af SVN's fremmeste, taktiske uddannelsesinstitution, og dermed uddannelse indenfor og udvikling af taktiske doktriner i SVN.

Nutidens TAK

TAK tæller 59 normer, og har lige nu 49 ansatte. De ansatte er alle erfarne folk fra SVN (civile, konstabler, mellemledere og officerer) og mange har gjort tjeneste på skolen igennem længere tid. TAK gennemfører årligt ca. 11.000 kursusdage for i alt ca. 800 kursister,

fra såvel SVN som flyvevåbnet, og endvidere for en del civile institutioner eller enkeltpersoner. Kursusudbuddet er på ca. 65 forskellige kurser, militære som civilt relaterede. På den militære side uddannes fra menige funktionsuddannelser (grunduddannelse) over taktisk befalingsmandsuddannelse til taktisk officerskursus for kaptajnløjtnant niveauet. Endvidere gennemføres en række funktionelle uddannelser i specialer indenfor elektronisk krigsførelse, flykontrol- og helikopterkontrol, fjernkending, operativ styring af redningsindsats, antiubådsuddannelse, fiskerikontrol og bording. Der gennemføres træning af personel, strækkende fra menigt operationsrumspersonel til træningsseminarer i regi af SVN's Taktiske Stab (STS). En del af uddannelserne kan have civil deltagelse. Endelig gennemføres civile uddannelser i redningstjeneste, eksempelvis for hjemmeværnet, far- ▶

Chefen orienterer ved det ugentlige medarbejdermøde.

Opholdsrummene er lyse og behagelige.

- vandsvæsenet og fiskerierhvervet, samt Global Maritime Distress and Safety-uddannelse for såvel militære som civile. Som en speciel niche gennemfører TAK uddannelse af personel til SIRIUS-patruljen.

Kursisterne på TAK forventes, uanset på hvilket niveau eller indenfor hvilken niche, de uddannes, efter endt eksamen at kunne håndtere og præsentere en stor mængde informationer på kort tid, således at en skibschef umiddelbart bliver i stand til at træffe den rigtige beslutning på baggrund af informationerne. TAK har, ud over meget moderne klasselokaler, en række simulatorfaciliteter, hvor store computerspil giver en meget realistisk gengivelse af virkeligheden på et skib. I disse omgivelser, i daglig tale benævnt "træneren", skal kursisterne i praksis vise, at de mestrer, hvad de har indlært i teorilektionerne. For at minimere risikoen for eventuelle fejl i en skarp situation, er træneren udstyret med replay-faciliteter, som kan anvendes til efter en øvelse at vise, hvordan denne forløb. Øvelserne kan genspilles for eleverne for at vise eventuelle fejl, de måtte have begået, således at der kan tages ved lære heraf.

Dette stiller store krav til den teknologiske

udvikling af TAK

Derfor, og for at holde trit med udviklingen af nye enheder og opgaver i SVN, er der sket en løbende teknologisk opdatering af skolens uddannelsesmateriel. Således kan man, med de særdeles avancerede systemer i skolens træner, meget realistisk simulere de vanskelige forhold, der er gældende under virkelige sejlads SVNs skibe. Træneren er i dag meget mere end en taktisk træner. Udover operationsrummodeller og stand-alone systemer til uddannelse indenfor taktisk dataoverførsel og elektronisk krigsførelse, rummer træneren faciliteter til uddannelse i elektroniske navigationssystemer, civil kommunikation og operativ ledelse af redningstjeneste. Endvidere bygges lige nu en brosimulator, der sammen med en dertil udstyret operationsrums simulator, indenfor en kort årrække vil danne rammen om "command team" træning af skibsledelse og operatører. TAK har altid været et center for udvikling af undervisningsteknologi og har løbende formået at tilpasse udviklingen af kursusproduktionen til nye doktriner, opstået på baggrund af nye operationsområder og nye virkemidler, samt enheder med ny armering.

Det betyder, at en kursist altid befinder sig i

vante omgivelser. Det betyder også, at kursister på grunduddannelse vænner sig til de omgivelser, de skal fungere i, når de for første gang møder på deres enheder. På denne baggrund er TAK medvirkende til at minimere den nødvendige tilvænnning, når kursisterne træder ud i deres hverdag ombord i en enhed, der med kort varsel kan sendes ud i en skarp situation, hvad enten denne består af humanitær hjælp til et katastroferamt område, piratbekæmpelse ved Afrikas horn eller en egentlig krigsindsats som koalitionsdeltager mod en fjende af verdenssamfundet.

Kursisterne kan "spille" en skarp situation, hvor egen enhed forsvaret sig mod eller angriber en eller flere fjender, der anvender våben af forskellige typer, lige fra jagerfly til små hurtiggående speedbåde, der medfører håndbårne missiler.

Kursisterne kan uddannes eller trænes individuelt på forskellige niveauer, fra manuelt niveau over mellemlederniveau til højeste lederniveau, eller de kan spille sammen med den besætning, de normalt skal arbejde sammen med. Der er også mulighed for, at flere besætninger spiller mod hinanden, med deltagelse af helikopterpiloter eller andre eks-

perter, der så hver især bidrager med deres fagspeciale.

Instruktørerne kan fra det kontrolrum, hvorfra alle spil i træneren styres, stresse besætningerne ved hjælp af forskellige trusler, der kan indsættes efter instruktørernes vurdering. Spillene kan stoppes og genoptages, hvis der er behov for pauser eller coaching undervejs, ligesom de kan genspilles, hvis der er pædagogisk behov for at dvæle ved en speciel hændelse og elevernes håndtering af denne. På denne måde tilføres den menneskelige faktor i et konkurrencepræget miljø – en situation, der er til gavn for alle deltagere. Uddannelserne inden for faget kommunikation foregår, som de øvrige uddannelser ved TAK, for størstedelens vedkommende ved hjælp af simulationssystemer.

Under anvendelse af dette simulationsudstyr udspares behovet for et stort antal af de enkelte radioer, og instruktørerne bestemmer selv de fysiske konditioner, der skal påvirke udbredelsen af radiobølgerne. På denne måde kan specielle atmosfæriske og geografiske forholds indflydelse på kommunikationen afspejles i undervisningen, og idet alle computere kan lægges ind i samme spilverden, kan

kommunikation og kommunikationsorganisation indenfor en større flådestyrke indøves i et klasselokale på TAK.

Udviklingen af træneren sker i samarbejde med det danske firma IFAD, der forestår en modernisering af trænerkomplekset, med an-

vendelse af High Level Architecture (HLA). HLA protokoller vil sikre, at træneren fremover vil kunne sammenkobles med andre tilsvarende systemer, uanset om disse er land- eller søbaserede. Endvidere arbejdes ud fra en filosofi om, at stadig mere skal kunne simuleres og fjerntimeres. Et godt eksempel er den ▶

Træning i søredningsoperation

Træning i radiokommunikation

► netop omtalte radiotræner, der sparer såvel plads som vedligeholdelse af "live" udstyr. Udover uddannelse er TAK en vigtig brik i SVN doktrinudvikling og taktiske sagsbehandling, og TAK er på flere områder hovedsagsbehandleren i forbindelse med Danmarks deltagelse i NATO arbejdsgrupper indenfor det maritime taktiske område. Instruktørerne deler således deres tid imellem undervisning, sagsbehandling og mødevirksomhed, og opnår på denne måde at få berøring med alle komponenter i doktrinudviklingshjulet. Når dette kombineres med regelmæssige sejlads med SVN's skibe, opnås en synergieffekt imellem de enkelte arbejdsopgaver, der medfører, at erhvervet kompetence og erfaring i videst mulig udstrækning kan udnyttes i såvel undervisning som udvikling.

Fremtiden

TAK har altid haft ry for at være et godt tjenestested, og for at være en god og professionel uddannelsesinstitution. Kursus har i mange år været stedet, hvor personel af alle kategorier kunne afprøve deres færdigheder i et "near reality" miljø, uden større omkostninger end en såret forfængelighed, når planerne og evnerne viste sig ikke at være tilstrækkelige, eller fjenden viste sig for overvældende. TAK har således udover undervisning huset utallige seminarer og taktiske symposier og øvelser, hvor divisioner, Eskadrer eller Søværnets Taktiske Stab (STS) har trænet og udviklet egne kapaciteter, som led i egenuddannelse eller i forberedelsen af kommende opgaver. Denne virksomhed har i stor udstrækning trukket på, at ekspertisen indenfor de enkelte krigsarter og tilhørende materielsystemer er til stede på TAK, således at brugerne af faciliteten har kunnet anvende TAK personels store erfaringsbank og pædagogiske kompetencer.

TAK virksomhed er fremdeles i dag af stor betydning for SVN's operative virke. I dag, mere end nogensinde, bringer SVN's mangefacet-

terede opgavekompleks til stadighed flådens enheder og personel ud i nye scenarier i nye omgivelser – med nye udfordringer under stadig fjernere himmelstrøg. Det er i dag derfor vigtigere end nogensinde, at kunne forberede sig på opgaven, der venter, før en enhed tager af sted. For selv om selve opgavernes karakter kan synes de samme, er trusselsmiljøet, og de udfordringer dette byder, fra oceanografi, geografi, atmosfæriske forhold, fjendebillede,

det opstår – og ikke først skal udvikles i situationen. TAK skal være i konstant udvikling for at honorere disse krav – men udvikling kræver overskud – og overskud kommer af investering på såvel personel- som på materiellet.

TAKs udvikling af simulationsmuligheder er uden for enhver tvivl blevet revolutioneret over de sidste par år. Opdateringen af den taktiske træner, indførelsen af HLA-protokoller

og udviklingen af det computerbaserede radio-simulationsmiljø er landvindinger, der peger mod fremtiden. Indførelsen af HLA er møntet på fjernstimulation og simulerede øvelsesmiljøer langt udenfor TAKs mure, men genereret og styret af TAK. Det vil snart være muligt fra TAK at generere spil i de sejlede enheders operationsrum, i første omgang med enhederne langs kaj på en flådestation – men målet er at gøre det World Wide – og uanset om enhederne er i havn eller på søen. Målet er således i praksis at stimulere et øvelsesscenarie ombord i en fregat, der er undervejs til en operation i X-land, med X-lands geografi, oceanografi, meteorologi, trusselsmiljø m.m. Herved spares opkøringsstid i hjemlige farvande, og sidste øjeblik opdateringer i trusselsmiljø kan indarbejdes

i øvelsesscenarier, der ombord gennemføres undervejs mod indsatsområdet, via fjernstimulation fra TAK. Enheden vil ikke længere være afhængig af en tilstedeværelsesperiode på TAK for at træne til opgaven. Dette vil være med til at øge fleksibiliteten og omstillingsparathed i det SVN, der fremover i stigende grad kan ventes at operere på verdensplan. HLA åbner endvidere mulighed for at koble TAK træningsmiljø sammen med andre tilsvarende miljøer.

TAK vil i fremtiden kunne øve større taktiske scenarier med andre taktiske institutioner i f.eks. NATO, i et træningsnetværk med en fælles spilflade. Når sejlede enheder samtidig

Chef for Søværnets Taktikkursus, kommandørkaptajn Gorm Bergqvist

3. parts hensyn, logistiske forhindringer og til politiske virkeligheder, nye i hver enkelt udsendelse, hvis ikke for SVN, så i hvert tilfælde for størsteparten af den besætning, der udsendes. Derfor er det vigtigt, at TAK er i stand til at tilbyde et træningsmiljø og en videnskabelig sparring, der kan udgøre en realistisk udfordring i forhold til forberedelse af den specifikke opgave. SVN- udfordringer er således TAK udfordringer, uanset om opgaverne er rent militære eller af civil relateret karakter.

TAK skal derfor ikke alene følge med udviklingen, men søge at være et skridt foran udviklingen, med henblik på at sikre, at træningsmuligheder kan tilbydes til et scenarie, i det øjeblik

vil kunne kobles på dette miljø, vil selv større flådestyrker kunne stimuleres imellem eller "en-route" operative indsatser. Herhjemme bør SVN's, og med tiden tillige de øvrige værn's, kursuslokaliteter kunne operere i en fælles spilverden, således at ikke kun taktik, men en langt større del af en sejrende enheds opgaveløsning kan trænes i miljøet. I Command Team træningsøjemed og med henblik på at øve enhedsuddannelse, også når enheden ikke er til rådighed, vil det være en fordel, hvis kurserne var bundet sammen i et fælles simuleret miljø. På sigt bør dele af en besætning kunne øve sig samtidigt, og i samme scenarie, uanset om de fysisk er placeret samme sted. Skibets operative ledelse med kampinformations- og kommunikationspersonel kan være på TAK, en del af maskinbesætningen på Søværnets Teknikkursus (TEK), ABCD-organisationen på Søværnets Havarikursus (SHK) og våbenpersonellet på Søværnets Våbenkursus (VBK) på Sjælland Odde – alle deltagere i samme spil, der via HLA kunne styres fra eksempelvis TAK. Kommunikation via talte eller skrevne medier, alarmer, materielvisningssystemer, skærmbilleder m.m. vil med hjælp af HLA eliminere opfattelsen af, at der er flere hundrede kilometer imellem de enkelte øvelsesdeltagere. Dette område vil TAK undersøge og søge at udvikle igennem de nærmeste år.

En vigtig faktor i TAK virksomhed er konstant at udvikle kursus produktionsflade- og relationsredskaber i takt med brugerne. TAK skal forstå de unges kommunikationsmidler og forstå deres motivationsfaktorer. Unge mennesker er opdraget i en multimedieverden, hvor de indtager læring på egne præmisser. TAK skal udfordre individuelt, med henblik på at møde den enkelte kursist, hvor vedkommende er i læringsprocessen. Der er i dag i stor grad behov for at uddanne individualister – deri ligger udfordringen.

TAK arbejder således på at opfylde kursisternes krav til undervisningsteknologi og omgangen med den. Kursister får i dag som det mest

naturlige udleveret deres egen computer, har tilgang til trådløst netværk overalt, og bliver undervist på smart boards, i et netværk, der efterfølgende downloader alt visuelt undervisningsmateriale direkte til deres egen computer. Således behøver kursisten ikke at tage noter, men kan koncentrere sig om at holde et personligt fokus på undervisningssituationen – idet kursisten er vant til at arbejde ud fra koncepten "at være ansvarlig for egen læring".

Indbyrdes konkurrence

Alle tjenestesteder i SVN ligger i indbyrdes konkurrence om personellets gunst. TAK har, som tidligere nævnt, altid været betragtet som en god arbejdsplads. TAK vil fremover stræbe efter at blive den bedste arbejdsplads for SVN personel, hvad angår den enkeltes medejerskab for produktionen, samt den enkeltes mulighed for personlig udvikling, gennem uddannelses-tilbud og jobmæssige udfordringer. TAK går efter en meget progressiv kompetenceudviklingsprofil for arbejdspladsen som helhed og for den enkelte i særdeleshed – i bevidstheden om, at personlig udvikling giver tilfredse medarbejdere. Det er TAK ambition at udbygge skolens konkurrencedygtighed, og øge lysten til at gøre tjeneste i den nordlige del af landet, også for ellers inkarnerede sjællændere. Hvis mulighe-

den for at udvikle andre kan kombineres med egen udvikling, i et jobrotationssystem mellem sejrende tjeneste og landtjeneste, der kan være karrierebefordrende, så vil en tjeneste i Nordjylland måske synes attraktiv for alle.

Den sidste parameter, der skal være med til at forme TAK fremtid, er evnen til at tænke ud over de vante rammer. TAK medarbejdere har formuleret en vision, der lyder:

"Gennem trivsel lægges fundamentet til Forsvarets bedste skole – TAK!"

Det vigtigste i denne forbindelse er aldrig at være bange for at udfordre mulighedernes rammer, og aldrig at være bange for at sprænge dem for at udvide horisonten og skabe råderum for udvikling. TAK skal netop stå for at turde udvikling på forkant med virkeligheden, for kun sådan kan TAK være forberedt på fremtidige situationer med rettidig omhu. TAK udvikling skal være visionær – ikke på egne, men på SVN vegne, for SVN udfordringer er TAK udfordringer. TAK bestræber sig således på at skabe fortsat udvikling, på kanten af det kendte land, under mottoet:

"Et skridt ud over kanten kan være frem-skridet".

FAKTA

Chefen for Søværnets Taktikkursus, kommandørkaptajn Gorm Bergqvist.

Født: 29. marts 1964 på Frederiksberg

Militær karriere:	2005	Kommandørkaptajn
	1998	Orlogskaptajn
	1992	Kaptajnløjtnant
	1987	Premierløjtnant
	1986	Løjtnant

Tjenesteforløb:	2007 –	Chef for Søværnets Taktikkursus
	2006 – 07	Søværnets Operative Kommando, Chef for Overvågnings- og Beredskabsafdelingen.
	2004 – 05	Chef for korvetten NIELS JUEL og Chef for Division 21.
	2003 – 04	Næstkommanderende i korvetterne OLFERT FISCHER og NIELS JUEL.
	2001 – 03	Søværnets Operative Kommando, Chef for Operationssektionen.
	1998 – 01	Søværnets Kampinformationskursus, Sektionschef.
	1997 – 98	VUT II/L Stabskursus, Forsvarsakademiet.
	1994 – 97	Søværnets Kampinformationskursus, Faggruppeleder ASW.
	1992 – 94	Inspektionsskibet TRITON, Operationsofficer.
	1990 – 92	VUT I/L og Operationsofficerskursus.
	1988 – 89	Inspektionsskibet VÆDDEREN, kommunikations- og fiskeriofficer.
	1987 – 88	Korvetten OLFERT FISCHER, Dæksofficer.
	1983 – 87	Officersgrunduddannelse.

Dekorationer:

Danske: Ridder af Dannebrogordenen
Hendes Majestæt Dronning Ingrid's Mindemedalje.
Hæderstegnet for god tjeneste ved Søetaten

Der indkaldes herved til ordinært sendemandsmøde i henhold til vedtægternes § 16

lørdag den 9. maj 2009, kl. 11.30

i Tinghallen, Tingvej 2, 8800 Viborg med dagsorden i henhold til vedtægternes § 18:

1. Valg af dirigent
2. Godkendelse af forretningsorden (Bilag A)
3. Landsbestyrelsens årsberetning
Orientering om Flådens 500-års jubilæum
4. Fremlæggelse af det reviderede årsregnskab til godkendelse og decharge
5. Landsbestyrelsens forslag: Ingen
6. Indkomne forslag:
 - a. Haderslev: Landsbestyrelsen pålægges at udarbejde et forslag, der skal erstatte de nuværende §§ 2 og 5. (Bilag B)
 - b. Bekræftelse af mødested for 2010: Faaborg afdeling.
 - c. Mødested for Sendemandsmøde 2011: Ingen invitation modtaget.
7. Fremlæggelse af budget samt fastsættelse af kontingent og indskud for det kommende kalenderår:
 - a. Kontingent: Landsbestyrelsen foreslår uændret kontingent, kr. 120,- årligt.
 - b. Indskud: Landsbestyrelsen foreslår uændret indskud, kr. 50,-.
8. Valg til Landsbestyrelse, herunder meddelelse om distriktsvalgte landsbestyrelsesmedlemmer:
 - a. Valg af landsformand: Landsbestyrelsen foreslår genvalg af Jens Ole Løje Jensen, Brøndby.
 - b. Valg af landssekretær: Landsbestyrelsen foreslår genvalg af Søren Konradsen, Amager.
 - c. Meddelelse om distriktsvalgte landsbestyrelsesmedlemmer i distrikterne II, IV, VII, VIII og IX.
9. Valg af 2 revisorer og 1 revisorsuppleant:
 - a. Valg af revisorer: Landsbestyrelsen foreslår genvalg af Kurt Kaysen, Svendborg, og nyvalg af Linnart Chang, Køge.
 - b. Valg af revisorsuppleant: Landsbestyrelsen foreslår nyvalg af Flemming Heden Knudsen, Odense.
10. Eventuelt

København, den 15. marts 2009

JENS OLE LØJE JENSEN landsformand

MARINEFORENINGENS ÅRSREGNSKAB 2008

DRIFTSREGNSKAB

INDTÆGTER:

Kontingenter		1,223,820.00
Indskud	35,250.00	
Overført til grundfonden	-17,625.00	17,625.00
Renteindtægter		16,527.25
		<u>1,257,972.25</u>

UDGIFTER:

Kontorhold	75,449.75
Lokaleudgifter	166,121.08
Lønninger	175,794.54
Møder (incl. rejseudgifter)	142,401.40
Rejse- og repræsentationsudgifter	30,148.55
UNDER DANNEBROG	655,356.39
ÅRETS OVERSKUD	12,700.54
	<u>1,257,972.25</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER

AKTIVER:

Kassebeholdning	1,813.50
Kassekredit (maksimum kr. 80.000,00)	209,463.83
Mellemregning Grundfonden uforrentet	200,834.75
	<u>412,112.08</u>

PASSIVER:

Skyldig A-skat og AM-bidrag	5,484.00
Kreditorer	5,348.48
Henlagt kontingentregulering	70,598.00
Henlagt 100 års jubilæum	200,000.00
100-års Jubilæumsfond	7,799.00
Kapitalkonto pr. 1/1-2008	139,002.06
Driftsoverskud	12,700.54
Henlæggelser	-28,820.00
Kapitalkonto pr. 31/12-2008	<u>122,882.60</u>
	<u>412,112.08</u>

Ovenstående regnskab er revideret i henhold til bilag og afstemt efter kontoudtog

Kurt Kaysen
Revisor

Linnart Chang
Revisor

Medlemmer, der måtte være interesserede i det detaljerede regnskab, kan rekvirere dette på Landskontoret

Nyt domicil i Svendborg

Ny marinestue på Havnepladsen

Med 98 stemmer for, 11 imod og 2 blanke blev det på en ekstraordinær generalforsamling den 8. februar besluttet, at Svendborg Marineforening kunne gå i gang med den omfattende ombygning af afdelingens nye havnedomicil.

Ifølge Fyns Amtsavis er der gået fem år siden projektet kom på bordet. Nu har Svendborg Marineforeningen underskrevet kontrakten med Svendborg Havn. Kontrakten indebærer, at afdelingen selv skal stå for ombygningen. A. P. Møller Fonden har givet knapt tre mio. kr. til indretningen af det 150 m² store hus.

Hertil kommer, at Svendborg Marineforenings medlemmer har givet et lånetilskud.

Projektet indebærer en omroking. Marineforeningen får sit lokale, hvor der nu er Maritimt Center samt ventesal til færgerne. Det store pakhushus berøres ikke, og vil fortsat være til rådighed for en række arrangementer. Afdelingsformand Erik Bodal regner med, at afdelingen kan rykke ind i de nye lokaler inden årets udgang. Dermed siger Marineforeningen farvel til 13 års tilholdssted i Klosterlokalerne i Havnegade.

Svendborg Marineforening får nyt domicil på Havnepladsen i Svendborg.

Ny viden kaster lys over 9. april

I disse dage er det 69 år siden Danmark blev besat af tyske tropper.

Af Dan Hilfling Petersen, forfatter og foredragsholder

Danmark blev invaderet flere steder af tyske tropper om morgenen den 9. april 1940. I København sejlede skibet Hansestadt Danzig forbi Middelgrundsfortet, hvorfra det ikke lykkedes at affyre én eneste kanon – og videre gennem et minefelt der ikke fungerede. Uden at løse et skud brød tyskerne ind på Kastellet og i løbet af få minutter var de danske soldater og officerer taget til fange. De skibe der skulle forsvare havnen var ikke bemandede.

Efter samme mønster, altså uden at løse et skud, sejlede tyske skibe på samme tidspunkt ind og invaderede Nyborg, Gedser, Assens, Korsør og området ved Lillebæltsbroen. Lufthavnen i Ålborg blev uden modstand erobret af faldskærmsjagere. I Sønderjylland fik tyskerne lidt spredt modstand, men indsatsen blev svækket af direktiver fra forsvarsministeren. Knap to timer efter invasionen kapitulerede den danske regering.

De mange underlige og uforklarlige hændelser har lige siden været diskuteret, og de har været årsag til mange myter og ubesvarede spørgsmål. Hvorfor forsvarede vi ikke Danmark? Hvordan kunne viceadmiral Rechnitzer formå fuldstændig at passivisere søværnet?

Dan Hilfling Petersen.

Ved at studere hændelserne og sammenholde dem med de tyske angrebsplaner, er det lykkedes mig at opstille en ny teori, der ser ud til at kunne forklare, hvordan det gik til. For at forstå disse sammenhænge skal jeg lige repetere - hvorfor Danmark skulle besættes.

Hemmelig bistandspagt

Storadmiral Erich Raeder ønskede baser på Norges vestkyst, for at stå stærkt i Nordatlanten ved den ventede konfrontation med den engelske flåde. Samtidig var der et ønske om at beskytte de svenske malmleverancer til Tyskland, som blev sejlet ned langs den norske kyst. I efteråret 1939 besluttede Hitler at besætte Norge.

Jylland skulle bruges som transitland for transporter med jernbane og lufthavnen i Ålborg og havnen i Frederikshavn skulle benyttes som støttepunkter. Dokumenterne viser, at Tyskland skulle opnå tilladelse til dette, ved at lægge et diplomatisk pres på Danmark.

Hvis de danske myndigheder ikke accepterede, skulle de trues med en militær besættelse af hele landet. Der blev indgået en bistandspagt, hvor tyskerne skulle hjælpe Danmark ved en eventuel engelsk besættelse og Tyskland fik tilladelse til, hvis situationen en dag gjorde det nødvendigt, at trænge ind i Danmark og anvende de nævnte faciliteter. Aftalen var naturligvis hemmelig.

Et bevist svækket forsvar

Som en del af aftalen svækkede forsvarsministeren aktivt det militære beredskab for at begrænse tab af menneskeliv, når tyskerne måske en dag gik over grænsen. Senere, da den tyske general Falkenhorst overtog planlægningen, blev det alligevel besluttet, at hele Danmark skulle besættes med militær magt. Dette skete så sent som den 28. februar 1940 – uden at Danmark blev orienteret. Derfor forventede tyskerne ikke nogen særlig modstand den 9. april. Denne nye teori er grundigt beskrevet og dokumenteret i bogen "9. april 1940" som udkommer på Borgens forlag i løbet af sommeren.

Den Danske Flåde 1510-2010

I denne artikel omtales tiden omkring flådens fødsel i 1510, de vigtigste flådechefer og udviklingen inden for skibsbygningskunsten og våbenudviklingen. Fjenden var på den tid Sverige og Lübeck. Pengene til flåden kom fra sundstolden

Flådens fødsel: Tiden omkring 1510

Af kommandør Poul Groos, Center for Militærhistorie, Forsvarsakademiet.

Rigsadmiral Peder Skram (ca. 1503 - 1581) stod i spidsen for den danske flåde i lange perioder. Han deltog i svenskekrigene under Christian den Anden, og herefter var han i udenlandsk tjeneste. Under Christian den Tredje var han i 1535 chef for en dansk-svensk-prøjsisk flådestyrke, som rensede Østersøen for skibe fra Lübeck. Det gav ham tilnavnet "Danmarks vovehals". Han jagede blandt andet en styrke fra Lübeck op igennem Lillebælt, og da de ikke kunne passere skanserne ved Middelfart, måtte de prøve at undslippe gennem Svendborgsund. Peder Skram stod efter dem og erobrede de fleste af de skibe, som efterhånden endte på grund og blev stukket i brand. Brandene blev slukket, og han fik sig et nyt admiralsskib, som

lybækkerne tidligere havde erobret fra Danmark. Han havde også sendt skibe uden om Svendborgsund, så de kunne tage sig af dem, der måtte slippe igennem sundet. De blev erobret ved den østlige udsejling, bortset fra et enkelt, som blev erobret helt nede ved den tyske kyst. Peder Skrams sejr var total.

Da Danmark kom i krig med Sverige knap 30 år senere, så var det atter den gamle admiral, som blev sat til at lede de danske flådestyrker.

Herluf Trolle (1516 - 1565) blev udvalgt af kongen til at være admiral, fordi han var en god administrator. Han havde ikke nogen baggrund som sømand. Han var adelig og blev rigsråd i 1557 og i 1559 flådens øverste chef. En af hans skibschefer gav følgende karakteristik af Herluf Trolle:

*"Vi har en god og dygtig admiral,
som gør alle vel,
og er der nogen ting,
vi ej forstår,
der undervøiser han os vel deri."*

Han var stort set til søs fra starten af Den nordiske Syvårskrig i 1563 og frem til sin død. I to slag ved Øland i sommeren 1554 besejrede han svenske flådestyrker. I 1565 blev han alvorligt såret af et haglskud i arme og ben under en træfning mellem hans skib "Jægermester" og det svenske skib "Troilus" nær den Mecklenburgske kyst. Han blev bragt til København, hvor han døde af sine sår. Kort forinden havde han fået besøg af

den lærde teologiprofessor Niels Hemmingsen, som rådede ham til at blive i land, for han havde jo allerede ydet så meget. Hertil svarede Herluf Trolle med de ord sin forsvarsindsats og sine privilegier, som Hemmingsen så kunne bruge under sin ligprædiken i Vor Frue Kirke:

*"Mister jeg mit liv,
så får jeg vel liv igen.*

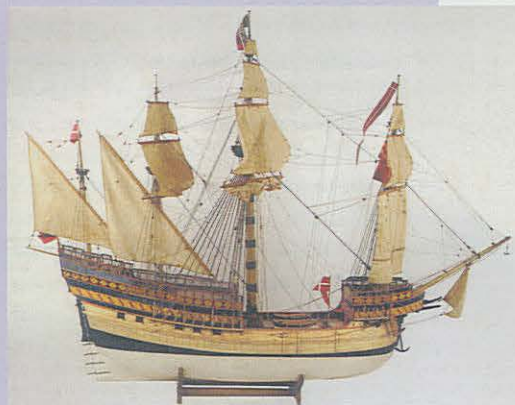
*Vide I hvorfor vi hedde herremænd,
hvi vi bære guldkæder og have jordegods
og ville være yppermere og højere agtet end andre?*

*Derfor have vi denne ære for andre,
at når vor konning og herre, land og rige haver
det behov,
da skulle vi rigens fjender afværge,
beskytte og beskærme med magt og al formue vor
fædrene rige,
at vore undersætter må bo og være udi fred og
rolighed".*

Billedet viser Orlogsmuseets smukke model af Christian den Andens "hovedskib" "Maria" (1514-1525) i skala 1:36. En del europæiske regenter byggede på dette tidspunkt hver et prestigeskib, men den danske konge byggede som den eneste to prestigeskibe. "Engelen" blev klar i 1510 og "Maria" i 1514. Modellen er udført og skænket af Peter Maack, og tegningerne er udarbejdet af Niels M. Probst efter grundig forskning i gamle arkiver. Begge er medlemmer af Orlogsmuseets Modelbyggerlaug. Der er visse usikkerhedsfaktorer, men langt de fleste op-

lysninger er veldokumenterede, og "Maria" findes formentlig afbilledet på kalkmalerier i tre kirker, som ligger nær hinanden. Kalkmalerierne er alle udført omkring 1520, og de findes i kirkerne i Ebeltoft, i Voldby lidt nord for Grenå og i Udbynder mellem Randers og Mariager Fjord. Desuden findes en illustration i Sæby Kirke, udført af Niels Hansen Skavbo, som er meget lig skibet malet i Ebeltoft Kirke. En nederlandsk observatør har beskrevet "Maria" som "det største og smukkeste skib, der kom til Zeeland".

Søren Norby

Søren Norby var en atypisk flådechef. Han tilhørte lavadelen og kom fra Fyn og havde således ikke selv godser, ej heller fine forbindelser. Han blev flådechef i kraft af sin dygtighed, og siden 1507 havde han opereret med en dansk eskadre i den østlige Østersø. Han blev senere Christian den Andens håndgangne mand, og kongen udpegede ham til at være kongelig hovedsmand på Island fra 1515 til 1517. Da krigen i Østersøen spidsede til, blev Søren Norby udnævnt til lensmand på Gotland i 1517, som han kendte godt fra sine tidligere togter og fra 1519 tillige som lensmand på Øland. Han deltog i den følgende belejring af Stockholm, og efter byens overgivelse blev han slået til ridder. Han stod kong Christian den Anden bi under det stockholmske blodbad. Da kongen herefter ville sende en ekspedition til grønlandske farvande og ønskede Søren Norby som leder, meddelte Søren Norby, at han efter påske i 1521 "vil være rede og løbe til Grønland eller andetsteds, hvor Eders Naade vil have mig i Verden".

Inden det kom så langt, blev Christian den Anden jaget ud af både Sverige og Danmark. Søren Norby holdt sig loyal, som den eneste lensmand, og han søgte en tid at balancere mellem Frederik den Første, den svenske kong Gustav Vasa og handelscentret eller bystaten i Lübeck. Christian den Anden stak af til Nederlandene med dele af den danske flåde. Her mødte Søren Norby op, klar til at tjene majestæten, men han havde ikke brug for ham. I stedet meldte han sig til majestættens kejserlige svoger, kejser Karl den Femte, i hvis tjeneste han faldt under belejringen af Firenze i 1530.

Statens Forsvarshistoriske Museum (tidligere Tøjhusmuseet og Orlogsmuseet) udgiver en bog om admiral Søren Norbys spændende liv og gerninger i begyndelsen af jubilæumsåret 2010.

Admiralstitlen

Admiralstitlen stammer fra de arabiske lande. I den arabiske ekspansionsperiode, hvor hele Afrikas nordkyst og dele af det nuværende Spanien og Portugal blev underlagt arabiske fyrster, da kaldtes en flådechef for "amiral-bahr". Direkte oversat betyder det "emir over havet" eller "havets behersker". Denne titel kom til Europa via Sicilien i det 12. århundrede, og i 1249 blev titlen også benyttet i Frankrig, hvor en flådechef blev kaldt for "amiral". Inden udgangen af det 13. århundrede blev titlen også benyttet af englænderne, som dengang besad "Cinque Ports" ("De fem Havne"). Det var fem havne på den nuværende franske kanalkyst. Englænderne i Cinque Ports blandede titlen "amiral" sammen med det latinske ord "admirabilis", som betyder "beundringsværdig", så de kaldte deres flådechefer "admirals".

I Danmark blev titlen "admiral" i begyndelsen af 1500-tallet brugt om en styrkechef i en bestemt periode eller på et bestemt togt, og der var altså tale om en udpeget chef, ikke om en grad. Efter ganske få år blev det en gradsbetegnelse.

Besætningen på Christian den Tredjes skib

"Fortuna" havde ca. 50, formentlig mindre, kanoner. Til skibets besætning hørte:

- 3 skippere (navigatorer),
- 4 styrmænd,
- 120 bådsmand (matroser),
- 4 pøkere (jungmænd/letmatroser) og
- 3 tømmermænd.

Til krigsførelsen hørte:

- 31 bøsseskytter og
- 200 krigsfolk.

Endelig var der om bord i skibet:
5 kokke og kældersvende,

2 bartskærere (som tog sig af sårbehandling, amputationer m. m.),

4 pibere og trommeslagere samt

1 prædikant,

i alt 377 mand.

Kong Hans (f. 1455, Konge: 1481 - 1513)

Mange har lært i skolen, "at flåden stammer fra kong Hans's tid". Det er også rigtigt. Inden da havde der været mange forskellige tiltag for at etablere en eller anden form for "sømagt" i relation til kongemagten. I årene inden havde kongen sine egne skibe, som undertiden blev udrustet til krig. Han kunne lønne købmænd, skibsejere (redere) eller skippere til at udføre opgaver for sig, og han kunne udstede kaperbreve til skippere. Med et sådant brev blev de en slags statsautoriserede sørøvere i de farvande, hvor kongen ville demonstrere sin magt.

Først omkring kong Hans's regeringstid begynder man at få danske kilder, som kan belyse opbygningen af flåden. Inden da har historikerne været henvist til hovedsageligt svenske, tyske og hollandske kilder, og da de ofte har været modstanderen, giver kilderne måske et fortegnede billede. Kong Hans var konge af Danmark og Norge, og i en kortere periode fra 1497 havde han tillige været konge af Sverige. Kongen havde fulgt udviklingen i andre lande, blandt andet i England og Nederlandene, hvor man etablerede kongelige flåder i 1480'erne. En stærk dansk flåde kunne skabe fred i Østersøen og fjerne Hansaens handelsmonopol. Danmark kunne overtage denne handel og atter få Sverige med i Unionen.

Flådens fødsel dateres til den 10. august 1510. Kong Hans giver i København på Sankt Laurentii dag (den 10. august) 1510 lensmanden på Laholm, rigsråd Henrik Krummedige, bestalling "som øverste kaptajn og hovedsmand ►

Ofte var der let skyts i for- og agterkastellerne og oppe i mærsene, medens de tungere kanoner af hensyn til stabiliteten måtte anbringes så lavt som muligt, og de skulle skyde igennem kanonporte.

Kong Hans påbegyndte bygningen af to meget store skibe omkring 1509. "Engelen" var klar i 1510 og "Maria" i 1514. De blev bygget i henholdsvis Sønderborg og Bremerholm i København. Andre europæiske regenter havde ladet bygge et "prestigeskib", som kunne vise omverdenen, hvilken magt den pågældende regent besad. De to danske pragtskibe skabte respekt om den danske flåde meget langt fra Danmark. De var hver på omkring 300 - 400 læster, det vil sige på ca. 600 - 800 tons, måske lidt større, da der var forskel på "læsterne". I 1510 var Henrik Krummedige hovedsmand på "Engelen".

I samme periode tager kong Hans et nyt flådeværft i brug. Han grundlægger et værft på den lille ø Æbelø i Nakskov Fjord, som han anskaffer i 1508. Øens navn ændres til Slotø, og nær værftet bygges slottet Engelsborg. Kongen aflægger besøg på værftet i 1511. Værftet lå ideelt. Det var tæt på lybækkerne, men det lå godt beskyttet i et vanskeligt navigabelt farvand, men med en dyb rende helt ind til værftet. Endelig lå der et kongeligt værft i Kalundborg. Kongen anskaffer også skibe fra England, ligesom han rekvirerer skibe hos sin nevø, kong Jacob den Fjerde af Skotland.

Christian den Tredje og Frederik den Anden
Under Christian den Tredje var der blevet genetableret en dansk orlogsflåde, som skabte beundring rundt omkring i Europa. Kongen var så stolt af sit flagskib "Fortuna", at han beordrede flådens chef, admiral Christoffer Thruudsøn, til at lade fremstille en tro kopi af skibet, to alen lang. Det lagde formentlig grunden til flådens flotte modelsamling.

Den følgende konge, Frederik den Anden (f. 1534, Konge: 1559 - 1588), lagde stor vægt på navigationssikkerheden, så han sørgede for fyr på Skagen, Anholt, Kullen og ved Falsterbo, således at handelen uhindret kunne gå fra "Vestersøen" (Nordsøen) til Østersøen. Han udgav desuden i 1561 "Frederik den Andens søret", hvori han redegjorde for retstilstanden til søs, hvilke havområder, der tilhørte ham og om retten til at drive søhandel og fiskeri. Han sørgede for, at danske orlogsskibe patruljerede i de farvande, som kongen gjorde krav på.

Den svenske konge Gustav Vasa (1523 - 1560) opbyggede i sin 37-år lange regeringstid en flåde, som efterhånden blev en trussel for den danske flåde. Hans efterfølger, Erik den Fjortende, var ivrig efter at vise sin magt, og da Frederik den Anden ønskede at genoprette unionen og sætte sig på den svenske trone, så brød Den nordiske Syvårskrig ud i 1563. Peder Skram var flådefører i det første år, men afgik på grund af alder. Herefter overtog Herluf Trolle, og han døde af sine sår i 1565. Otto Rud

overtog flåden ved Herluf Trolles død, men hans skib blev isoleret under kamphandlingerne den 7. juli 1565, hvor kun 100 ud af 1.100 mand var kampduelige, da Rud måtte stryge flaget. Han døde af pest i svensk fangenskab tre måneder senere. I løbet af sommeren 1565 havde Danmark således mistet to flådechefer på kun to uger.

Da krigen sluttede, havde Rusland erobret Narva og fået adgang til Østersøen, men den polske flåde ville forhindre russerne i at drive handel der. Den russiske tsar hyrede derfor en dansk veteran fra Syvårskrigen, Carsten Rode. Den 30. marts 1570 fik den russiske flåde dermed sin første admiral, idet tsaren skrev i kaperbrevet: "Carsten Roden Muschovitichen bestalten Admirals in die See Bestallung" (Carsten Rode, med bevilling som admiral fra Moskvariget).

Efter krigen konsoliderede Frederik den Anden sin magt i Østersøen og i stræderne. Derpå fulgte en fyrreårig periode, hvor handlen i området blomstrede. Den nyvundne sikring af forholdene i Østersøen fik Frederik den Anden til at forhøje sundtolden. Det gav ham tilstrækkeligt med midler til at kunne rive det gamle slot Krogen ned og på samme sted at bygge et nyt, prestigefyldt og frygtindgydende slot Kronborg, hvorfra han kunne opkræve afgifter af de passerende skibe.

Læserrejse til Berchtesgaden

- et magtcentrum i Det 3. Rige -

med Danmarks Marineforening & SØFART 27. juni til 04. juli 2009

- Obersalzberg kaldet "Ørnereden".
- Rudolf Diesels første dieselmotor hos MAN i Augsburg.
- Bayersk øl. Rundtur i byerne München og Nürnberg hvor Det 3. Rige opstod.
- Smuk sejltur på Königsee.
- Bad Nauheim, hvor soldaten Elvis Presley boede i Tyskland.
- Muséet for Luftbroen til Berlin 1948 ved flybasen Fassberg.
- 17. august 1626 - en skæbnedag i Danmarks historie. Vi ser slagmarken ved Lutter am Barenberge.
- Ombord chefpurser - venligt udlånt fra "Hallej på badehotellet"

Dette og meget mere tilbydes på læserrejsen til Sydtyskland. Og traditionen tro de sædvanlige overraskelser.

RING EFTER FÆRDIGT OG UDFØRLIGT PRISPROGRAM HOS
EURO-TEMA Specialrejser
Åhavevej 37, 8600 Silkeborg
Tlf: 8680 4260, mail: euro-tema1@post.tele.dk

Kr. **9.900,00** pr. person -
tillæg for enkeltværelser kr. 1.350,00

Flådens skibe - Minestrygerne af VIG-klassen

Hæfterne om udfasende flådeenheder udkommer i en lind strøm fra Forlaget Steel & Stone Publishing

Udgiver Tom Wismann bruger for første gang gæsteforfatter til at berette om Søværnets gamle enheder. Lars Jordt tager læserne med rundt om de fire lægtvandsminestrygere ASVIG, MOSVIG, SÆLVIG og SANDVIG.

Perioden med de fire enheder starter den 6. september 1961 hvor ASVIG indgår i Flådens Tal. Kapitlet som aktive enheder i Søværnet afsluttes, da skibene over én kam bliver udfaset den 30. august 1974.

Forfatteren bruger de 44 sider til en omfangsrig og gennemillustreret beretning, der informerer læseren om skibenes aktioner gennem deres levetid, indtil de fra efteråret 1989 ophugges på Limfjordsværftet i Aalborg.

Flådens Skibe nr. 5 – Minestrygerne og VIG-klassen

Forfatter: Lars Jordt

Udgivet på Forlaget Steel & Stone Publishing

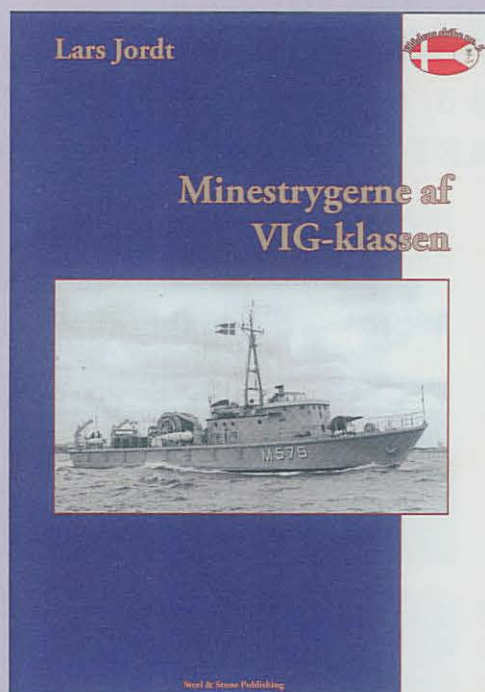
44 sider + omslag.

Indeholder mange foto og illustrationer.

Kan bestilles på www.flaadensskibe.dk eller tlf. 22 87 20 29

kr. 110,00 inkl. forsendelse.

ISBN: 87-991490-6-0

Skibet der forsvandt

Bog om Danmarks mest omtalte skibskatastrofe på gaden fra JP/Politikens Forlagshus

Den Grønlandske Handels på det tidspunkt mest moderne polar-skib "Hans Hedtoft" forsvandt på sin jomfrurejse den 30. januar 1959. En lamslået nation blev efterfølgende vidne til afsløring af en politisk skandale af ukendte dimissioner.

De to forfattere, Lars og Morten Halskov, har interviewet pårørende til de omkomne og talt med centrale personer, som deltog i eftersøgningen efter overlevende. Forfatterne har desuden haft adgang til fortrolige dokumenter, private breve, lommebøger, dagbøger og interne papirer, som har kastet nyt lys over katastrofen. - Bogen er en dokumentarisk skildring, selv om vi godt ved, at sandheden afhænger af øjnene der ser, skriver forfatterne blandt andet i bogens forord.

Der har aldrig været seriøse forsøg på at lokalisere vraget der stadig ligger på Atlanterhavsbunden med hemmeligheden om årsagen til forliset intakt.

Skibet der forsvandt

Historien om "Hans Hedtofts" gådefulde forlis.

Skrevet af Lars Halskov og Morten Halskov

Udgivet af JP/Politikens Forlagshus

320 sider

kr. 300,00

ISBN: 9788756783903

Flåden 500 år

Den 10. august 2010 fylder den danske flåde 500 år, og det store jubilæum vil selvfølgelig blive fejret på festlig vis

På selve jubilæumsdagen vil der være en stor flådeparade i Københavns Havn, hvor Søværnet hylder Regenten om bord på Kongeskibet. Men i løbet af det meste af jubilæumsåret er der planlagt en lang række aktiviteter. Lige fra bogudgivelser, TV-udsendelser, udstillinger, udenlandske flådebesøg, internationale konferencer til det mere folkelige.

I ugen for jubilæet vil chef Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang være vært ved en konference i København for

de europæiske flådechefer. Danske og udenlandske orlogsskibe vil samles i København i løbet af ugen. Der planlægges gallamiddag på Søværnets Officersskole, og forhåbentlig lykkes det at arrangere en stor festforestilling på Det Kongelige Teater. Ugens højdepunkt bliver imidlertid nok en stor fest for alle Søværnets medarbejdere.

Når København holder sin årlige fesuge i begyndelsen af september er det meningen, at ugen skal indledes med Tordenskiold-dagene fra Frederikshavn. For de ældre skoleelever er det tanken at udskrive en landsdækkende fortællekonkurrence, hvor præmierne er sejlads med Søværnet i Nordatlanten. Post Danmark

forventer at udsende fem jubilæumsfrimærker, og Kongens Bryghus overvejer at markere jubilæet ved at brygge en særlig flåde-øl.

Marinehjemmeværnet og Danmarks Marineforening deltager aktivt i flere arrangementer og vil være med til at gøre jubilæet landsdækkende.

Som et led i forberedelserne til jubilæet indgår også en særlig hjemmeside. Blandt andet med kalender og omtale af de mange jubilæumsarrangementer. Hjemmesiden, der får adressen www.flaaen500.dk, er planlagt til at gå i luften inden sommerferien.

Effekter fra Marineforeningens slopkiste

POLO-SHIRT. STR. 48-60

WINDBREAKER

POLO-SHIRT. STR. 48-60

Varene kan ses på www.marineforeningen.dk under Landskontoret – varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

Fastelavnsbåde i Jylland

Det lykkedes Morsø fastelavnsbåden at komme forbi det lokale mediehus uden skrammer.

Fotos: Pressefotograf Poul Erik Bilstrup, Morsø Folkeblad og Ebeltoft Marineforening

I Ebeltoft og Nykøbing Mors har man i flere år gennemført det gamle sociale fænomen – fastelavnsbåden

I 1963 stoppede fastelavnsbåden togterne i Nykøbing Mors. I Ebeltoft to år tidligere. Men begge steder blev traditionen genoplivet. I Nykøbing Mors gik der 25 år inden Bombebøssen, Sømandsforeningen samt Morsø Marineforening med god hjælp fra Lions Club Morsø genoplevede traditionen. Ebeltoft var hurtigere på aftrækkeren. Her genoptog Ebeltoft Marineforening arrangementet allerede i 1973.

Social foranstaltning

Formålet med fastelavnsbådene var kort og godt indsamling af midler til trængende søfolk og deres familier. I 1850 var der bådoptog i fire byer i Jylland. (Blandt andet i Thisted hvor man var begyndt i 1846. I Ebeltoft har fastelavnsbåde været en del af byens vinterunderholdning i over 250 år.)* Syv optog sejlede på Fyn, tre på Sjælland, én på Møn samt én på Bornholm. Det var alle steder en fastelavnsfest med deltagelse af lokale søfolk og fiskere. Disse var ledige i vintermånederne, hvor sejlskibsfarten var indstillet. Som oftest lå fiskeriet også stille i vintermånederne. Mange havde derfor brug for en økonomisk hjælp. Dertil kom, at alle havde brug for et festligt indslag i den mørke vintertid.** Frekvensen på rejserne var, og er forskellige. I Ebeltoft sejledes der hvert år, medens folkene i Nykøbing Mors kun er på farten hvert fjerde år.

Ny slup til Ebeltoft

Ebeltoft Marineforening fastelavns båd fra 1973 til 2008 var en gammel bundgarnsjolle. Efter 35 år i foreningens tjeneste blev den lørdag den 24. januar 2009 afløst af en ny slup bygget af fem af Ebeltoft Marineforenings medlemmer. Navngivningen foretoges af afdelingens næstformand Vickie Skov Hansen, der med en fortid som marinekonstabel gennem otte år, havde den rette maritime baggrund for seancen.

Medens fastelavnssluppens besætning sang, vred vittigheder og fyndige kommandoer af sig, samlede "raslerne" små 4.000,00 kr. ind. Pengene går ubeskåret til skoleskibet "Georg Stage".

Gammel flådetralje i Nykøbing Mors

Morsøs fastelavnsbåd er en foræring fra Sø-

værnet. Med velvillig lokal sponsorhjælp blev fartøjet for år tilbage afhentet på en østdansk Flådestation. Nu gør den god fylde som omdrejningspunkt ved det festlige tiltag, der hvert fjerde år drager syngende og hesteprustende gennem gaderne i Nykøbing Mors. De indsamlede midler indgår i en af byens velgørhedsfonde.

Ens for begge sejlads er, at de er yderst farifulde, og går gennem oprørt sø, med stor risiko for bygevejr af tilbud på gode flydende produkter fra handlende, der anduves under togterne.

*Kilde: Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

**Kilder: Blandt andet Pamfletten "En nyttig og festlig fornøjelig forening" udgivet af Lions Club, Nykøbing Mors, 1988.

Ebeltoft Fastelavns sluppen klar til afgang. Kendtfolk (gammel navn for lokalodds) fra byen vil kunne genkende tidligere og nuværende lokalafdelingsformænd blandt besætningen.

Fastelavnskommandør B. F. Nielson gennemgår reglerne for god giverskik fra publikum.

Fest i Vejle og Ishøj

Jubilæumsfest i Ishøj og genetablering af Vejle Marineforening

Redningsaktionen for Vejle Marineforening lykkedes til fulde. Lørdag den 21. februar mødte 19 interesserede vejlegensere, hvoraf enkelte i forvejen var medlemmer i andre afdelinger, frem til genstiftende generalforsamling.

Som repræsentant for initiativgruppen bød Johnny Kratlev (pt. Frederiksberg Marineforening) velkommen, og takkede for den positive interesse gruppen har mødt. Efter indledning af landssekretær Søren Konradsen, der på vegne af landsformand og landsbestyrelse udtrykte stor tilfredshed med udviklingen i Vejle, blev landsbestyrelsesmedlem distrikt 8/Sydøstjylland, Svend F. Detlefsen valgt til dirigent.

17 underskrev straks optagelses- og overflytningsblanketter. Herudover har initiativgruppen mundtligt tilsagn fra 10 andre interesse-rede.

Vejle Marineforenings bestyrelse ser nu således ud: Formand Johnny Kratlev. Kasserer Jes Pedersen. Bestyrelsesmedlemmerne Niels Bjarne Jensen, Hans Jørn Nielsen og Ole Madsen. Suppleant Ib Christensen. Revisorerne John Hermansen og John Klüver. Revisorsuppleant Flemming Jensen. Sendemand til mødet i Vi-

borg blev Johnny Kratlev med Kay D. Olsen som suppleant. De vigtige poster som flagbærer og suppleant gik til henholdsvis John Klüver og Jørn Hartmann.

25 år i Ishøj

Er Vejle Marineforening Danmarks Marineforenings første afdeling, hører Ishøj Marineforening til en af de unge. Men det er dog 25 år siden afdelingen i bunden af Køge Bugt, så dagens lys. Det blev markeret med en flot reception i marinestuen den 20. februar.

Blandt de mange gratulanter sås borgmesteren for de 20.756 indbyggere i Ishøj Kommune (pr.1. januar 2009) Ole Bjørstoft, landsformand Jens Ole Løje Jensen og landsbestyrelsesmedlem for distrikt 1/Storkøbenhavn Leni Kühn Ketler.

Under receptionen dekoreredes afdelingskasserer Hans K. Mikkelsen med såvel 25 års medlemseblemet som Marineforenings Hæderstegn i Sølv.

Vejle Marineforening nye bestyrelse. Fv. Ole Madsen, Hans Jørn Nielsen, Niels Bjarne Jensen, Ib Christensen, Johnny Kratlev og Jes Pedersen

Der var rosende ord til Ishøj Marineforening fra Borgmester Ole Bjørstoft.

Ny skyttelavsformand i Faaborg

Efter generalforsamlingen i Skyttelavet i Faaborg Marineforening, kunne en ny bestyrelse præsenteres. Inden da havde skyttelavsformand Hans Johansen og kasserer Kurt Hardi Gadeberg aflagt beretning. Begge beretninger blev godkendt.

Hans Johansen, det netop har overtaget posten som afdelingsformand for Faaborg Marineforening, trak sig som formand for skytterne, da man ikke er formand i begge afdelinger. Kurt Hardi Gadeberg, der var på valg som kasserer, blev foreslået som formand, - og valgt. Ny kasserer blev Gunner Christensen. Per Mølgaard blev genvalgt til bestyrelsen, medens Steffen Nielsen og Lasse Jacobsen blev genvalgt som revisorer. Flagbærere er som i Marineforening - Flemming Mortensen og Villy Hansen. Banjemester er fortsat Frank Rasmussen.

Arne Rasmussen er afdelingens "topskytte". "Årets skytte" er Arne Jensen. Begge fik Jyske Banks Vandrepokal. Sven-Anker Plum og Kurt Hardi Gadeberg har modtaget erindringsbægere. Årets træningskonkurrence blev vundet af Gunner Christensen.

Efter en ustabil sæson måtte Kim B. Klausen og nytiltrådte skytteformand Kurt Hardi Gadeberg lide den tort at blive tildelt "sigtevand". Faaborg-Midtfyn Kommunes bryghus, Midtfyns Bryghus i Brobyværk, brygger en specialøl for den engelske fodboldklub Arsenal (The Gunners, red.) kaldet Gunners Ale. Dette vidunderprodukt tildeles, som beskrevet, de mest usikre skytter i lavet for at få dem op på vanlig standard igen.

Gunner Christensen
ny skyttekasserer i
Faaborg Marinefor-
enings Skyttelav.

Kurt Hardi Gadeberg ny
skytteformand

Esbjerg Marineforenings Skyttelavs bestyrelsen anno 2009. Fra v. mod h. Sv. Aage Kærslund Nielsen, Knud Christiansen, Sv. Aage Pedersen, Gunner Hansen, Bjarne Lauridsen, Bent Holst Hansen, Finn Ottosen og Karl Erik Pedersen.

Esbjerg i fremgang

Med et medlemstal på 62 og rimelige sportslige resultater samt stor aktivitet på anlæggende i såvel Vesterhavsgade som udendørsanlægget i Alslev, er der belæg for at melde om fremgang i Esbjerg Marineforenings Skyttelav, mener Erik Lassen Sørensen.

Generalforsamlingen ultimo februar gav genvalg til formand Finn Ottosen og nyvalg til Svend Åge Kærslund Nielsen som næstformand i stedet for Karl Erik Pedersen der ikke ønskede genvalg. Gunner Hansen beholdt kassererposten. Med god hjælp fra Esbjerg Marineforening ser økonomien godt ud.

Lavet planlægger at stille med tre mand ved Landsskyttestævnet i Hals.

Nye skydebaner i Randers

Skyterne fra Randers Marineforenings skyttelav skal til at skyde på nye baner. Det kom frem under generalforsamlingen, hvor skytteudvalgsformand Gunnar Kristensen fortalte, at lavet ikke længere kan låne banerne hos Neopac. Lejen til skydebanerne i Kærgade udløste en kontingentforhøjelse på 30,00 kr.

Der var tak fra afdelingsformand Lars Gjørtmann for det gode samarbejde mellem Marineforeningen og Skyttelavet samt tilskuddet til nye møbler i marinestuen. Jørgen Steffensen blev en populær modtager af Thage W. Niensens pokal. Bent Andersen fik erindringspokalen.

Med ultimativ godkendelse af beretning og regnskab samt genvalg over hele linjen, kunne dirigent Kaj W. Thorgersen hurtigt sende de 31 deltagende medlemmer ind til Alice og Jens Olsens populære gule ærter.

Distriktsskydning i Svendborg

Tåsingehallen lagde den 1. marts plads til de 27 skytter fra Marineforeningens distrikt 7/Fyn's fællesskydning.

Skydningen blev som sædvanlig vundet af Nyborgs skytter med 441 point, lyder det fra Svendborgs Erik Lindhardtzen. Nummer to blev værterne fra Svendborg med 429 point. Kerteminde blev treer med 411 point, medens Faaborg indtog den sidste placering med 393 point. Morskabsskydningen blev, med 69 point ud af 70 mulige, vundet af Morten V. Nielsen fra Svendborg.

Efter forplejningen var der præmieoverrækkelse til vinderne samt til en, fra rapportørens side unavngiven skytte, der fik de færrest point. Alle resultater kan ses på hjemmesiden svendborgmarineforening.for-eningssider.dk Distriktsskydning09.

Næste distriktsskydning er fastlagt til søndag den 1. november i Nyborg.

Der overrækkes præmier til distriktsskytterne fra Fyn.

Fastelavns- og Garderskydning

Med to dages mellemrum var der eliteskydning i Brøndby Marineforenings skyttelav, fremgår det af rapporten fra Anders Jørgen Hansen.

Den 23. februar skød 10 damer og 19 herrer "Katten af tøndens" på banerne under Glostrup Hallen. Skydningen foregik på samme tid til to tønder. "Dametønden" blev skudt ned ved skud 88 afgivet af Maja Knudsen. "Herretønden" fik 15 minutters længere levetid, inden den måtte lade livet på skud 123 afgivet af Arthur Jensen.

Thyge Nielsen tv. og Niels Langstrup tjekker resultaterne ved Garderskydningen i Brøndby.

To dage senere kaldte garderne så til den årlige dyst mellem Marinerne og Garderne. Denne skydning var ligeledes en skydning med såvel damer som herrer på banen. De 40 skytter afgjorde klart, at garderne på nuværende er bedre skytter end folkene fra Brøndby. Garderpigerne fik 725 med marinepigernes 716 point. For herrerne blev det til 932 garderspoint mod 911 til Brøndby.

Anne Sørensen blev bedste Brøndbypige med 182. Hos herrerne blev Jørgen Kjeldsen bedste Brøndby skytte med 187 point.

Ny skytteformand i Kongens Lyngby

Jørgen Challet afgik i februar, efter seks år på posten, som Skytteudvalgsformand i Kongens Lyngby Marineforening.

Kongens Lyngby Marineforenings skytteudvalgsformand siden 2003, Jørgen Challet, havde op til generalforsamlingen meddelt, at han ønskede at blive afløst på posten. Ny skytteudvalgsformand blev Per Kirkegaard Nielsen. Efterfølgende blev Jørgen Challet tildelt Skyttelavets Hæders tegn for sin indsats.

Peder Møller Hansen oplyser, at afdelingen sender syv med til Landsskyttestævnet i Hals.

Snapseskydning

Københavns Marineforenings skyttelav startede træningen den 6. januar. Allerede syv dage senere skulle skytterne vise træfningsniveauet under en lokal snapseskydning.

I skrivende stund er det ikke fastlagt hvor skytterne skal øve fremover. Skydekælderen under Park lukkede pr. 1. marts.

Marineforeningens fremtid

Af Palle Kok, afdelingsformand Haderslev Marineforening

I forlængelse af indlæg fra Svend Detlefsen (SD) (august 2008) og Hans Biering (HB), Nyborg samt Ole Henry Julsrud (OHJ), Assens (oktober 2008) vil jeg gerne knytte nogle kommentarer:

Jeg er enig med SD synspunkt. Rekrutteringsgrundlaget vedr. pind 1 og 2 er faldende og vil fremover være faldende.

Hans Chr. Bjerg (HCB) udtalte følgende på en ulkeaften den 12. marts 2008 i Haderslev Marineforening. Der bliver indkaldt få værnepligtige til Søværnet om året. Rekrutteringsgrundlaget vedr. pind 1 vil på sigt uddø. Foreningen bliver nød til at "file" på formålsparagraffen.

HCB gentog hans synspunkt på sendemandsmødet i Odense 2008. Men der var ingen reaktion overhovedet på dette møde. I og for sig meget mærkeligt. Forsvarets Rekruttering har i februar 2009 oplyst at SVN indkalder ca. 280 værnepligtige om året, og ikke de 400 som OHJ nævner. Det bekræfter HCB, SD og min egen påstand om fremtiden for pind 1 rekruttering.

OHJ omtaler tjenestegørende ved SVN som medlemmer, absolut en mulighed. Men et faktum er, at den sejlede del af SVN i dag, har nok at gøre i hverdagen, og når de endelig har fri – tror jeg ikke de vil høre på "gamle sørøver historier". For 3 år siden havde vi besøg af en søofficer til et foredrag i Haderslev. Han var ikke klar til marineforeningen endnu. Når han havde fri, var det naturligvis kone og børn der fik tiden og ikke "Marinen".

SD har jo også ret i at fiskerflåden bliver mindre samt antallet af danskere i handelsflåden ligeledes bliver mindre (pind 2). "Pind 3 grundlaget" er fortsat eksisterende og i rivende udvikling, her kan vi dog ikke optage kvinder. Vi er en soldaterforening, som består af tidligere orlogsgaster. Vi er med i DSM og på det lokale plan er vi med i

"samvirker" med andre soldaterforeninger. Det er alt sammen rigtigt godt.

Vores soldaterforening består af ca. 10.000 medlemmer. De seneste 6 år har medlemstallet stabiliseret sig på omkring 10.000. Når det er sagt, er kun ca. 55-65 % af de 10.000 "soldater – læs pind 1" – resten er ligeværdige pind 2 og 3 medlemmer". Det samlede medlemstal for tidligere tjenestegørende fra SVN har gennem de senere år, været faldende. I 2007 fik vi 641 nye medlemmer, heraf godt halvdelen fra pind 1.

Derfor tror jeg at antallet af pind 3, vil stige i fremtiden. Det ser jeg i og for sig heller ingen problemer i. Men det stemmer ikke overens med sidste del af formålsparagraffen. Jeg er enig med HB og OHJ synspunkt om, at vi selv kan og skal "administrere det – pind 3" i de enkelte bestyrelser. Men mange andre mener, inkl. landlelsen, at det ikke er via pind 3 vil skal lægge vores kræfter for at få nye medlemmer. Jeg er enig med OHJ i, at vores gode omdømme hos SVN måske vil svækkes, såfremt pind 1 andel falder væsentligt i forhold til pind 3. OHJ holdning til at vores forening ad åre skal afvikles – når grundlaget bortfalder, er rigtig interessant. Det er nemlig det der sker – såfremt vi vælger at lade stå til - og ikke gøre noget fremadrettet.

Jeg giver HB ret i, at vi skal følge med udviklingen i vores samfund, og tilpasse os de forandringerne det medfører. HB nævner mulige tiltag som kan iværksættes for at få "den store uophøstede kvote af tidligere orlogsgaster" ind i folden. Denne "kvote" har landsledelsen naturligvis også sat fokus på de seneste 5-6 år. Men hvad er der sket ude i afdelingerne? Den landsdækkende hvervekampagne gav ikke det store resultat. Det fremgår af medlemstallene.

Jeg er en "ung mand" der var i Auderød i 1977. Der er formodentlig mange fra den tid, plus minus 10 år. Disse har nu en levealder et sted imellem 40 og 60 år, og er ikke med i vores forening. Lykkedes det at

få alle de tusinder (som HB siger der er) af gamle kammerater med i foreningen, så ser det rigtig godt ud. Ingen tvivl om det – så vil naturlig afgang først ændre på det om 20-30 år. Jeg er enig med mange i at vi skal prøve – vi gør det også, de senest nye i Haderslev – er alle pind 1. Men da ingen kan give en garanti for at missionen vil lykkes bør vi reagere nu.

Når vi ser på vores medlemssammensætning (pind 1,2,3) samt til og afgang, sammenholdt med gennemsnitsvealderen for vores medlemmer, vil jeg kalde det rettidig orhhu, at stille os selv følgende spørgsmål:

Er medlemsudviklingen i overensstemmelse med vores formålsparagraf? Det mener jeg ikke.

Skal formålsparagraffen ændres, så den bliver fremtidssikret? Ja.

Er der en smertegrænse for – hvor stor % andelen af pind 3 medlemmer må være?

Museumsfregatten PEDER SKRAM

Af kommandørkaptajn Leif Rostgaard Sørensen, Formand, foreningen "Fregatten PEDER SKRAM's Venner".

Fregatten PEDER SKRAM blev i september 2008 officielt indviet som museumsskib

Vejen til indvielsen har været lang, siden Fonden PEDER SKRAM i 1992 købte fregatten. PEDER SKRAM var rippet for alt og gjort klar til ophugning. På initiativ af én af fregattens chefer, viceadmiral Jørgen Bork, blev der rejst penge, således at man kunne købe fregatten. Fonden PEDER SKRAM blev dannet og indsat som ejer af skibet.

I de følgende år er det lykkedes Fonden at "spotte" store dele af det materiel, som var udtaget af fregatten og henlagt på diverse magasiner som reserver for andre enheder. Efterhånden som materiellet er blevet udfaset, har Fonden kunnet erhverve sig materiellet og iværksætte det omfattende arbejde med at genudruste fregatten, nu for private midler og med frivillig arbejdskraft. Heldigvis har Fonden gennem årene kunnet aktivere et stort antal sponsorer, som har forestået større installationsopgaver eller ydet finansiell støtte, således at Fonden har kunnet købe sig til professionel arbejdskraft.

Ligesom fregatten JYLLAND markerede overgangen fra sejl til damp, markerede fregatten PEDER SKRAM ved sin fremkomst en skælsættende begivenhed i Søværnet. På verdensplan var det det første større krigsskib med både dieselmaskineri og gasturbiner. Det var også det første større orlogsfartøj med stilbare skrueblade. Og det var det første danske missilbærende orlogsfartøj. Hertil kom luftmålsmissilet SEA SPARROW. I sin levetid frem til udfasningen i 1988 nåede fregatten PEDER SKRAM – og søsterskibet HERLUF TROLLE – at få moderne ildledelsesanlæg, satellitnavigation samt CEPLO-systemet, som tillod overførsel af plottets visning mellem enhederne i en flådestyrke.

Støtteforening

I 1996 var man nået så vidt, at man kunne åbne dele af fregatten for besøgende. Støtteforeningen "Fre-gatten PEDER SKRAM's Venner" blev den 2. juli stiftet med kontreadmiral Dynnes Hansen som formand med det formål at støtte genudrustningen og at skaffe kustoder til afgrænsede åbningsperioder. Efter en svag start voksede medlemstallet, således at "Venneforeningen" ved sit 10 års jubilæum i 2006 havde ca. 500 medlemmer. En gruppe af Venneforeningens medlemmer har gennem årene tilbragt en god del af deres fritid om bord i fregatten og har i høj grad bidraget til, at fregatten i dag fremtræder med næsten samme udrustning som før udfasningen.

Manglende opbakning

Ved Venneforeningens oprettelse udsendte bestyrelsen et stort antal hvervebrochurer blandt andet til Danmarks Marineforenings mange afdelinger. Selv om et stort antal af Venneforeningens medlemmer netop kommer fra Marineforeningen ser det ud til, at mange afdelinger ikke rigtigt troede på "Projektet PEDER SKRAM" den gang og derfor ikke tilbød deres støtte til Venneforeningen og dermed til museumsfregatten PEDER SKRAM.

Ind til videre forbliver museumsfregatten PEDER SKRAM et selvstændigt projekt uden offentlig støtte. Fonden PEDER SKRAM har derfor fortsat brug for en velfungerende støtteforening. Må jeg derfor opfordre læserne til at gå ind på Venneforeningens "hjemmeside" www.peder-skramsvenner.dk og læse mere om, hvad fregatten henholdsvis Venneforeningen kan byde på.

PEDER SKRAM på sin faste plads tæt ved Mastekranen.

Velkommen til sendemandsmøde i Viborg

Af borgmester Johannes Stensgaard

Det er mig en stor glæde at kunne byde velkommen til årets sendemandsmøde, som sættes i Viborg den 7. – 9. maj. Vi er glade for, at Danmarks Marineforenings bestyrelse i år har valgt Viborg som værtsby.

Når talen falder på søværnet og på danske søfartskommuner, er Viborg naturligt nok ikke det første sted, man kommer i tanke om. Men tag ikke fejl: En vigtig del af det danske søværn har base i Viborg Kommune, nemlig Søværnets Helikoptertjeneste på Flyvestation Karup. Så Viborg Kommune huser faktisk en hel del af Søværnets flådefartøjer.

Ganske vist ligger Viborg placeret lige midt i Jylland, hvor man skal kigge langt efter havudsigt. Men vi har til gengæld mange andre farvande at byde på: Søer, åer og en vandvej til verdenshavene gennem Limfjorden. Alt placeret i smukke og varierede landskaber, som blev skabt under den seneste istid, hvor isen stoppede sin fremmarch lige her.

Ud over lufthavnen i Karup, så har vi også små hyggelige vandhavne, f.eks. den maleriske Hjarbæk Havn, som hvert år er vært for VM i Sjægtesejlads, og den hyggelige Sundstrup

Borgmester Johannes Stensgaard, Viborg Kommune

Havn, hvor en lille fiskerflåde holder stadig til. Gudenåen bugter sig gennem kommunens landskaber til glæde for mange kanosejlere, og i Viborg udfolder byboernes fritidsliv sig ofte ved de to smukke søer, som ligger lige op mod bymidten.

Så selv om Viborg er en kommune, som mestendels bebos af landkrabber, er der masser af oplevelser at hente til lands, til vands og i luften – også for Danmarks Marineforenings stolte sendemænd.

Jeg håber, at I alle får et dejligt ophold i Viborg, og at maj viser sig fra sin bedste og milde side.

Velkommen til Viborg by og velkommen til Viborg Kommune.

Kort om Viborg Kommune

Viborg Kommune ligger midt i Jylland og er præget af vækst i befolkning og antal af arbejdspladser. Et samlet areal på 1.422 km² gør Viborg Kommune til Danmarks næststørste – og målt i indbyggertal er det Danmarks 9. største med over 93.000 indbyggere.

Kommunen præges af et dynamisk erhvervsliv, kreative uddannelser, et levende sports- og kulturliv, en skøn natur og en spændende historie.

Maritim kommune

Lige siden Viborg Marineforening i Glyngøre bød ind på dette års Sendemandsmøde, har der fra flere sider været talt en del om mulighederne for at komme til Viborg Kommune med skib.

Dette er ikke noget problem. Selv om Jyllands geografiske midtpunkt ligger få kilometer vest for byens centrum, er kommunen forsynet med hele tre oceanhavne samt søer med vandvejsadgang til Kattegat.

Helt inde i bunden af Limfjorden ligger Hjarbæk og Kvols Havne. Tilbage i vikingetiden var den inderste krog af Limfjorden et yndet samlingssted for konger, der planlagde erobringstogter til især De Britiske Øer. Nogle sømil nordud råder kommunen over det

Deltagerne gør sig klar til at dyste om verdensmesterskabet i sjægtesejlads på Hjarbæk Fjord.

Foto: Bjarne Olsen

Mønsted Kalkgruber - verdens største kalkmine, og det mest betydningsfulde overvintringssted i Europa for flagermus. (Foto: Poul Dal)

maritime anlæg Virksund Dæmningen. Her sluses de mange lyst-turist- og fiskefartøjer ud i Lovens Bredning. På den nordlige side af dæmningen ejer Viborg Kommune fiskerihavnen Sundstrup. Flere af Limfjordens i alt 51 muslingefiskerilicenser med dertil hørende fartøjer er hjemmehørende i Sundstrup.

Fra den sydlige ende af Sønder sø, der ligger i Viborgs bymidte, er der direkte adgang ud i Gudenåen og derfra ud i Randers Fjord. En beskeden vandybde i den vestlige del af å systemet gør, at kun små enheder kan benytte denne vandvej. Men op til midten af nitten-hundredtallet var der normal pramfart gennem landskabet Ø Bakker fra Viborg til Randers.

Og så skal det bemærkes, at alle godt 125 medlemmer i Viborg Marineforening har båret den blå krave.

Naturen ved Mønsted Kalkgruber er særegen og betagende. (Foto: Poul Dal)

Program for sendemandsmødet 2009

torsdag den 7. maj

16.00 Marinestuen åbner

09.45

Samling for sendemænd på Viborg Kassernes paradeplads.

10.30

Baren i Tinghallen åbner.

11.00

Sendemandsmødet begynder.

11.00-15.00

Dametur

12.30

Pause i Sendemandsmødet.

13.00

Sendemandsmødet genoptages.

15.30

Sendemandsmødet slutter.

18.00-24.00

Marinefest i Tinghallen. Påklædning:

Uniform med anlagt dekorationer.

Menu: 1 glas skænket hvidvin. Tinghallens

buffet med kolde fiskeretter, kolde og lune

retter, ost, frugt, kage samt hjemmebagt brød og smør.

Natmad: Suppe

Drikkevarer: Sælges á la carte.

fredag den 8. maj

12.00-17.00 Marinestuen åben
15.00 Borgmester Johannes Stensgaard modtager Landsbestyrelsen med flere på borgmesterkontoret.

17.00 Baren i Tinghallen åbner.

18.00-23.00 Kammeratskabsaften i Tinghallen
Menu: Rimmet laks anrettet på salat med urtetatar, mild sennepsdressing og surbrød. Kabysens skipperlabskovs med smør, persille, rugbrød og rødbeder.
Drikkevarer: Sælges á la carte. Kaffe og te kan købes.

lørdag den 9. maj

08.00 Marinestuen åbner for salg af morgenmad og drikkevarer.

søndag den 10. maj

09.00 Marinestuen åbner for salg af morgenmad og drikkevarer.

Deadline afdelingsrapporter er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler

Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42

E-mail: havhexen@ketler.biz

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj.

FREDERIKSBERG

John Hjort og Jens Hartvig er nyvalgt til bestyrelsen i Frederiksberg Marineforening. Samtidig afløser Jørgen Bjerregaard, Svend Konggaard som revisor. Dette var de faktuelle resultater af generalforsamlingen, der under ledelse af Ib Ketler netop er afviklet i den Frederiksborgske afdeling.

Landsbestyrelsesmedlem Lene Kühn Ketler takkede afdelingsformand Mogens Wium og de øvrige medlemmer for opbakningen ved Livgardens 350 års jubilæum. Afdelingen har hen over det seneste år markeret sig ved såvel mindehøjtideligheden juleaftensdag i Nyhavn samt ved Ishøj Marineforenings 25 års jubilæum. Fra pålidelig kilde oplyses det, at skyttelavet sender et par veltrænede skytter til landstævnet i Hals.

Der svinges med huerne for Knud Frost i anledningen af de 75 år.

AMAGER

Foredraget "Danmark under havoverfladen" af Flemming Moberg, Kongens Lyngby afdelingen samlede 19 gaster, der var svært begejstrede over "kontakten med underverdenen". Stor tak til Flemming Moberg for en meget spændende aften. Fhv. cafeteriabestyrer på Marinekasernen, Svend Erik Larsen og fru Lone, høstede også fortjent ros for en herlig gang hjemmelavede frikadeller, lyder det fra afdelingsformand Søren Konradsen.

Orienteringsmødet den 14. februar vedr. afdelingens rejse til

Krakow den 16.-19. maj havde 24 deltagere. Det efterfølgende kinesiske lotteri gav en fin skilling til kassen.

Afdelingens 21. ordinære generalforsamling blev - helt ifølge traditionen - fornemt ledet af Bent Kofoed-Hansen. Man vedtog kontingentstigning til kr. 400,- fra 2010, og kassereren blev genvalgt - ikke mindst på grund af et flot regnskab. Ole Skjold Hansen, afdelingens redaktionsmedarbejder og web-master, blev tildelt Marineforeningens Hæderstegn i sølv. Amager Marineforening havde pr. 1. marts 83 medlemmer.

Bestyrelsens planer for 2009 omfatter en udflugt til Stevnsholm den 19. april sammen med København afdelingen, en byvandring med frokost på Bodega Borgerly og en fremrykning af årsfesten til september måned. Afdelingen sætter stor pris på det meget nære samarbejde med København og Frederiksberg-afdelingerne.

Der kippes med flaget for Tage Mortensen der runder 70 år den 9. april.

KONGENS LYNGBY

Et godt besøg på Orlogsmuseet fik desværre ikke den opbakning den fortjente, fremgår det af rapporten fra Peder Møller Hansen. - Vi havde en særdeles vidende, historielæsende rundviser, der blandt andet havde en 12-årig fortid i Søværnet. Så gik det bedre med deltagerantallet til "Åbent Hus" arrangementet i starten af februar, hvor mange kiggede op i marinestuen.

Ved generalforsamlingen modtog Henning Schubert 40 års medlemseblemet, medens John Tang fik 25 års emblemet. Med Henrik Wenkens som dirigent blev forsamlingen afviklet i god ro og orden. Såvel afdelingsformand Peder Møller Hansen og afdelingskasserer Peter Bruun fik deres beretninger godkendt. Jørgen Challet og Preben Kamph ønskede ikke genvalg, og blev afløst af Per Kirkegaard Nielsen og Ole Fonager. Til gengæld blev Preben Kamph

Henning Schubert tv. og John Tang Petersen modtager årsmedlemsebler af afdelingsformand Peder Møller Hansen.

nyvalgt som revisor med Flemming Sauer Petersen som suppleant. Jørgen Challet og Frank Højbjerg Pedersen blev valg som bestyrelsessuppleanter. Mogens Bøeg-Jensen ønskede afløsning som flagbærer, og blev afløst af Peder Møller Hansen med John Tang som suppleant. Ole Thestrup Hansen blev genvalgt som sendemand til Sendemandsmødet i Viborg. Her blev Torben Schmidt-Rasmussen suppleant. Den efterfølgende debat drejede sig mestendels om udlejning og pladsmangel i stuen.

I april er der spisning og foredrag af læge Torben Wiland med titlen "Erindringer fra Missioner i ex. Jugoslavien 1992-2001". I maj er der udflugt til Københavns Rådhus. Sommerskydningen afvikles i juni. Der er "Åbent Hus" den 4. april og 2. maj.

Der kippes med flaget Niels Erik Nielsen 60 år den 15. april

og Flemming Saur Petersen 70 år den 17. maj.

ROSKILDE

Året i Roskilde Marineforening sluttede med juleglogg og æbleskiver den 20. december, oplyser Kristian M. Pedersen.

Ellers har den stået på nytårsmonstring den 10. januar og skaffeaften den 29. januar. Her fortalte afdelingsformand Arne Lykner om "Sin tid som maskinmester i ØK". Det var en god fortælling, som medlemmerne glæder sig til at høre mere om på kommende skaffeaftner.

Afdelingsformand Leif Larsen København Marineforening fik jobbet som dirigent ved afdelingens 93. ordinære generalforsamling den 7. februar. Såvel årsberetning som årsregnskabet blev godkendt. Kontingentet er uændret 300,00 kr. for aktive og 150,00 kr. for passive og støtte-medlemmer.

Eneste nyvalg var Leif Nielsen som suppleant. Ellers blev Jann Persson, Ole Jørgensen, Mogens Andersen, Per Røn, Flemming Fokdal, Brian H. Svendsen, Jørgen Olesen, Jørn Johansen, Finn Lorentzen, Jørgen Malmberg og Mogens Andersen genvalg til deres bestående poster.

Umiddelbart efter generalforsamlingen holdt Skytteforeningen Roskilde Marineforening af 1991 generalforsamling.

Marinestuens åbningstid ændres fra torsdag aften til onsdag eftermiddag kl. 1200 til 1600. Arne Lykner og Kristian M. Pedersen blev genvalgt til sendemænd.

Den 1. maj afsluttes vintersæsonens skaffeaftner med kegle-spil.

Bestyrelsen udtaler et "Æret være hans minde" for Erik Berthelsen den døde den 26. januar, 82 år gammel. Erik Berthelsen var gennem tiderne en fortræffelig ordstyrer ved afdelingens generalforsamlinger. Han blev indkaldt til Søværnet i 1948 og

blev medlem af Marineforeningen i 1953.

BRØNDBY

Årets første møde havde 132 deltagere, oplyser Frank Urban. Aftenens foredragsleder var major Bjarne Andersen, Jægerkorpset. Kaj Urban og John Waszar fik tildelt henholdsvis 40 og 25 års medlemseblemet. Herudover var der information om efterårs turen til Normandiet.

Ved generalforsamlingen var der 40 års medlemseblemer til Leif Jørgensen og Karl Mønsen. Karl Mønsen fik også 40 års medlemsebleme fra Skyttelavet. Karlo Poulsen blev udnævnt til Æresmedlem af Brøndby Marineforening. Hædersstagen tilfaldt Kaj Urban, Michael Pedersen, Frank Urban, Mogens Hansen og Tommy Gregersen. Finn Christensen, Jørn Nielsen, Per Albrechtsen, Egon Sørensen, Jørn Neerup og Kent Andersen fik Brøndby Marineforenings

kammeratskabstegn. Under ledelse af Erik Tofte kunne generalforsamlingen godkende årsberetningen. Også regnskabet blev godkendt. Dog med den tilføjelse at budget 2008 skulle undersøges til næste medlemsmøde. Afdelingsformand Gert Allan Larsen blev genvalgt for ét år. Finn Christensen blev nyvalgt som kasserer ligeledes for ét år, da afgående kasserer har trukket sig i valgperioden. Lars Nielsen blev nyvalgt til bestyrelsen medens Knud Truelsen blev valgt som født sendemand.

KØBENHAVN

Næppe var det nye år skudt i gang, før afdelingen lagde ud med de første aktiviteter, skriver Frank Horn. – Den 3. januar holdt vi nytårsmønstring i marinstuen og den 4. januar deltog vi i "Det Blå Danmarks" nytårsgudstjeneste i Holmens Kirke.

Flemming Moberg fra Kon-

Flemming Moberg på besøg i København Marineforening. (Foto: Frank Horn).

gens Lyngby Marineforening fortalte den 15. januar om "Danmark under havoverfladen". I over to timer holdt foredragslederen forsamlingen tryllebundet med historierne fra dykninger ved mange vrage. Midt i februar fortalte kontreadmiral Arvid Sørensen om en karriere på 41 år i Søværnet, der førte ham op ad

rangstigen fra mathelev til kontreadmiral. – Det blev, som så mange gange før, en rigtig hyggelig aften, lyder det fra Frank Horn.

Afdelingen har netop optaget seks nye medlemmer, så det samlede medlemstal nu er oppe på 240.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1.TV. • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12
E-mail: birger@tykskov.dk
Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

FREDERIKSSUND

Frederikssund Marineforening har modtaget en skrivelse fra marinehjemmeværnsinspektør kommandør Karsten Riis Andersen om, at man desværre måtte sige nej, til adoption af et marinehjemmeværnsfartøj, oplyser afdelingsformand Kurt Terkelsen. Begrundelsen er principiel og skyldtes blandt andet, at traditionen er, at det er Søværnets skibe der adopteres. Af rapporten fra Frederikssund fremgår det, at Kurt Terkelsen er skuffet, men han tager selvfølgelig be-

slutningen til efterretning.

Ved generalforsamlingen den 6. februar var der genvalg til næstformand Freddy Lindahl og kasserer Helge Simonsen. Endvidere blev Henrik Holmgaard og Asger Knudsen genvalgt til bestyrelsen. Som ny bestyrelses-suppleant blev Benny Benggaard Hansen valgt til at afløse Jan Verner Jørgensen.

Under forsamlingen blev afdelingsformand Kurt Terkelsen hædret med Marineforeningens Hæderstegn i sølv for godt og solidt arbejde gennem mange år.

Afdelingsformand Kurt Terkelsen Frederikssund Marineforening fik ved årets generalforsamling tildelt Marineforeningens Hæderstegn i Sølv.

GILLELEJE

32 medlemmer kunne på generalforsamlingen den 8. februar hører afdelingsformand Steen Møller fortælle, at huset har haft to indbrud i årets løb. – Der er ikke konanter i marinstuen mere, men det kostede selvfølgelig udgifterne til reparation af

de ødelagte døre, oplyser Søren Svendsen.

Afdelingens aktive deltagelse ved årets to havnefester i byen er i høj grad med til at dække udgifter til huslejen. Sammen med Else og Hennings hold af gastro- nomer, der hver sidste lørdag i måneden servicerer medlem-

merne i stuen, giver det øget aktivitet i afdelingen, fremgår det af rapporten. "Tuborg Fonden" har doneret nye stole. Samtidig har John Buhl og Erik Clausen renoveret loftet. Så alt i alt fremstår marinestuen shinet og klar til øget brug.

Niels Fauery blev indvalgt som nyt bestyrelsesmedlem. Kingo Tang fik posten som ny bestyrelsessuppleant. Øvrige valg var genvalg.

HØRSHOLM/ RUNGSTED

Kvindelige Marineres Musikkorps og Koret Sangvinum var den 15. januar hjørneste i nytårsconcerten i Hørsholm Kirke. Det fremgår af en rapport fra Anders Jørgen Hansen Brøndby Marineforening, der sammen med sin hustru, Eva Hansen og Frank Horn fra København Marineforening overværede den smukke begivenhed.

Som afslutning på en god aften blev de ca. 280 deltagere efter-

følgende budt på champagne i Hørsholm/Rungstedts lokaler.

Smuk korsang fremføres den 15. januar i Hørsholm Kirke.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad
Edward Jelen
Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50
Kalundborg, Nykøbing Sjælland,
Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

NYKØBING SJÆLLAND

April og maj er stille måneder hvad angår aktiviteter i afdelingen, skriver Flemming Regstrup Hansen. I skrivende stund arbejder bestyrelsen med at finde et udflugtsmål for sommer turen, der er fastsat til lørdag den 20. juni. Nærmere vil fremgå af "Skibsklokken".

Der kippes med flaget for Bert Lau Heisel Jensen 60 år den 3. april. Finn Møller Nielsen 65 år den 22. april og Tage Hansen 70 år den 28. maj.

KALUNDBORG

Efter juleskydningen den 30. november var der præmier til de dygtige, eller heldige, ved julefrokosten den 6. december, oplyser afdelingsformand Ole Flemming Nielsen. Den 24. december dannede marinestuen ramme for en hyggelig juleaften for afdelingens enlige medlemmer.

2009 startede med kogt torsk den 16. januar og generalforsamling den 14.

Afdelingen ønsker tillykke med de 60 år til Frank Madsen,

Afdelingsformand Kalundborg Marineforening, Ole Flemming Nielsen oplæser beretningen for 2009 ved generalforsamlingen. Tv. dirigent Flemming Drewsen.

Johnny S. Madsen og Carl Etzerodt samt Per Svejdal med 50 år.

HOLBÆK

I Holbæk Marineforening har der ikke været det store aktivitetsniveau i det forløbne år, skriver Torben Storm-Hansen, - I november havde vi det årlige bankospil, som blev godt besøgt. Vi sprang julefrokosten over, da tidligere år havde vist en meget

ringe interesse for sådant. Januars torskegilde blev derimod en succes.

Under generalforsamlingen var der drøje hug til bestyrelsen for manglende afholdelse af arrangementer. Man da bestyrelsen lovende bod og bedring faldt gemytterne efterhånden til ro, lyder det fra Torben Storm-Hansen. Situationen i afdelingen har været under pres med afgående bestyrelsesmedlemmer og vigende medlemstal. Afdelingen har på nuværende 26 medlemmer. Sammen med landsbestyrelsesmedlem Distrikt 3/Vestsjælland, Edward Jelen arbejdes der på en langsigtet programmerklæring, der skal skabe nyt liv i Holbæk Marineforening.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marrill Christiansen
Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.
E-mail: hmc.stege@mail.dk
Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

KØGE

Køge Marineforenings første 2009 arrangement var nytårskuren den 3. januar, oplyser Chri-

stian Andersen. Her gennemgik afdelingsformand Jørgen Ejner Petersen afdelingens omfattende 2008 program og takkede for den

store opbakning der generelt er til arrangementerne i Marinestuen.

Præcis en måned efter blev der holdt Kyndelmesse i Køge. Her var Marinestuen åben fra kl. 1830 til 2300, hvor der blev blæst Tupto (ro i skibet). Aftenen bød på foredrag om borgerkrig og militærtelegraf fra den dramatiske begivenhed, der fandt sted den 5. april 1849 på fjorden ud for Eckernførde by og beretningen om hvordan man talte

sammen mellem landsdelene og orlogsskibene dette år.

HASLEV

Haslev Marineforening har været lidt ude i tovene. Men nu har flere medlemmer sat sig i spidsen for nye tiltag, der på sigt vil få den sydsjællandske afdeling ind på det rette spor igen, oplyser landbestyrelsesmedlem for distrikt 4/Sydsjælland Henrik Marrill Christiansen.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsvej 26 • 3700 Rønne
Tlf. 56 95 39 43
Bornholm

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Søren Torp
Skovtoften 76
4800 Nykøbing Falster
tlf. 45 86 83 03
Nakskov, Nykøbing Falster

NAKSKOV

Nakskov Marineforening har fået ny afdelingsformand og afdelingskasserer, oplyser Knud Stokholm Nielsen. Den samlede bestyrelse er nu, formand Knud Stokholm Nielsen. Næstformand Henri Holm. Kasserer Harry Michaelsen. Sekretær Hasse Ekström. Banjemester Henry Christoffersen samt bestyrelsesmedlemmerne Per Morén og Mogens Andreasen.

Generalforsamlingen foregik i øvrigt roligt og disciplineret under Asger Knudsens kyndige ledelse.

Til distriktsmødet i Nykøbing Falster Marineforening den 26. februar deltog afdelingen med fem medlemmer. – Det var en rigtig, givtig og hyggelig aften, slutter rapporten fra Nakskov.

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester Børge Ferning
Lærkeparken 19 • 5800 Nyborg • Tlf. 65 31 63 95
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

FAABORG

På den ordinære generalforsamling i Faaborg Marineforening var der bebudet et formandsskifte, idet Flemming Mortensen, som havde stået for formandshvervet gennem de seneste seks

år, ikke ønskede genvalg, skriver Kurt Hardi. – Formandsvalget blev hurtigt overstået, idet der kun var én kandidat indstillet – men næsten af alle. Med stort bifald blev Hans Johansen, der indtil valget har været næstfor-

Faaborg Marineforenings afgående formand Flemming Mortensen th. modtager Marineforeningens Hæderstegn i Sølv af nytiltrådte afdelingsformand Hans Johansen. (Foto: Kurt Hardi)

mand, valgt som ny formand. Som nyvalgt formand kom han i aktion med det samme, idet han kunne overrække Danmarks Marineforenings diplom og Hæderstegn i Sølv til den afgående formand Flemming Mortensen, der gennem årene har gjort en stor indsats for at gøre Faaborg Marineforening til en betydelig afdeling blandt landets marineforeninger.

Under generalforsamlingen blev der optaget tre nye medlemmer, Thomas Plum, Ole Christensen og Kaare Pedersen, der alle fik medlemseblemer. Knud Erik Schmidt fik overrakt 40 års medlemseblemet medens der var 65 års medlemseblemet til John Ras Jensen.

Efter aflæggelse af beretning ved Flemming Mortensen og det reviderede regnskab ved Helge Madsen, der begge blev godkendt, fik Hans Johansen ordet for at fortælle om fremtidige aktiviteter, hvor den største er afvikling af Sendemandsmødet i Faaborg i 2010.

Valghandlingen gav, ud over formandsvalget, følgende resultat: Nyvalg til bestyrelsen og som næstformand var indstillet Lasse Jacobsen, der blev valgt uden modkandidat. Der var genvalg af Kurt Hardi

Gadeberg, og i stedet for Villy Hansen, der ikke genopstillede, blev valgt Svend Aage Madsen, der var suppleant indtil da. Suppleanter blev Erik Westh (genvalg) og Ejnar Jansen (nyvalg). Der var genvalg til revisorerne Erling Vie Andersen og Henning Jørgensen samt revisorsuppleant John Rasmussen. Ligeledes genvalg til flagbærerne Villy Hansen og Flemming Mortensen. Som sendemænd til Sendemandsmødet i Viborg i år blev valgt Hans Johansen, Lejla W. Sørensen, Lasse Jacobsen og Svend Aage Madsen.

SVENDBORG

Afdelingen har i øjeblikket meget fokus på emnet "Flynning af Marinestuen til Havnepladsen 2B" (Læs artikel på tekstsiderne). Dette fremgår af Erik Boddals rapport fra den sydfynske havneby. Men der bliver også tid til at passe den almindelige drift. I perioden 31. december til 21. februar har der været afholdt nytårskur og kanonsalat, ordinær nytårsmønstring, orientering om udflugter i 2009, fisketur ombord i den lokale Marinehjemmeværnsfartøj samt kammeratskabsaften.

Efter den ekstraordinære generalforsamling først i februar

mødte 64 medlemmer op til den ordinære forsamling den 21. februar. Her blev der uddelt 60 års medlemsemlen til Poul Bojsen-Madsen og Rasmus Rasmussen. Vagn Juel Jensen fik 40 års medlemsemlen, medens der var 25 års medlemsemlen til Aage Hansen. Svend Flege blev udnævnt til "Årets Mariner". Sluttelig var der nyt medlemsemlen til Torben Tranberg Jensen.

Valgproceduren til bestyrelsen, under ledelse af Palle Petersen, bød på nyvalg til Troels Ankerstjerne og Jens Møller Madsen. Kasserer Ib Tage Rasmussen og John Wegener fik deres mandater fornyet. Walther Storm, Freddy Damgaard og Svend Flege trådte ind som nye suppleanter.

Medlem af Svendborg Marineforening Troels Dilling døde den 14. februar 89 år gammel. Troels Dilling var til stor hjælp med fondsansøgningen til den nye Marinestue. Afdelingen udtrykker et "Æret være Troels Dillings minde".

LANGELAND

Efter standerhejsningen i april 2008 har afdelingen afviklet en række aktiviteter, oplyser sekretær Allan Idd Jensen. I Korsør besøgte Langelænderne Flådestationen og Trafikovervågningscentralen. De elektroniske muligheder for overvågning af skibsfarten gennem bæltet imponerede. Det gjorde de kompetente besætningsmedlemmer på de enheder gruppen besøgte på Flådestationen også. På korvetten NIELS JUEL fik afdelingens Niels Juel Graae en VIP rundvisning og mindegaver fra besætningen, siger Allan Idd Jensen. Turen var arrangeret i samarbejde med Sømandsforeningen.

Kollegaerne fra Fredericia Marineforening aflagde i maj besøg i Marinestuen. 5. maj var der kranselægning ved mindestenen på midtermolen i Rudkøbing. Dette arrangement sluttede med skafning i marinestuen for delta-

ger fra Marineforeningen, Marinehjemmeværnet og Langeland Kommune.

Det foreløbige program for 2009 byder igen på standerhejsning, kranselægning, udflugt til Langelands Fortet, fregatskydning, Neptun Fest samt julestue.

Efter generalforsamlingen består bestyrelsen af afdelingsformand Jørn Foss, kasserer Hans Hartvig, sekretær Allan Idd Jensen, banjemester Henning Mortensen samt Haakon Skov Jensen.

Allan Idd Jensen har hen over vinteren gennemgået de disponible protokoller fra Langelands Marineforening. Med etableringsåret 1913 på stiftelsesattesten er Langeland Marineforening én af de ældste i Danmarks Marineforening. Desværre er der mange huller i de skriftlige overleveringer. Planen er at få alt katalogiseret og måske få lavet et skrift til den runde fødselsdag. På den baggrund efterlyser sekretæren personer, der måtte ligge inde med materiale om foreningen. Henvendelse til Allan Idd Jensen, Havnepladsen 7 B, 5900 Rudkøbing. tlf. 62 50 17 09 eller 20 45 30 82

ASSENS

Erik Grove fortæller, at der venter afdelingen store opgaver de kommende år. I dette kalenderår er der fokus på Assens Kommunes nye adoptionsskib. I 2010 har afdelingen besluttet, at man

Frank Lohmand klarer ærterne i Assens Marineforening.

lokalt vil deltage aktivt i Søværnets 500 års jubilæum. Endelig er der 100 års jubilæet for Assens Marineforening i 2014, der allerede nu kræver en del vedligeholdelsesarbejder.

Planerne kom fra afdelingsformand Ole Julsrud under generalforsamlingen. Årsberetningen fortalte også om afdelingens engagement i forbindelse med kommunens 200 års festivitets for Peter Willemoes samt morgenskaftningen for de 400 besætningsmedlemmer, der deltog i sejlskuden Fyn Rundt for Bevaringsværdige Skibe. Ud over disse højdepunkter var der selvfølgelig også beretning om de daglige aktiviteter. Det var blandt andet blevet til i alt otte søndagsmatinee'er hen over 2008.

Valg til bestyrelsen betød, at John Frickmand afløste Knud

Erik Hansen, der ikke ønskede genvalg.

Ole Julsrud, Vagn Mikkelsen og Jens Ole Mathiasen modtog 25 års medlemsemlen. Vagn Mikkelsen fik også tildelt hædersbevisning som "Årets Mariner".

Afdelingen lagde et par dage efter generalforsamlingen lokale til distriktsmødet. 33 medlemmer diskuterede medlemspleje samt kommende planer i forbindelse med Flådens 500 års jubilæum i 2010. Ved begge arrangementer forestod Frank Lohmand tilberedningen af de Gule Ærter. Den 24. april inviterer bestyrelsen til dameaften med tre retters menu.

Der kippes med flaget for Greger Daa Schrøder 90 år den 10. april og Walther Christensen 70 år den 12. april.

NYBORG

Nyborg Marineforenings kor skabte den 19. december, sammen med juletræ for børn og børnebørn den 21. december, julestemning i marinestuen, oplyser Karl-Erik Sørensen.

Den 16. januar var der kammeratskabsaften med foredrag af adm. direktør Jens Peter Peters fra Associated Danish Ports A/S (Fredericia og Nyborg Havne). Foredraget handlede mest om Nyborg Havn, hvor der er planer om en forlængelse af kaj 25 og et bagland på 18.000 m².

Lørdag den 7. marts tilrettelagde chefkok Flemming Ras-

Holdet fra Distrikt 7/Fyn forevigt foran Assens Marineforenings lokaliteter til distriktsmødet den 1. marts. (Foto: Lasse Carsten Bach Pedersen)

mussen med hjælp fra Elisabeth Jensen, en gourmetmenu for landsbestyrelsen, der for 21.

Elisabeth Jensen og Flemming Rasmussen kreerede i Marinestuens køkken en superb middag efter Landsbestyrelsesmødet i Nyborg. Her modtager de gæsternes applaus.

gang afholdt Landsbestyrelsesmøde i Nyborg.

Afdelingen ønsker tillykke til Harris Hansen 70 år den 18. april, samt Bent Egon Hansen 70 år og Benny O. Skou Pedersen 60 år den 20. april.

ODENSE

I forbindelse med VÆDDERNS besøg satte vi hvervebanner op på gavlen ud mod Toldbodgade. Det har nu haft sin effekt i form af flere henvendelser fra tidligere orlogsgæster. Der kører over 20.000 biler forbi i døgn, så Marineforeningen i Odense er ikke et ukendt fænomen mere, skriver afdelingsformand Lasse Bach Pedersen. Lasse B. Pedersen er begejstret for den store synlighed. I forbindelse med andre arrangementer på havnen vil bannerne derfor igen komme

på arbejde. Bannerne er et sponsorat fra afdelingens sekretær Flemming Heden Knudsen.

Ved nytårsmønstringen den 3. januar var der 60 års medlemsblem til Walther Asmussen samt 25 års emblemet til Vagn Høj Andersen, Lajos Huszár og Peer Nielsen.

Afdelingsformand og afdelingsnæstformand Odense Marineforening deltog sidst i januar i afskedsreception på Odense Kaserne for oberst Leo Keller samt velkomst ditto til oberst Michael Bech.

Den 4. februar samlede brun-kålskafningen 20 deltager.

Ved generalforsamlingen den 24. februar deltog 42 medlemmer. Her måtte de desværre sige farvel til kasserer Knud Laursen fik overrakt en gave i form af en skibsskrue med isat ur.

Flemming Heden Knudsen tv. modtager af landsbestyrelsesmedlem Børge Ferning, æresmedlemsblemet for lokalafdelingen Odense Marineforening.

Lige om hjørnet er der den 7. april foredrag ved Flemming Moberg over emnet "Danmark under havoverfladen".

Der flages for Sven Erik Sædholm Petersen 60 år den 4. januar. Bent Hjære Hansen 65 år den 21. februar samt Bent Paulsen Lassen 65 år den 15. marts.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen

Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev

Tlf. 74 52 17 86

hovmester@haderslev-marineforening.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

AABENRAA

Aabenraa Kommune har adopteret inspektionsfartøjet P571 EJNAR MIKKELSEN oplyser kommunens udviklingsafdeling. Under salut fra Auroras Kanonlaug og med 12 medlemmer og flag fra Aabenraa Marineforening på kajen ankom skibet på det første officielle besøg den 13. februar kl. 1600 præcis.

Fra fredag til mandag morgen den 15. februar kl. 0800 var skib, kommune, marineforening, Aabenraa Havn og et Grønlandsk damekor sammen om at skabe en god og seriøs adoptionsfest, fremgår det af rapporten fra Niels Peter Petersen. Det omfattende program indeholdt blandt andet reception på EJNAR MIKKELSEN, reception

og adoptionsprocedure mellem borgmester og skibschef på Rådhuset, åbent skib, guidet bytur for besætningen samt slutteligt middag med Aabenraa Havn som vært. Hele weekenden var Aabenraa Marineforening en aktiv og synlig partner i de forskellige aktiviteter.

Ved generalforsamlingen den 28. februar var der godt humør og genvalg til de to bestyrelsesmedlemmer der var på valg. Det gode humør skyldtes et godt regnskab, planer for udvidelse af marinehuset samt serveringen af specialiteten "Eissbein og sauerkraut". Anstrengelserne omkring bordet afholdt dog ikke de fleste stamgæster fra at møde op til den sædvanlige søndagsrafting.

Afdelingsformand i Aabenraa Marineforening Viggo Hansen tv. og flagbærer Bjarne Thiede foran besætningen fra EJNAR MIKKELSEN ved Aabenraa Rådhus.

KOLDING

Mød op på lørdag den 4. april til forårsfregatskydningen og tag konen eller kæresten med. Sådan lyder opfordringen fra afdelingsformand Knud Skafte. Deltagerne skal huske madkurven. Hovmesteren sørger for resten.

Den 19. april er der fisketur. Den 4. maj kl. 0930 skal de medlemmer, der ønsker at deltage ved kranselægningen mønstre ved marinestuen.

Der svinges med huerne for Bent Jensen 60 år den 22. januar. Bjarne Jensen 60 år den 26. januar. Bjarne Larsen 70 år den 7. maj. Leif Nielsen 70 år den 14. maj. Mogens Burcharth 80 år den 25. maj samt Per Bolvig 60 år den 25. juni.

FREDERICIA

Flemming Hansen har sendt en rapport der fortæller om afdelingens mange aktiviteter siden

Deltagerne ved distriktsmødet i distrikt 8/Sydøstjylland foran Fredericia Marineforening.

nyttår. Tiltagende omfatter indvielse den 18. januar af Marinnehjemmevernsfartøjet MHV 909 SPEDITØREN til flotillen i Fredericia. Distriktsmøde i februar samt foredrag i marts ved Flemming Hansen over emnet "Tyske ubådsangreb i danske farvande".

April byder på fisketur den 25. april, mindehøjtidelighed ved Minebøssen på J. B. Nielsens Plads den 4. maj samt udflugt til

Fregatten JYLLAND og Ebeltoft Marineforening den 21. maj.

HADERSLEV

Nyttårsparolen trak 19 medlemmer af huse, skriver Palle Kok. Parolen blev blandt andet brugt til udlevering af emblemer. Den 8. januar startede afdelingsskydningen.

13 medlemmer deltog i ulke aftenen midt i januar. CF-kassernens Skipperlabskovs fik ro-

sende ord med på vejen. Aftenen bød også på filmen, "Det sidste år med eksercerskolen i Aude-rød".

Den 7. februar deltog fire mand i distriktsmødet i Fredericia. Afdelingen takker Fredericia Marineforening for et godt arrangement.

21 uf af 51 medlemmer mødte den 14. februar frem til generalforsamlingen. Efter at årsberetning og regnskab var god-

kendt, var der debat om "Det Blå Danmark – Marineforeningens fremtid". Debatoplæg til Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" blev godkendt. (Læs tekstsiderne, red.) Bestyrelsen fik også mandat til at fremsende forslag til behandling på det kommende Sendemandsmøde i Viborg. Forsamlingen sluttede med en tak til Egon Ravn for hans mangeårige virke som revisor.

Medlemmer fra Haderslev Marineforening fotograferet på domkirkepladsen under nyttårsparolen den 3. januar.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Kurt Hansen
Vangled 21, Nordby • 6720 Fanø
Tlf. 75 16 28 43
E-mail: k.h.fregat@fanonet.dk
Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

FANØ

Fanø Marineforening slog generalforsamling og nyttårskuren sammen, oplyser Per Hesdorf. Efter afstemning blev Jens Stricker og Mads Holm valgt til bestyrelsen. Leif Davidsen fik under mødet tildelt 50 års medlemseblemet. Ifølge Per Hesdorf svinges der også med huerne i anledningen af, at samme Leif Davidsen fyldte 70 år den 20. februar.

Ved den efterfølgende nyttårskur deltog 43 medlemmer og

ledsagere. –Vi havde en dejlig aften med god med og festlig stemning, slutter rapporten fra Fanø.

RIBE

Ved Bent Albrechtsen Mouritsens død har vi i Ribe marineforening ikke kun mistet et værdsat medlem, men også en god ven! Bent stammede oprindeligt fra Nordjylland, men kom for mange år siden til Ribe hvor han faldt godt til. Fik ansættelse som maskinmester på Ribe sygehus, fandt siden hen vej til Ribe Ma-

Leif Davidsen Fanø Marineforening tv. modtager 50 års medlemseblemet af Per Hesdorf.

rineforening, hvor han var medlem i mere end 30 år, og i mange af disse år sad han i bestyrelsen blandt andet som kasserer. Det at hjælpe andre var vigtigt for Bent, derfor var det også naturligt, at han var en del af drivkræfterne bag transport til Østeuropa, af

nødhjælp i form af hospitalsudstyr. I 2006 havde vi den glæde, at udnævne Bent A. Mouritsen til æresmedlem af Ribe Marineforening. Selv da Bent ikke længere var i bestyrelsen, og på grund af svigtende helbred ikke længere kom så tit i vores forening, var han stadig meget interesseret i hvad der rørte sig i afdelingen.

I en årrække underholdte han med harmonikaspil til vores årlige sangaften hvortil han også, sammen med Elsebeth, fremstillede sanghæfterne. Vi vidste altid hvor vi havde Bent! Han sagde sin mening, og stod ved den. Han havde humor! Han var hjælpsom! Han var en god kammerat! Og han er savnet i Ribe marineforening. Vores tanker går i denne tid til Elsebeth. "Æret være Bents minde" Bestyrelsen i Ribe Marineforening.

TØNDER

Danmarks Marineforenings mindste afdeling, Tønder Marineforening, arbejder hårdt på at bibeholde status som en selvstændig afdeling, oplyser landsbestyrelsesmedlem distrikt 9/sydvestjylland, Kurt Hansen. På nuværende undersøges forskellige muligheder. Dette inddrager blandt andet Marineforeningens Informationsudvalg.

RØMØ

Kurt Hansen oplyser også, at Rømø Marineforening har været ude i et mindre stormvejr. Men også her er der taget hånd om situationen, så alt i sidste ende lander på benene.

ESBJERG

Afdelingsformand Svend Aage Pedersen kunne den 3. januar byde 142 gæster velkommen til

Esbjerg Marineforenings nytårskur, fortæller Erik Lassen Sørensen. Godt en måned senere deltog ca. 100 medlemmer i generalforsamlingen. År 2008 blev et super godt år for afdelingen. Blandt andet var besøget af DANNEBROG en stor oplevelse for ikke mindst Svend Aage Pedersen, der personligt hilste på regentparret. – Og så er vi stadig Danmarks største Marinefor-

enings afdeling, fastslår rapportør Erik Lassen Sørensen.

Afdelingsformanden fastholdt sin post. Leif Kristensen og Poul Olesen blev afløst af Ib Mørch og Peter Winther.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Vagn Christensen,
Ahornvej 6 A 8800 Viborg
Tlf. 86 62 01 52 Mobil: 23 23 84 05
Århus, Randers, Grenaa, Esbjerg, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

GRENAA

Afdelingsformand Claus Melin blev den 7. februar viet til Bodil Hvid. Vielsen foregik i Simon Peters kirkesal ved Grenaa Havn. Det oplyser Per Schultz Petersen.

Til Generalforsamlingen deltog 54 medlemmer. – På grund af kasserens forfald kunne der ikke fremlægges et revideret regnskab. Dette blev årsag til en livlig diskussion, som mandede ud i, at der blev indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling, oplyser Per Schultz Petersen.

Efter valghandlingen ser bestyrelsen således ud: Formand Per Schultz Petersen. Næstformand Gert Christensen. Kasserer Peter Schack Poulsen. Sekretær Claus Gorecki. Banjemester Bent H. Nielsen. Assisterende Banjemester Kai Strand og bestyrelsesmedlem Aage Justesen.

Jørgen Simonsen, Roal Vetter, P. T. Refskou Poulsen og Claus Melin modtog 25 års medlemsblemer.

RANDERS

Ifølge rapporten fra Flemming Nielsen har der været godt gang

Lars Gjøttermann tv. modtager af afdelingsnæstformand Flemming Nielsen Marineforeningens Hæderstegn i Sølv for sin indsats for Randers Marineforening.

i aktiviteterne i Randers Marineforening hen over sidste kvartal 2008. Lørdags/tirsdagsåbning har rundt 25 deltagere hver gang. Herudover har der været udflugt, sangaften, bankospil, julefrokost samt mindearrangement ved mindeankret. Sidstnævnte afholdes ammen med Randers Havn, Randers Skipperlaug og Marinehjemmeværnet.

Flemming Nielsen oplyser også, at afdelingsformand Lars Gjøttermann under generalforsamlingen blev tildelt Marineforeningens Hæderstegn i Sølv. Hæderstegnet er givet på baggrund af Lars Gjøttermann's store engagement i forbindelse med etableringen af Randers Marineforenings nye marinehus. – Uden din kamp var det nok ikke gået helt så godt, lyder det fra Flemming Nielsen.

Der svinges med huerne for følgende runde dage i sidste kvartal 2008. Jens Kjærsgård Ol-

sen 70 år den 31. oktober. Knud Petersen 80 år den 13. november. Åge Larsen 75 år den 5. november. Hilbert Stræde Madsen 75 år den 18. december. John Bjerre 70 år den 23. november. Arne C. Kjeldgård 70 år den 25. november. Niels Aagesen 70 år den 13. december samt Jens Aaboe Degn 65 år den 30. december. I år er det Ingelise Nors Kjærsgaard 75 år den 7. marts. Søren Chr. Jensen 70 år den 18. marts. Hans Mogens Nielsen 65 år den 7. marts. Peter Kronborg 60 år den 23. januar. Poul-Erik Sanddahl 60 år den 25. januar samt Henrik Kroman Bertelsen 50 år den 1. februar.

VIBORG

Lettere forsinket fortæller Vagn Christensen, at julefrokosten og nytårskuren trak fulde huse i marinestuen. På den baggrund er afdelingen ikke nervøse for, at sendemandsmødet i Bededagsferien skal løbe serveringen over ende. – Vi har indforskrævet en række søde piger til at klarer serveringen og er parat til at modtage gæsterne, lyder det bestemt fra afdelingsformanden. – Samtidig vil jeg igennem Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" takke alle de der bærede og glædede mig med et besøg i marinestuen i anledningen af min fødselsdag. Tak for gaver og deltagelse.

Claus Melin th. modtager af Grenaa Marineforenings nye afdelingsformand Per Schultz Petersen bevis på, at han nu er fuldgyldigt medlem af kartoffel-skrællerudvalget.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen

Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93

E-Mail: nummer14@mail.dk

Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

MORSØ

27 ud af 73 medlemmer mønstrede første tirsdag i februar frem til generalforsamlingen. Et bestyrelsesforslag om et til-

Peter Vad og Ole Kobæk. Revisorerne er Henri Hermann Nielsen Hein og Carsten Krathus. Revisorsuppleant Hugo Thomsen. De tekniske poster som flagbæ-

Afdelingsformand Poul A. P. Hansen tv. samt Svend Poulsen og Jens Falsig Laurberg er stadig en del af bestyrelsen i Glyngøre Marineforening.

rere tilfaldt Jens Peter Vad som første og Henry Agerholm Nielsen som anden. Sendemænd til sendemandsmødet den 9. maj i Viborg blev Jørgen Otto Reimers og Niels Jørgensen.

Afgående Leif Mortensen fik tildelt 40 års medlemseblemet. Jørgen B. Christensen, der ikke var til stede, har også rundet de 40 år i Marineforeningen, og modtager emblemet ved en senere lejlighed. Hugo Thomsen og Jørgen Toft Feldthaus modtog 25 års medlemseblemet, medens der var medlemseblemer til fire nye mand i afdelingen.

GLYNGØRE

Under generalforsamlingen den 8. februar, kunne afdelingsformand Poul Anton Poulsen Hansens se tilbage på et 2008, hvor anløbet af vikingskibet "Havhingsten" for en stund satte Glyngøre på Danmarkskortet. En gave på to modelskibe – Fregatten JYLLAND og lineskibet PRINDS CHRISTIAN FREDERIK - af John Nielsen fik også et par ord på vejen, fremgår det af rapporten fra Jens Th. Carlsen.

Der arbejdes stadig på en renovering af kælderen. Det forsø-

ges også at få arrangeret et besøg til SOK i Brabrand. Et planlagt besøg i 2008 blev aflyst på grund af for få tilmeldinger.

De 57 medlemmer fik ikke ændret på bestyrelsen, da alle valg var genvalg. De fem bestyrelsesmedlemmer Poul A. P. Hansen, Carsten Kildahl, Peder Markdal, Svend Poulsen og Jens Falsig Laurberg vil i skrivende stund snarest konstituere sig.

HANSTHOLM/ THISTED

Kun Thyborøn Marineforening deltog ikke i distrikt 11/Nordvestjyllands møde i Hanstholm sidst i februar. Repræsentanterne fra de øvrige afdelinger fik en god og informativ dag ud af det. Afdelingsformand Harry Josefsen startede med at vise deltagerne rundt i Marinestuens nye faciliteter, der blandt andet omfatter et skydeanlæg til rundt 850.000,00 kr. Med opbakning fra medlemmerne er håndværkerudgifterne i byggebudget nedskrevet med godt 450.000,00 kr.

Landsbestyrelsesmedlem Per Toftum Larsen redegjorde herefter om Danmarks Marineforenings mangesidede aktivite-

læg til vedtægterne for "Morsø Marineforenings Hjælpefond" blev efter lidt debat godkendt. Tillægget betyder, at bestyrelsen fremover kan anvende midler fra fonden til relevante indkøb til Marinestuen.

Såvel formands- som kassererberetning blev godkendt med applaus.

Tidligere afdelingskasserer, afdelingsformand og på aftenen 2. bestyrelsessuppleant Leif Mortensen modtog ikke genvalg, og blev afløst af Ole Kobæk. Hermed ser bestyrelsen således ud: Afdelingsformand Niels Jørgensen. Afdelingskasserer og Marinestuebestyrer Lars Østergård. Afdelingsnæstformand Bent Flemming Nielsen. Bestyrelsesmedlemmerne Svend Pedersen Hald og Henry Agerholm Nielsen samt suppleanterne Jens

Repræsentanter fra seks af syv lokalafdelinger i Distrikt 11/Nordvestjylland klar til distriktsmøde i Hanstholm.

ter. Sammen med redaktør Leif Mortensen orienterede han om planerne for Marineforeningens indsats hen over 2010 i forbindelse med Søværnets 500 års jubilæum den 10. august næste år. Redigering af afdelingsstof i Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" fik også et ord med på vejen. Med en kassebeholdning i distriktskassen på over 4.000,00 kr. besluttede deltagerne, at 2009 skulle være kontingent fri. Per Toftum Larsen oplyser, at der sidst på kalenderåret afholdes et møde for afdelingsformændene i distriktet.

LEMVIG

Generalforsamlingen den 20. februar startede med at mindes Alex Kirk Andersen og Leon Kibsgård, der døde i 2008. Her efter gennemgik afdelingsfor-

mand Thomas Gundersborg aktiviteterne i perioden. Ud over bestyrelsesmøderne har afdelingen deltaget i distriktsmøde, kranselægning samt afholdt grillfest, julefrokost og børnejuletræ. Børnejuletræs festen i Spejderhuset har efterhånden udviklet sig til et tilløbsstykke for hele byen, fortæller Thomas Gundersborg. - Huset er propet med børn, unge, forældre og bedsteforældre, der alle gå op, og deltager aktivt, i de mange tilbagevendende indslag der foregår. Festen virker dermed som et positivt udstillingsvindue for Lemvig Marineforening i forhold til kommunens indbyggere.

Både formands og kasserer beretning blev godkendt. Med genvalg til alle i bestyrelsen var forsamlingen hurtigt fremme ved beretningen om Marine-

Lemvig Marineforenings årsmedlemsemler modtager er f.v. Martin Knak, Johannes Nees, Thomas Gundersborg og Ole Jørgensen.

stuen. Alle medlemmer kan gennem Thomas Gundersborg søge om at leje huset. Dette tiltag er, efter indretning af nyt køkken, blevet yderst populær. Samtidig fik især Bente og Jan ros for deres

indsats i madklubben.

Sluttelig var der 40 års medlemsemler til Martin Knak og Johannes Nees. Ole Jørgensen og Thomas Gundersborg modtog 25 års medlemsemler

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Seniormekaniker,
Charley F. Pedersen
Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring,
Hadsund, Hirtshals, Hobro

FREDERIKSHAVN

Onsdag den 4. februar deltog borgmester, ledende kommunale embedsmænd, virksomheds- og institutionsledere fra Frederikshavn Kommune samt officerer og befalingsmænd på chefposter ved OPLOG Frederikshavn i Frederikshavn Marineforenings årlige nytårstafel.

Arrangementet har til formål at promovere marineforeningen lokalt samt styrke relationerne mellem afdelingen og Frederikshavn Kommune og Frederikshavn by.

Sædvanen tro blev det en hyggelig aften med gastronomi i topklasse og historiefortællinger på "stand up comedy" niveau.

Efter afdelingsformand Knud Erik Qvick's velkomst benyttede borgmester Erik Sørensen lejligheden til at takke for det gode samarbejde kommunen og Frederikshavn Marineforening imellem. En lokal bogbude, ifølge Erik Sørensen, styrke det videns kulturelle niveau for marinestuens mange gæster. Nærværende tidsskrift redaktør overbragte landsformand Jens Ole Løje Jensens hilsen, samt orienterede om Danmarks Marineforeningens indsats i forbindelse med Søværnets 500 års jubilæum 10. august 2010.

Ellers har den stået på efterårsfest og fejring af Tordenskiolds fødselsdag i oktober. Ulkeaften og julefrokost i november. Ved ju-

lefkosten blev Jens Hedegaard Kristensen udnævnt til "Årets Mariner. Jens H. Kristensen har gennem årene været en meget god ven af Marineforeningen. Efter hans afgang fra Søværnet var han en oplagt kandidat til titlen, skriver afdelingsnæstformand Torben Madsen. December bød på banko og juletaffel.

Ved generalforsamlingen redegjorde afdelingsformand Knud Erik Qvick om det nye samarbejde med Søværnets Sergent- og Grundskole. Samarbejdet inde-

bærer, at afgående værnepligtige og sergentelever gæster Marine-stuen til en snak om Danmarks Marineforening. Bestyrelsen er efter generalforsamlingen Knud Erik Qvick, Henrik Ammonsens, Torben Madsen, Tommy Kristensen, Tom Christiansen, Frank Larsen, Marinus Vegeberg og suppleant Mogens Jensen.

AALBORG

Med en generalforsamling afviklet på under 20 minutter var der ikke langt fra mødestart til for-

Afdelingsformand Charley F. Pedersen tv. overrækker den flotte gave fra Aalborg Marineforening til Thomas Gede.

tæring af de gule ærter, fremgår det af rapporten fra afdelingsformand Charley Frank Pedersen. Afdelingens PR- og koncernchef Thomas Gede havde valgt at forlade bestyrelsen. der skal nye og yngre kræfter til, var begrundelsen. Som tak for en kæmpeindsats for lokalafdelingen igennem mange år, modtog han et ur udført i det reneste kobber.

Aalborg Marineforeningens bestyrelsen ser nu således ud. Afdelingsformand Charley F. Pedersen. næstformand Jens Chr. Pedersen. Kasserer Arne Vestby Jensen. Sekretær Tommy Madsen. Hovmester Jørn Pedersen. Banjemester Peter Gram Larsen. PR-chef Leif Brandi. Bestyrelsesmedlemmer Frants Bruun og Michael Brandi. Suppleanter er Peter Baun og Per Kjølner.

Bestyrelsen ønsker tillykke med de 60 år til Lars Frillerhøj, Hans Greve Madsen, Susanne Frillerhøj og Erik Beyer Jensen. Axel Hein og Hans Chr. Brostrøm ønskes tillykke med 70 års dagen. Per Bruun Kjeldsen, Karl Johan Thomsen, Ib Hørstrup og Ebert Jensen får en hilsen med for 75 år medens Per Jacobsens 80 års og Jan Kwiatkowski's 50 års dage også hilses tillykke.

SKAGEN

Generalforsamlingen i februar gav ny afdelingsformand i Ska-

Skagen Marineforenings nye formand Jan Siiger tv. overrækker gave til afgående formand Ingolf Hansen.

gen Marineforening, oplyser Jan Siiger. Ingolf Hansen ønskede at træde af, og blev erstattet af netop Jan Siiger. Frank Zoppe og Keld Nielsen blev valgt som suppleanter. Det var 25 års medlemsemlen til Tonni Gaihede, Niels Guldager, Henning Thomsen og Finn Venø. For et stort og utvildigt engagement i marinestuen fik Jens Fredborg overrakt årskruset.

Der flages for Jan K. Wasehus 50 år den 4. marts. Kaj Winther 70 år den 12. marts. Peder Westphal 65 år den 18. marts. Leif Venø Jensen 65 år den 26. marts. Erik Rasmussen 50 år den 27. marts. Arne Jørgensen 75 år den 28. marts og Robert Hansen 60 år den 26. april.

HJØRRING

Afdelingens generalforsamling fandt sted den 27. februar, op-

lyser Bent Simonsen. Ud over landsbestyrelsesmedlem Charley Pedersen deltog 20 medlemmer. Forsamlingen startede med at optage Jesper Petersen som nyt medlem. Han kom straks fra asken til ilden, da han under valgbehandlingen blev valgt til kasserer som afløser for Ole Steensen, der ikke ønskede at forlænge sit mandat. Jørgen Larsen og Georg Ramshøj modtog 40 års medlemsemlen.

Midt i februar deltog syv mand i distriktsmødet i Aalborg. Fra Hjørring lyder en stor tak til kollegaerne i Aalborg Marineforening for en fin forplejning.

I maj er der forårsmønstring den 1. og aktivitetsdag den 16.

HIRTSHALS

Ved generalforsamlingen blev Jens Peter Pedersen, der ikke ønskede genvalg, afløst af Ejler

Hansen, der allerede er kendt for sit store arbejde til hverdag og fest, skriver Preben Sanderhoff. Jørgen Schön Hansen blev valgt til suppleant.

2009 titlen som "Årets Mariner" gik til Carl Ove Nielsen. Carl Ove Nielsen blev udnævnt på grund af hans store arbejde med at passe baren i Marinestuen. Samtidig bestrider han jobbet som én af to revisorer. – Ellers kører det bare derudad i Hirtshals Marineforening. Mange store "slag" venter forude. Men med en sådan bestyrelse som vi har samlet her i Hirtshals, ser jeg ikke de store problemer, slutter brevet fra Preben Sanderhoff.

Carl Ove Nielsen, "Årets Mariner" i Hirtshals Marineforening.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Landnæstformand
Kurt Flatau, via landskontoret,
33 15 28 86
Godthåb

GODTHÅB

Godthåb Marineforening har jævnligt besøg af besætningen fra TULUAQ og KNUD RAS-

MUSSEN, skriver afdelingsformand Allan Damsgaard.

Besætningsmedlemmer, heraf flere kvindelige, fra det ameri-

kanske havundersøgelsesskib NORR har også været på besøg i marinestuen. – Det gik bestemt ikke stille af, så de har lovet at komme igen i år, fortæller Allan Damsgaard. – En lille trofast skarpe har som i de foregående år, ydet en stor indsats for at holde Marinestuen åbent fire til fem dage om ugen. Herudover har en række medlemmer lejlighedsvis stillet deres arbejdskraft og håndværksmæssige kunne til rådighed for afdelingen, både i det

daglige arbejde og i forbindelse med arrangementer. Uden denne opbakning var vi ikke nået langt, slutter brevet fra Godthåb.

DANMARKS MARINEFORENING

AMAGER
Kjeld Christiansen

ASSENS
Rasmus Kristian Larsen
Bent Ole Vesth

BORNHOLM
Ole Olsen
Lasse Busk
Martin Mortensen
Kenn Steinlein
Arne Kai Rasmussen

BRØNDBY
John Fladstrand

EBELTOFT
Svend Østergaard
Jørgen Chr. Hansen
Jens Peter Hjort
Anders Kristensen
Bernt Kaadt
Kirsten Kaadt
Verner Arne Ærenlund
Hansen
Martin Kamp Andersen
Ronald Højer
Torben Skov Hansen

ESBJERG
Svend Åge Budjony Rahbek
Kaul
Gunnar Axelsen

FANØ
Vagn Nielsen
Verner Nielsen
Bjarne Fynbo

FREDERICIA
Ivan Stig Støtterup
Poul Erik Sørensen
Søren Larsen
Jens Gydesen

FREDERIKSHAVN
Hans Erik Hansen
Susanne Elling Jørgensen
Erik Nielsen
Elisabeth Hansen
Bjarne Wæhrens
Find Arne Jensen

FREDERIKSSUND
Paul E. Hansen

FAABORG
Thomas Plum
Kaare Balle Pedersen

GILLELEJE
Henning Grove Laursen

SAMSØ
Allan Mærsk
Eigil H. Neess
Henrik D.H. Nielsen

SKAGEN
Svend Leo Nielsen
Per Westergaard
Michael Rasmussen
Jan Elgaard Hansen
Ernst Thøger Holmberg
Niels Strøm Pedersen
Torben Bagh

SKIVE
Per Dalgaard-Jensen

SKÆLSKØR
Carsten Pedersen
Paul W. Christensen

SLAGELSE
Leif Hansen Kimer
Ejvind Abrahamsen
Søren Petersen

STEVNS
Kim Kjærgaard Bjergvang
Peter Syv Nielsen

SØNDERBORG
Jørgen C. K. Asmussen
Elke Elisabeth Asmussen
Niels Henrik Steffensen

THYBORØN
Jens Chr. Nielsen
Arly Froholt Pedersen

VEJLE
Jørn Hartmann
Helge Lunøe Gjerding
Hans Jørn Nielsen
Leif Gade
Arne Rasmussen
Jes Mandrup Pedersen
Jørgen Eriksen
Niels Bjarne Vesterlund
Jensen
Christian Ib Peter Christensen
Jørgen Bomholdt Jensen
John Kliiver
Ejgil Tommy Petersen
Poul John Hermansen
Kurt Tværkær

VIBORG
Ove Bach Larsen
Danny Weddum Pedersen
Karlo Thyregod Jensen
Bjarne Jørgensen

VORDINGBORG
Poul Ericsson

GRENÅ
Jimmy Krogh
Christen B. Rasmussen
Per Hansen
Alfred Thomsen
Mogens Loch Rasmussen
Johan Mandrup Mouritsen
Søren Peter Marquardsen
Tom Lerche Olesen
Per Larsen

HADERSLEV
Erik Telsing

HADSUND
Tony Lindhardt Johansen
Poul Ravn

HALS
Hans Jørgen Mikkelsen

HANSTHOLM/THISTED
Poul Nystrup Andersen
Niels Rosenberg
Aage Johan Thomsen
Vagn Ravn Nielsen
Simun Konoy

HELSINGØR
Steffan Jensen

HIRTSHALS
Carsten Lemann
Gert Jennet Larsen
Lars Duus Thomsen
Søren G. Andersen
Kaj Hovbak Nielsen
Jens Peter Hjermitsev
Børge Alfred Jørgensen
John Pedersen
Gustav Kristoffersen
Jørgen Schön Hansen

HJØRRING
Jesper Petersen

HUNDESTED
Class Hofstetter
Peter Johan Andersen
Frank Næsberg
Henrik Skovfod Falsing
Lasse Steffen Andersen

HØRSBOLM/RUNGSTED
Bjarne Petersen
Niels Hansen
Jørgen Nielsen
Jan W. Jensen

KALUNDBORG
Arly Kurt Hansen
Henning Toftbo Nielsen
John Richard Brandhøj
Ove Johansen

KERTEMINDE
Poul Hansen

ÆRØSKØBING
Anders Molt Weber
John Verner Petersen
Peter Teikov
Knud Kristian Larsen
Christian Møller Bentzen
Viggo Hansen

AABENRAA
Jimmy K. Schmidt
Kim Hansen

AALBORG
Poul Erik Munk
Kenneth Frank Butler
Vagn Müller
Arne Christiansen

ÅRHUS
Peter Steen Lynnvqvist
Torben Brian Alsgaard
Karl-Jørn Munch
Ernst Ljungqvist
Bent Skifter

KGS. LYNGBY
Kenneth Vesselgaard
Schubert

KOLDING
Christian Haugk
Jannie Joan Knudsen

KORSØR
John Bendt Andersen
Svend Erik Madsen
Thomas Michael Breuning
Nielsen

KØBENHAVN
John William Cortsen
Dorthe Petersen
Pernille Dalskov Bårnis

KØGE
Gerner Andersen
Bent Ejner Carlsen

LEMVIG
Kjeld Johan Larsen
Frank Kvist

MARSTAL
Kenneth Nordahn
Lars Juul
Anker Andsbjerg

MIDDELFART
Peder Dyrberg

MORSØ
Peter Kjær Hansen
Erik Nielsen
Asgar Skov

MØEN
Bjørn Holm Olsen

NAKSKOV
Tai F. Jensen

NIBE
Henry S. Pedersen
Hilmer Kollerup Madsen

NYBORG
Sigfred Grundahl
Hans Petersen
Bjarne Colding
Uffe Ringsmose
Hans Bent Andersen
Frank Skotland Pedersen

ODENSE
Egon Ziesche Bruun

RANDERS
Frits Køtter
Stig Dich
Kim Nohrs Jensen
Ib Christian Ibsen
Leo Ulrich Christensen

**RINGKØBING/
HVIDE SANDE**
Ole Christensen

ROSKILDE
Klaus Frich

**MARINE-
FORENINGEN**

Medlemstal
pr. 1. marts 2009:
10.040

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00
Email: adm@soefart.dk

Læs Søfart på nettet
Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Mindehøjtidelighed for "Hans Hedtoft"

Blandt de omkomne ved forliset januar 1959 var tre medlemmer af Godthåb
Marineforening

På 50-årsdagen for Grønlandsskibet M/S "Hans Hedtoft" s gædefulde forlis syd for
Kap Farvel den 30. januar 1959, samledes de pårørende på Nordatlantens Brygge for
at mindes de 40 besætningsmedlemmer og 55 passagerer, der gik ned med skibet.
Deriblandt tre medlemmer af Marineforeningens Godthaab afdeling.

En smuk højtidelighed fandt sted ved navnetavlen, der blev afsløret af Hendes Majestæt
Dronningen i 2005. De omkring 300 fremmødte, der havde trodset den bidende kulde,
overværede en kort indledning af repræsentant for pårørendegruppen, Sandra Vinding,
fulgt af to minutters stilhed. Derpå sang Grønlænderkoret.

Fra Marineforeningen deltog landssekretær Søren Konradsen, Ib Ketler og Knud Frost
Fra Statsministeriet var sendt en krans, der sammen med et væld af buketter - deriblandt
én fra Marineforeningen - bidrog til erindringen om en af efterkrigstidens største danske
skibskatastrofer, efterfulgt af den vel nok største politiske skandale i nyere tid.

Efter højtideligheden offentliggjorde JP / Politikens Forlagshus bogen "Skibet der
forsvandt". Mødesalen i Politikens Hus var fyldt til bristepunktet da Landstingsformand
Ruth Heilmann indledte sin minde- og takketale.

DANMARK
PP

Magasinpost UMM
ID-nr. 42452

Marineforeningen lagde ved
mindehøjtideligheden den
3. januar buket ved Navnetavlen
på Nordatlantens Brygge.

MARINEFORENINGEN

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

JUNI 2009 | NR. 3 | 96. ÅRGANG

TEMA

KYSTARTILLERIFORENINGEN

100 ÅR DEN 6. JUNI 2009

for SØVÆRN og SØFART

Pige og lokalafdelingsformand

Inge Lene Andersen.

Af Inge Lene Andersen, lokalafdelingsformand Horsens Marineforening. Medlemsnummer 69666

Hvorfor gik det som det gik og hvordan har turen så været?

For at starte med begyndelsen, så blev jeg meldt ind i Horsens Marineforening i 1995.

Det var på ingen måde en demonstration af, at nu skulle jeg være medlem, bare fordi det var blevet muligt, det var bare en naturlig ting at gøre. Jeg blev valgt ind i bestyrelsen for Horsens Marineforening i 1997 og blev formand i 2004.

Og hvorfor blev det så muligt. Ja min baggrund for at blive medlem af Marineforeningen var, og er, mit medlemskab af Hjemmevær-

net. Jeg blev meldt ind i Hærhjemmeværnskompagni 3513, Horsens Øst i 1977 og tilbragte de første 10 år i Hærhjemmeværnet. Men som rigtig mange senere har fortalt mig, ja så læste jeg videre og blev i 1987 overflyttet til Marinehjemmeværnsflotille 132, Horsens.

Når jeg nu var kommet til et sted, hvor det handlede mere om vand end at bygge bivuak og leve af feltrationer, ja så var det jo nærliggende, at finde ud af hvad man kunne bruge alt det vand, som ligger omkring os til. Det blev til en navigatorisk uddannelse, der startede i 1988 med duelighedsbevis for lystsejlere og endte med et fartøjsførerkursus i 1994.

Det er ikke helt forkert at sige, at jeg har været med i første geled, da pigerne gjorde deres indtog i de sejlede enheder i Marinehjemmeværnet og i bestyrelsesarbejdet i Marineforeningen. Når jeg ser tilbage på, hvordan det har været at være en af de første, så blev der egentlig aldrig stillet de store spørgsmål ved det i Marinehjemmeværnet. Selvfølgelig blev der stillet spørgsmål men egentlig aldrig i negativ retning. Pigerne blev jo en del af en besætningerne, og var gaster på lige fod med resten. Vi blev drillet lige som de

“ **Holdningen til piger i Marineforeningerne føler jeg lidt efter lidt ændrede sig, da vi beviste, at det fra vores side ikke kun var en døgnflue, men noget vi mente, og at vi ønskede at blive en aktiv del af foreningen** ”

andre nye, når vi på et eller andet tidspunkt stiftede bekendtskab med "Ulrik". Jeg har haft mine møder med ham, men på et tidspunkt fik selv jeg et fornuftigt forhold til ham. Dermed ikke sagt at han ikke en gang imellem kommer på uventet besøg, for det gør han.

Sværene i Marineforeningen

Så var det underligt nok meget sværene at blive accepteret som pige i Danmarks Marineforening. Lokalt gik det helt fint – de havde jo også selv valgt mig, så de måtte jo have en idé om, hvad de gik ind til.

Da jeg begyndte at komme med til Distriktsmøder, var det virkelig med en underlig fornemmelse af, at nu skulle man lige se kame-len an, og det var også helt fint. Men jeg kan stadig undres over, at der var nogle, som undlod at hilse på mig, når jeg deltog. I dag ved jeg stadig ikke, om det var fordi jeg var pige, eller det var fordi, jeg ikke var en af de rigtige blå kraver. Det hyppigste stillede spørgsmål var – Nå og har du så søfartsbog? – det var som om det var adgangskort til at blive accepteret. Det var heldigvis få der stillede spørgsmålstegn ved vores tilstedeværelse i Marineforeningen. Men vi som kom fra Marinehjemmeværnet, uanset hvilket køn, blev bare ikke accepteret på samme vilkår, som de der havde aftjent værnepligt ved søværnet. Det på trods af at vi havde mange flere loggede sejltimer som frivil-

lig, i forhold til at have været indkaldt og aftjent værnepligt.

Fordommen om at hvis du som pige går ind i en "mandeverden" skal du være dobbelt så dygtig for at få samme respekt som dine mandlige kollegaer, er en fordom med et vist grand af sandhed.

Der er ingen tvivl om, at i starten vil der blive lagt mærke til de beslutninger du træffer, og hvordan eventuelle uoverensstemmelser klares. Men da jeg sagde ja til formandsposten i Horsens Marineforening, havde jeg en idé om, hvordan jeg syntes det skulle være, og i hvilken retning vi som forening skulle. Jeg har selvfølgelig ikke fået alle mine idéer opfyldt, og der har også været oplevelser som jeg helst havde været foruden, men det har altid været med et ønske om at opfylde de værdier som vores Marineforeningssymboliserer.

Holdningen til piger i Marineforeningerne føler jeg lidt efter lidt ændrede sig, da vi beviste, at det fra vores side ikke kun var en døgnflue, men noget vi mente, og at vi ønskede at blive en aktiv del af foreningen.

At være pige i Danmarks Marineforening samt være formand for en lokalafdeling er i dag i mine øjne en lige så naturlig ting som at være medlem af en hvilken som anden interesseforening, det handler om engagement og lysten til at fastholde traditionerne i Marineforeningen.

TEL & FAX: +45 33 12 82 53
 POSTGIRO NR: 102-3071
 DANSKE BANK: 3015-127201
 E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eff. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
 GRUNDLAGT 1830

**DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
 MINIATUREORDNER OG MEDALJER
 BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER**

DK-1054 KØBENHAVN K
 PEDER SKRAMS GADE 3
 CVR. NR.: 89 69 70 18
 WWW.ORDENSBAAEND.DK

LEDER

Danmarks Marineforening er en Marineforening

At Danmarks Marineforening er en Marineforening for forsvarspositive nuværende og tidligere tjenestegørende i Orlogs- Handels- og Fiskerimarinen, blev slået fast med syvtommersøm ved Sendemandsmødet den 9. maj. Et forslag, med en tidshorison frem til Sendemandsmødet i 2012, om at: - Landsbestyrelsen pålægges at udarbejde et forslag, der skal erstatte de nuværende paragraffer 2 og 5, fik en kort gang på jorden, da det blev afvist med overvældende flertal.

Til info: (§2. Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag, samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i søværnet.

§5 Stk. 1. Som medlemmer af foreningens afdelinger kan efter bestyrelsens godkendelse optages uberygtede myndige danske: 1. mænd og kvinder, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet eller Marinehjemmeværnet*) eller 2. mænd og kvinder, der er eller har været ansat i handelsflåden eller som erhvervsfolkere **) eller 3. mænd,

der nærer interesse for orlogs- eller handelsflåden, og dermed beslægtede erhverv, og som i øvrigt har nærmere tilknytning hertil.)

*Efter afsluttet Grunduddannelse.

** Med søfartsrelateret uddannelse begrænset til skibsofficer, skibsassistent, skibskok eller erhvervsfisker)).

Afstemningen blev en bekræftelse af, at Danmarks Marineforening er en forsvarspositiv forening der primært rekrutterer medlemmer fra de tre sø relaterede elementer i Det Blå Danmark, men som er stiftet af og fortsat er baseret på personel, der er, eller har været tjenstgørende under Orlogsflaget

Men der skal heller ikke herske tvivl om, at når man først er optaget i Marineforeningen, så er alle fuldgyltige medlemmer, uanset hvilken del af arbejdsmarkedet medlemmet kommer, eller kom fra.

Morten

PERSONALIA

Orlogskaptajn Anders Block Sørensen er pr. 1. marts 2009 udnævnt til kommandørkaptajn samt tilskikket tjeneste som chef i THETIS-klassen.

Fra den 2. april 2009 at regne er efternævnte benådet med: Ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen. Kommandørkaptajn, midlertidig kommandør Per Starklint. Ridderkorset af Dannebrogordenen. Orlogskaptajn Eli Lyngvej-Larsen og kommandørkaptajn Henrik Petræus.

Fra den 2. april 2009 at regne er efternævnte tildelt fortjenstmedaljen i sølv: Specialarbejder ved Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Frederikshavn Hans Kurt Andersen. Seniorsergent Niels Andreasen og seniorsergent Niels Ingolf Knutson.

Fra den 16. april 2009 at regne er adjutant, orlogskaptajn Sten Bilde Jensen benådet med Ridderkorset af Dannebrogordenen.

Ib Ketler, Brøndby Marineforening er tildelt Hjemmeværnets Fortjensttegn.

Kommandør Annemette Schütt Ruth beordres fra 1. maj 2009 uden ansøgning til varig tjeneste ved Forsvarsakademiet som chef for Fakultetet for Militær Ledelse og Pædagogik.

Kommandør Henrik Ryberg beordres fra 1. maj 2009 uden ansøgning til varig tjeneste ved Forsvarets Personeltjeneste som chef for Strategi og Strukturafdelingen.

Kommandørkaptajn Felix Ebbestad beordres uden ansøgning fra 30. juni 2009 til varig tjeneste ved Forsvarskommandoen.

Kommandør Henrik Andersen beordres uden ansøgning fra 1. juli 2009 til varig tjeneste ved SHAPE som National Military Representative. Kommandøren tillægges fortsat midlertidig grad af flotilleadmiral så længe tjenesten forrettes.

Kommandørkaptajn Dan Naetz Rasmussen beordres uden ansøgning fra 1. februar 2009 til varig tjeneste ved Søværnets Sergent- og Grundskole som stabschef.

Kommandørkaptajn Peter Tønderlund beordres uden ansøgning fra 15. juli 2009 til varig tjeneste ved USJFCOM som forbindelsesofficer.

Kommandørkaptajn Jens Bjørnsteen beordres uden ansøgning fra 1. maj 2009 til varig tjeneste ved Søværnets Taktiske Stab som stabschef Søværnets Taktiske Stab.

Kommandørkaptajn Anders Beck Jørgensen beordres til fortsat midlertidig tjeneste som chef for Policy- og Strategiafdelingen ved Søværnets Operative Kommando frem til 30. juni 2009.

Kommandørkaptajn Peter Schinkel Stamp beordres uden ansøgning fra 1. juli 2009 til midlertidig tjeneste ved 1. eskadre som chef i THETIS-klassen.

Kommandørkaptajn Carsten Fjord-Larsen beordres uden ansøgning fra 1. juli 2009 til midlertidig tjeneste ved 2. Eskadre som chef PETER TORDENSKIOLD og DIV 21.

Kommandørkaptajn Gorm Bergqvist beordres uden ansøgning fra 1. juli 2009 til midlertidig tjeneste ved Forsvarskommandoen.

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 · fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkisten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsbologichef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august,
oktober, december.
Oplag dette nummer: 11.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 – Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: lm@pn1.dk

Medlem af Tilmeldt

Forside: Viborg Marineforenings Vagn
Christensen modtager borgmester
Johannes Steensgaard.
(Foto: Take One)

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

Efter små ni måneders togt til Aden Bugten ved Afrikas Horn er L16 ABSALON på vej til kaj ved Amaliehaven i København. (Foto: Kurt Terkelsen)

Gensynsglæden var til at få øje på, da marineoverkonstabel Thomas Flauenskjold knugende sønnen Mikkel efter ABSALON's ankomst til Amaliekajen.

Søren Gade navngav NYMFEN

Mandag den 4. maj navngav forsvarsminister Søren Gade det femte standardfartøj af typen MKII på Faaborg Værft.

- Jeg er meget glad for at være her i dag for at være med til at navngive søværnets nye skib: NYMFEN. Jeg har tilbage i juni 2006 haft fornøjelsen af at besøge Faaborg Værft, og var faktisk dengang den første til at besigtige skroget på denne nye skibstype MKII, sagde Søren Gade ifølge Søværnets Operative Kommandos site.

De nye fartøjer skal erstatte Barsø-klassen, men fremover kommer der nye arbejdsopgaver til, fastslog chefen for Søværnets Operative Kommando kontreadmiral Nils Wang, - på de nye fartøjer kan vi bruge FLEX-containere.

Det betyder, at de kan anvende miljøcontainere og derved indgå i beredskabet med miljøbekæmpelse på lige fod med kollegaerne på FLYVEFISKEN-klassen.

Samtidig understregede Nils Wang, at det nye gummibådsarrangement, giver en mere sikker brug, når gummibåden sættes eller bjærges. Udover at løse opgaver med forureningsbekæmpelse så skal de nye standardfartøjer også bidrage med søredning og miljøovervågning.

Efter talerne og navngivningen var der kommandohejsning. Skibet ventes operativt om kort tid. Chefen på NYMFEN er kaptajnløjtnant Thomas Gudmandsen. Med overleveringen af NYMFEN mangler søværnet nu kun et af de i alt seks MKII fartøjer.

Mindecruise for Titanic

Ifølge sitet "Take Off" et et britisk selskab begyndt at tage mod reservationer til et skib, der skal sejle samme rute på 100 års dagen for forliset, som var virkelighed, og som igen og igen er genskabt på film.

En britisk rejsearrangør fra Miles & Morgan har ifølge Seatrade i Miami besluttet at mindes Titanics forlis på værdig vis i 2012. I 2010 et det 100 år siden skibet, der ikke kunne synke, stødte mod et isbjerg, og sank med langt de fleste af passagererne.

Briterne har chartret krydstogtskibet "Baltimore" fra Fred Olsen til at gennemføre sejladsen i april 2012, og følge den nøjagtige rute vestover fra Southampton til New York med 1.309 passagerer. Det nøjagtige samme antal som på Titanic.

Den 20. april, årsdagen for forliset, vil der blive arrangeret en stor gudstjeneste om bord på det sted, hvor Titanic gik ned.

Nye enheder til US-hjælpeflåden

-A.P. Møller – Mærskts amerikanske datterselskab Maersk Line Limited (MLL) er godt på vej med ar markant opgradering af den amerikansk flagede flåde som indgår i Maritime Security Program (MSP). Skibene herunder har særlige rettigheder rent lastmæssigt, og står desuden til rådighed for den amerikanske flåde – med en fast årligt betaling, skriver tidsskriftet Søfart.

Ifølge avisen overfører A. P. Møller-Mærsk ni skibe til amerikansk flag, hvor de skal afløse ni ældre enheder. De nye enheder sejler på nuværende under britisk, Hong Kong, dansk, hollandsk og Marshall Islands flag. Overflytningen sker løbende. MLL har i alt 24 containerskibe tilknyttet MSP.

Færøske Smyril Line deler anløb mellem Esbjerg og Hanstholm

Sommeren går til Hanstholm medens vinteranløbene forlægges til Esbjerg

Der var stor tilfredshed hos borgmester Johnny Søtrup samt de øvrige esbjergensere, der den 28. februar fejrede Færøfærgen "Norröna"s første planmæssige anløb til den sydvestjyske havneby.

Besværlige besejlingsforhold har fået Smyril Line til at forlægge vinteranløbene til Danmark fra Hanstholm til Esbjerg. Efter den nye sejlplan anløber "Norröna" Esbjerg hver lørdag i 36 uger. I denne omgang bliver det hver lørdag indtil den 6. juni. Fra den 10. juni til og med den 10. august er der to ugentlige anløb i Hanstholm, og fra den 15. august står der igen Esbjerg på anløbshavneskiltet.

En fordel for rederiet

Skibsmægler Søren Stougaard fra Blue Water Shipping siger til Esbjergs havnemagasin Hav&Kaj, at når "Norröna" nu anløber Esbjerg 36 uger om året, kan gods fra Færøerne og Island måske videresendes til England, Baltikum og Nordvesteuropa med de eksisterende ruter ud af Esbjerg. Blue Water Shipping er via selskabet Smyril Blue Water agent for

Officielle repræsentanter fra Færøerne og Island deltog i festivitassen da "Norröna" den 28. februar havde første planmæssige ankomst til Esbjerg. Her ses fv. CEO Peter Holm, Smyril Line. Borgmester Johnny Søtrup. Sekretær hos Smyril Line, Eyddis H. Niclasen. Adm. direktør Kurt Skov, Blue Water Shipping samt Færøernes erhvervsminister Jóhan Dahl. Bagerst Smyril Lines bestyrelsesformand, Klaus Kjærulff. (Foto: Bent Sørensen, Medvind Fotografi)

"Norröna"s ruter fra Færøerne og Island til såvel Hanstholm som Esbjerg. – Når "Norröna" gennem vintersæsonen anløber Esbjerg, får vi jo bragt godset, der især udgøres af fisk fra Is-

land og Færøerne, meget tættere på Padborg, hvor det normalt omlades til europæiske destinationer, og det er i sig selv en fordel, siger Søren Stougaard til Hav&Kaj.

EfficienSea - fokus på sejlads-sikkerhed i Østersøen

EU har med en bevilling på 8 mio EUR sat fokus på sejlads-sikkerheden i Østersøen. Projektet, der hedder EfficienSea skal, med Farvandsvæsenet som leder, bidrage til at gøre Østersøen mere sikker. Formålet er også, at projektet skal være udgangspunkt for en beslutning om, hvad der kan forbedre indsatsen på såvel EU-plan som i international og global sammenhæng. Projektet har sytten partnere fordelt på fem EU-lande samt Norge. EfficienSea startede officielt i april 2009 med et kick-off møde og skal løbe i tre år. Farvands-

væsenet leder det samlede projekt og har desuden påtaget sig ledelsen af delprojektet E-navigation.

Om navigatorens fremtid – E-navigation.

Udviklingen indenfor navigationsteknologi er gået meget stærkt igennem de seneste ti år. I dag bruger navigatoren for eksempel AIS (Automatisk Identifikations System) til at bestemme andre skibes position i de farvande de sejler. Der er i dag mange systemer at forholde sig til for en navigator. Der er et sandt databombardement på skibene, og det er derfor interessant, hvorvidt man i fremtiden kan integrere alle de systemer, der leverer de data som navigatoren bruger, i et system. Det har fra IMO's side været målet at skabe en strategisk vision under den fællestitel, som er blevet kaldt E-navigation. Det drejer sig principielt om at integrere eksisterende og nye programmer, i altovervejende grad programmer af teknologisk karakter. Disse værktøjer skal sammenkøres til et altomfattende system, som vil bidrage til øget navigationsmæssig sikkerhed, hvor det samtidig er i fokus at mindske navigatorens byrde. Det er nemlig et problem, at når navigatoren skal holde øje med alt for mange systemer kan det helt i mod intentionen resultere i mindsket sikkerhed.

IMO's E-navigation projekt er i sin spæde start. Projektet tager udgangspunkt i brugernes behov, hvor en arkitektur for et samlet system, kan arbejdes på plads. Farvandsvæsenet har med lederskabet af E-navigation i Østersøregi

valgt at tage udgangspunkt i deciderede pilot-projekter som implementeres hos brugere for at se virkningerne i virkeligheden.

Er teknologierne tilstede?

Det er ikke teknologien, der er den store udfordring i E- navigation projektet, for de grundlæggende teknologier findes allerede i form af computerteknologi, informationsteknologi og satellitteknologi. Det er det innovative skridt i retning af at få brugt og få sammenkørt teknologierne på den rigtige måde, der er den helt store udfordring. Det kan for eksempel være et spørgsmål om, hvordan disse teknologier skal bruges og designes for effektivt at simplificere de lokale kort, som navigatoren bruger til at navigere efter eller at sørge for at Maritime Safety Information vises direkte på displayet. Altså et formål om at opnå et enklere og klarere billede for den enkelte navigator at forholde sig til.

Det handler om at involvere sig - også globalt.

Med projekter som E-navigation ophører sejlads-sikkerhed med at være et lokalt anliggende og bliver i stigende grad et fællesanliggende på tværs af grænser. Det er et projekt, der viser, at vejen frem er en samvittighedsfuld og fornuftig deltagelse i international sammenhæng. For Farvandsvæsenet er projektet ikke bare en måde at nærme os visionen om at gøre de danske farvande til de sikreste at besejle i verden det er også udtryk for en vision om at påvirke sejlads-sikkerheden globalt.

FAKTA

EfficienSea består af fire delprojekter:

Kompetence og rekruttering. Den arbejds-pakke adresserer manglen på flere kompetente medarbejdere i den maritime sektor. I arbejds-pakken er kompetencer et spørgsmål om sikkerhed både for folk, miljø og strategi.

E-Navigation. Projektet etablerer en eller flere E-Navigation testzoner, så konceptet kan demonstreres og evalueres forud for stor scala implementering.

Problemer og begrænsninger, der er ved maritime trafik data, når de bliver brugt til trafikanalyser, beslutningstagning og kystzonemanagement.

Dynamisk risikomanagement. Arbejds-pakken adresserer behovet for værktøjer på det område og skal udvikle og demonstrere forskellige indfaldsvinkler til dynamisk risikomanagement.

Læserrejse til Berchtesgaden

- et magtcentrum i Det 3. Rige - med Danmarks Marineforening & SØFART 27. juni til 04. juli 2009

- Obersalzberg kaldet "Ørnereden".
- Rudolf Diesels første dieselmotor hos MAN i Augsburg.
- Bayersk øl. Rundtur i byerne München og Nürnberg hvor Det 3. Rige opstod.
- Smuk sejltur på Königsee.
- Bad Nauheim, hvor soldaten Elvis Presley boede i Tyskland.
- Muséet for Luftbroen til Berlin 1948 ved flybasen Fassberg.
- 17. august 1626 - en skæbnedag i Danmarks historie. Vi ser slagmarken ved Lutter am Barenberge.
- Ombord chefpurser - venligt udlånt fra "Hallej på badehotellet"

Dette og meget mere tilbydes på læserrejsen til Sydtykland. Og traditionen tro de sædvanlige overraskelser.

Kr. **9.900,00** pr. person -
tillæg for enkeltværelser kr. 1.350,00

RING EFTER FÆRDIGT OG UDFØRLIGT PRISPROGRAM HOS

EURO-TEMA Specialrejser
Åhavevej 37, 8600 Silkeborg
Tlf: 8680 4260, mail: euro-tema1@post.tele.dk

1510 - 2010
**Flåden
500 år**

FOTOKONKURRENCE

"MENNESKET I DET MILITÆRE MARITIME MILJØ"

Den danske flåde har intet mindre end 500 års jubilæum i 2010. Det vil blive fejret med et stortilet program hen over året.

I forbindelse med jubilæet udsendes en særlig jubilæums-kalender. Den skal afspejle de mange facetter af livet i den danske flåde i dag.

Derfor inviterer Søværnet alle medarbejdere og alle medlemmer af Marinehjemmeværnet og Danmarks Marineforening til at deltage i en fotokonkurrence, hvor de vindende billeder vil blive brugt i kalenderen. Der vil være 12 vinderfotos, ét for hver måned i året.

De 12 vindere får et weekendophold for to, fyldt med maritime oplevelser.

Konkurrencebetingelser:

- Foto-format 1772 x 2506 pixel eller 15 x 21 cm i 300 dpi
- Billederne skal afspejle årets gang måned for måned
- Tema for billederne er "Mennesket i det militære maritime miljø"
- Deadline: 1. september 2009
- Foto til konkurrencen sendes til:

Søværnets Operative Kommando, Postboks 1483, 8220 Brabrand, att.: Pernille Kroer, e-mail: pernikleagroer@mil.dk eller Par No 1, Vesterbrogade 8, 8800 Viborg, att.: Leif Mortensen, e-mail: lm@pn1.dk

- Søværnet forbeholder sig ret til at anvende indsendte billeder i trykte og elektroniske medier

Vinderne får direkte besked. God fornøjelse!

VÆR MED I FESTEN!

Den Danske Flåde 1510-2010

Perioden fra 1588 til 1697

Af kommandør Poul Groos, Center for Militærhistorie, Forsvarsakademiet.

9 dage inden slaget havde Niels Juel problemer med forsyningerne og skrev hjem:

"Hvad ieg har skreffuet og bedt om, er der ikkun tilsendt mig lidt af, saa at mangel kan bliffue forlegen derover, og skulle der derved skee nogen forseelse, kunne det let tilregnes mig, thi naar man ikke har det, man skal bruge, kan gierningen ey forrettes".

Oversat til nudansk:

"Hvad jeg har skrevet og bedt om, er der blot tilsendt mig lidt af, så at mange ville blive forlegne derover, og skulle der derved ske nogen forseelse, kunne det let tilregnes mig, thi når man ikke har det, man skal bruge, kan gerningen ej forrettes".

Slaget ved Stevns den 1. juli 1677 (fejlagtigt kaldet Slaget i Køge Bugt)

Fra Christian den Fjerde til Niels Juel

"Fly, skreg de, hver, som véd et skjul!

Hvo kan bestå mod Danmarks Juel i strid?"

Niels Juel (1629 – 1697) blev som ung adelsmand sendt på en seks års dannelsesrejse, først til Frankrig, siden til Nederlandene, hvor han meldte sig til tjeneste. Her blev han uddannet til søofficer og lærte sig tillige skibsbygning og administration. Han deltog i fire af de seks store søslag, som den nederlandske flåde i den periode havde med den engelske flåde. Da han vendte hjem til Danmark, blev han kortvarigt skibschef på "Sorte rytter", og som 28-årig blev han admiral og chef for Holmen, hvor han deltog i reorga-

niseringen af flåden. Niels Juel er Danmarks mest berømte søhelt, og det skyldes hans sejr i Den skånske Krig fra 1675 til 1679. Han var en dygtig og inspirerende administrator og i krig en velforberedt og blændende leder. I 1677 udnævnt til generaladmiraløjtnant, senere geheimeråd og ridder af elefanten og fra 1683 var han flådens chef. Han anses for at være en af verdens dygtigste admiraler fra sejskibstiden.

Generaladmiraløjtnant, geheimeråd og ridder af elefanten, Niels Juel.

Flådens blå bog: Alle de andre danske søhelte.

Cort Sivertsen Adeler (1622 – 1675): Født i Norge af en nederlandsk familie, uddannet som søofficer i Nederlandene, i tjeneste i Venedigs flåde 1648 - 1660, herunder krigserfaring mod tyrkerne. Hyret af Frederik den Tredje i 1663 som generaladmiralløjtnant til at reorganisere og genopbygge flåden.

Henrik Bjelke (1615 - 1683), norsk oberst, som i 1653 skiftede karriere og blev søofficer og sluttede som rigsadmiral. Hans flådestyrke i København kunne ikke komme den nederlandske undsætningsflåde til hjælp den 29. oktober 1658 på grund af nordvestlig vind. Fra 1660 medlem af Rigsrådet.

Peder Jensen Bredal (? - 1658/1659), eskadre-

chef. Førte en dansk eskadre ud af isen i Nyborg Fjord, mens gentagne svenske angreb blev afvist. Udnævnt til viceadmiral og ekvipagemester på holmen efter sin død. Deltog i august 1658 i et udfald mod svenske belejringskibe udenfor København, hvorved to svenske skibe blev antændt. Dræbt i kamp mellem december 1658 og maj 1659.

Christian den Fjerde (1577 – 1648), konge og styrkechef under flere søslag.

Peder Galt (1584 – 1644), admiral, tidligere dansk agent i Stockholm 1621 – 1624. Som chef for flådestyrken, der spærrede den svenske flåde inde i Kielerfjorden i 1644, misforstod han Christian den Fjerdes an-

grebsordre, hvorved svenskerne undslap. Dødsdømt for denne forseelse af Rigsrådet (på kongens foranledning). Halshugget på pladsen foran Københavns Slot.

Ove Gjedde (1594 – 1660), dansk adelsmand, som grundlagde kolonien Trankebar, chef for Kattegat- og Nordsøflåden 1643 – 1645, fra 1645 rigsadmiral og medlem af Rigsrådet.

Pros Mund (? - 1644), "kvartaladmiral", chef for den danske flådestyrke i Femern Bælt den 13. oktober 1644, som led nederlag til en overlegen svensk-nederlandsk flåde. Faldt selv i kampen og hans lig blev kastet over bord.

Den overordnede situation i perioden 1588 til 1697

Perioden var kendetegnet ved, at Sverige i hele perioden udgjorde hovedfjenden for Danmark. Fra ca. 1560 begyndte Sverige sine territoriale udvidelser, som varede i ca. 100 år, hvor landet efterhånden underlagde sig det nuværende Finland, Estland, Letland, Litauen, den nuværende polske kyst og dele af Nordtyskland. Dobbeltmonarkiet Danmark-Norge gik heller ikke ram forbi, og ved de to store afståelser (Brømsebrofreden i 1645 og Roskildefreden i 1658) mistede kongeriget Danmark-Norge ialt følgende områder:

- Skåne med øen Ven,
- Halland,
- Blekinge,
- Bornholm,
- Jämtland,
- Härjedalen,
- Bohus Len,
- Trondhjem Len,
- Gotland og
- Øsel

Bornholm udgjorde dog et særtilfælde, idet øen befriede sig selv fra den svenske besættelse, og Trondhjem Len blev leveret tilbage til Frederik den Tredje efter stormagtsindblanding i de afsluttende forhandlinger med Sverige. Fredsbetingelserne omfattede også reducerede toldsatser for svenskere og nederlændere i Øresund og bortfald af tolden ved Elben.

Sverige havde en hær, som var den danske overlegen, men hvis de danske øer skulle udsættes for angreb, så krævede det en betragtelig flådestyrke og transportflåde. Tilstedeværelsen af en stærk dansk flåde forhindrede normalt dette. Hvis svenskerne kom over land fra Nordtyskland eller angreb ind i Skåne, så krævede det en stærk dansk hær på stedet. Generelt var den danske flåde bedre end den svenske. Skibene var bedre bygget, og officerer og mandskab var bedre uddannet, men den danske flåde oplevede dog en nedgangsperiode mellem 1645 og 1660. Danmarks største katastrofe indtraf, da isen i 1658 bandt de danske farvande, og den overlegne svenske hær kunne gå over isen. Her kunne flåden ikke gøre nytte, og Danmark-Norge måtte gå ind på fredsbetingelserne.

Nederlandene støttede skiftevis den ene og den anden part i krigen, og det skyldtes udelukkende økonomiske interesser, hvor man gerne ville støtte den svageste part, så ingen Østersømagt blev dominerende og ødelagde den lukrative søhandel. Østersøhandelen udgjorde en væsentlig del af den europæiske handel. Der var et europæisk center for kornhandel i Danzig (nu Gdansk), og desuden blev der fra Østersøen eksporteret fisk, tømmer, mastetræ, hør til sejlfabrikation, hamp til tovværk, tjære til skibsfarten og meget mere.

Den store svenske hær bestod for en stor dels vedkommende af lejetropper, og det kostede uhyre summer for den svenske konge at betale dem, og når de var betalt, skulle de holdes

beskæftiget hele tiden. Sveriges økonomiske forudsætning for at kunne føre så mange krige var forekomsten af jernmalm. Landet tjente store summer på at eksportere jern og våben til det meste af Europa. Det lagde grunden til den nuværende svenske våbeneksport.

Sverige havde mange fjender, så Danmark kunne udnytte alliancer, men de allierede i Østersøen havde hver for sig deres egen agenda. De allierede i Østersøområdet var Rusland, Polen, Sachsen og Brandenburg. Danmark gjorde en lang række forsøg på at få de tabte områder tilbage fra Sverige, men selv om nogle af invasionsforsøgene lykkedes, så ville de europæiske stormagter - Nederlandene, England og Frankrig - ikke støtte Danmark. Blev Skåne givet tilbage, så ville Danmark få en monopolagtig status for Østersøhandelen ved at besidde bredderne.

Christian den Fjerde, hans inspektionsrejser og opdagelsesrejser

Christian den Fjerde blev konge i 1588, og han var utrolig glad for sin flåde og brugte den, når han skulle rundt i riget. Han deltog selv aktivt i tegning og bygning af flådens skibe, som blev bygget på beddinge lige over for slottet. Han rejste til Norge 25 gange i sin regeringstid. Blandt andet rundede han Nordkap og inspicerede Vardø. Han rejste "incognito" som kaptajn Christian Frederiksen.

Efter de store opdagelsesrejser, hvor Amerika var blevet fundet, og man kunne sejle syd om Afrika til "Ostindien", var den danske konge ►

► også interesseret i at skaffe sig oversøiske besiddelser med krydderihandel og lukrative søruter. Det gjaldt om at handle hurtigt, for man var i skarp konkurrence med de andre sømagter: Nederlandene, England, Spanien, Portugal og Frankrig.

I 1618 afgik en flådestyrke mod Indien. Chefen for denne ekspedition var den 24-årige adelsmand Ove Gjedde, som senere – i 1645 – blev udnævnt til rigsadmiral, det vil sige chef for flåden. Styrken bestod af orlogsskibene Elephanten på 500 tons (ex-svensk Malkepiggen), David på 400 tons (også ex-svensk) samt to handelsskibe, Christian og Kiøbenhavn. Samlet kunne skibene hjemføre en last på 1.000 tons. Togtet kom til at vare fire år. Danmark anskaffede kolonien Trankebar på den indiske østkyst, hvor der blev bygget et dansk fort, "Dansborg". Handlen på Trankebar blev en succes i de næste 20 år, for Danmark holdt sig neutral i konflikten mellem Portugal og Nederlandene. Til gengæld ophørte den danske skibstrafik på kolonien i 1639 på grund af svenskekrigene, men konstabel Eskild Andersen Kongsbakke drev fortet og den lokale handel, førte krige og meget mere på den danske konges vegne, til der igen kom skib 30 år senere!

Jens Munk blev i 1619 sendt nordpå med frengatten "Enhjørningen" og hjælpeskibet "Lamprenen" for at undersøge "Nordvestpassagen". Kongens opgave lød: "Kan man sejle gennem Hudsonbugten og komme nord om det amerikanske kontinent og nå ud til Stillehavet?" Forsøget mislykkedes, og efter to år nåede Jens Munk hjem med "Lamprenen" – sammen med de to andre overlevende af den samlede besætning på 64 mand.

Krigene og flådens ledelse

"Kalmarkrigen" 1611 – 1613 var et dansk forsøg på at tvinge Sverige ind i Kalmarunionen, men det mislykkedes. Den næste krig varede fra 1625 til 1629, hvor Christian den Fjerde kastede sig ind i "Trediveårskrigen" (eller "Kejserkrigen"). Christian den Fjerde tabte slaget ved Lutter am Barenberge, og herefter kunne svenskerne hærge i Jylland, men flåden forhindrede, at de kom videre til øerne. Christian den Fjerde brugte i det følgende årti sin flådemagt til at stramme udenrigspolitikken op og skærpe toldopkrævningen i Øresund. Hermed skubbede han Nederlandene lige i armene på Sverige. Da svenskerne følte sig stærke nok i 1643, gik svenske tropper fra Nordtyskland op gennem Jylland, men den danske flåde hindrede atter, at de kunne gå

videre til øerne. En dansk indrømmelse til Nederlandene om reducerede toldtakster sikrede, at Nederlandene undlod at kaste sig ind i krigen på svensk side.

I det følgende år deltog Christian den Fjerde personligt som øverstkommanderende i slaget ved Lister Dyb (mellem Rømø og Sild/Sylt), hvor en nederlandsk hjælpeflåde blev tvunget bort. Senere på året gik det også godt for Christian den Fjerde om bord i "Trefoldigheden" i slaget ved Kolberger Heide (vest for Femern), men den svenske flåde i Kielerfjorden voldte problemer. Da det senere lykkedes for den svenske flåde at kæmpe sig ud, blev den kommanderende admiral Peder Galt på kongens foranledning dødsdømt og halshugget foran Københavns Slot. To måneder senere forenedes en nederlandsk flåde med den svenske, og det lykkedes dem i fællesskab i Femern Bælt at nedkæmpe og praktisk talt udslette den danske flådestyrke under Pros Mund, som nu var underlegen. Som et resultat af det tabte slag måtte Danmark gå ind på fredsbetingelserne i Brømsebro. Härjedalen, Jämtland, Gotland og Øsel gik tabt, og Halland blev pantsat i 30 år. Svenskerne opnåede også toldfrihed i Øresund, og nederlænderne fik toldprivilegier.

Flådens pengesager havde siden 1643 været overladt til rigshovmester Corfitz Ulfeldt, som var gift med Christian den Fjerdens datter Leonora Christine. Ulfeldt var blevet en utrolig rig mand i forbindelse med at passe på flådens pengekasse. På 10 år havde han "opsparret" en personlig formue, som svarede til et års samlede statsindtægter for kongeriget Danmark-Norge! Samarbejdet med Frederik den Tredje gik ikke godt, og Ulfeldt meldte sig derfor hos den svenske konge, som han senere også ragede uklar med.

Allerede i 1657 mente Frederik den Tredje, at tiden var moden til en revanchekrig mod Sverige. Når Danmark var angriber, var Nederlandene ikke forpligtet af traktaten, og krigen fik et uventet kort forløb. En svensk hær var allerede klar i Polen, og efter en hurtig march gennem Nordtyskland erobrede svenskerne fæstningen på Frederiksodde (nær Fredericia) ved Lillebælt. Vinteren blev usædvanlig hård, og den 29. januar 1658 påbegyndte den svenske konge en march med hæren over isen fra Jylland via Fyn og Langeland til Lolland. Man kunne intet stille op mod den svenske hær.

Krigens eneste lyspunkt var Peder Bredal, som lå med en eskadre på fire skibe, "Samson",

"Svenske Løve", "Svenske Lam" og "Emanuel" i Nyborg Fjord. Nyborg Slot faldt hurtigt til svenskerne, men Peder Bredal forsvarede sig bravt mod de svenske angreb over isen. Efter hårde kampe fik han ved hjælp af store skovsage "savet sig ud af isen" og fik styrken ud i åbent farvand.

Danmark måtte i februar slutte fred med svenskerne, men kort tid efter freden i Roskilde begyndte den svenske konge at pønse på den totale udslettelse af Danmark. Det krævede, at København blev erobret, og derfor sendte han en belejringshær, som blev samlet i en nyoprettet feltlejr "Carlstad" ved Bellahøj.

København kunne nu kun forsynes og undsættes fra søsiden. Fra Nederlandene kom en undsætningsflåde på 35 orlogsskibe, 6 fragtskibe og 4 brandere* under kommando af admiral Jacob Wassenaer van Obdam. Den svenske flåde på 30 orlogsskibe og 13 fragtskibe var under kommando af rigsadmiral Carl Gustav Wrangel. De to flådestyrker mødtes ud for Helsingborg den 29. oktober 1658 i et af verdenshistoriens største søslag, som nederlænderne vandt, mens den svenske konge så på inde fra Kronborg. Den danske flåde kunne ikke nå at deltage i slaget, fordi vinden var imod, da den skulle stå ud fra København. En besynderlig detalje ved dette slag – men typisk for perioden – var, at Karl den Tiende Gustav og rigsadmiral Wrangel over flere dage havde diskuteret, hvorledes man skulle forholde sig til den nederlandske flådestyrke. Blandt de svenske rådgivere var fire nederlandske admiraler i svensk tjeneste!

Den endelige storm på København fandt sted natten mellem den 10. og 11. februar 1659. Niels Juel sørgede for, at flåden deltog med mandskab og kanoner, og de to orlogsskibe "Højenhald" og "Prammen" (af svenskerne kaldet "Svinetruget") lå fast i isen mellem de nuværende broer Knippelsbro og Langebro. Herfra kunne de beskyde de svenske tropper, som angreb over isen ved Kalveboderne. Angrebet mislykkedes, og Danmark blev - i sin reducerede form – reddet.

I 1655 oprettedes et admiralitet efter nederlandsk forbillede, hvor de øverste flådechefer rådgav om flådens og handelsflådens forhold. Fra 1663 forestod Henrik Bjelke, Niels Juel og Cort Adeler genopbygningen af den danske flåde efter forfaldsperioden fra ca. 1645.

I den skånske Krig fra 1675 til 1679 var det indledningsvis de nederlandske admiraler

Cornelis van Tromp og Philips van Almonde, som var øverstbefalende for de samlede flådestyrker, men Niels Juel stod selv for erobringen af Gotland i 1676 og en række andre selvstændige aktioner, og ved slaget den 1. juli 1677 var han blevet udpeget som styrkechef. Dette slag benævnes undertiden fejlagtigt som "Slaget i Køge Bugt", men det fandt sted mellem Stevns og Falsterbo. Her sejrede Niels Juel over en overlegen svensk flådestyrke, og han forudså en vigtig ændring i vindretningen under slaget.

I 1676 landsatte flåden en hær på ca. 14.000 mand ved Rå i Skåne, lige syd for Helsingborg, men hæren tabte i det efterfølgende blodige slag ved Lund, og flåden måtte evakuere de sørgelige rester af den hærstyrke, som skulle have generobret Skåne.

Efter at Sverige i 1677 havde grundlagt flådebasen Karlskrona, befæstede flåden Ert-

holmene, den yderste danske forpost i Østersøen. Niels Juel sørgede for, at der i 1684 blev etableret kanonstillinger på den største ø, her efter benævnt Christiansø, efter kongen. Mellem de to øer Christiansø og Frederikso, hvor der blev bygget et krudttårn, kunne der ligge skibe i havnen, og desuden var der mulighed for at flådens skibe kunne ankre i ly af øernes kanoner.

Få år efter begyndte Niels Juel at udbygge den nye base på Holmen (Nyholm), og i 1692 løb det første skib af stabelen på Holmen. Det var lineskibet "Dannebrog" **.

Niels Juel lod bygge et palæ, og det rummer i dag den franske ambassade på Kongens Nytorv i København. Flåden har hædret Niels Juel ved at opkalde et antal skibe efter ham, og i København står en statue af ham ved Holmens Kanal, ved flådens gamle hovedbase. Det smukkeste minde er dog sat ham af

Thomas Kingo. I Holmens kirke kan man læse Kingos hyldest til Danmarks største søhelt:

*"Staa Vandringsmand, og sku en Søhelt an i Sten,
Og er du selv ej Flint, ær da hans døde ben,*

*Thi det er Herr Niels Juel, hvis Marv og Ben og Blod
Med fyrigt Hjerte for sin Konges Ære stod,*

*Hvis Manddoms Drifter i saa mange Søslag staar,
Og gennem Hav og Luft og Land med Ære gaar,*

*En mand af gammel Dyd og dansk Oprigtighed.
Af Ja og Nej og hvad man godt og ærligt ved.*

*Hans sjæl, den er hos Gud, hans Ben i denne Grav,
Hans Navn i Minde, mens der findes Vand i Hav."*

* Et skib, der er lastet med krudt og brandfarlige sager, som antændes og sendes ned mod fjendens skibe.

** Dette skib er opkaldt efter Dannebrogordenen og ikke flaget.

Besøg de Historiske Krigsskibe på Holmen.

Ubåden SÆLEN, Fregatten PEDER SKRAM, Torpedomissilbåden SEHESTED.

Åbent: alle weekender i juni, samt alle dage fra 1. juli til 15. august. kl. 11-17.

www.skibepaaholmen.dk

TEMA

KYSTARTILLERIFORENINGEN

100 ÅR DEN 6. JUNI 2009

Kystartilleriforeningen kan i juni 2009 fejre 100 års jubilæum. Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" har i den forbindelse fået foreningens præsident, Benny Horn til at berette om de første 100 år.

Kystartilleriforeningen igennem de første 100 år

Af Benny Horn, præsident

Kystartilleriforeningen er en af Danmarks ældste soldaterforeninger (vist nok den næstældste). Den 6. juli 2009 har foreningen eksisteret i 100 år. Foreningen har valgt at fejre dette jubilæum i forbindelse med det årlige Jubilarstævne lørdag den 6. juni 2009. Årsager hertil er, at vi nok ikke kan forvente at så mange har ønske eller mulighed for at være til stede i juli måned og at vore jubilarstævner altid har været holdt så tæt på Kystdefensionen store indkaldelsesdag.

Og så lige lidt baggrundshistorie

Egentlig er soldaterne, der er eller har været medlemmer af foreningen startet som tjenstgørende i 1. artilleribataljon Kystartillerire-

Hans Kongelige Højhed Arveprins Knud var fra 1940 til 1976 Kystartilleriforeningens første ærpræsident.

gimentet som var i Hærens regi. Ved lov om Søværnets ordning af 23. marts 1932 blev det bestemt at Kystartilleriregimentet skulle nedlægges og forterne skulle overtages af Søværnet, hvor de samledes under navnet Kystdefensjonen Kommandoskiftet fra Hær til Søværn skete ved en parade på Lynetten den 1. november 1932. Ved Flyvevåbnets overtageelse af nogle af søforterne var det naturligt, at man fik en afdeling af denne våbenart med i foreningen under navnet Raketafdelingen. Foreningen har altså indeholdt medlemmer fra alle tre værnsgrene, hvilket blev markeret ved vort 90-års jubilæum i 1999. I dag er der ikke mere hvervegrundlag fra tjenstgørende personel. Derfor henvender vi os til tidligere tjenstgørende fra forterne.

Politikommisær Jørgen Kehling, var i perioden 1984 til 2009 Kystartilleriforeningens anden ærespræsident.

Foreningen

Nogle værnepligtige fra 1. Artilleribataljon årgang 1884 samledes den 5. juni 1909 til det første 25-års jubilæum. Man enedes om at en kammeratskabsforening var en god idé, og 6. juli samme år mødtes i Alsterpavillonen ved Tivoli, 34 mænd der stiftede foreningen under navnet "Dansk Søbefæstnings Artilleri-Samfund" forkortet "S.A.F." dette navn blev ændret til "Søbefæstningsartilleri-Samfundet", forkortet "S.A.S." Ved samme lejlighed vedtoges foreningens motto "Godt Kammeratskab" som har været gældende siden. Allerede i 1914 blev foreningens navn – efter mange indsigelser mod det første navn – ændret til det mere enkle Kystartilleriforeningen forkortet K.A.F.

Samtidig blev foreningens logo, som vi kender det i dag, godkendt.

I de første år var foreningen alene repræsenteret i København, men med den hurtigt voksende medlemsskare tog man initiativet til at oprette lokalafdelinger rundt om i landet. Medlemstallet steg støt til flere tusind og af indkomne kontingenter var man i stand til i en periode at drive eget soldaterhjem ligesom foreningen gennem årene har støttet tjenestestedernes personel med pokaler ved idrætsstævner, tilskud til fritidsaktiviteter m.m. Kystdefensjonen har aldrig haft egen fane, men den 2. april 1940 forærede Kystartilleriforeningen en fane til Kystdefensjonen. Indvielsen skete på Lynetten. Denne fane fik en forholdsvis kort levetid, idet chefen på Lynetten orlogskaptajn A. G. Topsøe-Jensen den 29. august 1943 lod fanen brænde, for at den ikke skulle falde i tyskernes hænder. Fanestykket og en sølvplade blev dog gemt og smuglet i land. Efter krigen forærede Kystartilleriforeningen en ny fane til Kystdefensjonen.

Det var foreningens første ærespræsident Hans kongelige Højhed Arveprins Knud, der forstod overrækkelsen på Lynetten. Ved nedlæggelse af Lynetten som fort, blev såvel resterne af den første fane som den nye fane beordret opbevaret på Stevnsfort. Ved lukning af dette fort er resterne fra 1940 blevet overdraget til vore mindestuer, der forefindes på Middelgrundsfort.

Et medie til sammenhold i foreningen er Kystartilleribladet. Bladet så faktisk "dagens lys" som et tillæg til et andet blad allerede i 1910. Mange ændringer er sket siden og vi må erkende, at omkostninger ved udsendelsen til medlemmerne efterhånden virker hæmmende og belastende. I dag udsendes bladet fire gange årligt.

Foreningens første ærespræsident var H K H Arveprins Knud et hverv han bestred fra 1940 til sin død i 1976. Kystdefensjonen og Kystartilleriforeningen var hans store interesse, og mange har haft gavn og nytte af Arveprinsens interesse for foreningen.

Da politikommisær Jørgen Kehling blev præsident for foreningen i 1968 var det på grund af den siddende præsidents sygdom. Jørgen Kehling gik op i arbejdet med liv og sjæl og foruden at være "en indpisker" for kammeraterne donerede Jørgen Kehling ved flere

Benny Horn, præsident i Kystartilleriforeningen.

lejligheder beløb til foreningen; Ligeledes har han lagt navn til holdpokalen ved landsskyttestævnerne. Han har til flere af foreningens afdelinger givet en kammeratskabspokal, der hvert år udleveres til en fortjent kammerat. Da han gik af som præsident for foreningen i 1984 blev han ved delegeretmødet samme år udnævnt til foreningens anden ærespræsident. Desværre måtte vi den 22. april 2009 sige farvel til Jørgen Kehling, der døde efter længere tids tiltagende sygdom. Han nåede således ikke som han så gerne ville: at opleve vort 100-års jubilæum.

Nu er foreningen jo ikke en forening i stormende fremgang. Vi ved, at mange gamle kystbasser går og skjuler sig. De tror det er for sent at hoppe med på vognen. Til dette kan vi fra foreningen oplyse, at på delegeretmødet i 2007 blev det vedtaget, at "sidste mand lukke og slukker". Det mandede ud i, at vi ikke udbragte et Leve Kystartilleriforeningen, men et "Længe leve Kystartilleriforeningen" efterfulgt af kammeratskabssangen.

Jubilær og jubilæumsfest

Den 6. juni 2009 bliver lidt anderledes end de traditionelle jubilarstævner. Vi mødes som vanligt i Kastellet og efter parade, hvor blandt andet Forsvarschefen admiral Tim Sloth Jørgensen deltager, er der gudstjeneste, fotografiering og lidt samvær. Derefter transporteres alle til Tivoli i busser, hvor vi i restaurant Påfuglen fejrer Kystartilleriforeningens 100-års jubilæum. I år har vi vore "bedre halvdele" med til festen. Det er jo dog dem, der hver gang vi skal til KAF giver os landlov.

Vi glæder os til fortsat mange gode jubilarstævner hvor mødeprocenten ligger mellem 12 og 20. Det påstås, at ikke mange andre soldaterforeninger har så pænt fremmøde.

Fregatter med kampkraft

I slutningen af 2009 søsættes den første af Søværnets tre nye fregatter. Skibene til en samlet pris på godt fire milliarder kroner bliver Søværnets til dato største, hurtigste og mest slagkraftige krigsskibe.

Af Pernille Kroer Søværnets Operative Kommando

De næsten 140 meter lange og 20 meter brede krigsskibe er spækket med militært udstyr i form af sensorer og våbensystemer, der kan bekæmpe trusler fra luften, på havoverfladen og under vandet.

Blandt udstyret er en radar, der kan spotte fly på helt op til 300 kilometers afstand og en multifunktionsradar, der både kan holde øje med lufrummet omkring fregatten og styre adskillige missiler på én gang.

Tre-dæk-høj affyringsrampe

Hver fregat indrettes med affyringsramper til et gigantisk fyrværkeri af missiler. Den største af ramperne er tre-dæk-høj og ville sågar kunne affyre Tomahawk-missiler, der med præcision kan ramme mål på mange hundrede kilometers afstand. I alt får skibene affyringspositioner til 72 missiler.

-Den største affyringsrampe, en MK41 launcher, kan bære en række forskellige missiler, men den aktuelle ambition er, at vi kun skal have én type luftforsvarsmissiler til den launcher, siger Anders Friis, der i Forsvarets Materieltjeneste leder det store og komplicerede fregatprogram.

For det er et kæmpe projekt at skulle bygge Søværnets til dato tre største, længste og mest slagkraftige krigsskibe.

Erfaringer fra ABSALON-klassen

De første streger til projektet blev slået i 2000 samtidig med, at støtteskibene ABSALON og ESBERN SNARE var under opførelse. Projektet blev dog først for alvor sat i gang i 2004. Siden har en gruppe på elleve mand arbejdet fuldtids med projektet.

Gruppen består af både ingeniører og søofficerer. De sidste skal sikre, at skibenes konstruktion og indretning ikke kun ingeniørmæssigt er velgennemtænkte, men også at skibene kan fungere i praksis, set med brugernes øjne. Ligeså studerer de løbende lograppporterne fra de to støtteskibe, så erfaringerne fra disse skibe kan inkorporeres i fregatprogrammet.

-Så langt fremme i projektet kan vi selvfølgelig ikke ændre de helt store ting, men vi kan foretage nogle koordineringer. Blandt andet ved vi senest fra ABSALON s indsættelse i Task Force 150, at det blandt andet er højt prioriteret, at skibet kan modtage genforsyning af olie fra både styrbord og bagbord. Desuden har det vist sig, at ABSALON s køle- og frysekapacitet har været fuldt udnyttet under den seneste deployering. Det indikerer, at fregatternes kapacitet skal være lige så stor og gerne større. Men at ændre generalarrangementet, som for eksempel kølekapaciteten, så sent i processen, vil være alt for dyrt. Heldigvis bliver fregatterne indrettet med et cargo-rum under helikopterdækket, hvor der kan placeres fire 20 fods containere. Én eller flere af disse positioner vil så kunne anvendes til kølecontainere, fortæller Anders Friis.

Og når talen er på helikopterdækket, oplyser Anders Friis, at dækket kan bære en helikopter på 20 ton. Til sammenligning vejer en Lynx-helikopter 5 ton. Men én ting er tegninger og planer. En anden ting er at holde styr på hver eneste detalje i projektet. Fregatprogrammet er endda særdeles komplekst, og når tre fregatter bygges på samme tid, drejer meget af projektstyringen sig om helt lavpraktiske ting.

70.000 mandetimer om året

Blandt andet er der et utal af terminer, der skal

overholdes. Ikke mindst for sikre, at udstyret bliver installeret i den rigtige rækkefølge.

-Der er mange ting, vi hele tiden skal holde fuldstændigt styr på. For eksempel at netop denne motor med dette serienummer kommer ind i den rigtige fregat. Desuden skal hver en skrue og møtrik registreres i DeMars. Det samme skal reservedelene, og så er det hele i tredje potens, fordi vi skal registrere tre fregatter på samme tid i DeMars. Dertil kommer opfølgningen på økonomi og tidsplaner, forklarer Anders Friis om fregatprogrammet. Projektet kommer i gennemsnit til at kræve 70.000 mandetimer om året alene i Forsvarets Materieltjeneste i Ballerup.

De mange medarbejdere på projektet arbejder dels med byggeriet af selve skibene på Odense Stålskibsværft, dels med de militære installationer, som starter allerede, mens skibene endnu befinder sig på værft. Dertil kommer projektgruppen, hvor deltagerne hver især står i spidsen for delprojekter i fregatprogrammet.

-Vi er da pressede på både tid og ressourcer, men vi gør alt, hvad vi kan for at bevare den planlagte fremdrift i projektet samtidig med, at søværnet får den bedst mulige løsning til det fastlagte budget, understreger Anders Friis.

FAKTA

Ligner støtteskibene i det ydre

I det ydre ligner de tre nye fregatter støtteskibene ABSALON og ESBERN SNARE. Men fregatterne bliver mere robuste med fire hovedmotorer, mod kun to i støtteskibene. Det betyder, at fregatterne vil kunne skyde en fart på mindst 28 knob, fem knob hurtigere end hvad støtteskibene var projekteret til. Det giver fregatterne et fartoverskud, der kan være brug for i forbindelse med eskorte af store handelsskibe.

Inden i fregatterne er støtteskibenes fire dæk desuden erstattet af tre dæk, som til gengæld er højere end i støtteskibene.

Søværnets tre nye fregatter vil få navnene efter store danske søhelte, der hver for sig repræsenterer glansperioder i den danske flådes historie: NIELS JUEL (1600-tallet), IVAR HUITFELDT (1700-tallet) og PETER WILLEMOES (1800-tallet). Klassen bliver benævnt IVAR HUITFELDT-klassen.

LANDSKONTORET/LANDBESTYRELSEN

Landsbestyrelsesmedlem Kurt Hansen gået fra borde

Aflandsnæstformand Kurt Flatau

Den 15. april 2009 modtog vi den sørgelige meddelelse, at vort landsbestyrelsesmedlem for distrikt 9, Kurt Hansen, var afgået ved døden under en rejse i Kina. Kurt blev 62 år gammel.

Kurt Hansen blev indkaldt til Søværnet i 1968, og indmeldte sig i Marineforeningens Fanø afdeling i 1978. I 1994 overtog han formandshvervet, som han bestred indtil 2002.

I 1997 blev Kurt Hansen valgt som suppleant i distrikt 9, og i 2006 ind-

trådte han i foreningens landsbestyrelse, idet han afløste Jørn Petersen, Ribe.

Kurt Hansen fik kun én valgperiode som landsbestyrelsesmedlem. Han bestred sit hverv på bedste vis, idet han formåede at holde sammen på distriktets afdelinger i et distrikt med stor afstand imellem afdelingerne. Vi i landsbestyrelsen lærte Kurt at kende som en hyggelig og god kammerat, og han vil blive savnet i såvel landsbestyrelsen som blandt kammeraterne i Fanø Marineforening.

Æret være Kurt Hansens minde.

Prinsgemalen fylder 75

Aflandsnæstformand Kurt Flatau

Den 11. juni 2009 kan vort høje Æresmedlem og tidligere Æresformand, Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen, fejre sin 75-års fødselsdag.

I årene 1976 til 2008 varetog Prinsgemalen hvervet som Marineforeningen høje Æresformand, og foreningen har i de 32 år nydt Prinsgemalens store bevågenhed. Ved mange lejligheder under DANNEBROG's sommertogter er der aflagt besøg i de stedlige marinestuer, og disse besøg er altid foregået i en hjertelig og hyggelig atmosfære. Det har været indtrykket, at Prinsgemalen har nydt at være sammen med medlemmerne, som ved disse lejligheder har lært Prinsgemalen at kende i afslappede omgivelser. Ligeledes har landsbestyrelsen haft den glæde ved flere lejligheder at se Prinsgemalen ved middagen i Søofficers-Foreningen i forbindelse med efterårssamlingen.

Den 1. juli 2008 fratrådte Prinsgemalen som Æresformand og Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik overtog dette for Marineforeningen så betydningsfulde hverv.

I forbindelse med sin fratreden som Æresformand blev Prinsgemalen udnævnt til Æresmedlem af Marineforeningen – en anerkendelse, som kun gives til personer, der har ydet en mangeårig indsats for foreningen, og som det er foreningen en ære at have som medlem.

På fødselsdagen vil Marineforeningen hylde fødselaren ved på Fredensborg Slot at stille med et stort antal afdelingsflag i en flagborg sammen med de øvrige soldaterforeninger.

Marineforeningen har meget at sige Hans Kongelige Højhed tak for, og der skal hermed bringes et stort og hjerteligt TIL LYKKE med den runde dag.

Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen. (Foto: Steen Evald)

Et slag for bevarelse af værnepligten

Egon Ziesche Bruun, Odense har sendt nogle betragtninger i forbindelse med hans værnepligt i Søværnet fra oktober 1948 til december 1949. – Dette er for mig også et bidrag i debatten for værnepligtens bevarelse, skriver Egon Ziesche Bruun til redaktionen.

Historisk vue fra en 60 års jubilær

Af Egon Ziesche Bruun, medlem af Odense Marineforening (Tilrettet af redaktionen)

Som 18-årig fik jeg min første sømilitære oplevelse, da jeg som husvagt havde pligt til ved luftalarm at møde ved vor beboelsesejendom i Fredericia tæt ved Skanseodden ud til Lillebælt. Under luftalarmen den 2. maj 1945 iagttog jeg RAF og US fly, der under kraftig beskydning fra kasernen og havnen cirklede ind over byen mod et mål i Lillebælt. Jeg nåede tidsnok op til et godt udkigspunkt i Kastellet. Herfra kunne jeg se tre halvt neddykkede tyske U-både på vej nordpå. Flyene angreb disse, og en amerikansk mørkeblå stjernemærket Mustang jagerbomber udløste en bombe, der med stor nøjagtighed ramte ned i tårnet på bagerste U-båd. Der lød et dumpt brag, og båden syntes at rejse sig, knække midt over, og gå til bunds. Det var en uhyggelig oplevelse, men jeg tror ikke, besætningen opdagede hvad der skete. Efter befrielsen den 5. maj anløb to tyske U-både Fredericia. Vel de to der var undsluppet.

Værnepligten

Ved sessionen i 1947 blev jeg udtaget til at aftjene min værnepligt i

Søværnet. Den 18. oktober 1948 påbegyndte jeg min rekrutuddannelse i Arresødallejeren. Denne afsluttedes i december, hvorefter jeg blev overflyttet til kaserne på Holmen. I april 1949 mønstrede jeg som maskinkonstabel på fregatten NIELS EBBESEN. De følgende måneder var vi på øvelse i danske farvande.

Den 20. til 27. juli 1949 ledsagede vi Kongeskibet DANNEBROG under Kong Frederik den IX og Dronning Indrids besøg på Færøerne.

Den 13. september afmønstrede jeg NIELS EBBESEN og afsluttede min værnepligt som maskinoverkonstabel på Middelgrunds Fortet. Herfra blev jeg hjemsendt i december 1949, mange mindeværdige oplevelser rigere.

Egon Ziesche Bruun gik den 23. januar 1957 ind i Marinehjemmeværnet, hvor han i flere år virkede som radiooperatør og kommandobefalingsmand på Marinehjemmeværnsflotille 241 's enhed MHV 481. – Jeg er nu optaget i Marineforeningen i Odense, hvor det gode kammeratskab og det selskabelige bekommer mig vel, slutter han sin beretning.

Apropos

Svend Konggaard fra Frederiksberg i København har, på baggrund af en leder i nærværende tidsskrift om det betimeligt i at bruge musikstykket "Last Post" som underholdning for turister samt temaet i februar 2009 udgaven "Søværnets Tamburkorps på Nyholm", stillet redaktionen nogle spørgsmål...

Blandt andet spørger Svend Konggaard om hvilket signal – Retreat eller Tattoo/Last Post – der anvendes, når der sker modtagelse af en falden soldat fra eksempelvis Afghanistan? Major Kim Grynberger fra Hærens Operative Kommando i Karup oplyser, at normalprocedure er, at når de faldne ankommer til Karup, spilles henholdsvis "Kongerne Konge" og

"Det var på Isted Hede". Under den senere begravelseshøjtidelighed i kirken spilles der ved graven "The Last Post".

Svend Konggaard spørger også om, hvem der i dag har den musikalske ledelse af Tamburkorpset. – Han fortjener ros for korpsets fine musikalske præstationer, og burde være nævnt i temaet, skriver han. Svend Konggaard har helt og aldeles ret. Det er en fejl, vi hermed haster med at gøre bod på. Korpsets musikalske leder er musiker Ib Myrner, der har haft ansvaret siden 1982. Ib Myrner har selv været værnepligtig tilbage i 1979, og bliver pensioneret til januar 2010.

Afdelingsformand Bornholm Marineforening og landsbestyrelsesmedlem for samme distrikt Flemming Svendsen har i februar overværet et foredrag af orlogspræst Peter Skov-Jacobs...

-Foredraget var virkelig en perle, idet præsten var en virkelig god fortæller. Peter Skov-Jacobs har et livssyn og ideer, der klart beskrev den samfundsmæssige og globale situation. Hvis der var flere af hans slags, så ville verden muligvis se anderledes ud end den gør i dag. Jeg vil på det varmeste anbefale mine marinekamerater at deltage i lignende møder, såfremt muligheden skulle opstå andre steder i landet, skriver Flemming Svendsen.

National Support Element - Task Force 150 i Djibouti og Bahrain

I forbindelse med at Absalon blev sendt til Afrikas Horn for at dels lede og dels deltage i Task Force 150, blev der etableret et Nationalt Støtte Element i området, til dagligt kaldet NSE-TF150.

NSE skal løse de opgaver i land, som skal gøre det nemmere for skibe at arbejde til søs.

Tekst og foto: chefergent Claus Gustafsen, OPLOG Frederikshavn (Beskåret og tilrettet af redaktionen))

NSE-TF150 holdt primært til i byen Djibouti, der ligger i det yderste hjørne af landet Djibouti. Under mit besøg var NSE-TF150 bemanded med marinematerielmester Stig Henriksen, marineoverkonstabel Mikael Kjær Lund og marinematerieforvalter John Svendsen. Indkvartering foregik hovedsageligt på den franske, BASE NAVALE, LE HERON.

Hvad laver et NSE

NSE er en lille OPLOG. De servicerer det, eller de, skibe der ankommer. Her var der tale om ABSALON. NSE håndterede alle ankomster og afgang fra Djibouti, både til NSE selv og til ABSALON. Herudover hjalp de med at få post, reservedele og teknikere frem til skibet, hvor i regionen det end er. Ligesom OPLOG i Frederikshavn og Korsør rejser efter, hvor skibene er, så gør NSE det i missionsområdet. NSE klarer de daglige opgaver blandt andet med havneanløb i forskellige lande samt indgår aftaler om forsyninger.

NSE laver ikke helt det samme som et OPLOG i Danmark. I Danmark råder OPLOG selv over en del teknikere. Ved NSE er der ikke teknisk personel. Men NSE er formidler af aftaler af alle slags.

OPLOG i Danmark har døgnbemanding, mens NSE principielt, på grund af størrelsen, kun har bemanding i dagtimerne.

NSE har haft nok at se til

NSE var i aktion i hele udsendelsesperioden. Ud over mail og postekspeditioner håndterede NSE i perioden august 2008 til primo 2009, 13 forsendelser, 2 containere med i alt 5-6 tons gods hjemover, mens der er sendt 574 colli ned, her iblandt 2 containere. I alt har speditøren i Frederikshavn sendt 47.986 kg gods, der

Så er der nye forsyninger til Støtteskibet L16 ABSALON.

fyldte 261,42 kubikmeter. Ligeledes var der en del rejseaktivitet i perioden. Der var ca. 75 enkeltpersoner igennem NSE, herudover blev der håndteret to besætningsomskitninger, med ca. 100 personer ned og andre 100 hjem.

Hvordan skibsbesætninger og NSE personel ser tingene forskelligt

Der er tilsyneladende meget stor forskel på, hvordan en skibsbesætning og et NSE ser tingene. NSE synes, at Djibouti var et godt sted at være. Her kunne tingene gøres på en måde, så NSE havde mere hånd i hanke med, hvad der skete. De kunne komme bagom i lufthavnen, når der var gods. De kunne finde utroligt mange ting, som skibet manglede af mindre forbrugsvarer og reservedele, men selvfølgelig ikke alt. De føler nok også mere, at de er på "mission", når de går i uniform og bor på en militærbase.

Et meget stort plus for NSE i Djibouti i sammenligning med de øvrige havne, var, at der

blev lavet en "Standing of Forces Agreement", i daglig tale en SOFA. En SOFA betyder, at der var lavet en aftale mellem Danmark og Djibouti med hensyn til vores personel og deres lovmæssige stilling. Hvor man i de andre lande er en almindelig turist, og som sådan kan straffes efter det pågældende lands love og forordninger, så havde Djibouti accepteret, at Danmark selv tog hånd om at straffe personer, der eventuelt begik forseelser.

For besætningernes vedkommende derimod har stort set alle dem jeg har talt med om det, sagt at de ikke ønskede at komme til Djibouti, når de lå i havn. De vil gerne have, at der er gode forhold for dem, når de ligger inde et par dage, og skal have tiden til at gå og de skal slappe af. De følte, at Djibouti ikke havde megen rekreation at byde på, og at det var deprimerende at se den armod, der er så synlig i området.

SKYTTELAVENE

International Ø Fregatskydning i Nakskov

Med deltagere fra de fire øer, Sjælland, Falster, Lolland og tyske Femern repræsenteret ved Marineforeningerne i Nykøbing Falster, København, Burg og Nakskov var der et internationalt snit over fregatskydningen i starten af marts arrangeret af Nakskov Marineforenings Skyttelav. 27 skytter dystede i Ravnsborg Skytteforenings lokaler om fregattitlen 2009. En sideløbende pistol og riffelskydning skabte stor travlhed under hele arrangementet, fremgår det af rapporten fra Henning Larson.

Efter flere timers koncentreret konkurrence trak Jens Jensen fra den arrangerende klub sig ud som sejrherre og dermed fregatkaptajn i Nak-

skov Marineforening 2009. Sejlede blev skudt ned af Harry Michelsen, Jan Gertsen, Gert Johansen og Knud Stockholm alle Nakskov. Eivind Ubbesen, Nykøbing Falster samt Hans Graae og Per Malmkvist, København.

Michael Eisert, Burg vandt riffelskydningen medens pistolskydningen blev vundet af Claus Gertsen. – Vi havde også nogle lotterier i gang, som blev udtrukket med flotte præmier. Den dejlige dag sluttedes kl. ca. 1500. Herfra skal der lyde en stor tak til vore to piger i kabyssen, slutter rapporten fra Henning Larson.

Fremskridtspokalen til København

Med kollegaerne fra marineforeningerne i Brøndby, Lyngby og Frederiksberg som medpassagerer, transporterede København Marineforenings skyttelavs landsskyttedeltager sig ultimo marts op til Limfjorden for at deltage i Landsskyttetævnet.

Frank Horn beretter, at København fik to flotte sjettepladser i såvel hjemmebane- som holdskydning. Ved hjemmebaneskydningen var af-

delingens bedste individuelle Ole Reese medens Flemming Hansen fik sjettepladsen i holdskydningen.

Der blev dog førsteplacering til københavnerne. En pointfremgang på 36 gjorde, at den attraktive fremskridtspokal den næste års tid er placeret i København Marineforening.

Gode resultater i Kerteminde

Ved generalforsamlingen i april blev der udtrykt tilfredshed i skyttelavs formand Preben Ernsts beretning. Preben Ernst fortalte om det gode fremmøde og den gode stemning, der altid er til skydeaftenerne. Resultatmæssigt har sæsonen også været tilfredsstillende. Holdandenpladser ved Landsskyttetævnet og den lokale trekantsskydning mod Forsvarsbrødrene og Garderne, tredjeplads ved distriktsskydningen samt fjerde ud af 16 hold ved hjemme-

baneskydningen var godkendte resultater. Afdelingens Poul Erik Pedersen blev holdskytte i Hals samt nr. 5 ud af 47 fritstående skytter i hjemmebaneskydningen. Her blev Ole Thor Hansen nr. 4 ud af 125 veteranskytter.

Både formandens og kassererens beretninger blev godkendt. Ib Willumsen, Verner Thygesen og Preben Ernst blev genvalgt. Preben Ernst for 25 gang. Hans Erik Sørensen og Poul

Erik Pedersen blev revisorer med Leo Wølding som suppleant.

Efter generalforsamlingen var der pokalskydepræmie 2009 til Hardy Holm. Vinder af flest skudte point i sæsonen blev Preben Ernst. Generalforsamlingens serieskydning blev vundet af Torben Henriksen, Preben Nedergaard og Ole Thor Hansen.

Katte skydning i Randers

-Katteskydningen den 7. marts havde deltagelse af 8 damer og 16 mænd, skriver Ole Poulsen. 1. bånd hos damerne skød Astrid Bülow, 2. bånd Irene Kristensen. Hos mændene var det Jørgen Steffensen og Niels Høeg. Kattedronning og ditto konge blev på grund af tidsnød fundet ved lodtrækning. Det blev henholdsvis Birgit Pedersen og Aksel Bruun.

En skydning med De Samvirkende Soldaterforening gav præmie til Tove Høegh for bedste dame. Niels Høeg blev bedste skytte i holdskydningen, Trekantsskydningen fik Flemming Nielsen som vinder. Søren Jensen blev bedste veteran.

12 Randers skytter deltog i Landsskyttetæv-

net. Her blev bedste mand Poul Erik Sandahl. Holdskydningen taler de ikke højt om i Randers.

Ved Pokalskydningen mod Århus deltog 13 skytter fra Randers og 8 fra Århus. Niels Høeg blev bedste mand fra Randers. Holdresultatet blev 425 point til Randers mod 409 til Århus.

Kuk i fremmødet

Ebeltoft Marineforenings Skyttelavs indsats ved Landsskyttestævnet blev noget amputeret, oplyser Mikkel Brøgger, - Vi var tilmeldt med et enkelt hold på fem skytter, hvoraf de to deltog begge dage, medens de tre kun havde mulighed for at deltage søndag. Men åbenbart "gik der kuk i den", og de kom desværre aldrig af sted, selvom chaufføren mødte ved Marinestuen til aftalt tid. Det var lidt surt, ikke mindst for de to, der allerede var taget til Hals om lørdagen. (Holdets placering kan læses på tekstsiderne, red).

Den 31. januar var der indendørs fællesskydning med Våbenbroderforeningen, Borgerligt Fugleskydningsselskab, Skytteforeningen, Flyverhjemmeværnet og Ebeltoft Marineforening. I alt deltog 39 skytter i det vellykkede arrangement. Borgerligt Fugleskydningsselskab vandt holdskydningen suverænt med 442 point. I den individuelle konkurrence

dominerede samme selskab igen. Selskabets Nyhuus familie, med sønnerne Jan og Jesper suppleret af far Jørgen, satte sig på de tre første pladser. Først på fjerdepladsen blev der plads til Marineforeningens Jørn Mortensen. Ved showskydningen gik det lidt bedre for Marineforeningen. Her vandt Bent Olsen serie 1 medens Jesper Nyhuus fra Borgerligt Fugleskydningsselskab vendt serie 2.

Fregatskydningen samlede 50 skytter. Efter en timelang dyst blev den kommanderende fregatkaptajn Christian Koudal afløst af Jens Lindberg.

Fregatskydningen blev brugt til at uddele diverse pokaler for sæsonen. Tommy Schmidt fik pokal for bedste gennemsnit ved skydningen uden anlæg. Her vandt Flemming Kristensen pokal for skydning med anlæg. - Den af Restaurant "Havskum" udsatte vandrepokal for

Afdelingsformand Ebeltoft Marineforening Jørgen Brøgger tv. uddeler pokal for udendørs fællesskydning til Christian Koudal.

bedste resultat ved udendørs fællesskydning tilfaldt Christian Koudal. Det af Per Brønner udsatte sølvfad "Lilly" for bedste resultat ved distriktskydningen tilfaldt Tommy Schmidt og erindringsplaketten for samme tilfaldt Peter Brøgger, lyder fra Mikkel Brøgger.

Venner søges

Koldkrigsmuseet Langelandsfort har brug for frivillige hjælpere

En gruppe af tidligere befalingsmænd, der har gjort tjeneste på Langelands Fortet, udgør en frivillig arbejdsgruppe under navnet Special Forces, oplyser Erik Andersen. - Nu har nogle medlemmer af denne gruppe, sammen med andre interesserede, oprettet en arbejdsgruppe med det formål at danne

foreningen "Koldkrigsmuseum Langelandsfort's Venner", oplyser han.

Foreningens formål skal være at yde støtte til museet i form af frivilligt arbejde eller med kontant og moralsk støtte. Ideen er, at foreningen skal være åben for alle, der interesserer sig for museet og dets virke.

I skrivende stund planlægger folkene bag

projektet, at afholde stiftende generalforsamling i forbindelse med museets fødselsdag den 16. juni 2009.

Yderligere oplysninger findes på www.langelandsfort.dk. Her skal man klikke på ANDET og herefter på VENNEFORENING. Arbejdsgruppens tovholder Jan Hansen modtager også - endda meget gerne - henvendelser på jghansen@post10.tele.dk

Penge til Fregatten JYLLAND

-Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at udmønte i alt 16 mio.kr. i 2009-2012 som ekstraordinær støtte til vedligeholdelsesarbejder på fregatten Jylland, der er verdens længste, bevarede træskib.

Ovenstående passus fra aftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om styrket kulturbevaring skaber arbejdsro omkring Fregatten JYLLAND frem til 150 års jubilæet for skibets 1. standerjevs-

ning i 2012, oplyser Fregatinstitutionen. Institutionen omfatter en værftsafdeling, hvis hovedopgave er at vedligeholde skibet. Det koster gennemsnitligt 4,8 mio.kr. årligt. Disse midler har man hidtil primært skaffet fra private kilder og fra billetindtægterne. -Partierne bag finanslovsforliget indskrives sig med denne bevilling i en lille eksklusiv skare af redningsmænd, som omfatter så forskellige personer som Dronning Louise, gift med Christian IX og skibsreder Mærsk McKinney Møller. Næmlig dem, som ved at

gøre noget storslået og helt uventet redder Fregatten for en tid, siger Fregatten JYLLANDs direktør, Benno Blæsild. - Uden den slags værdibevindte og modige mennesker havde Fregatten for længst været væk. Den var jo oprindeligt kun bygget til at holde i 15 år. Nu fylder den snart 150.

Fregatten JYLLAND i Ebeltoft er åben for publikum 360 dage om året, og den har i de seneste år haft ca. 150.000 besøgende om året.

Viborg Kommune adopterede Søværnets Helikoptertjeneste

Sendemandsmødet 2009 fik en festlig opstart med to stk. landende LYNX helikopteren på Viborg Kasernes paradeplads foran sendemandsparaden.

Solen, vinden, sendemandsmødedeltagere samt det civile publikum gik alt sammen op i en højere enhed, da Sendemandsmødet 2009

startede til toner og trommer fra Hærhjemmeværnets Trommekorps Aalborg under kommando af hjemmевærnsløjtnant Klaus Holm,

samt rotorstøj fra to af Søværnets Helikoptertjenestes LYNZ-helikoptere der landede på paradepladsen på Viborg Kaserne.

Jens Ole Løje Jensen, Vagn Christensen og Søren Tversted lytter til borgmestertalen.

Med Viborg Kommunes borgmester Johannes Stensgaard, landsformand Jens Ole Løje Jensen, lokalafdelingsformand Vagn Christensen og lokalafdelingssekretær Knud J. B. Jensen ombord landede de to helikopteren præcis kl. 1030 for at markere og underskrive adoptionsdokumenterne mellem Viborg Kommune og Søværnets Helikoptertjeneste (SHT) der i forvejen har til huse i kommunen på Karup Militære Lufthavn.

Efter historiske redegørelser om adoptionsideen fra Johannes Stensgaard og Vagn Christensen takkede chefen for SHT kommandørkaptajn Søren Tversted, Viborg Kommune for adoptionen. Søren Tversted kom i sin tale ind på baggrunden for den maritime

Sendemændene venter på Paradepladsen før afgang til Sendemandsmødet.

Adoptionsdokumenterne mellem Viborg Kommune og Søværnets Helikoptertjeneste underskrives af kommandørkaptajn Søren Tversted og borgmester Johannes Stenagaard.

tv. Kommandørkaptajn Søren Tversted, Karen Inge Kristensen og borgmester Johannes Stensgaard.

adoptionstanke. – I gamle dage adopterede Købstæderne hjemvendte handelsskibe og deres som oftest yderst fattige besætningsmedlemmer for at sørge for, at de i det mindste fik mad i maven og klæder på kroppen, inden de igen skulle ud på togter til fjerne lande, sagde han, - Adoption er blevet en fast tradition i Søværnet. Alle Søværnets nu-

værende skibe, også navngivne ikke færdigbyggede enheder, er adopteret af kystnære kommuner. Denne adoption er første gang der adopteres en hel enhed og ikke et enkelt. Det er også første gang, det ikke er skibe, men helikoptere, lød det fra Søren Tversted inden han og borgmesteren, underskrev de officielle dokumenter.

Kommunes faste tovholder for det utraditionelle og spændende arrangement har, siden den første spæde ide blev undfanget af Vagn Christensen, været chefsekretær Karen Inge Kristensen, Viborg Kommune.

Sendemandsmødet

Landsformand Jens Ole Løje Jensen aflægger beretning for 2008.

163 sendemænd samt landsbestyrelse og redaktion, i alt rundt 180 personer, deltog i Danmarks Marineforenings sendemandsmøde 2009. Uden de store sværds slag blev mødet afviklet inden for de tidsmæssige rammer og

med genvalg og relevant orientering til og fra Landsbestyrelsen.

Efter en særlig velkomst til Danmarks Marineforenings æresmedlemmer Otto Lichten-

berg, Ib Ketler, Kurt Flatau, Børge Ferning og Elo Henriksen samt en stor hilsen fra landssekretær Søren Frederiksen, der befandt sig hjemme på Amager med en brækket ankel, orienterede landsformanden om afsendte og modtagne telegrammer fra Hendes Majestæt Dronningen, foreningens Æresformand Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik, chefen for Søværnets Operative Kommando kontreadmiral Nils Wang samt foreningens æresmedlem Preben Heise.

En veloplagt Palle Petersen blev valgt som dirigent og han satte mødet i gang med Landsbestyrelsens årsberetning ved landsformand Jens Ole Løje Jensen. Jens Ole Løje Jensen mindedes først afdøde medlemmer inden han kom med den mundtlige beretning.

Forsvarspositiv forening

Landsformanden kom først ind på de internationale operationer hvor alle tre værn gennem 2008 har ydet en professionel indsats. – Desværre har medierne igen mest fokuseret på de smertelige tab de udsendte har haft. Og ikke så meget på de mange forbedringer der er sket for lokalbefolkningen i for eksempel Helmand Provinzen, hvor der er åbnet flere ►

Afdelingsformand Carl Bjarne Frederiksen, Århus Marineforening med Fremdriftsskruen for 2008.

► skoler, boret nye brønde, bygget broer med videre takket være de danske tropper. – Det er mig igen i år meget magtpåliggende, at vi i Danmarks Marineforening, som er en forsvarspositiv forening, fortsat giver vores udsendte styrker al den opbakning vi kan, for det fortjener de. Husk på, at de kæmper derude, udsendt af et stort flertal i Folketinget – på et FN Mandat, for at Afghanistan ikke igen

skal blive et arnested for den Internationale terrorisme.

Søværnets enheder i internationale operationer

Kontreadmiral Nils Wang gav i sit telegram en kort tilbageblik over året der er gået i Søværnet. – Mens vi fortsat løste vores vigtige myndighedsopgaver hjemme og i Nordatlan-

ten varetog vi samtidigt en række væsentlige globale interesser. Stort set hele 2008 havde vi et skib udsendt til Mellemøsten eller til farvandene omkring den arabiske halvø. Dermed gav 2008 et billede på, at Søværnet står robust på begge søjler, nemlig den nationale og den internationale søjle, skrev Nils Wang.

Først havde Søværnet THETIS på operation i farvandet ud for Somalia. For at udvide skibets operative kapacitet, sendte Søværnet for første gang et samlet detachement fra Søværnets Frømandskorps bestående af frømand og MPére. Dette supplement til standard besætningen vist sig at være ideelt under bevogtningsopgaven, der primært foregik fra toppen af de civile handelsskibe eskorteret af THETIS. Efter THETIS hjemkomst i april afgik korvetten PETER TORDENSKIOLD til Libanon for at patruljere under INFIL ved landets kyster. Dette togt sluttede i midten af juli 2008.

17. august afgik ABSALON på opgaver under Task Force 150. – Vi sendte også for første gang Søværnets Taktiske Stab af sted for at overtage ledelsen i en international maritim koalitionsstyrke, lød det fra Nils Wang.

Øget medlemstilgang

Jens Ole Løje Jensen kom også omkring medlemssituationen. Med 10.114 medlemmer mod 10.063 ved årsskiftet 2007/2008 har Marineforeningen en stabil medlemstilgang. Desværre

Sendemændene på plads til Sendemandsmøde 2009

skæmmes en brutto tilgang på 670 personer af en afgang på godt 600. Her udgør antallet af slettede og udmeldte 69 %, - Det er derfor vigtigt, at man i afdelingerne forsøger at skabe sådanne aktiviteter, at medlemmerne forbliver hos os.

Fremdriftsskruen

Fremdriftsskruen går til den afdeling der har fået størst nettotilgang af medlemmer der er eller har været tjenstgørende under orlogsflaget. Der var tæt løb i toppen med København og Nykøbing Falster på en delt femteplads. Randers blev fjerde, Esbjerg tredje og Kongens Lyngby anden. Men skruen gik med en nettotilgang på 16 til Århus Marineforening.

Gode interne og eksterne relationer

Beretningen bar præg af de gode interne relationer mellem organisationens afdelinger og marinestuer, distrikter, landskontoret, slopkisten, redaktionen, skytteudvalgene, jubilæumstævnet, landsbestyrelsen, forretningsudvalget samt eksterne foreninger som Folk og Forsvar samt Danske Soldater- og Marineforeninger. Sidst men ikke mindst blev der også lagt vægt på de yderst positive relationer og samarbejder med Marinehjemmeværnet og Søværnet. Samarbejdet med Søværnet eskaleres i år og næste år i forbindelse med Søværnets 500 år jubilæum. Her er nærværende tidsskrift allerede i gang med en løbende artikelserie om tiden fra 1510 til 2010.

Både landsformand Jens Ole Løje Jensen og landskasserer Elo Henriksen beretninger, årsregnskab, kontingent fastholdelse og budget for 2009 blev godkendt med applaus.

Københavnske sendemænd lytter. (Fotos: Take One, Viborg)

Nej til forslag fra Haderslev

Haderslev Marineforenings forslag om at pålægge landsbestyrelsen at udarbejde et forslag, der skal erstatte de nuværende §§ 2 og 5 blev, som omtalt i lederen, afvist med et overvældende flertal. Til gengæld blev Faaborg Marineforening godkendt som vært for sendemandsmødet i 2010.

Eneste nyvalgte blev Linnart Chang til revisor og Flemming Heden Knudsen som revisor-suppleant.

Hædersbevisninger

Ud over Fremdriftsskruen til Århus fik Leif Hollænder, Haslev Marineforening og Hans R. Mikkelsen, Ishøj Marineforening emblem-skjolde for 25 års afdelingsbestyrelsesarbejde. Til Kurt Flatau, der har medvirket i de seneste 40 sendemandsmøder som medlem af landsledelsen, var der pæne og berettigede rosende ord samt en gave som erkendelighed for den store indsats. - Vi kan jo ikke finde på flere medaljer til dig, lød det fra landsformanden.

Fester og rådhusmodtagelse

Med borgmestermotagelse samt Viborg Kommunes midlertidige rådhus, Marinestuen og Tinghallen som faste omdrejningspunkter, var Sendemandsmødets festarrangementer på plads

Landsbestyrelsen med landsformand Jens Ole Løje Jensen i spidsen, blev allerede Bededag budt velkommen på Viborg Rådhus. En velopløst borgmester Johannes Stensgaard samt chefsekretær Karen Inge Kristensen sørgende for, at deltagerne fik forplejning samt historisk og nutidig information

om byen og kommunen i Jyllands hjerte, der lige siden etableringen af Danmark som et samlet rige har haft en særstatus som regenternes og statsmagtens repræsentation i landets vestlige del.

Jens Ole Løje Jensen benyttede lejligheden til at tildele Viborg Kommune Danmarks Marineforenings våbenskjold. I sin tale takkede landsformanden for byens flotte velkomst af sendemændene.

Fester i Tinghallen

Såvel fredagens kammeratskabsaften som marineaftenen lørdag i Tinghallen Kongres & Musikhus gik efter bogen. Afdæmpet musik af høj kvalitet, menuen samt indlagt musik underholdning af et blandet gæste- og sendemandspigeor lørdag aften gjorde, at sendemandsmøde festivitassen fik det forløb, bestyrelsen i Viborg Marineforening havde planlagt. Morgenmadstiltaget i marinestuen blev en succes med udsolgte fade. Eneste lille minus var deltageres tidlige afgang til begge arrangementer.

Venskabsby-samarbejde i praksis - også noget for Marineforeninger

Af Jørgen Brøgger, afdelingsformand Ebeltoft Marineforening, viceborgmester i Syddjurs Kommune

Kommunalreformen og de nye kommuners "indtog på Danmarkskortet" førte mange ændringer med sig. Nogle gode, andre mindre gode. En af de sidste mærkede man i Ebeltoft, da den nye Syddjurs Kommune besluttede, at man officielt ikke længere ville have nogen venskabsbyer. Det vakte ikke just begejstring i Ebeltoft, der siden 1946 har haft venskabsbysamarbejde med Arboga i Sverige, Honningsvåg (Nordkapp) i Norge og Hollola i Finland. Så foreningslivet "tog sagen i egen hånd" og besluttede at fastholde venskabsforbindelserne på forenings- og institutionsniveau. Også Ebeltoft Marineforening er med heri til fælles og absolut også til egen gavn. Blandt andet bliver foreningens offentlige arrangementer som kranselægning 5.maj, "Søværnets Dag" 9. maj, "Ebeltoft Maritime Dage" annonceret på

venskabsbyernes fælles hjemmeside (www.svanernes.net).

Men for Ebeltoft Marineforeningens vedkommende har venskabsbysamarbejdet også udviklet sig til noget mere konkret, også selv om der ikke er Marineforeninger i nogen af de andre byer. I foråret 2008 tog afdelingen således initiativ til en hjemmebaneskydning mellem skytteforeningerne i venskabsbyerne. Det er en nem og billig måde at udøve venskabsbysamarbejde på, uden at skulle investere tid og penge i at rejse langt. Skydningen forløb hen over sommeren, og var en sådan succes, at det nu bliver en årligt tilbagevendende begivenhed. Vinder af holdkonkurrencen blev Arboga Skyttegille med Ebeltoft Marineforening på andenpladsen og Honningsvåg Skytterlag på tredjepladsen. Også i den individuelle konkurrence, hvor der var præmier til de tre bedste, kom der præmier til Norge, Sverige og Danmark, i nævnte rækkefølge.

Men ikke nok med det. Afdelingen "fulgte op" med en tur til Arboga i dagene 4. til 7. september. Og det blev en fantastisk tur. Selv om der ikke er nogen Marineforening (læs: Afdeling af Flottans Män) i Arboga, er der nemlig meget at se for folk med maritime interesser.

Det startede torsdag med modtagelse på Rådhuset, hvor borgmester Olle Ytterberg bød velkommen og fortalte om Arbogas og Rådhusets historie. Der er den tilknytning til vort område, at Sveriges første rigsdagssamling fandt sted på Torvet i Arboga i 1435, da Gustav Vasa efter flugten fra Kalø (der ligger i vor kommune) var vendt hjem til Sverige. Rådhuset var oprindeligt Gustav Vasas kongsgård. I 1640 forærede kongemagten kongsgården til Arboga-borgerne for at de kunne bruge den som rådhus, - og som sådan fungerer denne historiske bygning stadig.

Efter velkomsten var der byvandring med

Ebeltoft Marineforenings venskabsbykomite besøger den historiske Varberg Fæstning

guide i Arbogas historiske stadsmidte. Byen er vokset op omkring Arboga-åen, der tidligere var en meget anvendt og stærkt befærdet vandvej, især når jernmalm fra malmbrudene i specielt Eskilstuna skulle udskibes og ad Arboga-åen og Mälaren fragtes videre til Stockholm. Den gamle vægt, hvorpå jernmalmen blev vejret inden udskibningen, står stadig ved Arboga-åens bred.

Fredag formiddag var der besøg på Missilmuséet. Arboga har siden 1500-tallet og indtil for få år siden været hjemsted for en større del af Sveriges våbenindustri. I dag findes et missilmuseum, hvor der er udstillet flere forskellige motor- og missilsystemer hidrørende fra såvel hær, som luftvåben og flåde. Et af museets største klenodier er en ægte V-1 bombe, der under 2. Verdenskrig faldt ned i Vättern. Den blev bjerget af svenskerne, der sendte oplysninger herom videre til England.

Om eftermiddagen så man Hjälmare-kanalen, -sluserne og -dokkerne med veteranskibene, afsluttende med besøg på Kanalmuséet, der med plancher, film og modeller fortæller historien om Hjälmare-kanalen. Anlægget af Hjälmarekanalen, der er Sveriges ældste farbare, kunstigt anlagte vandvej, påbegyndtes i 1629. Det tog 500 soldater fra Södermanlands regiment 10 år at fuldføre dette enorme projekt, der stod færdigt i 1639. Kanalen forbinder de store søer Mälaren og Hjälmaren og anvendtes til godstransporter helt op i 1970-erne; ikke mindst til at fragte jernmalm fra Bergslagen til Stockholm. Kanalen er 13 km. lang og har en niveauforskel på 22 m., der udlignes ved 9 håndbetjente sluseanlæg. I dag anvendes kanalen udelukkende til tur-, turist- og lystsejlad.

Lørdag var "den store dag". Da tog vi toget til Stockholm, hvor hovedattraktionen var besøget på Vasa Museet. Det efterfulgtes af besøg på Sjöhistoriska Museet, der også var interessant, men nok blegnede lidt efter besøget på Vasa Museet. Der sluttedes med "Gamla Stan"

Et smukt og turishistorisk vue ved Hjälmarekanalen i Midtsverige.

på egen hånd, hvilket krydrede med et veteranskibstræf i Stockholm havn.

Søndag var vi tidligt oppe for at starte hjemturen. Ved 13.30-tiden nåede bussen Varberg, hvor der på forhånd var truffet aftale med Flottans Män om at spise frokost i deres Marinestue i den historiske gamle toldbygning. Vi fik her en hjertevarm modtagelse og en overdådig frokost efterfulgt af rundvisning på Varberg Fæstning med formanden for Flottans Män, Varberg, Per Callenberg som fortræffelig guide. – Et genbesøg i Ebeltoft af medlemmer af Flottans Män, Varberg, kan meget vel blive en udløber af dette vellykkede besøg.

Moralen i denne beretning er, at også Marineforeninger kan bidrage aktivt til at fastholde og udvikle det nordiske samarbejde og den kulturarv, der efter 2. Verdenskrig søgtes

kalfatret med den omfattende etablering af venskabsbyer mellem de fire (af fem, Red.) nordiske lande, sideløbende med oprettelsen af Nordisk Råd. Men ikke mindst, så kan Marineforeninger selv få stort udbytte af et sådant venskabsbysamarbejde, også selv om der måske ikke er en afdeling af Flottans Män, Norges Orlogsforbund eller Laivaston Kilta i den eller de pågældende venskabsbyer. Det kræver blot, at man på forhånd selv yder en vis indsats og får skabt sig et overblik over hvilke seværdigheder af maritim og historisk interesse, der findes i de aktuelle områder.

Og til en begyndelse kan det anbefales at starte med at etablere en hjemmebaneskydning mellem de aktuelle venskabsbyer. Det kan give grobund for nærmere samtale og samarbejde. Til gensidig gavn og glæde.

Efterlysning: Mathelever

Orlogskaptajn Leif Hoel, Ebeltoft efterlyser holdkammerater fra Mathelevholdet indkaldt den 8. januar 1960. - Foreløbigt har jeg kontakt med otte, siger Leif Hoel. – Det hele er med henblik på, at festligholde indkaldelsen på dagen og tillige deltage i jubilæarstævnet på Holmen 29. august 2010, fortæller han.

Leif Kresten Hoel (kaldet Olsen) kan kontaktes på telefon 86 34 26 45 eller mail leifhoel@mail.dk

“Mignonette”s sidste rejse

Af Palle Mosegård, Hillerød Marineforening

En dag på Landskontoret faldt jeg over en artikel om forlis i 1884 af et engelsk sejl-skib “Mignonette” og fire overlevendes lidelser i en lille redningsbåd uden vand og føde. Videre om deres desperate handlinger – drab og kannibalisme – og om efterfølgende retssag hjemme i England. Fortælleren havde set et teaterstykke i London om tragedien og var dybt berørt. Følgende er, hvad jeg fik ud af at bore i oplysninger om den virkelige begivenhed bag teaterstykket.

“Mignonette” var en 52 fods yacht bygget i England, og der købte en australier den i 1884. Han ville ikke selv skibet den lange vej hjem til Sydney, så han hyrede en besætning på fire mand. En ret erfaren og duelig kaptajn Tom Dudley, Edwin Stephens, Edmund Brooks samt skibsdrengen Richard Parker, som var 17 år. Den 19. maj 1884 afgik “Mignonette” for sejl fra Southampton mod Australien.

Den 5. juli var “Mignonette” ca. 1.600 sømil nordvest for Kap Det Gode Håb. Der blev hun ramt af dårligt vejr og sank i løbet af fem minutter. Hele besætningen endte i en 13-fods redningsbåd uden vand og egentlig føde. Det lykkedes kaptajn Dudley at lave et drivanker og holde båden op mod vind og bølger. Efter fem dage fangede de en havskildpadde. I tolv dage overlevede de på to dåser turnips. De led forfærdeligt af sult og tørst.

Efter yderligere otte dage lå skibsdrengen Richard meget afkræftet hen, blandt andet fordi han havde drukket havvand. På det tidspunkt foreslog kaptajn Dudley, at Richard skulle ofres – altså tjene som føde – for de andres overlevelse. Stephens var vist med på forslaget, men Brooks var imod. Dudley talte også om lodtrækning blandt alle fire, men det blev ikke til noget. Dudley fremsatte forslaget, fordi situationen var nærmest håbløs. Drabet skulle ske næste morgen, hvis der ikke var skib i sigte. Det var der ikke. Dudley fremsagde en bøn og stak så en pennekniv i en halsvene på drengen, mens Stephens holdt hans ben fast. Skibsdrengen

gjorde ikke modstand, men skal have mumlet: “What me?”. Blod fra den døende blev samlet i en lille trækasse beregnet til et kompas. De tre overlevende drak af det i deres desperate situation. Desuden spiste de af hjerte og lever. Kaptajnen Dudley og Brooks spiste mest og Stephens meget lidt. De havde været så desperate af tørst, at de drak af deres egen urin. Samme dag som drabet på skibsdrengen havde de held til at opsamle lidt regnvand.

Den 29. juli 1884 – 24 dage efter forliset – så de tre overlevende endelig sejl og blev reddet af besætningen på den tyske bark “Moc-tezuma”, som tog dem og redningsbåden med til Hamborg. På det tyske skib fortalte de overlevende åbent om forliset og de mange døgn i redningsbåden og om, hvad der var sket med skibsdrengen. De tre blev den 6. september 1884 sat i land i Falmouth, hvor de med kaptajn Dudley i spidsen gik til den lokale havnemyndighed for i overensstemmelse med “Merchant Shipping Acts” at indberette om forliset af “Mignonette”. De var alle tre overbevist om, at de ikke havde gjort noget forkert, og var beskyttet af traditionerne omkring adfærd til søs. Men sådan skulle det ikke gå.

Sigtelse

I Falmouth hørte politisergent Laverty om de overlevendes forklaringer, og tog kontakt til Dudley, som han udspurgte om, hvordan han havde dræbt skibsdrengen Richard Parker. Bagefter tog politimanden kniven i forvaring med løfte til Dudley om at returnere den senere. Sergent Laverty telegraferede om sagen til både Handelsministeriet og skibsmyndighederne i London. Disse myndigheder gav modsatrettede anvisninger om, hvad der skulle gøres. Indenrigsministeriet, som politiet sorterede under, blev underrettet af Handelsministeriet, som ville have de tre overlevende tilbageholdt, men Indenrigsministeriet var weekendlukket.

Alt dette foregik mens Dudley, Stephens og Brooks forberedte sig på at rejse hjem. I mellemtiden fik politiet i Falmouth udstedt arrestordrer på de tre for drab på havet. De blev tilbageholdt til mandag den 8. september og kom i retten samme dag. Dudley

regnede med løsladelse. Men sådan gik det ikke. Kort tid forinden var en del regler angående sager om drab blevet indskærpet de lokale politimyndigheder. De blev heller ikke løsladt mod kaution, men sat tilbage i cellerne til den 11. september. I mellemtiden konsulteredes højere myndigheder i retsvæsenet. Indenrigsminister Sir William Hartcourt fik sagen forelagt, og han konsulterede rigsadvokaten og en anden top jurist, før han besluttede at rejse tiltale for drab.

Ved retsmødet den 11. september var den offentlige mening svinget kraftigt til fordel for de overlevende. Især efter at den dræbte skibsdrengs bror, som selv var sømand, i retten havde hilst på de tiltalte og givet dem hånd. Igen blev sagen udsat. Denne gang til den 18. september, men de tre blev løsladt mod kaution og kunne nu endelig tage hjem. Sagen vakte stor opsigt og blev omtalt overalt i England og i verdenspressen. Henne i Falmouth blev redningsbåden fra “Mignonette” udstillet, så alle kunne se og gyse.

Indenrigsministeren væmmedes ved den offentlige mening til fordel for de overlevende, og var fast besluttet på at få sagen ført til dom for drab.

Som anklager udpegedes advokat, Otto A. J. Danckwerts. Han havde kun seks års praktisk erfaring, men stort kendskab til sager om skibsforslis. Han indså hurtigt, at det ville blive en meget vanskelig sag at få ført til domfældelse. Dels på grund af den offentlige mening og dels på grund af mangel på egentlige beviser. Der var sådan set kun de tre anklagedes egne forklaringer, og de havde jo ret til at tie under hele sagen. Dudley’s tilståelse kunne juridisk ikke gælde for de to medtiltalte. Danckwerts så dog en udvej, og fik udvirket, at tiltalen mod Brooks blev frafaldet, så han kunne bruges som vidne mod Dudley og Stephens.

Den 18. september 1884 skulle retten tage stilling til, om der var grundlag for en drabstiltale mod Dudley og Stephens. Retten fandt, at der var grundlag, og bestemte, at sagen skulle behandles ved retten i Exeter i den kommende vinter. De anklagede forblev på fri fod mod kaution. Brooks var helt fri.

Retssagen

Fra den 3. november 1884 kom sagen så for retten i Exeter under ledelse af dommer Huddleston.

Den ledende anklager var Arthur Charles. Forsvarer var A.J.H. Collins. Han var ikke en beskikket forsvarer, men blev betalt af fondsmidler fra en offentlig indsamling til forsvarer af Dudley og Stephens. Dommer Huddleston var godt klar over, at juryens holdning var til fordel for de tiltalte, men han var fast besluttet på at gennemføre sagen til dom for drab, som han ikke mente, kunne undskyldes med nødvendighed i situationen. Dudley og Stephen erklærede sig begge *ikke skyldige* i drab.

Anklageren indledte med at afvise påstanden om drabets nødvendighed. Han afviste også, at de tiltalte kunne have været sindsyge i gerningsøjeblikket, idet han blandt andet henviste til, at Dudley jo havde bedt en bøn umiddelbart før drabet. Anklageren afviste dog ikke alvoren af situationen i redningsbåden, og talte for rettens mildhed i bedømmelsen.

Dommer Huddlestons ledelse af sagen i retten førte til diskussion mellem ham og forsvareren, som påstod, at dommeren allerede havde taget stilling i sagen, uden at ville høre forsvarerens argumenter. Forsvareren var inde på noget rigtigt, for, som det fremgår senere, havde dommer Huddleston faktisk allerede planlagt, hvordan han skulle sikre, at juryen afgav en speciel kendelse, som kun omtalte sagens fakta men *ikke* sagde noget om skyldig eller ikke skyldig, og så overlod den endelige afgørelse til dommeren.

Anklageren fremlagde de overlevendes egne skriftlige erklæringer, og afhørte Brooks som vidne til drabet.

Også forsvareren afhørte Brooks, men mest om de forfærdelige forhold ombord i den lille redningsbåd og om hans egen deltagelse i kannibalismen. Det blev klart, at de tre ville være døde af sult og tørst, hvis de ikke havde udnyttet skibsdrengens krop.

Desuden blev det klart, at drengen som den første af de fire ville være død af sult og tørst. Forsvareren lagde i sin afsluttende procedure stor vægt på, at drabet havde været nødvendigt for de andres overlevelse – altså nødret.

Han bad juryen frifinde de tiltalte for drab.

Dommer Huddleston gav imidlertid juryen en anden mulighed. Han foreslog dem at afgive en speciel kendelse i stedet for en kendelse skyldig eller ikke skyldig i drab. Han tog en tekst til en speciel kendelse frem, som han selv havde skrevet aftenen før, og bad juryen give sin mening tilkørende afsnit for afsnit efterhånden, som han læste op. Selv om juryen forsøgte at få sat tilføjelser på om nogle fakta, afviste dommer Huddleston ændringer med henvisning til, at de oplysninger allerede indgik. Den specielle kendelses afsluttende ord var: - Men om, alt taget i betragtning, de fængslede var og er skyldige i mord, ved juryen ikke og overlader det til retten. Afgørelsen af om det skete var drab i lovens forstand, blev altså lagt over til den juridiske dommer.

Med de tiltalte fortsat på fri fod udsattes sagens endelige behandling til den 25. november 1884 i Royal Courts of Justice i London. Men inden det retsmøde gjorde dommer Huddleston noget, som jeg finder helt utilstedeligt. Han rettede i formuleringen af den specielle kendelse, som juryen havde taget stilling til.

Han opdagede nemlig, at han ved en fejl havde skrevet, at "Mignonette" var et handelsskib, og at redningsbåden var en åben båd men ikke, at den hørte til "Mignonette". Begge fejl kunne give store principielle juridiske problemer ved retten i London.

Under retsmødet den 25. november 1884 såede anklageren tvivl om, hvorvidt en ret i England kunne pådømme en handling foretaget på åbent hav så langt væk. Så sagen blev udsat til den 2. december 1884. Her godtog forsvareren, i forventning om mild afgørelse i sagen, at dommerpanelet kom til at bestå af fem mod normalt tre dommere. Retsmødet fortsatte med oplæsning af retsbogen fra retsmødet i Exeter, og forsvareren opdagede da, at der var sket rettelser i juryens specielle kendelse, så han protesterede og forlangte adgang til at læse det stenograferede retsreferat. Det erkendtes, at den specielle kendelse skulle rekonstrueres. Forsvareren gjorde desuden gældende, at retten i London af forskellige grunde ikke kunne behandle sagen. Hans argumentation blev afvist. Det centrale spørgsmål var, om nødvendighed (nødret) kunne retfærdig-

gøre drabet på skibsdrengen. Det drøftedes meget og blandt andet med henvisninger til tidligere sager. Retsformanden, Chief Justice Lord Coleridge, skar til sidst igennem og satte Dudley og Stephens i varetægt frem til den 9. december og lovede, at til den tid ville retten levere argumenter og dom.

De fem dommere fandt ikke grundlag for, at nogen lov kunne legalisere drabet, så derfor blev Dudley og Stephens begge idømt den lovbestemte dødsstraf men med anbefaling om benådning.

Forsvareren havde på det tidspunkt endnu muligheden for at få sagen genoptaget af flere grunde. Men han undlod at gøre forsøget, fordi han vidste, at en så vigtig sags afgørelse var forudbestemt. Desuden ventede han på benådning og snarlig løsladelse af sine klienter. Det var op til dronning Victoria at benåde via Indenrigsministeriet. Den 12. december 1884 fik de ændret dødsdommen til seks måneders fængsel.

Generalforsamling og stævne i Hals

170 skytter fyldte godt op i den østjyske Limfjords by

Opgaven med at finde overnatningsmuligheder blev løst på bedste vis, da Hals Marineforening og skyttelavet den 21. marts 2009 bød til generalforsamling og Landskyttestævne. Ifølge Landskytteudvalgsformand Jørgen Kjeldsen blev det et kammeratligt og sportsligt arrangement til alle skytternes tilfredshed.

Alt godkendt

Generalforsamlingen genvalgte Bo Nielsen til bestyrelsen og godkendte samtlige punkter på dagsordenen uden bemærkninger. Det eneste

der gav lidt debat, var luksusproblemet med, om der på den lange bane kommer for mange til stævnet. - Der er i øjeblikket 26 skyttelav. Hvis der bare skulle komme 10 fra hvert lav, ville det være en uoverstigelig opgave for mange af de enkelte lav, siger Jørgen Kjeldsen. - Generalforsamlingen kunne se problemet, men valgte at se tiden an.

Æresmedlem

Erik Wadmann fra Hanstholm/Thisted Marineforening blev ved stævnet udnævnt til Æresmedlem af Skyttelavene i Danmark. Hæderen tilfaldt Erik Wadmann, for det store arbejde han har gjort for Skyttelavet såvel lokalt

i Hanstholm som på landsplan.

Næste år Brøndby

Efter lørdag som primær skydedag deltog flere skytter i det pulserende nattelev i Hals City. Søndagen blev brugt til de sidste skyderunder, inden en gedigen frokost og præmieuddeling sluttede weekendarrangementet. Storfavoritterne til at vinde landspokalen 2010 – Brøndby Marineforenings Skyttelav – skal i dagene 20.-21. marts 2010 sørge for, at Landskyttedeltagerne kommer til at føle sig godt hjemme i den Storkøbenhavnske omegnskommune.

	RESULTAT 2009	sidste år	i år				
1	Brøndby	444	442	point	Frem-/tilbagegang	-2	point
2	Hanstholm/Thisted	421	434	point	Frem-/tilbagegang	13	point
2	Kerteminde	420	434	point	Frem-/tilbagegang	14	point
4	Næstved	446	432	point	Frem-/tilbagegang	-14	point
5	Hals	427	430	point	Frem-/tilbagegang	3	point
6	Kalundborg	430	424	point	Frem-/tilbagegang	-6	point
6	København	399	424	point	Frem-/tilbagegang	25	point
8	Skive	419	423	point	Frem-/tilbagegang	4	point
9	Kolding	422	420	point	Frem-/tilbagegang	-2	point
10	Aarhus	406	418	point	Frem-/tilbagegang	12	point
11	Kgs.Lyngby	419	414	point	Frem-/tilbagegang	-5	point
12	Svendborg	434	412	point	Frem-/tilbagegang	-22	point
13	Randers	392	408	point	Frem-/tilbagegang	16	point
14	Halsnæs	377	395	point	Frem-/tilbagegang	18	point
15	Esbjerg	0	260	point	Frem-/tilbagegang	0	point
16	Nyborg	428	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
17	Hørsholm/Rungsted	407	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
18	Ebeltoft	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
19	Odense	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
20	Nakskov	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
21	Korsør	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
22	Horsens	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
23	Grenå	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
24	Frederiksberg	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point
25	Fåborg	0	0	point	Frem-/tilbagegang	0	point

Landsskytte 2009	Jørgen Kjeldsen		96	point
Holdvinder 2009	Brøndby		442	point
Fremgangspokalen	København		37	point
Bedste Veteran	Konrad Kristensen		94	point

BOGANMELDELSE

Lys langs kysten

Samarbejde mellem fotograf og forfatter danner baggrund for et flot værk om danske fyrtårne

Sidst i 1990'erne satte fotograf Knud Nielsen sig for at fotografere samtlige grundmurede fyrtårne i Danmark. Resultatet blev en fotografisk mangfoldighed om en epoke i dansk søfartshistorie. Forfatteren Knud Peder Jensen blev i 2007, af forlægger Steen Piper, bedt om at skrive om hvert enkelt fyrtårn.

Disse fælles anstrengelser resulterede i bogen "Lys langs kysten", der med støtte fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kenney Møllers Fond til almene Formål samt historiske billeder leveret af Farvandsvæsenet, er udkommet på Forlaget Hovedland.

Ud over faktuelle oplysninger, som blandt andet at det første grundmurede fyrtårn den 14. oktober 1747 blev indviet i Skagen, samt at Marineforeningen i 1930'erne har opsat en mindeplade for en søværts helte-dåd ud for Hesselø Fyr på fyrets murværk, indeholder "Lys langs kysten" fotografisk og historiske beretninger om mennesker, bygninger og natur langs Danmarks kyster og på en række øer. I alt 58 anlæg bliver behandlet. Hermed indeholder bogen så mange facetter, at læsere med blot den mindste historiske og geografiske indsigt og interesse roligt kan hente et eksemplar i den nærmeste boglade.

Lys langs kysten

Fotograf Knud Nielsen og forfatter

Knud Peder Jensen

Forlaget Hovedland

202 sider + omslag.

Rigt illustreret.

ISBN: 978 87 7070 071 9

JUBILARSTÆVNE 2009

afholdes

søndag den 30. august kl. 10.00-16.00

på Holmen til minde om indkaldelsen til Søværnet

Årets Jubilarstævne er for indkaldelsesårgange med endetal 4 & 9 (25-, 40-, 50-, 60-, 65- 70- og 75-års jubilarerer).

Deltagelse er ikke betinget af medlemskab af Marineforeningen. Ikke-jubilarer blandt Marineforeningens medlemmer kan også tilmelde sig, jubilarer har dog fortrinsret. Tilmeldinger ud over 200 sættes på venteliste.

Deltagerpris: medlemmer kr. 250,-, ikke-medlemmer kr. 300,-

Stævneprogram:

10.00-10.15: Ankomst & samling v. Nyholmsvagt (Henrik Gerners Plads).

16.00: Jubilarstævnet slutter.

Skriftlig tilmelding & betaling, skal være landskontoret i hænde senest fredag den 17. juli 2009, sendes til: Marineforeningen, Trondhjems-gade 5, kld., 2100 Kbh. Ø.

Betaling kan ske på Giro 2 00 16 08, eller med check, kuerten mærkes "Jubilærstævne".

Uanset betalingsmåde skal begge dele være ledsaget af tydelig & korrekt angivelse af navn, adresse, telefon & årgang, samt primært tjenestested. Medlemmer påfører *afdelingsnavn & medlemshovednummer*.

BEMÆRK! Billetter kan ikke købes ved personlig henvendelse på Marineforeningens landskontor.

Ret til ændringer forbeholdes.

VEL MØDT!

EDWARD JELEN

Marineforeningens Jubilarudvalg

DANMARKS MARINEFORENING

Trondhjems-gade 5, kld. · 2100 København Ø · Telefon: 3315 2886
landskontoret@marineforeningen.dk · www.marineforeningen.dk

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler

Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42

E-mail: havhexen@ketler.biz

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj.

GENTOFTE

Landsbestyrelsesmedlem distrikt 1/Storkøbenhavn, Leni K. Ketler oplyser, at Gentofte Marineforening står uden lokaler. – Måske sidder der nogle gode kollegaer i området, der har en idé der kan bruges, lyder det fra Lenni K. Ketler. I så fald er man mere en velkommen til at kontakte afdelingsformand Palle Christensen på telefon 39 20 11 06 eller Landskontoret telefon 33 15 28 86

FREDERIKSBERG

Bestyrelsen arbejder hårdt på, at få det hedengangne afdelingsblad "Storm-P post" på gaden igen. – Vi gør det for at styrke informationsniveauet i afdelingen, siger lokalafdelingsformand Mogens Wium.

Frederiksbergerne deltog i Kvindelige Marineres Musikkorps forårskoncert. Asger Jacobsen og Knud Frost viste flaget ved Landsskyttestævnet i Hals. Der foreligger på nuværende ikke noget om de eventuelle sportslige præsentationer. Mogens Wium, Jens Hartvig, Preben Chr, Jensen samt Ole Sodring har i år ret til at deltage som 50års jubilare ved jubilarstævnet på Holmen den 30. august.

KØBENHAVN

Journalisten og TV manden Poul Erik Andersson vendte den 16. april forbi København Marineforening for at fortælle de 50 fremmødte om sit liv i journalistikken. Ifølge rapporten fra Frank Horn blev det en spændende aften hvor foredragsholderen kom godt og grundigt omkring sin karriere fra Faaborg Avis, Folketidende, Berlinereren,

Medlemmerne fra København og Amager Marineforeninger ved de imponerende 150 mm kanoner på Koldkrigsmuseum Stevnfort.

Ekstra Bladet, DR samt freelance pressechef for daværende borgmester i Farum Kommune, Peter Brixtofte.

Afdelingen har sammen med Amager Marineforening besøgt Koldkrigsmuseum Stevnfort. Det var en god tur, hvor især de to dobbelte 150 mm kanoner fra tyske GNEISENAU imponerede. Frank Horn kan stærkt anbefale museet som udflugtsmål.

BRØNDBY

Aktivitetsniveauet er stort i Brøndby Marineforening. Af Frank Urbans rapport fremgår det, at alle tiltag trækker mange medlemmer ind i Marinegården.

Chefen for den Kongelige Livgarde, oberst, kammerherre Lasse Harkjær har besøgt Marinegården og fortalt om Livgardens historie og nuværende opgaver. Han benyttede lejligheden til at takke Marineforeningen for den store hjælp ved Gardernes 350 års jubilæum. Georg Marum har fortalt om sine ture til Canada, der blandt indebar rejse på hesteryg over Rocky Mountain i delstaten British Columbia. I april hyldede 138 fremmødte Aage Pedersen og Ib Ketler med deres 40 års medlemsblemer. Seks mand fik ved samme lejlighed tildelt titlen som årets marinere. Det var Per Albrechtsen, Egon B. Sørensen, Jørn T. Nielsen, Jørn Neerup, Max Rank, og Kent Andersen. Hæderen er givet på baggrund af deres indsats med restaurering af første salen i Marinegården.

Danmarks Marineforenings to tidligere landsformænd Preben

Heise og Otto Lichtenberg samt nuværende landsformand Jens Ole Løje Jensen gav ved samme lejlighed deres fortællinger om den tid de bestred landsformandsposten. – Et meget oplysende og interessant foredrag om fortid og fremtid, slutter rapporten fra Frank Urban.

ROSKILDE

Kristian M Pedersen oplyser, at Arne Lykner og Brian H. Svendsen den 20. februar deltog i Ishøj Marineforenings jubilæum. Den 26. februar var der skaffeaften med foredrag af Ove Hermansen om "Norges" forlis i 1904. De 20 deltagere fik en god aften.

Der har også været bestyrelsesmiddag med ledsagere, inden skaffeaftenen den 26. marts for de 24 deltagere bød på et spændende indlæg om Offshore dykning af Jan Larsen.

Fregatskydningen foregår den 8. august medens der er planlagt tur til Langelandsfortet og Svendborg Marineforening den 5. september.

Afdelingsformand Gert Larsen, Brøndby Marineforening takker fv. Preben Heise, Otto Lichtenberg og Jens Ole Løje Jensen for besøget i Marinegården.

DISTRIKT II

NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov

Rosenvænget 13 1.TV. • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12

E-mail: birger@tykskov.dk

Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

GILLELEJE

Stuen var fyldt op til sidste plads, da Gilleleje Marineforening den 21. februar bød på brunkål. - Det er rart, at flere og flere af medlemmerne benytter arrangementerne til at lære andre at kende. Da mange har sejlet i deres unge dage, kommer der mange gode samtaler ud af det, lyder der fra Søren Svendsen.

Kom der mange til kålen kom der om muligt flere til torskegildet i marts. Det var som sædvanligt fiskefartøjet "Tiki" og besætning, der leverede den friskfangede delikatesse. Det blev sent inden de sidste gæster forlod stuen.

Afdelingsformand Steen Møller har forestået et foredrag med Tom Wismann om emnet "Singapores fald". En god aften med stor spørgelyst fra de fremmødte gæster. En flot afslutning på vinterens arrangementer, slutter rapporten fra Søren Svendsen.

HELSINGØR

Afdelingsformand Bjarne Nielsen kunne den 8. marts byde 34 medlemmer velkommen til Helsingør Marineforenings 92. generalforsamling.

Bjarne Nielsen kom i sin beretning ind på finanskrisen, der også har ramt afdelingen med faldende omsætning i Marinestuen til følge. Alligevel har årets arrangementer været pænt besøgt. Efter en kort debat blev beretningen godkendt. Selv om årsregnskabet viste et mindre underskud på driften, blev kasserer Henning Hvidbergs regnskab også godkendt.

Valgbehandlingen gav genvalg til afdelingsformand Bjarne Niel-

sen med Carsten Lorenzen som nyvalgt suppleant. Torben Hansen, Anker Christensen og Kurt Povlsen fik valg som revisorer og revisorsuppleanter. Begge flagbærere blev også genvalgt. Karl Anders Kristiansen modtog sit 25 års medlemsblem og blev hyldet af forsamlingen.

16 medlemmer mødte op for at indlede påsken 2009 i Marinestuen. Ifølge Bjarne Nielsen var det kulinariske inklusive konditorkage mm helt i top. Det blev langt inde i hundevagten inden de sidste gæster forlod festen.

Mandag den 15. juni deltager afdelingen i fanemarchen til Kronborg. Der er mønstring i Marinestuen kl. 1800. Skulle et marineforeningsmedlem fra et af landets øvrige afdelinger besøge Helsingør er der åbent i marinestuen lørdag kl. 1200 til 1800 og søndag fra kl. 1400 til 1800.

HØRSHOLM/ RUNGSTED

Afdelingen var den 15. februar vært ved distriktsmødet i distrikt 2/Nordsjælland, oplyser Svend-Erik Hansen. De 36 deltagere havde et fint møde med afsluttende Bof Stroganoff.

Sangaftenen den 24. februar bød på megen skønsang fra den danske sangskat. Der blev sunget såvel vemodige som humoristiske og vovede sange. Alt sammen akkompagneret af guitarmusik.

Generalforsamlingen med 46 medlemmer på plads gav kampvalg til bestyrelsen. - Dette kunne ifølge Svend-Erik Hansen have været undgået, - idet det medlem, der havde foranlediget kampvalget, efterfølgende blev

Fra højtideligheden på Frederikssund Havn den 5. maj ses fra v. orlogspræst Bjørn Christensen, lokalafdelingsformand Kurt Terkelsen samt oberstløjtnant Aksel M. Iversen.

optaget i bestyrelsen, der derved blev udvidet med ét medlem, skriver han. Efter generalforsamlingen modtog Vagn Lund Andersen 25 års medlemsblemet.

Den 25. marts afholdtes forårsbanko med mange fine præmier. Det oplyses, at "birkerødderne" traditionen tro tog godt for sig af retterne. Aftenen sluttede med billardspil.

Det kulinariske fylder en del i afdelingen. Svend-Erik Hansen fortæller som skrevet om Bof Stroganoff til distriktsmødet, Gule Ærter med Michelins stjerne niveau til generalforsamlingen i marts, Boller i Karry á la Dujarin til Ulkeaftenen i april og endeligt velbelagt Smørrebrød efter en vellykket udflugt den 4. april til Ole Sommers bilmuseum i Nærum.

FREDERIKSSUND

På Frederikssund Marineforenings 91 års stiftelsesdag, den 5. maj 2009, mindedes afdelingen sammen med Nordsjællands Gardeforening, Frederikssund Gardehusarforening, De Danske Forsvarsbrødre Frederikssund og De Blå Baretter Nordsjælland, de faldne søfolk og soldater ved en kort ceremoni ved Hornminen på Sydkaen i Frederikssund havn, oplyser afdelingsformand Kurt Terkelsen.

Chefen for Lokalstøttecenter Nordsjælland oberstløjtnant Aksel M. Iversen talte om de danske sømænd og deres indsats, under begge Verdenskrige, samt mindedes de faldne i frihedskampen 1940-45. Han knyttede tråde til dagens kamp for fred og frihed i flere brændepunkter i verden, hvor unge danske mænd og kvinder deltager. Derefter holdt orlogspræst Frank Bjørn Christensen en lille andagt "for den danske sømand og de danske soldater" og betonedes, at 5. maj 1945 vil blive ved med at være en ganske særlig historisk dag. Herefter var der kranselægning ved landsbestyrelsesmedlem for distrikt 2/Nordsjælland Birger Tykskov.

I forbindelse med Frederikssund 200 års købstadsjubileum deltog Frederikssund Marineforening i jubilæumsfesten den 16. og 17. maj. Søndag den 17. maj foregik festen i Frederikssund havn. Her var der arrangeret kapsejls af de lokale sejl- og roerklubber, herunder en firmakaproning. På havnekajen var der boder med salg og udskænkning samt musik og underholdning. Frederikssund Marineforening benyttede lejligheden til at vise Marineforeningens informative rejseudstilling.

DISTRIKT III

VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad
Edward Jelen
Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50
Kalundborg, Nykøbing Sjælland,
Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

HOLBÆK

Den 16. april var der inviteret til hyggeligt samvær i Marinestuen på Holbæk Kaserne, oplyser Torben Storm-Hansen. – Der var 19 deltagere som ud over 16 medlemmer, omfattede vore flittige damer som stod for den kulinariske afdeling. Menuen med Flæskesteg, is med vafler samt kaffe og småkager skabte, sammen med en række fremførte sange fra sanghæfterne, en god fornøjelig og hyggelig aften, fremgår det af rapporten.

Holbæk Marineforening deltog ved Viborg sendemandsmødet med én mand. Dette var rapportøren Torben Storm-Hansen, der dermed genså sin fødeby efter ca. 60 års fravær.

Nu er der sommerferie frem til Fregatskydestævnet den 22. august

KORSØR

Selv om det blev en fiske fri tur for de medlemmer af Korsør Marineforening, der den 15. januar forsøgte sig med fiskelykken på Storebælt, blev det dog en dejlig dag, oplyser Theis Roschou. Var der ikke fisk den 15. gik det bedre med Torskegidlet den 30. januar. Her var der indkøbt torsk og skydning til "Muggen".

Afdelingen deltog med mange medlemmer ved distriktsmøde den 6. februar i Skælskør. – Muligvis på grund af menuen "oksehaler med mos" lyder det fra Theis Roschou. – Det er en uforglignelig ret. Stor tak til Skælskør Marineforening.

Ved generalforsamlingen blev Hans Jensen, der ikke ønskede genvalg, afløst af John Fejer Nielsen. Suppleanter blev Lindy Olsen og Dan Olsen. Frederik Pedersen blev udnævnt til

æresmedlem af lokalafdelingen. Dette skyldtes hans store indsats for afdelingen gennem mere end 40 år. Blandt andet som afdelingsformand og stifter af fregatskydningerne der i år har 25 års jubilæum.

Pigebillardholdet arrangerede den 14 marts et yderst velbesøgt og vellykket 30,- kr. 's frokost. Men også mændenes første lørdag i måneden skafning trækker folk af huse, slutter rapporten fra Korsør.

NYKØBING SJÆLLAND

20 minutter skulle der bruges for at afholde generalforsamling i Marineforeningen for Nykøbing Sjælland & Odsherred, fremgår det af rapporten fra Flemming Regstrup Hansen.

Den 27. marts besøgte pensionerede kriminalassistent Poul Fjerldgaard afdelingen med et medrivende foredrag om hans tid i politiet. Den 20. juni står den på sommerudflugt til Fri-landsmuseet med efterfølgende frokost i Hundested. Den 27. juli er der reception for tidligere kasserer gennem 37 år Palle Hansson. – Palle Hansson fylder 80 år i fuld vigør, fortæller Flemming R. Hansen, - han har en stor andel i, at afdelingen er, hvad der

Ib Ketler har altid publikum i sin hule hånd, når han fortæller om sin polititjeneste i Kosovo. Her er han på mærkerne i Kalundborg Marineforening.

er nu, med god økonomi, uden gæld og en marinestue der er betalt.

Bestyrelsen ønsker tillykke til Keld R. Olsen 65 år den 3. juni. Erik Jørgensen 80 år den 23. juni. Peter Müllertz 70 år den 30. juni. Palle Hansson 80 år den 27. juli og Bruno Mikkelsen 65 år den 29. juli.

KALUNDBORG

Ved generalforsamlingen i februar udvidede vi bestyrelsen fra 7 til 9 mand, oplyser afdelingsformand Ole Flemming Nielsen, - det ser ud til at være en god beslutning, da vi nu er flere til at trække læsset og vi har et godt og positivt samarbejde i bestyrelsen.

Afdelingen havde den 27. marts besøg af Leni og Ib Ketler. Ib Ketler fortalte om sit arbejde i Kosovo medens Leni Ketler fortalte lidt om Slopkasten. – Det var en god og hyggelig aften, lyder det fra formanden.

Forårshalvåret slutter med sommerfest den 27. juni. Efter sommerferien i juli er der sommerudflugt til Holmen den 15. august.

Afdelingen ønsker Lars B. Christiansen og Niels E. Petersen tillykke med de 50 år. Niels A. Bentsen med de 60 år samt Max Rasmussen, Jens Veilmark, Mogens Nielsen og Ove Andersen med deres 70 års fødselsdage.

Korsør Marineforenings bestyrelse anno 2009. F. v. Erik Christiansen, Steen Jensen, John Fejer Nielsen, Uffe Tvede Jensen, Theis Roschou, Jørgen Olsen, Mogens P. Larsen, Dan Olsen, Henning Jørgensen, Susanne Sønderbye og Lindy Olsen.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører

Henrik Marrill Christiansen

Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.

E-mail: hmc.stege@mail.dk

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

HASLEV

Med landsbestyrelsesmedlem for distrikt 4/Sydsjælland, Henrik Marrill Christiansen som bisidder, deltog ni medlemmer i generalforsamlingen, oplyser Leif Hollænder. Kort før Haslev Marineforenings 85 års jubilæum den 18. juni er der igen kommet gang i udviklingen. Den 1. april overtog afdelingen nye lokaler til efterfølgende renovering og indretning som marinstue. Lokaler-

ne er på 24 m² plus køkken og toilet. Malermester Bjørn Forsberg har, til bestyrelsens store glæde, sponsoreret en gang maling.

Under generalforsamlingen modtog Erik Christensen sit 60 års medlemseblem.

Bestyrelsen er som følger: Formand Palle K. Jensen, kasserer Leif Hollænder samt bestyrelsesmedlemmerne Tom G. Larsen, Palle Nielsen og Martin Kienitz.

KØGE

Køge Marineforening var den 22. februar vært for distrikt 4/Sydsjælland's distriktsmøde. Landsbestyrelsesmedlem Henrik Marrill Christiansen gennemgik Danmarks Marineforenings overordnede tiltag. Såvel Henrik M. Christiansen som Birthe van der Weiden blev genvalgt som landsbestyrelsesmedlem og suppleant, oplyser Christian Andersen.

Ved generalforsamlingen ugen før, kunne lokalafdelingsformand Jørgen Ejner Petersen berette, at medlemstallet nu er oppe på 189. Der har hen over 2008 været en tilgang på 15 og en afgang på 8 medlemmer. Afdelingens arrangementer er så populære, at der på grund af restriktioner ofte er pladmangel i marinstuen.

Bestyrelsen har i øjeblikket fokus på forberedelserne til de begebenheder, der skal finde sted i Køge og omegn i anledningen af 300 års dagen i 2010 for slaget i Køge Bugt. Et projektoplæg fra Palle Nielsen omfatter eventuelt kongeligt besøg samt deltagelse af sømilitære enheder fra de danske, norske og svenske flåder. Endvidere omfatter planerne opsættelse af en mindeplade for faldne søfolk, der ligger begravet på Kloster Kirkegården i Køge.

Efter velkomst til de nye medlemmer der var til stede under generalforsamlingen, var der hæder til tre medlemsjubilare. Det var Erik Franck som 65 års, Peter Renholdt som 40 års og Per Jensen som 25 års jubilare.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen

Sigurdsgade 26 • 3700 Rønne

Tlf. 56 95 39 43

Bornholm

RØNNE

Bornholm Marineforening har nu fået tommelskruerne på omkring lejemålet af "Sjøgaarinj", fremgår det af rapporten fra Børge Dahl Mortensen. Rønne Havn A/S har varslet en klækkelig lejeforhøjelse ved den nuværende kontrakts udløb i 2012. Dette kan hverken Marineforeningen eller de to øvrige lejere i komplekset, Skipperforeningen i Rønne og Sct. Georgs Gilderne, godtage. – Der arbejdes på et andet projekt. Her har vi den gamle redningsstation i tankerne, skriver Børge Dahl-Mortensen, - men om det lykkes kan der ikke siges noget om på nuværende tidspunkt.

Ifølge Bornholms Tidende forklarer havnebestyrelsens

formand Carl Ilsøe, - at havnen efter at være blevet aktieselskab ikke længere må drive denne form for ikke-havnerelaterede virksomhed (Udleje af "Søgaarinj", red.). – Ejendommens placering ved havnen gør, at den kan bruges til mangt og meget. Jeg kunne for eksempel forestille mig, at der blev indrettet nogle attraktive boliger, siger Carl Ilsøe til avisen.

Problemet omkring den fremtidige placering fyldte naturligvis meget på generalforsamlingen i februar. Driften af afdelingen har dog hen over 2008 været opløftende. God tilslutning til kammeratskabsaftnerne og søndag silden betyder en bedre økonomi. Der var stor ros fra formand Flemming Svendsen til

alle, der har givet en hånd med samt til sekretær Børge Dahl-Mortensen for trofast rapportering til Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog". (Post Danmark eller andet uheld gjorde, at aprilrapporten ikke kom redaktionen i hænde, red.). Formands- og kassererbetninger blev godkendt. Det samme blev arrangementslisten

for 2009/2010. Afdelingen har på nuværende 120 medlemmer. Med genvalg over hele linjen var der kun nyvalg til suppleanterne John Børge Larsen og K. O. Karlshøj-Nielsen.

Efter kammeratskabsaftnen den 1. og søndagssilden den 17. maj er der nu sommerferie frem til august.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Søren Torp

Skovtoften 76

4800 Nykøbing Falster

tlf. 45 86 83 03

Nakskov, Nykøbing Falster

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester Børge Ferning
Lærkeparken 19 • 5800 Nyborg • Tlf. 65 31 63 95
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing,
Faaborg, Langeland, Middelfart

ASSENS

Den mest celebre begivenhed i Assens Marineforening i 2009 fandt sted den 31. marts, da lokalafdelingsformand Ole Henry Julsrud passerede de 70 år, skriver Erik Grove. – Havde man

teret med ikke mindre en to forhenværende samt den nuværende borgmester. Blandt gæsterne var også repræsentanter for organisationer og institutioner, som Ole Julsrud gennem tiden har arbejdet med. Afdelingens

NATO's hovedkvarter i Danmark.

Den 9. juni byder på pudseaften med Brasso samt stegt flæsk og persillesovs. Den 15. august er der fregatskydning.

Afdelingen har i år ni medlemsjubilare. William Jakobsen og Mogens Benmt Thomsen 60 år. Hans Kristian Hansen, Ole Henry Julsrud og Øjvind Steen Poulsen 50 år. Niels Gunnar Hald-Andersen, Jørn Boe-Hansesen, Stig Eilertsen og Svend Oluf Malmstrøm Skriver 40 år. Fødselsdagslisten hylder Gregers Daa Schrøder 90 år den 10. april. Walther Freddy Christen-

Knud Geisler Rasmussen 70 år den 2. juli. Kurt Rasmussen 60 år den 13. juli. Arne Bæk 70 år den 26. juli. Erik Møller 50 år den 1. august og Poul Kildelund Poulsen 70 år den 5. august.

MIDDELFART

Årets første arrangement i Middelfart Marineforening var Nytårsrømstringen. 25 medlemmer mødte frem til sild og ost, oplyser Carl Vittrup. Med Ove Christoffersen som tovholder bød februar på filmaften, hvor "Det sidste år på Eksercerskolen i Auderød – Søværnets farvel til Frederiksværk efter 62 år" stod på programmet.

Februar bød også på generalforsamling. Med landsbestyrelsesmedlem Børge Ferning som dirigent blev såvel formandens som kassererens beretninger godkendt med applaus. Planerne om en 20 m² udvidelse mod vest blev fremlagt. Flemming Worsøe fik genvalg som afdelingsformand. Der var ligeledes genvalg til Carl Vittrup som bestyrelsesmedlem. Ivan Jensen og Karl Bent Hansen blev valgt som bestyrelsesmedlemmer. Kaj Voigt og Alfred Kyhn-Madsen fik revisorposterne med Mads Madsen som suppleant. Flagbærer blev Svend Erik Vittrup og Bjarne Lorentzen.

I marts deltog afdelingen i distriktsmødet den 2. medens Carl Vittrup dagen efter begik et foredrag i Power Point om det gode skib HENRIK GERNER. Ud af de 25 fremmødte var 20 % gamle "Gerner gaster". Foredragsholderen kom gennem 43 dias godt rundt om skibets lange og brogede historie.

Medio april mødte 26 medlemmer frem til kammeratskabsaften. Et af medlemmerne (Carl) havde lavet dækkeservietter med teksten til "Kong Christian". Servietterne var prydet med skibsmotiver af blandt andet DANNEBROG, FYLLA, LOUGEN, FALSTER, LAXEN, HENRIK GERNER og DELFINEN. Med masser af god mad

Assens Marineforenings Shanty Kor underholder gæsterne ved lokalafdelingsformand Ole Henry Julsrud's 70 års fødselsdag.

været i tvivl om formandens popularitet, både i Marineforeningen og i det civile samfund, blev dette gjort til skamme denne dag. Det myldrede ind med besøgende.

Blandt gæsterne var tidligere landsformand kommandørkaptein Otto Lichtenberg, landsbestyrelsesmedlem for distrikt 7/ Fyn Børge Ferning samt mange af de fynske afdelingsformænd. Borgerne i Assens var repræsen-

populære Shanty kor underholdt.

Pensionerede generaløjntant i Hæren Kjeld Hillingsø, der oprindeligt startede sin militære karriere i Søværnet, har været forbi marinestuen, hvor han for fuldt hus, underholdt med sit populære foredrag om et spændende liv. Med start som rekrut i Søværnet sluttede han i 1995 den militære karriere som generaløjntant i Hæren og chef for

sen 70 år den 12. april. Hans Kristian Hansen 70 år den 26. maj samt Jørgen Jan Josephsen 75 år den 29. maj.

NYBORG

Generalforsamlingen den 27. februar genvalgte med applaus Børge Leif Halfdan Ferning som lokalafdelingsformand, fortæller Karl-Erik Sørensen. Bestyrelsen ønsker tillykke til Leif Børge Nielsen 75 år den 1. juli.

og gode historier samt et overskud på en "tudse" blev det en god og hyggelig aften.

MARSTAL

Hans-Erik Grabow har på generalforsamlingen i februar afløst Per Lassen som afdelingsformand. Efter 12 år ønskede Per Lassen at blive afløst på posten. Den nye formand har ikke været tjenestegørende i Søværnet, men kommer fra shipping- og værftsbranchen. Han blev medlem af Marineforeningen i 1994. Hans-Erik Grabow har siddet i bestyrelsen fra 1994 til 1996, hvorefter han overtog posten som afdelingens interne revisor frem til 2001. Han er idemand og webmaster bag Marstal Marineforenings hjemmeside. Arne Jakobsen og Villy Jensen ønskede ikke genvalg til bestyrelsen, og blev afløst af Kens Knop og Gunnar K. Larsen.

Under generalforsamlingen blev der uddelt 25 års medlemsblem til Erling Jensen.

KERTEMINDE

Afdelingsformand Peder Heiden kom i sin beretning under generalforsamlingen i februar, ind på de løbende forhandlinger med Kerteminde Kommune om

marinestuen og udviklingen på havnen. Som det ser ud på nuværende, vil der gå mindst et år, inden marinestuen kommer på programmet. Ellers var 2008 et år uden de store aktiviteter. Eneste større arrangement var fregatskydningen. På den baggrund efterlyste formanden da også gode ideer. Dette har dog ikke på nuværende givet nogle tilbagemeldinger.

Generalforsamlingen startede med ét minuts stilhed for Kaj Henriksen, der døde i 2008. Formands og kasserer beretninger blev godkendt. Bestyrelsen har nu følgende sammensætning: Peder Heiden, Peter Zeulner, Gurli Brogård Hansen, Torben Henriksen, Joe Clayton, Poul Krat og Preben Ernst.

Der svinges med huerne for Per John Hansen 60 år 3. januar. Peter Zeulner 70 år 8. marts og Svend Åge Thygesen 70 år 20. marts.

SVENDBORG

60 tilhører var den 5. marts samlet på Svendborg Søfartsskole for at overvære historiker Louise Kæmpe Henriksens beretning om "Havhingstens" togt til Irland, oplyser Erik Bodal. 30 veloplagte medlemmer med

ledsagere deltog den 12. marts i afdelingens "koneaften". Temaet var kinesisk mad. Aftenen bød også på indlæg fra blandt andet Jens Møller Madsen, der fortalte om en tidlig morgenvandring i Århus, hvor han blev involveret i en filmoptagelse.

Den 15. marts var der ekstraordinær generalforsamling. Bestyrelsen havde sat deres mandater til rådighed. Dette gav en bestyrelsen bestående af formand Erik Bodal, næstformand Bjarne Jensen, kasserer Ib Tage Rasmussen, sekretær Jens Møller Madsen samt bestyrelsesmedlemmerne Kurt Olbæk, Knud Erik Møller og Svend Flege. Suppleanter blev Freddy Damgård og Søren Hansen.

Den 3. april havde havnemeister Hans Søby indkaldt til rejsegilde på den nye servicebygning på Svendborg havn. Arbejdet med servicebygningen og ombygningen i pakhuset skrider planmæssigt frem. På nuværende ser det ud til, at Svendborg Marineforening kan få nøglen til afdelingens fremtidige lokaler den 15. juni 2009. Arbejdet med planlægning og indretning samt ansøgninger om midler til indkøb forløber også efter bogen. – Der udføres et stort arbejde med

disse forberedelser af de ansvarlige personer, siger Erik Bodal.

ODENSE

Opbakningen til forårsrengøringen og oprydning den 8. april var meget skuffende. Kun to personer havde meldt sig, oplyser afdelingsformand Lasse Pedersen. Den 4. maj var Nick Jørgensen og John Tidselsholt fra afdelingen til stede med flaget ved kranselægning i Ansgar anlægget.

Lasse Pedersen fortæller også, at der den 6. maj var årligt syn af huset i garantiperioden. – Til efteråret er det fem år siden vi flyttede ind i huset her. Det frigiver en bundet håndværker garanti på ½ million kr., så derfor er det meget vigtigt, at alle fejl og mangler udbedres inden. Slutteligt fortæller han, at sværtning af hele huset udvendigt nu iværksættes og at Flemming Hede Knudsen fra Odense Marineforening i øvrigt blev valgt som revisorsuppleant ved Sendemandsmødet i Viborg.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen
Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 17 86
hovmester@haderslev-marineforening.dk
Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

FREDERICIA

Den 18. marts afholdte afdelingens sekretær et velbesøgt foredrag i marinestuen, skriver Flemming Hansen, – Der blev fortalt om Tyske Ubådes forlis i danske farvande 1940-1945.

Den 4. april stod den på fiskekur med den nye Marinehjemmeværnsskutter. Flemming

Hansen oplyser ikke noget om fangstniveauet. Men der blev serveret skipperlabskovs i marinestuen efter fiskeriet.

Den 4. maj lagde afdelingen blomster ved minebøssen på J. B. Nielsens Plads. – Vi sendte en tanke til de faldne Fredericianske sømænd fra Verdenskrigene. Nu ser vi frem til den traditionelle 6.

juli fest, hvor der holdes middag i Fredericia Marineforenings lokaler, slutter rapporten.

KOLDING

Generalforsamlingen den 26. februar gav genvalg til kasserer Jørgen Schultz og nyvalg på sekretærposten til Peter Broeng, skriver Knud Skaft. Samme aften blev brugt til at tildele 40 års medlemsblemer til Knud Andreasen, Verner Jensen, Erik Bendixen og Vagn O. Pedersen. Kurt F. Henriksen, Hans Peter Kristiansen og Bent Lolk fik 25 års medlemsblemet. Der var tildeling af nye medlemsblemer til Ejner Søndergaard, Bjarne Jensen, Niels Ole Prisholm, Michael Hansen, Hans Knud-

sen, Henrik Pedersen, Bjarne Johannsen, Peter Secker, Jamil Nielsen, Christian Haugk og Jannie Knudsen.

Knud Skaft oplyser, at lokale medier skriver, at Kolding Kommune får tildelt et nyt adoptionsskib i 2012. Dette på baggrund af, at kommunes nuværende adoptionsskib korvetten F 356 PETER TORDENSKIOLD bygget i 1982 (Kilde: Flådeliste 2009) er på vej til udfasning.

Bestyrelsen ønsker Uffe Andersen tillykke med de 60 år den 5. april.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Bjarne L. Laudridsen
Gl. Vardevej 20 2.th
6700 Esbjerg
Tlf. 75 13 34 76 Mobil: 22 90 69 22 Mail: bjarne.laudridsen@mail.dk

ROMØ

Afdelingsformand Arne Knud Hansen vil deltage positivt i de kommende drøftelser med Zep-

pelin- og Garnisonsmuseum Tønder om lokale- og medlems-samarbejde. Der planlægges i skrivende stund et majmøde,

hvor nærværende Tidsskrifts redaktør sammen med et medlem fra Landsbestyrelsen i fællesskab med lokalafdelingen på Rømø skal drøfte mulighederne. Parterne ser store fremtidsperspektiver i et samarbejde til gavn for såvel museet som Marineforeningen.

TØNDER

Også Per Dichmann Hansen Tønder Marineforening er klar til et samarbejde. Med Zeppelin- & Garnisonsmuseet placeret få kilometer nord for Tønders by-

midte, er det oplagt med i hvert fald et lokalesamarbejde. Per Dichmann Hansen er ligeledes klar til et opklarende møde i maj.

FANØ

Fanø Marineforening vel gerne kippe med flaget for Richardt Skelmosse og Claus Thyssen der begge fyldte 70 år henholdsvis den 1. og 16. maj, skriver Per Hesdorf.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Vagn Christensen,
Ahornvej 6 A 8800 Viborg
Tlf. 86 62 01 52 Mobil: 23 23 84 05

VIBORG

Ud over travlhed med planlægningen af Sendemandsmødet i maj, har bestyrelsen også tilrettelægningen af Fregatskydningen den 5. juni i kalenderen, oplyser lokalafdelingsformand Vagn Christensen. Ifølge aktivitetsplanen bliver der deltagelse af Viborg medlemmerne, når Soldaterforeningerne stiller med et stort anlagt faneborgsarrangement ved Prinsgemalen 75års fødselsdag den 11. juni 2009. Det oplyses også, at Marinestuen har sommerlukket fra den 16. maj til lørdag den 19. september.

Desværre har Viborg Marineforening mistet den sidste af stifterne fra 1942, oplyser Vagn Christensen, - Svend Puggard er død 93 år gammel. Han vil altid blive husket som en god og ordholden kammerat, "Æret være hans minde".

RANDERS

45 deltager mødte frem til stiftelsesfesten i mart, rapporterer Flemming Nielsen. Aftenen bød

på menu fra Randers Sejlklub og jazzmusik fra et seks mands band. Selv serveringen var hyret udefra. - Det blev en god aften, siger Flemming Nielsen.

Den 7. april var der sangaften med 27 deltagere. Frem til skolernes sommerferie er der fast tirsdags og lørdagsåbent i marinestuen.

Bestyrelsen svinger med hjerne for Poul S. Pedersen 80 år den 15. juni. Leif Thomsen 70 år den 24. maj. Georg J. Staub 60 år den 8. juli samt Allan Hansen 60 år den 20. juli.

EBELTOFT

Mailproblemer har forhindret en rapportering fra Ebeltoft. Dette skal dog ikke stå i vejen for at bringe deltagerfotoet fra distriktsmødet, der blev afholdt i Ebeltoft Marineforenings lokaler. Distriktsmødet var det første under ledelse af distrikt 10/Midtjyllands nye landsbestyrelsesmedlem Vagn Christensen, Viborg.

Rundt 30 medlemmer fra distrikt 10/Midtjylland deltog i distriktsmødet i Ebeltoft Marineforening.

GRENAÅ

Ved en ekstraordinær generalforsamling den 15. marts støttede de 44 fremmødte medlemmer op om bestyrelsens fremtidsplaner. - Det var dejligt for en ny bestyrelse at havde en så stor opbakning til vore planer, siger afdelingsformand Per Schultz Petersen.

Det var dog "Tordenskiolds Soldater" der den 28. marts gav Marineforeningens arealer en ordentlig overhaling. Sammen med "Skudernes" indendørs indsats fremstår marinestuen nu som ny med indlagt internet og Net Café, fremgår det af rapporten.

Formanden for afdelingens skyttelav Jørn Olsen forestod skafningen og præmieoverrækkelsen, da der den 4. april var afslutning på vinterskydningen. Her fik Leo Johansen en fornem førsteplads med Bent Nielsen på andenpladsen.

ÅRHUS

Ved Sendemandsmødet i Viborg modtog afdelingsformand Carl Bjarne Frederiksen fremdriftsskruen som det fysiske bevis på, at afdelingen i 2008 var den lokalafdeling, der fik den største nettotilgang af medlemmer, der har, eller gør tjeneste under orlogsflaget.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Tøftum Larsen

Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93

E-Mail: nummer14@mail.dk

Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

MORSØ

Lørdagsmøderne i Marinestuen samler stadig en god snes medlemmer hver gang. Filmaftenen den medio april fik 25 på stolene. Da Nykøbing bys stort anlagte Skaldyrsfestival den 6. juni normalt trækker mange lokale og turister på havnen, ser første halvårs aktivitetsniveau yderst fornuftigt ud i Morsø Marineforening. Medlemstilgangen fort-

sætter også. På den baggrund er der tilfredse miner hele vejen rundt i bestyrelsen.

GLYNGØRE

Den 3. april besøgte kaptajnlejtant Brian Ottosen Glyngøre Marineforening for at fortælle om det fleksible støtteskib L16 ABSALON 's togt til farvandet ud for Afrikas Horn. Ifølge Jens Th. Carlsen er Brian Ottosen en

levende og begejstret fortæller, der svarede sikker og uddybende på de mange spørgsmål fra de ca. 40 tilhører. En fotoserie støttede den mundtlige beretning, der kom hele vejen rundt om livet ombord under togt. – En utrolig spændende aften, der for dem der ønskede det afsluttedes med hyggeligt samvær, fortæller Jens Th. Carlsen.

Afdelingen lagde den 4. maj krans ved mindestenen for de lokale søfolk, der mistede livet på havet under 2. Verdenskrig. Stenen er placeret på Glyngøre Kirkegård. Efter kranselægningen mødtes deltagerne i marinestuen. En enkel og højtidelig tradition der kalder minder frem hos de ældste.

Den smukke mindesten på Glyngøre Kirkegård.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Seniormekaniker,

Charley F. Pedersen

Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

HIRTSHALS

Der tages hårdt fat om de musiske arrangementer i Hirtshals Marineforening. Ifølge Preben Sanderhoff var der hele to af slagsen i april måned. Den 8. stod den på irsk folkemusik medens det den 25. var frokostjazz medlemmerne måtte lægge øren til. Begge arrangementer trak fulde huse. – Selv om vi kaldte det "frokostjazz", blev den musiske oplevelse så markant, at der var folk i marinestuen til sent på aftenen, oplyser Preben Sanderhoff. Samtidig retter han en stor tak – til vore formidable kokke i kabyssen.

Ifølge teamleder Ove Steen var der afslutning på bowlingturneringen den 7. april. Her var der spisning og præmieoverrækkelse. Ove Steen gør opmærksom

Der er drøn på musikken i Hirtshals Marineforening.

på, at turneringen starter igen den 1. september 2009 kl. 1800.

Lige om hjørnet har afdelingen fregatskydning. Det sker den 23. maj, og bestyrelsen håber, at der bliver mange på skydelisten.

AALBORG

Ved kammeratskabsaftenen i marts uddelte bestyrelsen en

række års medlemseblemer samt "Ralf Kurts Mindebæger" oplyser Charley Pedersen. – Vi havde tretten 25 års og to 40 års medlemseblems modtagere. Mindebægeret blev givet til vores kasserer Arne Vestby Jensen for hans altid store arbejdskraft i Marineforeningen.

Den 2. april, var der sammen

Med modtager af "Ralf Kurts Mindebæger", afdelingskasserer Arne Vestby Jensen i midten, ses her flere af medlemsjubilarene fra Aalborg Marineforenings kammeratskabsaften i marts.

med Marinemuseets Venner, fyraftensmøde i marinstuen. De 75 deltagere hørte kaptajn-løjtnant Bo Ottesen fra Aalborg bys adoptionsfartøj ABSALON, holde et fantastisk foredrag understøttet af Power Point fremvisning om skibets arbejde ved Afrikas Horn.

Grundlovsdag den 5. juni er der grillarrangement i marinstuen.

Afdelingen svinger med huen for Peter Skov 50 år. Vilhelm Mortensen, Christian Ridter Kromann, Henning Møller, Ole Arnsdorf Pedersen samt Ole Nørmølle alle 60 år. Ole Holst Sørensen og Kai Boel Pedersen

70 år. Alle de skarpe hjørner rundes hen over maj-juli 2009.

SKAGEN

Frank Zobbe, indehaver af "Det bette ølhus", har haft kollegaerne fra Skagen Marineforening til ølsmagning, oplyser Villy Nielsen. 96 gæster nød godt af Frank Zobbes store viden om især belgisk øl. Smagningen afsluttedes med god underholdning og pølsebord.

Ca. 200 gæster besøgte det årlige loppemarked. Her serverede "Havfruerne" håndmadder. Det med maden er de gode til i Skagen. Åbent hus den 5. april havde så mange sultne gæster, at salget måtte stoppes på grund

Der hygges gevaldigt i en pudsepause i Frederikshavn Marinstue.

af udsolgt proviant. Sommerprogrammet indeholder udflugt til Göteborg, Sverige den 13.14. juni, midsommerfest den 19. juni og sommeraktion den 26. juli.

Bestyrelsen ønsker tillykke til Per Sloth 50 år den 5. maj. Finn Kragh Pedersen 60 år den 13. maj. Edvin Schei 85 år den 26. maj. Niels Larsen 65 år den 8. juni. Steen Østergaard 65 år den 23. juni. Per N. Vestergård 50 år den 25. juni. Kurt Leif Andersen 65 år den 7. juli. Dan Lund Pedersen 60 år den 11. juli. Anders Kruse Olsen 60 år den 17. juli og Hans Kruse Olsen 50 år den 26. juli.

FREDERIKSHAVN

Den 7 marts deltog 57 medlemmer i afdelingens seniortræf, oplyser Torben Madsen, - en rigtig hyggelig dag, hvor der blev fortalt historier og genopfrisket minder fra de unge år, siger han.

Den 26. februar var afdelingen repræsenteret under mindehøjtideligheden ved mindeankret for iskatastrofen i 1956, hvor fire orlogsgæster omkom under en redningsaktion efter fire unge, der var drevet til havs.

Den 14. marts var der igen et hold værnepligtige til orienteringsaften. Frederikshavn Marineforenings aftale med Søværnets Sergent og Grundskole indebærer fremadrettet, at ingen nuværende eller tidligere tjenestegørende i Søværnet ikke har hørt om Danmark Marineforening.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Landnæstformand
Kurt Flatau, via landskontoret,
33 15 28 86
Godthåb

DANMARKS MARINEFORENING

ASSENS

Kian Falk Thorsens

BORNHOLM

Erik Krag
Jens Lindahl Nielsen
Jimmi Korsgaard

BRØNDBY

Jan Lindegaard

EBELTOFT

Lauge Pirk Christiansen
Leif Willy Bresemann
Bent Bundgaard
Anders Thue Jørgensen
Jens Jørgen Langholm Pedersen
Alf Bjørn Olesen
Alf Møller Petersen

ESBJERG

Erik Christian Hansen
Leif Pedersen
Gunnar Præst
Tonny Ewald Jørgensen
Jens Kruse

FANØ

Jens Ejvind Svendsen
Evan Jepsen
Jørgen Kroner

FREDERIKSHAVN

Kaj Helmer Jensen
Palle Qvist
Ole Kjær Knudsen
Jørgen Larsen
Ib Thomsen

FREDERIKSVÆRK

Frank Georg Kronbach

FAABORG

Christen Christensen
Skytte

HADERSLEV

Carl-Erik Freytag
Finn Skjøtt

HALS

Keld Stjernby Nielsen
Leif Elgaard
Just Bjerregaard
Jeppesen
Jack Bent Hellmand
Ulrik Christiansen
Christian Ove Kristensen

HIRTSHALS

Kaj Niemann Larsen
Søren Peter Sulbæk
Kurt B. Jensen

HJØRRING

Mogens Brønnum
Tommy Pedersen
Jimmy Søndergaard
Nielsen

HORSENS

Lena Wohlert Abild

HØRSHOLM/ RUNGSTED

Henrik Gudmand
Morgen

ISHØJ

Per Kai Pedersen

KALUNDBORG

Palle Cornelius
Castbak
Jens Birch Wachsmuth

KGS.LYNGBY

Kurt Rosleff Pedersen
Jan Bergh
Klaus Christensen

KORSØR

Jens Ole Hansen

KØBENHAVN

Lars Jordt
Gunnar Toftgaard
Marcussen
Ken Erleben
Bo Fønss

KØGE

Gunnar Petersen
Kaj Hartvig Jensen

LEMVIG

Kai Graversen
Ove Thomsen

MORSØ

Erik Anton Sørensen

MØEN

Kenneth Meyer

NYBORG

Mogens Chr. Rørmose

NYKØBING

FALSTER

Claus Torp
Leif Gottrup
Jens Axel Aarup
Hansen

NYKØBING

SJÆLLAND

Flemming Storup

NÆSTVED

Gerhard Wellejus

ODENSE

Allan Tom Jessen

RINGKØBING/ HVIDE SANDE

Niels Vejlgård
Lars Søgaard
Leif Pedersen
Anders Tarbensen

ROSKILDE

Henning Schou
Leif Lund
Torben Wellan
Keld Christensen
Jørn B. Jensen

SKAGEN

Hans Peter Nissen
Ejner Zobbe
Lars Mose
Thomas Uggerholt
Lauritzen
Per Grønlund Christensen

SVENDBORG

Torben Axelsen
Hans Bødker
Peter Duus

VEJLE

Karen Lomholt Klejstrup
Carl Ahrenkiel
Kurt Søgaard Jacobsen

ÆRØSKØBING

Find Fredendahl
Jack Sørensen
Martin Chr. Nielsen
Bruun

AABENRAA

Keld Lund Christiansen

AALBORG

Carsten Routhe Johansen
Per Jensen
Idon Trensiggard
Hans Ørum Andersen

**MARINE-
FORENINGEN**

Medlemstal
pr. 1. maj 2009:
9.998

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00
Email: adm@soefart.dk

Læs Søfart på nettet
Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Mindeankerprisen - 25 år

Af Landssekretær Søren Konradsen

Både højtidelighed og festlighed omgav den 25. uddeling af Mindeankerprisen i marts. Prisens stifter, direktør Bendt Fogh, var tydeligt stolt over det store fremmøde i den norske ambassadørs privatbolig, næsten 100 militære og civile var mødt frem. Bendt Fogh indledte sin tale med at forsikre om, - at prisen er, og altid vil være tilknyttet Kong Haakons Kirke i København. Her et anker placeret til minde om omkomne norske søfolk.

Prisen, der hvert år tildeles en norsk og en dansk søkadet efter indstilling af deres respektive klassekammerater og søofficersskolechefer, gik i år til Åshild Lunåshaug og Kasper Munksgård. Bendt Fogh sagde blandt andet, - I har begge gode muligheder for at få en god og lang karriere i Søværnene. Både Norge og Danmark har bygget og modtager stadig nye, store højteknologiske enheder til internationale opgaver. I må derfor forvente i lange perioder at skulle gøre tjeneste under fremmede himmelstrøg.

Bendt Fogh takkede Mindeankerprisens sponsorer, Tuborgfondet og Kong Olav den V's Fond, og rundede sin tale af med at takke Den Kgl. Norske Ambassade med de skiftende ambassadører samt forsvarschefen som repræsentant for alle tidligere prisuddelere, der traditionelt har været tjenestegørende af admiralklassen.

Herefter overrakte priserne af forsvarschefen, admiral Tim Sloth Jørgensen, der ledsagede overrækkelsen med en tale, hvori admiralen blandt andet fremhævede godt kammeratskab som et væsentligt element i en søofficers gerning.

Norges ambassadør i Danmark, Jørg Willy Bronebakk, udtrykte glæde over at være vært for det storslåede arrangement, og på den norske stats vegne takkede ambassadøren Bendt Fogh for det prisværdige initiativ 25 år tilbage med løfte om, at Den Kgl. Norske Ambassade gerne er til rådighed ved også de fremtidige prisuddelinger.

Fra venstre ses ambassadør Jørg Willy Bronebakk, kadet Åshild Lunåshaug, admiral Tim Sloth Jørgensen, kadet Kasper Munksgård og Mindeankerprisens stifter Bendt Fogh.

PP DANMARK

Magasinpost UMM
ID-nr. 42452

MARINEFORENINGEN

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

AUGUST 2009 | NR. 4 | 96. ÅRGANG

**MOTORFÆRGEN "KANHAVE"
FRA SAMSØ TRAFIKKEN
RUNDER GIBRALTAR**
LÆS SIDE 6

for SØVÆRN og SØFART

TEMA
**100-ÅRET FOR
KOMMANDOHEJSNING
I DANMARKS FØRSTE UBÅD**

Fra Søkadetlærling til Søofficer

Afkontreadmiral Immanuel
B. Rodholm

Den 4. juli 1938 mødte mellem 60 og 80 forventningsfulde og nysgerrige "Herrer i Åndernes Rige", det vil sige, nybagte studenter, på Søofficersskolen, der dengang lå i Gernerisgade i Nyboder i København. Studenterne var af ca. 130 ansøgere indkaldt til en optagelsesprøve for søkadetlærlinge, som i 1938 og nogle år derefter var betegnelsen for studenter, som ønskede at påbegynde en uddannelse til søofficer. Prøverne omfattede lægeundersøgelse, som sammenholdt med eksamensbeviserne fra studentereksamen udgjorde grundlaget for antagelsen.

Der skulle antages i alt 36 lærlinge, af hvilket 24 i oktober, efter ekser-

cerskole og søgående togt, skulle fortsætte som søkadetspiranter på skolen. Det blev der også, men tallet blev et par dage senere øget til 37, idet en af ansøgerne, der var blevet kasseret på grund af lægeundersøgelsen, måtte antages, idet han mødte op med en udtalelse fra en speciallæge, som modsagde det resultat, lægen fra Søværnet var kommet med til den 4. juli. Under selve optagelsesprøven skete der det mærkelige, at da alle ansøgerne var råbt op, stod der en enkelt student tilbage. På spørgsmålet om, hvad han ville, svarede han, at han da gerne ville være søofficer. Så ville man selvfølgelig se hans ansøgning, men han havde ikke indsendt nogen. Det medførte en alvorlig verbal overhaling af den håbefulde student, men han blev alligevel underkastet en lægeundersøgelse, og da han havde medbragt sit udmærkede eksamensbevis, blev han undtagelsesvis antaget som søkadetlærling. Om det er sket på andre tidspunkter, at en person er blevet antaget uden ansøgning, ved jeg ikke. Men i dette tilfælde valgte Søofficersskolen rigtigt, idet den pågældende endte sin karriere som kontreadmiral M. E. Michelsen.

Ingen mor til af hjælpe

Efter antagelsen blev vi indkvar-

“ Men jeg kan også konstatere, at vi i dag er godt kørende, såvel hvad angår materiel som personel. Søværnet står i dag kvalitetsmæssigt milevidt over det niveau, som jeg oplevede som lærling, kadet og senere som ung officer. Og jeg er glad for den positive udvikling, der har fundet sted i de senere år. Forhåbentligt vil den fortsætte. ”

teret på kaserneskipet FYEN. Det var unægtelig en ændring fra den tilværelse, som vi var vant til. Vi skulle sove i hængekøjer, og der skulle sys navne og distinktioner på de beklædningsgenstande, vi fik udleveret. Og vor mor var der jo ikke til at hjælpe os. Uddannelsen var skrap. Navnlig roning i travaljer, og friheden var knap. Vi fik kun landlov i weekenderne, forudsat at vi ikke havde vagt. Efter eksercerskolen blev vi delt i to hold og sendt ud at sejle med ISLANDS FALK eller LOSSEN. Mit hold kom på ISLANDS FALK, som var et ældgammelt kulfyret inspektionsskib, søsat i 1906. Chefen var den navnkundige kommandørkaptajn F. H. Kjølens, og han var ikke altid menneskekærlig, for at sige det mildt. Men vi fik set en del af den omliggende verden, og undervejs også oplevet søsygens kvaler.

Derefter fulgte fire år på Søofficersskolen, der i 1939 flyttede ud på Holmen, hvor den stadig ligger, med teoretisk undervisning om vinteren og sejlads om sommeren. I 1939, da kadetterne sejlede med NIELS IUEL, oplevede vi, at også det gamle panserskib PEDER SKRAM var udrustet, og vi var meget begejstrede over at se to store skive sejle i kølvandsorden. Den 9. april 1940 var jeg delingsfører på en rekruttskole på

gamle FYEN, og der oplevede vi Danmarks hurtige kapitulation efter den tyske indmarch. Det var en deprimerende oplevelse, som gjorde et dybt indtryk på os alle.

Søofficer

Mit hold blev udnævnt til søløjtnanter II i efteråret 1942. Umiddelbart efter udnævnelsen blev jeg udkommanderet som tredjekommanderende på den gamle torpedobåd HVALROSSEN, som var bygget i 1913. Den var på 169 tons og skulle kunne opnå en topfart på 26,3 knob. Men vi nåede aldrig højere en 18, så rystede skibet også så stærkt, at man kunne frygte, at den ville falde fra hinanden. Som følge af den tyske besættelse, foregik sejladsen med HVALROSSEN næsten udelukkende i Isefjorden (populært kaldet "Kravlegården"), som var et af de tre øvelsesområder, som vi ifølge tyske direktiver måtte benytte.

Fra foråret 1943 gjorde jeg tjeneste som 10. kommanderende på NIELS IUEL. Også her foregik sejladsen i Isefjorden. Her oplevede jeg den 29. august, hvor det efter en kort kamp med det tyske luftvåben ikke engang lykkedes os at sprænge skibet i luften. Bomben virkede ikke. Det var under det tyske bombardement et chok for mig at se, at skibet led store ska-

TEL. & FAX: +45 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

**DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATUREORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER**

DK-1054 KØBENHAVN K
PEDER SKRAMS GADE 3
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAND.DK

der, selv om ingen af bomberne traf. NIELS IUDEL var et uheldigt resultat af politisk indblanding, da skibet blev bygget færdigt efter afslutningen på 1. Verdenskrig. Efter løsladelsen fra den tyske internering blev jeg sendt til Sverige for at deltage i oprettelsen af "Den Danske Brigade" og kom hjem med denne den 5. maj 1945. Mine forhåbninger var store. Hans Hedtoft sagde jo, at vi aldrig mere skulle have en 9. april, og det måtte da betyde, at vi nu skulle have et ordentligt forsvar. Men det skete bare ikke. Det politiske slagsmål om forsvaret, som havde ødelagt det i 1932, selv om der skete små forbedringer i 1937, fortsatte med fuld styrke efter krigens afslutning. Og selv om vi (noget nølende) gik ind i NATO, da alliancen blev dannet, var der generelt ikke nogen positiv stemning for forsvaret i politiske kredse, og vi blev udsat for hård kritik fra vore allierede. Jeg oplevede at deltage i et NATO-møde i Paris i 1952, hvor vi efter bedste evne måtte søge at forsvare Danmarks manglende udbygning af forsvaret. Vi forklarede, at et politisk parti ikke ville gå med til forøgede forsvarsudgifter, hvorefter en

amerikansk officer med undren i stemmen spurgte: "Men er de da ikke danskere?"

Det gik ikke meget bedre i årene derefter, selv om vi nu og da fik nyt materiel. Så sent som i halvfjerdserne blev det fra et politisk parti fremsat et forslag om nedskæring af forsvaret, som blandt andet i praksis ville have betydet, at flåden blev omdannet til en slags søpoliti. Forslaget blev heldigvis ikke vedtaget, og siden er det gået fremad. Hvis man skal nævne en enkelt skalsættende begivenhed, som symboliserer den danske ændring i forsvarspolitikken, må det nok være korvettens OLFERT FISCHER's afsejling til Golfen den 12. september 1990 for at deltage i blokaden af Irak. Derefter har Danmark som bekendt deltaget i flere internationale aktioner, desværre også med tab af menneskeliv.

Status

Skal jeg gøre status for min tid i Søværnet, må den nok blive, at der ikke var meget at prale af, rent kvalitetsmæssigt, da jeg kom ind i 1938. Men som naive studenter var vi bare ikke helt

klar over, hvor dårligt, det stod til. Og den tyske besættelse ødelagde praktisk talt al det lidet, vi havde. Opbygningen efter krigen gik meget langsomt med adskillige forsøg fra politisk side på at ødelægge det, vi var nået frem til. Men jeg kan også konstatere, at vi i dag er godt kørende, såvel

hvad angår materiel som personel. Søværnet står i dag kvalitetsmæssigt milevidt over det niveau, som jeg oplevede som lærling, kadet og senere som ung officer. Og jeg er glad for den positive udvikling, der har fundet sted i de senere år. Forhåbentligt vil den fortsætte.

FAKTA

Kontreadmiral Immanuel Benedict Rodholm, er født den 28. marts 1921 i Danevang, Texas, USA. Kom med forældrene hjem til Danmark i 1923. Efter studentereksamen fra Aabenraa Statsskole, blev han den 4. juli 1938 antaget som søkadetlærling.

15. september 1942:	Søløjtnant II
1. oktober 1943:	Søløjtnant I (Udnævnt efter krigen med tilbagevirkende kraft)
1. oktober 1947:	Kaptajn
1. november 1951:	Orlogskaptajn
1. juni 1961:	Kommandørkaptajn
16. august 1965:	Midlertidig kommandør
1. september 1967:	Kommandør
1. november 1974:	Kontreadmiral
1. april 1986:	Afsked

Kontreadmiral Immanuel Benedict Rodholms første officerskommando var som 3. kommanderende på torpedobåden HVALROSSEN. Efter 25 udstationeringer og chefposter var I. B. Rodholms sidste post, Deputy Assistant Chief of Staff, Logistic and Armaments Division i SHAPE, Belgien. Ud over 25 udkommandoer har I. B. Rodholm siddet i 16 sømilitære råd, nævnt og Styrekomiteer m. v. Kontreadmiralen har ligeledes modtaget en række dekorationer og medaljer for sin tjeneste i Søværnet og NATO m.v.

LEDER

Bagefter ved vi så meget

Efter sendemandsmøderne har der de seneste år her i bladet været en række mere eller mindre konstruktive debatindlæg om afviklingen og tilrettelægningsen af arrangementet. I år er det i øvrigt et yderst konstruktivt indlæg med fremadrettet perspektiv fra Brøndby Marineforening

Men selv om disse indlæg er positivt ment, vil kritik, uanset hvor konstruktiv den er, altid sære de mange Marineforeningskollegaer der har brugt megen tid og energi på at arrangere Sendemandsmødet.

På nuværende står afdelingerne ikke just i kø for at få tildelt det ellers prestigefyldte arrangement. Det kan måske skyldtes en latent frygt for efterfølgende kritik.

Herfra er der stor respekt til de afdelinger der, tidligere og fremover, lægger by og kræfter til for at skabe optimale rammer for tilrettelægningsen af Danmarks Marineforenings øverste myndighed - Sendemandsmødet.

Morten

PERSONALIA

Fra den 9. maj 2009 at regne er efternævnte benådet med kommandørkorset af Dannebrogordenen: Kommandør Jan Torben Leisborch samt kommandør Per Frank Hansen. Ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen: Kommandørkaptajn Hans Henrik Hoegh, kommandør Henrik Ryberg og kommandørkaptajn Torben Claus Dahl.

Ridderkorset af Dannebrogordenen: Kommandørkaptajn Jan Fischer Stripp samt orlogskaptajn Lars Gabel. Afdelingschef i A. P. Møller-Mærsk Torben Petterson, er den 15. maj 2009 tildelt Den Kongelige Belønningsmedalje af 1. grad. Kommandør Jens Walther blev 30. juni 2009 udnævnt til chef for Marinehjemmeværnet.

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 · fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkasten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsbologichef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august,
oktober, december.
Oplag dette nummer: 11.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 – Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: lm@pn1.dk

Medlem af Tilmeldt **FMK** DS

Forside: Motorfærger "Kanhavn" fra Samsø
Trafikken runder Gibraltar klippen på
forlægningen hjem til Samsø.
(Foto: Seniorkaptajn Ulrik Jessen)

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

FREJA kom i havn

Patruljefartøjet P521 FREJA i DIANA-klassen blev i maj adopteret af Faaborg - Midtfyn Kommune. Faaborg Kanonerlaug bød med kanonsalut det nye adoptionsskib velkommen til Faaborg. Marinehjemmeværnets Flotille 243 og Faaborg Marineforening deltog aktivt i

festivitassen i forbindelse med adoptionsfestlighederne.

FREJA afløser P551 HAJEN fra FLYVEFLYSKEN-klassen, der efter udfasningen fra Søværnet blev solgt til Litauen.

Faaborg-Midtfyn Kommunes nye adoptionsfartøj P 521 FREJA på vej gennem havnehullet til Faaborg Havn. (Foto: Kurt Hardt)

Marinehjemmeværnet til venskabsfest i Norge

MHV 807 JUPITER transporterede medio juni kommunale politikere fra Nykøbing Mors til Flekkefjord i Sør-Norge

Vindstyrke 6 med 10 til 13 sekundmeter vind fra nordvest var ved at tage det gode humør fra deportationen fra Morsø Kommune, der i juni brugte Marinehjemmeværnets enhed MHV 807 JUPITER som transportør fra Limfjordsøen til Flekkefjord i Norge. Årsagen til transportopgaven var et venskabsbyarrangement for en række nordiske byer, der i år afholdtes i den sydnorske havneby.

I spidsen for den danske kommunaldelegation stod Morsø Kommunes borgmester Egon

Pleidrup Poulsen. Dagbladet Morsø Folkeblad skriver, at den søstærke borgmester ikke fik søsyge under den 15 timer lange rejse ud i og over Skagerrak. Ifølge avisen var det straks mere kompliceret for resten af gæstesejlerne, der på avisens foto fra havnen i Flekkefjord ser ualmindeligt tilfredse ud med igen at få fast grund under fødderne.

Marinehjemmeværnet har tidligere sendt MHV 807 JUPITER fra Marinehjemmeværnsflotille 121 Hanstholm op i norske farvande med Morsø kommunalpolitikere som gæstesejlere. Arrangementet bruges dels til almindelig sejladsstræning for besætningen og dels til at promovere Marinehjemmeværnet.

Ny Marinehjemmeværnsinspektør

Kommandør Jens Walther blev 30. juni 2009 udnævnt til chef for Marinehjemmeværnet

Kommandør Jens Walther er 53 år gammel og har været ansat i Forsvaret siden 1975. En meget stor del af tiden har han tilbragt i det operative miljø på havet. Han har været skibschef i missilbåde af WILLEMOES-klassen, korvetter af NIELS JUEL-klassen og inspektionsskibe af THETIS-klassen og forrettet stabstjeneste i Forsvarskommandoen, Forsvarets Efterretningstjeneste og i NATOs hovedkvarter i Bruxelles. Siden foråret 2007 har kommandør Jens Walther været chef for 1. Eskadre, og inden da

Kommandør Jens Walther blev 30. juni 2009 Marinehjemmeværnsinspektør.

var han chef for Søværnets Våbenkursus på Sjællands Odde.

Som bekendt omfatter 1. Eskadre blandt andet de af Søværnets skibe, der varetager de nationale, maritime myndighedsopgaver i Nordatlanten og i syddanske farvande, herunder: Farvandsovervågning, suverænitetshævdelse, fiskeriinspektion, søopmåling, søredning og den maritime miljøindsats. Mange af disse opgaver hænger naturligt sammen med de opgaver, Marinehjemmeværnet varetager, så kommandør Jens Walther ser stillingen som chef 1. Eskadrestilling som en ideel baggrund for sin nye tjeneste som Marinehjemmeværnsinspektør.

HANDELS - OG FISKERIFLÅDEN

Fjerdeældste medlem af den jyske "Højsøflåde" rundede 100 år

Fredag den 15. maj var det 100 år siden "Hejren" blev optaget i rederlisten i Silkeborg

Silkeborg Avis (nu Midtjyllands Avis) betegnede i 1909 "Hejren" som et luksusskib af rang, - udstyret med cisterne til drikkevand, dampspil og telegraf, hvidlakeret kahyt med polstrede sæder med lyseblåt, mønstret stof, små borde med messinghængelamper samt toiletter til både damer og herrer, skrev avisen dagen efter, at frk. Inger Tortzen knuste den obligatoriske flaske champagne mod det nye dampskibsstævn og døbte det "Hejren".

Selv om "Hejren" har rundet de 100 år, er det dog kun den fjerdeældste enhed i flåden. "Hjejlen" er fra 1861. "Ternen" fra 1896 mens "Turisten" er fra 1903.

Løbende ombygninger

"Hejren" har gennem de 100 år fået foretaget flere ansigtsløftninger. Største ændring var i vinteren 1967-1968 hvor skibets to af hinanden uafhængige høj- og lavtryksmaskiner på tilsammen 75 HK blev skrottet og udskiftet med to Mercedes dieselmaskiner på tilsammen 240 HK. Seneste ombygning foregik i 2008.

Turbåden "Hejren" i hjemhavnen Silkeborg. (Foto: Pressefotograf Torben Heiberg, Midtjyllands Avis)

Blokhus redningsstation rekonstrueres

Lokale entusiaster og Jammerbugt Kommune bag opførelse af ny redningsstation

Et krav fra den tyske militærmagt om fri skudlinje for en af de store vestvendte kanoner ved Blokhus førte i 1944 til nedrivningen af byens redningsstation. Selv om den lokale restauratør Severing Svenningsen med en fugtig frokost forsøgte at ændre den tyske kommandant Lampes planer, blev huset fjernet.

Her 65 år efter er forberedelserne til nybygge-

riet i fuld gang. En 0 kroners grundejeaftale over 99 år med Jammerbugt Kommune samt økonomiske støtte fra Inge og Asker Larsens Fond gør det muligt at skaffe det nødvendige grundlag for projektet. Redningsstationen bygges på et areal ved Turistkontoret.

Et hus for mænd af ære

Den oprindelige station var funktionsklar i 1852. Besætningen i Det Nørrejske Redningsvæsen – en bådsformand, 12 bådsmand samt fire i reserve, alle aflønnet med 4 mark

pr. øvelsesdag og otte mark ved redningsforsøg blev af samtiden betragtet som "mænd af ære". At man var stor og stærk, og kunne tage en tørn ved åreerne ofte under barske vejrforhold, gav folkene en særlig status. I perioden 1852 til nedrivningen i 1944 registrerede Det Nørrejske Redningsvæsen i alt 118 redninger af skibsbrudne søfolk. (Kilde: Pamfletten "Blokhus får sin stolthed tilbage").

Så fik Samsø Trafikken deres nye skib hjem

Efter måneders forsinkelse ankom M/F "Kanhave" mandag den 22. juni 2009 til Hou Færgehavn

Forlægningen fra byggeværftet i Perama i nærheden af den græske hovedstad Athen og Athens havneby Piræus tog 12 dage, oplyser seniorkaptajn Ulrik Jessen, der var føre af skibet på hjemrejsen.

Turen hjem til Danmark var på 3.419 sømil og blev gennemført med en gennemsnitsfart på 13,8 knob. Undervejs blev der gjort stop ved Gibraltar for at toppe brændstoftankene op, inden turen ud i Atlanten. Besætningen var på seks mand samt et antal overtallige besætningsmedlemmer. Tretten mand i alt gjorde turen hjem. – Vejret enroute var perfekt til forlægning af et skib, der er bygget til at skulle sejle indenskærs imellem Hou på den jyske østkyst og Sælvig på Samsø. "Kanhave" klarede turen flot og til rederiets store tilfredshed, siger Ulrik Jessen.

"Kanhave" i modsø ud for Portugal.

Efter flere måneders forsinkelse kunne motorfærgeren "Kanhave" forlade Piræus.

FAKTA

Nordic Ferry Services A/S er hovedselskabet i et nyt dansk indenrigs færgerederi, der på nuværende driver.

- Samsø Trafikken: Hou-Sælvig og Koldby Kaas-Kalundborg.
- Als Trafikken: Bøjden-Fynshav.
- Fanø Trafikken: Nordby-Esbjerg.
- Langelands Trafikken: Spotsbjerg-Taars.
- Bornholms Trafikken: Rønne-Ystad, Rønne-Køge og Rønne-Sassnitz.

Nordjyske NATO-delegerede

Af Pernille Kroer, Søværnets Operative Kommando

En håndfuld flådeofficerer fra Søværnets Taktik Kursus i Frederikshavn repræsenterer Danmark, når NATOs medlemslande beslutter retningslinjerne for maritime procedurer i NATO-regi.

Hvert år i januar pakker en delegation af fire til fem flådeofficerer kufferten i Frederikshavn for at rejse til NATOs arbejdsgruppemøde for maritime operationer. I NATO-sproget forkortet til MAROPS working group.

I det to uger lange møde deltager omkring 120 delegerede fra NATO-pagtens 28 nationer. Formålet med mødet er at diskutere og vedtage ændringer til NATOs procedurer for maritime operationer.

Bygger på erfaringer

Langt de fleste procedurer udsendes som publikationer på en CD-rom til medlemsnationerne. I trykt form, ville hver publikation fylde en tyk A4-mappe. Alle publikationerne skal revideres hvert andet år.

Orlogskaptajn Per Ring Henriksen, der er chef for udviklingssektionen ved Søværnets Taktikkursus forklarer:

”Procedurerne har eksisteret og er udbygget, siden NATO blev etableret i 1949. De bygger i høj grad på de erfaringer, vi gør os, når vi deltager i NATO-operationer eller øvelser. Her skal vi følge procedurerne, og virker de uhensigtsmæssige, kan vi foreslå, at de bliver ændret”, siger Per Ring Henriksen. Som en del af sit job er han koordinator i relation til NATO MAROPS-procedurerne. Det tager godt en tredjedel af hans arbejdstid. Særligt er der pres på i månederne op til MAROPS-mødet i januar, hvor alle ændringsforslagene skal vurderes.

Indflydelse

Ændringsforslagene bliver vedtaget på demokratisk vis på MAROPS-mødet. Og selv om Danmark, sammenlignet med andre NATO-lande, er en lille nation, synes Per Ring Henriksen alligevel, at der bliver lyttet til de danske argumenter:

”Vi har en god mulighed for at få indflydelse

Orlogskaptajn Per Ring Henriksen.

på den måde, vi gør det på i NATO. Blandt andet fordi vi er gode til at tale engelsk, og fordi vi altid er godt forberedte og er gode til at argumentere”.

Under Den Kolde Krig blev der særligt lyttet til Danmarks erfaringer med at operere med hurtige torpedobåde i snævre farvande, mens de store nationer i højere grad havde fokus på operationer i åbent hav. Imidlertid har det stigende problem med pirateri igen flyttet fokus, nu til force protection (beskyttelse af styrker og enheder, særligt ved havneanløb) og til bekæmpelse af pirater. Her forventer Per Ring Henriksen, at Danmark kan bidrage til NATO med væsentlige erfaringer fra ABSALONs otte måneder lange indsættelse i Aden-Bugten i efteråret 2008 og foråret 2009.

NATO-kasketten

MAROPS-arbejdsgruppen er inddelt i fire paneler: styregruppe - krigsførelse under vand - krigsførelse over vand - kommunikation

Danmark deltager i alle paneler og deler tillige formandsposten for kommunikationspanelet med Norge. Det betyder, at Per Ring Henriksen er formand hvert andet år. Det er en spændende udfordring:

”Som formand repræsenterer jeg jo ikke Danmark alene. Jeg har NATO-kasketten på

og skal forsøge at få det bedste ud af det for NATO”, forklarer Per Ring Henriksen.

De danske repræsentanter ved NATO MAROPS-møder består af Per Ring Henriksen og af chefen for Søværnets Taktikkursus, som sidder i MAROPS-styregruppen. Desuden deltager skolens faggrupeledere i de respektive paneler. De kender alle de taktiske NATO MAROPS-procedurer til mindste detalje:

”Vi har fat i publikationerne hver dag. Vi bruger dem jo i undervisningen”, fastslår Per Ring Henriksen.

FAKTA

NATO-landene

Liste over natolande
(Kan vi bruge listen fra vedhæftede artikel??)

NATO-arbejdsgrupper

Søværnets Taktik Kursus deltager i fire militær-maritime arbejdsgrupper i NATO:

- MAROPS (Maritime Operations)
- MCCIS (Maritime Command Control and Information System)
- NSWG (NATO Shipping Working Group, som drejer sig om samarbejde med civil skibsfart)
- HOSTAC (Helicopter Operations from Ships Other Than Aircraft Carriers)

I elementernes vold

Sejladsinformation er vigtig, når man skal være en vinder

Af Peter Nygaard Hansen

Kapsejladsen Classic Fyn Rundt blev afholdt i dagene 5. til 7. juni i år. Det er altid festligt, når så mange mennesker med samme interesse er samlet, og at der bliver afholdt fælles midt-dage og andre former for samvær. Det er dog også ramme alvor, fordi en kapsejlad både kræver viden og udholdenhed. Classic Fyn Rundt er Danmarks ældste kapsejlad, hvori både professionelle og amatører deltager. Det er en kapsejlad, der er blevet afholdt siden 1934. Den startede i år, som i foregående år, ved Kerteminde.

135 både skulle gå fra start fredag den 7. om formiddagen. Inden starten havde hver båd af kapsejladsbureauet fået en pose, som foruden startpapirer rummede prognoser for strøm og vind fra Farvandsvæsenets hjemmeside. Prognoserne dækkede farvandene omkring Fyn og rakte frem til lørdag morgen. Fredag morgen, inden starten gik, kunne kapsejlerne besøge Farvandsvæsenets stand ved Kerteminde Sejlklubs kontor og få en helt frisk version af prognoserne, som rakte helt frem til søndag morgen, hvor alle både helst skulle være i havn igen. Og det tilbud benyttede de fleste sig af.

På Farvandsvæsenets stand kunne sejlerne

allerede fra torsdag eftermiddag studere prognoserne i detaljer på en storskærm, som var stillet ind på www.frv.dk. De kunne få en snak med en af Farvandsvæsenets oceanografer om prognoserne og hjemmesidens muligheder.

Prognoserne varslede sydgående strøm og vind fra nord i timerne efter start. Det betød både strøm og vind i ryggen, fordi løbsledelsen valgte at sende sejlerne af sted med Fyn om styrbord. Men det fik sejlerne først at vide fredag morgen. "Det er kanon – eller er det?" var en kapsejlers bemærkning, da han hørte, at de skulle sejle rundt med uret. De fleste starter har været modsat.

Op med spileren og så dernedad mod broen. Alle både kom godt fra start. Efter starten pakkede Farvandsvæsenet sin stand sammen. Nu måtte kapsejlerne klare sig selv.

På Farvandsvæsenets stand i et telt ved Kerteminde Sejlklubs kontor kigger kapsejlerne ind. De vil studere de seneste prognoser for strøm og vind på www.frv.dk og snakke strategi med deres medsejlerne. I dette tilfælde kan sejlerne selv klikke sig frem, så oceanografen fra Farvandsvæsenet (bagest t.v.) behøver ikke at røre musen.

FAKTA

Prognoser på Farvandsvæsenets hjemmeside:

655 000 besøg på et år

Farvandsvæsenets hjemmeside (www.frv.dk) er meget besøgt. Det er velkendt blandt sejlerne, at hjemmesidens prognoser har høj kvalitet og præsenterer prognoserne på en måde som gør det nemt for sejlerne. Sidste år (2008) besøgte omkring 655.000 siden. Prognoserne dækker vind, strøm, bølger, vandstand, havtemperatur og saltholdighed.

På et GIS-lignende skærmbillede kan brugeren klikke oplysninger til og fra for at skabe netop det billede som passer hans behov bedst. Farvandsvæsenet bruger avancerede matematiske modeller til at beregne prognoserne. Beregningerne sker fire gange i døgnet og prognoserne fra en beregning gælder for de næste 48 timer. Vindprognoserne stammer fra Danmarks Meteorologiske Institut og præsenteres med deres tilladelse.

LANDSKONTORET/LANDBESTYRELSEN

Landsformand Jens Ole Løje Jensen har valgt, gennem dette åbne brev, at orienterer alle medlemmer af Danmarks Marineforening om foreningens engagement i forbindelse med Søværnets jubilæumsarrangementer i 500 året for Flådens etablering.....

Søværnets 500-års jubilæum og Marineforeningen

Kære marineforeningskammerater

Som det vil være mange af jer bekendt, fejrer Søværnet til næste år 500-året for Flådens oprettelse. Allerede for to år siden bad Forsvarschefen, admiral Tim Sloth Jørgensen, om Marineforeningens støtte til synliggørelse af Søværnet i forbindelse med jubilæet, og lands-

bestyrelsen gav Forsvarschefen håndslag på at bakke op omkring Søværnets arrangementer.

I begyndelsen af i år etablerede Søværnet en projektgruppe under ledelse af kontreadmiral Niels Mejdal, til at forestå planlægningen af jubilæet. Denne gruppe består af Søværnets

myndighedschefer og heri indgår også Marineforeningen, hvorved Søværnet tilkender, at foreningen er en vigtig medspiller i planlægning og afvikling af dette jubilæum. Søværnet forventer derfor en aktiv og helhjerteret indsats fra Danmarks Marineforening, dens 78 afdelinger og alle jer 10.000 medlemmer.

På årets sendemandsmøde i Viborg orienterede jeg om allerede iværksatte tiltag, bogudgivelser, flådebesøg, TV-udsendelser, hjemmeside mv. og gennemgik de opgaver, som Marineforeningen har taget ansvar for.

Fra landsbestyrelsen har vi tilskrevet alle afdelinger om de planlagte aktiviteter. Men for at tilsi- k- re at også alle I medlemmer ved, hvad der skal foregå, så I kan forberede jer på det kommende arbejde, får I denne orientering/opfordring. Foruden enkeltarrangementer som adoptionsbesøg, kranse- lægninger mv. er der især to opgaver, som påhviler alle afdelinger.

Søværnets Rejseudstilling

Den primære opgave for afdelingerne er, at denne rejseudstilling gennem hele 2010 bliver præsenteret for et så bredt udsnit af befolkningen som overhovedet muligt. Her er netop Marineforeningen med vore 78 lokale afdelinger fordelt rundt om i landet "skræddersyet" til denne opgave.

I januar 2010 vil hvert distriktsvalgt landsbestyrelsesmedlem, fra Søværnet, modtage et sæt bestående af 4 "roll-ups" d. v. s. fritstående plancher med beskrivelse af Søværnets fortid samt nuværende nationale og internationale opgaver, og det er jeres landsbestyrelsesmed-

lem, der sammen med distriktets afdelinger, har ansvaret for, at Søværnet får den optimale synliggørelse i jeres område.

Det er vigtigt, at rejseudstillingen straks fra begyndelsen af 2010 bliver opstillet rundt om i distriktets byer. Distriktets afdelinger skal derfor forinden have udarbejdet en samlet og nøjagtig plan for, hvor og hvornår udstillingen skal placeres. De enkelte afdelinger skal derfor kontakte byens pengeinstitutter, uddannelsesinstitutter, kommunen, biblioteker, museer og lignende, hvor rejseudstillingen med fordel kan placeres, og træffe aftale om placering af udstillingen.

Lokale udstillinger og initiativer

Her er det vigtigt, at afdelingerne i samarbejde med byen, lokale museer og lignende får etableret en udstilling om Flådens betydning for netop jeres lokale område. Det være sig særlige begivenheder i Flådens historie, der har fundet sted i området, mindesmærker for markante flådepersoner, stationering af kanonbåde og etablering af kystbatterier og skanser under Englandskrigen 1807-14 samt andre forhold med relation til den danske flåde gennem de 500 år. Her er det kun fantasien der sætter grænser for de aktiviteter den enkelte forening kan iværksætte, herunder åbne foredrag i jeres lokale marinestue mv. og husk

også at orientere om Søværnets nye internationale opgaver.

Nogle afdelinger har allerede oprettet lokale "SVN 500 år" arbejdsgrupper til at forestå planlægningen af afdelingens aktiviteter i lokalområdet. Et tiltag som jeg stærkt skal opfordre alle afdelinger til at følge. Og husk: **Det er ikke den enkelte afdelingsformand, der skal udføre alt arbejde selv, her er der arbejde til alle jer kreative medlemmer.**

Jeg har stor tillid til, at alle I medlemmer af Danmarks Marineforening vil medvirke aktivt til løsning af disse opgaver ud fra vort formål

"at styrke nationens interesse for Søværn og søfart".

Jeg er endvidere overbevist om, at jeres aktive medvirken i Søværnets 500-års jubilæum vil være en opgave, som yderligere vil styrke kammeratskabet og sammenholdet blandt jer, og samtidig gøre jeres afdeling mere kendt i lokalområdet, med deraf større mulighed for at tiltrække nye "gamle" orlogsgæster.

Med kammeratlig hilsen
J. O. LØJE JENSEN
Landsformand

Julemærket 2009

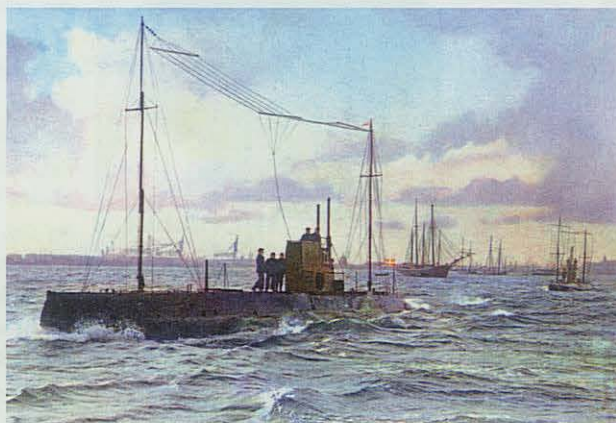
Temaet for Marineforeningens julemærke 2009 er Danmarks Ubådsvåben

Ubådene DYKKEREN (1919-1917), DELFINEN (1961-1983) og SÆLEN (1990-2004) er motiver på årets julemærkeserie fra Danmark Marineforening.

Mærkerne sælges, som de øvrige udgivesesår, i en smuk omslagsmappe, hvor kontreadmiral Niels Mejdal har skrevet specifikt om de tre enheder samtidig med, at han kort beskriver Ubådsvåbnets danske historie. Fra den kontroversielle begyndelse i slutningen af 1800-tallet over anskaffelsen af Danmarks første ubåd - DYKKEREN i 1909, (Læs TEMA siderne, red.) til den politiske beslutning der i 2004 sendte ubådene ud af den danske flåde. I den periode ubådene var en fast del af det danske søforsvar havde mellem 6.- og 7.000 personer kortere eller længere tjenestetider ombord.

Julemærkerne kan købes gennem lokalafdelingerne.

JULEN 2009

MARINE
FORENINGEN

National Flagdag 5. september

Af landsnæstformand Kurt Flatau

Som det vil være bekendt, er der nu etableret en årlig officiel flagdag til minde om det danske personel, der er udsendt af det officielle Danmark og som aktivt har gjort tjeneste i de fredsskabende og fredsbevarende operationer ude omkring i verden.

Også Marineforeningen – som en forsvarsspolitiv forening – skal være med til at markere

denne dag.

Derfor skal vi opfordre afdelingerne til aktivt at markere sig på dagen. Det kan være i forbindelse med det lokale samvirke, arrangementer tilrettelagt af lokale garnisonskommandanter, byens arrangement eller selvstændige arrangementer, hvor den lokale Marineforening tager initiativ.

Ligeledes skal vi opfordre afdelingerne til at hejse Dannebrog udenfor deres marinestuer,

og samtidig opfordres medlemmerne til at hejse flaget på deres private flagstænger, således at vi viser vore kammerater i det danske forsvar vor dybe respekt og anerkendelse.

DEBAT

Alternativt Sendemandsfest i Viborg

Kære Viborg - her nogle uger efter veloverstået Sendemandsmøde i Jeres vidunderlige og gæstfrie by, sidder vi nu alligevel tilbage med en undren og nogle spørgsmål, som vi så gerne ville finde svaret på.

Lad os starte med kammeratskabsaften, der blev afholdt i Tinghallen, Vi medgiver, at der var gjort rigtig meget for at gøre stedet så hyggeligt som muligt og maden var solid, rigtig god og der var nok af den. Her hører vores

gøre under de forhold vi nu engang har. Vi har set mange løsninger på pladsmangel, her er det kun fantasien der sætter grænsen for, hvad der kan lade sig gøre. Vi indrømmer det kræver planlægning, Manpower og masser af tid - og så gør det bestemt ikke noget vi sidder eller står lidt tæt, det hører med til kammeratskabet. Og så må vi ikke glemme den danske sang, vi skal holde vores sang traditioner i hævd og det giver en kammeratskabsaften så rig mulighed for.

Så oprandt lørdagen med march igennem den smukke by - troede vi. I stedet blev der afholdt en adoptionsseance, fint nok! Da nu ikke Viborg har en "rigtig" havn, så må en lufthavn være næstbedst og Søværnets Helikoptertjeneste en original adoptions enhed, så tillykke med det. Men vi havde da ikke behøvet at stå der på Paradepladsen i mere end en time og vente på de to helikoptere - for derefter at gå 250 meter efter et middelmådigt tamburkorps - sidstnævnte er dog ikke Viborgs skyld. Med lidt planlægning, kunne dette være gjort meget bedre. Hvis ventetiden ikke kunne mindskes, ville det have gjort godt, med mulighed for at kunne købe nogle drikkevarer.

Det må være muligt at finde en blandt lokalafdelingens medlemmer, der kan kommandere et geled og marcherer en kolonne, så ikke Landsnæstformanden skal træde til. Denne forestilling på Paradepladsen, blev simpelt hen ikke løst godt nok.

PS: Dame turen var rigtig god. Flot rundvisning i den imponerende domkirke, samt en skøn tur i den flotte natur omkring Viborg - begge steder med

**Effekter fra
Marineforeningens
slopkiste**

SWEATSHIRT.
Marineblå str. 48/S-60/4XL.
50 % bomuld og 50 %
polyester med kendingstegnet
broderet i gylden og rød
silkeetråd.

WINDBREAKER.
Marineblå str. 50/M-56/2XL.
100 % nylon med kendingstegnet
på brystet samt lynlås og hætte
i kraven.

Varene kan ses på www.marineforeningen.dk
under Landskontoret – varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

gode guider - Dejlig forplejning - Et rigtig fint arrangement. Med venlig hilsen, Brøndby's damer.

Selve sendemandsmødet kan der ikke siges noget på.

Ved selve gallaaftenen var maden perfekt, smagte godt og der var, som om fredagen, nok af den. Band og kor var OK, men så er der heller ikke mere at sige om det arrangement - det virkede ikke som om, der var lagt sjæl

i arrangementet, men at det var nogen med ringe kendskab til Marineforeningens traditioner, der havde hældt det ud af ærmet. Hvor var talen til damerne, talen til flaget, talen for kammeratskabet, gud konge og fædreland - besætningen har ordet, alle sangene og sådan kunne vi blive ved.

Filmen kan ikke spoles tilbage men lad dette års sendemandsmøde stå som afprøvning af et alternativt koncept, men vejlet og fundet for

let. Lad os så i fremtiden vende tilbage til det koncept, der med så stor succes er velafprøvet og som har givet vores hustruer og os selv en masse mindeværdige oplevelser. Vi glæder os rigtig meget til Sendemandsmødet i Faaborg - håber også alle andre afdelinger gør det og samtidig bakker op og deltager i så mange af tilbuddene som muligt.

*Med kammeratlig hilsen Sendemændene
fra Brøndby*

Odense får nyt adoptionsskib

Afdelingsformand Lasse Pedersen Odense Marineforening er kontaktperson i adoptionsfasen

Det var med stor glæde, at Borgmester Jan Boye for nylig modtog endeligt tilsgået om at Odense Kommune kan adop-

tere søværnets nye fregat PETER WILLEMOES af IVER HUITFELDT-klassen.

PETER WILLEMOES er endnu ikke færdigbygget, men kølen til fregatten blev lagt den 12. marts i år på Odense Stålskiftsværft og skibet forventes sejl- og adoptionsklart i 2012.

Når Odense Kommune adopterer PETER WILLEMOES bliver Odense hjemby for SKIBET, der får en helt særlig tilknytning til byen.

Odense Kommune har tidligere været adoptant for inspektionsskibet VÆDDEREN.

33 deltog i Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" og fagbladet Søfarts tyvende læserejse. Destinationen var området Berchtesgaden i delstaten Bayern samt den Østrigske grænseby Branau am Main. Læserejserne har i flere år haft de sømilitære forhold fra 2. Verdenskrig som omdrejningspunkt. På den baggrund var det nærliggende at afrunde dette tema med besøg i det område af Tyskland, hvor den tyske nazi ledelse havde sin højborg fra primo 1920'erne til den dramatiske afslutning i maj 1945. Gruppen er her fotograferet under forlægning hjem til Danmark ved Elbens sydlige bred vest for Hamburg.

De danske ubåde er en saga blot. Men frem til 2004 var ubådene en markant og kontroversiel våbenart i Søværnet. I forbindelse med 100 året for kommandohejsningen på Danmarks første ubåd har redaktionen bedt direktør for Naval Team Denmark, kontreadmiral (p) og tidligere ubådsmand, Niels Mejdal om at skrive historien om ubådernes svære debut i den danske Flåde.

100-ÅRET

for kommandohejsning i Danmarks første ubåd - DYKKEREN

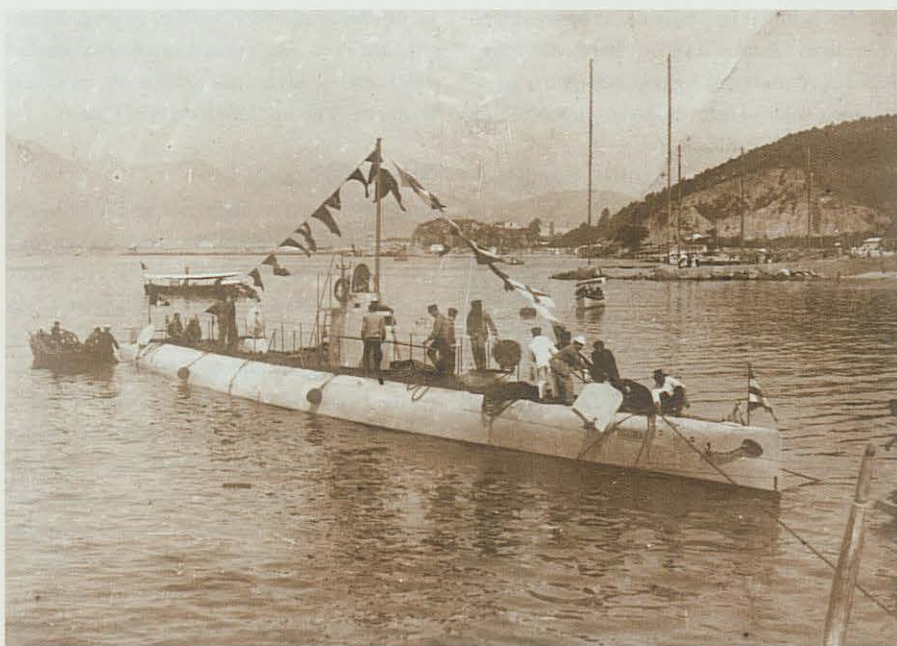
En svær fødsel

Den 5. oktober 1909 kunne der hejses kommando i Flådens nyskabelse – ubåden DYKKEREN. Forud var gået en lang og pinefuld periode. En periode, hvor saglighed måtte vige for traditioner og følelser. En politisk strid, men også en strid internt i søværnet, hvor de yngre officerer med deres "la jeune école" kom i opposition til det etablerede. Tilhængerne af "la jeune école" mente, at i en krig var hovedmålet ikke fjendens krigsskibe, men derimod hans handelsflåde. Flåden skulle derfor bestå af torpedobåde og især af ubåde til landets forsvar samt krydsere til angreb på fjendens handelsskibe. Panserskibenes tid ville dermed være forbi!

Ret eller uret. De etablerede bestemte og kun ved, at premiereløjtnant Hugo Aarestrup sammen med andre yngre ubådstillængere kunne overbevise den siddende forsvarskommission, finansudvalget og de politiske partier, lykkedes det at vinde forståelse for, at Danmark langt om længe skulle have en ubåd – på forsøgsbasis naturligvis og selvfølgelig uden ekstra bevilling. Heldigvis indbragte salget i 1907 af udrangerede skibe mere end, hvad det kostede at bygge marinekasernen

Georg William Hovgaard. Udnævnt til sekondløjtnant med Gerners Medalje 1. januar 1881. Søgt afsked i bitterhed 9. februar 1904. Efterfølgende Ridder og Kommandør af Dannebrogordenen. Her fotograferet som premiereløjtnant. (Foto: Marinens Bibliotek)

DYKKEREN umiddelbart efter søsætningen i La Spezia den 18. juli 1909.
(Foto: Marinens Bibliotek)

på Nyholm. I stor forbrødring besluttedes det, at de overskydende midler skulle bruges til at anskaffe Danmarks første ubåd. Lov af 13. marts 1908 gav rammerne, og Aarestrup brugte sine personlige forbindelser til at indgå en for søværnet økonomisk gunstig kontrakt med værftet Fiat-San Giorgio i La Spezia ved Firenze.

Glæden blandt de yngre officerer var stor, men den kunne ikke skjule de mange års skuffelser. Allerede i 1887 udgav en af samtidens største tekniske begavelse, premierløjtnant Georg Hovgaard bogen "Submarine Boats" med argumenter for at indføre ubåde og et skitseprojekt for en torpedobåd, der kunne dykke og sejle på batterier. Projektet blev afvist, men i 1900 afleverede han så et fuldt færdig projekt til en "Undersøisk Baad" på 107 tons og bevæbnet med ét 45 cm torpedorør. Det blev atter afvist, og Hovgaard forlod marinen i skuffelse og emigrerede senere til USA, hvor han op til et stykke ind i 2. Verdenskrig var den amerikanske regerings særlige rådgiver på skibsdesign.

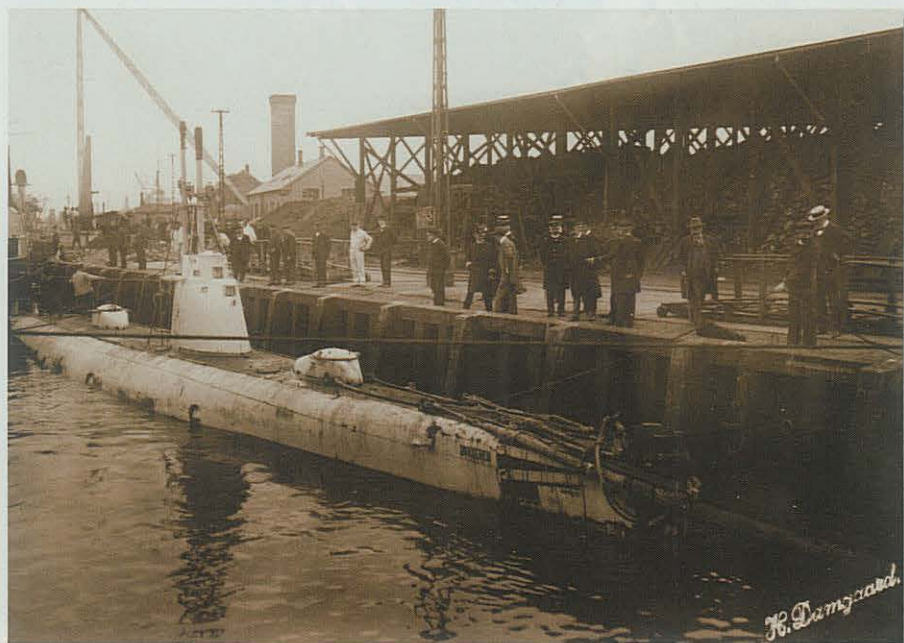
Bygning af DYKKEREN

Nok havde Aarestrup og hans fæller fået penge til at bygge den første ubåd, men de rakte kun til en meget skrabet udgave. Kontrakten blev underskrevet, og byggeriet kunne gå i gang i 1908. I det store og hele forløb det planmæssigt, og søsætningen fandt sted allerede i juli året efter. Efter diverse afleveringsprøver og installation af det sparsomme udstyr blev DYKKEREN bugseret til Holmen, hvor den

kunne indgå i Flådens Tal den 29. september 1909.

Kommandohejsning den 5. oktober 1909

Allerede samme dag som kommandoen hejstes, gik man i gang med aktiviteterne. Først en stilleliggende prøvedykning i den vestlige del af Flådens Leje på Holmen – vanddybde omkring 4 meter – derpå prøvedykninger ved Saltholm og Hven. Og allerede den 9. oktober måtte chefen lave sin første havarirapport efter en mislykket havnemanøvre.

DYKKEREN ved Dokøen omkranset af nysgerrige og lidt skeptiske tilskuere.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Efter diverse prøver med torpedoskydning, først fra overfladen og derpå neddykket, kunne DYKKEREN den 17. december indgå i en øvelse, hvor målet var panserskibet OLFERT FISCHER, der var ankre op ud for Skodsborg. På mange måder var dette "syreprøven" for ubådens berettigelse i søværnet. Følgende er uddrag af ubådschefens rapport i datidens noget snørklede sprog:

"Fra det Øjeblik Skibet var opdaget i Periscopet førtes Angrebet med en Fart af $4\frac{3}{4}$ Knob og paa den Maade, at Baaden gik 5 á 6 Minutter ad Gangen med Periscoperne fuldt under Vandet og derefter et Øjeblik op til 4 Meter, hvorved Toppen af Periscoperne vistes, saa at man kunde orientere sig. Sidste Gang Baaden dykkede saaledes op, skønnedes Afstanden til Skibet at være ca. 1000 Meter, og man udløb derpaa helt neddykket efter Uret en Distance, til man skønnede at være paa ca. 400 Meters Afstand, hvorefter Baaden gik til Overfladen og markerede Skud paa en Afstand, der skønnedes at være godt 300 Meter, hvilket stemmer med de Opgivelser, man senere erholdt fra Skibet".

Et lidt kikset design

DYKKEREN skulle operativt indgå i det søværts forsvar af København som et mobilt og usynligt torpedobatteri. Operationsområdet var derfor Københavns Red, så i teorien var der ikke brug for at kunne oplade batterierne til søs. Derfor fik DYKKEREN ingen dieselmotor og generator, men en ladestation på ▶

► Holmen. Rationelt, men ikke særlig fleksibelt. Det viste sig da også hurtigt, at her havde man et fremragende værktøj, der blot ikke kunne udnyttes. At man så lavede yderligere ladestationer i Helsingør og Dragør hjalp ikke meget. Med de 132 tons og 34 meters længde

var der heller ikke plads til, at besætningen på ni mand kunne leve om bord. Allerede i 1911 gik man derfor i gang med at bygge A-klassens seks ubåde med dieselmotorer og oplademulighed til søs.

Som forsøgsubåd, hvor taktik og teknik kun-

ne udvikles, var DYKKEREN nok en succes. Og sidst men ikke mindst så overbeviste den politikere og søværnets ledelse om, at ubåde skulle være en fast bestanddel af Flåden.

DYKKERENs forlis

Med sine begrænsninger måtte DYKKEREN leve som uddannelsesbåd under 1. Verdenskrig. Den 9. oktober 1916 blev DYKKEREN imidlertid påsejlet under dykkeprøver ud for Taarbæk. Agterste luge blev slået læk, og maskinrum samt kommandorum blev vandfyldte. Ubåden lagde sig på bunden 8-10 meter under overfladen. Besætningen samledes i torpedorummet, men også her begyndte vandet at trænge ind, og der var kun seks iltapparater til de ni mand. Tre mand skulle derfor sluse sig op til overfladen fra ubådens tårn. Dette lykkedes, men chefen omkom, da hans vest satte sig fast eller ikke fungerede korrekt.

9½ time efter forliset lykkedes det en flydekran at løfte DYKKEREN så meget, at forreste luge lige akkurat kom over vandoverfladen, og de sidste fem mand kunne kravle ud. Redningsaktionen og ikke mindst den vellykkede udslusning af de tre gaster vakte opsigt verden rundt. Chefen blev begravet fra Holmens Kirke, hvor den danske og norske kongefamilie var repræsenteret sammen med forsvarsministeren og forsvarsets ledelse. De overlevende fik tre måneders ekstra løn, og enkelte fik medaljer.

DYKKEREN kom imidlertid aldrig mere ud at sejle og udgik af Flådens Tal den 13. juni 1917.

DYKKERENs betydning

Det tog nogle få visionære yngre officerer 21 år at overbevise beslutningstagerne om, at Danmark skulle indføre ubåde. Selvom DYKKEREN var et tvivlsomt design og kun var operativ i syv år, så var det alligevel nok til, at Danmark valgte at satse massivt på et ubådsvåben.

I mellemkrigstidens nedskæringsperiode toppede ubådsvåbnet i en kort periode med 16 ubåde, og frem til 2004 indgik ubåde i flådens tal. Men så var det slut. Uden begrundelse valgte et politisk flertal, at "Ubådsvåbnet udfases"...

Gennem mere end 100 år en kontroversiel våbenart!

Kilde: Søren Nørby – "Danske Ubåde 1009-2004".

Fotografiet er påført flg. tekst: Premierløjtnant i Den Kgl. danske Marine Svend Aage Christiansen. Død som Chef for Undervandsbåden "Dykkeren" som en helt på sin post den 9. oktober 1916. – "Ere være hans Minde".

Fondspenge til Skoleskibet "Georg Stage"

Svendborg Marineforening har doneret 28.100 kr. til skibets velfærdskasse

-Eleverne på skoleskibet Georg Stage kan nu se hen til lidt flere fornøjelser. Svendborgs marinere har overrakt i alt 28.100 kr. til skoleskibets velfærdskasse – skriver Fyns Amts Avis. - De 26.100 kr. kommer fra den nu opløste Marinefond, der blandt andet fik sine midler fra de indsamlede penge, der er lagt i de hornminer, der står på Svendborg Havn

og ved Snævringen på Thurø. Oprindeligt skulle pengene bruges til hjælp for unge, der ville være sømænd, men renteafkastet har efterhånden været for ringe. Der var endvidere 2.000 kr. fra den fynske afdeling af foreningen "Gamle Georg Stage Drengene".

"Georg Stages" chef, kaptajn Karl Zilmer, Troense, takkede for pengene, som falder på et meget tørt sted. Det kniber med midler til sociale tiltag for elverne. Afdelingsformand

for Svendborg Marineforening, Erik Bodal, oplyser til avisen, - at den anden halvdel af den nu opløste Marinefond i følge fundatsen tilfalder afdelingen. - De står nu på en konto, hvorfra der drypvist vil tilfalde elevernes velfærdskasse et beløb, hver gang "Georg Stage" anløber Svendborg.

Kontoen vil fortsat få midler fra indsamlede penge i hornminen på Svendborg Havn.

Zeppelin museum Tønder

Marsk byen var i perioden 1914-1918 værftsby for en af det tyske kejserriges store luftskibsbaser

Et par kilometer nord for Tønder i et lille skovområde gemmer sig et usædvanligt og meget interessant militært anlæg fra Første Verdenskrig. En Zeppelin base anlagt af det tyske krigsministerium i 1915 og bombet af flyvere fra Royal Navy i sommeren 1918. Dette sømilære luftangreb var iøvrigt verdens første af sin art.

Efter krigens afslutning blev alle tyske anlæg, som basen i Tønder, jævnet med jorden. Basen i Tønder blev først nedrevet i begyndelsen af 1920'erne. Her gik man mere roligt til værks. Så i dag findes alle fundamenter til de kæmpemæssige luftskibshangarer, bygningen der fungerede som hangar til luftskibsbasens flyvemaskiner samt basens gasværk på området.

Da Tønder kaserne lukkede i 2003, overdrog forsvaret skovområdet med sporene af luftskibsbasen til Skov- og Naturstyrelsen ved Lindet Skovdistrikt. Efterfølgende af styrelsen sikret, at området bevares, så besøgende kan opleve fundamenterne af de store luftskibshaller og få historien fra området ved guidede ture.

Zeppelin Museum

Ved indkørslen til skoven har en lille flok museale interesserede personer, Zeppelin Gruppen Tønder, på helt privat basis etableret et spændende museum over den periode hvor luftbasen fungerede. Museet har til huse i nogle tidligere militærbygninger fra kasernen, og

indeholder mange spændende effekter og informationer.

Zeppelin Gruppen Tønder begyndte i starten af firserne at udforske historien om Zeppelin basen i byen. Arbejdet med at etablere museet fik, og har stadig, stor national og international opmærksomhed. Tønder by og kommune kan i dag, som den eneste kommune i Danmark, fremvise en samling af historisk materiel samt de resterende bygninger fra en storhedstid med mange menneskelige skæbner og enorme materielle tab.

Som et ekstra historisk element var indkørslen til kasernen og det nuværende museum, det sted hvor de tyske tropper på vej ud af

Danmark i 1945 blev visiterede, og måtte efterlade våben og materiel til modstandsbevægelsen og engelske tropper.

Kilder:

- *Zeppelinbasen ved Tønder. Udgivet af Det Regionale Faglige Kulturmiljøråd, Sønderjylland.*
- *Tønder Zeppelin Museum Udstillingsguide. Udgivet af museet.*

Zeppelin- & Garnisionsmuseum Tønder

Gasværksvej 1

6270 Tønder

telefon 74 72 72 54

www.zeppelin-museum.dk

Museet har åbent lørdage og søndage fra kl. 1100 til 1600 i perioden 1. maj til 31. oktober.

Postkort fra Zeppelin L 17 ankomst til Tønder i 1915

Den Danske Flåde 1510-2010

Perioden fra 1697 til 1800

Af kommandør Poul Grooss, Center for Militærhistorie, Forsvarsakademiet.

Tordenskiolds angreb mod Marstrand i 1719: Det erobrede svenske lineskib Warberg bugseres væk under beskydning. Maleri af Christian Mølsted.

Peter Jansen Wessel (1690 – 1720) viste sig at være en særdeles dygtig søofficer, der udførte talrige dristige operationer, men han levede et kort og dramatisk liv fyldt med intriger. Han kom fra Norge, hvor der ingen adel var. Som 26-årig blev han adlet, som 28-årig blev han udnævnt til admiral, og kort efter sin 30 års fødselsdag blev han dræbt i en duel efter afslutningen af den krig, som havde bragt ham personlig lykke. Allerede som 21-årig blev han chef for snauen (et skib med fem kanoner) "Ormen", og året efter blev han skibschef på fregatten "Løwendahls Galley", med hvilken han erobrede en svensk kaper. I de senere år af krigen opererede Tordenskiold fra Fladstrand (Frederikshavn) mod den svenske vestkyst, blandt andet mod Dynekilen. Da Tordenskiold i december 1718 erfarede, at Karl den Tolyte var død (faldet for enten fjendens eller en svensk kugle), sendte han ikke en kurer med nyheden. Han sejlede til København, gik op på slottet, fik vækket Frederik den Fjerde og overbragte ham personligt nyheden, som

medførte hans udnævnelse til "schout-bijnacht" (Denne rang blev senere afløst af rangen kontreadmiral). I 1719 erobrede Tordenskiold fæstningen "Carlsten" på Marstrand, og senere samme år tilintetgjorde han den svenske flåde i Gøteborg. Herefter blev han udnævnt til viceadmiral. Krigen – og dermed Tordenskiolds lykke – sluttede brat herefter. I 1720 omkom han i en duel i Gleidingen ved Hannover på vej til fremmed krigstjeneste. På grund af duellen fik Tordenskiold først et ordentlig minde under Frederik den Sjette. Tordenskiolds sarkofag med inskriptionen "Dynekilen – Marstrand – Elfsborg" står i Holmens Kirkes kapel. På gravmælet står:

"Helten Peder Tordenskiold
Viceadmiral
Ham nævnede hans Konge med Hæder,
hans Medborgere med Glæde,
hans Fjender med Skræk.
Danmarks aarbøger bevare hans Daad.
Frederik den Sjette satte ham dette
Minde."

FREGATTEN NAYADEN COMMAND: AF KAMMERHERRE S. BILLE OG BRIGGEN SARPEN AF CAPTEIN HOLK
I TREFNING MED SEX TRIPOLITANSKE SKIBE I SIGTE AF STADEN TRIPOLIS, DEN XVIIME MAY MDCCCLXXXVII

Signet af C. E. Pommernmann

En dansk flådestyrke under kaptajn, kammerherre Steen Andersen Bille med fregatten Nayaden og briggen Sarpen i kamp mod seks af korsarernes skibe uden for Tripolis i 1797. Maleri af T. E. Lønning.

Flådens blå bog. Nogle af alle de kendte søofficerer, skibskonstruktører og fabriksmestre på Holmen.

Vitus Bering (1681 – 1741) fra Horsens bør nævnes i denne sammenhæng. Han var ikke dansk søofficer, men styrmand/navigatør i handelsflåden og under et ophold i Amsterdam blev han hyret til den russiske marine, hvor han avancerede til kommandør. Deltog i Den store Nordiske Krig som skibschef i danske farvande og overvintrede i København i 1716. Kendt for sine to ekspeditioner 1725 – 1741, hvor han fastslog, at Asien ikke var landfast med Amerika. Han var en dygtig navigatør og opmåler.

Frederik Danneskiold – Samsøe (1703 – 1770), i praksis flådens chef fra 1735 til 1746 samt fra 1766 til 1767 med titlen "intendant de marine". En dygtig administrator, som ikke var uddannet søofficer. Forbedrede søofficersuddannelsen, indførte eksamen og sørgede for at udruste et skoleskib til søkadetterne.

Christian Carl Frederiksen Gabel (1679 – 1748), viceadmiral under Den store Nordiske Krig, styrkechef under slaget ved Kolberger Heide i 1715. Senere overkrigssekretær.

Henrik Gerner (1741 – 1787), flådens fabriksmester¹ fra 1772 til sin død. En dygtig skibskonstruktør og opfinder, som blandt mange

andre nyskabelser indførte lynafledere.

Ulrik Christian Gyldenløve (1678 – 1719), "uægte" (født uden for ægteskab) søn af Christian den Femte. Afgik som 15-årig til søofficersuddannelse i Nederlandene og videre til navigationsuddannelse i Frankrig. Udnævnt til admiral som 18-årig og i 1700 udnævnt til chef for flåden som 22-årig. Flådechef under hele Den store nordiske Krig. Voldsomt såret under nærkamp i 1709 af pistolskud i brystet og en "pike" (lanse/spyd) i ryggen, men han dræbte egenhændigt begge sine modstandere. Dræbt af svensk skarp-skytte under et søslag i 1719.

Ivar Tønnesen Huitfeldt (1665 – 1710), kommandør, født i Norge, uddannet i den franske flåde, til tjeneste i den nederlandske og engelske flåde, og fra 1692 i den dansk-norske flåde. Skibschef for linieskibet "Dannebrog" (opkaldt efter Dannebrogordenen) den 4. oktober 1710, hvor skibet blev sat i brand og eksploderede, men Huitfeldts manøvre sinkede svenskerne så meget, at den øvrige danske flåde kunne gøres klar til kamp.

Ole Judichær (1661 – 1729), viceadmiral, Holmens chef, skibskonstruktør. Det var i høj grad hans fortjeneste, at skibene fra den

dansk-norske flåde klarede sig godt, som de gjorde under Den store nordiske Krig, og han var flådens hovedkonstruktør frem til 1727. Han konstruerede blandt andet en dykkerklokke.

Just Henriksen Juel (1664 - 1715), slægtning til Niels Juel. Faldet som viceadmiral i slaget ved Rügen i 1715. Var i 1709 – 1712 udsendt som en slags marineattaché til Sankt Petersburg, hvor han i sit arbejde havde nær kontakt med tsar Peter den Store. Mindet med et epitafium i Roskilde Domkirke.

Frederik Christian Kaas (1727 - 1804), chef for flere danske enheder og en dansk flådestyrke i Middelhavet i midten af 1700-tallet. Skibene bekæmpede sørøvere fra Algier. Senere udnævnt til admiral.

Chresten (Christian) Thomesen Sehested (1664 - 1736), den første chef for det nye søkadetakademi i 1701, viceadmiral, chef for belejringsflåden ved Stralsund 1715.

Christian Michael Ludwig Ferdinand Tønder (1692 – 1753), viceadmiral, ung skibschef under Tordenskiold i slaget ved Dynekilen og ved erobringen af fæstningen i Marstrand.

¹Holmens "fabriksmester" var leder af det, der blev kaldt "fabriken", det vil sige al skibsbygning, og samtidig var han flådens chefkonstruktør.

Den store nordiske Krig fra 1700 til 1720

Perioden op til Den store nordiske Krig var præget af spændinger i Østersøområdet. Sveriges ekspansion var blevet stoppet i slutningen af 1600-tallet, men de øvrige Østersønationer så gerne Sveriges indflydelse og magt reduceret. Da den svenske konge pludselig døde og blev afløst af en ganske ung og uerfaren konge, slog Polen, Rusland og Danmark til i 1700. Desværre viste kongen, Karl den Tolvte, sig at være et militært geni, som kom til at volde store problemer for de tre angribere. Ved andre magters indblanding blev krigen for Danmarks vedkommende stoppet meget hurtigt og ydmygende, men da Karl den Tolvte under sit felttog mod Rusland i 1709 blev slået af russerne ved Poltava (i det nuværende Ukraine), var Danmark klar igen med en hurtig krigserklæ-

ring mod Sverige. De gamle operationsplaner blev atter taget frem, og flåden udførte igen en landsætning af store troppstyrker i Råå, tre sømil (fem kilometer) syd for Helsingborg. Danmark havde kastet sig hovedkulds ud i krigen uden at være forberedt. Indledningsvis gik det godt, og fæstningen i Helsingborg blev erobret, medens fæstningerne i Landskrona og Malmø holdt stand. Den 10. marts 1710 brast Danmarks drøm atter, da svenskerne under Magnus Stenbock i slaget ved Helsingborg nedkæmpede den danske hærstyrke i Skåne, og flåden måtte evakuere de sørgelige rester af ekspeditionsstyrken. Samme efterår opsøgte den svenske flåde den danske i Køge Bugt, og under slaget den 4. oktober 1710 blev de svenske ambitioner stækket. Ivar Huitfeldts

dispositioner forhindrede en svensk sejr over den danske flåde.

I 1715 sikrede en dansk flådestyrke under schout-bij-nacht, senere viceadmiral, Gabel en sejr over en svensk flådestyrke ved Kolberger Heide ved Fehmern, hvorved den svenske situation i det belejrede Stralsund blev forværret. I et efterfølgende slag mellem to jævnbyrdige danske og svenske flåder ved Rügen samme år kom der ikke nogen afgørelse, men som et resultat af de manglende svenske forsyninger faldt Stralsund som svensk base. Under slaget blev viceadmiral Just Juel dræbt af en kanonkugle.

Året efter indledte den svenske konge et ►

► felttog mod Norge, men den nyudnævnte adelsmand Peter Tordenskiold lokaliserede den svenske forsyningsflåde, som var en forudsætning for at gennemføre et felttog rettet mod Norge. Forsyningsflåden lå i et meget smalt sund kaldet Dynekilen, hvor Tordenskiold med et dristigt angreb erobrede det meste af forsyningerne. De svenske flådeenheder blev enten brændt eller erobret. Det gav ham en kongelig udnævnelse til kommandør, hvorved han sprang kommandørkaptajnsgraden over. Senere erobrede Tordenskiold den svenske fæstning Carlsten ved Marstrand, og han deltog i operationerne rettet mod den svenske flåde i Gøteborg.

Den store nordiske Krig var rig på søtræfninger. Danmark var allieret med Rusland, og et af resultaterne af krigen var, at Sverige var blevet stækket som stormagt. Landet var nu på niveau med Danmark, men alle de danske bestræbelser på at generobre de tabte områder fra Sverige havde ikke båret frugt. Siden 1560 havde Sverige erobret områder i Finland, Rusland, Estland, Letland, Litauen, Polen og Tyskland, men efterhånden gik de alle tabt igen for Sverige. Finland døg først i 1808/1809. De eneste områder, som Sverige beholdt, var de områder, som var erobret fra kongeriget Danmark-Norge! Til søs var krigen gået noget bedre end til lands, men da den

sluttede, fik Danmark ingen territoriale indrømmelser. Det gjorde Rusland til gengæld, som nu var etableret som en østersømagt med en nybygget hovedstad Sankt Petersborg ved Den finske Bugt samt med overtagelsen af de nuværende baltiske stater Estland, Letland og Litauen. Krigen varede formelt til 1720, og den danske konges nybyggede slot kom til at bære navnet "Fredensborg", for nu skulle der være varig fred.

Fredsperioden fra 1720 til 1801

Freden varede i ca. 80 år, og det blev en indbringende periode for skibsrederne, storkøbmandene og den gryende industri i Danmark. En af årsagerne var, at der ikke var fred i den øvrige del af Europa, og det kunne man som skibsfartsnation tjene godt på, når fragtraterne gik i vejret. Den sidste halvdel af denne periode skabte mange rigdomme og blev ofte i samtiden og i den nyere historie kaldt for "den florissante periode", det vil sige den blomstrende periode. Der blev skabt nye formuer

på at sejle kostbare og eftertragtede laster fra specielt Det fjerne Østen, og i Danmark så man også opblomstringen af en ny industri. De mange pakhuse ved havnen i København vidnede om den blomstrende handel, men i dag kan den blomstrende handel i perioden også aflæses på bygninger i og uden for København. De nye velhavere byggede domiciler i København og lystslotte i en ring rundt om hovedstaden: "Gammel Holtegård", "Marienborg", "Sophienholm" og mange andre nær

Furesøen, Lyngby Sø og Bagsværd Sø. Ved Mølleåen fra Furesøen til Øresund blev der anlagt en række moderne fabrikker. Frederiksværk blev en industriby med kanonstøberi, og i Hellebæk blev der oprettet en geværfabrik. Mange små søfartsbyer i Danmark, eksempelvis på Fanø og Rømø samt i Ærøskøbing, Marstal og Svendborg havde skibe sejlene på langfart til Det fjerne Østen, til Amerika og langs Europas kyster.

Flåden i 1700-tallet

Ulrik Christian Gyldenløve havde ligesom Niels Juel gennemgået en formel søofficersuddannelse i Nederlandene. Danmark var ilde forberedt på krigen i 1700, og som en af erfaringerne i 1701 anmodede han derfor kongen i 1701 om, at der i Danmark blev oprettet et "søkadetakademi", hvilket kongen efterkom. Herved fik søofficererne en formaliseret uddannelse, men det var først i 1724, at uddannelsen af de tekniske officerer blev iværksat, hvor fire søofficerer blev sendt til udlandet for at lære skibsbygning.

Perioden var præget af, at man nu langsomt kom ind i "oplysningstiden". Der blev forsket i fysik, kemi, astronomi, medicin, botanik, geologi og meget mere. De større europæiske magter underlagde sig kolonier for at skaffe sig råstoffer til forarbejdning og drive handel. Der blev udsendt videnskabelige ekspeditioner, og der blev foretaget opmåling af ukendte egne, ligesom der systematisk blev opmålt og indsamlet data til brug for navigation rundt på kloden.

Den dansk-norske flåde deltog i sejlads til Kina. I 1761 sendte flåden Carsten Niebuhr af sted til Istanbul på sin videnskabelige ekspedition til de arabiske lande, og flåden holdt kontakt til de danske forter i kolonierne i Afrika, Indien og Vestindien og eskorterede danske handelsskibe i pirattruede farvande, især i Middelhavet.

Under og efter Den store nordiske Krig var der en række hofintriger og udskiftninger, men den lange fredsperiode frem til 1801 blev præget af dygtige personligheder i flådens ledelse. Holmen udviklede sig til Danmarks største arbejdsplads, og her arbejdede landets ypperste med de mest moderne arbejdsmetoder og den mest moderne teknik. Her byggede man skibe velegnede til såvel langfart som sejlads i danske farvande. Normalt havde de danske lineskibe kun to batteridæk (kanondæk), for skibene skulle med fuld udrustning kunne gå igennem farvandet ved Drogden ud for Dragør, og derfor måtte deres dybgang ikke overstige 22 fod (6,9 meter).

Flåden eksperimenterede med et antal galejer. Både svenskerne og russerne havde opereret med galejer i stort tal under krigen i den finske skærgård, men det danske projekt blev opgivet. Bygningen af en galejhavn i Nivå blev påbegyndt i 1752, men havnen blev opgivet i 1767.

En væsentlig del af flådens bemanning, såvel officerer som menige, kom fra Norge. Om foråret hentede man flådens personel til København, og om efteråret blev det sejlet retur til Norge.

I København rådede flåden nu over en ældre base med skibsværft ved Bremerholm, i det område som i dag ligger mellem Holmens Kirke, Havnegade og Nyhavn. Det var faktisk her, at Københavns brand i 1795 brød ud. Der gik en kanal, Holmens Kanal, op til der, hvor Det kongelige Teater nu ligger. Bag ved Charlottenborg, ved Nyhavn, lå flådens rebslagerbane. Ved det, der i dag hedder Kvæsthusbroen, fik flåden sit første "kvæsthus",

dvs. hospital og plejehjem. Omkring 1775 flyttede man det til det nuværende Søkvæsthus på Christianshavn, hvor Orlogsmuseet i dag har til huse.

Den nye base bestod af fem øer, som langsomt var blevet til ved uddybning af havnebassinnet. Uddybningen blev foretaget med uddybningsmaskiner betjent af straffefanger. Den yderste ø blev kaldt Nyholm. De øvrige kom til at hedde Frederiksholm, Christiansholm, Dokøen og Arsenaløen. Under et blev hele fabriks- og basekomplekset kaldt "Holmen". Fra 1746 til 1751 blev den berømte mastekran på Holmen opført, og umiddelbart syd herfor lå de tre store beddings, som blev benyttet ved stabelafløbning af flådens skibe frem til 1918.

På Christiansholm blev opført endnu en mastekran, men den blev revet ned i 1860'erne.

Hvor Udenrigsministeriet i dag ligger fik flåden sin første tørdok. Tørdokken på Christianshavn (senere kaldt "Gammel Dok") blev opført fra 1735 til 1739 af den hollandske vandbygningsmester J. H. Dumreicher, og den var i brug helt frem til 1918. Dokken blev i begyndelsen tømt for vand ved håndkraft, hvor 200 – 400 mand arbejdede ved pumperne i tre døgn. I 1784 udarbejdede fabriksmester Henrik Gerner et hestetrukket pumpeværk, som kunne lænse dokken for vand på 21 timer.

Flådens størrelse varierede meget i løbet af 1700-tallet, og man udrustede kun det antal

skibe, som operationerne krævede. Det store havnebassin skulle kunne rumme flådens oplagte skibe, ca. 24 linieskibe og 24 fregatter. Af økonomiske årsager lå de øvrige skibe af-taklede på Holmen, det vil sige uden rigning, kanoner, forsyninger, sejl, ankere, tovværk med mere. Det blev opbevaret på de mange magasiner og udleveret mod behørig kvittering til skibschefen og hans regnskabsfører. De var ansvarlige for majestæten's gods. En fransk skibschef ved navn de Bordes de Folligny skrev i 1739 en rapport om et besøg på Holmen: "Deres magasiner er i en udmærket stand og ordnet med en næsten pinlig nøjagtighed. De ligner mere et magasin hos en rig købmand, der ejer 3 – 4 skibe, end arsenalet i en kongelig krigshavn."

På kollisionskurs med England

En del af de mange penge, som strømmede til Danmark, stammede fra tvivlsomme transaktioner, hvor det danske flag, som garant for neutraliteten, blev brugt til at dække over allehånde former for kontrabande til de krigsførende magter i Europa. Det gav en god indtjening, og majestæten og hans rådgivere var ikke uvidende om, hvad der foregik. Da England følte sin eksistens truet under napoleonskrigene, blev den danske søfart – tillige med søfarten fra Sverige og Rusland, som

indgik i et væbnet neutralitetsforbund – et problem for englænderne. Englænderne ville have ret til at stoppe og undersøge skibene, for der var en begrundet mistanke om omgæelse af neutraliteten. Neutralitetsforbundet mente sig stærk nok til at påberåbe sig retten til at sejle frit på havene, og som en følge heraf lod man sine handelsskibe indgå i konvojer, som blev eskorteret af neutralitetsforbundets orlogsskibe.

Danmark-Norge havde en ganske stærk og moderne flåde, som kunne sætte magt bag den valgte udenrigspolitik. Flåden havde skabt fremragende muligheder for handelsflåden – og dermed for landets indtjening- og samtidig også skabt respekt om de danske krav. I relation til England blev der tale om en lang

Shanty Kor Festival i Odense

Odense Marineforening overtager kuldsejlet sangprojekt

Den tredje lørdag i august skal, efter planerne, fremover være fast dato for afviklingen af det nye tiltag "Odense Internationale Shanty Kor Festival". Bag initiativet står Mads Vangsgaard og Lasse Carsten Bach Pedersen fra Odense Marineforening. Oprindeligt var det Munkebo Ildfestregatta, der skulle lave festivalen. Dette projekt kuldsejlede, hvorefter Marineforeningsafdelingen i Odense tog over. Selv om folkene bag projektet har haft en relativ kort opstartsperiode, satser de alligevel på at få sat arrangementet i gang i år. Her bliver det dog fjerde lørdag - den 22. august - festivalen går i luften.

Mads Vangsgaard og Lasse Pedersen har lavet aftaler med såvel kulturrådmand i Odense Kommune Anker Boye samt borgmester

Jan Boye, der indebærer, at Jan Boye byder festivaldeltagerne velkommen på Odense Rådhus lørdag den 22. august kl. 1300 med efterfølgende rundvisning og traktement i huset. kl. 1900 åbner Jan Boye så den første "Odense Internationale Shanty Kor Festival" på Odense Havn foran Odense Marineforenings marinestue. – Jeg er sikker på, at det kan lade sig gøre, hvis vi selv tror på det, - siger Lasse Carsten Bach Pedersen. – Det er ikke kun evnen, men lige så meget viljen samt en bred opbakning fra baglandet, der er afgørende. Vi starter op i det små allerede i år. Men kan så til gengæld love, at alle sejl er sat til næste år, når vi får mere tid til at tiltrække nogle flere kor, lyder det fra Lasse Pedersen.

Maritime relationer

Arrangørerne håber på sigt på deltagelse af kor fra hele verden. Konkurrencen har kun to regler: Alle kor skal have maritime relationer, og hvert kor skal fremføre tre sange. Dommerpanelet består af tre personer udpeget af Det Fynske Musikkonservatorium. Kulturrådmand Anker Boye har lovet at uddele pokaler og præmier til de vindende kor. Selv om det er med kort varsel, håber de to bagmænd at alle Marineforeningens Shanty Kor støtter det gode initiativ og møder op den 22. august. På nuværende er der tilmeldt et kor fra tyske Stralsund. Herudover forventes deltagelse fra Norge og flere fynske kor.

Yderligere oplysninger: Lasse Carsten Bach Pedersen tlf. 65 95 88 14 mail: lasse.bp@email.dk

Efterlysning

Herluf B. Jørgensen fra Helsingør, efterlyser købere til et sæt sølv-medaljer bestående af tre medaljer udgivet i 1977 af A/S Sporrøng i Norge men produceret i Sverige af AB Sporrøng. Medaljeserien "Sjöheltene" omfatter Peter Wessel Tordenskiold (1690-1720). Niels Juel (1629-1697) samt Iver Huitfeldt (1665-1710).

Oprindeligt havde H. B. Jørgensen tre sæt. To i bronze og et i sølv.

Et bronze sæt er solgt, medens det andet er foræret til Langeland Marineforening.

Medaljestørrelsen er 45 mm og vejer 55 g stykket. Salgsprisen er den samme som købsprisen i 1977 – 1.800 kr. Henvendelse: H. B. Jørgensen telefon 62 59 16 21

Reception i Hanstholm

Hanstholm-Thisted Marineforenings nye skydeanlæg indviet

Sidste lørdag i april deltog rundt 100 gæster og medlemmer i indvielsen af Hanstholm-Thisted Marineforenings nye moderne skydeanlæg. Blandt gæsterne sås medlemmer fra distriktets øvrige afdelinger samt repræsentanter fra De Danske Skytteforeninger.

Det nye anlæg er indrettet i loftlokalerne over Marinestuen. Medlemmerne har brugt godt to et halvt år til at få lokaliteterne på plads. Inden det professionelle arbejde med den byggetekniske del af projektet kunne gå i gang, måtte medlemmer fjerne 90 tons byggeaffald fra loftlokalerne. – Medlemmerne har arbejdet i hver deres sjak. Således er smede-, tømrer-, elektriker-, og VVS- arbejder udført professionelt, oplyser afdelingskasserer Harry Christiansen.

Afdelingsformand Harry Josefsen nævnte i sin åbningstale, - at udgifterne til materialer beløber sig til rundt 500.000 kr. Spilleautomat-udlejeren og et par havnevirksohmheder har doneret omkring 100.000 kr. Resten er betalt af Marineforeningen og skyttelavet.

Fusion

I forbindelse med etableringen af det nye skydeanlæg, har Hanstholm-Thisted Marineforening fusioneret med afdelingens skyttelav. Fremover har alle foreningens medlemmer direkte adgang til at deltage i skydningerne.

Tidligere formand tjenestegørende i Royal Navy

Ved receptionen fik afdelingen overrakt Arthur Graversens store medaljesamling. – Arthur Graversen var i 60-erne formand for Marineforeningen, der dengang hed Thisted

og Omegns Marineforening, fortæller Harry Christiansen.

Arthur Graversen gjorde under 2. Verdenskrig tjeneste i den britiske marine. Her deltog han blandt andet i landsætning af styrker ved invasionen i Frankrig i 1944. Tjenesten i Royal Navy indbragte flere medaljer som påskønnelse for hans indsats.

Ved et tilfælde mødte Harry Josefsen den ene af Arthur Graversens to døtre i Hanstholm. Her blev det aftalt, at medaljerne skulle overrækkes Hanstholm-Thisted Marineforening i forbindelse med receptionen. Hanne Persson og Oda Nielsen overrakte sammen med deres ægtefæller den flotte samling til Harry Josefsen til fremtidig opbevaring i Hanstholm Marinestue.

Hanne Persson tv. og Oda Nielsen overrækker Hanstholm-Thisted Marineforenings tidligere formand Arthur Graversens krigsmedaljer til afdelingens nuværende formand Harry Josefsen.

Maritimt nordisk soldaterstævne

Af Søren Konradsen og Kurt Flatau

Det 32. Nordiske Soldater- & Marineforeningsstævne blev afviklet i Karlskrona i dagene den 11.-14. juni 2009 med det maritime i højsædet. Den gamle flådebase lagde rammen om de mangfoldige aktiviteter for de godt 200 deltagere, der talte gudstjeneste i Amiralsskyrkan, besøg ved ubådsflotillen (herunder træningscentret med bl.a. opstignings- og dekompresionstank), besøg på kystfortet Kungsholmen og på Marinmuseet, officiel modtagelse ved Blekinges Landshövding, besøg ved flybasen F17 Kallinge, kranselægning til søs samt festmiddag i den mere end 300 år gamle rebslagerbane på Orlogsbasen.

I den 60 mand store danske delegation deltog fra Marineforeningen landsformanden, lands-

næstformanden, landssekretæren samt otte andre medlemmer.

I forbindelse med stævnet blev der afholdt et ledermøde mellem Flottans Män, Laivaston Kilta og Danmarks Marineforening omkring det nordiske maritime samarbejde. På mødet var der enighed om at fortsætte rækken af nordiske orlogsstævner, hvor næste møde er planlagt til afvikling i 2010 i Finland i dagene 20. til 23. juni.

Danmarks Marineforening takker vore svenske værter for de mange oplevelser ved dette meget velgennemførte stævne.

*Den danske delegation på Kungsholmen ved Karlskrona.
(Foto: Søren Konradsen)*

Nye modelskibe til Marstal

Marstal Søfartsmuseum har på det seneste fået tilført en hel del modeller

En af disse er MHV 85 HJORTØ, søsat 21. juni 1941 fra Frederikssund Skibsværft som ministryger MS 7, oplyser museumsinspektør Erik Kromann. Ministryger MS 7 havde en længde på 24,4 m- Brede 4,6 m og dybgang på 1,5 m. Skibet indgik den 29. september 1941 i Flådens tal.

Ved meddelelsen om det tyske overfald på flåden, afgik den tidligt om morgenen den 29. august 1943 fra Als Odde mod svensk territorium, og nåede trods hårdt vejr Karlskrona i løbet af dagen. Den 22. september 1944 blev Den danske Flotille i Sverige oprettet og MS 7 indgik heri i 1944. MS 7 deltog den 5. og 6. maj 1945 i overførslen af Den danske Brigade til Helsingør og fik herunder en mand såret i kamp med tyske snigskytter.

MS 7 fik i 1951 navnet HJORTØ, M 564, og i 1960 blev den omklassificeret til skoleskib med nr. Y 389. Fartøjet udgik af flådens tal 16. august 1965 og overførtes til Marinehjemmeværnet som MHV 85 HJORTØ med station i Aalborg og senere Faaborg. MHV 85 HJORTØ blev udfaset 1999.

Modellen er bygget i 1:25 og skænket af ingeniør Jørgen Bülow Faaborg tidligere Aalborg og kan nu ses i museets udstillinger.

Model af MHV 85 HJORTØ kan nu ses på Marstal Søfartsmuseum.

Deadline for afdelings- og skyttelavsrapporter er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler

Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42

E-mail: havhexen@ketler.biz

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

KONGENS LYNGBY

Marts måned bød på kammeratskabsaften med foredrag om "Krigsejlerne" ved Morten Bach fra Sømandenes Forbund, skriver Peder Møller Hansen. – Det blev en rigtig god aften med et solidt måltid mad og et godt foredrag ledsaget af film. Denne aften blev vort nye medlem,

Peder Møller Hansen deltog som førstegangsbesøgende ved NAVY DAY på Dragør Fort. Selv om vejret ikke var optimal til et sådant arrangement, har han dog planer om at gentage besøget næste år. – Man fik her en klar fornemmelse af, hvad Marinehjemmeværnet skal døje med til hverdag, siger han.

Peder Møller Hansens foto fra Navy Day på Dragør Fort den 5. juni 2009.

Kurt Rosleff Pedersen optaget i afdelingen. Hjertelig velkommen til dig Kurt, skriver han.

I april overværede medlemmer med ledsagere, Torben Wielands foredrag om sine erindringer som læge fra 1992 til 2001, hvor han var udstationeret i Ex. Jugoslavien.

Ole Thestrup Hansen og fru Hanne deltog på vegne af afdelingen i Sendemandsmødet i Viborg.

I maj ramlede tre arrangementer sammen på samme dag. Stor fødselsdagsfest, udflugt samt en invitation til "fersommerfest" fra Flottans Män i Halmstad. Valget faldt på fødselsdagen og festen i Halmstad.

Afdelingen deltog også i Valdemarsfesten i Holmenes Kirke. Her uddelte Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Elisabeth flag og faner. John Tang og Henrik Prytz stod med flaget. Efter kirkehandlingen deltog Peder Møller Hansen og John Tang i marchen fra kirken til Rosenborg Slot, hvor regimentschef oberst, kammerherre Lasse Harkjær modtog årets "Valdemar".

I sommerperioden bliver der spillet Petanque på slottet hver lørdag formiddag kl. 1000 til 1200. Yderligere information hos Jens Olsen telefon 45 85 34 27. Den 18. august er der sejls på Furesøen. Besøg på Stevnsfortet den 5. september. Den 29. sep-

tember er der spisning og foredrag medens der er "åben hus" i marinestuen den 12. september og den 3. oktober.

Der kippes med flaget for Jørgen Louis Challet 70 år den 17. juni. Finn Thuneby 65 år den 19. juni. John Christensen 50 år den 23. juli. Ole Fournaise Jensen 65 år den 3. september. Preben Kamph 80 år den 24. september samt Ole Pihl Bisgaard 70 år den 30. september.

Skyttelavet:

Landsskyttestævnet i Hals gav ikke den ønskede fremgang, oplyser Peder Møller Hansen. Han er dog af den formening, at det bliver væsentligt bedre næste år i Brøndby.

Arealet omkring Marinestuen på Sorgenfri Slot lagde den 14. juni plæne til afdelingens Sommerfugleskydning. – Solen strålede om kap med de nypudsede messing- og sølvbeslag på flagstængerne til Dannebrog og Skyttelavets flag, siger Peder Møller Hansen. Dagen startede med march til marinestuen, hvor fuglekonge Flemming og hustru Nines Sauer Pedersen holdt en kort audiens for afdelingsformand Peder Møller Hansen og fru Vibeke.

Med 18 svenskere fra Flottans Män Halmstad samt lavets egne skytter var der, efter inspektion og diverse irettesættelser til de kommende deltagere, trængsel omkring det veldækkede morgenbord. Med greve Christian som åbningskytte startede skydningen, der som følge af en yderst fasttømmeret "brystplade" først afsluttedes kort før kl. 1300. Det påvirkede nu ikke glæden ved at kunne nyde 20 forskellige kinesiske retter ved frokosten. Hovedtitlen som fuglekonge gik til Torben Schmidt-Rasmussen medens Ole Thestrup Hansen måtte tage til takke med kronprinsstitlen. – Tak for en dejlig dag og samtidig en stor tak til alle der stod for arrangementet. Ingen nævnt – ingen glemt, skriver Peder

Kongens Lyngby Marineforenings afdelingsformand Peder Møller Hansen tv. med afgående fuglekonge Flemming Sauer Petersen im og den nye fuglekonge Torben Schmidt-Rasmussen.

Møller Hansen.

Skyttelavet starter vintersæsonen på Stadion den 7. september.

KØBENHAVN

Det er ikke for meget sagt, men det var som sædvanlig Tordenskjolds soldater, der mødte op denne halvkolde og regnvåde 5. maj morgen, for at mindes vore faldne i frihedskampen, skriver Frank Horn. Med Københavns Marineforenings lokalafdelingsformand Leif Larsen og chefen for Søofficersskolen, kommandør Chr. Nørgaard i spidsen, blev der dog lagt behørig krans ved mindestenen.

Skyttelavet:

Fregatskydningen havde,

København Marineforenings afgående fregatkaptajn Preben Isenbecker th. overdrager de synlige beviser på æren til den regerende fregatkaptajn Jens Svendborg.

med Jens Lange og fem øvrige musikere som musikalsk led-sagelse, den rette klangbund til at gøre skydningen mere festlig end sædvanlig. Skytteformand Svend Nielsen havde indgået aftalen, der indebar retmæssig musik til såvel flagsætning som efterfølgende march til Søofficersskolen, hvor skydningen foregik. Efter inspektion af afgåede fregatkaptajn Preben Isenbecker og skytteformand Svend Nielsen afgav de fremmødte skytter i alt 109 skud, inden Jens Svendborg kunne trække sig tilbage til frokosten i marinestuen med titel af København Marineforenings fregatkaptajn 2009.

AMAGER

Distriktets sidste formandsmøde blev afviklet i Marinestuen den 9. marts med 17 deltagere, idet skyttelavsformændene også deltog sammen med Skytteudvalgsformand Jørgen Kjeldsen. Man afvikler fremover 3 di-

striktsmøder årligt, skriver Søren Konradsen.

Ved påskefrokosten deltog 24. Man afsluttede med lotteri. Ved Københavns Samvirkende Soldaterforeningers generalforsamling den 17. april blev formand Søren Konradsen genvalgt som suppleant til bestyrelsen.

Afdelingen havde 13 m/k'er med i den meget vellykkede udflugt til Stevnstøtten den 19. april, arrangeret af Københavns Marineforening.

Ved Hjemmeværnsdistriktets 4. maj parade på Dragør Fort, hvor afdelingen stillede med flag og gaster, tildeltes Amager Marineforenings trofaste og aktive medlem, flotillechef Jørgen Falkenberg, Hjemmeværnets 40-års tegn.

I sendemandmødet deltog afdelingens næstformand, Steen Hansen, der beretter, at han havde nogle rigtig gode dage i Viborg.

20 gaster & havfruer fra Kø-

benhavn, - Frederiksberg & Amager deltog i afdelingens vellykkede rejse til Krakow i dagene 16.-19. maj - godt ledet af Michael Ronild.

Vedr. Søværnets 500-års jubilæum i 2010 er der i Dragør nedsat en lokalprojektgruppe med deltagelse af kommunaldirektør Lars Bo Neregaard Pedersen, havnefoged John Strøbæk, fhv. havnefoged Bent Kofoed Hansen, flotillechef Jørgen Falkenberg samt lokalformand Amager Marineforening Søren Konradsen og kasserer Hans Jacobsen. Første møde blev afholdt den 4. juni, hvor man lagde rammerne for en lokal markering af det store jubilæum.

NAVY DAY på Dragør Fort & Havn Grundlovsdag var atter en succés. Adoptionsskibet DIANA holdt åbent skib, og på fortet var et væld af aktiviteter, der samlede næsten 3.000 publikummer.

I den meget velbesøgte Valdemarsflagfest i Holmens Kirke

den 15. juni deltog afdelingen med flaget og 5 gaster - et flot arrangement som vanlig, hvor Hendes Højhed Prinsesse Elisabeth uddelte flag og faner.

Ved afdelingens sommerfest i 'Laden' den 20. juni deltog 44 fra København- & Amager Marineforeninger. For underholdningen stod Marinestøtterne, hvilket de høstede meget ros for.

Sensommersæsonen indledes med motionscyklingen 'Tour De Amager' og skafning i Marinestuen lørdag den 22. august. Afdelingens 21-års fødselsdagsfest finder sted i 'Laden' lørdag den 19. september.

Der kippes med flaget for kasserer Hans Jacobsen 70 år den 16. august. For flagbærer og revisor John Rasmussen 60 år den 18. august samt for Kurt E. Poulsen 70 år den 22. september.

Afdelingens medlemstal er nu 77, slutter rapporten fra Søren Konradsen.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1.TV. • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12
E-mail: birger@tykskov.dk
Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk.

GILLELEJE

Lørdag den 3. maj havde Gilleleje Marineforening besøg af 11 engelske dampmaskinefolk, der var i Danmark i forbindelse med veterantræffet i Græsted, skriver Søren Svendsen. Gæsterne ankom i en gammel dampdrevet bus samt en damptrølle. Efter en gang røget sild på Gilleleje Røgeri, gik turen til en gang kolde pilsner og rundvisning i marinestuen.

Ifølge Søren Svendsen var englænderne meget interesseret i at høre om marineforeningen og afdelingen i Gilleleje. Efter besøget i stuen returnerede eng-

lænderne til Græsted med 15 km i timen.

HØRSHOLM/ RUNGSTED

Den 6. maj afholdtes sæsonens sidste ulkeaften med sild og biskemad på menuen, skriver Svend-Erik Hansen. Samme aften blev det en kendsgerning, at Ole Andersen havde vundet vinterens billardturnering. Der var anden og tredjepladser til henholdsvis Dan Dujardin og Henning Mikkelsen. Turningsleder er Jørgen Black.

For at give mere lys omkring marinestuen måtte flere træer

De opmærksomme læsere vil kunne genkende lokalafdelingsformand Steen Bulow Møller Gilleleje Marineforening, der her er på vej ud af damp bussen foran marinestuen.

primomaj, ved hårdt arbejder af medlemmerne, lade livet. Pinssemorgen var stuen fyldt med morgenduelige medlemmer, der hyggede sig med et dejligt morgenbord.

Med Kvindelige Marineres Musikkorps i spidsen marcherede fregatskydningsdeltagerne den 6. juni gennem byens gå-

gade ud til Ridebanen. Før frokosten var der underholdning af korpset. Afgående fregatkaptajn Hans Peter Lildballe kunne inden skydningen mønstre 32 skytter. Kl. 1800 måtte Hans Peter Lildballe lade sig afløse af Poul Johansen, der på skud af Mogens Andersen vandt titlen 2009.

► Marinestuen genåbner for den nye sæson primo august.

FREDERIKSSUND

Frederikssund Marineforening har i flere år, haft gang i en proces, der har til formål, at Frederikssund Kommune skulle adoptere ét af Søværnets eller Marinehjemmeværnets skibe. Men da Søværnet nu består af færre men større fartøjer, er der ikke mange byer, der kan få et adoptionsfartøj fra Søværnet, og Marinehjemmeværnet har igen afslået, at vi kan få et af deres fartøjer som adoptionsfartøj, - skriver Kurt Terkelsen i sin rapport. - Derfor er vi glade for, at det er lykkedes, at få det gamle fyrinspektionsskib "H.V.

Ravn" til byen.

Kurt Terkelsen fortæller også, at der var flot solskin da skibet lagde til kaj den 28. juni. En stor menneskemængde ventede tålmodig på at komme ombord. Her underholdt initiativtageren, medlem af Frederikssund Marineforening Niels Pedersen de besøgende med harmonikamusik.

Planen er, at H. V. Ravn skal ligge fast i Frederikssund havn og være et samlingssted for kulturelle arrangementer og events. Skibet kommer også til at rumme en café. Frederikssund Kommune støtter projektet, hvor en styregruppe i første omgang skal samle 1,2 mio. kr. til køb af skibet. Styregruppe udgør 11

Tidligere fyrinspektionsskib "H. V. Ravn" på vej ind til Frederikssund Havn.

personer med borgmester Ole Find Jensen i spidsen.

"H. V. Ravn" er på 279 brutto tons med en længde på 42 meter. Hovedmaskinen er en seks cylinder Frichs maskine fra 1938.

Kurt Terkelsen oplyser, at styregruppen bag projektet har rettet henvendelse til Frederikssund Marineforening for at drøfte mulighederne for samarbejde

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad

Edward Jelen

Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

NYKØBING SJÆLLAND

Pudseafternen den 1. april trak 12 medlemmer, der alle arbejdede flittigt, skriver Flemming Regstrup Hansen. Den 31. maj fik afdelingen overraskende mulighed for en tur på Isefjorden ombord i "Fulton". 44 medlemmer og ledsagere benyttede lejligheden. - Det var en strålende tur med høj solskin, og alle nød turen, oplyser han. Grunden til, at "Fulton" kommer jævnligt til Nykøbing Sjælland er, at for-

manden for Fultons Venner er medlem af Nykøbing Sjælland Marineforening.

Den 5. september er der Fregatskydning, og den 11. til 13. september besøger kommunens adoptionsskib, transportfartøjet A559 SLEIPNER byen.

Der flages for Ib Henning Rasmussen 70 år den 4. august. Carl Alstrup 70 år den 3. september. Ib Christiansen 65 år den 21. september og Ole Skovgaard Nielsen 65 år den 25. september.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører

Henrik Marrill Christiansen

Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.

E-mail: hmc.stege@mail.dk

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

KØGE

Formanden for Køge Marineforening Jørgen E. Petersen fyldte lørdag 6. juni 80 år. Jørgen E. Petersen er født og opvokset i en officersfamilie i Nyboder og har således allerede fra barnsben haft det maritime tæt inde på livet, skriver Christian Andersen.

Efter endt skolegang blev Jørgen E. Petersen ansat i Rederiet DFDS, hvor han gennem næsten 45 år havde en spændende karriere indtil han i 1991 blev pensioneret fra en stilling som underdirektør i rederiet. Han har dog ikke helt sluppet tilknytningen til rederiet, idet han er bestyrel-

sesmedlem i DFDS pensionskasse og formand for DFDS seniorforening.

Jørgen E. Petersen har været medlem af Køge Marineforening siden 1993, og i de seneste snart 10 år har han varetaget hvervet som formand.

Jørgen E. Petersen er en meget afholdt og respekteret formand. Han er særdeles aktiv i foreningsarbejdet, og det er ikke mindst hans fortjeneste, at foreningen har indgået lejeaftale med Køge Kommune om huset på Carlsensvej 2, hvor Marineforeningen har etableret nogle ideelle lokaler med havnen som nærmeste nabo. Udover foreningsarbejdet er Jørgen E. Pe-

Lokalafdelingsformand i Køge Marineforening Christian Andersen rundede den 6. juni 80 år.

tersens store interesse golfsporten, som han dyrker i Skovbo Golfklub. Køge Marineforening udbringer et stort tillykke og god vind fremover, slutter brevet fra Christian Andersen.

HASLEV

Glæden er til at få øje på i rapporten fra Haslev Marineforening. Afdelingen har netop, med Faxe Kommunes borgmester René Tuekær i spidsen samt repræsentanter fra Møn, Næstved, Stevns og Køge Marinefor-

eninger og 12 ud af afdelingens egne 25 medlemmer, indviet en spritny marinestue. Bestyrelsen glæder sig også over, at El Installatør Jørgen Larsen og Bruno Mortensen i forbindelse med indflytningen har sponsoreret belysning og møbler til stuen.

Der kippes med flaget for Bjørn Forsberg, der runder 50 år den 8. september.

Elegant og stilren udsmykning i Haslev Marineforenings nye stue.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26 • 3700 Rønne
Tlf. 56 95 39 43
Bornholm

RØNNE

Så er det en kendsgerning. Rønne Marineforening og de to øvrige lejere i "Sjøgaarinj", Skipperforeningen i Rønne og Sct. Georgs Gilderne, skal i 2012 finde en anden bosætning. Det står klart efter at Rønne Havn, ifølge Bornholms Tidende, har solgt huset. – Vores andragende om overtagelse og totalreovering af den gamle redningsstation beror nu hos chefen for Redningsvæsenet i Danmark, siger Børge Dahl-Mortensen, - og vi håber inderligt, at dette falder på plads.

Afdelingen havde formand og næstformand på plads ved Søndemandsmødet i Viborg.

Efter pudseaffænen den 20. juni

er lokalerne nu tip top i orden. Det bliver der også brug for, da Bornholm Kommune har meddelt Marineforeningen, at kommunens adoptionsskib, misil- og anti-ubådsfartøjet P562 VIBEN fra II. Eskadre kommer til Rønne til efteråret.

Afdelingen ønsker alle medlemmerne en fortsat god sommer.

SIDSTE: Ultimo juni underskrev lokalafdelingsformand og landsbestyrelsesmedlem for distrikt 5/Bornholm, Flemming Grønberg Svendsen en foreløbig 20 års lejekontrakt på den gamle redningsstation. Lejepris: 1,- kr. årligt. Tillykke Rønne og Bornholm (Red.)

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Søren Torp
Skovtoften 76
4800 Nykøbing Falster
tlf. 45 86 83 03
Nakskov, Nykøbing Falster

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester Børge Ferning
Lærkeparken 19 • 5800 Nyborg • Tlf. 65 31 63 95
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

KERTEMINDE

På bestyrelsesmødet den 16. juni diskuterede vi Landsbestyrelsens brev angående markeringen af Søværnets 500 årsdag i 2010. Det blev besluttet, at vi afventer distriktmødets resultat i september, da vi mener det er afgørende, om vi får flådebesøg eller ej. Får vi flådebesøg, vil det give os en masse reklame i forhold til kommunen, og det samarbejde vi har med dem omkring vores fremtidige placering på havnen, fortæller Preben Ernst.

Afdelingen afholder følgende arrangementer i andet halvår af 2009. Skydning starter kl. 19.30 den 11. august. Fregatskydning kl. 09.00 den 10. oktober samt Juleskafning den 21. november kl. 18.00. Derudover planlægger afdelingen en tur til Langelandsfortet sidst i august.

Der flages for Tommy Brøndum 60 år den 28. juni. Svend Torben Hansen 80 år den 9. august. Vagn Guldhammer Christensen 60 år den 16. august. Hans O. Andersen 60 år den 27. september. Peter Heiden 60 år

den 8. oktober samt Leo Wølding 70 år den 14. oktober

Preben Ernst oplyser også, - at medlem af Kerteminde Marineforening, Jørgen O. Jensen er gået fra borde i en alder af 82 år. "Æret være hans minde".

MARSTAL

Afdelingen har afholdt et spændende foredrag med forfatterne Lars og Morten Halskov, som fortalte om deres anmelderroste bog "Skibet der forsvandt - Hans Hedtofts gådefulde forlis", skriver afdelingsformand Hans-Erik Grabow. - Foredraget blev holdt i foreningens hus under et søndagsmøde, og med den interesse og det store fremmøde, ser det ud til at sådanne arrangementer sagtens kan lade sig gøre. Så bestyrelsen vil arbejde videre med at få stablet andre foredrag på bedding, og der har allerede været forespørgsel fra foredragsholdere, som gerne vil gæste vor forening, - skriver han.

I august får Marstal Marineforening besøg af Korsør Marineforening, som afholder ▶

► deres årlige sommerudflugt i Marstal. De vil aflægge søfartsmuseet et besøg, for derefter at indtage frokosten i Marstal Marineforenings stue. Der bliver fuldt hus, da Korsør har fået så mange tilmeldinger til dette arrangement, at marine-stuen ikke kan huse flere gæster denne dag. - Det er altid glædeligt, at vi kan lægge hus til sådanne arrangementer fra andre marineforeninger, lyder det fra Hans-Erik Grabow. Afdelingen vil i september arrangere en tur til øens lokale bryggeri, så medlemmerne med egne øjne kan se hvorledes det lokale øl brygges og efterfølgende smage på produkterne. - Mere om dette og andre spændende ting som sker i afdelingen, kan man også læse om på vor hjemmeside og ved selv at møde op til vores altid hyggelige søndagsmøder, slutter rapporten fra Marstal.

NYBORG

I forbindelse med regentparrets besøg i Nyborg havde hoffet meddelt, at Prinsgemalen ved rundvisning på Vesterhavnen også ønskede at aflægge et besøg i Nyborg Marineforening. Da det blev officielt, måtte der jo laves et par tiltag. Dronningens ceremonimester Eugen Olsen meddelte

at prinsen helst så at stuen fungerede som til daglig. Det vil sige at alle havde lov til at være til stede. Der skulle ikke iværksættes særlige privilegier bare fordi prins Henrik kom forbi, - skriver Torben Jørgensen. Af rapporten fremgår det, at Prinsgemalen hyggede sig med øl fra Albani og underholdning af afdelingens velsyngende marinekor. Det er i øvrigt Torben Jørgensens indtryk, at Prinsgemalen gerne havde brugt lidt mere tid i stuen. Men sen stram tidsplan stod i vejen.

Afdelingen ønsker tillykke til Henning Nykjær 60 år den 21. august. Henning Bødker Jensen 60 år den 28. august. Jørgen Ib Hansen 75 år den 9. september samt Flemming Egholm Rasmussen 50 år den 10. september.

ASSENS

Erik Grove skriver i sin rapport, at sommerferien er blevet brugt til at shine marinestuen i Assens op. - Huset er blevet malet udvendig. Indvendig får marinestuen helt ny dørk ligesom hele huset skal males fra øverst til nederst. - Der er heldigvis mange medlemmer, der vil give en hånd med, så tingene bliver gjort med frivillig arbejdskraft, siger formanden, Ole Julsrud, der også selv har svunget malerpenslen,

lyder det fra Assens.

Assens Marineforening var, traditionen tro, repræsenteret med flag og flaggast ved arrangementet Valdemarsdag. Efter optøget gennem byen til kirken, var der varme pølser i Marine-stuen.

Assens Marineforenings Shantykor er igen i år inviteret med til shantyfestivalen i Esbjerg.

Den nye sæson starter den 15. august med fregatskydning.

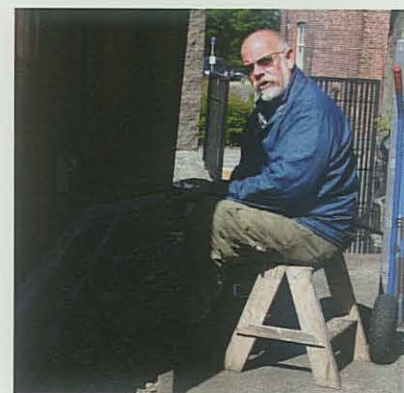
Afdelingen kipper med flagget for Willy Madsen, 70 år den 24. september og for Jørgen Blomstrøm Pedersen, 60 år den 19. september. Afdelingen har i år ni jubilarer for indkaldelse til Søværnet. For William Jacobsen og Mogens Bent Thorsen er det 60 år. Hams Kristian Hansen, Ole Henry Julsrud og Øjvind Steen Poulsen blev indkaldt for 50 år siden medens Niels Gunner Hald-Andersen, Jørn Boe-Hansen, Stig Eilertsen og Svend Oluf Malmstrøm Skriver havde fornøjelsen for 40 år siden.

LANGELAND

Langeland Marineforening deltog den 5. maj, sammen med Marinehjemmeværnet, i Sømandsforeningen's flaghejsning på midtermolen i Rudkøbing, skriver afdelingssekretær Allan Idd Jensen. Sømandsforeningen var også med den 5. juni, hvor afdelingen var på udflugt med guidet rundvisning til Sydlangeland.

Vinterprogrammet indeholder fregatskydning den 16. august, Neptunfest medio/ultimo oktober samt juleglogg i marinestuen den lørdag 11. december.

Allan Idd Jensen opfordrer i øvrigt kollegaerne i Langeland Marineforening til at møde mere talrigt frem til lørdagsåbningerne. Det pågår hver anden lørdag i lige uger. - Som tilflytter vil jeg gerne lære alle medlemmer at kende. Jeg har overflyttet mit medlemskab efter 37 år i Godthåb Marineforening, hvor jeg er æresmedlem, skriver han. - Jeg søger især kontakt med nuværende og tidligere medlemmer, hvis fædre

Lokalafdelingsformanden Ole Julsrud, svinger selv penslen, når Marinestuen i Assens skal shines op.

også har været medlem. Allan Idd Jensen søger især oplysninger om tiden fra ca. 1930 til 1960, da han er ved at samle materiale til en jubilæumspamflet i 2013, hvor afdelingen fylder 100 år.

SVENDBORG

Den 4. maj deltog Svendborg Marineforening i mindehøjtideligheden i Sct. Nikolai Kirke. Dagen efter den 5. maj deltog 33 uniformsklædte medlemmer ved mindstøtten rejst efter 2. Verdenskrig på initiativ fra Svendborg Marineforening. - Der blev som sædvanligt lagt krans. Fra byrådet, Svendborg Marineforening, Niels Juels Foreningen, Søfartens Ledere og Metal Søfart, oplyser Kurt Kaysen. Lars Foldager fra "Dungillie Pipers" spillede sækkepibe, og kontreadmiral (p) Jørgen Philip Rasmussen holdt en meget smuk mindetale.

14 medlemmer klarede den 14. maj i løbet af tre kvarter at pudse afdelingskanonen med mere, oplyser Erling Bothe. - Efter veloverstået gerning kunne man gå til bords og nyde en velmagende risret. Erling Bothe efterlyser dog flere deltagere ved pudseaf-tenerne. - Vi har det vældigt hyggeligt, siger han.

Marchen fra torvet til Assistents Kirkegården Kristi Himmelfartsdag, havde deltagelse af ni fanebærende foreninger. Med 10 deltagere i uniform udgjorde Svendborg Marineforening også i år den største enhed. Også her opfordres der til, at flere fremover

Lokalafdelingsformand og landsbestyrelsesmedlem for distrikt 7/Fyn, Børge Leif Halfdan Ferning overrækker på vegne af landsledelsen diplom og emblem til Prins Henrik som bevis på Prinsgemalens udnævnelse til Æresmedlem af Danmarks Marineforening. (Foto: Alex Semper)

slutter op om denne tradition. Koneaftenen ultimo maj havde i alt 38 deltagere. Ole Kølle, godt assisteret af Annelise Hovmand, stod for det gastronomiske, der bestod af stegte fasaner med tilbehør. – Koneaftenen er et meget eftertragtet arrangement, oplyser Henning Pehrson. Årets udflugt gik den 5. juni til Fredericia, hvor værftet og Fredericia Marineforening blev besøgt.

Afdelingsformand Erik Jørgen Bodal oplyser, at afdelingen har mistet Carl Valdemar Dahl, der døde 66 år gammel den 5. juni. – Så sent som den 23. maj havde Carl indtaget sin plads ved "slyngelbordet", i det selskab som han satte så stor pris på. Her fejrede han sin 66 års fødselsdag, skriver Erik Bodal blandt andet i sin nekrolog. Carl Valdemar Dahl blev medlem af Marineforeningen i 1980, og blev hurtigt valgt ind i afdelingsbestyrelsen i Svendborg. Her sad han i mange år hvoraf otte år som afdelingsnæstformand. Afdelingen udtrykker et "Æret være hans minde".

Skyttelavet:

Skyttelavets sæsonafslutningsfest på Færggården ved

Hotel Ærø samlede det sædvanlige store hold, oplyser Henning Pehrson. Jørgen Ambus forestod, ifølge rapportøren lettere forsinket af en mundfuld genstridigt oksesteg, uddelingen af præmierne. Der var præmier til alle der havde opnået en forbedring af resultaterne i forhold til sidste år.

FAABORG Skyttelavet:

Ifølge skyttelavs formand Kurt Hardi Gadeberg måtte Steffen Nielsen overdrage fregatkaptajn rangen til Martin Prætorius efter sommerens fregatskydning. Den nye fregatkaptajn havde på dagen fundet de rigtige skydebriller frem. Ud over krudtkammeret fik han også has på Store Bramsejl, Berginersejlet samt midtskibs. Kim Klausen blev ikke fregatkaptajn. Men med i alt fem nedskydninger – Fore Bramsejl, Fore Mersejl, Mesanen, Blændsejlet samt Storesejlet var han lange fremme i feltet. Endelig skød Ralf Jørgensen Fokken medens afgående fregatkaptajn Steffen Nielsen tog sig af Store Merssejl. Arrangementet sluttede

Faaborg Marineforenings og skyttelavets nye fregatkaptajn, Martin Prætorius med skæfte og pokaler omgivet af slagne kollegaer.

med spisning og kammeratligt samvær i Marinestuen.

ODENSE

Rapporten fra afdelingsformand Lasse Carsten Bach Pedersen gør det klart, at aktivitetsniveauet i Odense Marineforening er højt. Foredrag om "Danmark under Havoverfladen", udflugt til Stralsund i Tyskland, rundvisning på Odense Slot ved kulturrådmand Anker Boye, flaghejsning og ditto nedtagning i forbindelse med Flagets Fest i Den Fynske Landsby samt sidst men ikke mindst udflugt til Lange-landsfortet med efterfølgende

skafning i Svendborg Marineforening udgør hovedparten af medlemstilbuddet i første halvår. Herudover var afdelingen med til Sendemandsmødet i Viborg.

Der svinges smed huerne for Jørgen Chr. Højsted Hansen 75 år den 10. juli. Poul Lorentzen 65 år den 18. juli. Finn Andersen 65 år den 1. august. Carl Chr. Frederiksen 60 år den 26. september. Gert Erling Olsen 60 år den 29. september. Steen Risum Hansen 50 år den 18. juli. Bjarne Tolstrup Lauritsen 50 år den 22. august. Poul Ebbe Jørgensen 65 år den 17. maj samt Ole Laust Sørensen 60 år den 23. juni.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen

Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev

Tlf. 74 52 17 86

hovmester@haderslev-marineforening.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa.

HADERSLEV

På en ekstraordinær generalforsamling den 18. maj 2009, drøftede medlemmerne hvad der eventuelt kan gøres i forbindelse med, at Haderslev Kommune har planer om at sælge ejendommen, hvor marinestuen har til huse. Bestyrelsen fastslog, at afdelingen ikke har midler til et køb, men ville godt undersøge, om én eller flere medlemmer kunne byde på huset i fællesskab.

Udgangspunktet på mødet blev, at bestyrelsen fik opbakning til at byde 1.000 kr. på huset, samt at de skulle arbejde videre med at finde en løsning. Helt konkret stillede tre medlemmer sig til rådighed med henblik på at stå for et alternativt tilbud til kommunen.

KOLDING

31 medlemmer drog den 19. april, ombord på "Mira III", ud på Lillebælt for at fravriste havet

lidt ekstra til middagsbordet. Ifølge Knud Skaftø var det nu et pauvert resultat, der kom ud af de fælles anstrengelser.

Kolding Marineforening, Hjemmeværnet samt byens soldaterorganisationer med flere, markerede den 23. april, på Brødremenighedens Kirkegård i Christiansfeld, slaget ved Kolding i 1849.

Forårsskydningen den 2. maj fik også i år en knivskarp afgørelse. Dameklassen blev vundet af Susanne Grøngaard med Asta Larsen som anden. Herreklassen blev vundet af Bent Lolk med Tommy Larsen og Kristian Andersen på de næste pladser.

Den 4. maj deltog afdelingen i kranselægningen ved monumentet ved Koldinghus Slot. Den 14. maj var Gunnar Svendsen foredragsholder med film og mange morsomheder over em-

net "De Gamle Krige".

To mand fra Kolding Marineforening var den 19. maj på besøg på korvetten OLFERT FISCHER der anduvede byen. – Det var nok et sidste farvel, inden "OLFI" skal udflages, lyder det fra Knud Skaftø.

Æresmedlem i Kolding Marineforening og Kolding Marineforenings Skyttelav, Mogens Burchalth er gået fra bord i en alder af 80 år. Mogens Burchalth har i mange år gjort et stort arbejde for såvel Marineforeningen som skyttelavet. Bestyrelsen udtrykker et "Æret være hans minde".

DISTRIKT IX

SYDVESTJYLLAND

Bjarne L. Laudridsen
Gl. Vardevej 20 2.th
6700 Esbjerg
Tlf. 75 13 34 76 Mobil: 22 90 69 22 Mail: bjarne.laudridsen@mail.dk
Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

TØNDER

Afdelingsformand Per Dichmann deltog den 2. juni, sammen med nærværende Tidsskrifts redaktør, i et opklarende møde med Zepelin Museum Tønder. Agenden for mødet var, at undersøge mulighederne for et samarbejde om først og fremmest lokaleforhold til Tønder Marineforening. Resultatet af det 3,5 time lange møde var yderst positivt. Zepelin Museum Tønders formand, Mandfred Petersen er også formand for landets ældste skyttekorps – Tønder Skyttekorps – der er etableret helt tilbage i 1693. Derfor er der nu ikke kun tale om et samarbejde mellem to af byens små foreninger, men mellem tre af slagsen. Både museet og skyttekorpset råder over egnede lokaler, der uden større hurlumhej kan bruges af Tønder Marineforening.

De to formænd går nu i realitetsforhandlinger om under hvilke former og konditioner et fremtidigt samarbejde og bofællesskab skal realiseres.

RØMØ

På baggrund af akut lokalemangel for marinestuen, skabt af Tønder Kommunes havneplaner

i Havneby, deltog Rømø Marineforenings afdelingsformand Arne Knud Hansen også i mødet. Han mente dog ikke, at Rømø Marineforening ville køre til mødelokaler/marinestue i Tønder. Men på den anden side ville afdelingen deltage i så mange fælles arrangementer som muligt. - I forbindelse med et samarbejde om fællesarrangementer, er det kun fantasien, der sætter grænserne, siger Arne Knud Hansen.

Så på nuværende er lokaleproblemet på Rømø sparket til hjørnespark. Efter det kommende kommunevalg vil afdelingen genoptage forhandlingerne om genplacering med det nye kommunestyre i Tønder Kommune.

RIBE

Flaget blev hejst og 1. vers af Kong Chr. blev sunget da 23 medlemmer af Ribe marineforening havde sat hinanden stævne til den årlige generalforsamling, skriver Mogens Haugaard. Forsamlingens startede med tildeling af medlemsemler til Peter Riber og Gert Petersen, som bevis på deres fulgyldige medlemskab af Ribe marineforening. Der var også et øjeblik stilhed for afdøde Bent Mouritsen.

Formanden berettede om de afholdte arrangementer, der var løbet af stablen siden sidste generalforsamling. Blandt andet om den 35. fregatskydning, der for første gang siden 1974 ikke blev holdt på loftet over marinestuen. Skydningen fandt derimod sted på hotel Sønderjylland.

Efter 195 skud, mod 302 forrige år, faldt stormasten. Det var Jan Hansen der affyrede det fældende skud og dermed sikrede sig titlen som fregatkaptajn. Beretningen omhandlede også sangaftenen, der blev afholdt med deltagelse af 20 sangglade mænd og kvinder samt Bankospillet ligeledes med deltagelse af ca. 20 personer.

Regnskabet blev fremlagt af kasserer Carsten Brøner og godkendt uden de store sværds slag.

Formand Mogens Haugaard modtog ikke genvalg. Efter 14 år i bestyrelsen, hvoraf de 10 år som formand, mente han, at der skulle andre kræfter til. Lokalafdelingsformandsposten blev så overtaget af Jan Hansen. Der var genvalg til bestyrelsesmedlem Herbert Nissen, og revisor Søren Nielsen. Nyvalgt til bestyrelsen blev Niels A. Knudsen.

Mogens Haugaard takkede den siddende bestyrelse, samt de personer der i hans formands tid har været i bestyrelsen, for et godt samarbejde. Endelig ønskede han det nye bestyrelsesmedlem Niels A. Knudsen og den siddende bestyrelse god vind. Forsamlingen sluttede med stående bifald og vin gave til den afgående formand. Efter generalforsamlingen var der traditionen tro kogt torsk.

Afgående lokalafdelingsformand Mogens Haugaard overrækker medlemsemler til Peter Riber og Gert Petersen.

ESBJERG

Medlem af Esbjerg Marineforening, Bent Hansen, har været i marinestuen for at fortælle om sine oplevelser i forbindelse med sejlads ved Antarktis. – En meget interessant og lærerig foredragsrejse i det ukendte, skriver Erik Lassen Sørensen.

Afdelingen har været på tur til Aabenraa med visit i Aabenraa Marineforenings flotte marinestue. Her blev de overdådig bevertet. – Det var et rigtigt hyggeligt besøg. Vi sender hermed de allerbedste hilsener til Aabenraa Marineforening, lyder det fra Esbjerg. Turen sluttede i øvrigt med en tur over grænsen.

Sankt Hans aften var der bål og båltales på kajen foran marinestuen. Mange valgte at benytte sig af, at der var åbent hus i stuen. Erik Lassen Sørensen oplyser også, at der efter redaktionens deadline er afholdt sommerfest i Skråentens lokaler.

FANØ

Fanø Marineforenings sekretær, Per Hesdorf oplyser, at tre medlemmer i juli har rundet de 60 år. Det var Erik Toftegård Møller den 5. juli, Tommy Hansen den 6. juli og Poul Lundholdt den 29. juli

DISTRIKT X

MIDTJYLLAND

Vagn Christensen,
Ahornvej 6 A 8800 Viborg
Tlf. 86 62 01 52 Mobil: 23 23 84 05
Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

EBELTOFT

Som skrevet i nærværendes tidsskrifts juniudgave var det på grund af mailproblemer ikke muligt at bringe afdelingsstoffet fra Ebeltoft. Jørgen Brøgger har derfor i sin rapport sammenfattet generalforsamlingsinformationerne til at oplyse, at 135 medlemmer deltog, og at der var 40

års medlemsemler til Peter Hansen Damm, Torben Larsen og John Olesen. Tommy Schmidt, Olaf Pedersen og Uwe Weissfeld modtog Marineforeningens hæderstegn i sølv tildelt af lokalafdelingen. Tommy Schmidt har været flagbærer i 35 år. Olaf Pedersen har været "musikalsk ankermand" for sluppen og Slup-

koret ligeledes i 35 år, medens Uwe Weissfeld fik sit hæderstegn for 10 år som leder af koret. Gunnar Christensen modtog skyttelavets hæderstegn for i 15 år at have været en af de bærende kræfter i Skydeudvalget, heraf de første seks år som medlem af bestyrelsen.

Vintersæsonen afsluttedes med kammeratskabsaften i april. Afdelingens medlem, pensioneret flagkaptajn i Den Kongelige Grønlandske Handel, Asbjørn Starcke berettede levende om minstrygeren ME 1016's forlis den 29. januar 1946.

Æresmedlem i Ebeltoft Marineforening Jørgen Hove lagde den 5. maj en buket rød-hvide blomster ved afdelingens mindesten for freden i 1945. Jørgen Hove var orlogsgast på Middelgrundsfortet den 9. april 1945.

Den 9. maj deltog repræsentanter fra afdelingen i "Søværnets Dag" ved Fregatten JYLLAND. Arrangementet markerer fregattens deltagelse i Slaget ved Helgoland den 9. maj 1864.

Sommerens travljeroning er

kommet godt i gang. Også skytterne træner hårdt, blandt andet til hjemmebaneskydningen mellem Syddjurs Kommunes nordiske venskabsbyer. Planlægningen af "Ebeltoft Maritime Dag" med fokus på "Det Maritime Ebeltoft den 14. til 16. august er også i fuld gang.

Ebeltoft har, ikke mindst som følge af naboskabet til fregatten JYLLAND, mange besøgere fra såvel danske som udenlandske marineforeningskollegaer. Hen over forsommeren har Fredericia Marineforening og norske Kristiansand Orlogsforening besøgt marinestuen og fregatten. Som omtalt tidligere i nærværende tidsskrift har Kristiansand by og kommune efter 1864 rejst en mindeobelisk for faldne danske marinere fra Helgoland Slaget der er begravet på byens kirkegård.

I uge 24 holdt Flyvevåbnet, sammen med Søværnets transportskib A559 SLEIPNER og frømandskorpset, den årlige Bikini-øvelse i Ebeltoft Vig. Jørgen Brøgger oplyser, at det er en mangeårig tradition, at øvelsen

Ebeltoft Marineforening markerer 5. maj ved mindestenen på havnen i Ebeltoft.

sluttes med en grillafslutningsfest i marinestuen. Selv umanerligt megen regn kunne ikke ændre dette forhold.

GRENAA

Sommeren bruges til at oplade batterierne til efterårets aktiviteter, skriver lokalafdelingsformand Per Schultz Petersen. Men helt i hi er afdelingen nu ikke gået. Den 11. juni deltog to mand i flagparaden for Prinsgemalen, medens der den 13. juni var blus på grillen.

Efterårets program indeholder fregatskydning den 15. august. Firkantskydning mellem Ebeltoft, Grenaa, Randers og Århus Marineforeninger den 12. september. Distriktsmøde i Grenaa den 20. september samt tyskaften med den nordtyske ret "Eisbein mit sauerkraut" den 25. september. Til april 2010 er der planlagt en forlænget weekend i Lübeck.

Kaj Bøjer ønskes tillykke med de 75 år. Fransk Jensen og Bjørn Jensen begge 60 år.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen

Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93

E-Mail: nummer14@mail.dk

Skive, Lemvig Ringkøbing, Hanstholm, /Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

GLYNGØRE

Lørdag den 16. maj var det pigernes dag i Glyngøre Marineforening, lyder det i rapporten fra Jens Th. Carlsen.

At det var pigernes dag, skal nok ses på den baggrund, at både Rosa Christensen og Margit Poulsen kom på resultatavlen med nedskudte sejle samt træffer i Krudtkammeret. Store Bramsejl måtte lade livet efter skud fra Rosa Christensen medens Krudtkammeret gik op i røg på skud fra Margit Poulsen. Hermed blev Margit Poulsen for anden gang

Svend Erik Poulsen med den endnu intakte fregat til skydningen i Glyngøre Marineforening.

fregatkaptajn i Glyngøre Marineforening.

Det var også kvindelige medlemmer af Glyngøre Marineforenings støtteforening, der senere på dagen tog hånd om det gastronomiske.

Afdelingen har med familien Margit og Svend Erik Poulsen som ildsjæle søsat et lokalt medlemsblad med titlen "Periskopet".

MORSØ

Morsø Marineforenings kollega fanklubber fra Glyngøre og Fanø vender ofte forbi marinestuen ved lørdagsarrangementerne, oplyser lokalafdelingsformand Niels Jørgensen. Ellers bød maj og juni på to kalaser. Pinsegrillfest den 30. maj og Skaldyrsfestival den 6. juni.

Med grillmester Svend Pedersen Hald som chefgastronom blev pinsefesten en succes. De godt 30 spisende gæster fortæ-

rende kamsteg og pølser, så ikke et øje var tørt. Jens Peter Vad og frue bakkede godt op om kødretterne med en flot anrettet luksussalatbord.

Skaldyrsfestivalen gav rekordomsætning med en stuvende fuld marinestue hele dagen igennem.

Den 10. til 12. juli aflagde medlemmer fra afdelingen gensebøg på Fanø og i Fanø Marineforening. Kort før den ultimative deadline til denne udgave af nærværende magasin tilfaldt der fra fortrolig kilde redaktionen oplysninger om, at det havde været en særdeles vellykket tur.

I forbindelse med sejskibsarrangementet "Limfjorden Rundt" er der torsdag den 10. september åbent hus i marinestuen med morgenskaftning og skippermøde fredag morgen.

Selv sommerferien kan ikke afholde senior medlemmerne fra at møde i "kaffeklubben" alle hverdage kl. ca. 0900.

DISTRIKT XII

NORDJYLLAND

Seniormekaniker,
Charley F. Pedersen
Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Henry S. Andersen tv. modtager Hirtshals Marineforenings fregatkaptajn bælte, og pokal af Ole Ejstrup, der trådte til i stedet for sidste års vinder, afdøde Adolf Petersen.

HIRTSHALS

Ifølge Preben Sanderhoff deltog rundt 40 personer i afdelingens Fregatskydning den 23. maj. – Efter at flaget var sat, og tonerne af Kong Christian var sunget, gik vi straks i gang med skydningen. Det varede ikke længe, før luften var fyldt med krudtrøg. Vejret viste sig fra den pæne side, med svag vind ind fra agter og solen strålende fra en skyfri himmel, fortæller han.

Kampen om at få overtaget over den genstridige fregat varede længere i år en tidligere. Så det var nogle trætte skytter der hen over middag kunne forhale til marinestuen. Fregatkaptajn 2009 i Hirtshals Marineforening blev Henry S. Andersen. Det fremgår ikke af Preben Sanderhoffs rapport hvem der efterfølgende vandt "fjædtmule" kortspillet, - men det gik ikke stille for sig, skriver han.

Sidst i juni var der igen mu-

sikaften i stuen. Den 31. juli og 1. august stod den på Fiskefestival i byen.

SKAGEN

Skagen Marineforening takker Viborg Marineforening for et vellykket og hyggeligt Sende-mandsmøde 2009. Afdelingen deltog med fem mand.

Afdelingens eget medlem, pensionerede kriminalassistent Kurt Rønne, holdt den 14. maj et spændende foredrag om sin tid i kriminalpolitiet. Den 27. maj fortalte akupunktør og sygeplejerske Susanne Christophersen om akupunktorens virkning på mange forskellige former for smerter. Susanne Christophersen har fået meget af sin viden fra akupunktorens eget land, Kina. Udflugten til Gøteborg blev aflyst på grund af for få tilmeldinger.

-Søndag den 24. maj blev Skagen Marineforening politian-

meldt for at drive værtshus, og måtte på den baggrund lukke marinestuen, skriver Villy Nielsen, - vi har dog nu fået en midlertidig bevilling, oplyser han. Stuens mange problemer med mikrofonanlægget skulle, takket være et sponsorat fra Carlsberg Fonden, være løst.

Lige om hjørnet er der ålefest den 14. august og "Havfruenes" fem års fødselsdag den 9. oktober.

Der flages for Jan Petersen 60 år den 8. august. Jens Klausen 50 år den 17. august. Jens Grud 85 år den 26. august. Jørgen Mathiasen 60 år den 31. august. Ole Fredborg 60 år den 9. september. Søren Broen 85 år den 11. september. Jan Rentz-Petersen 65 år den 17. september. Torben Bagh 65 år den 17. september og Thorkild Bork 60 år den 19. september.

NIBE

På en solrig lørdag morgen blev der endelig med kanonsalut fløjet klar til afgang for 46 forventningsfulde deltagere i den årlige sommerudflugt, der i år gik til Hanstholm, skriver Allan Slot Mortensen. -Æresgæster i år var, kaptajnen på Nibe Mærsk, Claus Melin og hans hustru Bodil.

Første revle var Næsborg Kirke, derefter videre mod Vejlerne hvor morgenkaffen blev indtaget. Derefter til Hanstholm Marineforening, hvor afdelingsformand Harry Josefsen ventede og tog imod. Han guidede folkene fra Nibe rundt på det store fæstningsværk, inden marinestuen bød på en lækker frokost.

Efter frokost kørte gruppen videre langs den nye Thy Na-

tionalpark, mod Klitmøller hvor et par raske gaster lige skulle mærke hvor koldt vandet var. Efter en hurtig dukkert, gik ruten over Thisted til endnu en revle, og videre hjemover til Restaurant Bryggen i Nibe, hvor aftensmaden blev indtaget. - En fantastisk dag hvor gasterne blandt andet blev underholdt af Jens Lunds harmonikaspiel i bus-sen, efterfulgt af et meget lunt og festligt referat fra torsdagens bustur til Fredensborg Slot, hvor jeg og fortælleren Hans Jørn Abildgård deltog i Prinsgemalens 75 års fødselsdag. Flaget blev nedhalet ved 22 tiden, og der blev indtaget "den bagerste" i marinestuen -, slutter rapporten fra Allan Slot Mortensen.

AALBORG

Grundlovsdag var der skovtur fra marinestuen, med en lille tur til Egholm og bagefter stegt pattegris, oplyser afdelingsformand Charley Frank Pedersen. Den 23. august afholdes der Fregatskydning. Medlemmerne mødes ved Jomfru Ane Parken kl. 0930 og går ud til marinestuen.

Aalborg Marineforenings populære matinee starter søndag den 6. september. Her serveres der en fem retters menu for kun 30 kr. Lime Rivers Jazzband på 7 mand spiller. Matineeerne gentages derefter den første søndag i hver måned.

Afdelingen svinger med huerne for Jørgen Christensen og Henning Bent Carlsen 60 år. Ib Pedersen, Poul Særmark-Thomson, Kurt Landt Pedersen og Birger Larsen 70 år samt for Per-Ole Carlsson Ekstrøm 75 år.

DISTRIKT XIII

GRØNLAND

Landnæstformand
Kurt Flatau, via landskontoret,
33 15 28 86
Godthåb

VELKOMMEN I DANMARKS MARINEFORENING

BOGENSE

Mogens Reismer
Villy Hermansen
Ove Jørgensen
Willy Johansen

BORNHOLM

Knud-Erik Pihl

BRØNDBY

Mikael Schjötler
Preben Rasmussen
Torben Andersen
Steffen Svensson

EBELTOFT

Alf Møller Petersen
Jan Flemming Hansen

ESBJERG

Jan Hansen
Walther Holm
Thorsen
Dan Kjær Silkjær
Brian Præst
Per Blandov

FANØ

Ulf Tyge Tygesen
Dan Trige Tygesen
Hans Bünder Frede
Rasmussen

FREDERICIA

Ole Christian
Sørensen
John Middelboe
Asger Lauridsen
Knud Erik
Aggerholm

FREDERIKSHAVN

Per Kirkegaard
Jørgensen

FREDERIKSSUND

Ole Thinghøj
Hardy Højsgaard
Teddy Rene
Mogensen
Holger Lid
Christian Dreyer
Leidecker
Ernst Ertner
Niels Pedersen

FREDERIKSVÆRK

Henrik Raaddam
Jørgensen

GRENÅ

Søren Anker Munk

HADSUND

Jens Erik Høst

HALS

Knud Aage Brøndam

HANSTHOLM

Holger Kristensen
John R. Bagger
Sigurd Jakobsen
Torben Henningsen
John R. Bagger

HELSINGØR

Mads Sundsgaard
Torben Engelsen

HJØRRING

Teddy Ole Petersen

HUNDESTED

Johnny Walter
Pedersen
Ove Arne Normann
Nielsen
Simon Leiberg
Ivan Stausgaard

HØRSHOLM/ RUNGSTED

Renè Jean Børge Karl
Merot

KORSØR

Keld Krogh Jensen
Bent Christiansen
Claus Søndergård
Jensen
Flemming Jensen
Bjarne Jensen
Per Naver

KØBENHAVN

Jens Arne Monefeldt
Ludvigsen
Else Marie Amalie
Brandt
Jørgen Juul
Rasmussen

LEMVIG

Kai Graversen
Oluf Bro
Anker Sørensen

MARSTAL

Kurt Gråhøj

Gade

Ole Gade

NYBORG

Arno E. Christensen
Jørgen Lund

NYKØBING

SJÆLLAND
Tommy Jensen

RANDERS

Bo Stoffregen

RINGKØBING/ HVIDE SANDE

Jes Jesper Clausen

SKAGEN

Bent Søndberg
Bo Helligsøe
Jann Dam Krarup
Erik Baun Steffensen
Hans Christian
Petersen
Erik Ekman
Kristensen

SLAGELSE

Bent Kristensen

SVENDBORG

Henning Møllebæk

SØNDERBORG

Kai Hansen

VEJLE

Ib Andersen
Flemming Norsted

Schuchardt

Bent Stoustrup
Christensen
Freddy Andersen
Søren Kristian
Simonsen
Jette Handrup
Hansson
Erik Thomsen

AALBORG

Bjørn Høller Jensen
Palle Harald Jensen
Bent Haals
Carsten Calundan

ÅRHUS

Hans Eli Foshøj

MARINE- FORENINGEN

Medlemstal
pr. 1. juli 2009:
9.907

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00
Email: adm@soefart.dk

Læs ^{hele} **Søfart** på nettet
Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Fane og flagparade for Prinsgemalen

Danmarks Marineforening var repræsenteret med lokalafdelinger fra hele landet, da Danske Soldater- og Marineforeningers Fællesråd forestod fane- og flagparaden for Prinsgemalen i anledningen af 75 års fødselsdagen.

Et fortættet bygevejr satte ikke skår i arrangementet, der foregik på Fredensborg Slot. Garderhusarregimentets Hestedragon, Den Kongelige Livgarden Musikkorps samt Prinsens Livregiments Musikkorps udgjorde sammen med de mange flag og faner en flot ramme for det første festarrangement på selve fødselsdagen den 11. juni.

Stort set hele den Kongelige familie var samlet på trappen for at overvære den smukke parade og flagborgen.

Danske Soldater og Marineforeningers Fællesråd består af soldater- og orlogsforeninger fra alle tre værn samt medlemmer af Forsvarsbrødrene. Landsbestyrelsesmedlem Edward Jelen repræsenterede ledelsen i Danmarks Marineforening, da landsformand Jens Ole Løje Jensen var til Nordisk Soldater- og Orlogsstævne i Sverige. - Jeg er stolt over, at så mange af Marineforeningens medlemmer, repræsenterende afdelinger fra hele landet, tog sig tid til at bakke op om arrangementet. De har alle været med til at sætte Marineforeningen på landkortet, som en stærk og konstruktiv medspiller i organisationen Danske Soldater- og Marineforeninger -, siger Jens Ole Løje Jensen.

Landsbestyrelsesmedlem Edward Jelen i spidsen for 172 flag og faner ved indmarchen til den indre slotsgård på Frederiksborg Slot.

Marineforeningen markerede sig stærkt i flagborgen.
(Foto: Preben Isenbecker)

Danmarks
Marineforening
har modtaget
følgende hilsen fra
Prinsgemalen:
Til Danske
Soldater- og
Marineforeninger
ved Formanden
K.E. Nielsen:
"Modtag min
hjerteligste tak
for de venlige
lykønskninger
samt jadefiguren,
som det glædede
mig at modtage i
anledning af min
75års fødselsdag.
Overbring
samtidigt min
tak for den flotte
flagparade på
Fredensborg Slot
til de bidragende
foreninger.
Prinsgemalen"

MARINEFORENINGEN

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

OKTOBER 2009 | NR. 5 | 96. ÅRGANG

**FRA BARSØ-KLASSENS JUBILÆUMSFEST I SVENDBORG SES HER THURD'S
FØRSTE CHEF KOMMANDØRKAPTAIN KURT VERNER SAMMEN MED CHEFEN
DER LUKKEDE SKIBET NED, PREMIERELØJTNANT MADS HØJ JØRGENSEN**

for SØVÆRN og SØFART

TEMA
**SØVÆRNETS
DYKKERKURSUS**

Samarbejde

Af generalmajor, kammerherre Jan Brun Andersen, præsident for Danske Soldaterforeningers Landsråd, præsident for De danske Garderforeninger samt næstformand i Folk & Forsvar

Nej, nu står Verden ikke længere. I juni nummeret af "Under Dannebrog" kom pigerne til orde i "Kommentar" – kontreadmiral Rodholm fik rettet lidt op på det i august nummeret – men nu skal en landkrabbe så mænge sig ind på Marineforeningens blad. Et er, at pigerne forsøger at tage over, men skal vi nu også kæmpe mod en landkrabbe, og så endda en med rødder i Den Kongelige Livgarde - så er målet nået.

Inden du nu lægger bladet væk i vrede, fatter telefonen og kontakter Landsformanden, melder dig

ud af foreningen, må have en lille dram for at dulme nerverne eller overveje at stifte en ny forening – så tag det helt roligt. Det er ikke et kup. Snarere tvært imod. Det er en kærkommen mulighed for at fortælle lidt om det meget snævre og gode samarbejde, der er mellem alle landets soldater- og marineforeninger (DSM), et samarbejde der gør vores indsats meget stærkere, til gavn og glæde for alle os "gamle" men bestemt også for de unge kolleger, der stadig er aktive i tjenesten.

Men måske først lidt om mig selv. Mit navn er Jan Brun Andersen. Jeg blev pensioneret fra Forsvaret i marts 2008 efter mange gode og indholdsrige års tjeneste. Og det er vel en formildende omstændighed, at jeg på et tidligt tidspunkt i min militære opdragelse gjorde tjeneste som adjutant for Admiral Thiede, mens han var Forsvarschef – så lidt sømandsopdragelse har jeg da fået. Admiralen har sørget for, at jeg har sejlet i de fleste danske orlogsfartøjer, der var på det tidspunkt. At jeg har set og forstået betydningen af den danske indsats i Nordatlanten og – ja mange andre ting - og jeg er sikker på, at dem af jer, der kender Thiede, vil være enige i, at man hos Admiralen lærte meget nyt

“Med den stigende anerkendelse af dansk Forsvars indsats i ind - og ikke mindst udlandet, er det en naturlig følge, at vi – soldater - og marineforeningerne går i spidsen.”

om mangt og meget – ikke mindst ledelsesprincipper.

Når man så skal sige pænt tak til Forsvaret, så er en af de bedre måder, at melde sig under fanerne i soldater- eller marineforeningsarbejdet. Og det gjorde jeg så. I 2008 blev jeg valgt til præsident for Danske Soldaterforeningers Landsråd og samme år som præsident for De danske Garderforeninger. Senere, i 2009, er jeg også blevet valgt ind i Folk & Forsvar som næstformand, hvor jeg afløste Jens Ole Løje Jensen.

Og det har givet mig mulighed for dels at nyde kammeratskabet, dels at "betale tilbage" til Forsvaret. Som bekendt skal man altid "stikke fingeren i jorden", når man starter et nyt sted. Det gælder også, når man går ind i soldaterforeningsarbejdet. Det første der slog mig, når talen faldt på soldater- og marineforeninger, var en holdning til og opfattelse af, at disse organisationer var ensbetydende med gamle mænd i grå bukser og blå blaser, godt med ordner og medaljer, helst et par faner og meget gerne lidt pokaler. Dertil tilsat lidt gule ærter og fugleskydning – og skulle man svinge sig lidt op, var der også et bankospil. Sådan er det også – men det er også meget andet. Det skal jeg komme tilbage til, men vil dog gerne slå fast, at netop disse ting, traditionerne, er dem der er rygraden i vores bevægelse. Det er os gamle, der både kan og vil løfte soldater- og marineforenin-

gerne ind i den moderne tidsalder, der svarer til Forsvarets hverdag. Men uden os til at værne om og udbygge traditionerne, uden os til at træde til ved nye opgaver og udfordringer, var der ikke noget grundlag for nytænkning og udvikling af de mange nye opgaver.

Og hvor har det dog været en glæde og fornøjelse at konstatere, at alle har støttet op om nytænkning, der er blevet skabt i fællesskab i soldater – og marineforeningerne. Alle vil gerne følge med tiden. Udvikle sig i takt med det Forsvar, man en gang gjorde tjeneste ved. Og vi erkender jo alle, at vi, ud over at dyrke traditionsplejen og kammeratskabet, også er til for at støtte op om vores værn og de unge, der i dag løser opgaver for Danmark i ind- og udland.

Men skal vi påtage os nye opgaver? Skal vi udvikle os? Kan vi ikke bare holde vores kammeratskabsaftner, sendemandsmøder og repræsentantskabsmøder. Spise vores gule ærter og fortælle vores røverhistorier. Jo, sikkert – men så ville vi med sikkerhed også uddø. Ikke i morgen, og nok heller ikke til næste år – men i en ikke for fjern fremtid.

Med den stigende anerkendelse af dansk Forsvars indsats i ind - og ikke mindst udlandet, er det en naturlig følge, at vi – soldater - og marineforeningerne går i spidsen. Og der gøres, inden for alle tre værn, en meget stor indsats for at give en velfortjent op-

TEL & FAX: +45 33 12 82 53
 POSTGIRO NR.: 102-3071
 DANSKE BANK: 3015-127201
 E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eff. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

**DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
 MINIATUREORDNER OG MEDALJER
 BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER**

DK-1054 KØBENHAVN K
 PEDER SKRAMS GADE 3
 CVR. NR.: 89 69 70 18
 WWW.ORDENSBAAEND.DK

muntring, til alle dem, der i dag løser opgaven. Mange opgaver løses bedst inden for værnet, men der er bestemt også opgaver, der løses bedre i fællesskab. Lad mig blot nævne soldater - og marineforeningernes fællesindsats for fejring af den nationale flagdag, det nationale monument og senest etablering af veteranhjem. Opgaver der ikke ville kunne løstes af en af organisationerne alene - og som forstærkes af, at vi løfter i fællesskab. At det så også er et godt og flot signal der sendes, når vi i fællesskab kan samles til fejring af Hans Kongelige Højhed Prinsgemalens 75 år fødselsdag

på Fredensborg Slot - er jo bare en ekstra "fjer i hatten".

Jo, soldater - og marineforeningerne kan med rette være stolte af indsatsen. Både den der gøres for at fastholde og udbygge kammeratskabet og værne om traditionerne, men ikke mindst den meget store indsats, der gøres for dem, der forsvare landets sikkerhed i ind- og udland.

Men er der da slet ikke nogen løftet pegfinger, når jeg nu får muligheden for at komme til orde. Jo da - "tag jer af de unge". Sørg for, at de får budskabet om, hvilket

stort arbejde der gøres i soldater - og marineforeningerne. Sørg for at orientere såvel værnepligtige som fast tjenestegørende om det store arbejde der udføres. Få

dem ind i organisationen, tag vel imod dem, brug dem til udvikling og nytænkning - så der også er nogen, der kan løfte arven, når vi om føje år ikke kan længere.

FAKTA

Jan Brun Andersen afsluttede uddannelsen på Hærens Officersskole som premiereløjtnant i 1976. Den militære karriere er efterfølgende gået over geleddet ved Den Kongelige Livgarde, lærer og faggruppelider på Hærens Officersskole, sagsbehandler i operations- og planlægningsstaben samt adjutant for Forsvarschefen. Som oberst var Jan Brun Andersen chef for Hærens Kampskole samt chef for operationsafdelingen i Forsvarsstaben. Som generalmajor chef for operations- og driftsstaben i Forsvarskommandoen. Generalmajor Jan Brun Andersen blev pensioneret i marts 2008, hvor han gjorde tjeneste som Deputy Chief of Staff Operation i Afghanistan (ISAF).

LEDER

Forsvarsforliget 2010-2014

Forligsteksten for 2010 til 2014 kommer i sagens natur godt rundt i hjørnerne for Danmarks militære økonomiske forhold i perioden.

Set gennem denne redaktions øjne, ser det umiddelbart ud til, at Søværnet får et godt forlig. Søværnets positionering som en del af Danmarks fremtidige internationale operationer fastholdes og udbygges.

I forligsperioden anskaffes blandt andet nye skibsbaserede helikoptere. Den nye helikoptertype skal støtte Søværnets enheders opgaveløsninger både internationalt og i Nordatlanten.

Forliget indebærer også, at Søværnet kan anskaffe flere nye mindre

enheder som slæbebåde, målslæbebåde og dykkerfartøjer.

Med tilgang af de tre nye fregatter forventes det, at Søværnet fremadrettet vil kunne afse to enheder, enten fregatter, støtteskibe eller inspektionsskibe, til internationale opgaver.

I dialog med Grønland og Færøerne bliver de nordatlantiske operative kommandoer tilpasset. Dette indebærer at Grønlands Kommando og Færøernes kommando samles i et værnssælles Arktisk Kommando.

Morten

PERSONALIA

Orlogskaptajn Martin Mikkelsen er den 1. juli 2009 udnævnt til kommandørkaptajn. Kommandørkaptajnen er fra samme dato beordret til midlertidig tjeneste ved Søværnets Operative Kommando som chef for uddannelsesafdelingen.

Kommandørkaptajn Torben Mikkelsen er den 1. juli 2009 udnævnt til kommandør. Kommandøren er fra samme dato beordret til midlertidig tjeneste ved Søværnets Operative Kommando som chef for Operations- og Logistikdivisionen.

Kommandør Jan Torben Leisborch er uden ansøgning beordret til varig tjeneste som stabschef ved Søværnets Operative Kommando. Kommandøren tillægges midlertidig grad af flotilleadmiral så længe denne tjeneste forrettes.

Kommandør Carsten Munk beordres uden ansøgning til midlertidig tjeneste ved Søværnets Sergent og Grundskole som chef fra den 1. september 2009.

Kommandør Lars Gullaksen beordres uden ansøgning til varig tjeneste ved Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Korsør som chef fra den 15. november 2009.

Kampagneleder Paula Larrain, Det Blå Danmark i Danmarks Rederiforening er gået på barsel. Kampagnekonsulent Martin Fyrst Jakobsen har midlertidig overtaget Paula Larrain's stol på kampagnekontoret. Martin Fyrst Jakobsen er 27 år gammel og uddannet skibsofficer. Derudover har han arbejdet med rekrutteringen af skibsofficerstuderende på A.P. Møller - Mærskes kadetadministration i Svendborg.

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 · fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkisten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsboligchef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august,
oktober, december.
Oplag dette nummer: 11.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 – Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: lm@pn1.dk

Medlem af Tilmeldt

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

ARK-projektet sikret frem til 2021

Tysklands forlængelse af den dansk-tyske flådesamarbejdsaftale skaber grundlag for flere skibe i den på nuværende fire enheder store strategiske søtransportflåde under NATO Response Force (NRF)

-Oprindeligt var det hensigten, at den nuværende tyske deltagelse, siden 2006, skulle genforhandles for en femårige periode gældende fra 2011 -, skriver fagtidsskriftet Søfart. Men sidst i juni indgik partnerne en aftale der på toppen af 2011 gælder 10 år frem. Kommandørkaptajn Peter Hesselballe der leder ARK-projektet fra Søværnets Operative Kommando i Brabrand, siger til avisen, at han glæder sig over den lange tidshorizont, som han forventer styrker projektet. - Vi får mulighed for at indgå længere aftaler med rederierne. Det er planlægningsmæssigt en fordel for os, og det vil det også gøre det mere interessant for rederierne i forhold til eventuelle nybygninger, siger han.

ARK-projektet

Ved NATO topmødet i Prag 2002 blev der fokuseret meget på mobilitet og her underskrev Danmark og en del andre NATO lande en "Statement of Intent" vedrørende tilvejebringelse af søtransport kapaciteter for alliancen.

Danmark valgte at gå i front med dette, og iværksatte en analyse for at finde den mest rentable model. Valget stod mellem køb af nyt, køb af brugt, fuldtidscharter, periodisk timecharter, Voyagecharter eller beredskabskontrakt.

Man valgte fuldtidscharter af Ro-Ro skibe og etablerede i 2003 ARK-projektet med en lille stab på tre personer og chartrede "Tor Anglia". Dette viste sig at være en succesfuld model, og allerede året efter chartrede man "Tor Futura". I 2006 blev ARK-projektet udvidet med et samarbejde med Tyskland. Aftalen vedrørende dette samarbejde blev underskrevet 29. november 2006. Dermed var Tyskland og Danmark ejere af ARK-projektet i fællesskab. Dermed var projektet også ansvarlig for den strategiske søtransport for det tyske forsvar, hvilket betød at yderligere to skibe skulle fuldtidschartres.

"Ark Forwarder" blev chartret i november 2006. På grund af mangel på kandidater blev "Fast Arrow" chartret midlertidigt, indtil "Tor Dania" indgik i fuldtidscharter i november 2007.

ARK-projektet bliver nu styret af en fælles tysk-dansk bestyrelse kaldet ARK Admini-

"ARK Forwarder" bygget i 1998 er chartret af ARK-projektet fra svenske Stena Line. Skibet er på 21.000 bt. Længde: 166 m. Bredde: 25,5 m. Dybgang: 7,4 m. Servicefart: 22 knob. På nuværende er det ARK-projektets mest moderne enhed af tilsvarende tonnage.

Kilder: Søværnets Operative Kommando samt Flådeliste 2009.

stration Board. Første møde afholdtes i februar 2007.

ARK skibene er først og fremmest på beredskab til NRF deployering. Derudover er de selvfølgelig på beredskab for tysk og dansk strategisk deployering.

Skibene bruges til militære transporter. I den

forbindelse har de transporteret materiel for Storbritannien, Belgien, Frankrig, Holland, Tyskland, Norge, Polen, Spanien, Italien, Danmark og Slovakiet. Når de ikke anvendes til militære transporter, overgår de til civil anvendelse.

Operationsområdets ydergrænser har indtil nu været mellem Nordnorge, Falklandsøerne,

Tanzania, Pakistan og Irak. Operationsområdet er dog ikke på forhånd afgrænset til et bestemt område.

Danmark deltager sammen med 15 andre nationer i samarbejdet omkring Movement Coordination Centre Europe, Eindhoven, Holland, hvor de militære transporter koordineres.

Afsked med korvetterne i Korsør

Flådens tre aldrende korvetter NIELS JUEL, OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD er efter parade, taler og musik sendt på pension i Korsør

Dannebrogflagene blafrede lystigt i vinden på flådens tre korvetter, da der tirsdag den 18. august blev sagt farvel på Flådestation Korsør. Efter taler og musik fra tambourkorpset, tog de tre korvetters besætninger huerne af, mens kommandoen blev strøget. Det skete ved, at Dannebrog, kommandotegn og gøs blev sænket. - Lad os i dag tage afsked med korvetterne og tænke tilbage på de mange oplevelser, vi hver især har haft på skibene, sagde forsvarschef, admiral Tim Sloth Jørgensen. Han gjorde

selv tjeneste på PETER TORDENSKIOLD fra 1993 til 1994, og han havde derfor et særligt forhold til kommandostrygningen.

Chef for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang, og chefen for 2 Eskadre, kommandør Frank Trojahn, var også på talerstolen og sagde deres farvel. De pointerede, at det jo ikke kun er slutningen på en æra – det er også starten på en ny, når de nye Fregatter i de kommende år bliver søsat.

Efter paraden og kommandostrygningen var der reception for besætningerne og andre med tilknytning til korvetterne. Her gik snakken om gamle dage og minderne fra togterne med korvetterne.

Flådestation Korsør den 18. august 2009. Besætningernes sidste parade for korvetterne.

Kommandoen stryges på korvetterne F354 NIELS JUEL, F355 OLFERT FISCHER og F356 PETER TORDENSKIOLD.

De blå musketerer

Af adm. dir. og formand for Danmarks Rederiforening Lars Vang Christensen, herning shipping a.s.

Alle ved, at skibe og havne har en skæbnefælesskab. Vi er to af musketererne, men der er også andre, som lidt bredt kunne være dem, der står for landoperationen og så selvfølgelig kunderne, som får deres gods transporteret. I den senere tid og siden havnelovens revision ved årtusindeskiftet er der kommet stadig stigende fokus på de multimodale transportkæder, det vil sige hvordan vi arbejder sammen og gennemfører hele transporten med forskellige operatører og forskellige transportformer. Det er en opgave, vi ikke blot skal optimere økonomisk, men i stadig stigende grad også miljø- og klimamæssigt. Her står vi godt, fordi søtransport i sig selv er en grøn transport. Vores nye statsminister, Lars Løkke Rasmussen, sagde forleden på en klimakonference på Christiansborg, at på alle grønne spørgsmål og udfordringer fandtes der et blåt svar. Selv om han måske mest tænkte på sin partifarve, tror jeg godt, at netop vi kan bruge udsagnet alligevel.

På mange konferencer og møder har det de senere år været drøftet, hvordan den danske havnesektor kan udvikles yderligere, og i den forbindelse er der også blevet set på, om der eventuelt er for mange havne i Danmark. Ville det være bedre at koncentrere kræfterne om nogle færre havne for at kunne klare sig i den internationale konkurrence? Danmarks Rederiforening mener, at det ene ikke behøver at udelukke det andet. Der er i dag mere end 100 havne i Danmark; faktisk det samme antal som der er rederier. Vi har bestemt ikke til hensigt at bringe nogle af disse tal ned, men

Lars Vang Christensen, adm. direktør herning shipping a.s.

det er samtidig vigtigt, at man ikke følger den laveste fælles nævners politik, når man er i så

hård international konkurrence, som det blå erhverv er. Store havne med stor omsætning har brug for infrastrukturinvesteringer for ikke at blive flaskehalse, og mindre havne kan betjene det lokale erhvervsliv og specialisere sig indenfor forskellige produktkategorier. Det er for eksempel interessant at se, hvorledes Grenå og Odense havn kan fjerne skrot kørsel fra de danske landeveje og samtidig indgå i et internationalt netværk. Det er netop også det, Århus Havn gør i en noget større skala på varresiden og er dermed blevet et af de vigtige centre for container transport. Infrastrukturkommissionens nylige rapport pegede også på de danske kysthavnes betydning som porte til omverden, og det er en helt central og rigtig udmelding. Meget tyder på, at Folketinget har lyttet til disse anbefalinger og følger op med offentlige transportinvesteringer. Hermed er vejen banet for, at musketererne kan fortsætte sammen videre ad den blå landevej mod nye eventyr.

Århus Havn servicerer skibe i alle kategorier og størrelser.

(Foto: Ole Brikner)

Grenaa Havn klar til vækst

Ny bioethanolfabrik på havnearealet gør havnen attraktivt for energi- og miljøvirksomheder

Selskabet Danish Biofuel har investeret 149 mio. kr. i 20 hektar jord på nordsiden af Grenaa Havn, skriver fagbladet Lager & Transport/Logistikmagasinet. Ifølge magasinet giver salget havnen mulighed for at udvide

havneområdet og dermed få større vanddybde. Havnedirektør Henning Laursen mener, at udvidelsen gør det muligt for havnen at etablere, og servicere den kommende havvindmøllepark, der planlægges placeret i Kattegat ud for Djursland.

Opførelsen af Danish Biofuel er kun et af flere projekter, der på nuværende arbejdes med

i den østjyske havneby. På den baggrund er såvel havnedirektør Henning Laursen som borgmester Torben Jensen, Norddjurs Kommune yderst positive omkring havnens fremtid. Begge tror, at Grenaa og Norddjurs, på sigt bliver et centrum for erhvervsudviklingen i Østjylland, især når det handler om energi og miljø.

NATO Minerydningsstyrke gør en forskel

NATOs stående minerydningsstyrke, SNM-CMG1, som i hele 2009 er under dansk kommando, ryddede i årets første seks måneder betydelige mængder miner og sprængstof på havbunden ud Frankrig, Holland, Belgien og i Østersøen. Nu har styrken krydset Atlanten, hvor den vil anløbe havne i både Canada og USA.

I første halvår af 2009 lokaliserede NATO Minerydningsstyrken i alt 43 miner og bomber og sprængte cirka 22.000 kilo sprængstof.

Foruden minerydningsoperationer ud for invasionskysten ved Normandiet og ud for Holland og Belgien, deltog styrken før sommerferien blandt andet i øvelsen BALTOPS 09 i Østersøen. Her var styrkens mission at lokalisere det gamle tyske minefelt WARTBURG III. Under operationen i Østersøen fandt minerydderne fire mineankre og eksplosiver fra to andre miner i den ene af de fire tyske minelinjer. Minerne på havbunden var temmelig korroderede, og ofte var sprængstoffet blottet uden for mineskallen. Efter grundige undersøgelser blev de gamle miner sikkert bortsprængt af NATO-styrkens mineryddere. I BALTOPS 09-øvelsen deltog i øvrigt også de to danske minerydningsfartøjer MAKRELEN og HAVKATTEN, som under operationen destruerede hele 23 miner.

Over Atlanten

Efter sommerferien forlagde NATO minerydningsstyrken via den spanske havneby Vigo, og herefter via Azorerne, tværs over Atlanten med kurs mod Halifax i Canada. Styrken anløb også New York den 11. september for at deltage i mindehøjtideligheden for terrorangrebet på denne dato i 2001.

Deployeringen til Nordamerika har tre operative formål:

- At indhente operative erfaringer uden for Europa med vægt på oceanografi, bundforhold og undervandsekspertise
- At teste og validere brugen af avancerede MCM systemer i fremmede farvande og under anderledes vanskelige forhold
- At operere selvstændigt uden for NATOs primære ansvarsområde gennem længere perioder

Et af minerydningsfartøjerne P554 MÅRKRELEN og P552 HAVKATTEN 's 23 sprængninger under BALTOPS 09-øvelsen i Østersøen.

Kommandoskibet F357 THETIS i rolig sø.

Desuden vil de europæiske NATO-enheder kunne støtte de nordamerikanske allierede gennem deltagelse i større øvelser og direkte samarbejde med canadiske og amerikanske flådestyrker.

SNMCMG1-styrken

I første halvår af 2009 bestod NATO-mine-

rydningsstyrken af kommandoskibet THETIS og af minerydningsenheder fra England, Tyskland, Holland, Belgien og Letland. Siden august har styrken bestået af seks skibe:

- THETIS (Danmark) kommandoskib
- QUORN (England)
- RAUMA (Norge)

- ▶ • SAKALA (Estland)
- LOBELIA (Belgien)
- URK (Holland)

SNMCMG1, som er en forkortelse for STANDING NATO MINE COUNTER MEASURES GROUP 1, skal opretholde en kontinuerlig minerydningskapacitet, der kan indsættes med 48 timers varsel i NATO RESPONSE FORCE og i andre operationer i fred, krig og krisetider. Operationerne kan, foruden minerydning, omfatte undsætning til katastroferamte

områder, evakueringsoperationer, embargooperationer m.v. Danmark havde senest kommandoen for styrken i 2003-2004.

Fortsat mange miner

Under 2. verdenskrig kastede tyske og allierede tropper omkring 600.000 miner i havet, hvoraf omtrent 165.000 blev lagt alene i regionen Kattegat, Skagerrak og Østersøen.

Det er usikkert, hvor mange miner, der stadig ligger på havbunden, men det antages, at der

stadig er miner i langt de fleste kendte minefelter.

Det vil være umuligt at rydde alle miner inden for en overskuelig fremtid. Derfor koncentrerer indsatsen i de områder, hvor minerne vurderes at udgøre den største risiko. Det gælder først og fremmest områder, hvor fiskere kan komme i direkte kontakt med de gamle miner.

FARVANDSVÆSENET ORIENTERER

IALA og Farvandsvæsenet

En stærk kombination risikoen tagwebetrugning

Af Peter Nygaard Hansen

-Hvad er risikoen for, at to skibe støder sammen i Øresund. Eller endnu bedre: Hvordan regner man sandsynligheden ud for, at det sker?

Spørgsmålet blev stillet i starten af årtusindeskiftet i IALA (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities) af formanden Torsten Kruse. I første omgang førte det til et forslag om at udvikle et softwareprogram, der kunne beregne sandsynligheden. Programmet, kaldet

IWRAP, var baseret på et teoretisk forslag fra DTU (Danmarks Tekniske Universitet). IWRAP blev udviklet af en medarbejder hos den Canadiske kystvagt. I den forbindelse blev der skabt en IALA-styregruppe, som blandt andet informerede om tiltaget i IMO (International Maritime Organization). Da programmet var færdigudviklet i 2006, arrangerede styregruppen med Farvandsvæsenets hjælp en workshop på Nordatlantens Brygge i København, hvor programmet blev afprøvet. Desværre viste det sig at programmet ikke virkede helt efter hensigten, idet beregningerne viste, at der i Øresund burde ske hundredevis af kollisioner årligt. Det førte til, at styregruppen skrokkede programmet.

 FARVANDSVÆSENET
Danish Maritime Safety Administration

Malaccastrædet - 500 km langt. Risikoanalyse beregnet på under tre sekunder af det nyudviklede program.

Multibeam af vraget MV "California". Kun 4,2 meter under havets overflade.-

 MAMMOET
Salvage

 adus

En ny start

Snart efter så Farvandsvæsenets repræsentant i styregruppen, Omar Frits Eriksson, sig om efter en anden og bedre løsning. Han tog kontakt til Gatehouse (softwarevirksomhed), der skulle udvikle et nyt program helt fra bunden, men baseret på den samme grundlæggende teori som det første program. Aftalen blev, at de skulle lave en gratis version til IALA's medlemmer og en udvidet version, som Gatehouse skulle udbyde til salg verden over.

I 2008 stod man klar til at teste det nye program. Styregruppen gennemførte en række test-cases. De havde nu et program, der kunne levere de nødvendige risikovurderinger og dermed de rigtige tal. Nu manglede der bare et uddannelsesforløb for brugerne af programmet. I april 2009 blev der derfor gennemført et uddannelsesprogram i Kuala Lumpur med over 30 deltagere fra 16 nationer, hvor Omar Frits Eriksson og Erik Sonne Ravn fra Farvandsvæsenet spillede en stor rolle.

Learning by doing i Kuala Lumpur

Deltagerne blev trænet i programmets forskellige funktioner, og da funktionerne var på plads kunne deltagerne så småt begynde at bruge programmet på en række forskellige cases. Farvandsvæsenet havde forberedt 7 Giga Bite AIS-data hjemmefra og lynhurtigt begyndte de første resultater af programmets muligheder at komme til syne. Den første store case omhandlede Malaccastrædet (ligger mellem Singapore, Malaysia og Indonesien), hvor man ved hjælp af programmet skulle beregne sandsynligheden for kollisioner og grundstødninger. Programmet kom ud med et resultat, der hed 1,8 kollisioner pr. år. Historisk set er det 1,9 pr. år. Altså gav programmet et bud, der stemte godt overens med de historiske data.

Grundstødningerne gav dog anderledes udfordringer. Programmet kom ud med 4,3 grundstødninger, og historisk var tallet 1. Det

viste sig at være et skib ved navn California, der i 2006 sank midt i sejlrenden. Det var årsagen til at programmet vurderede, at der var større risiko for grundstødninger; der var nemlig kun 4 meter vand over vraget. Da man justerede for dette problem, kom programmet slående tæt på de historiske tal; resultatet bliver 1,4 grundstødninger pr. år, sat op i mod de under 1 fra de historiske data.

Programmet kan også fortælle om, hvilke skibstyper der har størst risiko for at kolliderer. I eksemplet med Malaccastrædet viser det sig at være størst risiko for, at containerskibe støder ind i andre containerskibe eller eventuelt olietankskibe.

Programmet IWRAP virker nu og kan betragtes som en succes. Det bliver brugt af IALA's medlemmer verden over.

LANDSKONTORET/LANDBESTYRELSEN

Nyt landsbestyrelsesmedlem på Fyn

Af landsnæstformand Kurt Flatau

Landsbestyrelsesmedlem Børge Ferning, Nyborg, der siden 1991 har varetaget ansvaret for fynske distrikt 7, har desværre måtte trække sig fra denne post.

Følgelig er suppleanten Ole Julsrud, Assens nu indtrådt som medlem af Danmarks Ma-

rineforenings landsbestyrelse for den resterende del af Børge Ferning's valgperiode, det vil sige indtil foråret 2012. Ligeledes er Ole Julsrud indtrådt i Forretningsudvalget indtil marts 2010, hvor landsbestyrelsen nedsætter udvalget for det kommende år.

Børge Ferning har gennem de forløbne 18 år været et særdeles stort aktiv for Danmarks

Marineforening gennem sit virke i såvel Forretningsudvalget som i Landsbestyrelsen, og det er med stor beklagelse, at vi har modtaget Børge Ferning's beslutning om at sige stop.

Effekter fra Marineforeningens slopkiste

SKJORTER MED KORTE ÆRMER.
Leveres i hvid og lyseblå.
Str. 37/38 - 49/50

SKJORTER MED LANGE ÆRMER.
Leveres i hvid og lyseblå.
Str. 37/38 - 49/50

Slopkisten har også pilotskjorter med skulderstropper, to brystlommer og brodere på venstre lomme.

Varerne kan ses på www.marineforeningen.dk under Landskontoret - varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

TEMA

Redaktionen har bedt chefen for Søværnets Dykkerkursus orlogskaptajn Søren Beck fortælle lidt historik og fakta om denne del af Søværnets uddannelseselement.

DYKKERSKOLEN fra 1883 til i dag

Dykkerkøbet Y307 LÆSØ på arbejde i smult vand.

Aforlogskaptajn Søren Beck.

Søværnets Dykkerkursus (SDK) på Holmen er forsvarrets dykkerskole, som uddanner primært militære dykkere af forskellige kategorier, men også civile erhvervsdykker.

Skolen uddanner ca. 50 skibsdykkere (SCU-BA-dykkere) om året til blandt andet Søværnets skibe, frømandskorpsets EOD-afdeling (søværnets minørtjeneste), flådestationerne m.v. Endvidere uddannes overfladeforsynede

dykkere, det vil sige dykkere, der kan gå dybt og får åndeluften fra overfalden via en slange, også kaldet "umbilical". Denne uddannelse er primært forbeholdt dykkerskolens egne dykkere, der har det tunge og omfattende dykkerudstyr, der skal til for at gennemføre disse dykninger på havet. Derfor råder dykkerskolen også over eget dykkerskib til undervisningsbrug og praktiske elevdykninger fra åbent vand og til begrænsede operative dykninger.

Næste alle civile dykkere gennemgår også denne "slangedykkeruddannelse". Der udstedes efterfølgende erhvervsdykkercertifikat efter bestået praktisk, mundtlig og skriftlig eksamen.

Desuden uddannes særlige militære dykkere til Søværnets EOD tjeneste og Søværnets minerydningsfartøjer med specielt umagnetisk dykkerudstyr ("ISMIX"). Dette dykkerudstyr er endvidere af det halvlukkede "rebreather" system, hvor dykkerens udåndingsluft renses

for kuldioxid i en lille kalkbeholder. Samtidig spædes der lidt iltberiget luft til åndekredsløbet, hvorved der kan opnås lange bundtider, selv ned til 50-60 meters vanddybde.

Derudover gennemføres en række øvrige kurser relateret til dykning så som dykker-assistent, dykkerofficer, dykkerrelateret førstehjælp, undervandssvejsning, - skæring, -sprængning m.m. Skolen spænder derfor over hele uddannelsesspektret af dykkere til alle former for dykning og undervandsarbejder.

Skole siden 1883

Dykkerskolens historie går meget lang tilbage i tiden, helt tilbage til 2. marts 1883, da dykkerskolen blev oprettet under Orlogsværftet ved bestemmelse fra Marineministeriet. Her hed det, "at der fremtidig hvert år ved Orlogsværftet etableres en dykkerskole, der underlægges skibsbyggeriet". Videre hed det, "Øvelserne ledes af en underofficer og en øvet dykker som lærer, og skolen tildeles fem elever. Foruden dagløn til de pågældende i de dage, skolen varer, gives der såvel lærer som elever daglig et dykkerhonorar af 5 kr." - et ret betydeligt vederlag på daværende tidspunkt.

Dykkerskolen forblev under Orlogsværftet til 1929 hvor den blev henlagt under Undervandsbådsdivisionen. Skolen var på daværende tidspunkt kun åben for Søværnets dykkere. I 1932 får civile dykkere adgang til Søværnets Dykkerskole.

Dykkerulykker kunne ikke undgås, men for at begrænse disse henstillede såvel Søværnet som Dansk Dykkerforening til Ministeriet for Handel, Industri og Søfart, at der gennemføres en lovgivning vedrørende dykkerarbejde. De fælles militære og civile forsøg på at øge dykkersikkerheden blev i 1936 fulgt op af Rigsdagen, der vedtager loven om dykkernæring. Loven påbyder, at alle dykkere i Danmark skal have et gyldigt dykkerbevis udstedt af en godkendt dykkeskole, for at de lovligt kan udføre deres erhverv. I realiteten gjorde loven dykkeruddannelsen på Søværnets Dykkerskole obligatorisk for alle dykkere såvel militære som civile.

I dag er det Søfartsstyrelsen der regulerer og lovbestemmer al dykkeruddannelse og dykning i Danmark, og som principielt også gælder almindelige dykkeropgaver i Søværnet. Forsvaret har dog behov for særlige dykkeropgaver i forbindelse med mineeftersøgning, minerydning og specielle militære dykker-

FAKTA

Søværnets Dykkerskoles nuværende chef er orlogskaptajn Søren Beck, født den 24. december 1955 i København

MILITÆR KARRIERE:

Orlogskaptajn	1991
Kaptajnløjtnant	1985
Premierløjtnant	1981
Søværnets Officersskole (Taktisk Officer)	1977 - 1981

TJENESTEFORLØB:

Chef for Søværnets Dykkerkursus	2004 - 2009
Chef for Søværnets Tekniske Kursus	2003 - 2004
Søværnets Materielkommando, Projektsektionen	2002 - 2003
Civil stilling, CEO for telecom firma i Virginia, USA	2001 - 2002
NATO Sea Sparrow Project Office, Washington D.C./USA	1996 - 2000
Faggruppeleder Våben, Søværnets Officersskole	1994 - 1995
Chef for 2. Minelæggerdivision (LINDORMEN/LOSSEN)	1991 - 1992
Chef for patruljefartøjet NYMFEN	1989
DANCON/UNFICYP, Sector Humanitarian Officer	1989
Chef for skoledivision 4	1988
Næstkommanderende, Minelæggeren FALSTER	1988
Chef for sejløvelseskutterne SVANEN & THYRA	1987
Våbenofficer, Minelæggeren SJÆLLAND	1985 - 1987
Kommunikationsofficer, Minelæggeren SJÆLLAND	1982 - 1984

MILITÆR UDDANNELSE:

Dykkeruddannelse ved Søværnets Dykkerkursus	2006
Royal Navy Staff College, RN College, Greenwich, England	1993
Maritime Defence Technology Course, Plymouth, UK	1990
Stabskursus I ved Forsvarsakademiet	1987
Taktisk Våbenofficersuddannelse	1985

CIVIL EFTERUDDANNELSE:

"Master's Degree in Defence Studies", Kings College, London	1993
---	------

Militær dykker på arbejde.

► operationer, hvor Søværnets Operative Kommando regulerer og godkender dykningerne.

Eget dykkerskib

Først i slutningen af 1980'erne fik dykkerskolen et egentlig dykkerskib stillet til rådighed for uddannelsen. Det var orlogskutteren Y307 LÆSØ, som blev udstyret med dekompressionsstank og åben dykkerklokke. Skibet var dog underlagt 2. Eskadre og fast stationeret på Flådestation Korsør, hvor skibet var placeret med de øvrige orlogskuttere af BARSØ-klassen.

Udover at fungere som dykkerskib for dykkerskolen, indgik LÆSØ på lige vilkår med de øvrige kuttere i farvandsovervågningen og patruljer i danske farvande. Besætningen var på syv mand. Dykkerskolen "lånede" kun

skibet (med besætning) fra 2. Eskadre, når der var brug for dykninger i åbent farvand.

Pt. 1. januar 2006, i forbindelse med det daværende forsvarsforlig, blev LÆSØ en direkte del af dykkerskolen og underlagt chefen for Søværnets Dykkerkursus. Skibet havde nu fast plads på Holmen sammen med Søværnets Dykkerkursus, som havde ansvaret for sejlads og drift af skibet. Den faste besætning på tre mand (chef, maskinsergent og maskinkonstabel) blev under sejlads suppleret med 3 dykkere fra skolen som dæksbesætning og havde ca. 110 sejldage om året udelukkende med dykkerelever og dykkeropgaver.

Den 14. maj 2009 kl. 1400 sluttede en 36 år lang karriere i søværnet for dykkerskibet LÆSØ da

kommandoen strøget på skibet. Ceremonien fandt sted ved Bradebænken på Marinestationen i København. LÆSØ forventes erstattet af P565 SØLØVEN, en ombygget SF 300-klasse (FLYVEFISKEN-klasse), og forventes operativt 1. maj 2010 som et nyt og stærkt forbedret dykkerskoleskib.

Styrket skole

Skolen har 28 medarbejdere, 33 fra næste år, når det nye og større dykkerskib tilgår dykkerskolen. Kun bortset fra en meget beskeden skoleadministration på 2 civile HK'er, er alle stillinger direkte relateret til undervisning og drift af skolens praktiske kursusproduktion og alt militært personel er stort set dykkeruddannet. Læs mere på www.søværnetsdykkerkursus.dk

Marinens Bibliotek

Den 6. juli 2009 rundede Marinens Biblioteks Digitale arkiv billede nummer 25.000 i fotoarkivet. Arkivets unikke billeder dækker flådens historie fra de tidligste tegninger samt de første fotografier fra 1830erne frem til de nyeste fotos af Søværnets nuværende enheder. Ovenstående foto viser to gæster der slapper af på banjen ombord på torpedobåden P521 WILLEMOES under skibets sidste togt i 1965-1966. Arkivet er åbent for alle på www.mab.dk eller direkte på <http://fak.dk/fotoweb>

Frederikssund for fulde sejl

Frederikssund Marineforening og lokalafdelingen af Danmarks-Samfundet var markant synlige ved eventen "Frederikssund for fulde sejl". For Marineforeningen blev det til tre nye medlemmer. – Vi har deltaget i to udstillinger i år. Det har givet ni nye medlemmer samt meget synlighed i byen, siger afdelingsformand Kurt Terkelsen. Herudover blev der uddelt mange hvervebrochurer til personer, der lige skulle hjem og tænke over det en ekstra gang.

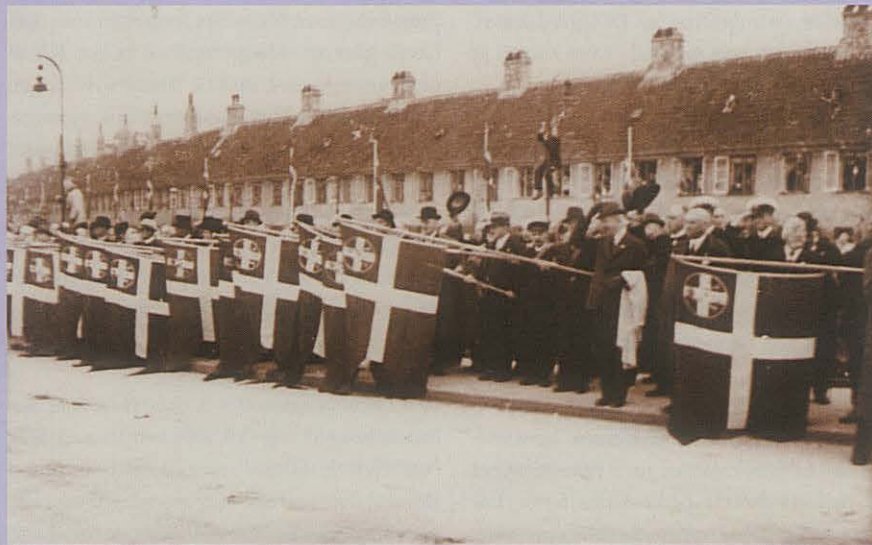
Apropos

På baggrund af nærværende magasins august bagsideklummen og fotos fra Prinsgemalens 75 års fødselsdag den 11. juni 2009, har Henri Holm, Nakskov Marineforening sendt redaktion disse to foto. Ifølge et håndskrevet notat viser billederne flagparaden ved Nyboder for Kong Kristian den X i forbindelse med Majestættens 70 års fødselsdag den 26. oktober 1940...

... og ak og ve. I augustudgaven af MTUD deporterede vi medlemmer af Morsø Kommunalbestyrelse til Syd Norge. Redaktionen iler med en blank tilståelse. Deputationen KOM tilbage til Limfjordsøen...

... Vagt-coordinator John Larsen fra museumsfregatten PEDER SKRAM har desperat brug for nye kustoder. Alder og sygdom gør, at der skal besætningsfornyelse til. Interesserede kan henvende sig til John Larsen på telefon 43 99 87 55 / 28 36 79 05 alternativt johlar@comxnet.dk...

...EURO-TEMA Specialrejser, der siden 1987 har arrangeret Søfarts og Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" s læserejser, kan allerede nu fortælle, at turen i 2010 går til svenske Karlskrona, Kalmar og Gotland. Afrejsen er programsat til torsdag den 19. august med hjemkomst tirsdag den 24. august. Såvel nye som tidligere rejsedeltagere kan derfor allerede nu sætte kryds i kalenderen...

SØVÆRNETS ARBEJDSHESTE PÅ PENSION

Søværnets arbejdsheste – det udtryk blev gang på gang gentaget, da søværnet søndag 30. august fejrede 40 års jubilæum for den sidste aktive marinekutter i BARSØ-klassen, Y 304 THURØ.

Tekst og foto samt forsidefoto: Anders Riis, Søfart

Paraden i Svendborg var samtidig et farvel til et ualmindeligt robust og funktionsdygtigt design. Turen til Svendborg var THURØs næstsidste sejlads som aktivt marineskib; mandag fulgte den allersidste tur fra Svendborg og hjem til Flådestation Korsør, hvor kommandoen stryges, og kutteren afrigges med henblik på senere udfasning og salg.

Pensioneret kommandørkaptajn Kurt Verner overtog som ung søløjtnant af 1. grad THURØ ved udrustningskajen på Svendborg Værft på dagen 40 år tidligere, 30. august 1969.

Som THURØs første chef var han blevet inviteret med på sejlturen til Svendborg, og havde straks følt sig hjemme igen på den diminutive brovinge, der var et af kendetegnene for de ældste seks enheder af BARSØ-klassen – de tre nyeste fik lukkede brovinger.

Et kvantespring

Overgangen fra trækutteren Y 372 FYRHOLM var et kvantespring for Kurt Verner og hans besætning, ligesom den bliver for de besætningsmedlemmer, der nu skal erstatte THURØ med det nyeste patruljefartøj af DIANA-klassen, »Rota«, der om kort tid skal være klar til at gå i tjeneste.

Adskillige tidligere besætningsmedlemmer havde benyttet sig af muligheden for at fejre 40-års jubilæet og tage afsked med BARSØ-klassen. Sammen med børn og børnebørn inspicerede de ivrigt såvel den gamle orlogskutter som de to nye kadetfartøjer ERTHOLM og ALHOLM, der flankerede den gamle orlogskutter.

-12 år om bord på BARSØ-klassen, konstaterede en af dagens gæster, for hvem gensynet med den bundsolide B&W-Alpha fem-cylindrede to-takts diesel var en glædelig oplevelse. Det var tydeligt, at THURØs mandskab med

Søværnets chef kontreadmiral Nils Wang taler ved 40 års dagen for indsættelse af BARSØ-klassen.

premierløjtnant Mads Høj Jørgensen som chef havde gået op i klargøringen af skibet dels til dette arrangement, dels til "åbent skib" dagen før, med ildhu: Den klassiske skibsbygningskunst fremstod messingblank og velpudset og "fødebyen" værdig – til glæde for skibets og dagens gæster, der i øvrigt også talte fhv. værftsdirektør Per Glente, der i sin tid tiltrådte som værftets direktør netop samtidig med leveringen af de sidste BARSØ-klasser.

En unik præstation

40 år i flådens tjeneste er det kun få fartøjer, der kan skilte med – og THURØs bedrift med 40 år i uafbrudt aktivitet er muligvis helt unik, al den stund at mange af søværnets større enheder har været lagt op i kortere eller længere årrækker, som bevillinger og finanslove nu har strakt til.

Derfor nød dagens begivenhed da også bevågenhed helt til tops: Chefen for SOK, kontreadmiral Nils Wang, deltog ved såvel parade som reception, hvor i øvrigt også Tambourkorpset gjorde dagen ekstra festlig med sang og musik.

I sin tale understregede Kurt Verner BARSØ-klassens alsidige anvendelighed til alskens mulige og lettere umulige formål, også ud over den daglige inspektion og patruljering:

-Vi jagtede smuglere, og vi hjalp gravide kvinder, sagde han og understregede endnu en gang betydningen af BARSØ-klassen som "Søværnets arbejdsheste".

En æra er forbi. BARSØ-klassen sejler ud af Søværnets tal. Mange med en fremtid i det civile skibsfart.

Fiskefartøjernes afløser

Orlogskutterne af BARSØ-klassen blev konstrueret til at afløse en mangfoldighed af ældre trækuttere – mange af dem oprindeligt fiskerfartøjer, der blev rekvireret af marinen til inspektionsformål i begyndelsen af anden verdenskrig.

Projektet er et af de hurtigst gennemførte i dansk orlogshistorie: Under projektnavnet "Orlogskutter 1967" blev de seks fartøjer kontraheret fra Svendborg Værft 28. marts 1967 med en samlet kontraktpris på 10,86 mio. kr. Skroget var af stål, overbygningen af aluminium.

Klar 13. juni 1969

Første eksemplar, typeskibet Y 300 BARSØ, blev kølstrakt 26. februar 1969, søsat 10. april 1969 og afleveret 20. maj 1969, hvorefter den kunne hejse kommando 13. juni 1969.

Derefter fulgte en ny kutter ca. hver fjerde uge,

så den sjette og sidste, Y 305 »Vejrø«, blev afleveret 30. september 1969. Kurt Verners Y 304 THURØ var i øvrigt den af alle kutterne, der hejste kommando hurtigst efter leveringen – 12. september 1969, kun 12 dage efter afleveringen i Svendborg, kunne THURØ meldes klar til tjeneste!

Tre kuttere yderligere blev siden bestilt og i 1973 leveret fra Svendborg Værft – eneste væsentlige afvigelse var, at disse tre kuttere fik lukkede brovinger. Y 307 »Læsø«, der har været brugt til dykkerskoleskib, fik i 1991 en større ombygning med A-bom agter og senere også en større dekompressionstank foran broen. Som den eneste orlogskutter blev »Læsø« også udrustet med bovthruster.

Nøjsomme diesel-heste

Samtlige klassens kuttere målte oprindeligt 25,6 m. oa. De var udrustet med en B&W-Alpha 405-26 VO 2-takts diesel, som for de

fleste fartøjers vedkommende har holdt hele kutterens tjenestetid, med 500 nøjsomme heste, der med kutternes beskedne servicefart på 10-12 knob gerne lod sig spise af med en beskedne ration brændolie.

Alle klassens fartøjer var under kommando frem til 10. oktober 2006, da Y 305 »Vejrø« som den første strøg kommandoen.

Flere fulgte hurtigt efter, og ved årsskiftet var kun fire af de ni enheder tilbage i flådens tal. En enkelt af klassen har i øvrigt fået en ny civil tilværelse, Y 302 »Romsø«, der som flydende udgave af Østerby Sømandshjem, i blå dragt og under navnet »Bethel« besøger forskellige danske havne lige så flittigt, som Y-kutterne gjorde i den grå dragt.

Efterlysning

Fra Lars Jørdt har vi modtaget følgende efterlysning...

-Jeg har igennem et stykke tid samlet materiale ind til et hæfte i serien "Flådens Skibe" om minestrygerne af NÆS-klassen, de tidligere tyske minestrygere som tilgik Danmark efter krigen.

Danmark fik i alt 27 R-boote, som fra starten fik betegnelsen MR xxx, hvor man genbrugte de tyske numre. Ikke alle bådene sejlede lige meget, blandt andet fordi vedligeholdelses-

standen var meget varierende efter hård krigstjeneste. Derfor er der enkelte både jeg end ikke har et billede af.

MR-bådene blev senere omdøbt til NÆS-klassen, for eksempel EGENÆS, DYRNÆS, VORNÆS o. s. v. Sidst i 1950'erne da Danmark havde fået minestrygerne af SUND-klassen foræret af amerikanerne, blev de tilbageværende NÆS-både omklassificeret til patruljebåde, for sluttelig at blive udfaset først i 1960'erne da DAPHNE-klassen hejste kommando.

Der er ikke ret mange gode billeder af NÆS-klassen, da der lige efter krigen ikke var så mange, der tog billeder. Derfor vil det være en stor hjælp, hvis der blandt Danmarks Marineforeningens medlemmer er nogle, som kan hjælpe med foto, så jeg kan lave et levende og spændende hæfte.

Jeg har oprettet en speciel e-mail adresse til NÆS-klasse projektet hvor jeg kan kontaktes: naes@jordt.dk, alternativt kan jeg kontaktes på telefon 20 20 11 06.

Den Danske Flåde 1510-2010

Perioden fra 1800 til 1815

Slaget på Københavns red og Flådens ran og Englandskrigene

Af kommandør Poul Grooss, Center for Militærhistorie, Forsvarsakademiet.

Illustrationer ved Marinens Bibliotek.

Flådens blå bog

Nogle af alle de kendte søofficerer og skibskonstruktører på Holmen. Listen kunne rumme mange flere navne, for under kanonbådskrigen var der utrolig mange unge søofficerer, der gjorde sig fortjent til omtale.

Steen Andersen Bille (1751 – 1833), admiral i 1829, geheimestatsminister 1831. Var i sine yngre dage chef for den danske middelhavseskadre, som beskyttede den danske skibsfart mod sørøveri fra de nordafrikanske stater. Skibschef på linieskibet *Dannemark* under slaget på reden. Da Olfert Fischer blev såret, overtog kommandørkaptajn Bille kommandoen over sødefensionen den 3. april 1801. Var som kommandør chef for *Søbefæstningen* i København i 1807 – og flådens egentlige chef.

Peter Buhl (1789 – 1812), sekondløjtnant, mistede venstre arm som søkadet under et angreb ved København 1807, udmærkede sig som kanonbådchef flere gange, blev to gange fange hos englænderne, ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, faldt om bord i *Najaden* i Lyngør i det sydlige Norge i 1812.

Jørgen Conrad de Falsen, (1785 – 1849), premierløjtnant, dristig kanonbådchef 1810 – 1813, mest kendt som flådestyrkens chef under det mislykkede angreb på Anholt i 1811, hvor han til en vis grad blev syndebug.

Olfert Fischer (1747 – 1829), kommandør i 1801, chef for "den flydende defension ved Kongedybet" og forterne, det vil sige samtlige danske styrker indsat under slaget på reden. Søkadet som seksårig, efter 72 års tjeneste i flåden udnævnt til viceadmiral i 1825.

Under en storm i Taffel Bay nær Kapstaden i 1799 lykkedes det ham – med anvendelsen af godt sømandskab – som chef for linieskibet *Oldenborg* at redde hele besætningen.

Frantz Christopher Henrik Hohlenberg (1765 – 1804), skibskonstruktør, fabriksmester. Hans skibe var så gode, at englænderne tog et med sig hjem (linieskibet *Christian VII*) sammen med alle tegningerne og lod bygge nogle mere til (*HMS Cambridge*- og *HMS Black Prince*-klasserne).

Hans Peter Holm, (1772 - 1812) kaptajn, chef for fregatten *Najaden* under den voldsomme kamp mod *HMS Dictator* ved Lyngør den 6. juli 1812. Druknet under forlis med et passagerfartøj i den norske skærgård den 26. oktober 1812.

Carl Wilhelm Jessen, kaptajn (1764 - 1823), chef for *Prinds Christian Frederik* under slaget ved Sjællands Odde den 22. marts 1808, hvor han blev såret. På mindesmærket for de faldne på Odden Kirkegård står om linieskibet: "Ført af den kiække Jessen".

Peter Greis Krabbe (1755 – 1807), kaptajn, chef for fregatten *Freyja*, som i Den engelske Kanal beskyttede en konvoj fra Kristiansand til Middelhavet. Da englænderne ville undersøge konvojens skibe, opstod "Freyaffæren", som blev årsagen til det engelske angreb mod Danmark den 2. april 1801.

Johan Cornelius Krieger (1756 - 1824), kontreadmiral, chef for kanonbådsflotillen i 1801 og 1807.

Jochum Nicolay Müller (1775 - 1848), nor-skfødt sekondløjtnant og chef for stykpram-

men *Hajen*. Formentlig den unge søofficer, som Nelson refererede til over for kronprinsen, da han omtalte de tapre unge søofficerer – og altså ikke Peter Willemoes. (Dette spørgsmål optog i årevis sindene i Norge og Danmark). Senere chef for den norske flåde. Nelson var meget imponeret over *Hajens* indsats, og efter at *Hajen* omsider havde opgivet kampen, blev Müller ført om bord i *HMS Elephant*, hvor Nelson havde en kort samtale med ham.

Johan Christian von Schrødersee (1754 – 1801), kaptajn, netop pensioneret på grund af dårligt helbred, opholdt sig på Batteriet Sixtus på Holmens nordspids sammen med kronprinsen, da der kom underretning om, at chefen for linieskibet/blokskibet *Indfødsretten*, kaptajn A. de Thurah – sammen med næsten alle officererne – var faldet. På kronprinsens bud overtog Schrødersee kommandoen, men han blev dræbt af en fjendtlig kugle på dækket af *Indfødsretten* næsten øjeblikkelig. Et mindesmærke på Sixtus i form af en knækket mast markerer stedet, hvorfra Schrødersee tog ud på *Indfødsretten*.

Peter Willemoes (1783 – 1808), søkadet som 12-årig, sekondløjtnant i 1801 og chef for Flådebatteri Nr. 1 med 24 kanoner, som lå opankret ud for Nelsons flagskib *HMS Elephant* samt *HMS Ganges*, hvor kampene var voldsomme. Efter 1801 til tjeneste i den russiske marine, men vendte hjem til Danmark efter flådens ran i 1807. Dræbt i kamp om bord i linieskibet *Prinds Christian Frederik* som premierløjtnant ved Sjællands Odde den 22. marts 1808.

Et kobberstik, som forestiller slaget på reden skærtorsdag den 2. april 1801. Kunstneren, datidens pressefotograf, har opholdt sig i tårnet på Vor Frelser Kirke på Christianshavn. De sejlførende skibe er engelske. De aftaklede danske skibe ligger udlagt på linie for flere ankre og uden sejl.

Optakten til "SLAGET PÅ REDEN" skærtorsdag den 2. april 1801

Danmark-Norge havde en ganske stærk og moderne flåde, som kunne sætte magt bag den valgte udenrigspolitik. Flåden havde skabt fremragende muligheder for handelsflåden – og dermed for landets indtjening – og samtidig også skabt respekt om de danske krav. I relation til England blev der tale om en langsom eskalering af situationen, hvor Danmark måske ikke havde gjort sig alle konsekvenser klare, men hvor den øjeblikkelige indtjening – og pres fra skibsrederne, storkøbmændene og industrien – måske forblændede de politiske beslutningstagere. I sommeren 1800 kom konfrontationen, og så begyndte begivenhederne at tage fart. Danmark befandt sig pludselig i en meget kompliceret udenrigspolitisk situation uden nemme løsninger.

Fra 1800 forlangte englænderne, at neutrale skibe skulle visiteres, og hvis de modsatte sig det, skulle såvel konvoj som eskorte opbringes og føres til engelsk havn. Samtidig skærpede

man kravene omkring skibslasterne. Man måtte ikke sejle med "kontrabande", det vil sige varer, som kunne bruges i krigsførelsen, men englænderne udvidede dette begreb til også at omfatte fødevarer og råmaterialer. Den første konfrontation opstod da englænderne mødte en dansk konvoj i Kanalen på vej fra Kristiansand til Middelhavet. Eskorten bestod af fregatten *Freya* med kaptajn Peter Krabbe som chef. Han havde strenge instrukser om ikke at føje sig. Efter en kort, men tapper kamp den 25. juli 1800 måtte Krabbe opgive over for fire engelske fregatter og gå til engelsk havn med konvojen.

Danmark måtte give sig og lade englænderne visiterer de danske handelsskibe, og hermed kom Danmark på kant med Rusland, som på det tidspunkt var blandt Englands fjender. Rusland var den stærkeste fortalere for Det væbnede Neutralitetsforbund mellem Rusland, Danmark-Norge og Sverige. Fra dansk

side ville man gerne føje englænderne, men samtidig var det også vigtigt at få russerne med i et væbnet neutralitetsforbund, så Danmark kunne fortsætte sine indbringende aktiviteter på verdenshavene uden engelsk indblanding.

Det tog ikke så lang tid for englænderne at gennemskue det danske dobbeltspil. I januar 1801 beslaglagde de alle danske skibe i engelsk havn og afsendte tropper for at besætte de danske kolonier i Trankebar og De vestindiske Øer. Herefter klargjorde englænderne en flådestyrke, som skulle tage på en "tour de force" rundt i Østersøen og overbevise alliancen om ikke at stå i vejen for den engelske flåde. Det skulle ske, efterhånden som isen slap sit tag i flåderne i Østersøen. Man ville først angribe den danske flåde i København, så den svenske i Karlskrona og sidst den russiske i Reval (Tallinn), Sankt Petersborg og Kronshadt. I marts sejlede admiral Sir Hyde Parker ►

Maleri af Christian Mølsted. Sekondløjtnant Willemoes på dækket af "Flådebatteri Nr. 1". I baggrunden kommandør Olfert Fischers brændende flagskib DANNEBROE.

med en engelsk flådestyrke på 53 skibe, heraf 21 linieskibe, mod danske farvande. Han havde strenge diplomatiske instrukser, og han var besindig og tilbageholdende. Hvis der blev brug for magtanvendelse, kunne hans eskadrechefer, viceadmiral Horatio Nelson og kontreadmiral Thomas Graves, angribe den dansk-norske flåde, som lå under udrustning på Københavns red.

Fra dansk side var man klar over, at noget var i gære. Dels skulle man beskytte hovedstaden, dels skulle man undgå, at flåden gik tabt. Derfor gik det danske forsvar ud på at lægge flådens gamle skibe ud på en "sødefensionslinie". Det vil sige, at man opankrede de aftaklede skibe som "blokskibe", forsynede dem med et antal kanoner og en besætning. Flådens moderne skibe blev tilbage på Hol-

men, og skibene i sødefensionslinien skulle holde de fjendtlige skibe på afstand, så deres kanoner og morterer ikke kunne bombardere Holmen og selve byen. Man havde længe haft planer om at udbygge "Trekroner" til et stærkt fort, men det var aldrig rigtig blevet til noget, og inden slaget nåede man blot at lave nogle simple tømmerkonstruktioner og dynde dem til med jord. Alligevel blev det et meget stærkt fort forsynet med 24-pundige kanoner, og det kom til at udgøre kernen i forsvaret den 2. april. Flåden stillede med ca. 3.000 mand, og de resterende 2.000 mand bestod mest af frivillige, som måtte lære kanonbetjening i en fart. Endelig var der enkelte, som blev tvangsindlagt til deltagelse i kampene.

Efter passage af Kronborg, som man holdt stor afstand til, ankrede den engelske flåde ud for

Tårnbæk, hvor Sir Hyde Parker holdt møde med cheferne. Han afgav en styrke på 12 linieskibe og 7 fregatter til viceadmiral Nelson, som sejlede sydpå gennem Hollænderdybet (det vil sige øst om Middelgrunden). Her ankrede de syd for grunden den 1. april. Om natten foretog englænderne en opmåling af farvandet og udlagde afmærkning. Næste formiddag kl. 10.00 stod de engelske skibe nordpå op igennem Kongedybet (vest for Middelgrunden). Den danske linie lå ca. 500 meter uden for de faste batterier på *Trekroner*, *Lynetten*, *Sixtus*, *Quintus*, *Prøvestenen* og *Strickers Batteri*. De fleste af de danske skibe lå for fire ankre, enkelte kun for to. Nelson havde instrueret sine skibschefer om at ankre linieskibene ud for hvert af de betydningsfulde danske skibe, og den engelske linie lå ca. 500 meter øst for den danske. Man regner med, at Nelsons styrke var på 8.885 mand og medbragte 1.206 kanoner og 14 svære morterer. Den danske styrke nåede at placere mellem 700 og 900 kanoner i hele linien inden angrebet.

Det blev en langt mere voldsom kamp, end Nelson og Parker havde forestillet sig. Nelson havde regnet med at nedkæmpe al modstand på en time, men først efter fem timer stilledes kampene af. Selv om vi i højskolesangbogen kan læse om heltene, "som vandt ved Kongedybet", så var der tale om en klar engelsk sejr, men det var Nelsons hårdeste kamp, og mange af hans skibe blev ilde tilredt. Hans chef var bekymret og beordrede ham tilbage til ankerpladsen ved Tårnbæk, men Nelson satte som bekendt kikkerten for det blinde øje og "kunne ikke se flagsignalet".

På dansk side var der 367 døde og 635 sårede, medens der på engelsk side var 254 døde og 689 sårede. Desuden blev 1.779 danskere taget til fange på de erobrede skibe. Våbenhvilen blev opnået under trusler om, at Nelson ville brænde de erobrede skibe, hvorunder besætningernes liv ville være i fare. Ved en fejl blev den engelske parlamentær sendt til kronprinsen og ikke til den kommanderende, fordi Olfert Fischer ikke havde sit kommandotegn synligt vajende fra *Trekroner* på dette tidspunkt. Det var derfor kronprinsen, og ikke Olfert Fischer, der besluttede at afbryde kampen. Under de efterfølgende forhandlinger indløb budskabet om mordet på den russiske tsar, og hermed bortfaldt resten af det engelske Østersøtogt. Fredsbetingelserne krævede, at Danmark-Norge forlod det væbnede neutralitetsforbund.

Københavns bombardement og "Flådens Ran" i 1807

Da Napoleon efter slaget ved Friedland i juni 1807 og den efterfølgende fred i Tilsit fik elimineret Rusland og Preussen som fjender, kunne han vende sig mod England og forberede en invasion der. Det ville kræve en betragtelig flådestyrke samt transportskibe, og det kunne han formentlig skaffe fra Rusland, Danmark-Norge og Portugal. Hvis de nævnte flåder på nogen måde blev forenet mod England, ville landet være alvorligt truet. For englænderne var det en eksistenskamp, og det krævede resolut og hurtig handling. Samtidig stod man og skulle evakuere engelske tropper i Svensk Pommern (fra Rügen), inden de blev afskåret af Napoleons styrker. Hvad ville være mere naturligt end at hente tropperne, spærre adgangsvejene til Sjælland, primært ved at blokere Store Bælt, og så tage Danmarks flåde, inden Napoleon selv kom og tog den?

Hermed var scenen ved at være sat for begivenhederne i sommeren 1807, hvor kronprinsen og udenrigsministeren stadig havde sympati for England, som man under ingen omstændigheder ønskede at indlade sig i krig med.

Siden januar 1807 havde der dog været problemer med englænderne, som i en reaktion på Napoleons "fastlandsspærring" (blokade) forbød neutral handel på de krigsførende landes havne. Det ramte den dansk-norske skibsfart hårdt, og det forbitrede forhandlingerne med englænderne op til den skæbnesvangre sommer i 1807. Den dansk-norske flåde var veludrustet og havde krigsvante og dygtige ledere, men flåden var ikke klargjort, netop for ikke at provokere englænderne. Til gengæld modtog englænderne en fejlagtig melding i maj 1807 om, at danskerne nu udrustede flåden! Nogle danske søofficerer, som på vej hjem fra kolonierne havde været i Portsmouth, kunne meddele, at englænderne var ved at planlægge forholdsregler rettet mod den dansk-norske flåde. De bragte advarslen med sig hjem, men fik besked på, at de var søofficerer, og at de ikke skulle beskæftige sig med politik!

Napoleons styrker stod nu syd for Holsten. Den danske hær stod derfor opstillet i Holsten i tilfælde af, at Napoleon ville rykke op i Jylland. Havde man været bange for et engelsk angreb på København, så ville de være blevet overført dertil.

Den truende udsigt til, at den danske flåde kunne falde i de forkerte hænder, fik i juli 1807 den nye engelske udenrigsminister George Canning til at træffe en række hurtige beslutninger – ganske vist på et fejlagtigt grundlag. Admiral James Gambier fik den 18. juli ordre til at udruste en flådestyrke, som skulle beskytte en konvoj på 153 transportskibe medbringende en invasionshær. Gambier forlod Yarmouth den 26. juli og dukkede op i danske farvande i begyndelsen af august. Den første opgave for den engelske flåde var at isolere Sjælland ved at afskære den danske trafik over Store Bælt: Den danske hær på 20.000 mand i Holsten måtte ikke kunne overføres til København. Samtidig skulle man evakuere de engelske tropper på Rügen, inden Napoleon kunne afskære dem. De kunne passende overføres fra Stralsund og landsættes i Køge Bugt. En britisk diplomat opsøgte kronprinsen i Kiel for at forelægge de engelske krav om at få den dansk-norske flåde under engelsk kommando, så Danmark hermed blev allieret. Alternativt kunne man stille flåden som pant og få den tilbage efter krigen. Egentlige forhandlinger kunne man ikke tale om. Danmark-Norge skulle vælge side nu.

Forhandlingerne brød sammen den 13. august, og den 16. august begyndte en storstilet landgang i Vedbæk og senere også fra Skovshoved. Med rofartøjer landsatte englænderne 20.000 mand med tilhørende materiel samt 3.000 heste. Tropperne marcherede mod hovedstaden og stillede op i en halvcirkel omkring byen fra Kalvebod Strand til Svanemøllebugten. Den 21. august begyndte landsætningen ved Køge af tropperne fra Svensk Pommern.

København var godt forsvaret, især fra søsiden, og det vidste englænderne godt fra 1801. Fra engelsk side ville man undgå en gentagelse af de hårde kampe i 1801, og derfor satse man på at opnå sit maritime mål – at få den danske flåde udleveret – ved en indsats med store hærstyrker. Nu var byens forsvar opdelt i fire områder: "Københavns Vold" og "Christianshavns Vold", som henholdsvis dækkede byen nord og syd for havnen. Flåden bemandede "Søbefæstningen", som dækkede byen fra søsiden. Endelig var der kanonerne i "Citadellet Frederikshavn" (Kastellet), som støttede søbefæstningen og samtidig kunne

dække byen mod angreb fra nord over det lille landområde, "Classens Have", mellem Sordamssøen og Svanemøllebugten. Søbefæstningen kunne støttes af et stort antal kanonbåde, som blev sat ind i voldsomme kampe på flankerne ved henholdsvis Kalveboderne og i Svanemøllebugten. Flere engelske skibe blev sænket eller opbragt, og kanonbåden *Stubbekøbing* fik en fuldtræffer, så alle på nær en mand omkom. Flådens chef, kommandør Bille, var chef for *Søbefæstningen* og tillige udpeget til at være den ene af de to stedfortrædere for chefen for Københavns forsvar.

Den engelske plan gik naturligvis ud på at angribe København på det svageste punkt, og det var fra landsiden. Byen skulle omringes, udsættes for et bombardement og sættes i brand. Der var således ikke tale om at slå danske styrker i kamp, men om et terrorbombardement rettet mod hovedstaden. Det skulle sikre en hurtig forhandlingsløsning. Dels måtte Napoleons styrker ikke kunne nå at komme København til undsætning, dels skulle englænderne kunne nå at klargøre den danske flåde og sejle bort med den, inden isen lukkede farvandene. Bombardementet varede i tre nætter, og så overgav byen sig.

Kronprinsen blev rasende, da han i Kiel modtog meddelelsen om overgivelsen. Hvem der også blev vred var flådens chef, kommandør Bille. Han ville have kæmpet længere samt sørget for at ødelægge flåden på Holmen, så den ikke tilfaldt englænderne. Det kunne han ikke komme igennem med over for sin chef, den tysktalende general Peymann. Kronprinsen havde ellers udgivet en instruks om at ødelægge flåden i tilfælde af kapitulation, men den nåede aldrig frem til København, for hans kurer blev opbragt af englænderne under passage af Langelandsbæltet.

Herefter fulgte "flådens ran", som var det egentlige formål med den engelske indsats. Englænderne gik grundigt til værks på Holmen. De tog 18 linieskibe, 15 fregatter, 7 brigger (mindre, hurtigsejlende orlogsskibe med et batteridæk), 23 kanonbåde og 5 stykpramme (specialskibe med tungt artilleri). Skibe under bygning blev ødelagt. Alt af værdi, som kunne transporteres, blev taget med. Englænderne fyldte 92 handelsskibe med gods fra ►

► Holmen. Det drejede sig om alt fra tømmer, sejl, værktøj, tovværk, våben og ammunition til kontormøbler og håndværkernes private værktøj. Den dag i dag kan man se, at de ori-

ginale messinghåndtag mangler i dørene på de finere kontorer på Holmen. De er i England. Englænderne fik god brug for skibene, hvoraf de fleste var i god stand. Admiral Gambier var

meget tilfreds, og tilrigningen af flåden havde taget ham væsentlig kortere tid end beregnet. Den 20. oktober 1807 forlod den danske flåde Holmen under engelsk flag.

Tiden efter 1807 og "kanonbådskrigen 1807 - 1813"

Napoleonskrigene medførte et fransk krav om, at flåden skulle afgive bemanning til to linieskibe på Scheldefloden ved Vlissingen. Fra 1809 til 1813 var linieskibene *Pultusk* og *Dantzig* bemandede med dansk-norske besætninger under kommandørkaptajn, senere admiral, C. E. van Dockum. Da krigen i 1807 brød ud, var fregatten *Diana* på vej til Middelhavet for at tage videre mod Vestindien. Skibet endte med at blive beslaglagt af Spanien, Englands allierede, i Cartagena i 1809. Endelig skal den såkaldte "kaperkrig" nævnes. Regeringen gav tilladelse til, at private kunne opnå "kaperbrev" og dermed udføre "autoriseret søroveri" mod landets fjender. Hermed blev al engelsk skibsfart legitime mål, og kaperne fik prisepenge, når de indbragte engelske skibe i havn.

Norge var på sultegrænsen, og en del af flådens operationer i Jylland gik ud på at sende fødevarer fra Nordjylland – forbi de engelske skibe – til det betrængte Norge.

Efter 1807 fulgte "kanonbådskrigen" frem til årsskiftet 1813/1814, hvor flåden med et stort antal nybyggede kanonbåde angreb engelske konvojer og orlogsskibe, som passerede danske og norske farvande. Linieskibet "*Prinds Christian Frederik*" og briggen "*Lougen*" var i norske farvande og udgik udlevering. Linieskibet *Prindsesse Lovisa Augusta* kom tillige til Norge, men var i så ringe stand, at det måtte lægges op. De to andre kom til at udgøre grundstammen i den nye flåde, som omgæendet kom i krig med England. "*Prinds Christian Frederik*" blev nedkæmpet af tre engelske orlogsskibe under kampen ved Sjællands Odde den 22. marts 1808, hvor blandt andre den unge løjtnant Peter Willemoes faldt. Linieskibet havde 64 dræbte og 129 sårede.

Det var vigtigt for englænderne at holde søvejen til Østersøen åben. England var på det tidspunkt den ubestridt største maritime nation i verden. Englands store flåde og store handelsflåde krævede adgang til en lang række ressourcer, som landet ikke selv rådede

over. Råmaterialerne, det vil sige tjære, hør til sejlene, hamp til tovværket, tømmer til skibskrogene og særligt de store træer til master, blev opkøbt langs Østersøkysten. Blev Østersøen lukket for englænderne, måtte de skaffe sig materialerne ved at sejle nord om Norge og benytte den meget mere bekostelige rute via Arkangelsk.

En af den engelske flådes opgaver var at opmåle havene og producere søkort. Fra 1800 – 1806 havde englænderne gennemført en opmåling af strækningen fra Kattegat til Femern Bælt via Store Bælt. Næsten al søhandel gennem de danske stræder var hidtil gået via Øresund, men nu kunne englænderne bruge den nye rute. Hermed kunne de også sende deres største orlogsskibe med tre batteridæk ind i Østersøen. Drogden i Øresund kunne normalt kun passeres af linieskibe med to batteridæk.

Under kanonbådskrigen efter 1807 forekom mange dristige operationer udført af besætningerne på de mange kanonbåde spredt over hele Danmark samt langs med den norske kyst. Kanonbådene var netop blevet introduceret i flåden kort før 1807, og alene i 1808 blev der bygget 96 kanonbåde, 16 mortarchalupper og 13 kanonjoller. I alt blev der bygget ca. 250 kanonbåde. En del af kanonbådene blev bygget for indsamlede midler, og det forklarer de besynderlige skibsnavne så som *Urtekræmmerlauget* og *Borgersamfundet*. Søofficerernes egen kanonbåd for indsamlede midler hed *Seier eller Død*. Taktikken bag anvendelsen af kanonbådene var at udnytte situationer med svag eller ingen vind. Så kunne en modstander i et stort orlogsskib ikke manøvrere, mens de små kanonbåde kunne bjærge sejlene og blive roet af den store besætning på op til 64 mand, forsynet med lange og tunge årer. Hermed kunne man lægge sig i en position enten ret for eller ret agter og skyde langskibs ind i et skib, som ikke selv kunne få nytte af at affyre sin "bredsideside". Med et heldigt langskibs skud ind mod modstanderen kunne man rydde halvdelen af et batteridæk for folk og kanoner. Kanonbådene opererede i større grupper, og der var tale

om en slags guerilla-krigsførelse til søs.

De mest berømte træfninger var erobringen af briggen *HMS Tickler* i Langelandsbæltet den 4. juni 1808 med kanonbåde fra Langeland og Tårs, erobringen af briggen *HMS Turbulent* og 11 handelsskibe i Flinterenden den 9. juni 1808 og erobringen af briggen *HMS Seagull* ud for Kristiansand den 19. juni 1808. Den 1. august 1808 blev en engelsk brig, *HMS Tigress*, erobret ved Agersø. Den mest kendte aktion var kampen mod det engelske linieskib *HMS Africa* ud for Dragør den 20. oktober 1808. I juni 1810 lykkedes det at lokke en eskorte væk fra en engelsk konvoj og erobre alle konvojens 50 skibe og føre dem til Kristiansand. Erobringen blev vurderet til 7,5 millioner rigsdaler.

I maj 1809 angreb englænderne Anholt, idet fyret var vigtigt for den engelske flådes og handelsflådes sikre navigation. Fyret blev omdannet til et fort ved navn "*Fort York*", og her lå en større garnison. I marts 1811 blev det besluttet fra dansk side at generobre fyret ved en indsats fra 12 kanonbåde samt 12 transportfartøjer, som skulle medføre 650 soldater til øen. Operationen var godt planlagt, men endte i totalt kaos og fiasko, da der uventet dukkede engelske orlogsskibe op. Næsten 400 mand blev taget til fange, og kanonbådsbesætningerne, som kom fra Mols, måtte efter en lang dag ved årene og et nederlag ro videre til Hundested! Anholt forblev på engelske hænder resten af krigen.

Kampen ved Lyngør i Sydnorge den 6 - 7. juli 1812 stod mellem det engelske linieskib *HMS Dictator* og tre orlogsbrigger mod den nybyggede dansk-norske fregat *Najaden* og de tre dansk-norske orlogsbrigger *Kiel*, *Lolland* og *Samsø*. Desuden deltog et antal lokale norske kanonbåde, kanonjoller og chalupper. *Samsø* slap bort, medens *Kiel* og *Lolland* blev erobret af englænderne. *Najaden* lå som et brændende vrak, men dets chef og besætning fortsatte kampen fra kanonbådene, og folkene generobrede *Kiel* og *Lolland*. Kampens intensitet fremgår af tabstallene. Af *Najadens* besætning

på 315 mand omkom 133 under slaget, medens 102 blev såret og fire mand taget til fange.

Den dansk-norske flådeindsats medførte, at englænderne måtte afsætte meget store res-

sourcer til konvojbeskyttelse. Til gengæld hører det også med til historien, at den engelske søhandel ikke blev påvirket i nævneværdig grad af indsatsen. Englænderne var simpelt hen for stærke og for talrige. Den dansk-nor-

ske flåde kunne ikke forhindre eller reducere den engelske tilstedeværelse, konvojering og søhandel i Østersøen.

Danmark - et lille fattigt land

En brav dansk sømand, som havde været med både i 1801 og i 1807, fik følgende gravskrift:

*"I 1801 stod han og blev staaendes,
i 1807 faldt han og blev liggendes".*

Denne lakoniske gravskrift kunne måske også bruges til at betegne flådens situation under englandskrigene. 1801 var godt nok en ulykke, men 1807 var en katastrofe, som flåden og Danmark aldrig kom sig over! I 1813 fulgte statsbankerotten og i 1814 tabet af Norge til Sverige. Den svenske forhandlings-

delegation i 1814 krævede Norge, det vil sige "Fastlandsnorge", lagt under den svenske krone. Traktaten undtog udtrykkelig de gamle såkaldte "norske skattelande" i Nordatlanten: Færøerne, Island og Grønland. Denne præcisering spillede senere en afgørende rolle, da den danske regering i 1930'erne havde en strid med Norge om Nordøstgrønland, som kom for den internationale domstol.

Napoleonskrigene efterlod i 1815 Danmark som et lille, fattigt land uden en nævneværdig flåde og med en stærkt reduceret søhandel. Til

gengæld fejlede den nationale stolthed ikke noget. Grunden til, at vi havde tabt til Nelson i 1801, var hans skurkagtige krigslist med trusler om at brænde skibene på reden med de sårede om bord. Tilsvarende havde vi mistet flåden på grund af den ikke særligt gentlemanagtige engelske optræden med at bombardere hovedstaden, indtil flåden blev udleveret. Flåden havde kæmpet bravt mod overmagten og hævdet orlogsflagets og nationens ære. Flåden havde indlagt sig respekt i befolkningen.

Jubilarstævne på Nyholm

På vegne af Søværnet har Marineforeningen siden 1914 arrangeret årlige jubilarstævner for indkaldte til Danmarks sømilitære styrker

Den tyske værnemagts besættelse af Holmen i 1944 gjorde, at dette års jubilarstævne, for første og til nu eneste gang, måtte flyttes fra Holmen til Søndre Toldbod. Jubilarstævnerne er populære blandt tidligere tjenestegørende ved Søværnet. Hvert år forlægger godt 200 stævnedeltagere fra det ganske land til Nyholm, hvor Marineforeningens jubilarudvalg sammen med en række frivillige fra lokalafdelingerne på Sjælland, seriøst og professionelt håndterer såvel det officielle arrangement som efterfølgende skafning. De senere år har Søværnets Officersskole lagt fysiske rammer til den traditionsrige begivenhed.

Således også i år hvor rundt 250 stævnedeltagere, gæster, musikere og frivillige hjælpere søndag den 30. august invaderede Nyholm.

Orlogsbiskop

Præcis kl. 1025 indledte orlogspræst Frank Bjørn Kristensen andagten ved Mindestenen ved Nyholmsporten. – Lige så andagtsfuld denne del af Jubilarstævnet er, lige så hyggelig plejer frokosten at være, indledet Frank Bjørn Kristensen sin tale. – Men der er jeg i år desværre nødt til at melde fra, og det er jeg ked af. Det skal der, som i nok forstår, tungtvejende grunde til. Og det er der. Orlogspræst og præst ved Holmens Kirke, Peter Skov Jakobsen, skal nemlig kl. 1400 indsættes som ny biskop i København. Det er naturligvis altid en stor begivenhed, men den bliver ikke mindre af, at vi nu får en biskop, der har sejlet med Hendes Majestæts skibe, og ikke kun som gæst. Man kunne vove den påstand, at vi nu får en orlogsbiskop. Tillykke

til Peter Skov Jakobsen med udnævnelsen. Tillad mig at overbringe ham en hilsen fra jubilarstævnets deltagere, sagde Frank Bjørn Kristensen.

Vi skal i fællesskab værne om vort Søværn og skibsfart

Efter kranselægningen ved Mindestenen marcherede jubilarerne med marchtoner fra Kvindelige Marineres Musik Korps til Søværnets Officersskole hvor Landsformand kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen i sin indledning fabulerede over historiske og Søværnsaktuelle fakta for de enkelte jubilarårgange.

1939 årgangen var repræsenteret ved tidligere værnepligtig Helge Renard samt kommandørkaptajn Nikolaj Frederik Stegmann. – Ved 2. Verdenskrigs udbrud var den Danske Flåde af vore politikere reduceret til en flåde uden reelle muligheder for at håndhæve en eventuel dansk neutralitetspolitik, som vi gjorde under 1. Verdenskrig, sagde Jens Ole Løje Jensen blandt andet. Det var også året hvor Søværnet begyndte at anvende Østerbro Svømmehal.

I 1944 var der ingen indkaldelser og derfor heller ingen jubilarer. Årgang 1949 bød på 23 deltagere. Dette år var flåden fortsat under opbygning og travlt beskæftiget med minerydning i danske farvande. Blandt flådens nye enheder var den engelske fregat LEITH, der efterfølgende fik stor folkelig bevågenhed som ekspeditionsskibet GALATHEA II.

Grønlandsskibet "Hans Hedtoft" s forlis den 30. januar 1959 satte præg på begivenhederne for de 55 jubilarer der blev indkaldt i 1959. Forliset blev anledningen til, at Søværnet senere fik de helikopterbæ-

rende inspektionsskibe af HVIDBJØRN-klassen. 1959 var også året, hvor Søværnets Eksercerskole flyttede fra Arresødal til den moderne skole i Auderød.

De 25 40 års jubilar anno 1969 blev indkaldt samme år Søværnet indsatte de efterfølgende 40 års arbejdsheste - BARSØ-klassen. Netop på jubilardagen den 30. august var klassens sidste aktive enhed Y304 THURØ til 40 års festivitas i Svendborg. Dagen efter, mandag den 31. august, strøg skibet kommando. 1969 var også året, hvor Forsvaret påbød, at alle værnepligtige skulle tiltales ved navn og ikke nummer.

Jens Ole Løje Jensen sluttede sin tale med at konstatere, - at også i år spænder årgangene over en meget lang og begivenhedsrig periode af Søværnets nyere historie. Meget har ændret sig i Søværnet, fra vores 70 års jubilare blev indkaldt i 1939, og til det Søværn vi kender i dag. For alle gælder, at I har været med til at opretholde forsvarsviljen i den danske befolkning og forståelsen for vigtigheden af, at Danmark fortsat som selvstændig nation er i stand til at forsvare sit søterritorium. - Det er derfor vigtigt, at vi i fællesskab værner om vor Søværn og skibsfart, for at Danmark også i fremtiden kan vedblive at kalde sig en stor maritim nation

Søværnet sikrer Danmarks interesser fra havet, med magt om nødvendigt

Søværnets Officersskoles chef kommandør Christian Nørgaard tog i sin tale udgangspunkt i Søværnets nuværende mission, der under sloganet "Søværnet sikrer Danmarks interesser fra havet, med magt om nødvendigt", blev søsat den 20. maj 2008 af kontreadmiral Nils Christian Wang ved to personelarrangementer i Korsør og Frederikshavn. - Missionen er med til at sikre, at alle medarbejdere i Søværnet ikke er i tvivl om den mening, der ligger i deres arbejde, hvad enten de er ude i de spidse ender ved Afrikas Horn, i Nordatlanten eller i farvandsovervågningen herhjemme, eller de arbejder i stabs- og støttestrukturen på flådestationerne, ved marinedistrikterne, ved skolerne eller i hovedkvarteret ved Brabrand Sø, lød det fra Christian Nørgaard. - Når man har missionen i den ene hånd, og i den anden holder viften, med de steder Søværnet opererer og forventes at operere fremover, er det faktisk ret nemt at forholde sig til, at det giver mening at være ansat i Søværnet, og at vi nu og fremover så at sige har hænderne fulde.

Christian Nørgaard kom også rundt om det netop indgåede forsvarsforlig, og gav herudover en gennemgang af de nye positive tendenser, der pågår omkring rekruttering og uddannelse af nye søofficerer samt videreuddannelsen på VUT 1. Interessen fra handelsflådens skibsofficerer for tjeneste som kontraktofficerer i Søværnet er ligeledes stigende. Kontraktofficeren afløser den tidligere reserveofficersordning. - Som I kan forstå, skal essensen af Søværnets hilsen til jer være, at det går rigtig godt for Søværnet. Jeg vil godt på kontreadmiral Nils C. Wang's vegne takke jer for jeres arbejde, (Danmarks Marineforening, red.) og sige held og lykke til os alle med at gøre Søværnets 500 år jubilæum næste år mindeværdig, sluttede kommandøren sit indlæg.

Mindebøger

Danmarks Marineforenings landsformand fra 1927 til 1940 kontreadmiral Carl Carstensens mindebøger tildeles hvert år én eller to

værnepligtige eller menige fra konstabelgruppen efter indstilling fra deres tjenestested.

I år var det to tidligere værnepligtige, Anders Søgaard Pedersen fra Sydsjælland og Jacob Nyholm Jessen, Odense der modtog de hæderfulde ærespræmier bestående af pokal og diplom. Begge var indstillet efter opnået topkarakter fra Søværnets Sergent- og Grundskole i Frederikshavn.

Trofaste medhjælpere

Under skafningen i skoles gymnastiksal blev Rikke Chang, Ishøj af landsformand Jens Ole Løje Jensen hyldet og begavet for 16 års indsats på messefronten. Der var også gaver til Sten Hansen, Brøndby for en indsats de sidste 10 år. Alt i alt er det kendetegnende, at de medlemmer og ægtefæller til medlemmer der giver en uvurderlig hånd med ved jubilararrangementet, trofast stiller op år efter år. Det samme må siges om Kvindelige Marineres Musik Korps der også er en fast bestanddel af arrangementet.

Helge Renard tv. og Nikolaj Frederik Stegmann udgjorde jubilarteamet 1939.

Jubilarer årgang 1949.

Jubilarer årgang 1959.

Jubilarer årgang 1969

Landsformand Jens Ole Løje Jensen lægger sammen med 70 års jubilarerne Helge Renard th. og Nikolaj Frederik Stegmann kransen ved Mindestenen på Nyholm.

Mange af deltagerne ved Jubilarstævnet benyttede lejligheden til at besøge museumsskibet PEDER SKRAM.

Foto: Hans Philipsen, Søren Konradsen og Kurt Terkelsen

Mindebæger modtagerne Anders Søgaard Pedersen og Jacob Nyholm Jessen flankeret af tv. Jens Ole Løje Jensen og th. kommandør Christian Nørgaard og Edward Jelen.

Deadline afdelingsrapporter er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler

Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42

E-mail: havhexen@ketler.biz

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

ISHØJ

Mandag den 18. maj markerede Ishøj Marineforening, at kasserer Hans Mikkelsen havde sidet 25 år på den ansvarsfulde post. Landsbestyrelsesmedlem for distrikt 1/Storkøbenhavn, Leni Kühn Ketler overrakte i den anledning Danmarks Marineforenings våbenskjold med inskription til jubilaren.

FREDERIKSBERG

Forårssæsonen afsluttedes med frokost og lotteri. Ifølge velunderrettede kilder blev det landsbestyrelsesmedlem Leni Kühn Ketler, der vandt de fleste af præmierne. Frokosten blev også brugt til at ønske John Albrecht velkommen i Marineforeningen.

Frederiksberg Marineforening har været meget aktiv ved diverse flagparader. Afdelingen var med ved såvel prinsgemalens fødselsdag, Valdemarsdag samt mindehøjtideligheden i Mindelunden den 29. august.

Flaget var også med i Holmens Kirke, da afdelingsmedlem 92årige Thor Timler, blev bisat. Thor Timlers hjerte bankede for Marineforeningen, Nyboders Mindestuer samt Hjemmeværnet. På sin 92 års fødselsdag fik han tildelt 70 års jubilartegnet af landsbestyrelsesmedlem Leni Kühn Ketler. - Han vil blive savnet, lyder det fra Frederiksberg.

KONGENS LYNGBY

Efterårssæsonen startede med en meget vellykket sejltur på Furesøen i august, fortæller Peder

Møller Hansen. - Denne tur er efterhånden blevet en rigtig hyggelig tradition i afdelingen. Selvom de kære vejrprofeter havde lovet kraftig vind og overskyet, foregik turen i solskin, og da vi returnerede til Frederiksdal var det stort set vindstille. Under sejlturen nød vi Kirsten Bøeg-Jensens lækre sandwicher, medens Niels Hald styrede barsalget. Vi lavede et pit-stop hos Gunnar i Holte Havn (Det kaldes kiosken i Vejle Sø, hvilket for øvrigt betyder "et vådområde") for indkøb af eventuelle is, afbrænding af tobak, toiletbesøg, etc. På hjemvejen nød vi Kirstens kaffe og kage. Dejlig aften, lyder det fra Peder Møller Hansen.

I oktober er der igen åbent hus i Marinestuen samt spisning og foredrag om kanonbådene ved Flemming Moberg. I november er der Mortensbanko og åbent hus, medens december byder på den obligatoriske julestue med spisning og alskens sjov.

Bestyrelsen siger hjertelig tillykke til John Madsen 60 år den 1. oktober. Mogens Christensen 70 år den 16. oktober og Nik. Fr. Stegmann 90 år den 8. november.

Skyttelavet:

Skyttelavet har siden sommerfugleskydning i juni ligget i dvale. I september kom der så gang i mandagsskydningerne på Lyngby Stadion. I skrivende stund venter Kongens Lyngby skytterne spændt på invitationen fra Brøndby til årets distriktskydning. I skyttelavets eget

To garvede søulke Arne Henry Hansen tv. og Ole Fonager, Kongens Lyngby, bound for Furesøen.

regi handler det fremadrettet om mesterskabsskydningen samt julesjovskydning i november.

AMAGER

Ved Kystartilleriforeningens København Afdelings stort anlagte 100-års jubilæumsmiddag på Dragør Fort den 6. juli, repræsenteredes Amager Marineforening af formanden Søren Konradsen, der melder om en herlig aften i gode kammeraters selskab.

Afdelingsflaget og flagbærer John Rasmussen var, sammen med formanden, på plads ved Istedløven, da der den 25. juli atter lagdes krans for det berømte slags mange omkomne danske.

Efter en velfortjent sommerferie åbnedes sensommersæsonen den 22. august med den traditionsrige motionscyklung "Tour de Amager", en rundstrækning på Østamager med 18 cyklende plus en meget kompetent besætning i depotvognen. Bagefter samledes 44 forventningsfulde havfruer og gaster i Marinestuen, hvor Kurt Hvid og Hans Graae havde forberedt en herlig frokost.

Den 20. oktober lægger Søværnet og afdelingen krans ved mindesmærket på St. Magleby Kirkegård for de 25 faldne orlogsgaster ved rokanonbåds-kampen ved Falsterbo i 1808.

Der kippes med flaget for Vagn Donald Nielsen's udnævnelse til seniorsergent, og for Johnny Hansen 50 år den 14. oktober.

ROSKILDE

Den 8. august kunne Roskilde Marineforening afholde fregatskydning nr. 73 i rækken, oplyser Kristian M. Pedersen. - I år deltog to gæster fra vores venskabsforening Flottans Män i Karlsham samt to fra Marinekameradschaft i Tarp, Tyskland.

42 skytter modtog fregatkaptajn Jørgen Malmborg, da han ankom til skydebanen i veteranbil fra Roskilde Brandvæsen. Arrangementet startede med optagelse af nye medlemmer samt tildeling af ét 25 års medlemsemlen.

Frokosten blev brugt til afprøvning af kvaliteten på afdelingens nye tiltag - Shantykoret - der underholdt med sømandsange akkompagneret af harmonikamusik. Der foreligger ikke på nuværende en bedømmelse af det musiske niveau.

Efter 370 skud var det en kendsgerning, at Benny Pedersen fra Orø næste år bærer titlen som fregatkaptajn i Roskilde.

Afdelingen har desværre mistet matros Ejvind Andreas Jen-

sen. Ejvind Andreas Jensen nåede lige at blive 60 år. Bestyrelsen udtaler et "Æret være hans minde".

De Samvirkede Soldaterforeninger i Roskilde Amts har nedlagt sig selv. Foreningens formue på 12.000 kr. er doneret til Krigsenker og deres børn. De historiske dokumenter opbevares i Roskilde Marineforening.

Afdelingen har været repræsenteret med flaget ved såvel prinsgemalens 75 års fødselsdag som Valdemarsdag.

Slutteligt har Garderhusarforeningen lånt afdelingens have til fugleskydning for 18 af foreningens medlemmer.

BRØNDBY

Rapporten fra Brøndby Marineforening starter med et "Æret være hans minde" for en af afdelingens gavmilde medlemmer Svend Aage Jensen, der døde i april.

Ellers fremgår det, at bestyrelsen på forårssæsonens sidste medlemsmøde havde travlt med at uddele gaver og medlems-tegn. – Vi havde to 75 års fødselsdage, oplyser Frank Urban, - Aage Pedersen, der tillige havde 40 års medlemsjubileum i april, og Bent Rasmussen blev lykønsket med deres 75 års fødselsdage. Gerlev Underlien fik

40 års medlemseblemet. Aage Pedersens søn, Michael Pedersen fik 25 års medlemseblemet fra Skyttelavet, medens barnebarnet (altså Michael Pedersens søn, red.) for tiden værnepligtig i Søværnet, sammen med tre øvrige nye medlemmer fik tildelt medlemseblemet.

Majmedlemsmødet bød på harmonikamusik og sømands-sange fremført af Keld Helsøe fra Ishøj.

Afdelingen deltog med fuld styrke - 10 sendemænd plus suppleanter samt ægtefæller - i årets sendemandsmøde i Viborg. "Navy Day" i Dragør havde også mange medlemmer fra Brøndby på gæstelisten. Grundet for få tilmeldinger og andet force majeure måtte bestyrelsen aflyse grillfesten den 16. maj samt svenskertræffet i Trelleborg den 13. juni.

Den 23. maj deltog ca. 40 personer i byvandringen i Valby Parken. Med Kaj og Frank Urban på toppen blev det en god aften. Valby Parkens historie går fra landbrug til eksercerplads over losseplads og nu etableret som park og naturområde. Deltagerne blev også sluppet løs i

tema- og rosenhaverne i anlægget. Dagen sluttede med frokost i Mellemløstets Sejlklub.

Sommerbanko den 28. maj havde mod sædvane ikke ud-solgt men dog pæn fremmøde. Til gengæld var mange Brøndby-medlemmer til stede i Holmens Kirke Valdemarsdag. Old Boys & Girls turen til Stevnfortet trak ca. 30 deltagere. Her var det igen Kaj Urban der var primusmotor.

Afdelingsformand Gert Allan Larsen takker efter 40 år i bestyrelsen og 20 år som formand af på generalforsamlingen til februar. Alle nuværende og tidligere bestyrelseskollegaer, der stadig er medlem af afdelingen, var derfor inviteret med til sommerbestyrelsesmødet den 8. august. De 35 medlemmer og ægtefæller nød helstegt pattegris, hjemmelavet is garneret med fadøl og diverse vine.

Slutteligt oplyser Frank Urban, at der over sommeren har været afholdt petanque hver tirsdag aften i Marinegården.

Afgående fregatkaptajn Jørgen Malmborg tv. og afdelingsformand Arne Lykner th. ønsker den regerende fregatkaptajn i Roskilde, Benny Pedersen tillykke med titlen.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1.TV. • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12
E-mail: birger@tykskov.dk
Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk.

GILLELEJE

Afdelingsformand Steen Bulow Møller takker for den store indsats, med oprydning, servering og renholdelse, fra medlemmernes side under årets Havnefest i Gilleleje. Ifølge Søren Svendsen var det ellers op over med fortjenesten. – Både torsdag og fredag var vejret så dårligt, at ledelsen af teltet var nervøse for fortjene-

sten resten af weekenden, fortæller han. – Men det blev alligevel en solstrålehistorie, bogstaveligt talt, for vejret lørdag og søndag blev særdeles godt, så indtjeningen var næsten på samme niveau som sidste år.

Den 10. oktober holder afdelingen skovtur "ud i det blå". Den 30. oktober er der foredrag ved Tom Wismann. Den 21. no-

vember står den på gule ærter, medens juleafslutningen med gratis gløgg og æbleskiver foregår den 19. december.

HELSINGØR

Helsingør Marineforeningens formand gennem mange år Bjarne Nielsen har valgt at trække sig fra formandsposten og bestyrelsen. Bjarne har siddet i bestyrelsen siden starten af 1970'erne, heraf de fleste af årene som formand. Han overtog en forening i krise, men fik ved flid og dygtighed rettet skuden op, så det er en velfunderet forening han har videregivet til sin efterfølger. Foreningens medlemmer skylder Bjarne stor tak for hans store engagement i foreningen, i bestyrelsen såvel som i Mari-

nestuen. Det skriver Flemming Köppen.

Ved en ekstraordinær generalforsamling den 19. juli valgtes Jens Christian Hansen til formand. Jens Christian Hansen har siddet i bestyrelsen en del år, og er således bekendt med bestyrelsesarbejdet. Desuden valgtes til sekretær Flemming Köppen samt suppleanterne Lars Vahl og Søren Andersen.

- Foreningen har den glæde af og til at få besøg fra kammeraterne i andre afdelinger. Senest fra blandt andet Gilleleje samt Glostrup, der overrakte foreningen en plakette til ophængning i Marinestuen. Helsingør Marineforening besøger på sin skovtur i sensommeren Gilleleje Marineforening, der venligt har ▶

► lagt lokaler til, så vi kan nyde vores frokost der, slutter rapporten fra Helsingør.

FREDERIKSSUND

Sammen med Hundested og Frederiksværk Marineforening stillede Frederikssund Marineforening op til den årlige fregatskydning på Tollerup Skydebane, fremgår det af rapporten fra Kurt Terkelsen. Telte opstillet af Hundested Marineforening holdt, uagtet voldsomme regnbyger, skytterne nogenlunde tørre hele dage.

Kurt Terkelsen morgenmønstrede 36 skytter, der efter 201 skud udnævnte Ulf Hassager fra

Frederiksværk Marineforening til fregatkaptajn 2009 for de tre implicerede afdelinger. Bedste skytter fra Frederikssund var Oliver Mørch og Poul Carsten Hasfeldt der nedskød ét sejl hver.

Frederikssunds 200 års byjubelæum og arrangementet "Frederikssund for fulde sejl" blev, med aktiv deltagelse fra Frederikssund Marineforening, fejret den 22. august. Afdelingen var også med ved Nordsjællands Garderforenings 100 års jubilæum den 5. september samt ved regentparrets besøg i byen den 10. september.

Poul Carsten Hasfeldt fra Frederikssund Marineforening skyder Store Merssej ned og bliver dermed vagtchef. (Foto: Kurt Terkelsen)

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad

Edward Jelen

Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

NYKØBING SJÆLLAND

Sommerudflugten til Frilandsmuseet blev en succes, oplyser Flemming Regstrup Hansen. De 55 deltagere fik en god dag med indlagt frokost serveret af Hundested Marineforening. En frokost der i øvrigt blev skamrost af alle deltagerne.

Over 100 gæster deltog i afdelings 80 års fødselsarrangement for Palle Hansson. – Palle har, gennem de 37 år han fungerede som kasserer, bragt Nykøbing Sjælland Marineforening til hvor vi står i dag, og det syntes vi, skulle bemærkes, skriver Flemming Regstrup Hansen.

I skrivende stund er det ikke nyt fra fregatskydningen den 5. september og transportfartøjet A559 SLEIPNERS anløb den 11. september. Disse arrangementer fortælles der om i afdelingsrapporten decemberudgaven af Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog".

Afdelingens 70 års jubilæum fejres den 17. oktober på Højby Kro.

Der kippes med flaget for Niels Erik Nielsen 65 år den 8. oktober. Flemming A. Weinreic Beck 70 år den 11. oktober. Peter Richard Pettersson 60 år den 24. oktober. Ole Hemmer Christensen 75 år den 9. november. Theis Nielsen 70 år den 17. november samt for Bent Spangaard Jessen 65 år den 18. november.

KORSØR

Det var i år 25 år siden Fregatskydningerne i afdelingen blev startet, så der var jubilæums-skydning på skydebanerne den 23. maj, skriver Theis Rosschou. - Vejret var heldigvis med os, så det blev alle tiders gode dag, med højt humør, god frokost og entusiasme i skydningerne til de flot udførte skibe. Krudtkammeret på fregatten blev ramt af Jan Rasmussen, som udnævntes til

Fregatkaptajn. Jagtkaptajn blev Grethe Jensen.

Kaptajnerne blev efterfulgt af fejret ved Skipperfesten den 5. september.

Flagbærerne Klaus Jensen og kasserer Mogens Larsen repræsenterede på bedste vis afdelingen med flaget, ved Prinsgemalens fødselsdag den 11. juni på Fredensborg Slot.

Ellers er sommeren forløbet roligt med et par besøg i stuen af andre afdelinger, deltagere i sejladsen for gamle træskibe kaldet "Fyn Rundt", med flere samt besøg af Kongeskibet. (Se bagsiden)

Sommerudflugten 15. august, blev en enorm succes. 71 deltagere blev i regnvejr fragtet i busser til Rudkøbing hvor de blev indskibet på Marstal Færgen. Vel ankommet til den gamle søfartsby holdt regnen op, og solen kiggede frem, så kursen blev omgående udstukket til Søfartsmuseet. - kl. 1230 havde Marstal Marineforening velvilligt arrangeret en overdådig frokost i marinestuen, hvorunder vores sangkor gav et par numre, og vi overrakte afdelingen en lille gave i form af landlovstavlen fra deres tidligere adoptionsskib VEJRØ. Herefter var der almindeligt kammeratligt samvær, indtil vi desværre måtte bryde

op for at forlægge til færgen. Turen sluttede ved ankomst til hjembyen ved 19 tiden, hvor mange deltagere var ved at være trætte efter en lang men glad og dejlig dag. Endnu en gang vil vi rette en stor tak til Marstal Afdeling, slutter rapporten fra Theis Rosschou.

HOLBÆK

Lørdag den 22. august blev der afholdt fregatskydning på skydebanerne på Tuse Bjerg, oplyser Torben Storm-Hansen. Ud af 26 forhåndstilmeldte skytter deltog de 20, hvilket bestyrelsen betegner som tilfredsstillende.

Efter behørigt opstart med diverse flydende medikamenter kunne afgående fregatkaptajn Kurt Hamann mønstre skydebesætningen. Selv om det uniformsmæssigt var en yderst broget skarre, havde han intet at bemærke.

Skytterne skulle hen på den anden side af frokosten, inden sidste sejl bukkede under. Ny fregatkaptajn blev Verner Christiansen. Gerda tog sig af spindesiden. I alt afgav herrerne 347 skud for at finde en vinder. Pigerne skulle kun bruge 148 for at få afgjort deres kamp om korvetten.

Arrangementet blev også brugt til at tildele Kurt Hamann

60 og Helmut Burrack 50 års jubilartegnet for indkaldelse ved Søværnet. – Efter præmieoverrækkelser og fotografering blev Dannebrogstrøget og salutkanonen affyret. Alt i alt en god dag med godt vejr i festligt lag lyder det fra Torben Storm-Hansen.

KALUNDBORG

Afdelingen sluttede først halvårssæsonen med sildebord og grill bøffer, oplyser Ole Flemming Nielsen. Den 1. august anduede ca. 30 personer fra Brøndby Marineforening til afslapning i marinestuen, efter vel overstået byvandring i Kalundborgs gamle bydel.

Sommerudflugten gik den 15. august til Holmen. Det dårlige

vejr slørede ikke den gode oplevelse men blandt andet en flot rundvisning af orlogskaptajn Georg Petersen. Der blev også tid til frokost i København Marineforening samt besøg på museumsskibene PEDER SKRAM og SÆLEN. I skrivende stund planlægges kulturaften den 18. september med foredrag af Flemming Moberg.

Der ønskes tillykke til Torben Thomsen, Peter Labuz, Ib Nielsen, Jan Lunding, John Schwartzbach og Jim Kleendale alle med 50 års dagen. Bent T. Larsen med de 60 år, Jørgen F. Hansen og Bent Larsen begge 70 år og endeligt Erik Moth med de 80 år.

Orlogskaptajn Georg Petersen tv. og afdelingsformand Leif Larsen København Marineforening drøfter, hvordan de kan servicere Kalundborg Marineforening bedst muligt.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører

Henrik Marrill Christiansen

Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.

E-mail: hmc.stege@mail.dk

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

KØGE

Som sædvane blev der den 1. juli afholdt kranselægning ved monumentet på Køge Havn, der hædrer søheltene fra slaget i Køge Bugt, skriver Christian Andersen i sin rapport.

Med gæster og medlemmer fra Køge Marineforening deltog 45 personer i arrangementet. Kommandør Christian Nørgaard forestod, bistået af seniorsergent Per Michael Jensen kranselægningen. Herudover deltog borgmester Marie Stærke og konsulent Ulla Madsen fra Køge Kommune, kaptajnløjtnant, flotillechef i Marinehjemmeværnet Torben Andreasen, direktør Flemming Rieck Køge Museum, driftsleder Niels-Erik Sunesen og formand Steen Knapp Køge Havn samt Christina Heltfack fra Køge Skitisesamling. Fra svensk side deltog repræsentanter fra

Flottans Män i Ängelholm.

Efter seancen på havnen var Marineforeningen vært ved et mindre traktement i marinestuen. Her overraskede borgmester Marie Stærke med at fortælle, at kommunen netop har fået besked på, at den er udpeget som

adoptionskommune for en af de nye fregatter (IVAR HUIFELDT-klassen, red.). Ifølge borgmesterens oplysninger bliver det fregatten NIELS JUEL, der tildeles Køge Kommune.

Kommandør Christian Nørgaard fulgte op på den overraskende nyhed, og ønskede byen, kommunen og Køge Marineforening tillykke.

Afdelingens fregatskydning havde 40 mand på banen. Dagen startede med march fra Det Gamle Gasværk til marinestuen, hvor fregatkaptajn Povl Sørensen tog imod, og inspicerede skytterne.

Efter morgenskafning, diverse

taler og salut drog kolonnen til opstillingspladsen ved Gasværket. Inklusive middagsskafning skulle skytterne helt frem til kl. 1500, inden John Nielsen kunne afløse Povl Sørensen som Køge Marineforenings nye fregatkaptajn. "Finskytternes" interne kamp blev efterfølgende vundet af Mogens Andersson.

Øvrige vindere var Preben Jacobsen, Poul Suhr, Finn Rasmussen, Christian Andersen, Mogens Andersson, Peter Renholdt, Finn Richardt, Otto Hansen, Jens Helge Olsen, Gøsta Persson, Poul Pedersen, Mogens Aarsø, Poul Johansen, Povl Sørensen, Verner Eriksen samt John Nielsen.

Kransene ved monumentet på Køge Havn for heltene ved Slaget i Køge Bugt.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26 • 3700 Rønne
Tlf. 56 95 39 43
Bornholm

BORNHOLM

Rønne – Efter at vi har indgået lejemålet til den gamle redningsstation, er planlægningen gået i gang, oplyser sekretær Børge Dahl-Mortensen. – Da det er en fredet bygning, er Bornholms Museum kommet ind i billedet med de gamle tegninger, samtidig med at de har inddraget Naturarvsstyrelsen. Derfor kan vores arkitekt ikke forelægge udkast for bygningens indretning, før dette er på plads, siger Børge Dahl-Mortensen.

Skipperforeningen i Rønne, Sct. Georgs Gilderne og Rønne Marineforening går nu i gang med at søge sponsorstøtte. Her-

udover tilbydes foreningernes medlemmer at investere i adelsbeviser. Disse udtrækkes efter en årrække til tilbagebetaling efter bestyrelsernes beslutning. Andelsbeviserne vil lyde på navn og have den bestemmelse, at i tilfælde af indehaverens død kan arvingerne, hvis de ønsker det, få bevisets pålydende udbetalt.

Afdelingens aktivitetsplan bliver nøje fulgt, og bestyrelsen opfordre medlemmerne til at deltage i de mange aktiviteter.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Søren Torp
Skovtoften 76
4800 Nykøbing Falster
tlf. 45 86 83 03
Nakskov, Nykøbing Falster

NAKSKOV

Medlemmer fra Nakskov Marineforening har i juli deltaget i to mindehøjtideligheder i afdelingens tyske venskabsforening, der på dansk benævnes Burg Marineforening, rapporterer Henri Holm. Den 4. juli var der kranselægning for to danske soldater fra krigen 1864. Her deltog ud over Marineforeningen også medlemmer fra Forsvarsbrødrene i Nakskov samt Marinehjemmeværnet i Vordingborg. Dagen sluttede med venskabskydning i Burg.

Den 26. juli var der kranselægning ved mindestenen på Gammestorfer Strand for de omkomne søfolk fra skoleskibet "Niobe" der forliste her for 76 år

siden. Efterfølgende var der sammenkomst på flådestationen ved Burg.

Sommerudflugten til Stevnsholm blev aflyst på grund af for få tilmeldinger. Som et plaster på såret bød Inge og Henri Holm til sommerhushavest. Med Per Moren som ordstyrer og vejviser var der før fællesspisningen foredrag og rundvisning ved digestyret nær sommerhuset.

Bestyrelsesmødet den 11. august godkendte to nye medlemmer. På samme møde blev det bestemt at nedsætte en arbejdsgruppe til forberedelse af lokale arrangementer i forbindelse med Søværnets 500 års jubilæum i 2010.

DISTRIKT VII FYN

Ole Henry Julsrud, Slejpnervænget 38, 5610 Assens
Tlf. 64 71 22 70. mail: julsrud@mail.tele.dk
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

FAABORG

38 medlemmer og ledsagere fra Svendborg Marineforening

brugte søvejen, da de i midtsommeren, ombord på "Viking" og "Caroline S", besøgte

MS "Caroline S" på vej til kaj i Faaborg Havn.

Faaborg by og Marineforening. Ifølge rapporten fra Kurt Hardi var det et, for begge afdelinger, godt arrangement. Efter diverse opstrammere fløjtede hovmester Lajla Sørensen til skafning og efterfølgende kammeratligt samvær. Nye ideer blev barslet, så tiltag fra de sydfynske marineforeninger kan måske ses in-

denfor den nærmeste fremtid, lyder det fra Faaborg.

Faaborg Marineforening var også med, da der sidst i august blev afviklet "Øhavets Dag" i det sydfynske. Færgerne "Catrine K" sejlede i pendulfart mellem Faaborg Havn, Bjørnø og Dyreborg. Fire mand fra Marineforeningen udgjorde sammen med andre med tilknytning til Marineforeningen besætningen.

Skyttelavet:

Skytterne i Faaborg Marineforenings Skyttelav startede den nye sæson den 30. september kl. 1930. Træningen foregår nu i Skyttelavet på Telemarken i Faaborg da baneanlægget fra Horne er flyttet hertil.

Som noget nyt afvikler skyttelavet den årlige fregatskydning i forbindelse med normal lørdagsåbning i marinestuen. – Hermed håber vi, at der bliver flere deltagere, siger Kurt

Jane Mortensen lagkagekunststykke fik fine ord med på vejen fra de tre, i dagens anledning, udnævnte messe-gæster i Faaborg Marineforening.

Hardi. – Fregatskydningen er jo ikke kun for skyttelavets medlemmer men for alle medlemmer i Faaborg Marineforening. Datoen er sat til lørdag den 7. november.

SVENDBORG

Ifølge lokalpressen udgjorde Svendborg Marineforening og Caroline Koret også i år et markant islæt i arrangementet "Gammel Torvedag" i den sydøstfynske søfarts by. Afdelingsformand Erik Bodal havde mandskabet på plads, til at servicere de mange turister og endags besøgende med kogte "æropandekager". Caroline Korets medvirken bestod i en friluftskoncert på trappen foran Vor Frue Kirke, hvor koret gav

Kurt Olbæk tv. samt Reimer Bøgild, Emanuel Nielsen, Svend Flege, Ove Frisch og Jim Lindegaard udgør ifølge Erik Bodal den hårde entreprenørkerne i Svendborg Marineforening.

om kommende aktiviteter. Vi havde blandt andet arrangeret en tur til Koldkrigsmuseet Langelandsfortet. Det var i forventning til, at vores medlemmer ville med, og denne gang var

Preben Ernst oplyser også, at afdelingen har haft den sorg at miste tre medlemmer.

Jørgen Jørgensen: Jørgen havde været i foreningen i mange år og havde blandt andet været afdelingens formand. Jørgen var også medlem af Skyttelavet og var for år tilbage en aktiv deltager i landskyttestævnerne. Vi vil huske ham som en mand med et godt humør og altid parat til at hjælpe hvis der var behov for det. Verner Thygesen: Verner var en af afdelingens ældste medlemmer. Han havde været med i over 60 år. Verner sad i mange år som bestyrelsesmedlem i Skyttelavet. Han deltog hver tirsdag på banerne, ligesom turene til Landskyttestævnerne stod i høj kurs hos ham. Især os i skyttelavet vil savne Verner på hans plads ved bordet. Henning Lisberg: Henning havde kun været med i afdelingen nogle få år. Han deltog i de arrangementer

som hans sygdom tillod.

"Kerteminde Marineforening vil hermed ære deres minde".

Der kippes med flaget for Ove Madsen 60 år den 19. august samt Alfred Nielsen 70 år den 7. november.

MARSTAL

I foreningen har sommermånederne ikke kun været ture til stranden og sejler livets glæder, skriver Hans-Erik Grabow. - Huset har summet af aktiviteter. I forbindelse med et af handelsstandsforeningens arrangementer "Marstal by Night" sidst i juli, er det blevet en tradition at Marstal Småborgerlige Sangforening, afslutter aftenen med optræden i Marinehuset. Dette er en aften som rigtig mange ser frem til, og huset er fyldt til bristepunktet. Der var sørget for siddepladser til 70 personer, men dette holdt ikke folk tilbage, og al plads blev udnyttet, så både med siddende og stående gæster, kunne man tælle hele 150 personer, lyder det fra Hans-Erik Grabow.

I august lagde afdelingen hus til Marstal Skipperforenings arrangement for 45 nye navigatorelever fra navigationsskolen. Ideen er, at byens mange foreninger samt kommunen får mulighed for at promovere sig over for byens og øens nye indbyggere. Denne gang var der repræsentanter fra sejlklubben, kajakklubben, svømmeklubben, idrætsforeningen, Marstal Sø-

Caroline Koret underholder foran Vor Frue Kirke i Svendborg. (Foto: Kurt Hardi)

smagsprøver på en række sømandssange.

Erik Bodal oplyser, at arbejdet i den nye marinestue skrider planmæssigt frem. – En lille hård kerne arbejder ihærdigt hver mandag fra kl. 0900 og frem til middag. Vi kunne godt bruge lidt flere hænder, samt lidt flere der kommer, og følger med i udviklingen, lyder det fra formanden. Efter aftale med havnechefen har Marineforeningen fået nøglerne den 1. juli. Huslejebetalingen starter dog først den 1. februar 2010.

KERTEMINDE

Preben Ernst har sendt denne opsang til medlemmerne i Kerteminde Marineforening. - Siden sidst har vi sendt et nyhedsbrev ud til medlemmerne

det på en lørdag. Hvor mange tilmeldte sig så? 8 i alt med fruer ud af 100 medlemmer!!! Kære medlemmer af Kerteminde Marineforening er det godt nok? Ønsker man kun at modtage Under Dannebrog for sit kontingent? I nyhedsbrevet efterlyste vi ideer til arrangementer, for det er jo ikke kun bestyrelsen, der skal komme med noget, det skal medlemmerne også. Ingen reaktion!!! Turen til Langeland blev selvfølgelig aflyst, og vil ikke blive forsøgt igen, da det var anden gang vi aflyste, lyder det fra Preben Ernst.

Lørdag den 17. oktober afholder afdelingen Fregatskydning i Skyttehuset på Vejlevangen kl. 0900. Efter skydning fortsættes der i Marienstuen.

Marineforeningens Hus i Marstal. En fryd for øjet efter at facaden er blevet nyrenoveret.

Afgående fregatkaptajn Bente Frost og afdelingsformand Ole Julsrud skrider fronten af en regnfuld morgen på Assens Havn. Bemærk den fantasifulde påklædning.

fartsmuseum samt kommunalbestyrelsen. Overordnet er målsætningen, at fastholde eleverne som indbyggere i Ærø Kommune og Marstal by. Det forlyder også, at Marstal Marineforenings kabys serverede skipperlabskovs og ostemadder med rom, samtidig med at der var mulighed for at smage på øllet og den berømte "Riga Balsam".

I august havde Marinehuset besøg af Korsør Marineforening, som havde henlagt deres sommerudflugt til Marstal.

Marinehuset fremstår ikke i "bar figur" mere. Malermesteren har med det gode vejr fået malet facaden, så medlemmerne i Marstal Marineforening igen kan være stolte over at have et af Danmarks flotteste Marinehuse.

ASSENS

40 medlemmer af Assens Marineforening måtte i kor råbe et højt "bang" da man før fregatskydningen medio august modtog foreningens afgående Fregatkaptajn, Bente Frost, på Assens Havn, skriver Erik Grove.

Forklaringen på, at man ikke kunne levere den traditionelle

salut med salutkanonen, er at det vil politimyndighederne ikke acceptere. - Det er en højst besynderlig ting, at stå på havnen og råbe "bang" på kommando, siger afdelingsformand Ole Julsrud. Vi ved ikke rigtig, hvorfor vi lige pludselig ikke må fyre en totalt ufarlig salutkanon af.

Ceremonien på havnen forløb ekstraordinært hurtigt, ikke mindste på grund af en del regnvejr. Derfor gik det også i ilmarch de få hundrede meter op til Marinestuen, hvorefter forløbet af årets Fregatskydning foregik helt traditionelt med morgenmad, lægebesøg hos Dr. Nielsen mm.

Efter et par timers skydning nedlagde Willy Madsen Fregatten i det 382. skud.

Dagens samlede resultater blev: Forreste Bramsejl og Bådsmand Ole Skovgaard. Store Bramsejl og Lanternegast Henrik Pelch. Berginersejl og Jolleroer Erik Grove. Forreste Mærsejl og Tømmermand Henrik Pelch. Store Mærsejl og Kanoner Erik Breith. Blændsejl og Signalgast Willy Madsen. Messan og Krudtlanger Frits Duus. Fok og Kanonkommandør Poul J. Jørgensen. Storsejl og Kuglestøber

Bjarne Johansen. Krudtkammer og Straffegast Bente Frost. Samt hovedopgaven fregatten og dermed ny fregatkaptajn Willy Madsen. Dagen sluttede med grill party i haven.

Dagen efter blev Marinestuen ryddet for møbler, og medlemmerne kunne gå i gang med den indvendige renovering af dørken. Den udvendige renovering af marinestuen er gennemført i løbet af sommeren.

Den nye sæson byder blandt andet på udflugt til den Internationale Maritime Museum i Hamborg den 19. september. Herudover er der den kommende tid flere kammeratskabsaftener med skafning af gode, gammeldags efterårsretter som f.eks. skipperlabskovs, brunkål med flæsk samt gule ærter.

Årets største gastronomiske oplevelse venter den 5. december, når Assens Marineforening inviterer til sin berømte julefrokost.

NYBORG

Ifølge meldingen fra Nyborg har der været ro i Marinestuen siden besøget af prinsgemalen. Dog vil bestyrelsen gerne svinge med huerne for Claus Nielsen 50 år den 23. oktober. Knud Ernst Holmegaard 70 år den 6. november. Paul Doré Krøytzer 70 år den 12. november. Jørn Langholm 60 år den 13. november. Ole Verner Jensen 70 år den 23. november samt Jørgen Albert Christiansen 70 år den 5. december.

LANGELAND

Allan Idd Jensen oplyser, at Langeland Marineforening hol-

der kammeratskabs møde i tidsrummet kl. 1000 til 1300 hver anden lørdag i årets lige uger.

Den 16. august var der fregatskydning i Fredskoven lige uden for Rudkøbings gader. En regnfuld vejmelding holdt ikke stik, så kampen om fregatkaptajn titlen foregik i nogenlunde tørvejr. Skytternes anstrengelser resulterede i, at Claus Thorsted det næste år kan smykke sig med titlen som fregatkaptajn. Ud over fregatkaptajnen kom Henning Mortensen, Torben Due, John Braaby, Erik Busch og Erik Godtfredsen på vindertavlen. Bemærkelsesværdigt var det, at John Braaby fik ram på såvel Storemærsejl som Mesan og Krudtkammeret.

Dagen sluttede med frokost fra restaurant "Neptun" samt overdragelsen af sejrregaler til fregatkaptajnen og præmier til de øvrige vindere.

ODENSE

For første gang i Odense Marineforenings historie har afdelingen flaget med splitflag. Årsag: Odense Kommune brugte afdelingens flaganlæg i forbindelse med regentparrets besøg den 4. september.

Splitflag ved Odense Marineforening.

KOLDING

Korvetten F356 PETER TORDENSKIOLD blev mødt med salut, da skibet den 22. juni sagde endeligt farvel til adoptionsbyen Kolding inden udfasningen den 18. august 2009. Knud Skaftø oplyser, at 35 mand fra besætningen var i marinestuen. Her gik snakken og historierne blandt andet

om dengang "PETO" i 1981 blev adopteret. Flere medlemmer fra Kolding Marineforening var med dengang. Afdelingen fik i dagens anledning skibets flag med holder som afskedsgave.

PETER TORDENSKIOLD's sidste officielle handling i Kolding var afholdelse af aftenparty for kommunalpolitikkerne, em-

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen

Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev

Tlf. 74 52 17 86

hovmester@haderslev-marineforening.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa.

bedsmænd samt medlemmer fra Kolding Marineforening.

Knud Skaftø gør opmærksom på, at der er efterårsskydning lørdag den 10. oktober kl. 1100 samt bankospil onsdag den 4. november kl. 1800.

Jørgen Skov og Ole Jacobsen ønskes tillykke med deres 70 års fødselsdage henholdsvis den 16. november og den 17. december.

HADERSLEV

"Nu ser det lyst ud igen". Denne spontane udtalelse kommer fra afdelingsformand Palle Kok, efter at han havde modtaget en foreløbig OK mail fra Haderslev

Kommunes fritids- og kulturchef, Jørn Mejer.

Den positive mail kom på baggrund af et sagsforløb, hvor repræsentanter fra Haderslev Marineforeningen sammen med fritids- og kulturchefen tidligere besøgte bygningen Ved Havnen 18 med henblik på lejemål/brugsret. Afdelingens nuværende domicil på Domkirkepladsen 5 er solgt til Haderslev Domsogn.

Udgangspunktet bliver en 5 til 10 årig brugsretsafnede, hvor bygningen stilles til rådighed for Haderslev Marineforening samt eventuelt senere en forening

med relationer til vandsport. Afdelingen overtager bygningen som beset, og får ret til at foretage nødvendige indvendige renoveringsarbejder primært malerarbejde. Haderslev Kommune er ansvarlig for bygningens udvendige vedligeholdelse.

Åbningsaftalen med kommunen forudser indflytning ultimo december 2009.

PADBORG-GRÅSTEN

Ni mand fra Padborg-Gråsten Marineforening deltog lørdag den 23. maj i Flensborg bys træskibstræf "Romregataen". Det gode skib "SS Sara" lagde dæk

til på turen fra Egernsund til Flensborg og retur. "Romregataen" foregår altid lørdag efter Kristi Hiommelfartsdag", og er efter Klaus Kyhn Langendorff's mening, et arrangement han kan anbefale til andre marineforeningsafdelinger.

Klaus Kyhn Langendorff og Karl Jørgen Lassen var den 23. juli klar på torvet i Gråsten for at modtage regentparret, der denne dag startede sommeropholdet på Gråsten Slot.

Den 20. november holder afdelingen 60 års jubilæumsfest på Gammel Kro i Gråsten.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Bjarne L. Laudridsen
Gl. Vardevej 20 2.th
6700 Esbjerg
Tlf. 75 13 34 76 Mobil: 22 90 69 22 Mail: bjarne.laudridsen@mail.dk
Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

FANØ

Fregatskydningen den 22. august startede hos Hartmann Kunze, da den regerende fregatkaptajn Hugo D. Kristensen var fraværende på grund af arbejde. Det oplyser afdelingssekretær Per Hesdorf.

Skytterne ankom til Hartmann Kunze i kolonne med flaget i

front. Efter morgenfortæringen gik turen til marinestuen for udvikling af skydningen. Selv om Niels Lassen blev den endelige vinder af konkurrencen, og dermed vandt retten til at afgive signalkanonen som tegn på konkurrencens afslutning, var det dog Bent Erik Carlsen, Johannes Kristensen, Tony Frank, Jørgen Kroner, Bent Iversen samt Tor-

ben Steen der, ifølge Per Hesdorf, træfmæssigt skilte sig ud fra de øvrige skytter.

Dagen sluttede med, at 45 medlemmer og ledsagere under musikledsagelse af de lokale spillemænd Ivar & Jeppe – nød en fortræffelig og meget hyggelig skafning i marinestuen.

ESBJERG

Kanongast Simon Sonnichsen klagede i flere timer over tinnitus og ondt i ørerne efter at han, i øvrigt til alles tilfredshed, havde afgivet højlydt salut fra Esbjerg Marineforenings salutkanon i forbindelse med starten på Esbjerg Festuge den 8. august.

Esbjerg Marineforening benyttede festugen til at promovere afdelingen og Danmarks Mari-

neforening. Det skete med åbent hus arrangementer samt aktiv deltagelse i Shantyfestivalen. Her deltog udover danske også kor fra Norge, Tyskland samt Holland. Ifølge Erik Lassen Sørensen har festugens aktiviteter på bedste vis gavnet afdelingskassen.

Afdelingen har ligeledes været på sommerudflugt til Århus Marineforening med rundtur på Århus Havn og frokost på Hov Færgetro på hjemturen. Efter ankomst til Esbjerg først på aftenen var der "skrub af pølser" i marinestuen til de 63 deltagere. Stor tak til Århus Marineforening herfra, lyder det fra Erik Lassen Sørensen.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Vagn Christensen,
Ahornvej 6 A 8800 Viborg
Tlf. 86 62 01 52 Mobil: 23 23 84 05
Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

VIBORG

Efter et veloverstået, og fra mange sider meget rost Sendemandsmøde, tager vi fat igen, siger afdelingsformand Vagn Christen-

sen. Han fortæller også at Viborg Kommune og Viborg Marineforenings nye adoptions enhed Søværnets Helikoptertjeneste, der har hovedkvarter i kommunens

sydlige del Karup, har allerede været på adoptionsarbejde. Dette skete i forbindelse med den 41tyvende Hærvejsmarch den 27. og 28. juni. En af LYNX helikopterne var placeret på opmarchpladsen, hvor alle interesserede kunne bese maskinen.

Fredag den 14. august deltog 20 medlemmer i Fregatskydningen i anlægget i Danalyng. Efter to timers hård kamp kunne Martin Schmidtke iklæde sig kontreadmirals jakken med tilhørende huggert som tegn på, at han det

næste års tid er indehaver af den ansvarsfulde rang.

Marinestuen åbnede for den nye sæson lørdag den 19. september. Fremadrettet er der åben den første og den tredje lørdag i hver måned fra kl. 1200-1700.

Fredag den 23. oktober er der efterårsskafning kl. 1800. Lørdag den 21. november er der så tid til julefrokosten.

Bestyrelsen svinger med huen for Karsten Krogh og Flemming Stolzenbach der runder de 60 år henholdsvis den 1. og den 14. november. ▶

Det vindende hold fra Syddjurs Kommunalbestyrelse bestod af fv. viceborgmester Jørgen Brøgger, udvalgsformand Kirstine Bille og økonomiudvalgsmedlem Gunnar Sørensen.

EBELTOFT

Den 24. juli deltog 60 glade mennesker i en vellykket sommergrillfest ved Marinestuen, oplyser Jørgen Brøgger. - Det var "strålende" grill-vejr. De tykke stråler gjorde dog ingen skår i glæden, da grillene var overdækkede af store parasoller, så stemningen var helt i top, lyder det fra Ebeltoft.

Den 18. august stod Ebeltoft Handelsstandsforening, Våbenbroderforeningen for Ebeltoft og Omegn og Ebeltoft Marineforening – på foranledning af sidstnævnte – bag en stor musikalsk oplevelse, da man havde formået at få Prinsens Musikkorps til at komme til Ebeltoft og give koncert på Torvet. Forhistorien er den, at tilbage i den gamle Ebeltoft Kommunes tid kom Musikkorpset, efter aftale med Kommunen, altid til Ebeltoft i begyndelsen af august for at give koncert. Kommunen sørgede for annoncering af koncerten og honorerede efterfølgende Musikkorpset med en let frokost på Rådhuset. Ved det sidste besøg i 2006 sagde medlemmerne af Musikkorpset, at de meget gerne ville fortsætte denne tradition, men som så meget andet forsvandt den desværre med kommunalreformen.

Efter at koncerten ikke havde fundet sted i 2 år tog Ebeltoft Marineforening "sagen i egen hånd"

og kontaktede Handelsstandsforeningen og Våbenbroderforeningen og spurgte, om de ville være med til i fællesskab at løfte denne opgave. Det ville de, og i 2008 blev traditionen på denne måde genoplivet.

Og med koncerten i år blev det cementeret, at traditionen er vendt tilbage for at blive. Et begejstret publikum på knap 300 personer hilste de velklingende toner med taktfaste klapsalver, da Korpsets dirigent meddelte, at man meget gerne kommer tilbage igen i 2010. Og de tre foreninger er klar til igen at stå som arrangører.

Skyttelavet:

Lige så længe Ebeltoft har haft et adoptionsskib har der været tradition for, at der i forbindelse med det årlige adoptionsbesøg afholdtes en "adoptionsskydning" mellem adoptionsskibets besætning, Byrådet og Ebeltoft Marineforening, skriver Mikkel Brøgger. - I år var ingen undtagelse. Ebeltofts tidligere adoptionsskib, Dykkerskibet "Læsø", strøg kommando og udgik af Flådens tal den 14. maj i år, og adoptionen er "overgået" til Søværnets Dykkerkursus, der blev adopteret ved en højtidelighed på Det Gamle Rådhus den 14. august.

Marineforeningen har på det nærmeste "haft patent på" at vinde denne adoptionsskydning. Kun en gang tidligere er forenin-

gen blevet forvist til 2-pladsen, da besætningen fra det daværende adoptionsskib, tankfartøjet "Skinfaxe" erobrede sejren.

Men i år måtte Marineforeningen se den lange sejrserie blive brudt endnu en gang, idet Byrådet med 286 points løb med sejren i holdskydningen, - foran vort Hold 3 med 284 points.

I den individuelle konkurrence var Marineforeningen dog overst på sejrspodiet, hvor Heinz Thompson med 97 points og 4 x-tiere kom ind foran Byrådets Kirstine Bille med 97 points og 3 x-tiere. På 3-pladsen kom Peter Brøgger, Marineforeningen med 96 points, på 4-pladsen Flemming Kristensen, Marineforeningen, med 95 points og 3 x-tiere og på en delt 5-plads David Nilsson, Sø. Dykkerkursus, og Jørgen Brøgger, Byrådet, begge med 95 points og 1 x-tier. I serieskydningerne blev Serie 1 vundet af Gunnar Sørensen, Byrådet, med Tommy Schmidt, Marineforeningen, på 2-pladsen og Serie 2 blev vundet af Bent Olsen, Marineforeningen, med Ole Bjerregaard, Byrådet, på 2-pladsen.

Omend Marineforeningen således måtte se pokalen skifte residens til Rådhuset, havde alle en dejlig dag, og det var dejligt at konstatere, at denne gode tradition også er sikret i fremtiden, slutter rapporten fra Mikkel Brøgger.

RANDERS

Skyttelavet:

Ole Poulsen fortæller, at skyd-

Prinsens Musikkorps modtager stående den velfortjente applaus fra publikum på Torvet i Ebeltoft centrum.

ningen for den nye sæson starter den 5. oktober på anlægget i Kærgade. Allerede fire dage efter, fredag den 9. oktober, er der halvårsskydning mod kollegaerne i Århus, hvor stævnet også afvikles. Ole Poulsen opfordrer skytterne til at tilmelde sig snarest.

Resultaterne fra firkantskydningen den 12. september i Grenaa mellem Randers, Grenaa, Ebeltoft og Århus fremkommer i næste udgave af dette magasin.

GRENAA

Per Schultz Petersen oplyser, at 26 medlemmer mødte frem, til fregatskydningen i august i skydelokalerne på Næsgårdvej. Efter 225 skud kunne Claus Gorecki lade sig kåre som fregatkaptajn 2009. Øvrige vindere var Jens Jørgen Sørensen, Johnny Melin, John Christensen, Jimmy Krogh, Hardy Plougmann, Bent Nielsen, Bjarne Lauersen samt Claus Kløve.

Grenaa Marineforenings fregatkaptajn Claus Gorecki er her omgivet af fv. Hardy Plougmann, John Christensen, Bent Nielsen og Jimmy Krogh.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen
Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93
E-Mail: nummer14@mail.dk
Skive, Lemvig, Ringkøbing-Hvide Sande, Hanstholm-Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

SKIVE Skyttelavet:

Så er det vist på tide at fortælle lidt om årets gang i Skive Marineforenings Skyttelav, skriver Jan Graversen. - Vi har jo været hjemløse nogle år efterhånden, så der har været god søgning til skydningerne, både efterår og forår, hvor Skyttencentret har fungeret som "mini klubhus". Skyttelavet består for øjeblikket af 21 medlemmer. Det er et tal som har været stabilt i flere år. Vi deltog i både hjemmebane skydninger og Landsskyttestævne, og vi synes selv det går rimeligt godt.

I 2009 var det første gang skyttelavet selv stod for afviklingen af Fregatskydningen. Der mødte 30 skytter op fra Marineforeningen og 12 medlemmer fra vennekredsen, som måtte

deltage i skydningen, indtil vi gik over til nedskydningen af selve Fregatten. Ikke ufortjent blev det formanden for Skyttelavet, Johnny Aagaard som blev ny Fregatkaptajn. Fremtiden skal køre videre i samme spor. Vi har lagt billet ind på, at afvikle endnu et Landsskyttestævne i Skive. Til den tid har vi jo også vores nye Marinestue på havnen at vise frem, slutter Jan Graversen sin rapport.

RINGKØBING/ HVIDE SANDE

Ringkøbing-Hvide Sande Marineforening samt medlemmer fra den tidligere Skjern-Tarm Marineforening var i maj til "Romregatta" i Flensborg, oplyser Hans Friis Jensen. - Vi startede fra Ringkøbing, og kørte over Hvide Sande for at samle folk

Iver Iversen, Niels Kastberg, Kurt Hansen, Jørgen Enevoldsen og Nicolai Kirkeby fra Ringkøbing-Hvide Sande Marineforening nyder en rastepads pause under sommerudflugten til Flensborg.

op. Derefter gik turen nedover til Flensborg, med en kort kaffe pause i Ribe, hvor vi spiste de bedste rundstykker vi havde fået længe, samt fik en lille en til. Formanden (afdelingsformand Niels Kastberg Jensen, red.) havde nemlig fødselsdag denne dag, så der blev ikke sparet på tillykke skålene i bussen. Vi kørte først til grænsekioskerne. Vi kunne jo ikke vide, hvordan tilstanden ville være senere. Derefter en lille tur rundt om Kålund, hvor vi mindedes gamle dage med "Æ Spritter", samt så sejlskibene på fjorden. I Flensborg havde vi nogle gode timer på egen hånd til at se på diverse bø-

der, levendegørelse af det gamle bådebyggeri, museet og sejlskibene, skriver Hans Friis Jensen.

Bestyrelsen håber det succesfulde arrangement kan gentages til næste år.

MORSØ

Ud over at Marinestuen jo altid er åben hver lørdag fra 1000 til ca.1300 har der været sommerstillehed i Morsø Marineforening, siger afdelingsformand Niels Jørgensen. Han har dog fremsendt viste foto fra afdelingens succesfulde visit hos venskabsafdelingen i Fanø.

Fremadrettet er der, ud over lørdagsåbent, filmaften den 3. november, ulkeaften den 24. november og nytårskur den 2. januar 2010.

Medlemmer og ledsagere fra Morsø Marineforening klar til byvandring i Nordby på Fanø.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Seniormekaniker,
Charley F. Pedersen
Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

HIRTSHALS

Trods hård kuling og regn fra nordvest kom afdelingens festtelt til Fiskefestivalen takket være mange frivillige gaster op at stå. Hirtshals bys Fiskefestival afvikledes i år fredag den 31. juli og lørdag den 1. august. Preben Sanderhoff fortæller at fredagsvejret aldeles ikke var

Hirtshals Marineforening markerede sig stærkt ved Hirtshals Fiskefestival 2009.

på arrangørernes side. - Lørdag derimod blev vejret kanon godt. De mange boder med smagsprøver på alverdens fiskeretter blev en succes, og der blev festet og danset natten lang, siger han.

Festivalen sluttede med et overdådigt festfyrværkeri. Det var nogle trætte gaster der søndag morgen pakkede teltet sammen. Men alle i afdelingen er klar til næste år, lyder meldingen fra Hirtshals.

SKAGEN

Villy Nielsen oplyser, at Marinestuen nu igen har søndagsåbent som normalt.

De to juni fester, midsommerfest den 19. og skafning den 21. blev som altid en succes. Dette

var også tilfældet med sommerauktionen den 26. juli, der igen i år blev et tilløbsstykke. Poul Vase var med sit gode humør og fantastiske musiske repertoire med til at skabe en superstemning ved midsommerfesten.

Marinestuen er blevet beriget med nye barstole og et sanganlæg. Ifølge Villy Nielsen er det Skagen Sangeren og medlem af Skagen Marineforening Lars Bruun, der har foræret sanganlægget. - Så har nogen lyst til at underholde, er det fremadrettet muligt at synge hele stuen op, lyder det fra Villy Nielsen.

Ellers står oktober på "Havfruernes" fem års fødselsdag med countryfest og spisning den 9 samt pakkespil den 28. ▶

November byder på julestue den 25. og julefrokost to dage senere den 27.

Bestyrelsen flager for Verner Broberg 70 år den 17. oktober. Christian Jørgensen 65 år den 19. oktober. Sven Molbo 60 år den 26. oktober. Erik Welle 70 år den 12. november. Michael Pedersen 50 år den 21. november samt Bjarne Søndergaard 60 år den 23. november.

NIBE

Søndag den 16/8 var dagen hvor 51 forventningsfulde gæster mødte op til fregatskydning, indleder banjemester Allan Slot Mortensen sin rapport fra Nibe Marineforening. - Med flag fra Nibe og Ålborg afdelinger blev fregatkaptajn Jørn Høygaard afhentet på sin bopæl. Efter en fremragende "øjen-åbner" kørtes fregatkaptajnen i limousine til havnen, hvor vores altid trofaste havfruer Karen, Inge Lise og Bodil stod, og ventede med lidt til at komme over den lumske revle. Gæsterne overlevede, og tog videre til gårdhaven på Rådhuskroen, hvor morgenbordet stod klar.

Skydningen startede kl. 10.00 - afbrudt af skafning ved middagstid, hvor de lækre ål fra Sebbesund Kro blev indtaget. Endelig kl. 17.00 kunne mester-skytten findes: Jan Zaar. Efterfølgende måtte den afgående fregatkaptajn give kæden videre til Hans Jørgen Christensen. Han kvitterede straks med at bruge klokken, "så støvet kunne lægge sig".

Øvrige skytter blev: Skytten, Anton Jensen. Roret, Freddy Nielsen. Gallionen, Jens Nielsen. Fortoppen, Knud Jeppesen. Krydstoppen, Dion Nygård. Serieskydning gevær, Sten Knudsen, samt slutteligt Serieskydning pistol, Brian Jørgensen. Som vanligt en utrolig god dag, hvor kammeratskabet blev plejet til UG+, lyder der fra Allan Slot Mortensen.

Afdelingens næste arrangement er Skipperaften fredag den 20. november i Marinestuen.

Frederikshavn Marineforenings sommerudflugt 2009 bød blandt andet på veteranotogs oplevelse på Mariager - Handest banen.

FREDERIKSHAVN

Afdelingen har haft en rolig sommer, skriver Torben Madsen. Det blev dog til stiftelsesfest den 12. juni med morgenparole, brunch og senere på dagen frokost for medlemmerne.

I juni var der igen informationsaften for afgangseleverne fra Søværnets Sergent og Grundskole. Hals Marineforening har også været forbi stuen for at nyde deres medbragte madpakker.

Sommerudflugten til Mariager og Hobro blev, med en fyldt 50 personers bus, en succes såvel deltager som arrangementsmæssigt. Det maritime forgik ombord på udflugtsbåden "Svanen", jernbaneskinne mellem Mariager og Handest lagde ryg til veteranaturen med gammelt togmateriel, medens Hobro Marineforenings marinestue lagde rum til skafningen.

Marinestuen i Frederikshavn er under forbedring. Ny bagdør og nye vinduer på første sal samt udskiftning af det gamle oliefyrt til fjernvarme er igangsat.

Lige om hjørnet er der fregatskydning den 3. oktober samt besøg fra DANNEBROG den 6. oktober. Her overrækkes afdelingens kammeratskabsbæger til en værnepligtig fra sommertogtet 2009.

AALBORG

Den 23. august mønstrede fregatkaptajn Søren Feddersen sammen med Kong Neptun

deltagerne i Aalborg Marineforenings fregatskydning 2009. Mønstringen foregik på kajen ved Jomfru Ane Parken. Efter kontrol og diverse påtale, forhandlede skytterne under musik fra Hjemmeværnets Trommekorps til Marinestuen.

Efter hård kamp faldt storma-

sten kl. 1600 på skud af Henning Nielsen for Jørn Pedersen, der dermed løb med åremålstitlen som afdelingens fregatkaptajn 2009/2010. Øvrige skytter og titelvindere var: Gallionen: Kjeld Krøjgaard/Erik Nielsen. Krydstop: Georg Schumann/Engemand. Fortop: Henning Nielsen/Kaj Hansen. Roret: Svend Nielsen/Finn Harry Jensen. Bovsrydet: Herluf Pedersen/Frank Løvsted.

Den ny fregatkaptajn fejres ved ulkeaften den 2. oktober. Her uddeles ligeledes konsul Sturhs Mindepokal.

Bestyrelsen svinger med huerne for Poul Sørensen og Harry Jacobsen 80 år. Hans Lyng Hansen og Poul Hansen 75 år. Banjemester Peter Gram Larsen 70 år. Ole Landor, Erik Walther Pedersen og bestyrelsesmedlem Frants Bruun 60 år.

Der var stor tilfredshed i Aalborg Marinestue, da fregatkaptajn 2009/2010 Jørn Petersen modtog pokal og halskæde som det synlige bevis på den midlertidige udnævnelse.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Landnæstformand
Kurt Flatau, via landskontoret,
33 15 28 86
Godthåb

VELKOMMEN I DANMARKS MARINEFORENING

ASSENS
Agnete Toft Maj

BORNHOLM
Casten Kofoed

EBELTOFT
Jacob Svane
Andreas Mossalski
Michael Friis Skovsen

ESBJERG
Hans Henrik Schmidt
Leif Hillaby
Per Kronborg Jensen
Villy Smed
Orla Møller Jensen
Jens Chr. Raassi
Andersen
Jan Høeberg
Uffe Emil Munh
Anders Haahr Busse
Hans Chr. Dyekjær
Christensen
Poul Erik
Macheprang
Poul Boserup Olsen

FANØ
Kristian V. Grønne
Bent Juliusen
Ole Bay
Per Lundholdt
Niels Lassen
Tommy Møller
Poul Larsen
Lars Villy Johansen

FREDERIKSBERG
John Albrecht
Frederikshavn
Jan Rene Givskov

FREDERIKSSUND
Ove Kragh
Peter Hartvig Hansen
Henning Pedersen

FÅBORG
Knud Erik Pedersen

GILLELEJE
Ole Frederiksen
Kim Andersen
Børge Lund
Michael Christiansen

GRENÅ
Leif Heygun

HADERSLEV
Carl-Erik Knudsen

HALS
Billy Trantum
Ib Thede Brixen
Søren Chr.
Christensen
Alfred Nielsen
Ove Nielsen
Henrik Schleppegrøll
Thomsen
Kaj Ravndal
Henrik Madsen

HANSTHOLM
Poul Zohnesen

HOBRO
Peter Johan Leth
Henrik Hansen

Hørsholm/Rungsted
Karsten Langendorff
Rosenbæk

KALUNDBORG
Jørgen Hansen

KGS.LYNGBY
Laurits Torben Laubst
Tim Sperrild

KOLDING
Henning Brems
Therkelsen

KORSØR
Martin Bakowsky
Charli Heiselberg
Husted
Jan Rasmussen
Otto Lund Pedersen
Thomas Seeser
Lindegård
Henriksen
Martin Poulsen
Michael Bo Nielsen
Leila H. Nielsen

KØBENHAVN
Carsten Donstrup
Torben Henriksen

KØGE
Henrik Jensen
Torben Egon
Andreasen
Per Gamborg Nielsen

MARSTAL
Jan Gudmundsson

MIDDELFART
Finn Kornved

MORSØ
Eivind Azur
Jørgensen

MØEN
Anders Nimgård
Christensen
Bent Kmønn Jensen

NAKSKOV
Henry Michael
Hansen
Kennet Robert
Bærenholdt
Henry Michael
Hansen

NYBORG
Bo Christensen

Jens Høj Justesen
Finn Millner
Andersson
Henrik Andersson
Kai Egon Bøg

**NYKØBING
FALSTER**
Leif Karlo Andersen

**PADBORG/
GRÅSTEN**
Leif Andersen Kiesby

RANDERS
Torben Busch

RIBE
Per Søndergaard

ROSKILDE
Allan Hansen Dreyer
Peter Winckler-Krog

SAMSØ
Hans Poulsen
Ole Jørgensen
Ejvind Tønnesen

SKAGEN
Thorvald Koldbro
Yder
Jan Brandt Jørgensen
Klaus Hansen
Steffen Dalsgaard
Torben Orvad
Gert Frydensbjerg
Jensen
Hans Erik Hansen
Mogens Overgaard
Ernst Simonsen
Erik Christensen
Sejer Sejersen
Jens Martin Larsen
Michael Sloth
Rasmussen
Knud Johan Paulsen

SKÆLSKØR
Kaj Nykjær Larsen

SLAGELSE
Kurt Thorleif Jensen
Poul Allan Hansen

SVENDBORG
Ole Christian Nielsen
Dorte Lauritzen
Annie Holst
Harboe-Hansen
Leif Terkelsen
Finn Morten Drost
John Axel de Nully
Brown Wegener
Per Georg Krøldrup

VEJLE
Jørn Halling Jensen
Kim Hede Emig

VORDINGBORG
Jørgen Møller
Ole Thomsen

AALBORG
Hugo Mortensen
Bent Jensen
Henrik Frihed
Knudsen
Nicco Jacob Vangaa
Henri Anders Jensen
Knud-Erik
Rasmussen

**MARINE-
FORENINGEN**

Medlemstal
pr. 31. august 2009:
9.967

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00
Email: adm@soefart.dk

Læs ^{hele} Søfart på nettet
Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Kongeskibet DANNEBROG

på besøg i Korsør

Torsdag den 9. juli kl. 0730 2009 ankom Kongeskibet DANNEBROG til Korsør og lagde til ved fæstningskajen lige ud for Korsør Marineforening. Skønt det for de fleste Korsoranere var højst uventet, var det alligevel planlagt.

Det var således, at kongeskibets besætning havde behov for at afholde en aktivitetsdag, skriver Theis Rosschou. - Ihukommende tidligere besøg i Korsør Marineforening rettede Chefen for DANNEBROG, kommandør Lars Rosendahl en forespørgsel om at benytte marinestuen, samt gøre brug af vore faciliteter og hjælp til deres aftenskafning, som skulle være grillet pattegris. Alt dette ville vi selvfølgelig med fornøjelse være behjælpelige med. Så vi skaffede en grill med gris, som kasserer Mogens Larsen tilberedte i løbet af dagen, mens besætningen gennemgik de planlagte aktiviteter, oplyser Theis Rosschou.

Kongeskibets besætning var yderst tilfredse med arrangementet, havde en dejlig dag, og vil en anden gang, gerne benytte sig af tilbuddet om at bruge marinestuen i Korsør.

Korsør Marineforening fik som tak for hjælpen, et flot ur samt et foto af DANNEBROG ud for Kronborg. Afdelingen er stolt af gaverne, og billedet af kongeskibet er efterfølgende ophængt i Kongestuen.

DANNEBROG ved Fæstningskajen i Korsør Havn
(Foto og rapport: Theis Rosschou)

MARINEFORENINGEN

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

DECEMBER 2009 | NR. 6 | 96. ÅRGANG

**RIGSFÆLLESSKABETS
NORDVESTLIGSTE PUNKT, HANS Ø,
FOTOGRAFERET DEN 5. SEPTEMBER 2009
FRA KRYDSTOGTSSKIBET "OCEAN NOVA"**

Foto: Henrik Marrill Christiansen

for SØVÆRN og SØFART

TEMA
**350 ÅRET FOR
"SLAGET VED NYBORG".**

Succesfuldt samarbejde

Aar 1913 d. 7. December, gjorde Sekretær for Akademi-foreningen, Premierleutenant, Konrad H. Ewald, Baron F. Haxthausen, her i Byen med det Formaal, at faa dannet en lokal Akademi-forening for Skydning og Omegn. Baron Haxthausen satte sig igen i Forbindelse med Kjøbmand H. Chr. Jensen og Speditør H. Basballe, for at drøfte Muligheden af at faa Tanken realiseret, dette resulterede i, at D'Herrer opfordrede Premierleutenanten til, den paafølgende Lørdag at holde et Foredrag om Akademi-foreningens Formaal, for en interesseret Kreds, som D'Herrer umiddelbart holdt samlet.

F. Haxthausen H. Chr. Jensen Havnsh. Basballe
1875-1901

FAKTA

Jørn Terndrup. Født og opvokset i Nyborg. 62 år, gift med Mette og har tre børn. Borgmester i Nyborg Kommune siden 2002. Stiller efter denne valgperiode op som menigt medlem i Nyborg Byråd.

Af Jørn Terndrup, borgmester i Nyborg Kommune.

Den lokale afdeling af Marineforeningen i Nyborg blev stiftet 13. december 1913 på foranledning af Baron Haxthausen, der på daværende tidspunkt var sekretær for Marineforeningen. Dengang som nu mødtes medlemmerne til kammeratligt samvær, foredrag, fester og meget andet.

Ovenstående fine håndskrift er det første, der er skrevet i den første protokol. Her gengivet ordret:

Aar 1913 d. 7. December opsøgte Sekretæren for Marineforeningen Premierleutenant i Flaaden H. Ewald Baron F. Haxthausen her i Byen med det formaal at faa dannet en lokal Marineforening for Nyborg og Omegn. Baron Haxthausen satte sig igen i Forbindelse med Kjøbmand H. Chr. Jensen og Speditør H. Basballe, for at drøfte Muligheden af at faa Tanken realiseret, dette resulterede i, at D'Herrer opfordrede Premierleutenanten til, den paafølgende Lørdag at holde et Foredrag om Marineforeningens Formaal, for en interesseret Kreds, som D'Herrer imidlertid vilde samle.

Masser af liv og hjerterum

I Nyborg har vi stor glæde af vores lokale afdeling af Marineforeningen – både medlemmerne og os andre, der af og til går os en tur på vores nye flotte Vesterhavn. Det er en aktiv forening, der holder gamle traditioner i hævd. Foreningen skaber liv og atmosfære ikke blot på Vesterhavnen, men i hele byen. Jeg stikker gerne hovedet indenfor, når jeg er på "havnerundfart", og jeg bliver altid budt velkommen med et smil og en lille forfriskning. Derfor fandt jeg det også helt naturligt at invitere vores nuværende statsminister med ind i marinestuen, da han var på besøg i forbindelse med sidste kommunalvalg.

En regent værdig

Vi havde den store ære at have besøg af Regentparret 2. juni i forbindelse med markeringen af 350-året for Slaget ved Nyborg. Her lagde Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen også vejen forbi marinestuen på sin rundtur på Vesterhavnen. Marineforeningens medlemmer fik rig mulighed for at hilse på Prinsgemalen, og der var også god tid til en royal snak.

Et givtigt samarbejde

Kommunen har altid haft et godt samarbejde med Marineforenin-

gen. Den spillede en stor rolle i udviklingen af havneområdet Vesterhavnen, da vi begyndte planlægningen af det nye boligområde på Vesterhavnen. Marineforeningen var i hele processen meget imødekommende omkring udviklingen på havnen, hvilket gjorde kommunens arbejde med lokalplanen meget lettere.

Nyborg Kommune har netop adopteret flådefartøjet HAVFRUEN, og marineforeningen har stået for det meste af planlægningen omkring dette. Selve adoptionen foregik samme weekend som 350-årsdagen for Slaget ved Nyborg, så der var godt gang i den i hele byen med masser af aktiviteter både i forbindelse med adoptionen og markeringen af 350-året. Marineforeningen havde arrangeret Åbent Skib på Havfruen, der havde rigtig mange besøgende i løbet af weekenden.

Selvom det officielt er Nyborg Kommune, der har adopteret HAVFRUEN, vil det fremover være den lokale afdeling af marineforeningen, der har kontakten til skibet.

TEL & FAX: +45 33 12 82 53
POSTGIRO NR: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATUREORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

DK-1054 KØBENHAVN K
PEDER SKRAMS GADE 3
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAAAND.DK

LEDER

Nu gælder det

Siden april 2009 har tre medlemmer fra Danmarks Marineforening deltaget i projektgruppe Søværnets 500 års jubilæums arbejde.

Fra starten har gruppen lagt stor vægt på, at Marineforeningen og de 78 afdelinger skal indgå aktivt og synligt i de projekter, der kunne nyde gavn af organisationens indsats.

Marineforeningen har gennem jubilæumsåret en unik mulighed for at bevise, at vi er Søværnets ultimative bedste og største støt-tegruppe.

Derfor skal der fra denne plads lyde en opfordring til, at alle følger landsformandens og landsbestyrelsens 2010 agenda: Gi' den fuld gas på alle de områder Marineforeningen kan hjælpe Søværnet til at få et godt jubilæumsår.

Morten

PERSONALIA

Fra den 4. oktober 2009 at regne er overlæge på Kongeskiber DAN-NEBROG Anny Elisabeth Biehl, kommandør Jens Claus Hansen, kommandør Niels Jacob Priisholm samt kommandørkaptajn, midlertidig kommandør Ulf Michael Berthelsen benådet med ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen.

Fra samme dato er orlogskaptajn Hans Ivan Stephansen samt kommandørkaptajn Jens Kristian Terp Petersen benådet med ridderkorset af Dannebrogordenen.

Erik Wadmann Hanstholm/Thisted Marineforening er udnævnt til Æresmedlem af Danmarks Marineforenings Skyttelav. Dette for hans store arbejde med udbredelse af skyttesagen både lokalt og ikke mindst på landsplan i forbindelse med hans tid som formand for Skytteudvalget.

Admiral Tim Sloth Jørgensen er pr. 5. oktober 2009 ansat som kommitteret under Forsvarsministeriet

Invitation

Alle medlemmer af Danmarks Marineforening med familie og venner inviteres hermed til at deltage i Marinehjemmeværnets traditionelle og stemningsfulde nytårgudstjeneste i Holmens Kirke i København.

I år vil orlogsprovsten og marinehjemmeværnets orlogspræster stå for gudstjenesten, som også vil byde på musik ved Kvindelige Marineres Musikkorps og Holmens Kantori.

Efter gudstjenesten byder kirken på et lille hyggeligt traktament for alle.

**Mød op søndag d. 3. januar 2010 kl. 14.00
i Holmens Kirke**

Marinehjemmeværnsdistrikt Øst

Garnisonen 1, 4100 Ringsted,
Telefon 57 66 37 30, E-mail: mhde@hvj.dk

Marinehjemmeværnet – dækker Danmark, styrker sikkerheden!

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 · fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopiksten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsboligchef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Tørvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august,
oktober, december.
Oplag dette nummer: 11.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 – Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: lm@pn1.dk

Medlem af Tilmeldt DS

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

Marinehjemmeværnsmand i Afghanistan

Thomas Haulund Kristensen korporal i Marinehjemmeværnsflotille ISEFJORD har som civilt-militær IT mand gjort tjeneste i perioden medio maj – medio august 2009 i Camp Bastion, Helmand i det sydlige Afghanistan. Vi bringer her essensen af hans personlige notater om udstationeringen. (Let tilrettet, red.)

I slutningen af april modtog jeg en opringning fra Forsvarets Personeltjeneste. Personeltjenesten manglede pludseligt en IT mand midt i udsendelsesperioden for IASF hold 7 i Afghanistan. De havde brug for en IT mand en såkaldt LAN MANAGER (LAN). Jeg skulle af sted til maj.

Jeg er til dagligt ansat i Forsvarets Koncernfælles Informatik Tjeneste, hvor jeg primært arbejder med Forsvarets interne websider, det såkaldte FFI (Forsvarets Fælles Intranetportal) og KFI (Koncernfælles Intranetportal) på Forsvarets Interne Informatik Netværk. Jeg er civil ansat, men selv civile kan blive - og bliver udsendt til Internationale missioner.

Jeg har min militære uddannelse fra hjemmeværnet. Så det eneste jeg havde brug for, før jeg kunne tage af sted, var et missionskursus for enkeltmandsudsendte, samt et kursus i Pistol, M/49, Sig Neuhausen. Det første blev gennemført hos DANILOG (Det Danske Internationale Logistik Center) i Vordingborg i starten af maj.

Rejsen startede den 20. maj i år. Jeg mellem-landede to gange. Først i Ankara, Tyrkiet og senere i De forenede Arabiske Emirater. Jeg ankom til KAIA ca. 15 timer, efter starten fra Kastrup.

Jeg var fast udstationeret i Camp Bastion, Helmand i det sydlige Afghanistan. Camp Bastion er danskernes logistiske hovedlejr. Herfra bliver alt materiale kørt med de såkaldte "LOG-TRAINS" ud til MOB Price (Main Operation Base Price) og de danske FOB 'er (Forward Operation Base).

Jeg hørte under det danske Stab & LOG kompagni. Det er dem der sørger for, at alle dan-

Marinehjemmeværnskorporal Thomas Haulund Kristensen, med funktionsafmærkning som civil mellemlider, fuld kampklar på vej til hovedkvarteret for Taskforce Hellmand, Laskhar Gah,

skerne har mad og andre forsyninger, inkl. ammunition og reservedele, nok. De kører op til flere gange om ugen forsyninger ud til de danske baser. Tag ikke fejl, her er tale om vaskede ægte soldater, med hår på brystet. Jeg har stor respekt for dem alle. Jeg havde fornøjelsen at køre med transporten flere gange. Det var behagelige mennesker, meget alvorlige på turen og meget festlige i lejren.

Mit arbejde bestod, i alt fra reparation af administrative computere til reparation og vedligeholdelse af missionens satellit forbindelser i Camp Bastion og Laskhar Gah. Jeg havde kontor i den danske Tactical Operation Center. Herfra styrede jeg alt IT i Bastion med hård hånd, samtidig med, at jeg hjalp IT folkene i MOB Price og i Kandahar Airfield.

Under den store operation, Panchai Palang hjalp jeg også til i infirmeriet. Her kunne mine evner som sygdomsbehandler i Marinehjemmeværnet bruges. Samtidig manglede lejren en fotograf. Her kom mit spejlfleks kamera (og til dels jeg), ind i billedet. Hver gang der

blev holdt mindehøjtidelighed eller andre store begivenheder, måtte jeg ud og tage bil-leder.

Varm og støvet.

Helmand er en varm og støvet region. Termometeret bevæger sig ofte op i nærheden af 50 grader celsius om sommeren. Det blæser en del, men modsat herhjemme, er vinden ikke forfriskende. Den føltes som en føntørrer, der er sat op på fuld varme og fuld skrue. Sandet farer rund og er som cementstøv - eller et fint let mel. Den sidder fast i alle porer i huden.

Når danskerne rejser rundt, forgår det hovedsageligt på tre måder. Fra Kabul International Airport til Camp Bastion er det med, enten dansk eller britisk C-130, Hercules. Fra Camp Bastion og ud, forgår det, enten på landjorden med de danske LOGTRAINS eller med britisk helikopter. Helikoptererne er en mangelvare i Helmand. Danskerne har skreget efter dem de sidste mange hold.

Jeg var så heldig at møde andre soldater fra hjemmeværnet. Disse udførte den opgave, der var hadet af alle andre: bevogtningen af lejren.

Rigtig mange soldater ville ønske sig mange flere hjemmeværnssoldater, til at bevogte alle de danske lejre, således at der bliver frigivet flere ressourcer til patruljering af det danske ansvarsområde.

ISAF 7 sluttede for mit vedkommende den 18. august kl.1810, da jeg landede i Kastrup lufthavn efter en god, varm og sandet tur til den Afghanske ørken. Jeg har haft en god tur, med blandede oplevelser. Jeg er glad for at være tilbage, men jeg er ikke bleg for at tage ud igen. Det er en oplevelse for livet.

Flere vil være kontraktofficerer

Flere og flere civile skibsførere og maskinmestre søger ind som kontraktofficerer i Søværnet

Skibsførere og maskinmestre i den civile skibsfart har fået øjnene op for Søværnet, oplyser Søværnets Operative Kommando. I 2007, da uddannelsen til kontraktofficer blev oprettet, blev to personer uddannet. I år er der syv i gang med uddannelsen, og allerede nu har 16 søgt om optagelse med start til februar 2010.

Kontraktofficerernes uddannelsesofficer Anders Ridderberg fortæller, at stort set alle dem, som søger ind, også får lov at starte på uddan-

nelsen. Han forventer derfor, at der bliver oprettet et meget stort hold til næste år.

Søværnets Officersskole har ellers ikke gjort så meget reklame for uddannelsen. Det eneste, der er sket siden 2007, er, at Forsvarets Rekruttering har lagt information om uddannelsen ud på deres hjemmeside. At flere kender til uddannelsen har nok mere at gøre med, at eleverne fortæller om uddannelsen til venner og bekendte.

Vil fange pirater

Anders Ridderberg har også en anden mulig forklaring på den store interesse - mange af eleverne har hørt om ABSALONs piratjagt i

Adenbugten, og de kunne godt tænke sig at komme med på sådan et togt.

-For at sige det kort, så vil de gerne se noget action, siger Anders Ridderberg. Han fortæller, at de syv elever, som bliver færdiguddannet i år, har talt særligt meget om piratjagt.

Indtil videre har alle eleverne på kontraktofficersuddannelsen da også valgt at blive inden for Søværnet for at komme ud og prøve kræfter med den noget anderledes måde at sejle på, end de er vant til.

Miljøskibe flyttet til Frederikshavn

Aforlogskaptajn Carsten Hirtsgaard, Chef for Miljøskibet GUNNAR THORSON

Som mange nok har bemærket, er der sket ændringer i placeringen af Søværnets miljøskibe idet division 16, som består af GUNNAR THORSON og METTE MILJØ, er flyttet fra København til Frederikshavn.

Baggrunden for flytningen er, at en risikoanalyse som Forsvaret har fået foretaget, indikerer at de største risikoområder, når der ses på store forureningsulykker, blandt andet er Storebælt og Skagensområdet. Samtidig peger analysen på reduceret risiko i Sundet, idet faldende trafikmængde og VTS inddrages i beregningerne.

Da Storebælt i forvejen er godt dækket ind af division 17 (GUNNAR SEIDENFADEN og

MARIE MILJØ), var det nærliggende at flytte skibene i København.

Denne flytning har en afsmittende effekt på Marinehjemmeværnet, som skal dække den umiddelbare miljøindsats i Sundet. Der skal således fremover allokeres flere 900-kl (el. forlængede 800-kl) udrustet med flydespæringer til området. Hertil skal det retfærdigvis nævnes, at vi har et glimrende samarbejde med den svenske Kystbevogtning, som vi også fik bevis for under operationen i januar 2008. Disse ændringer vurderes samlet at forbedre det danske miljøberedskab.

Når det er sagt, så er besætningerne på de to skibe selvfølgelig kede af, at deres arbejdsplads flytter til den anden ende af landet. Der vil sikkert ske en stor udskiftning i personel-

let. Udskiftningen vurderes dog at ske løbende, således at vi kan videregive en del af den store erfaring der er akkumuleret. Hermed opretholdes det høje professionelle niveau.

Miljøskibet GUNNAR THORSON ved kaj i Frederikshavn.

(Foto: Søren Konradsen)

Mellem to forlig

Kontreadmiral Niels Wang, chef for Søværnets Operative Kommando

Efterårets voldsomme blæst om Forsvarets ledelse, foranlediget af håndteringen af sagen om bogen "Jæger i krig" er både trist og ærgerlig. Først og fremmest fordi den negative omtale af en enkelt sag flytter fokus fra den store og dygtige indsats for Danmark, som Forsvarets medarbejdere hver dag yder både herhjemme og ude omkring i verdens brændpunkter.

Af Nils Wang, kontreadmiral, Chef for Søværnets Operative Kommando

Det er kun få måneder siden, at der blev indgået en historisk bred politisk aftale om rammerne for Forsvarets virke i de kommende fire år.

Med det nye forsvarsforlig for 2010-2014 fortsætter vi den udvikling, som vi satte i gang i indeværende forligsperiode.

Lige nu er vi ved at lukke og slukke efter det gamle forlig. Samtidig forbereder vi os på, hvordan vi skal gennemføre de tiltag, som rammerne i det nye forsvarsforlig lægger op til. Begge opgaver kræver, at vi hugger en hæl og klipper en tå. Men vi får også tilført nye ressourcer, der ikke mindst er dimensioneret efter et

øget engagement i internationale operationer.

Med hensyn til konsekvenserne for søværnet, må jeg konstatere, at der er lagt op til en bred rammeaftale, der udstikker en kurs.

Konsekvenserne vil i hovedsagen først blive endeligt kendt, når de enkelte værn kommer med konkrete planer for at gennemføre de tiltag, der ligger i forligsrammen.

Det betyder, at vi nu er gået i gang med at analysere og udarbejde planer for, hvordan vi inden for bevillingerne skal gennemføre de tiltag, som forliget lægger op til.

Ifølge tidsplanen skal niveau II myndighederne senest i slutningen af februar 2010 have udarbejdet deres planer, som herefter skal koordineres og godkendes. Herefter skal niveau II myndighederne tilpasse planerne. Derfor kender vi først det nye forsvarsforligs helt nøjagtige konsekvenser for søværnet i starten af april 2010.

En ting tør jeg dog godt melde ud allerede nu: der er store politiske forventninger til, at søværnet i den kommende forligsperiode yder en stadig betydende sikkerhedspolitisk indsats inden for rigsfællesskabet og i verdens brændpunkter.

HANDELS - OG FISKERIFLÅDEN

Verdens største krydstogtskib gennem Storebælt

For to år siden kunne medlemmerne fra de Østdanske Marineforeningsafdelinger nyde synet af det, der dengang var verdens største krydstogtskib, da de på vej hjem fra Sendemandsmødet i Odense krydsede Storebælt. Primo november skete det igen. Blot med et endnu mere pompøs og imponerende fartøj

Den første dag i november sejlede megaskibet "Oassis of the Seas" under stor mediebevå-

genhed op gennem Storebælt. "Oassis of the Seas" er leveret fra vært på Ålandsøerne til rederiet Royal Caribbean. Med følger en regning på godt syv milliarder danske kroner.

"Oasis of The Seas" er på nuværende verdens suverænt største krydstogtskib. Der er plads til 5.400 passagerer og en besætning på 2.200. Størrelsen er 220.000 brutto tons, længden er 362 meter topfart ca. 20 knob. Inden turen under Storebæltbroen var skibets øverste anten-

ner og udstyr afmonteret for at gøre passagen muligt.

Dansk afdeling

Ifølge sitet "Take off" etablerede rederiet Royal Caribbean ultimo oktober afdeling i København. Rederiet har store planer om, at der nu for alvor skal sælges krydstogter fra København. Det norsk-amerikanske rederi har 57 ansatte i Norden med hovedkvarteret i Oslo.

Færgeruter på støtten

Ni færgeruter til danske småøer får andel i færgepulje på 200 mio. kr.

Forliget om en grøn transportpolitik, indgået i januar 2009, sender nu 200 mio. ud til anlægsrenovering og nybygning på en række indenrigs færgefarter. Ifølge fagtidsskriftet Søfart sender det blandt andet Danmarks ældste og

eneste tilbageværende aktive bilfærge bygget før Anden Verdenskrig, "Venøsund" fra 1931 på pension.

De farter der får del i pengene er Kleppen-Venø, Søby-Mommark, Søby-Fynshav, Faaborg-Avernakø-Lyø, Stigsnæs-Agersø, Rudkøbing-Strynø, Nekselø-Havnsø, Branden-Fur

samt Snaptun-Hjarnø. Avisen skriver også, at der er afsat én million kr. til finansiering af en undersøgelse af behovet for en ny færge til Læsø samt de økonomiske og transportmæssige konsekvenser ved en rationalisering og forøgelse af kapaciteten på ruten Læsø-Fredrikshavn.

FARVANDSVÆSENET ORIENTERER

Det er bare en bøje

Af Peter Nygaard Hansen

I farvandet ved Storebælt nord for Storebæltsbroen er der en bøje, der slet ikke ligner de andre. Farvandsvæsenets inspektionsskib "Poul Løwenørn" lagde bøjen ud den 7. oktober 2009. Bøjen indgår i et forsøg med større afmærkning og arealet over vandoverfladen er cirka tre gange så stort, som bøjerne i de danske farvande plejer at være. Bøjen er i modsætning til de øvrige bøjer primært fremstillet i plastic, og kun en lille del af bøjen er under vand og bliver tynget af begroning.

Det er på baggrund af en bench-mark analyse, at Farvandsvæsenet har fundet ud af, at afmærkningen i de danske farvande størrelsesmæssigt er mindre, end de lande vi sammenligner os med. Ved udlægningen af den nye og større type bøje, vil Farvandsvæsenet undersøge, om det har en betydning for sejladsikkerheden, hvis vores afmærkning er større, end den er i dag. I Danmark er vi kendt for at arbejde med den visuelle side af afmærkning. Vi har mindre bøjer, men vi har givet dem fluorcerende farver. Det vil sige at vores røde bøjer er skinnende røde. Den nye bøje er ikke malet i fluorcerende farver, og det bliver derfor spændende at sammenligne de to bøjetyper. Det vil dreje sig om forhold omkring farveægthed på lang sigt og undersøgelser om brugernes oplevelse af bøjen, og hvordan bøjen har det med strømforhold. Kan det for eksempel ske at den trækkes under i stærk strøm?

Sejladsikkerheden er i dag i stigende grad

bestemt af teknik på skibene i form af GPS, søkort, ekkolod og meget mere. Den fysiske afmærkning er dog stadig et vigtigt element for skibene, fordi skibsførerne er interesseret i at have noget konkret at forholde sig til. Selvom man kunne blinde vinduerne i et skib i dag, har udsynet stadig en stor betydning – mange skibsførere sejler "manuelt". Den nye bøje har en soldreven Lanterne. Lanternes lysevne er også en del af forsøget. I Danmark har vi stor erfaring med soldreven afmærkning på land. Vil det også lykkes at skabe den bedste afmærkning med denne bøjes drivkraft?

-Vi håber, at det bliver lettere at vedligeholde den, siger leder af Driftscenter Korsør, Jørgen Royal Petersen. Skibsfører Bjarne Spetzler Pe-

tersen fra inspektionsfartøjet "Poul Løwenørn" ved ikke, om vi kan forvente at se endnu flere af de store bøjer i fremtiden, men han kan godt forestille sig, at de vil blive benyttet de steder, hvor skibene skal dreje skarpt, eller hvor sejleren bliver smallere. Det eneste minus, som driftscenterlederen og skibsføreren kan se, er, at bøjen sandsynligvis ikke kan modstå en isvinter.

Bøjen er produceret i England og bruges i de engelske farvande. Den koster 200.000 kr. Forsøget skal vise om bøjen skal erstatte den eksisterende jernafmærkning i visse områder af de danske farvande. Der er i dag 386 lystønder i farvandene omkring Danmark.

 FARVANDSVÆSENET
Danish Maritime Safety Administration

Inspektionsfartøjet "Poul Løwenørn" og dets besætning under udlægning af kæmpebøjen nord for Storebæltsbroen.

FLÅDENS STOLTE DAMER

Gennem fem år har flådens galionsfigurer været væk fra Holmen for at blive restaurerede

Admiral Tim Sloth Jørgensen kunne den 10. september under overværelse af blandt andet chefen for Lokalstøtteelement Storkøbenhavn og Bornholm samt Marinestation København, kommandørkaptajn Christian Nielsen og den Estiske forsvarschef general Ants Laaneots, indvie opsættelse på Nyholm af en glasfiberkopi af galionsfiguren fra orlogsskibet DANNEBROGE.

Søværnets galionsfigurer stammer mestendels fra midten af 1800tallet. Efter endt tjeneste som frontfigurer på orlogsskibene var sædvanen, at figurene blev opsat på Søværnets landbaserede anlæg eksempelvis Holmen og den nuværende Marinestation København.

Kyndige søofficerer kan ikke umiddelbart se forskel på de ægte og de nye glasfibergalionsfigurer. De ægte – blandt andet figurene fra orlogsfartøjerne DANNEBROGE, SJÆLLAND og DAGMAR - er lagt i depot, medens der fra forskellig side arbejdes på at skabe økonomi til oprettelsen af et galionsfigurmuseum.

Marinestationerne Korsør og Frederikshavn har ligeledes fået erstattet de hengemte originalfigurer med nye flotte erstatningskopier.

Estlands forsvarschef, general Ants Laaneots tv. var med, da admiral Tim Sloth Jørgensen indviede kopigalionsfiguren fra orlogsfartøjet DANNEBROGE. Th. Marinestation Københavns chef, kommandørkaptajn Christian Nielsen.

Kopien af Galionsfiguren fra DANNEBROGE på plads på Nyholm.

Kopi af Galionsfiguren fra SLESVIG er placeret på Flådestation Korsør.

(Foto: Frank Horn og Lars Skytte)

Distriktsmøde i distrikt I

Den 30. september afvikledes distriktsmøde i Ishøj Marineforening. Syv af otte afdelinger var mødt, og man havde en god informationsudveksling og debat om de aktuelle emner. Særligt markeringen af Søværnets 500-års jubilæum i 2010 havde den 20 m/k store forsamlings bevågenhed. Landssekretæren gav en grundig orientering om de overordnede tiltag, og distriktsrepræsentanten opfordrede afdelingerne til at fortsætte de gode initiativer, der allerede nu er i støbeskeen. I Distrikt I er man klar til også at tage en tårn når jubilæets centrale højdepunkter forventes at løbe af stabelen i København i august. På billedet ses fv. afdelingsformand Ishøj Marineforening Kurt Telander, ordstyrer Leif Larsen, distriktsrepræsentant Leni K. Kettler og landssekretær Søren Konradsen.

Distriktsmøde i distrikt 10

Landsbestyrelsesmedlem Vang Christensen Viborg kunne på distriktsmødet i Grenaa den 20. september byde velkommen til 24 deltagere. Ud af distriktets otte afdelinger var der afbud fra Samsø Marineforening. Skanderborg Marineforening udeblev uden afbud. Mødet blev afholdt i en god og positiv ånd, hvor debatten hele vejen igennem var yderst konstruktiv, siger Vagn Christensen.

Detailplanlægningen for distriktets indsats i forbindelse med vandrestilling 2010 i anledning af Søværnets 500 års jubilæum fyldte meget på agendaen.

Vang Christensen roser Grenaa Marineforening for afviklingen af mødet.

MILITÆRHISTORISKE REJSER 2010

Normandiet D-dag

Invationskysten med mere

3. - 9. maj 2010

Rejseleder: cand.mag. Torsten Granov

14. - 20. juni | 6. - 12. sep. | 20. - 26. sep. 2010

Rejseleder: Oberstløjtnant Hans Jürgen Jürgensen

Pris kr. 6.985,-

Østprøjsen

Königsberg · Wolfsschanze ·
Danzig · Stutthof

10. - 17. april 2010

Rejseledere: Kommandør Poul Grooss
og cand.mag. Martin Cleemann Rasmussen

Pris kr. 7.785,-

Det 3. Riges Hjerter

Nürnberg · München ·
Berchtesgaden

18. - 23. maj 2010

Rejseleder: cand.mag. Torsten Granov

Pris kr. 6.485,-

England 1940-44

Slaget om England ·

Forberedelserne til D-dag

30. august - 4. september 2010

Rejseleder: Kommandør Poul Grooss

Pris kr. 9.785,-

Berlin II

Olympiaden 1936 · Bunkerne
under Berlin · Peenemünde

26. - 30. maj 2010

Rejseleder: cand.mag. Torsten Granov

Pris kr. 4.645

Vestfronten

efterår 1944 - forår 1945

8. - 13. oktober 2010

Rejseledere: cand.mag. Torsten Granov
og Oberstløjtnant Hans Jürgen Jürgensen

Pris kr. 6.085,-

Den amerikanske Borgerkrig

Slagmarkerne · stederne · menneskene

27. oktober - 7. november 2010

Rejseledere: cand.mag. Torsten Granov
og cand.mag. Martin Cleemann Rasmussen

Pris kr. 22.545,-

Berlin 1933-45

Hitlers Berlin -

Fra triumf til tragedie

28. - 31. oktober 2010

Rejseleder: Ph.d. Peter Mikkelsen

Pris 3.845,-

Normandiet II

Villers-Bocage · Mortain

Jersey og Guernsey

4. - 12. juni 2010

Rejseledere: cand.mag. Torsten Granov
og Oberstløjtnant Hans Jürgen Jürgensen

Pris kr. 10.845,-

Den finske Vinterkrig

Leningrads belejring ·

Kampene ved Narva

28. september - 6. oktober 2010

Rejseleder: Kommandør Poul Grooss

Pris kr. 9.845,-

Stalingrad og Moskva

Vendepunktet på Østfronten

31. maj - 6. juni 2010

Rejseledere: Kommandør Poul Grooss
og cand.mag. Martin Cleemann Rasmussen

Pris kr. 13.445,-

Slagmarker fra 1. og 2. verdenskrig

Flandern · Ypres · Verdun ·

Maginotlinien · Ardennerne

14. - 19. september 2010

Rejseleder: cand.mag. Torsten Granov

Pris kr. 6.185,-

Japan og Pearl Harbor

Tokyo · Hiroshima · Okinawa ·

Pearl Harbor Honolulu

9. - 22. november 2010

Rejseleder: Kommandør Poul Grooss

Pris kr. 34.445,-

Endagsture

København under Besættelsen

Flådens historie på Holmen

I Flammen og Citronens fodspor

Århus og omegn under besættelsen

For datoer og priser se:

www.cultours.dk

MILITÆRHISTORISKE FOREDRAG MED REJSELEDERNE

Normandiet · Stalingrad · Østprøjsen · Det 3. Rige · Slaget om England · Berlin · Japan og Pearl Harbor ·
Den finske Vinterkrig · Vestfronten · Den amerikanske Borgerkrig · samt alle vore andre destinationer.

SØNDAG D. 17. JANUAR 2010 · VARTOV · FARVERGADE 27 · KØBENHAVN

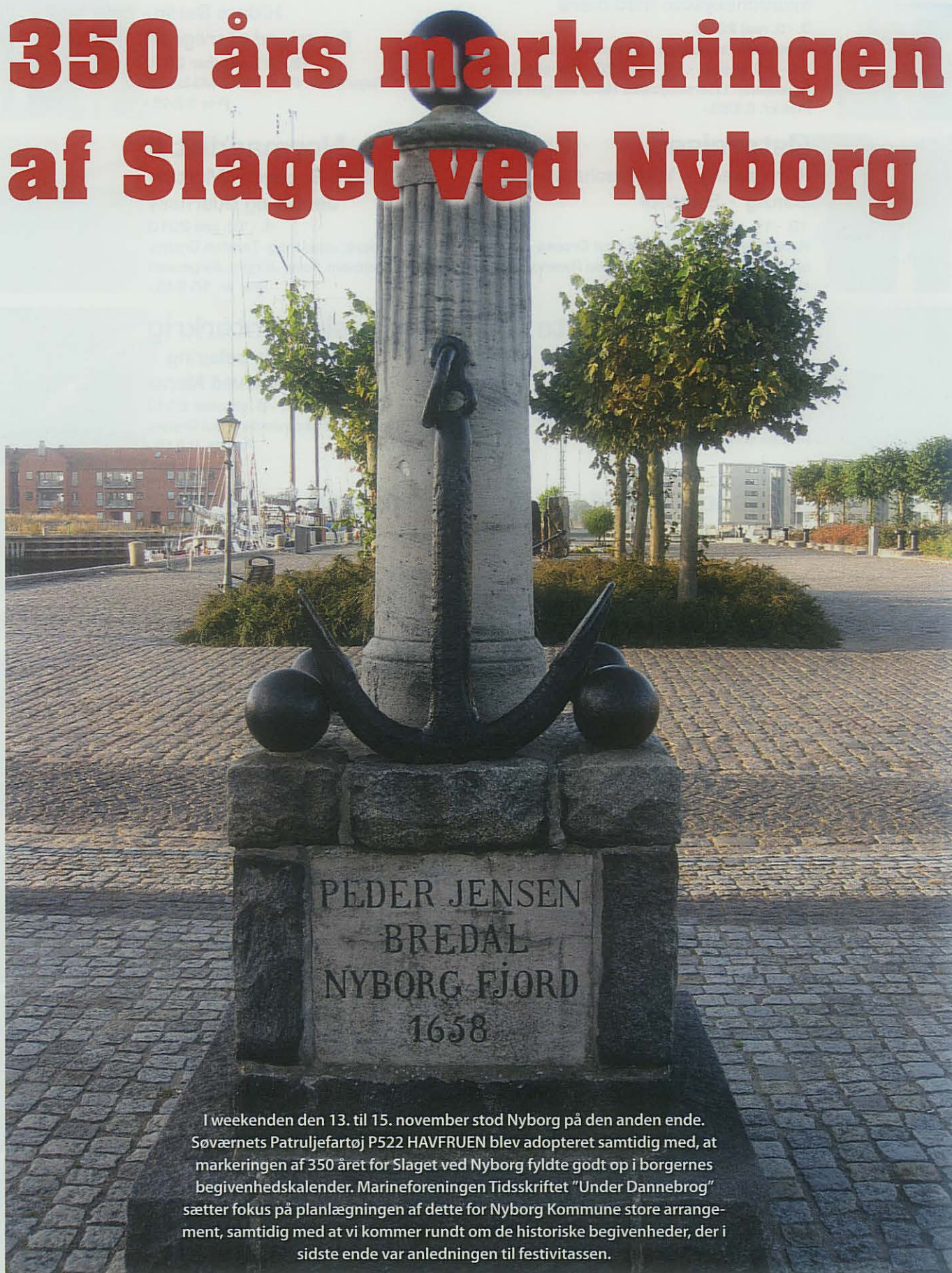
Pris kr. 100,- (beløbet refunderes ved tilmelding til rejse). Tilmelding til arrangementet er nødvendig på: www.cultours.dk · 86 10 86 05 · rejser@cultours.dk

CULTOURS DK

UNDEN DANNEBROG 1 6

TEMA

350 års markeringen af Slaget ved Nyborg

I weekenden den 13. til 15. november stod Nyborg på den anden ende. Søværnets Patruljefartøj P522 HAVFRUEN blev adopteret samtidig med, at markeringen af 350 året for Slaget ved Nyborg fyldte godt op i borgernes begivenhedskalender. Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" sætter fokus på planlægningen af dette for Nyborg Kommune store arrangement, samtidig med at vi kommer rundt om de historiske begivenheder, der i sidste ende var anledningen til festivitassen.

Af Mogens B. Lange, næstformand i Fonden Nyborg Fæstning.

Tidligt om morgenen 14. november 1659 startede et af danmarkshistoriens store slag mellem svenske og danske styrker på markerne ved Hjulby Sø og godset Juelsberg lidt vest for Nyborg by. Slaget faldt ud til vores fordel, og måske var dette årsag til, at vi stadig har en nation, vi kan kalde Danmark - Hvem ved?

Slaget var en af de mest markante begivenheder i den sammenlagt tre år lange krig mellem Danmark og Sverige, som var påbegyndt 1. juni 1657, hvor Frederik III erklærer Sverige krig.

350 år kan måske synes af meget – og der er da også sket meget siden – men efter vores mening har slaget ikke været markeret tilstrækkeligt i Danmarkshistorien som den vigtige begivenhed, det i virkeligheden er.

Begivenheden har dog været markeret ved 200 års jubilæet i 1859, 250 års jubilæet i 1909 hvor Mindestenen ved Lindealleen blev skænket Nyborg By af Svendborg Amts Historiske Samfund og 300 års jubilæet i 1959, hvor den lokale turistforening tog initiativ til det.

Fonden Nyborg fæstning blev stiftet i 1995 med henblik på at genskabe Nyborgs fæstningsanlæg og bastioner. I 2002 påbegyndte Fæstningsfonden årligt at markere Slaget ved Nyborg 14. november 1659 ved at lægge en krans ved Mindestenen for faldne i slaget. Hensigten var at udbrede kendskabet til Nyborgs unikke deltagelse i Danmarks historie i århundreder og til de personer, der knytter sig hertil. Det blev hurtigt en stor succes, så råkitsen til 350 års markeringen havde vi.

Vi blev dog hurtigt enige om, at 350 år kunne blive en ganske markant begivenhed, og på basis af et foreløbigt oplæg, bad Økonomiudvalget i Nyborg kommune i februar 2007 en arbejdsgruppe formulere et konkret oplæg med en økonomisk ramme, der kunne drøftes i forbindelse med budget 2008.

Oplægget blev godkendt af Byrådet og midlerne til gennemførelse af arrangementerne blev bevilget, idet Byrådet anså projektet velegnet til at synliggøre Nyborgs kulturelle og historiske værdier, og var enige i, at arrangementerne skulle udbredes i hele turistsæsonen for at opnå den maksimale synlighed med slut den 14. november – dagen for slaget.

Det stod os hurtigt klart, at et af arrangementerne skulle være en udstilling om Svenskekrigene på Nyborg Slot og en udstilling om datidens våben. Fæstningsfondens Protektor er Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen og via kontakt til Kongehuset fik vi tilsagn om, at Regentparret ville aflægge besøg i Nyborg den 2. juni som led i 350 året og ville ankomme ombord på Kongeskibet "Dannebrog".

Arbejdsgruppen fik - med finale i weekendarrangementerne den 13. – 15. november – arrangeret en række begivenheder i perioden november 2008 til november 2009. Dette omfattede Fagligt Seminar på Nyborg Slot. Besøg af regentparret. Musikkdyst mellem en række musikungdomsgardere. Svensk uge i Nyborg. Military Tattoo med fyrværkeri. Renæssancemarked på Slotsplænen.

Finale den 14. november 2009

I Nyborg står en anden mindesten, nemlig den over den berømte søhelt Peder Bredal. Den 18. november 1657 fik admiral Peder Jensen Bredal kommandoen over fire orlogsskibe af Frederik III. De havde fået til opgave at erobre de svenske skibe i Lillebælt og søge vinterhavn ved Slipshavn, når frosten kom. Men danskerne havde ikke taget højde for den svenske konge Karl Gustavs dristighed. Den 30. januar 1658 gik han med sin hær over det tilfrosne Lillebælt, og snart var han med sine styrker i Nyborg. Den svenske general Wrangel gav ordre til at erobre de fire danske orlogsskibe, men admiral Peter Bredal havde arbejdet med "udisningen af fartøjerne", så til trods for kanonbeskydning fra svenskerne lykkedes det at komme fri af isen og uden for skudvidde.

20. februar modtog Bredal besked om våbenstilstand. Hans skibe var reddet fra svensk erobring, men han sad fortsat fast i isen. 26. februar 1658 sluttes der fred i Roskilde. 29. april nåede Bredal København, hvor han blev modtaget med jubel. 20. juli blev han udnævnt til Admiral.

Det faldt os derfor helt naturligt at lægge en krans ved Bredal-Mindesmærket som det første programpunkt for markeringen 14. november. Kransenedlæggelsen blev foretaget af Søværnet, Turistforeningen, Danmarks Marineforening og Nyborg by.

Herefter fulgte en Mindegudstjeneste i Vor Frue Kirke ved biskop Kresten Drejergaard, Fyns Stift med en flot indmarch af faner.

Efter mindegudstjeneste var der arrangeret et optog gennem byen med blandt andet regimentsfaner. Vi havde lagt os i selen for at få så mange militære enheder, der havde relation til Slaget ved Nyborg, med. Heriblandt Den Kongelige Livgarde med Tamburkorpset, Jydske Dragon Regiment, Søværnet og naturligvis det svenske forsvar. Herudover var der deltagelse med fane fra Holland. Dette skete med baggrund i, at den hollandske admiral Michel de Ruyter sammen den danske admiral Henrik Bjelke skulle transportere en hærstyrke under feltmarskal Hans Schack til Danmark. Derfor deltog en delegation på fire personer fra Michael de Ruyter Foundation, Den Haag, Nederland også i markeringen. Der var desuden 12 faner fra Fynske soldaterforeninger samt flag fra Odense og Nyborg Marineforeninger. ▶

Mindestenen for Slaget ved Nyborg den 14. november 1659.

Søværnets nye patruljefartøj, den 300 tons tunge og 43 meter lange, P522 HAVFRUEN, blev den 13. november 2009 adopteret af Nyborg Kommune.

- ▶ Marchen gjorde holdt ved Mindesten ved Lindealléen, og kransenedlæggelse blev foretaget af Den Kongelige Livgarde, Jydske Dragonregiment, forsvarsattachén ved Sveriges ambassade og Nyborgs borgmester. Herefter gik den videre til Dronningens Bastion, hvor Prinsens Musikkorps spillede, hvorefter Nyborgs borgmester Jørn Terndrup holdt tale.

Arrangementet på Dronningens Bastion blev afsluttet med skud fra Fonden for Nyborg Fæstnings fire gamle 18 pds. Jernkanoner M/1753. Denne ceremoni blev afviklet af Sauteringslauget i deres gamle uniformer.

Da markeringen var ved at nå sin afslutning, blev publikum opfordret til at gå til Honnør-

kajen på Nyborg havn, hvor der fra kl. 1400-1600 var "Åbent Skib for publikum på Flådefartøjet HAVFRUEN" og opvisning af Søværnets Tamburkorps.

De deltagere, der havde adgangsbillet til Riddersalen, gik fra Dronningens Bastion med "Nyborgs Tappenstreg" i spidsen - 5 unge mennesker i jægerens grønne uniformer, der spiller på fløjte og tromme - for at føre deltagere til Riddersalen i Nyborg Slot.

Her var der et afslutningsprogram med taler

af generalløjtnant Kjeld Hillingsø, oberst Mogens Bech Totalforsvarsregion Syd- og Sønderjylland, ambassadør Lars Grundberg Sveriges Ambassade og borgmester Uffe Steiner Fredericia.

Adoption af HAVFRUEN

Tidligt i planlægningen fik vi kendskab til, at Nyborg byråd planlagde at adoptere flådefartøjet HAVFRUEN. Adoptionen foregik fredag 13. november. HAVFRUEN blev liggende ved kajen i Nyborg weekenden, hvor tilskuere kunne komme til Åbent Skib og få rundvisning.

Nyborggarden i aktion under sommerens musikdyst.

Slaget ved Nyborg 1659

Slaget ved Nyborg den 14. november 1659 er en af de afgørende om end mindre kendte begivenheder i Danmarks historie. Det var kulminationen på de foregående næsten tre års krigshandlinger mellem Danmark og Sverige i de såkaldte Karl Gustav-krige (1657-58 og 1658-60) navngivet efter den svenske konge Karl X Gustav (1654-1660). Den danske sejr resulterede i, at Danmark forblev en selvstændig stat i en situation, hvor riget var på nippet til at blive indlemmet i det svenske storrige. Det er blevet markeret ved en række arrangementer i løbet af 2009 i Kerteminde og Nyborg, hvor krigens afgørende begivenheder fandt sted. Men hvad var baggrunden for krig og hvad skete der egentligt?

Af Janus Møller Jensen, museumsinspektør ph.d.

Forholdet mellem rigerne havde siden opløsningen af Kalmarunionen i 1523 været yderst

spændt. Danmark og Sverige var i direkte krig i årene 1563-70, 1611-13 og 1643-45 og i de mellemliggende år kan situationen bedst karakteriseres som en form for kold krig. Danmark var i begyndelsen den dominerende magt, men fra slutningen af 1500-tallet stod det klart, at Danmark ikke længere magtede at tvinge Sverige i knæ militært. Magtbalancen var ved at skifte.

Det endegyldige vendepunkt kom under de blodige religionskrige i Europa i årene mellem 1618 og 1648. Christian IV (1588-1648) af Danmark-Norge gik ind i krigen som den profeterede Løve fra Nord, der skulle bringe evangeliets klare lys til resten af Europa - og store dele af Afrika og Asien. Han led imidlertid et forsmædeligt nederlag til de katolske hærførere Tilly og Wallenstein og i stedet blev det Gustav II Adolph af Sverige (1611-32), der sejrrikt gik ind i krigen, selvom den kostede ham livet. Krigen var en katastrofe for det

danske rige, der stod tilbage isoleret og med tabet af en række nordtyske områder til netop arvefjenden Sverige.

I december 1643 angreb den svenske feltherre Lennart Torstensson Danmark sydfra som reaktion på, at Danmark konstant ved diplomatiske og politiske forhandlinger søgte at berøve svenskerne de gevinster de tilkæmpede sig i Nordtyskland. Den svenske plan var simpelthen at erobre Danmark, men forsøget mislykkedes i første omgang. Danmark var imidlertid presset og store områder i Norge måtte afstås ved fredsforhandlinger mellem rigerne i Brömsebro i 1645 ligesom Halland blev afstået til Sverige for 30 år. I de næste ti år befandt Danmark sig i en isoleret position politisk. Det forsøgte Frederik III at ændre, da han efter nogle diplomatiske genembrud i 1650'erne, der blandt andet talte en alliance med Holland, erklærede Sverige krig i 1657.

Det kloge i den beslutning har været omdiskuteret både i samtiden og af nutidens historikere. Situationen var dog ikke helt ugunstig. Sverige stod stort set uden allierede på grund af en aggressiv ekspansionspolitik og var kørt militært fast under felttog i Polen. Den svenske konge reagerede imidlertid prompte og marcherede mod Danmark i lyn tempo. Svenske styrker indtog fæstningen Frederiksodde (Fredericia), men kunne ikke komme over til Fyn, fordi den danske flåde stadig kontrollerede bælteerne. Men så kom vinteren.

Den blev streng. Bælteerne frøs til is. Den svenske konge udnyttede dristigt det kort elementerne havde spillet ham i hånden og førte sin hær over isen. Først fra Jylland til Fyn og siden til Sjælland. Kursen var sat direkte mod København.

De fire danske krigsskibe – Samson, Svenske Løve, Svenske Lam og Emanuel – under ledelse af Peder Jensen Bredal, der havde patruljeret i Lillebælt, måtte overvintre i fæstningsbyen Nyborg da isen lagde til. Efter svenskerens erobring af Fyn beordrede de Bredal til at overgive sine indefrosne skibe. Men Bredal nægtede at give op uden kamp. Svenskerne beskød skibene med kanoner og foretog flere angreb i dagene 2.-5. februar 1658.

Bredal og hans mænd kæmpede mod fjendens overlegne styrker, og samtidig lod han sine mænd hugge isen foran skibene op. Til sidst lykkedes det alle fire skibe at komme ud i åbent farvand og væk fra den svenske overmagt. De fire skibe ankom til København i april, og kaptajn Bredal blev som belønning udnævnt til ekvipagemester på Holmen. Bredal faldt dog kort tid efter i kamp. Ved Nyborg Havn er opsat et mindesmærke over "helten fra Nyborg Fjord".

Det lykkedes dog Frederik III at få forhandlet en fred i stand, men på meget hårde betingelser. Store dele af Norge, Bornholm samt Skåne, Halland og Blekinge måtte endeligt afstå ved freden, der blev underskrevet i Roskilde i sommeren 1658. Men så besluttede Karl Gustav alligevel at sætte det afgørende stød ind. Danmark skulle udslettes fra verdenskortet som selvstændig stat.

De svenske tropper havde ikke engang nået at forlade landet før krigshandlingerne begyndte igen. Et stort antal var indkvarteret på Fyn. Men det var ved København, at det første afgørende slag stod. Den svenske hovedlejr havde udviklet sig til en regulær lille by Carlstad ved Brønshøj. Herfra indledtes belejringen af

København. Frederik III nægtede både at give op og forlade byen – "jeg vil dø i min rede", skal han have sagt. I februar satte Karl Gustav alt på et bræt og stormede byen. Forsvaret holdt stand. Tiden var ikke inde endnu.

Nu blandede de europæiske stormagter sig imidlertid for alvor i affæren. Ikke mindst Holland og England var stærke modstandere af at kun en magt kontrollerede de vigtige handelsforbindelser gennem de danske farvande til Østersøen. Holland kom derfor Danmark til undsætning og sendte en stor flåde under ledelse af en af Hollands største søhelte Michiel Adriaanszoon de Ruyter (1607-1676), der ankom til København i efteråret 1658 og spillede en stor rolle i forsvaret under det svenske stormløb. Samtidigt angreb en allieret hær bestående af tysk-polske tropper under ledelse af kurfyrst Frederik Wilhelm af Brandenburg fra syd.

Man planlagde derefter tilbageerobringen af Fyn, der forsynede de svenske tropper på Sjælland med de livsnødvendige forplejninger og reserver. En stor hær var under opbygning i Kiel under ledelse af de to feltmarskaller Ernst Albrecht von Eberstein og Hans Schack, der var blevet hvervet til at lede den danske hær. Fyn skulle erobres ved en knibtangsmanøvre. De Ruyters flåde skulle senere landsætte Schacks tropper ved Nyborg. Imens skulle Ebersteins hær drage over ved Middelfart. Svenskerne anerkendte overmagten da Eberstein rykkede nordpå. De forlod Frederiksodde og koncentrerede sig om forsvaret af Fyn.

Forsøget på at landsætte hæren ved Nyborg blev imidlertid afværget af svenskerne. Flåden sejlede videre til Kerteminde, hvor tropperne kæmpede sig i land efter et heftigt bombardement af byen den 31. oktober 1659. Tilsyneladende var der ikke så mange faldne, men kampene satte alligevel deres spor. Præsten i Kerteminde fik granatshok og havde efterfølgende svært ved at gennemføre gudstjenesten. Den danske feltmarskal Hans Schack stod nu på Fyn. Samtidigt gik Eberstein over Lillebælt. Hærene mødtes ved Odense. Herfra begyndte fremrykningen mod Nyborg.

Den svenske hærfører Philip von Sulzbach havde samlet sine tropper i Nyborg, hvor han blev mødt af den langt mere erfarne feltmarskal Gustav Otto von Stenbock. Da Nyborgs forsvarsværker var i forfald og for at undgå at blive bombarderet af den hollandske flåde, besluttede man at møde danskerne i et åbent feltslag. Den svenske hær blev stillet op uden

for byen på markerne, der i dag tilhører godset Juelsberg, mellem Hjulby Sø og Borgeskoven.

Den 14. november 1659 indledtes slaget. Det blev blodigt. Mere end 2.500 soldater i svensk tjeneste mistede livet. Resten søgte tilflugt inde i Nyborg. Her fandt de sig nu i den frygtede situation, som man havde forsøgt at undgå ved at møde danskerne i åbent feltslag. Efter et intenst bombardement af byen fra de Ruyters flåde overgav man sig dagen efter betingelsesløst. Sejren understregede, at Danmark

Gammel tegning fra 1663, der viser slagopstillingen for slaget ved Nyborg den 14. november 1659

overlevede som selvstændig stat. Det svenske imperium havde lidt et alvorligt knæk og danskerne havde vist, at den sejrige svenske felthær alligevel ikke var uovervindelig.

Da den endelige fred blev underskrevet i maj 1660, var vilkårene imidlertid ikke meget bedre i forhold til freden i Roskilde to år tidligere. Skåne, Halland og Blekinge var tabt for altid, da stormagterne ønskede en fri gennemsejling til Østersøen. Internt i Danmark havde krigen også bidraget til at skabe en afgørende splittelse mellem stænderne, ikke mindst adelen og borgerskabet, der førte frem til enevældens indførelse i sensommeren 1660. Begivenhederne i 1657-60 var altså yderst betydningsfulde på mange andre måder end kun for forholdene på Østfyn.

Begivenhederne er blevet mindet på mange forskellige måder gennem tiden. Fra at være en del af den enevældige kongemagts selviscenesættelse bevægede markeringen af jubilæerne i henholdsvis 1859, 1909 og 1959 sig langsomt fra stadig at blive brugt som en relevant historisk begivenhed af betydning for den aktuelle politiske situation til i højere grad at handle om turisme og promovring af byen Nyborg – en udvikling der vel har nået en foreløbig kulmination med markeringen i 2009.

Rederiet J. Lauritzen var i sidste halvdel af 1900tallet især kendt for indsatsen på to maritime specialområder – de elegante Reeferskibe og de robuste polarskibe. Går det som planlagt, får Polarskibene nu deres eget litterære eftermæle i bogen "Rederiet Lauritzens Polarskibe i Antarktis 1952-1987".

Foreningen "Trækfuglene"

En kreds af tidligere søfolk og søfarende på rederiet J. Lauritzens polarekspeditionsskibe har dannet foreningen "Trækfuglene", hvis eneste formål er at få udgivet en bog, der kan beskrive skibenes sejlads fra 1952 til 1987, og på denne måde få tilføjet et vigtigt kapitel til dansk søfarts historie

Bogen tænkes udgivet med støtte fra forskellige fonde og private og offentlige virksomheder, og forventes at udkomme i forsommeren 2010, oplyser Mogens Boman, en af de fem tovholdere der målrettet har arbejdet med ad hoc projektet.

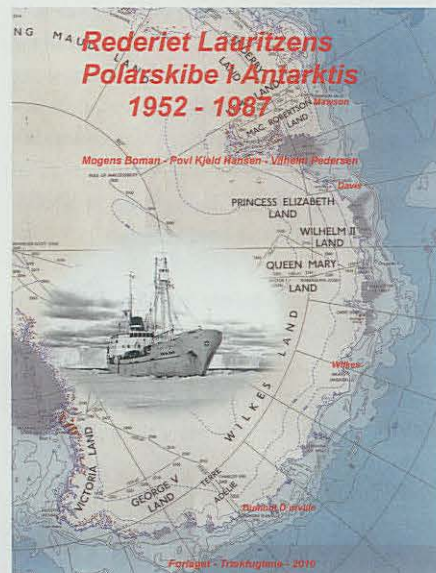
Uanset om bogen kommer på gaden eller ej, nedlægges foreningen når dette er afklaret.

Bogens indhold får fokus på beskrivelser af livet om bord på skibene ved Antarktis. Der er historier om indefrysninger i flere uger i pakisen, fortællinger om voldsomme oversisninger, hvor hele besætningen måtte ud og hakke is for at undgå kæntring, grundstødninger, redning af menneskeliv under farefulde forhold, men også hyggelige beretninger om

dagligdagen, når man aflagde besøg på de engelske, franske, belgiske, australske og new zealandske baser på det iskolde kontinent.

Historierne bliver alle illustreret med relativt mange fotos og tegninger.

Forsidecoveret til bogen "Rederiet Lauritzens Polarskibe i Antarktis 1952-1987" er klar.

FAKTA

Foreningen er åben for enhver interesseret, og kontingentet er kr. 100,-, der kan indbetales på konto Trækfuglene, Nordea registreringsnummer 2102 kontonummer 4381-504-471.

Vedtægterne kan fås ved henvendelse til et af bestyrelsesmedlemmerne:

Povl Kjeld Hansen,	Svaneparken 122, 7430 Ikast.	Tlf. 97 25 09 25
Hans Sønderborg,	Vegavej 1, Kilden, 9900 Frederikshavn,	Tlf. 22 97 38 45
Ernst Johansen,	Fasanvej 52, 7800 Nykøbing Mors.	Tlf. 97 71 13 72
Vilhelm Pedersen,	Bregnerødvej 4E, 2, 3460 Birkerød.	Tlf. 45 81 11 76
Mogens Boman,	Udsigten 24, 2820 Gentofte.	Tlf. 39 65 11 23

FORSVARETS BIBLIOTEK

Forsvarets Bibliotek er en realitet. Marinens Bibliotek og de to andre værnslbiblioteker lægges sammen til et stort, moderne forskningsbibliotek placeret i Kastellet

Med Forsvarets Bibliotek vil forsvaret forbedre serviceniveauet og øge formidlingen af viden om forsvarsrelaterede emner, blandt andet gennem brugervenlige systemer på nettet. Ca. 160.000 fysiske enheder vil være søgbare.

Onlinekataloger og elektroniske portaler er hverdag på dagens biblioteker, og forsvaret følger udviklingen for at kunne yde den bedste service til brugerne af biblioteket. Derfor vil Forsvarets Bibliotek stille ca. 15 databaser, ca. 20 elektroniske opslagsværker samt ca. 1000 elektroniske tidsskrifter til rådighed

for ansatte ved forsvaret via et onlinekatalog, som gør, at man har adgang 24 timer i døgnet, uafhængig af tid og sted. For alle andre brugere vil denne service også være mulig fra bibliotekets computere i Kastellet.

Brugerundervisning af forsvarets elever og studerende på akademisk niveau vil også blive højt prioriteret af biblioteket, og et øget samarbejde med forsvarets officersskoler, Forsvarsakademiet og andre skal sikre aktualitet og relevans for forsvarets myndigheder og enheder. Formålet er at øge videns- og dokumentationsindsamling inden for de områder, som forsvarets forskning og officersuddannelser fokuserer på.

Kastellet som base

Forsvarets Bibliotek vil være placeret i Ka-

stellet og den åbne samling vil være offentlig tilgængelig i bibliotekets åbningstid. Herudover vil der blive oprettet særlige betjeningssteder ved officersskolerne til deres studerende. Den åbne samling vil indeholde litteratur fra alle tre værn og fysisk bestå af ca. 40.000 bøger og tidsskrifter. De resterende bøger bliver opbevaret i magasiner, hvor fra de vil være til rådighed for låneren efter

FAKTA

Forsvarets Bibliotek

De tre biblioteker, der nu bliver ét er:

- Det Kongelige Garnisonsbibliotek (KGB), Kastellet, København
- Flyvevåbnets Bibliotek (FLB), Jonstruplejren, Ballerup
- Marinens Bibliotek (MAB), Nyholm, København

forespørgsel. Søgning foretages gennem onlinekatalogen.

Hele sammenlægningsprocessen forventes at være gennemført i sommeren 2010. Men allerede fra november 2009 flytter Flyvevåbnets Bibliotek sin åbne samling ind på Kastellet, mens Marinens Bibliotek følger efter med sin åbne samling fra februar 2010. Læs mere om Forsvarets Bibliotek på www.forsvaretsbibliotek.dk

Dertil kommer Forsvarsakademiets Bibliotek (FAKBIB), som dog forbliver på Svanemøllens kaserne som betjeningssted for Forsvarsakademiets studerende og ansatte. Dermed er FAKBIB ikke et offentligt bibliotek. Forsvarets Bibliotek vil være organiseret under Forsvarsakademiet.

Forsvarets nye Fællesbibliotek får til huse i Kastellet, et af Københavns smukkeste områder.

LANDSKONTORET/LANDBESTYRELSEN

Samvirker

Rundt om i landet er der etableret "Soldaterforeningssamvirker", hvis formål er at koordinere fælles arrangementer for soldater- og marineforeninger. Flere marineforeningsafdelinger er medlem af disse samvirker

Af landsnæstformand Kurt Flatau

Danske Soldater- og Marineforeningers Fællesråd – i daglig tale kaldet DSM – er at betragte som et landsdækkende samvirke, hvis formål er at koordinere den fælles optræden overfor Forsvarets øverste ledelse. DSM opgaver er blandt andet at varetage koordineringen af soldater- og marineforeningers deltagelse i større arrangementer, senest i forbindelse med Prinsgemalens 75-års fødselsdag, og i 2010 vil DSM ligeledes have til opgave at arrangere soldater-

og marineforeningers deltagelse i en hyldest til Hendes Majestæt Dronningen i anledning af 75-års fødselsdagen den 16. april. Det er derfor vigtigt, at DSM gennem de lokale Samvirker kan varetage og kommunikere praktiske tiltag omkring sådanne større arrangementer.

Gennem de lokale Samvirker kan soldater- og marineforeningers indsats for at styrke forsvarsviljen udføres med større vægt, når alle de forsvarspositive foreninger i lokalområdet står sammen. Dette har især betydning i disse år, hvor personel fra alle værn gør tjeneste i internationale operationer, hvorfor det er vigtigt, at også Danmarks Marineforening og dens 10.000 medlemmer står bag denne opgave.

Landsbestyrelsen har derfor udsendt en opfordring til alle foreningens 78 afdelinger om

aktivt at deltage i samvirkearbejde, og samtidig opfordre vi de afdelinger, der endnu ikke er tilknyttet et lokalt Samvirke til at melde sig ind. Som medlem af et lokalt Samvirke har afdelingen mulighed for at indbyde deltagere fra de øvrige forsvarspositive foreninger til arrangementer, hvor egen deltagelse – eller mangel på samme – tidligere måske har medført, at et arrangement er aflyst på grund af manglende deltagelse fra medlemmerne.

Der er derfor fordele ved medlemskab af et lokalt samvirke, og landsbestyrelsen skal indtrængende opfordre afdelingernes bestyrelser og medlemmer til aktivt at gå ind i dette samarbejde, idet "vi i Marineforeningen aldrig må blive os selv nok."

Landsbestyrelsesmøde

Af landsformand Jens Ole Løje Jensen

Den 17. oktober var en fuldtallig landsbestyrelse samlet til det halvårige landsbestyrelsesmøde i Søofficersforeningens smukke lokaler i København. Hovedtemaet på programmet var naturligtvis Søværnets 500-års jubilæum til næ-

ste år, med speciel vægt på de arrangementer/ opgaver som marineforeningens afdelinger er ansvarlig for.

Landsbestyrelsen fik en opdateret status på de mange projekter og arrangementer som Søværnet planlægger til næste år. Herefter gav

hver distriktsrepræsentant en status for de aktiviteter, som de enkelte afdelinger er i færd med at planlægge eller allerede har planlagt.

Som landsformand var det en glæde at kunne konstatere, at man i rigtig mange afdelinger har efterkommet de anmodninger og opfordringer, ►

► som jeg har bragt på LB-møder, sendemandsmødet samt her i UNDER DANNEBROG.

Rejseudstillingen

Vedrørende rejseudstillingen var flere distrikter allerede klar med en plan for hvorledes udstillingen skulle fordeles mellem de enkelte afdelinger gennem 2010. Mange afdelinger havde allerede aftalt med biblioteker, rådhus, sejlklubber, museer, banker, boghandlere m.v., hvor udstillingen kan vises - godt gået.

Der er dog enkelte afdelinger, som endnu mangler at komme op i omdrejninger. Men jeg

er optimistisk og forventer naturligvis, at alle afdelinger er klar til den 1. januar 2010, således at rejseudstillingen kan blive vist i samtlige byer landet over, som vi har lovet Søværnet.

Status på rejseudstillingerne er, at alle distrikter ultimo oktober har modtaget hver et sæt af de 4 "roll ups" - så de er klar til brug ude i distrikterne.

Lokale arrangementer

Omkring de lokale arrangementer med "åbent hus" og foredrag mv. om flådens betydning for lokalområderne, var der flere gode tilbage-

meldinger på LB-mødet, men her er der flere steder fortsat brug for kreativ tænkning og handling ude i afdelingerne.

Så min opfordring er, brug nu de lange vinteraftener til at få planlagt nogle spændende aktiviteter, som kan være med til at vise Flådens store betydning for Danmark, både før i tiden og ikke mindst i dag, hvor Søværnet sikrer Danmarks interesser fra havet - med magt om nødvendigt.

God arbejdslyst og glædelig jul og godt nytår.

Nyt marinehus i Skive

Efter fire år, otte måneder, tre uger og et par dage som husvilde var der endelig åbningsreception for Marinehuset i Skive Marineforening

Den nye marinestue i Skive under udsmykning.

Skive Kommunes projekt "Maritime drømme" kostede den 15. februar 2005 marinestuen i Skive livet.

Siden har bestyrelsen, med afdelingsformand Henriette Coréll Lungberg Pedersen i spidsen, drevet Skive Marineforening fra en flyttekasse. Kun et godt samarbejde med Skive Kasserne har muliggjort afholdelse af afdelingens generalforsamlinger og øvrige indendørs tiltag i perioden.

Kommunen ikke med

Skive Marineforening var i første omgang ikke tænkt ind i planerne for projekt "Maritime drømme". Men en massiv og vedvarende "løben på dørene" taktik fra bestyrelsens side, fik i sidste ende kommunalbestyrelsen til at erkende, at Marineforeningens afdeling i Skive selvfølgelig burde være en integreret del af projektet. Herefter var kommunens politikere

samt Teknisk Forvaltning en fantastisk hjælp i bestræbelserne på at få en ny marinestue stablet på benene, oplyser Henriette Pedersen.

Med en stor indsats fra frivillige og økonomisk støtte fra forskellige fonde er der nu på adressen Fjordvej 39 blevet etableret Danmarks Marineforenings nyeste afdelingsmarinestue. Huset er opført tæt på jollehavnen, og indgår naturligt i et smukt og hyggeligt havnemiljø, der på sigt vil gavne promovningen af afdelingen og dermed mulighederne for øget medlemstilgang.

Hyggelig reception

Lørdag den 9. november kunne bestyrelsen tage imod en række gæster fra byen, medlemmer i afdelingen samt repræsentanter fra naboafdelingerne i såvel distrikt Midt- som Nordvestjylland. Arrangementet startede med 3 x løsen ved Skive Marineforenings Skyttelav afgivet af kommandørkaptajn Ken Normann.

Der mange gæster fyldte godt på terrassen ved indvielsen af Skive Marineforenings nye marinehus.

Blandt gæsterne var landsbestyrelsesmedlem og afdelingsformand Aalborg Marineforening Charley Frank Pedersen der blandt andet overrakte Marineforenings vimpel som en gave fra Aalborg afdelingen. Danmarks Marineforeningens forretningsudvalg var repræsenteret ved landsbestyrelsesmedlem Birger Tykskov der overrakte gaven fra landsledelsen. Talerækken omfattede ligeledes indlæg fra Borgmester Skive Kommune Flemming Eskildsen, skyttelavets Harry Joel, Venneforeningens Karen Bodil Joel, Erik Lorentzen fra Danmarks Samfundets Viborg afdeling, samt lokalafdelingsformændene fra Nyborg, Viborg og Morsø Marineforeninger.

Skive Marineforenings bestyrelsen fv. Jørgen Justensen, Harry Joel, Per. T. Larsen, Henriette Coréll Lundberg Pedersen og Knud Hørup. (Foto: Skive Marineforening og Niels Jørgensen)

Den Danske Flåde 1510-2010

Perioden fra 1815 til 1864 3-års-krigen og 1864

Af kommandør Poul Grooss, Center for Militærhistorie, Forsvarsakademiet.

Illustrationer ved Marinens Bibliotek.

Flådens blå bog. Nogle af alle de kendte søofficerer, skibskonstruktører og fabriksmestre på Holmen.

Hans Birch Dahlerup, (1790 – 1872), dansk kommandør og østrigsk viceadmiral, friherre og geheimeråd. Taget til fange tre gange af englænderne under kanonbådskrigen. Skibschef for fregatten Rota, som hentede Thorvaldsen hjem til Danmark i 1838. Stod for opbygningen af den østrigske flåde fra 1849 til 1861. Fra 1861 til 1864 var han flåderådgiver for ærkehertug Maximilian, som var øverstkommanderende for den østrigske flåde.

Hans Georg Garde, (1790 – 1875), kommandør, eskadrechef i 1849 under operationerne mod Slesvig-Holsten. Blev syndebuk efter den mislykkede aktion ved Eckernförde i 1849 og straffet med arrest i 6 uger i Kastellet.

Frederik Christian Georg Muxoll (1804

– 1880), orlogskaptajn og eskadrechef for Østersøens vestlige del i 1864 og dermed ansvarlig for området ved Als Sund. Idømt fæstningsarrest efter den mislykkede indsats ved den tyske landgang på Als den 29. juni 1864. Senere kommandør.

Hans Peter Rothe (1813 – 1905), orlogskaptajn, skibschef for panserbatteriet Rolf Krake i 1864 i Als Sund. Frifundet ved krigsrets-sagen omkring forsvaret af Als den 29. juni 1864. Senere direktør for Søkortarkivet.

Andreas Schifter, (1779 – 1852), viceadmiral og fabriksmester. Han fik ansvaret for flådens genopbygning efter 1815. Studerede dampskibe i Storbritannien. Medlem af Videnskabernes Selskab. Holmens fabriksmester fra 1814 til 1846.

Edouard Suenson, (1805 – 1887), kaptajn i 1850 og chef for *Hekla* i kampen mod oprørernes kanonbåd *von der Tann*, som blev ne-

dkæmpet. Orlogskaptajn (svarende til nuværende kommandørgrad) i 1864, eskadrechef for Nordsoeskadren med *Niels Juel*, *Jylland* og *Hejmdal*. Senere viceadmiral. (Han udtalte selv sit efternavn som Svensson).

Otto Frederik Suenson, (1810 - 1888), kaptajn og fra 1867 – 1869 marineminister. Han blev allerede som 36-årig udnævnt til Holmens fabriksmester og den sidste person i flåden med denne titel. Han havde gennemgået teknisk uddannelse i flåden og havde været på studieophold i udlandet. Virkede som fabriksmester frem til 1864. Ansvarlig for en stor del af flådens overgang fra træskibe til jernskibe og fra sejl til damp.

Christian Christopher Zahrtmann, (1793 - 1853). Deltog som ung i kampene ved Lyngør i 1812 om bord i *Najaden*. Blev som kommandørkaptajn landets første marineminister i 1848. Senere viceadmiral.

Flådeplan 1815

Efter tabet af den norske flåde bestod Danmarks flåde i 1815 blot af 2 linieskibe, 5 fregatter, 3 brigger, 6 mindre skibe og 82 kanonbåde. Man udarbejdede derfor en "Flådeplan 1815", som skulle sikre en genopbygning af flåden inden for de mulige økonomiske rammer.

Denne opgave blev lagt i hænderne på den meget dygtige kaptajn, senere viceadmiral og fabriksmester Andreas Schifter. Flådeplanens visioner tilsagde bygningen af 6 linieskibe, 8 fregatter, 8 korvetter eller brigger og 86 kanonbåde. Trods den meget stramme økonomi

blev flådeplanen stort set opfyldt i 1833. Det var blandt andet sket på bekostning af udrustningerne af skibene, som var blevet holdt på et minimum.

Den tekniske udvikling 1815 - 1864

"Holmen" havde to hovedfunktioner. Det var dels en flådestation, som vedligeholdte og udrustede flådens skibe samt tog vare på alle flådens forsyninger og lagre, dels var det et stort skibsværft. Holmen var Danmarks største arbejdsplads med mange tusinde ansatte håndværkere. Denne periode var karakteriseret ved at omfatte de første spæde skridt ind i

den teknologiske tidsalder, og indledningsvis gik udviklingen meget langsomt. Hidtil havde skibsbygningen på Holmen været præget af de mere end et tusind tømmermænd, som byggede træskibene. Nu skulle der nye eksperter til, for Andreas Schifter havde studeret dampmaskiner i England. Flåden anskaffede sit første dampskib i 1824. Det var hjuldamp-

peren Kiel, som var bygget i London. Skibet blev mest benyttet som kongeskib. Det første egentlige krigsskib med dampmaskine var *Ægir* fra 1841, som samtidig var flådens første jernskib. Det første danskbyggede dampskib *Geiser* løb allerede af stabelen på Holmen i 1844. Frem til 1848 var der blevet anskaffet i alt seks dampskibe – alle hjuldampere, men ►

► de var meget sårbare på grund af de store hjulkasser på siderne, så de var bedst egnet til transport og bugsering og mindre egnede til egentlige kampopgaver.

Efter Den første slesvigske Krig begyndte hjuldampene at blive afløst af skibe, som blev fremdrevet af den nye opfindelse: Skibsskruen. Flåden fik således sin første skruekorvet *Thor* i 1851. I 1858 kunne flåden indvie en ny tørdok på Dokøen på Holmen. Det var i samme periode, hvor man besluttede at rømme Gammelholm eller Bremerholm.

I mange henseender var Den amerikanske Borgerkrig den første moderne krig. Den moderne industri kunne nu masseproducere våben og ammunition. Dampskibe og jernbaner kunne flytte store godsmængder der hen, hvor de skulle bruges, og med den nyopfundne telegraf kunne man sende meddelelser over store afstande. Begge de stridende parter i Den amerikanske Borgerkrig havde benyttet sig af svært pansrede skibe. Nordstaterne introducerede den såkaldte "monitor" (et "kasematskib"), som var et pansret skib med to store drejelige kanoner om bord. Blandt de øvrige

opfindelser, som kom til at spille en rolle for krigsførelsen omkring 1864, var patronammunition, riflede bagladehåndvåben og riflede bagladekanoner, granater samt søminer.

Den danske flåde havde været så forudseende, at den allerede i 1862 i Storbritannien havde bestilt en pansret monitor. Den blev bygget inden erfaringerne fra de indledende kampe i Den amerikanske Borgerkrig nåede Europa. Skibet blev overtaget i 1863 og benævnt "panserbatteriet *Rolf Krake*".

Flåden, videnskaberne og kulturlivet

Den unge billedhugger Berthel Thorvaldsen fik i 1796 – 1797 mulighed for at komme med fregatten *Thetis* til Middelhavet. Han bosatte sig i Rom, og i 1838 var han blevet verdensberømt. Han og hans samlinger blev på kongens foranledning bragt hjem til København af fregatten *Rota*. Den begejstrede modtagelse fremgår af Sonnes frise omkring Thorvaldsens Museum, der er nabo til Christiansborg Slot.

I perioden 1845 – 1847 foretog korvetten *Galathea* en jordomsejling, der dels havde politiske og økonomiske formål, dels videnskabelige formål. Man skulle sondere mulighederne for kolonisering omkring Nicobarerne samt sørge for overdragelsen af de tidligere kolonier Trankebar og Frederiksnagore (Serampore) til det britisk-ostindiske kompagni. De ti videnskabsmænd om bord sørgede for indsamling af videnskabelige data og prøver.

Selv om videnskaberne gjorde store fremskridt, så var lægevidenskaben ikke nået så vidt, at det ikke længere var farligt at stikke til søs. I 1851 afgik briggen *Mercurius* således på et 13-måneders togt for at varetage nogle af Danmarks forpligtelser i Vestindien. Under togtet døde 39 af de 70 mand om bord af sygdom.

Treårskrigen

I 1848 – 1850 kom Danmark atter i krig. Det startede med et oprør i Slesvig-Holsten, og da modstanderen ikke rådede over flådestyrker, udrustede Danmark kun en beskeden flådestyrke til at støtte hærens operationer. Dampskibene bugserede et antal kanonbåde frem til havnen i Flensborg og deltog i erobringen af byen. Da Det tyske Forbund greb ind i krigen på oprørernes side, deltog den danske flåde herefter i blokade af de tyske Østersøhavne. Ved de efterfølgende operationer på land kunne flåden støtte flankerne, blandt andet ved Vemmingbund og Nybøl Nor. Da fredsforhandlingerne gik meget trægt, sendte den danske flåde fire fregatter ud i Nordsøen, og det bragte tyskerne tilbage til forhandlingsbordet.

Hele vinteren gik uden resultater, og da våbenstilstanden udløb den 3. april 1849, begyndte kamphandlingerne igen, men Danmark udrustede nu endnu flere enheder. Tyskerne havde anskaffet sig et lille antal kanonbåde, som lokalt kunne udgøre en trussel. Den danske hær havde forberedt et større fremstød, og flåden skulle bibringe tyskerne det indtryk, at der ville blive udført landgangsoperationer og støtteoperationer ved Flensborg, Åbenrå og Ec-

kernfærde. Angrebet på Eckernfærde udviklede sig til en katastrofe, og i øvrigt havde hæren glemt at meddele flåden, at dets fremstød var blevet aflyst. De tyske landbatterier skulle beskydes, men vinden var ugunstig for sejlskibene, og ingen af dem var i stand til selv at sejle bort. De to medbragte dampskibe, *Hekla* og *Geiser*, fik begge havari under beskydningen fra land og kunne derfor ikke bugsere sejlskibene ud. Først måtte fregatten *Gefion* opgive kampen. Linieskibet *Christian VIII* forsøgte derpå at varpe sig ud, men det gik meget langsomt. Siden blev det beskydt med glødende kugler, som antændte brande om bord. Chefen forsøgte at få en overgivelse i stand og få besætningen bragt i land, mens næstkommanderende og en lille del af besætningen prøvede at kaste krudtet over bord og slukke brandene. Efter to timers kamp mod ilden sprang skibet pludselig i luften, mens der stadig var ca. hundrede mand om bord, blandt andet skibets næstkommanderende og trediekommanderende. Flådens tab (døde og sårede) var på over 200 mand, mens mere end 900 mand faldt i fangenskab hos oprørerne.

Senere på året deltog flåden i mere vellykkede

flankeoperationer, hvor blandt andet udfaldet fra Fredericia fik støtte, således at den tyske tilbageetrækning blev besværliggjort. Flåden sikrede også de danske øer i Vesterhavet.

Flådens vigtigste opgave i begge de slesvigske krige var dog blokade af de tyske havne i Østersøen og Nordsøen. Blokaden havde en stor virkning på det tyske samfund, men det betød også noget for søfartsnationerne, specielt Storbritannien, som mistede betragtelige fragt- og handelsindtægter. Russiske redere stillede beredvilligt og mod fyrstelig betaling deres skibe og nationalitetsflag til rådighed for tyskerne i Østersøen. Det blev et problem for Danmark, og det var en fremgangsmåde, som Danmark selv havde tjent store formuer på i det forgangne århundrede. Flåden varetog endvidere transport af hærens styrker.

Efter politisk pres fra Rusland blev Preussen nødt til at gribe ind over for oprørerne, hvis hær blev opløst med udgangen af året 1850. Hermed sluttede 3-årskrigen, men det løste ikke problemerne omkring Slesvig – Holsten.

Ophævelsen af Sundtolden i 1857

Danmarks skæbne – og dermed også flådens skæbne – har i høj grad været knyttet til Sundtolden, som blev indført i 1429. I 1855 opsagde den amerikanske regering sin anerkendelse af traktaten om Sundtolden med et års varsel, hvilket i praksis betød, at amerikanerne fra nu af ikke ville betale for at passere stræderne. Danmark indkaldte derfor til en international konference om toldens afvikling. Da

Sundtolden blev ophævet, modtog Danmark en økonomisk kompensation på 33,5 millioner rigsdaler, svarende til ca. 12 års indtægter. Til gengæld blev Danmark pålagt i al fremtid at opretholde sømærker og fyrbelysning i de danske gennemsejlingsfarvande. Hermed skulle flåden ikke længere have vagtskibe liggende, primært ved Helsingør, men til gengæld blev der stillet nye krav om søopmå-

ling og fyrafmærkning, som flåden kom til at forvalte. Flåden og udenrigsministeriet skulle i fremtiden også forvalte passagerreglerne i de nye internationale stræder omkring Danmark, herunder også i situationer, hvor krigsførende nationer skulle passere igennem vore stræder, og hvor Danmark forholdt sig neutral.

1864

Allerede i efteråret 1863 trak det op til krig igen, og nu var Danmark oppe imod en tysk kansler ved navn Bismarck, og han havde nogle ambitioner om tysk udenrigspolitik, som betød en meget håndfast indsats mod Danmark (1864), siden tillige Østrig (1866) og Frankrig (1870-1871). Bismarck vurderede, at ingen af London-traktatens garantimagter ville støtte Danmark aktivt, hvis det kom til krig, så det gjaldt blot om at stille nogle krav til Danmark, som landet ikke ville kunne acceptere, og den situation opstod i efteråret 1863, og krigen kom efter nytår.

Det tyske Forbund rådede ikke over flådestyrker af betydning. Da Østrig var i forbund med Tyskland, blev det derfor den østrigske flåde, som skulle tage kampen op mod den danske. Den var baseret i Adriaterhavets nordlige del, så det ville tage sin tid inden den østrigske flåde ville være i danske farvande, og den danske flåde fik en udmærket varsling undervejs. Det var mærkværdigvis nok en dansk søofficer, som havde organiseret den østrigske flåde og bragt den op på et moderne stade. Det var kommandør H. B. Dahlerup, som siden 1849 havde stået for dette arbejde, og han blev udnævnt til østrigsk viceadmiral.

Ligesom under den forrige krig skulle flåden udføre blokade af de tyske havne, yde støtte til hærens operationer samt tage sig af søtransport. Orlogskaptajn Edouard Suenson blev udpeget til chef for den danske Nordsøeskadre, som bestod af fregatterne *Niels Juel* og *Jylland* og korvetten *Heimdal*. Suenson gik om bord i *Niels Juel* med sin beskedne stab. Alle tre skibe var udstyret med dampmaskineri på henholdsvis 400, 300 og 260 hestekræfter. Ordren til Suenson gik ud på, at den danske styrke skulle beskytte den danske handel i Nordsøen og Kanalen og opbringe skibe under tysk flag samt så vidt muligt hindre fjendtlige

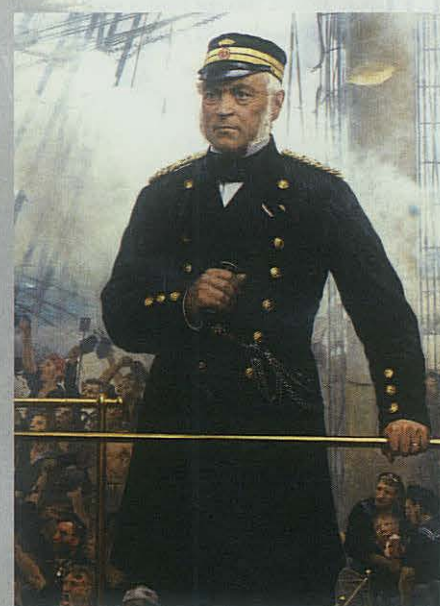
krigsskibe i at passere ind i danske farvande. Den norske havneby Kristianssand på Norges sydspids blev benyttet som base.

Den 9. maj 1864 omkring kl. 11 opdagede de danske orlogsskibe røg i syd-syd-vestlig retning, og det viste sig at være fjenden. Så blev der slået "klart skib" og rigget klar til kamp. Mandskabet blev sendt ned for at "skaffe" (spise), der blev sat ølfade frem på batteridækkene, og hver mand på post fik uddelt et glas brændevin. Den fjendtlige styrke udgjordes af de to østrigske skruefregatter *Fürst Felix Schwarzenberg* og *Graf Radetzky* samt de tre preussiske enheder: Hjulkanonbåden *Preussischer Adler* og skruekanonbådene *Blitz* og *Basilisk*.

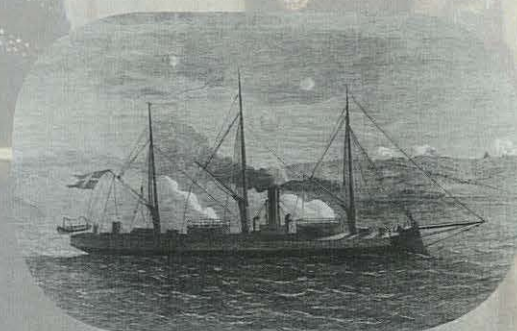
Suensons modstander var kommandør, senere viceadmiral Wilhelm von Tegetthof (1827 – 1871), som to år senere blev berømt som sejrherren fra slaget ved Lissa. På et østrigsk mindesmærke for admiralen stod, "at han deltog i slaget ved Helgoland og var sejrherre i slaget ved Lissa"! Sådan kan det udtrykkes!

Kampen begyndte øst for øen Helgoland den 9. maj 1864 kl. ca. 13.45, og kl. ca. 15.30 udbrod der brand i formasten på *Fürst Felix Schwarzenberg*, som måtte trække sig ud af kampen, og herunder dækkede *Graf Radetzky* flagskibet. Under denne manøvre fik den danske styrke et antal langskibs træffere ind på den sidstnævnte enhed. Østrigerne havde i alt 37 dræbte og 92 sårede. Om bord i *Jylland* var der 12 dræbte og i *Niels Juel* 2 dræbte. Der var 55 sårede, men en af de sårede døde nogle dage senere. De 15 dræbte danskere blev begravet i Kristianssand.

Styrkeforholdet havde været nogenlunde jævnbyrdigt mellem de to styrker. Suenson sejrede i slaget, men kunne ikke følge sin sejr op, da de fjendtlige enheder under kampen

Sejrherren fra slaget ved Helgoland den 9. maj 1864: Eskadrechefen, orlogskaptajn Edouard Suenson om bord i skruefregatten *Niels Juel*. Maleri af Otto Bache.

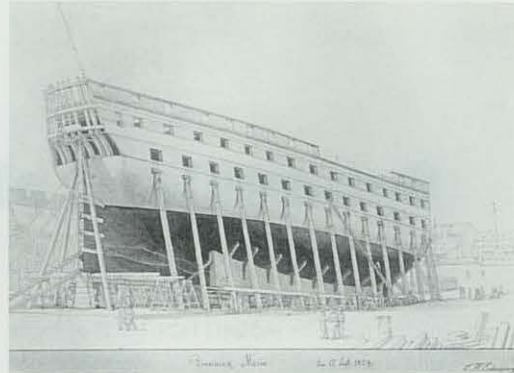
Panzerbatterieet Rolf Krake i kamp i 1864. Stik af ukendt kunstner.

gik mod neutralt farvand, hvor den britiske fregat *HMS Aurora* overvågede krigshandlingerne. De tre preussiske skibe lagde sig i læ af de store østrigske skibe og engagerede de danske enheder på meget stor afstand, og deres beskydning fik ingen betydning. ▶

► Klokken tre om natten efter slaget modtog Suenson en depeche via et fartøj. Det var et telegram fra Marineministeriet, som lød: "Paa Grund af forventet Vaabenhvile skal Eskadren re-tournere til Norge". Telegrammet var skrevet den 9. maj om formiddagen og sendt via London til Helgoland. Slaget stod om eftermiddagen! I Marineministeriet havde man opgivet håbet om, at en træfning mellem de to styrker kunne nå at finde sted inden våbenhvilen, men det nåede Suenson alligevel. Dermed blev der pyntet lidt på Danmarks situation, men krigen var ikke slut endnu.

De tyske tropper havde den 18. april erobret Dybbøl og stod nu ved Als Sund. Den danske hær var rykket tilbage til Als med 12.000 mand. Panserbatteriet *Rolf Krake* vogtede i Als

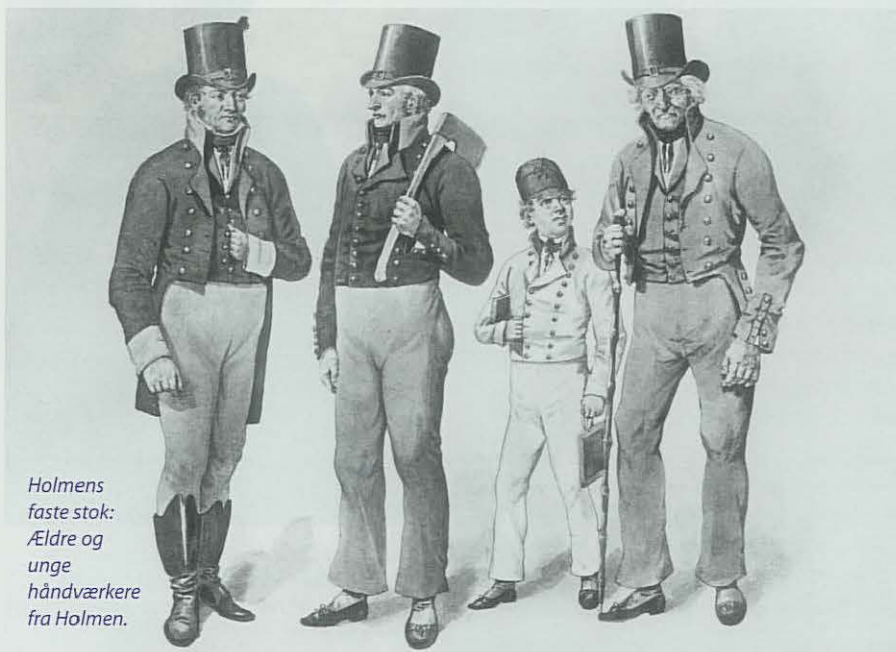
Sund på at tyskerne ikke foretog en overgang over det smalle sund. Indledningsvis opnåede tyskerne et overraskelsesmoment med en landgang på Als, hvor 2.800 mand i første bølge blev overført klokken 2 om natten den 29. juni. *Rolf Krake* dukkede først op under overførslen af tredje bølge, og hermed stoppede landgangen. Da skyderiet ophørte, reagerede skibschefen, orlogskaptajn Rothe, på næste punkt i instruksen, som tilsagde ham at deltage i evakueringen af hærens tropper fra Kegnæs til Fyn. Hermed fik tyskerne fred til at overføre resten af tropperne over Als Sund, og det afgjorde kampen. Kommunikationen mellem hær og flåde gik fortrinsvis over de respektive ministerier i København, og det var ikke gavnligt i en taktisk situation, som krævede hurtig handling. Flåden havde taget

"Flådeplan 1815" - Linieskibet *Dronning Marie* umiddelbart før søsætningen den 15. september 1824. Skibet står på bedding ca. 50 - 100 meter syd for den tilbageværende mastekran på Holmen. Stik af C. W. Eckersberg.

et nyt våben i brug og for første gang udlagt søminer i Als Sund, men de nåede ikke at få betydning for kampens udfald. Krigen sluttede da Storbritannien mæglede. For Danmark var resultatet af krigen ydmygende. Med tabet af Slesvig-Holsten mistede Danmark 40 % af sit landområde.

Den danske befolknings nationalfølelse og de nationale ambitioner havde under de to slesvigske krige ikke stået mål med landets militære evner, og Danmark stod reelt uden allierede, selv om man havde sympati fra de nordiske lande og de øvrige europæiske stormagter. Hæren havde kæmpet bravt mod en overmagt i såvel mandskab som materiel, som den ingen chance havde for at gå sejrrikt ud af uden stormagternes indgriben, og den udeblev. Samarbejdet mellem de to værn havde været unødigt kompliceret og gik ikke altid godt. Flåden havde stort set klaret sig udmærket i begge krige, hvor blokaden mod de tyske havne havde været meget effektiv. Flådens gode resultater - især ved Helgoland - kunne ikke bruges ved forhandlingsbordet efter nederlaget på land. Bismarck fik det, som han gerne ville have det.

Holmens faste stok: Ældre og unge håndværkere fra Holmen.

BOGANMELDELSER

Mod fornyelsen af Københavns forsvar 1915-18

Danmarks hovedstad havde i starten af 1900-tallet intet reelt luftforsvar

Brigadegeneral Michael H. Clemmensen og stud. mag. Anders Osvald Thorkilsen belyser i Forsvarshistoriske skrifter nr. 8 hidtil upåagtede sider af Københavns nyere befæstning og historie.

I to afsnit fortælles først om opbygningen af byens luftforsvar. Begivenhederne sættes i

en indenrigs- og udenrigspolitisk sammenhæng, og der trækkes en lige linie til 9. april 1940, hvor det overfald på Danmark, som kunne have fundet sted i 1917, blev til virkelighed.

Herefter skildrer forfatterne hvorledes hæren gjorde en stor indsats for at styrke det fremskudte forsvar for Københavns befæstning.

Mod fornyelsen af Københavns forsvar 1915-18 Forsvarshistoriske skrifter nr. 8

Udgivet af Statens Forsvarshistoriske Museum 140 sider indbundet.

Pris: kr. 150,00

ISBN: 978-87-89022-60-2

Ubådene af DELFIN-klassen

Skriftserien "Flådens Skibe" er nu kommet til nummer syv, der omhandler Ubådene af DELFIN-klassen

Jørn Hansen og Johan Knudsen har under redigering af Søren Nørby, Marinens Bibliotek og udgiver Tom Wismann, forlaget Steel & Stone Publishing skrevet en god og gedigen historie om ubådene i DELFIN-klassen.

Som forlagets seks øvrige skrifter indeholder udgave nummer syv et væld af fotos, fakta og historier fra startskuddet til bygningen af S326 DELFINEN blev afgivet til Orlogsværftet i 1952, til klassens sidste enhed S329 SPRINGEREN udgik af flådens tal den 31. marts 1990.

Ifølge forfatternes informationer var de fire ubåde af DELFIN-klassen de sidste i en lang række af dansk konstruerede ubåde, der blev bygget på Orlogsværftet. Enhederne var samtidig de første danske ubåde, der var bygget til konstant at operere neddykket. Dette var under Den Kolde Krig en absolut nødvendighed i ubådenes operationsområder Østersøen, Nordsøen og tilstødende farvande.

Hæftet om DELFIN-klassen giver et kig ind i en teknisk og operativ verden, der for blot få år siden var lukket land for de fleste.

Ubådene af DELFIN-klassen.

48 sider med mange foto og faktuelle data.

Jørn Hansen
Johan Knudsen

Ubådene af DELFINEN-klassen

Forfattere: Jørn Hansen og Johan Knudsen.

Forord af kontreadmiral Niels Mejdal.

Forlag: Steel & Stone Publishing

ISBN: 87-991490-7-9

Fra sømilitær kapacitet til museumsgenstand

Orlogshistoriker Hans Christian Bjerg har igen begået et gedigent og informativt værk fra en specifik periode i den danske flådes historie

Dansk Ubådsforening fejrede 100-året for kommandohejsningen i Danmarks første ubåd DYKKEREN ved en reception på Søværnets Officersskole den 5. oktober.

I forbindelse med jubilæet præsenteredes bogen "Fra sømilitær kapacitet til museumsgenstand" med undertitlen "Ubåden i dansk forsvarspolitik gennem 100 år", skre-

vet af Søværnets Historiske Konsulent, orlogshistoriker Hans Chr. Bjerg, og udgivet af Statens Forsvarshistoriske Museum.

Receptionsgæsterne fik også lejlighed til at se Ubådsforeningens DVD "Fra DYKKEREN til SÆLEN - træk af dansk ubådsvåbens historie gennem 100 år" med interviews, film, fotos og tegninger - et sandt væld af nostalgi.

Ubådsforeningens formand, kontreadmiral Niels Mejdal, introducerede dagens begivenheder, og kontreadmiral Lars Kragelund, Forsvarskommandoen, holdt jubilæumstalen, hvorefter Hans Christian Bjerg berettede om sit flotte værk.

Arrangementet rammedes flot ind af Søværnets Tamburkorps med både sang og musik.

Til stede ved receptionen var mange af Ubådsforeningens medlemmer og en række nuværende og tidligere tjenestegørende søofficerer, befalingsmænd og menige. Fra Danmarks Marineforeningens landsbestyrelse sås landsformand Jens Ole Løje Jensen, landsnæstformand Kurt Flatau samt landssekretær Søren Konradsen.

En politisk beslutning

Ubådenes deroute fra Søværnets operative enheder var en del af forsvarsforliget i 2004. Ifølge forfatteren har der, i de små 100 år

ubådene var en del af de danske søstridskræfter, selv blandt søofficerer været debat om ubådsvåbnets muligheder og berettigelse.

"Fra Sømilitær kapacitet til museumsgenstand" behandler og gennemgår denne diskussion og forskellige opfattelser. Det gælder fra det tidspunkt, da søofficeren G. W. Hovgaard i 1887 udgiver en af de første tekniske beskrivelser af ubåde og ubådsproblemet, over søofficeren O. Aarestrup der fra 1902 gør en energisk indsats for at gøre regeringen, politikere og Søværnets ledelse interesseret i at anskaffe ubåde og frem til slutpunktummet ved forsvarsforliget i 2004. Bogens afsluttende kapitel handler om Dansk Ubådsforenings stiftelse den 2. september 2004 og det ind til nu seneste tiltag i ubådenes pensionisttilværelse som museumsgenstande - åbningen af museumsskibet SÆLEN på Holmen den 24. juni 2005.

Fra Sømilitær kapacitet til museumsgenstand
Forsvarshistoriske skrifter nr. 9

Udgivet af Statens Forsvarshistoriske Museum
116 sider indbundet. Indeholder en række foto, skitser og opstaltes.

Pris: kr. 150,00

ISBN: 978-87-89022-645

Forfatter til "Fra sømilitær kapacitet til museumsgenstand", orlogshistoriker Hans Christian Bjerg er her flankeret af tv. kontreadmiral Lars Kragelund Forsvarskommandoen og th. formand for Dansk Ubådsforening, kontreadmiral Niels Mejdal.

(Foto: Søren Konradsen)

► Holmen - fra flåde til folk

Smuk bog om geografisk område i total forandring

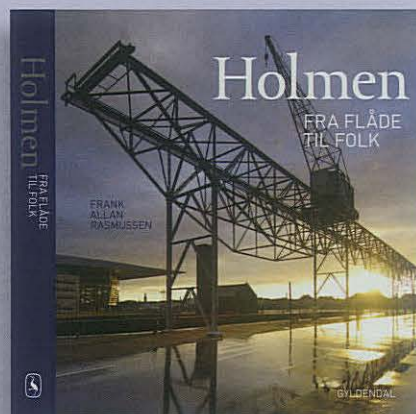
Holmen var i 300 år et lukket, militært område. En by i byen. Holmen havde egen jurisdiktion, egne hospitaler og skoler. Den havde eget fængsel, kirke og kirkegård. Her var og er det hele. Det vilde og det tæmmede, det rå og det romantiske, stilhed og larm, adspredelse og ro. På Holmen findes noget af det bedste inden for dansk arkitektur; fra Nyholms smukke gamle Takkeldshus, opført i bindingsværk i 1720'erne, over de fine murstensbyggerier på Arsenaløen til Frederiksholms rå jernbetonbyggerier.

Efter Åbningen i begyndelsen af 1990'erne har Holmen undergået en total forvandling. Orlogsskibe, søofficerer, matroser og værftsarbejdere er erstattet af familier med børn, studerende og virksomheder. Holmen er blevet en ny bydel med spændende boliger, caféer, museer og sportsklubber. I "Holmen - fra flåde" til folk fortæller Frank Allan Rasmussen om stedet, de enestående bygninger og om nogle af de mest dramatiske kapitler i Danmarks historie.

HOLMEN - fra flåde til folk

Udgive af Gyldendal - Nordisk Forlag as

Forfatter: Frank Allan Rasmussen

Pris: 299,00 - Sælges i tilbud til kr. 249,95

Henvendelse: 33 75 55 22

ISBN: 02068436

"Vi lå på en position, 80grader 40,6 min. N. - 67grader 02,6 min. V - vel nok den nordligste position et passagerskib har været i denne del af polarområdet, og så i øvrigt med 45 danske statsborgere om bord". Redaktionen har fået landsbestyrelsesmedlem og søn af en gammel polar sømand, Henrik Marrill Christiansen til at skrive dette rejsebrev fra en unik krydstogtsoplevelse Nordvest for Grønland. (Let tilrettet, Red.)

Danmarks Marineforening ved Hans Ø

Medlemmer fra Danmarks Marineforening var med mod det Nordligste Nord

Tekst og foto samt forsidefoto, Henrik Marrill Christiansen.

Jeg bliver tit skudt i skoene, at trods et helt arbejdsliv til søs, sejler jeg også i min fritid, og nu i år sågar også på krydstogt i min ferie, jeg måtte jo være lidt gal?

To af Rigsfællesskabets tre flag, det grønlandske og det danske, er den 5. september 2009 klar til at blive landsat fra "Ocean Nova" til Hans Ø.

Sandheden er den enkle, at jeg kan lide at sejle, og at Grønland snart var det eneste sted jeg ikke havde været. Endvidere er det i år 80 år siden, min far startede sin ni år lange karriere i Grønlandsskibene, her nok mest kendt "Gustav Holm" (sejlskib m/ hjælpemotor) hvor han sejlede "foran for masten" under en del af "3 års ekspeditionen" med Lauge Kock som leder.

Nok om det. Beslutningen var taget, Albatros Travel kontaktede og billetten bestilt.

Mandag den 31. august, gik det så nordpå med Greenland Air til Sønderstrømfjord, i øvrigt et flyselskab der har bibeholdt de gamle dyder: fri avis, mad og drinks. Tænk sådan var det engang, i alle flyselskaber, for søfolk der fløj til og fra arbejde. På vej opover fik vi et fint kik på Island og indlandsisen på Grønland inden vi landede planmæssigt i Sønderstrømfjord ved middagstid lokal tid.

Efter udlevering af bagage, som blev læsset på trailer, blev vi budt velkommen af den ene rejseleder Bjørn Christensen, og sad op i to busser, som i Danmark nok ikke ville have klaret et syn uden anmærkninger. Vi kørte rundt i området, så byen, så efter moskusokser og besøgte slædehundene.

Herefter kørte vi ud til havnen og blev, efter instruktion i brug af opblæsbare redningsveste, sejlet ud til "Ocean Nova" i skibets Zodiac gummibåde.

Straks vi kom om bord, blev vi anvist kamre og efter en kort rundgang på skibet, blev der afholdt redningsøvelse. Straks efter lettede skibet anker og begyndte turen ud gennem Sønderstrøm Fjorden.

Efter aftensmad var der i panoramaloungen informationsmøde, hvor den anden rejseleder, medlem af Frederikshavn Marineforening, pensioneret kommandør, tidligere midlertidig kontreadmiral Aksel Fiedler, fortalte om togtet. Med hensyn til det udleverede trykte program kunne han kun love os en ting sikkert, da alt på disse breddegrader altid var afhængigt af vejret, "programmet ville ikke holde", men at der, med skyldig hensyntagen til vejrmeldingen var lavet en ny "outline plan".

Efter en god nattesøvn i roligt vejr ankom vi om morgenen til Holsteinsborg hvor skibet, medens vi var på byvandring, fik olie og proviant om bord. Midt på eftermiddagen stod vi atter til søs, med forventet ankomst næste morgen til Godhavn på Diskøen. Her var vi også på byvandring,

Midt på eftermiddagen stod vi atter til søs. "Vi havde en aftale Nordpå". Det så nemlig ud til, at vi havde fået et "vejrvindue", der var tilpas stort og med relativt godt vejr til at vi kunne trænge langt nordpå mod Hans Ø. Kursen blev sat nordpå over Baffin bugten og op mod Nares Strædet, Smith Sund og Kane Bassin.

Sejltiden blev brugt til en masse foredrag og foretællinger om Grønland, historien og dyrelivet. Vi fik naturligvis også historien om Hans Ø, og hvorfor den var interessant.

I disse tider hvor diskussionen om hvem der har retten til havet og havbunden, ikke som før på grund af fiskeriet men nu om mineraler og olie, bølger højt, har Canada og Grønland/Danmark ikke kunnet blive enige om grænsedragningen i dette nordlige stræde mellem de to lande. Lige i midten, mellem de to lande ligger Hans Ø, og er den så Canadisk eller Grønlandsk?

Igenem mange år har Grønland/Danmark med jævne mellemrum hævdet suveræniteten på Hans Ø. Dette anfægtes nu af Canada, der mener at øen ligger i deres del af strædet. Mig bekendt kan de to parter kun blive enige om, at de er uenige. Så hvilken nations flag der dags dato vejer over Hans Ø, er for mig og mange andre ukendt.

Et godt civilt skib

Det havde på intet tidspunkt været meningen for nogen om bord på "Ocean Nova", at blande sig i denne disput. Kun at hvis vi kunne komme frem til øen, ville vi plante det Grønlandske og Danske Flag i en varde på stranden, samt lægge lidt "nødproviant" (Gl.Dansk) i varden.

Efterhånden som vi kom nordpå, blev det klart for os, at det ikke var noget helt almindeligt turistnål vi skulle besøge, hvis vi kunne. Hans Ø ligger ca. 350 km nord for Grønlands nordligste bebyggelse/beboelse Siorapaluk eller ca. 480 km nord for Thule Air Base. Det er meget, meget langt nordpå. Efter at havde sejlet og hørt historier om og fra Grønland, var vi nu klar over at minimum tre ting skulle være opfyldt, hvis vi skulle gøre os håb om bare at komme i nærheden af Hans Ø, nemlig: A: et godt "vejrvindue" (tid med godt vejr). B: skib der var beregnet til polarsejlad, samt C: den rigtige kaptajn og besætning.

Da vi om morgenen den 4. september 2009, passerede Cape York, så vejrmeldingen rigtig godt ud. Skibet havde vi jo også lært lidt om, og "det var ikke så ringe endda". "Ocean Nova" (ex. Sarpik Ittuk), bygget 1992, til Passagersejlad

på Grønland, Norske Veritas højeste isklasse, +1A1,Pax.Ice 1B, EO, (1A på ror ,propeller og aksel).

Hvad vi på dette tidspunkt ikke vidste, var, at Søværnet med inspektionsskibende, HVIDBJØRNEN og EJNER MIKKELSEN få dage før havde prøvet at nå Hans Ø. De havde angiveligt holdt sig i østsiden af kanalen, øst om Crozier Island og forsøgt at trænge op mellem det grønlandske fastland og østsiden af Franklin Island for af den vej at have Hans Ø om bagbord ca. 12 sømil fremme. Dette lykkedes dog ikke. Skibene blev stoppet af svær havis og tåge lige Syd Øst for Franklin Island, ca. 25 km. fra Hans Ø, de så end ikke øen. Forsøget blev stoppet, formentlig efter en vurdering af samtlige parametre, og kursen igen sat sydpå.

Hans Ø ret forude

Dette forsøg kendte vi intet til før to døgn senere. Men - men, på trods af at "Ocean Nova" var et relativt lille skib med mindre maskinkraft, havde vi i det tredje parameter vort trumfkort: nemlig medlem af Nyborg Marineforening, Kaptajn "Kalle" alias Henning Kallesen med over 41 års erfaring i ishavsskibe. Denne fantastiske ishavsnavigatør førte skibet, med sikker fornemmelse for isens bevægelse, øst om Crozier Island, drejede mod bagbord og fulgte iskanten om bagbord, over mod den canadiske kyst, og svingede derefter med iskanten nord efter, mod den vestlige pynt af Franklin Island. Her mødtes havisen om bagbord og den svære drivis om styrbord, og så var det slut. Men her med støvnen op i havisen blå himmel og med solen skinnende, lå Hans Ø foran os i solen, kun 10,4 sømil væk.

På trods af at vi ikke nåede helt frem til øen, skulle det fejres med fyrværkeri og champagne. Vi lå på en positionen, 80 grader 40,6 min. N. - 67grader 02,6 min. V. vel nok den nordligste position et passagerskib har været i denne del af polarområdet, og så i øvrigt med 45 danske statsborgere om bord. Der blev fotograferet, snakket og fotograferet igen. Så blandede "Kalle" sig. Vi skulle rundt, og sydpå inden isen pakkede, og vejret skiftede.

Denne dag var meget stor for os alle, og der blev skålet og fortalt om aftenen medens skibet sejlede sydpå mod Siorapaluk og Qaanaaq.

Efterfølgende har jeg med mine 43 år til søs, deraf mere end 35 år som aktiv styrmand og skibsfører, ikke et sekund været i tvivl om at heroppe i polaregnene lærer man ikke at sejle

Tre medlemmer af Danmarks Marineforening fv. Henrik Marrill Christiansen, Aksel Fieder og Henning Kallesen på grønlandskrydstogt sommeren 2009.

"på en halv formiddag", endsige år. Det kræver års erfaring at blive isnavigator. Dette er jo også grunden til at mange skibe stadig tager en "kendt mand" med som isnavigator. Ingen tvivl om at kaptajn Henning Kallesen opfylder alle kravene, og at han er af disse Guds benådede navigatører, af den slags der ikke laves mere.

Tiden var skredet lidt for os, så Siorapaluk (Grønlands nordligste bebyggelse) blev opgivet, og kursen sat mod Qaanaaq, Gl. Thule og Dundas. Thule Air Base så vi kun på afstand, da landgang er forbudt uden tilladelse. Chefen og næstkommanderende Thule Air Base var dog kort ombord og hilse på. Videre sydpå gik det mod Kullorsuaq, Aappilattoq, Upernavik, Umanak, Niaqornat, Eqi-gletsjeren og Jakobs-havn. Den 14. september om morgenen sejlede vi langsomt ind mod vores udgangspunkt Sdr. Strømfjord, og vort fly hjem til Danmark.

Jeg kunne skrive mange siden om turen sydover langs vestkysten, men det ville nok blive for meget. Dog skal nævnes turen ud til Isfjorden ved Jakobs-havn. Denne oplevelse var en af de helt store, jeg skal ikke her prøve at tydeliggøre oplevelsen, for det kan man ikke, det skal opleves.

Det der også slår en på sådan en tur, er den stor-slåede natur, farverne og den klare luft. Her kan man virkelig tale om begrebet "højt til loftet". Jeg følte mig lille og ydmyg i forbindelsen med mine evner for afstandsbedømmelse her oppe. På forespørgsel mente jeg nok, der var ca. 10-15 km til land. Virkeligheden var 72 km.

Grønland er et dejligt land og en stor oplevelse, hvor vi kun mødte søde mennesker.

Forundret blev vi alle over, at selv små bygder havde mobildækning. Dette lod sig også tydeligt se da mobiltelefonen tilsyneladende, både for unge og gamle, var lige så vigtig som et par gummistøvler. Dette har helt sikkert været mit livs ferie. Inden jeg slutter lige et lille hint, til de unge læsere: "Jeg har set Julemandens hus", og det er ganske vist.

Deadline afdelingsrapporter er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler
Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42
E-mail: havhexen@ketler.biz
Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

ISHØJ

Flaget er sat ved Ishøj Marinestue den 5. september.

Ishøj Marineforeningen var en af de mange lokalafdelinger i Danmarks Marineforening, der aktivt tog del i markeringen af Danmarks nye nationale flagdag – den 5. september. John Daleng oplyser, at Ishøj Kommunes borgmester Ole Bjørstorp sammen med afdelingens medlemmer og medlemmer fra naboafdelinger have en god dag i marinestuen.

KØBENHAVN

34 medlemmer og ledsagere havde den 24. september fundet vej til viseaften i marinestuen, fortæller Frank Horn. Med Johnny Bannow som kyndig toastmaster var aftenens underholdning lagt i hænderne på fritidskonsulent i Ishøj Kommune, Klaus Helsø.

Klaus Helsø havde til lejligheden sammensat et smukt og fyndigt potpourri af sømandssange. Til akkompagnement fra harmonikaen sang de tilstedeværende med, så taget flere gange var ved at løfte sig.

Skyttelavet:

Frank Horn oplyser også, at skyttelavet har skiftet lokalerne under Park ud med lokaler i DGI byen på Vesterbro. Om det er denne kendsgerning, der har nedsat træfsikkerheden, er ikke på nuværende klarlagt. Fakta er dog, at det fem mand store skydeteam, der den 6. september repræsenterede København Marineforenings Skyttelav ved en marineskydning i Nykøbing Falster Marineforening, måtte returnerer uden "noget som helst", som Frank Horn udtrykker det. Det magre resultat odelagde dog ikke den gode stemning og en hyggelig dag.

Deltagerne fra København Marineforenings Skyttelav klar til en ikke så succesfyldt action i Nykøbing Falster.

BRØNDBY

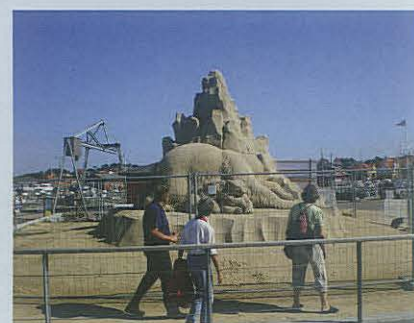
130 gaster deltog i sæsonens første arrangement i Marinegården, fremgår det af rapporten fra Brøndby Marineforening. Ud over diverse informationer om afdelingens gøren og laden, måtte 14 mand på "broen" for at modtage gaver, applaus og skæp-

perær for hel- og halvrunde fødselsdage. Aftenens fem minutter gik til Ebbe Grønne, der fortalte om togtet til Grækenland med Prinsesse Anne-Marie i anledningen af prinsessens bryllup. Ove Hermannsen holdt aftenens foredrag over emnet "Stalingrad med historiske tilbageblik".

Mødet i oktober havde 137 deltagere. Her var det Knud Truelssen, der brugte de fem minutter til en morsom beretning om værnepligtstiden på Kastellet. Foredraget blev leveret af kon-torchef Bjarne Erbo Grønfelt fra Kabinetssekretariatet i Det Gule Palæ. Emnet var lovgivning inklusive grundloven samt alt om Ordenskapitlet. Foredraget var utroligt underholdende med den rette distance til det private omkring kongehuset.

Medio oktober havde næstformandsfrue Lene Christensen tilrettelagt en guidet tur til Carlsberg med afslutning på husbryggeriet Jacobsen. Næstformand Alex Christensen forestod rundvisningen

Som i en række andre marineforeningsafdelinger er der også i Brøndby Marineforening en del rejseaktiviteter arrangeret af lokalafdelingen. I år deltog 61 medlemmer og ægtefæller fra den 21. til 30. december i en

Sandskulpturen "I Knud Rasmussens fodspor" besigtiges i august af medlemmer og ledsagere fra Brøndby Marineforenings skyttelav.

busrejse til Normandiet, Frankrig. Af Anders Hansens rejserapport fremgår det tydeligt, at det var en rigtig god tur. På såvel ud som hjemrejsen besøgte en række relevante turiststeder. Men rejsens mål og højdepunkt var besøget på de lokaliteter, der står markeret for eftertiden som nøglepunkter i forbindelse med invasionen juni 1944.

Ved mindestenen for de 800 danske søfolk der deltog i operationerne på D-dagen, lagde deltagerne, under ledelse af afdelingsnæstformand Alex Christensen, krans på vegne af Brøndby Marineforening.

Skyttelavet: - Torsdag den 27. august kl. 1200 havde Marineforeningens skyttelav for Glostrup, Brøndby og Omegn en frokostaftale med Hundested

Brøndby Marineforenings næstformand Alex Christensen tv. og Kaj Urban ved kranselægningen i St-Marie-du-Mont, Frankrig.

Marineforening, rapporterer Anders Hansen.

Ifølge Anders Hansen var nemmeste og bedste rejsemåde søvejen. Så kl. 0845 mødtes 25 skytter og ledsagere på Holbæk Marina, for med motorskonneren "Frem" at begive sig på rejse nordud af Holbæk Fjord op gennem Isefjorden til Hundested.

Vel ankommet gik turen op til marinestuen forbi en midlertidig anlagt sandskulptur "I Knud Rasmussens fodspor". Skulpturen var udført af russerne Martin Tilinius og Pavel Zananjak der henholdsvis tidligere og regerende verdensmester i sandskulpturer.

Efter velkomst af Hundestedets skyttelavsformand Ole Lorentzen og efterfølgende tag-selv bord á la Steen Høppner returnerede Brøndbyfolkene til Holbæk og derfra til den københavnske vestegn. Skyttelavet takker besætningen på "Frem" og Hundested Marineforening for en god dag.

ROSKILDE

Roskilde Marineforening afholdt torsdag den 24. september efterårets første skafning med 18 deltagere. Foredragsholder var byrådsmedlem Kaj V. Hansen, der fortalte og viste lysbilleder om sine mange ophold i Berlin. Ophold hos familie og venner, arbejds- og studieophold, samt som rejsearrangør med mere. Et godt og interessant foredrag, skriver Kristian M. Pedersen.

Lørdag den 10. oktober blev det årlige Ålegilde afholdt med 30 deltagere.

Shanty koret holdt prøveaften den 14. oktober, hvor 8 af de 12 tilmeldte mødte op. Mon de gir et par numre til julefrokosten?

Den 21. december fylder John Hammerhøj 75 år. Vi ønsker tillykke, slutter rapporten fra Roskilde.

KONGENS LYNGBY

Mindelunden i Ryvangen op-

levedes den 29. august af vores flagbærer John Tang og øvrige deltagere, i virkelig silende regn, medens vores reserveflagbærer Henrik Prytz søgte ly i et nærtstående telt, skriver Peder Møller Hansen. - Jubilarstævnet på Holmen søndag den 30. august var så sandelig en dejlig dag. De tilstedeværende fem jubilare fra Kgs. Lyngby hyggede sig gevaldigt. I starten af september aflagde afdelingen et meget vellykket besøg på Stevnfortet i et typisk efterårsvejr med sol det ene øjeblik, og styrtregn det næste, men så var det jo godt, at meget af tiden foregik ca. 20 meter under jorden i tørvejr og med en gennemsnitstemperatur på ca. 10 grader. Det var fantastisk at gå i de meget lange gange hugget ud i kridt og lag af granit, hvor vi blandt andet så operationsrum, ammunitionsmagasiner, lyttecentraler og mandskabsrum. Over jorden så vi en del raketbatterier, missilbatterier og radarer, 150 mm samt en biograf i besøgscenteret hvor der blev vist en film om selve Koldkrigs-museet. For øvrigt havde vi en rigtig god guide under besøget, og ikke nok med det, så havde vi en 'kendtmand' med, idet en af deltagerne, og vores medlem Finn Jacobsen har gjort tjeneste på fortet, oplyser Peder Møller Hansen.

Midt i september var der lørdagsåbent i Marinestuen. Samme dag drog syv medlemmer til Halmstad for at fejre Flottans Mäns 70 års jubilæum.

I starten af oktober var der igen lørdagsåbent i Marinestuen på Slottet, og senere på måneden inviterede svenskerne til "skaldjursaften" i Halmstad. Her deltog seks personer fra afdelingen.

Midt i oktober havde afdelingen spisning for medlemmer med ledsager på Lyngby Stadion og arrangementsudvalget trådte virkelig i karakter med en flot borddækning til den solide og

Fem nye medlemmer i Kongens Lyngby. Fv. Jan Bergh, Torben Laubst, Tim Sperrild, Jens Wellejus og Per Friis.

gode kost. Under arrangementet modtog fem nye medlemmer deres medlemsemler. Efter spisningen havde Flemming Moberg lavet et godt foredrag om kanonbådene og deres indflydelse på perioden 1807-1814. Medlemmerne i Kongens Lyngby var prøveklud for foredraget. Preben Møller Hansen giver Flemming Moberg topkarakter for indlægget.

Bestyrelsen håber på god tilslutning til tænding af Juletræet i Nyboder den 29. november samt julestue med julebuffet på Lyngby Stadion den 8. december. Afdelingen stiller også med flag ved kranselægningen i Nyhavn ved Mindeankret den 24. december. - Hvis I har tid, så kom endelig og deltag. Det varer maksimum et halv time fra kl. 1500 at regne, men tag nu varmt tøj på. Ligeledes regner vi også med mere eller mindre fuldt hus når Holmens Kirke og Marinehjemmeværnsdistrikt Øst afholder Nytårgudstjeneste søndag den 3. januar 2010 samt vores eget åbent hus i Marinestuen på Slottet den 9. januar, lyder det fra Preben Møller Hansen.

Bestyrelsen kipper med flaget for Jan Bergh 70 år den 18. december og H. C. Viuf Christiansen 70 år den 22. januar 2010.

Skyttelavet:

Sidst i oktober deltog skytterne fra Kongens Lyngby i distriktsskydningen i Brøndby Marineforening. Resultaterne bringes på disse sider i tidsskrif-

tets februar udgave. Skyttelavet ser frem til stor deltagelse ved lavets egen Mesterskabsskydning i slutningen af november samt senere julesjovskydning.

Kongens Lyngby Marineforening ønsker alle afdelinger og skyttelav en god jul og et rigtig godt nytår 2010.

AMAGER

Med Soldatergudstjeneste i Simon Peters Kirke markeredes den ny flagdag den 5. september lokalt, oplyser Søren Konradsen. Her deltog Amager Marineforening med flaget og tre gaster sammen med Marinehjemmeværnsflotille MHV 367's fane og syv gaster. Bagefter holdet en fra Afghanistan netop hjemvendt veteran et spændende og bevægende foredrag om det at være i regulær krig i Helmand-provinsen.

Afdelingens 21-års fødselsdagsfest samlede 48 deltagere til en festlig aften.

Afdelingsformand Søren Konradsen og Preben Isenbecker medvirkede ved Soldatersamvirkets årlige "Soldatens & Orlogsgastens Dag" på Frederiksberg Rådhus den 23. september. Deltagelse er ikke betinget af medlemskab af en forening i Københavnske Soldaterforeninger Samvirke (KSS), og man ser meget gerne også aktive tjenestegørende deltage i arrangementet, der er gratis.

Ved lørdagsskafningen den 17. oktober var 23 mødt, som ►

► bagefter hyggede sig med kinesisk lotteri.

Flagbærer John Rasmussen og afdelingsformaden deltog, sammen med Kystartilleriforeningen Københavns formand og fanebærer, i Marinegudstjenesten i Kastrup Kirke.

Chefen for Søværnets Operative Kommando's repræsentant i København, kommandør C. A. Nørgaard lagde, sammen med

Amager Marineforening, kransede blomster den 20. oktober i anledning af roflotillens kamp i 1808. Blandt deltagerne var også distriktsrepræsentant Leni K. Ketler og Ib Ketler. Bagefter var der hyggelig sammenkomst i Dragør Sejlklub.

"Lokalprojektgruppe Dragør" vedrørende Søværnets 500-års jubilæum i 2010 holdt sit 3. møde den 20. oktober. Et konstruktivt

møde, der lover godt for markeringen lokalt.

Afdelingen ser nu frem mod julens komme, herunder julefrokost i Marinestuen den 12. december.

Medlemmer og pårørende opfordres til at deltage i Marinehjemmeværnets Nytårsgudstjeneste i Holmens Kirke søndag den 3. januar kl. 1400.

Afdelingens "Nytårsmøn-

string" finder sted i Marinestuen lørdag den 9. januar med skafning og hygge.

Der kippes med flaget for Jens K. Jørgensen 70 år den 3. december. René Pedersen 65 år den 6. december. Leo Madsen 75 år den 30. december og Kurt Hvid 70 år den 3. januar.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1.TV. • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12
E-mail: birger@tykskov.dk
Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk.

FREDERIKSSUND

I forbindelse med Frederikssunds 200 års jubilæum aflagde regentparret besøg i byen den 10. september. Her havde lokalafdelingsformand Kurt Terkelsen Frederikssund Marineforening organiseret en flagparade på torvet. I alt deltog 118 personer repræsenterende 26 af Frederikssunds foreninger i arrangementet.

Efter velkomst af direktør

i statsforvaltningen i Region Hovedstaden, Bente Flindt Sørensens og borgmester i Frederikssund Kommune, Ole Find Jensen, hilste Dronningen og Prinsgemalen på paraden, inden besøget afsluttedes med en reception på Rådhuset.

Kurt Terkelsen har efterfølgende modtaget roser fra kommunen for indsatsen. – Det blev en flot dag fra ende til andet, slutter det kommunale brev.

HØRSHOLM/ RUNGSTED

Den 22. september løb efterårets første Ulkeaften af stabelen. 50 medlemmer var mødt op til stegt flæsk med persillesovs, hvorefter startskuddet gik til vintersæsonens billardturnering, skriver Svend-Erik Habsen i sin rapport.

Den efterfølgende lørdag gik turen til Stevnfortet, hvor de 48 deltagere efter en guidet rundvisning fortsatte til Næstved Marineforening, hvor frokosten blev indtaget. Kl. 1900 landede deltagerne i Hørsholm efter en lang og dejlig dag.

Den 27. september deltog 7 medlemmer i distriktsmødet i Gilleleje. Et hyggeligt og udbytterigt møde. Ved Ulkeaftenen den 7. oktober blev der serveret brunkål for de 46 deltagere, oplyses det fra Hørsholm/Rungsted.

HILLERØD

Preben Heise og Palle Mosegaard fortæller, at Hillerød Marineforening kæmper mod hårde odds med sin beliggenhed midt inde i landet og uden egne lokaler. – Men bestyrelsen har dog stadig holdt modet oppe, og i denne sommer har den traditionelle midsommertur på Slotssøen fyldt minifærgen Frederiksborg, og den improviserede "Marinestue" i Kulturcentret har været velbesøgt af medlemmer den første lørdag i hver måned, lyder det fra Heise og Mosegaard. – Herudover

var der ganske god tilslutning til en udflugt med havnerundtur i Københavns havn, der jo i de senere år har ændret karakter, uden at de historiske seværdigheder er forsvundet. Turen afsluttedes med frokost i Søofficersforeningens lokaler i det gamle Søkvæsthus i Ovengaden Over Vandet på Christianshavn, hvor man udover den gode mad kunne nyde den store samling af maritime malerier og effekter. Det blev en vellykket tur, selvom der godt kunne have været flere deltagere.

Nu håber man, at det kan få en større tilslutning til kommende arrangementer, hvoraf de to første bliver et foredrag af Marineforeningens forrige landsformand Otto Lichtenberg om hans oplevelser som en af de første helikopter piloter i Søværnet og et foredrag af Flemming Moberg fra Kgs. Lyngby afdelingen om "Danmark under havoverfladen", slutter rapporten fra Hillerød.

GILLELEJE

Med åbent hus i Marineforeningen deltog afdelingen aktivt i årets "kulturnat" den 4. september, oplyser Søren Svendsen. Afdelingen var også aktiv, da kollegaerne fra Helsingør Marineforening dagen efter ankom med tog i forbindelse med deres årlige skovtur. Folkene fra Helsingør blev beværtet med smørbrød og tilbehør.

Distriktsmødet den 27. september var også forlagt til Gilleleje. Ifølge Søren Svendsen blev

Danmarks Marineforening var markant repræsenteret ved regentparrets besøg i Frederikssund.

det et konstruktivt møde, hvor der mange spørgsmål om især Søværnets 500 års jubilæum i 2010 blev godt besvaret af henholdsvis landsbestyrelsesmedlem for distrikt 2/Nordsjælland Birger Tykskov og landsformand Jens Ole Løje Jensen.

Bent Nielsen og Finn Morsø gav en professionel rundvisning, da Gilleleje Marineforening tog på årets "ud i det blå" tur til Lindø Værftet ved Munkebo på Fyen. Erik Brandt Eriksen var lige så professionel, da han viste rundt på Søværnets nybygning

fregatten IVER HIUTFELDT. Frokostbuffeten i Nyborg Marineforening fortjener megen ros, skriver Søren Svendsen. Ved arrangementet var der udveksling af afdelingsplaketter mellem de to lokalafdelingsformænd. Tilbage i Gilleleje ventede Else

Hansens sublime æblekage. Efter at afdelingsformand Sten Bulow Møller havde takket de medlemmer, der måtte blive hjemme og passe stuen, var det slut for en god dag med mange store oplevelser.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad

Edward Jelen

Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

KALUNDBORG

Den 18. september var der arrangeret kulturfesten i Kalundborg Marineforening, med foredrag af Flemming Moberg, skriver Ole Flemming Nielsen. - Han fortalte levende om de mange skibsvrag, der findes under havets overflade.

Men ellers er der i denne mørke årstid gode traditionsrige arrangementer i afdelingen. Den 16. oktober blev der serveret stegte ål. Den 13. november står menuen på gule ærter. Den 27. november afholdes der familieaften med gløgg og banko. November afsluttes den 29. med ju-

leskydning. De heldige vindere får udleveret deres gevinster ved julefrokosten den 5. december.

Bestyrelsen ønsker tillykke til Jan Rønkel med 50 års dagen. Niels Christensen og Jørgen Kryger med de 60 år samt Kaj B. Jensen med de 70 år.

KORSØR

Den 29. august, lagde vi som sædvanligt en krans ved Mindesmærket for de besætningsmedlemmer fra HAJEN, som blev ofre for tyskernes angreb på deres fartøj denne dag i 1943. Vi havde følgeskab af medlemmer fra Marinehjemmeværnet, samt et tysk marineskib TODENDORF, som lå i havnen. Der var senere, af Marinehjemmeværnet, arrangeret en lille komsammen i stuen med den tyske besætning, skriver Theis Rosschou.

Skipperfesten den 5. september, blev en stor succes, idet 63 fremmødte fejrede den nye Fregtkaptajn til spisning, musik og dans til langt ud på natten.

Igen i år var vi Flådestation Korsør behjælpelige med afholdelse af den årlige pensionistdag den 15. september. Vi stod for både morgen- og frokostskafningen, som foregik i stuen, samt efterfølgende hygge og samvær.

I december afholdes julefro-

Bestyrelsesmedlem i Korsør Marineforening Erik Christiansen præsenterer adoptionsplanerne for soldater og pårørende på Antvorskov Kaserne i Slagelse.

kost lørdag den 5, med start kl. 1300. Den 19. kl. 12.00, har vi Gløgg m/æbleskiver, samt efterfølgende bankospil og den 27. afholdes juletræsfest, som foregår i Store Magasin på Fæstningen fra kl. 1500.

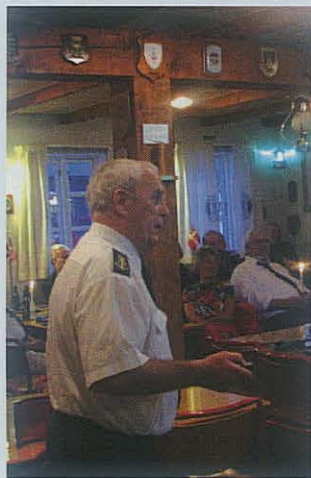
I januar mødes vi den 9. til Nytårsmønstring kl. 1200, og fredag den 29. kl. 1800, er der Torskegilde med Gule Ærter og efterfølgende skydning til "MUGGEN", slutter rapporten fra Theis Rosschou.

Bestyrelsesmedlem Erik Christiansen fortæller, at Korsør Marineforening har adopteret Garderhusar Regimentets 2. bataljon, der i februar 2010 skal forlægges til de danske styrker i Afghanistan. - Alle er enige om at vi skal støtte vore udsendte soldater, siger Erik Christiansen, - men ofte bliver det kun ved snakken. Gør vi reelt noget for de soldater, der med livet som indsats forsøger at gøre en forskel i eksempelvis Afghanistan. Det bliver ofte et rungende "tjaee". I Korsør Marineforening er vi kommet på andre tanker. Vi mener, at vi

som orlogsforening er nødt til at vise de udsendte soldater, at de virkelig har nogen herhjemme i Danmark, der støtter deres fantastiske indsats.

Tanken med adoptionen er, at Korsør Marineforening frem til udsendelsen vil besøge bataljonen for at lære soldaterne at kende. Kontakten gælder også invitation til hærfilmene til deltagelse i sammenkomsterne i Korsør Marineforening. Under selve udsendelsen vil afdelingen vedligeholde kontakten i form af mails, breve og pakker.

Ved et åbent hus arrangement for pårørende på Antvorskov Kaserne i Slagelse den 24. oktober præsenterede medlemmer fra Korsør Marineforeningen planen. - Da projektet var blevet forklaret, eksploderede salen i et bragende bifald. Ingen tvivl om at vore soldater virkelig trænger til en synlig opbakning, lyder det fra initiativtager og bestyrelsesmedlem Erik Christiansen, der samtidig opfordre andre soldater- og orlogsforeninger om at komme ud af busken og synliggøre deres støtte.

Flemming Moberg i Kalundborg Marineforening med sit spændende og informative indlæg om danske skibsvrag.

HOLBÆK

Kammeratskabsaftenen den 24. september fik en lykkelig gastronomisk udgang, fremgår det af rapporten fra Torben Storm-Hansen. Det normale kabysstak havde fri, så menuen – Boeuf Stroganoff – blev bestilt hos den lokale kineserrestaurant. Selv om der kunne spores en del betænkeligheder hos deltagerne, blev disse hurtigt gjort til skamme. Resultatet var aldeles i top, lyder det fra Holbæk.

Distriktsmødet var også uden kabyspersonale. Denne gang greb rapportøren kasserer Torben Storm-Hansen, afdelingsformand Knud Jyde og Ole Cummings Puggaard resolut ind. To slags sild og luksuøst Skipperlabskovs gav ifølge det oplyste en nuværende førsteplads i distriktskokkeriet.

Det foreningsfaglige havde 22 deltagere repræsenterende medlemmer fra værtsbyen samt Skælskør, Korsør og Nykøbing Sjælland.

Nykøbing Sjælland – Den 28. august spiste medlemmer fra Hundested Marineforening frokost hos kollegaerne i Nykøbing Sjælland, fortæller Flemming Regstrup Hansen. Han oplyser også, at 50 skydende medlemmer gik aktivt ind i kampen om årets fregatkaptajn titel. På skud fra Flemming Jensen blev det Finn Møller, der det næste års tid bør tituleres fregatkaptajn.

Nykøbing Falster by og Ods herred Kommunes adoptions-skib transportfartøjet A559 SLEIPNER anløb Nykøbing for weekendophold den 11. september. Samme dag inviterede marineforeningen besætningen og repræsentanter fra kommunen til frokost. – Sørgeligt nok var kommune kun i stand til at sende én repræsentant, idet ingen andre mente de kunne. Man kan godt undre sig, når man næste dag kunne se borgmesteren sælge lammefjordskartofler på gågaden, skriver Flemming Regstrup Hansen. Der manglede også an-

noncemæssigt opbakning fra kommunens side i forbindelse med Åbent Skib arrangementet på skibet om lørdagen. På den baggrund var der ikke mange besøgende ombord. Så fyldte medlemmerne fra Nykøbing Sjælland Marineforening mere op søndag.

Bestyrelsen svinger med flaget for Bent Amtoft Andersen 70 år den 8. december og Freddy Pedersen 60 år den 28. januar.

SLAGELSE

Ved forårets ulkeaften blev der uddelt tre nye medlemsemler samt i alt otte jubilartegn for indkaldelse til Søværnet, oplyser Steen W. Buchart. Nye folk var Ejvind Abrahamsen, Søren Petersen og Leif Kimer. Ejvind Abrahamsen og Leif Kimer fik sammen med Max Green og Jørgen Overgård Hansen tillige 40 års jubilartegnet. Johannes Jørgensen, Ludvig Kærefeldt og Eric Siering fik tildelt 50 års jubilartegnet medens Ebbe Parsner fik et 65 års jubilartegn.

Ebbe Parsner Slagelse Marineforening med 65 års jubilartegnet.

Ved efterårets ulkeaften var den medlemsemler til Kurt Thorleif og Poul Allan Hansen.

Slagelse Marineforening forestod for ca. 15 år siden opsætning af en Minebøsse på Nytorv i byen. Minen, en amerikansk kontaktkmine fra 2. Verdenskrig, er hen over sommeren blevet renoveret, og er nu genopsat. Ifølge rapporten bliver de penge, der indkommer hen over året tildelt Andersvænges Sommerfest.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører

Henrik Marrill Christiansen

Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.

E-mail: hmc.stege@mail.dk

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

KØGE

Christian Andersen fortæller, at der ligger mange arrangementer i støbeskeen gennem vinterhalvåret. Blandt andet er der fokus på julefrokosten den 5. december samt nytårsmønstringen den 2. januar kl. 1200. Her orienteres der om afdelingens store arrangementer hen over 2010.

Medlem af Kongens Lyngby Marineforening Flemming Moberg har været i Køge for at fortælle om "Danmark Under Overfladen". Emnet tager udgangspunkt i dykkertogter med sejlskibene "Lilla Dan" og "Ful-

ton". De 45 foredragslyttere fik, ud over mulighed for at stille spørgsmål, også lejlighed til at se nogle af de mange effekter Flemming Moberg har bjerget på sine dykninger. – Alt i alt en spændende og medrivende aften, lyder det fra Christian Andersen.

Bestyrelsen i Køge Marineforening ønsker alle medlemmer og sponsorer en rigtig glædelig jul og et godt og lykkebringende nytår.

NÆSTVED

Som vanlig afholdt Næstved Marineforening fregatskydning

den første søndag i september. Det nye var stedet for afholdelse. Da Skyttelavet har skiftet skytteforening, blev det denne gang afholdt på Toksværd Skydebane, skriver Birte van der Weiden. – Der var mødt 35 skytter, og da de var linet op blev sidste års fregatkaptajn Leif J. Rasmussen og formand Flemming Ravn modtaget med kanonsalut.

Ifølge Birte van der Weiden foregik skydningen i to huse, hvilket der formodentligt ændres på til næste år. Fregatkaptajn titlen blev i samme familie, da det var afgående Leif J. Rasmussens svigersøn Palle Olsen, der sluttelig fik overdraget pokal og skærf.

Afdelingen har den 25. september holdt ekstraordinær generalforsamling. Dagsordenen drejede sig om fremtidige lokaleforhold. – Da marinestuen er beliggende på 1. sal i en baggård, og i den modsatte ende af Næstved by end havnen, har der gentagne gange været tale om, at det

ville være rart med en beliggenhed ved havnen. Det har nu vist sig, at havnevesenet i Næstved har et grundstykke ved kanalen, vi kan leje, og da medlemmerne ikke mere hører til de helt unge, ville det samtidig være rart at "komme ned ved jorden", oplyser Birte van der Weiden. – Desværre var det kun ca. en fjerdedel af afdelingens medlemmer der havde fundet mødet interessant. Men da reglerne er, at beslutningen er gyldig ved stemmeafgivning fra antal fremmødte, var mødet beslutningsdygtigt. Resultat blev, at bestyrelsen fik prokura til at leje jordstykke og købe brugte pavilloner, hvis der skulle vise sig nogle i rimelig størrelse (ca. 130 m²) og til rimelige penge. Der tilmeldte sig også en del medlemmer til at udføre diverse arbejder samt tilsagn om donationer eller indskud mod beviser, da egenkapitalen i sig selv ikke skønnes at være stor nok, slutter rapporten fra Næstved.

DISTRIKT V

BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26 • 3700 Rønne
Tlf. 56 95 39 43
Bornholm

RØNNE

Jeg kunne sige: Hvor længe var Jeppe i baronens seng, lyder det

fra Børge Dahl-Mortensen. Årsagen til Holberg citatet er, at Kulturarrvstyrelsens bygnings-

mæssige krav og forbud i forbindelse med Bornholms Marineforenings overtagelse af den gamle redningsstation, umuliggør dette arrangement.

Bornholm Marineforening har på den baggrund meddelt Kulturarrvstyrelsen, at alt videre arbejde med etablering af en ny marinestue i den nedlagte redningsstation er skrinlagt. Bag beslutningen står en enig bestyrelsen, oplyser Børge Dahl-Mortensen.

Men herudover går afdelingens aktiviteter videre med julehygge, kammeratskabsaften og mindegudstjeneste den 2. søndag i afvent.

Bestyrelsen ønsker en glædelig jul og godt nytår til alle medlemmer med familie samt samarbejdspartnere.

DISTRIKT VI

LOLLAND-FALSTER

Søren Torp
Skovtoften 76
4800 Nykøbing Falster
tlf. 45 86 83 03
Nakskov, Nykøbing Falster

NYKØBING FALSTER

Efter en lang sommerpause er der nu igen gang i Nykøbing Falster Marineforeningen, oplyser Søren Torp. - Det startede søndag den 6. september med årets fregatskydning på skydebanen i Musse. Det var nu ikke en rigtig fregatskydning, for vor skibsbygger var blevet godt træet af at bygge fregatter, og havde i stedet produceret et linjeskib – en flot todækker. 36 veloplagne skytter fra Nykøbing, Nakskov og København var mødt frem, og nød

en herlig formiddag med skydning og en masse god snak. Skytterne gjorde det virkelig godt, og allerede efter 148 skud røg krudtkammeret, medens formiddagen endnu var ung. Derefter fortsatte vi med "snapseskydning", hvor det gjaldt flagene, og det var straks mere svært. Årets fregatkaptajn blev Carl Johan Rasmussen, der dermed gentog succesen fra 2007. Dagen sluttede med den traditionelle forlorne hare, præmieuddeling og kammeratligt samvær i Orlogsstuen.

Fra v. ses flagene fra Burg Marineforening, Forsvarsbrødrene i Nakskov, Nakskov Marineforening og Marinehjemmeværnet i Vordingborg.

Allerede næste fredag gik det løs igen med besøg fra vor venskabsafdeling i Rostock. 10 glade gaster m/k mødte frem i Gedser færgehavn, og efter underbringelse på hotel gik det løs med et overdådigt pølsebord i Orlogsstuen. Venskaber blev fornyet, og snakken gik lystigt til langt ud på aftenen. Lørdagen startede med en byvandring, hvor vor guide formåede at overbevise alle om, at Nykøbing har en særdeles spændende historie med kongeslot og det hele. Derefter fortsatte vi med bus til koldkrigsmuseet på Stevnfort, hvor vore tidligere østtyske kammerater fik set den kolde krig fra "den anden side". Både danske og tyske deltagere havde en god oplevelse. Om aftenen lagde Orlogsstuen ryg til en gallamiddag, hvor kokkene udrettede sande mirakler. Efter spisningen og flagnedhaling

fortsatte festen til lystig musik af husorkestret med Kurt Stæchmann som utrættelig solist. Først længe efter midnat var der atter ro i Orlogsstuen. Søndag morgen sov vi længe, og besøget afsluttedes med en solid brunch og gensidige forsikringer om, at mødefrekvensen burde sættes op. Med færgeafgangen fra Gedser om eftermiddagen sænkede freden sig atter over Nykøbing, skriver Søren Torp.

NAKSKOV

Henri Holm har sendt dette foto fra kranselægningen den 4. juli i den tyske by Burg. Højtideligheden foregår ved mindestenen for to faldne danske soldater fra 1864. Som skrevet i oktoberudgaven deltager Nakskov Marineforening sammen med Forsvarsbrødrene i Nakskov og Marinehjemmeværns flotillen fra Vordingborg.

Nykøbing Falsters fregatkaptajn 2007 og 2009 Carl Johan Rasmussen modtager guldmedalje af afdelingsformand og landsbestyrelsesmedlem Søren Torp.

DISTRIKT VII

FYN

Ole Henry Julsrud, Slepnevænget 38, 5610 Assens
Tlf. 64 71 22 70. mail: julsrud@mail.tele.dk
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing,
Faaborg, Langeland, Middelfart

SVENDBORG

Medlem af Svendborg Marineforening Ole Kølle gentog den 13. august i år, 2008 succesen med en specialrejse for medlemmer af Danmarks Marineforening samt medlemmer og ægtefæller fra Svendborg Byråd til Grønland, oplyser Poul Ellehammer.

Rejsedeltagere fra Svendborg Marineforening ved bussen der fragtede gruppen sikkert rundt i Tyskland.

Inklusive rejseleder Ole Kølle deltog 19 m/k'er i rejsen. Med en 7-årig fortid som embedsmand i Qasigianngiut/Christianshåb har Ole Kølle den fornødne ekspertise til at fremvise dele af den store ø i det danske rigsfællesskab. Ifølge en omfattende rejserapport blev den 12 dage lange ferierejse en ubetinget succes, der formodentligt bliver fulgt op på næste år.

Afdelingsformand Erik Bodal har også sendt en rejserapport om afdelingens tur til Tyskland. Rapporten er skrevet som et personligt brev fra "Henning" til "mor". Ifølge brevet var det

en spændende tur hvor de 46 deltagere, hvoraf ni er medlemmer af Carolinekoret, flere gange fik rørt sangstemmerne. Der blev dog også tid til flodsejls, byrundtur, vinsmagning og diverse gastronomiske oplevelser.

Afdelingens koneaften, der ifølge Erik Bodal ikke er for medlemmernes koner men for

medlemmer med koner, udvikle sig til en hyggeligt snakke og sangaften.

Arbejdet med den nye marinestue går planmæssigt. Det er besluttet at installere AV-udstyr inklusive teleslynge. Dette skulle være til stor hjælp for personer med nedsat hørelse. Holder den nuværende planlægning bliver der flytteaktiviteter og indvielse først i det nye år.

FAABORG

Skyttelavet: Skyttelavene i Svendborg og Faaborg Marineforening har fundet sammen om et nyt samarbejde i forbindelse

Der var mange der fik præmie med hjem fra Faaborg – Svendborg Marineforeningens Skyttelavs første venskabsskydning.

(Foto: Aage Hansen)

med skydningerne, oplyser de to skyttelavsformænd Kurt Hardi Gadeberg, Faaborg og Svendborgs Frede Kristiansen. Gennem længere tid har bestyrelserne i de to lav diskuteret muligheden for en sydfynsk venskabsskydning.

Første arrangement i samarbejdet var venskabsskydningen den 18. oktober på banerne i Taasinge Hallen. I alt deltog 33 skytter, der på finurlig vis er opdelt som "marinere = mænd" og "kadetter = kvinder". Holdmatchen for marinere blev vundet af Svendborg med 449 point mod Faaborgs 423. Svendborgs kadetter gjorde marinere kunststykket efter med 402 mod 401 til Faaborg.

Præmierne for bedste skytter gik til Sven-Anker Plum, Kurt Hardi Gadeberg, Arne Rasmussen, Soraya Gadeberg og Corina

Nielsen alle Faaborg samt Kurt Lindegaard, Erik Lindhartsen, Henning Persson, Lene Hansen og Inger Nielsen fra Svendborg. Fun-skydningen, efter en speciel vanskelig skive, blev vundet af Henning Persson, Janni Plum, Sven-Anker Plum samt Erik Thomsen.

Efter skydningen var der skafning i marinestuen i Svendborg.

MARSTAL

Det har tidligere været omtalt, at der skulle arrangeres en udflugt til Rise Bryggeri i 2009, men dette har vi desværre må udskyde til januar 2010, indleder afdelingsformand Hans-Erik Grabow sin rapport fra Marstal Marineforening. - I slutningen af september blev der afholdt efterårsfest, hvor kabyssen havde fremtryllet en lækker kronstyrsteg med tilbehør. En vellykket

Marstal Marineforenings æresmedlem Ole Galatius th. har netop modtaget lokalæresmedlemseblemet. Th. afdelingsformand Hans-Erik Grabow med flagbærer Jens Knop på sin venstre side.

fest med hele 58 deltagere. Der blev danset og festet til langt over midnat.

Et andet arrangement fandt sted i september. En enig bestyrelse havde besluttet at udnævne Ole Galatius til æresmedlem af Marstal Marineforening. Udnævnelsen foregik i Vesterskov på Danmarks nye flagdag den 5. september. Som begrundelse for hæderen fortæller Hans-Erik Grabow: - Ole Galatius kom ind i Marstal Marineforening i 1973, og allerede i 1975 overtog han formandsposten, hvor han blev frem til 1981. Afdelingen havde frem til 1975 været ude i høje stormbølger, og det var lige før Marstal Marineforening, ville gå i sig selv. Men dette blev med Ole ved roret forhindret. I årene 1982 til 1984 faldt aktivitetsniveauet og medlemstallet dalede helt til 34 medlemmer. Ole fik igen styret afdelingen væk fra de oprørte farvande, da han igen overtog formandsposten fra 1985 og frem til 1997. I alt har Ole Galatius stået ved roret i sammenlagt 20 år. Da han stoppede som formand, havde Marstal Marineforening 169 medlemmer og eget hus. Et hus, som den dag i dag, fremtræder som et landets flotteste og mest maritime marinestuer.

Medlemsfremgangen er siden 1997 fortsat og afdelingen mønstrer i dag 216 medlemmer.

Marstal Marineforening ønsker alle en Glædelig Jul og Et Godt Nytår.

MIDDELFART

Rapporten fra Carl Vittrup starter med 4. maj arrangementet, hvor afdelingen hjalp kommunen med den efterfølgende spisning. Marinestuen fyldtes af 40 personer, der nød Rådhusets kartoffelsalat og frikadeller. Den 9. maj deltog Søren Peter Højrup, Ivan Jensen, Ove Christoffersen og Svend Erik Vittrup i Sendemandsmødet i Viborg.

Ugen efter afholdt afdelingen, i samarbejde med Middelfart Pistolklub, pistolskydning. Her fik

Middelfart Marineforenings Ove Christoffersen, Ivan Jensen og Kurt Andersen på besøg på museumsbesøg i Hamburg.

skytterne teknisk ekspertise stillet til rådighed af Bjarne Nielsen, Kaj Voigt, Alfred Kyhn Madsen og Erik Lillelund. 20 deltog i konkurrencen, der sluttede med varme pøler i marinestuen.

Pinsemorgen bød på varm kaffe, morgenbrød, sang og beskuelse af en Marsvin familien, der boltrede sig tæt på kysten ud for Marinehuset. Mod 16 sidste år deltog 25 i morgenarrangementet i år.

2. juni stod den på sejltur til havdambruget ud for Skærbæk. I to hold á 10 mand foregik sejladens ombord på Marinehjemmeværnsfartøjet MHV 817 PARTISAN. En drilagtig ferskvandspumpe forsinkede afgangene en times tid. I ventetiden blev der

over VHF udsendt MayDay fra et svensk lystfartøj, der havde fået en mand slået overbord ved Hesselø. Marineforeningens folk fik et fint indblik i, hvordan en almindelig øvelsesaften for Marinehjemmeværnet foregår.

Medio juni mødte 27 deltagere frem til en succesfyldt grillaften.

I august deltog Middelfart Marineforening i et møde indkaldt af De Samvirkende Soldaterforeningen i trekantsområdet. Mødeagendaen var opstart på et af tre planlagte veteranhjem, der planlægges bemandet med frivillige fra de danske soldater- og orlogsforeninger.

Første dag i september startede 2. halvårs kammeratskabsaf-

tener med 25 medlemmer bænket omkring bordene.

- I år var vi så heldige, at Assens Marineforening havde ledige pladser på deres tur til Hamburg, oplyser Carl Vittrup. - Målet for turen var det "Internationales Museum Hamburg". Et meget stort spændende museum på ni etager. Det var ærgerligt, at vi ikke havde mere tid. Vi siger mange tak til Assens Marineforening, jeg håber vi opførte os pænt, så I også en anden gang vil have os med, lyder det fra Carl Vittrup.

I starten af oktober havde afdelingen besøg af sognepræst Jens Bagger Mogensen, der holdt foredrag om religionernes forskelligheder. 24 medlemmer overværede det glimrende foredrag. Den efterfølgende spisning blev sponsoreret af Mads Madsen, der netop havde rundet 80 år.

Mandag den 26. oktober 1999 blev der holdt stiftende admiralsforsamling i den genstartede Middelfart marineforening. Dette 10 års jubilæum fejrede vi søndag den 25. oktober med en frokost i vores hus i Sildemarken, oplyser Carl Vittrup. Indbudt var Erik Staffelt København Marineforening samt landsbestyrelsesmedlem distrikt 7/Fyn Ole Juulrud. De to, samt lokalafdelingsformand for Middelfart Marineforening Flemming Worsøe, var initiativtagerne til genstarten af afdelingen. - En god eftermiddag for deltagerne. Desværre havde vi kun plads til 40, slutter rapporten fra Carl Vittrup.

ASSENS

Da den nye sæson begyndte var det en flot nyrestaureret marinestue, der ventede på medlemmerne. En række af Assens Marineforenings meget aktive medlemmer har brugt et stort antal timer til at give huset en overhaling, og resultatet er blevet fornemt, skriver Erik Grove.

Eftersommerens store udflugt blev en rejse gennem 3000 års maritim historie, idet et stort ►

Erik Staffelt tv. og Flemming Worsøe var, sammen med landsbestyrelsesmedlem og lokalafdelingsformand i Assens Marineforening Ole Juulrud, blandt genstifterne af Middelfart Marineforening tilbage i oktober 1999.

Der var højt humør i bussen, da Assens Marineforening drog på museum i Hamborg.

► kontingent af medlemmer med ægtefæller drog fra Assens til Hamborg for at se det internationale maritime museum. En dejlig tur med stor tilslutning. Bussen var faktisk fyldt til sidste plads med veloplagt medlemmer med hustruer. Der var dog plads til 12 medlemmer fra Middelfart Marineforening, som også mødte op med godt humør.

Turen startede fra Assens kl. 0800 og gik via Middelfart direkte til Hamborg med indlagte pauser. Efter et ophold ved hovedbanegården, hvor medlemmerne på egen hånd kunne indtage frokosten, tog 43 af deltagerne til museet for at

inspicere denne. De resterende (koner) valgte at inspicere byens forretninger. Kl. 1630 gik turen hjemover. Efter en kort stop ved grænsen ankom bussen til Assens midt på aftenen.

December står i den gode julesulemads navn i Assens Marineforening. Lørdag den 5. december serverer afdelingen byens bedste julefrokost, og det er med den som med koncerter med verdensnavne: En time efter "billetterne" er frigivet, er der udsolgt. Herudover er der ellers wienerschnitzel, julebanko og nytårsmønstring på programmet inden det nye års gastronomiske oplevelser indledes med den traditionelle kogte

torsk og klipfisk den 12. januar 2010.

Glædelig jul og festligt nytår ønskes alle af Marineforeningen i Assens.

NYBORG

Fregatkaptajn 2009 i Nyborg Marineforening er Karsten K. Jensen, oplyser Karl-Erik Sørensen. Han vedlægger også en beretning fra Torben Jørgensen om årets "Marthafrokost", der blev indtaget i marinestuen den 12. september. - Ideen omkring "Marthafrokosten" opstod, da 18 medlemmer fra Nyborg Marineforening for et par år siden blev enige om at frekventere messen på SS "Martha" i Svendborg. En pragtfuld tur men ret dyr. Så vores kasserer og undertegnede fostrede tanken: Hvad med at lave vores egen "Marthafrokost". Der var ikke langt fra tanke til handling. Så derfor har vi i dag vores egen "frokost", beretter Torben Jørgensen.

Det oplyses at menuen, inklusive Brotsjøsild og O. P. Anderson, er præcis som i filmudgaven.

Bestyrelsen ønsker tillykke til Boye Albertsen 70 år den 18. december. Bent Pedersen 70 år den 1. januar samt Jørgen Chr. Henriksen 70 år den 30. januar.

Skyttelavet:

Nyborg Marineforenings Skyt-

telav var vært ved afviklingen af den halvårlige skydning for distrikt 7/Fyn. - Desværre med afbud fra Kerteminde og Odense, men med deltagelse fra Skyttelavene i Svendborg 8 mand, Faaborg 4 mand og Nyborg med hele 11 mand, skriver Karl-Erik Sørensen.

Nyborgs Jørn Ladegaard, Ib Nedergaard, Jørgen Høiberg, Henry Schmidt og Bjørn Andersen genvandt vandrepokalen. Svendborg blev anden Faaborg tredje. Bedste holdskytter blev

Aage Hansen Svendborg med 94 point, Jørn Ladegaard Nyborg med 93 point og Arne Rasmussen Fåborg med 83 point.

Karsten K. Jensen er ny fregatkaptajn i Nyborg Marineforening.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen
Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 17 86
hovmester@haderslev-marineforening.dk
Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa.

HADERSLEV

Haderslev Kommunes borgmester Hans Peter Geil tog fredag den 4. september, dagen før Danmarks nye nationale flagdag den 5. september, hul på den

nye landsdækkende begivenhed ved fra Haderslev Rådhus at sende Slesvigske Musikkorps, en deling soldater fra byens regiment samt repræsentanter fra kommunens soldater- og orlogsforeninger på march fra Rådhu-

Medlemmer fra Haderslev Marineforening var med flaget over top blandt deltagerne ved 4. september arrangementet i Haderslev.

set ned gennem byens gader til Haderslev Domkirke, oplyser Helge Moosmann.

En gudstjeneste i Domkirken med efterfølgende parade foran kirken markerede på bedste vis oprettelsen af 5. september som ny flagdag. – Vi lavede dette arrangement den fjerde, for hvis folk først blev opmærksomme

på den nye flagdag den femte, kunne de jo ikke nå at få flaget sat, siger Helge Moosmann, der blandt andet er formand for Forsvarets Samvirke i Haderslev og Kolding området.

KOLDING

Den 10. oktober drog 46 medlemmer på efterårsudflugt til Fanø,

rapporterer Knud Skaft. Selv om øen flere steder er skæmmet af grimme betonklodser fra krigens tid, er det dog en smuk ø, lyder det fra Kolding. For at servicere folkene fra Marineforeningen havde Fanø Turistforening stillet en medarbejder til rådighed, så udflugtsgæsterne fik en god og informativ beret-

ning om øen.

Frokosten blev indtaget i Fanø Marineforening. – Stor tak til dem for hvad de gjorde for Kolding Marineforening. Til andre afdelinger: Fanø er et besøg værd, slutter rapporten fra Knud Skaft.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Bjarne L. Laudridsen
Gl. Vardevej 20 2.th
6700 Esbjerg
Tlf. 75 13 34 76 Mobil: 22 90 69 22 Mail: bjarne.laudridsen@mail.dk
Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

ESBJERG

Skyttelavet:

27 deltog i Esbjerg Marineforenings Skyttelavs fregatskydning den 26. september, fortæller Erik Lassen Sørensen. Mønstringen fandt sted ved Marineforeningen kl. 1230. Herfra gik det i march til skydehallen, hvor skydningen startede kl. 1300.

Efter en lang og sej kamp blev det en kendsgerning, at fregatkaptein i Esbjerg Marineforening 2009 lyder navnet Bent Holst Hansen. Næstkommanderende blev Knud Christiansen.

Skyttelavsmedlemmernes ledsagerskydning blev vundet af Lene Høgh, Vera Pedersen og Jonna Larsen.

Efter skydningen var der spisning ved Marineforeningens kabsbesætning til musik af Jonna Larsen og Kaj Brogård.

Alt i alt var det en rigtig dag, slutter Erik Lassen Sørensen sin rapport.

Esbjerg skytterne på vej til skydehallen.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Vagn Christensen,
Ahornvej 6 A 8800 Viborg
Tlf. 86 62 01 52 Mobil: 23 23 84 05
Århus, Randers, Grenaa, Ebeltøft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

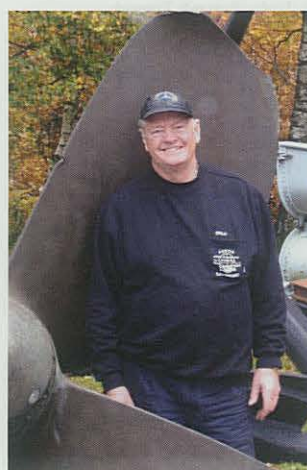
VIBORG

Danmarks nye nationale flagdag den 5. september markerede Viborg Marineforening med et arrangement ved Søværnets Helikoptertjeneste på Flyvestation Karup i Viborg Kommunes sydlige del, oplyser afdelingsformand Vagn Christensen. Fra Karup kørte Vagn Christensen i sin egenskab af landsbestyrelsesmedlem direkte til Horsens for at repræsenterer såvel lo-

kalafdelingen som distrikt 10/ Midtjylland og Danmarks Marineforening ved indvielse af Horsens Marineforenings nye stue på Horsens Havn.

Fra Horsens gik turen til Virksund, hvor Viborg Marineforenings årlige udflugt havde en større aftenbespisning i borgerforeningens lokaler. Udflugtens øvrige deltagere kom af søvejen fra Hjarbæk.

Den 23. oktober havde Vagn

Orla Rasmussen omgivet af sømilitært grej på pladsen i Bjerringbro. Viborg Marineforening har gennem årene modtaget mange fine rariteter fra Orlas Produkthandel.

Christensen inviteret afdelingens sponsorer til hyggeaften i marinestuen. Blandt gæsterne

var Orla Rasmussen fra Bjerringbro, der driver den maritime ophugningsvirksomhed Jatob v/Orlas Produkthandel. Selv om Bjerringbro kun er forbundet med havet gennem Gudenåen, har flere af de udfasende enheder fra Søværnet endt deres dage på Orlas Produkthandels ophugningsanlæg. Det drejer sig blandt andet om de såkaldte "Spagettibåde" BELONA og TRITON samt Inspektionsskibene INGOLF og FYLLA. Ministrygerne FYEN, MØEN og FALSTER samt U-både fra Danmark, Holland, Belgien, Frankrig og Polen blev også skrottet af Orlas Produkthandel. Ud over de sømilitære enheder er virksomheden specialist i generel nedbrydning og skrotning af tungt militært materiel. De maritime skrotninger foregår på virk- ▶

► somhedens ophugningsplads i Frederikshavn.

Orla Rasmussen har i en år-række været fast gratis leverandør af maritime klenodier til Viborg Marineforening.

Bestyrelsen ønsker Jørgen Westergaard tillykke med de 70 år den 14. januar 2010.

EBELTOFT

Under ledelse af Erich Franzen og Lauge Christiansen har nogle af afdelingens medlemmer renoveret flagspillet i gården, så det stod skinnende klart til Ebeltoft Maritime Dage den 14.-16. august. Flagspillet er den gamle stormast fra Søværnets sejlforende skoleskib SVANEN så det er et klenodie, som det forpligter at have i sin varetægt. Derfor siger vi stor tak til alle, der gav en hjælpende hånd, skriver Jørgen Brøgger.

Den 29. august var Slupkoret anmodet om at deltage i det store underholdningsprogram ved indvielsen af Nationalpark Mols Bjerge, der blev overværet af ca. 3000 mennesker. Mon ikke, det er det største publikum, koret endnu har sunget for. Koret deltog de også ved åbningen af årets Ebelfestival den 10. oktober.

Jørgen Brøgger fortæller også, - at straks det var kendt, at den 5. september var udnævnt til ny, officiel flagdag for vore soldater og orlogsgaster i international tjeneste var vi enige med Vaabenbrødreforeningen om, at vi burde bakke op om dette. Vi rettede henvendelse til borgmesteren med ønske om at der blev flaget fra alle kommunale bygninger. Det kunne desværre ikke lade sig gøre, da det var en lørdag, og der så skulle betales for at få medarbejdere til at møde ind for at hejse og nedhale flagene. Derimod mødte vi stor imødekommenhed fra den kommunale kulturforvaltning, der bidrog med en økonomisk udgiftsdækning til det arrangement, som vi gennemførte. En faneborg med repræsentanter fra forsvars-/soldaterforeninger

Orlogskaptajn Ulrik Wesche for fuld skrue i Ebeltoft Marineforening.

og hjemmевærn mødte på Torvet, hvorfra der marcheredes til Det Gamle Rådhus. Her talte formanden for Vaabenbrødreforeningen, Ole Bisp, for vore soldater og orlogsgaster, der yder og har ydet, en indsats i international tjeneste. Også flere unge her fra vort område har gennem årene ydet en indsats i Fredens tjeneste under fjerne himmelstrøg. Højtideligheden sluttede med at alle sang "Der er ingenting, der maner". Bagefter samledes deltagerne i faneborgen til en kop kaffe i Marinestuen.

Vi har fået et antal STSOP-revers-sløjfer i kommission. De sælges i Marinestuen, - og der blev også solgt en del ved højtideligheden på Torvet.

Den 24. september indledte afdelingen vintersæsonens kammeratskabsaftener, der altid holdes den sidste torsdag i måneden. Marinestuen havde besøg af orlogskaptajn Ulrik Wesche, der levende og muntert cause-rede om "Løst og fast fra en såkaldt karriere".

Den 26. september var det tid til årets fisketur. Præmien for flest fangede fisk gik til Vagn Lassen og præmien for største fisk, en rødspætte, gik til skipper, Kurt Nielsen, der beredvilligt havde lagt sin gode kutter "Hopla" til for gennemførelse af turen.

Foreningens travaljeroere har trukket godt på årene henover sommeren, men pr. 1. oktober lagde de op, der blev skrevet i logbogen for sidste gang for i

år, og inden længe bliver travaljen sat på land for vinteren. Til gengæld har flere af de faste travaljeroere nu indledt vinterens aften-kortspil ved vore ugentlige onsdagsåbninger.

Bestyrelsen planlægger løbende, hvordan afdelingen kan markere Søværnets 500-års jubilæum i 2010.

Skyttelavet:

Ifølge rapporten fra Mikkel Brøgger, er Flemming Kristensen ny foreningsmester i "åben klasse". Jørgen Brøgger har æren i den "lukket klasse".

Ebeltoft Marineforenings Skyttelav trådte i karakter og tilbød kollegaerne i Grenaa Marineforening at afholde 4-kantturneringen mellem skytter fra Århus, Randers, Grenaa og Ebeltoft. Årsagen var, at banerne

i Grenaa var under renovering. Alle var tilfredse med lokal-løsningen. Om de så også var tilfredse med, at Ebeltofts skytter sikrede sig de tre første præmiegivende pladser, fremgår ikke af rapporten.

Ebeltofts hold 4 (Flemming Kristensen, Jørgen Nyhuus og Jørgen Brøgger) blev vinder. Hold 1 (Georg Sand, Christian Koudal og Bent Olsen) blev anden medens Ebeltofts hold 3 (Tommy Schmidt, Gunnar Christensen og Carl Erik Schmidt) blev tredje.

Holdskytterne blev for Ebeltoft Jørgen Brøgger, for Grenaa John Callesen, for Århus Sonja Kirk og for Randers Gunnar Kristensen.

Skyttelavet har med 11 skytter deltaget i en hjemmebaneskydning med byer fra de to øvrige skandinaviske lande, norske Honningsvåg og svenske Arboga. Skydningen forgår på en 50 meter udendørsbane. Ebeltoft er også repræsenteret ved Ebeltoft Skytteforening. Som det fremgår, har afdelingen styr på de regionale Marineforeningsskydninger. Internationalt kniber det. Ebeltoft Marineforening og ditto Skytteforening blev nummer tre og fire med Arboga Skyttegille som etter og Honningsvåg Skyttelag som toer.

Lavet havde tre tilmeldt tre

Ebeltoft Marineforenings Jørgen Brøgger th. fik en individuelt andenplads ved udendørs fællesskydningen i Ebeltoft den 26. september.

hold til en lokal udendørs skydning den 26. september. Bedste placering fik hold 1 med en 4. plads. Konkurrencen blev vundet af Ebeltoft Borgerlige Fugleskydningselskab med Ebeltoft Skytteforening på anden og Vaabenbrøderforeningen på tredjepladsen. Som et plaster på såret fik Jørgen Brøgger individuelt en andenplads.

GRENAA

Den 12. september deltog Grenaa Marineforening i firkantskydningen i Ebeltoft. Det blev en dejlig dag trods en fjerdeplads. Ebeltoft løb af med ikke mindre end første, anden og tredjepladsen "godt gået", skriver lokalafdelingsformand Per Schultz Petersen i sin rapport.

Afdelingen var vært for distriktsmødet søndag den 20. september. Det blev til et pænt fremmøde fra afdelingerne, dog savnedes Skanderborg og Samsø. En tak til kokken Niels Voigt for en god frokost, lyder fra deltagerne.

Efterårets første arrangement var Tyskaften med Eisbein unt sauerkraut, en aften hvor tilslutningen bliver større og større.

Derimod måtte Whiskysmagningen aflyses. Kun syv medlemmer havde tilmeldt sig. - Det nytter ikke noget, at man kommer halsende et pr. dage efter sidste tilmelding, og siger, "det kunne jeg da godt tænke mig at komme med til", for så er toget kørt Vi havde lavet et farverigt program, sent e-mail en måned før, og ugen op til sidste tilmelding, men lige meget hjalp det. Vi lider lidt under "vild med dans" syndromet. Fruerne vil ikke slippe mændene, når der er aktiviteter i Marineforeningen. Resultatet af dette er, at man som bestyrelsesmedlem føler, at de kræfter men lægger i foreningsarbejdet er spildte. Man skulle tro at vort aktivitetsniveau er for højt, at der sker for meget, så man bliver træt af Grenaa Marineforening. Er dette tilfældet? må medlemmer se at komme ud

Aarhus Marineforenings afdøende formand, nuværende næstformand Bjarne Frederiksen er udnævnt til Æresmedlem af lokalafdelingen.

af busken, slutter opsangen fra afdelingsformanden.

AARHUS

Efter 20 år i bestyrelsen, de sidste 5 år som formand for Aarhus Marineforening ser Bjarne Frederiksen sig, på grund af langvarig sygdom, nødsaget til at meddele, at han desværre ikke længere er i stand at fortsætte som formand, skriver Benny Konrad. - Bjarne blev indvalgt i bestyrelsen i 1990, og har siden været aktiv i foreningens mange aktiviteter.

Vi har naturligvis ikke kunnet undgå at se Bjarnes helbredsmæssige problemer, men havde håbet på, at han kunne fortsætte til efter foreningens 100 års jubilæum den 23. september 2010. men det skulle desværre ikke være sådan.

Bjarne har overdraget formandsposten til foreningens nuværende kasserer, Kai Berg. Og beklæder selv næstformandsposten til den ordinære generalforsamling i februar. Han ønsker herefter at træde ud af bestyrelsen.

Som en beskeden tak for hans mange års arbejde for afdelingen er Bjarne blevet udnævnt til æresmedlem af Aarhus Marineforening. Tak til Bjarne for lang tro tjeneste. Vi ses forhåbentligt i marinestuen i mange år fremover, slutter Benny Konrad sit brev.

Kai Berg er udnævnt til afdelingsformand i Aarhus Marineforening.

RANDERS

Mødesæsonen i Randers Marineforening startede med åben marinestue den 15. august. 70 deltog den 22. august i Havnedagsarrangementet, der indbefattede spisning i marinestuen. Den 29. august måtte kabyssen igen holde for. Denne gang i forbindelse med kranselægningen ved mindeankret for Flådens sækning august 1943. Dagen blev også benyttet til at indvie det nye anlæg foran Marinehuset. John Bjerre har skænket et anker, der efterfølgende er smukt restaureret af Hans Busch. Opsat på pladsen er også en pullert, oprindeligt fra Grenaa Havn men senest placeret på Karl Emil Ovesen og hustrus

gravsted på Nordre Kirkegård i Randers. Der arbejdes på at få placeret en sømine ved de to øvrige effekter.

Den 5. september var der medlemstur til Hvide Sande. Det blev en rigtig god og fornøjelig dag. Stuen vil som sidste år være åbent tirsdage og lørdage.

Der svinges med huerne for Willy Holm Espersen 80 år den 26. august. Knud Hillebranner 75 år den 23. september. Peter Nielsen 65 år den 7. maj og Louis Peter Madsen den 21. juli. Freddy Hermansen 60 år den 11. august, Karsten Skjødt-Jacobsen den 22. august, Hans Peder Jørgensen den 1. september og Jørgen Hansen den 5. september.

Skyttelavet:

Firkantskydningen i Århus fik ikke det forventede forløb for Randersskytterne. Håbet om at tilbageerobre pokal blev, med 395, overgået af Århus med 425 point, oplyser Ole Poulsen.

Bedste Randershold blev Jens Degn, Poul Erik Sandal og Gunnar Kristensen der med 408 point blev syver ud af ti hold. Bedste Randers skytte overalt blev Henry Hansen med 81 point. En trøst var dog, at Leif Thomsen vandt rafledysten med 17 små.

Ole Poulsen beder skytterne om at møde til træning, så lavet kan få forbedret resultaterne.

Ved indvielsen af Randers Marineforenings nye anlæg ses fv. lokalafdelingsformand Lars Gjettermand, Gunnar Drachmann og Gunnar Strangholt.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen

Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93

E-Mail: nummer14@mail.dk

Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

GLYNGØRE

Fredag den 14. august mødte 30 personer op til en festlig aften i marinestuen hvor der blev tændt op i grillen til medbragt mad, fortæller Svend Erik Poulsen. Ud over den faste føde havde

med megen appetit. Aftenen blev også brugt til den officielle invielse af modelskibet PRINDS CHRISTIAN FREDERIK. Skibsbyggerne John Nielsen og Johannes Kvist Nielsen, var begge til stede ved seancen.

Den ene af Glyngøre Marineforening nye modelskib PRINDS CHRISTIAN FREDERIK's to skibsbyggere, Johannes Kvist Nielsen med fru Stinne Kvist Nielsen.

deltagerne mulighed for at forsyne sig i baren. Det blev en god aften lyder det fra Glyngøre.

Medlemmerne i Glyngøre samt tilrejsende turister har i øvrigt også mulighed for at bese resterne af to Vikinge Nauster ved stranden nord for Harre Vig syd for Glyngøre, oplyser Svend Erik Poulsen. Naust er det oldnordiske ord for et skibsstade, et skur eller et hus ved stranden hvor fartøjer kunne overvintre. Nausterne ved Harre Vig blev i 1958 af Nationalmuseet dateret til sen vikingetid eller tidlig Middelalder.

Ulkeaften primo oktober var en meget stor oplevelse, for de 38 personer der var til stede. Der blev spist gule ærter og tilbehør

HANSTHOLM/ THISTED

Erik Wadmann fortæller, at den årlige udflugt den 30. august gik til Silkeborg- og Himmelbjergsøerne. Med smurte rundstykker, kaffe og andet mundgodt var der afgang sydpå kl. 0800.

Efter en herlig sørejse i magsvejr fra Silkeborg til Laven, gik det i bus til Ny Hattenæs Kro, hvor frokosten ventede. Fra kroen var der transport gennem den smukke natur omkring Halsø og hjem til Hanstholm. - Vi var alle enige om, at vi havde haft en god dag, lyder det fra Erik Wadmann.

Den 8. oktober besøgte medlem af Morsø Marineforening

På rejsen over Himmelbjergsøerne mødte medlemmerne fra Hanstholm/Thisted Marineforening turist- og turbaden "Hejren".

Hans Peter Kokholm, Hanstholm Marinestue for at fortælle om sin solotur i sejlbad fra Limfjorden op til norske Svalbard. Til støtte for et godt foredrag viste Hans Peter Kokholm en række flotte lysbilleder. I anledningen af foredraget var denne aften med ledsagere.

SKIVE

Efter mange år som husvilde, kunne Skive Marineforenings medlemmer lørdag den 7. november endeligt komme under tag. Begivenheden blev fejret ved en reception i det nye Marinehus på Skive Havn med deltagelse af en række kollegaer

fra de omkringliggende Marineforeningsafdelinger, repræsentanter fra byens erhvervsliv samt medlemmer af Skive Kommunalbestyrelse. Læs mere på tekstsiderne.

MORSØ

Træskibsarrangementet "Limfjorden Rundt" er, efter at de i en årrække på det tredje ben er sejlet direkte fra Struer til Fur, igen tilbage i Nykøbing Mors Havn. Med Morsø Marineforenings stue som administrativt omdrejningspunkt blev besøget en vellykket affære. Morsø Kommunes nuværende Borgmester Egon Plejdrup Poulsen

Smukt tager det sig ud i aftenmørkningen med træskibsrigningerne i Nykøbing Mors Havn.

(Foto: Niels Jørgensen)

og "Limfjorden Rundt" arrangementen skibonitten Niels Sohn, roste Morsø Marineforening for husly og traktement, og lovede at komme igen i 2010. 2009 udgaven af det der kaldes Nor-

dens største træskibstræf havde i år 63 skibe til start.

Medhjælperfesten kunne mønstre 11 mand til sild, skipperlabskovs samt øl og brændevin. Til gengæld måtte besøget

på Thisted Bryghus aflyses på grund af for få! tilmeldte.

Morsø Marineforening er nu på nettet under domænet www.morsmarine.dk. Ifølge lokalafdelingsformand Niels Jørgen-

sen et sitet – med sikker hjælp fra en kommende svigersøn – helt og aldeles på plads inden julen 2009.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Seniormekaniker,
Charley F. Pedersen
Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

HADSUND

Selv om vi kun giver lyd fra os et par gange om året, kan vi forsikre at afdelingen befinder sig i bedste velgående med 80 medlemmer, skriver Svend Hill-Madsen.

Det tidligere 4. maj arrangementet på Bernadottegården er nu afløst af foredragsaften i Marinestuen.

En veloplagt Christian Christensen fortalte om sin opvækst ved Kattegat kysten samt om til-

Deltagere fra Hadsund Marineforenings sommerudflugt slapper af i skyggen af Hirtshals Fyr.

Han oplyser også, at afdelingen har haft et godt forår, der indledtes med generalforsamling. Dette indebar en mindre justering i bestyrelsen.

Hadsund Marineforening har i forbindelse med Dronningens fødselsdag i april et traditionsrigt arrangement indbefattende skafning efterfulgt af "Flådens rompunch" fremstillet efter en århundred gammel recept. Svend Hill-Madsen benyttede i år lejligheden til at fremføre et historisk indslag.

dragelser fra besættelsestiden.

Ultimo august drog afdelingen på udflugt til Hirtshals, Nordsø Centret, Hirtshals Fyr og Hirtshals Marineforening. Besøget i Marinestuen indbefattede en herlig sildefrokost, som afdelingen hermed siger mange tak for.

I september kom chefsergent Gustavsen fra OPLOG Frederikshavn forbi marinestuen, og gav en fremragende redegørelse om Søværnets struktur og potentiale. – Det blev en glimrende

Indgangen til Skagen Marineforening er nu totalrenoveret.

aften, hvor vi alle blev ganske meget mere vidende om Søværnet anno 2009 og i fremtiden, slutter rapporten fra Hadsund.

SKAGEN

Renovering af Marinestuen er nu ved at være afsluttet, med ny indgangsportal, ny renoveret bar og nye stole. Messen har også fået en ordentlig omgang med blandt andet nyt gulv. Alt dette har vores dygtige og alsidige bestyrelsesmedlem Erik Jensen været foregangsmand for, fortæller Villy Nielsen.

Det Carlsberg Fond støttet højtaleranlæg er også på plads.

Villy Nilsen vil gerne se så mange medlemmer som muligt til præmiewhist hver torsdag aften kl. 19.00. Kortene håndteres i hele vinterperioden.

Ålefesten fik så stor tilmelding, at tilmeldingsloftet næsten blev overskredet. "Havfruernes" fem års dag blev fejret med besøg i marinestuen af Skagen Linedansere. Gæsterne fik under seancen mulighed for at prøve kræfter med dansen til stor moro for resten af forsamlingen.

Bestyrelsen vil prøve at gentage succesen med foredragsaften

ved forhenværende kriminalassistent Kurt Rønne – medlem af Skagen Marineforening - og dennes kollega. Der planlægges ligeledes besøg på Skagen Skippereskole med indlagt simulatorprøve.

Huerne svinges for Knud K. Rasmussen 70 år den 9. december. Ole S. Madsen 60 år den 19. december. Preben Snidtken 70 år den 22. december samt Hans E. Rasmussen 65 år den 12. januar.

HJØRRING

Den 24. september deltog 17 gaster i en vellykket ulkeaften med masser af god føde, muntre sange og vittigheder, lyder det fra Bent Simonsen.

9. oktober var der efterårs-mønstring med spisning og musiks underholdning af duoen Anne Marie & Knud. En rigtig god aften med 48 deltagere. Bankospillet i november trak ligeledes mange spillere til marinestuen.

Lige om hjørnet, den 5. december, er der afdelingsstiftelsesfest for Hjørring Marineforening, slutter rapporten fra Bent Simonsen

Årets ULK – titel i Hirtshals gik yderst velfortjent til Svend Aage Keldebæk.

HIRTSHALS

ULK er = med en person, der har ydet Hirtshals Marineforening en del frivilligt arbejde, oplyser Preben Sanderhoff. ULK anno 2009 blev Svend Aage Keldebæk, der modtog den hæderkronede titel ved ulkeaftenen ultimo oktober. I over ti år har Svend Aage Keldebæk trykt afdelingsbladet "Slopkisten". Derudover har han beredvilligt ageret som chauffør, når afdelingen har været på udflugt.

Aftenens foredragsholder var museumsassistent ved Skagen Museum Ane Berg Thomsen, der i over en time tryllebandte de 50 fremmødte med beretninger om de mange forlis og redningsaktioner rundt Skagen. Der er mange roser fra Preben Sanderhoff og de øvrige deltagere, der på det kraftigste kan anbefale andre afdelinger at hyre Ane Berg Thomsen for en god maritim aften i marinestuerne.

Menuen var gule æret tilberedt på lam og svin. Rapporten fra Hirtshals slutter med en stor tak til alle, der hjalp men til at årets ulkeaften blev en vellykket affære.

AALBORG

Den nye fregatkaptajn i Aalborg Marineforening blev hovmester Jørn Pedersen, oplyser afde-

lingsformand Charley Fransk Pedersen. Titelregalierne blev overdraget Jørn Pedersen ved ulkeaftenen først i oktober. Ved samme lejlighed modtog Anker Lund, konsul Sturhs mindebæger.

Andespillet den 5. november og julefrokosten den 28. november trak fuldt hus i Marinestuen. – Som noget nyt holder vi julestue sammen med Maskinmestrene, skriver Charley F. Pedersen. Arrangementet foregår den 12. december. Prisen er 100,00 kr. pr barn. Pengene bruges til gløgg, æbleskiver, sodavand, pølser, godtepose samt underholdning med musik og julemand.

Bestyrelsen ønsker alle en glædelig jul og svinger med huen for Poul J. Madsen og John Gote Johansson der runder 70 år, Heinz Lindy Have med de 75 år og sidste men ikke mindst Hans Erik Strikert med de 90 år.

FREDERIKSHAVN

Frederikshavn Marineforening er stadig Danmarks Marineforenings port mod samtlige tidligere værnepligtige og nuværende ansatte i Søværnet. Afgangsholdene fra Søværnets Sergeant- og Grundskole bliver inden de hjemsendes – eller fortsætter i Søværnet - inviteret

forbi til en orientering om Marineforeningen.

Herudover har der været distriktsmøde i afdelingen den 20. september og fregatskydning den 3. oktober. De mange deltagere og skytter kunne efter 405 skud udnævne Erik Haug til ny fregatkaptajn. Marinus Vegeberg vandt præmieskydningen for herre. På spindesiden vandt Sonja Nielsen.

Traditionen men at inviterer afgående besætning fra Kongeskibet DANNEBROG fortsætter også. I år deltog 45 mand i arrangementet. En af eventene er, at besætningen skal udpege en af deres egne, som på sommertogtet har udvist en adfærd, der berettiger ham eller hende

til at modtage Frederikshavn Marineforenings "kammeratskabsbæger". Denne tilfaldt for togtet 2009 værnepligtig Jens Andersen fra Vejle, oplyser Torben Madsen.

Marinestuen lagde den 10. oktober rum til 75 tidligere ubådsgasters fejring af 100 året for bygningen af landets første u-båd.

Lige om hjørnet er der Ulkeaften med ål den 6. november. Julefrokost med udnævnelse af "Årets Mariner" den 28. november. Julebingo den 9. december og slutteligt nytårstaffel den 31. december.

Frederikshavn Marineforenings fregatkaptajn 2009 Erik Haug omgivet af glade skyttekollegaer.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Landnæstformand
Kurt Flatau, via landskontoret,
33 15 28 86
Godthåb

VELKOMMEN I DANMARKS MARINEFORENING

AALBORG

Jan Madsen
Frank Lydolff
Peter Kjær

ÅRHUS

Michael Aakjær Asak

EBELTOFT

Jan Damsgaard
Hansen
Erik Brønniche-Lange

ESBJERG

Jul Arnfinn Joensen
Ryan Mikael Risbank
Jensen
Peter Villumsen
Freddy Stendorf
Christensen
Jan Schjødt
Jimmy Fruergaard
Leif Linnemand
Hansen

FANØ

Christian Fischer
Jens Husted

FREDERIKSHAVN

Henrik Hugger
Per Bredevang
Kim Andersen

HADERSLEV

Kim Thomasen

HADSUND

Jens Michael Skov
Jensen

HANSTHOLM

Søren Tarben Petersen
Henning Kollerup

HELSINGØR

Allan Levin Petersen

HJØRRING

Leif Strickertsson

HUNDESTED

Helge Jan Strachotta
Jesper Kærgaard
Jensen
Palle Thomsen
Carsten Madsen
Claus Olsen

HØRSHOLM

RUNGSTED
Preben Jensen

KGS.LYNGBY

Jens Henrik Wellejus
Per Henrik Raben
Friis

KOLDING

Tommy Bendixen
Henning G.
Rasmussen

KORSØR

Jan T. Sørensen
Keld Rosenberg
Tim Kreutzer
Jan Thode
Jens Ove Lindholt

KØGE

Arne Schmidt
Esben Møller Jensen

MARSTAL

Niels Achton
Simonsen
Bjarne Thomsen

Aage Sandholdt

Bonnie Majlund

MORSØ

Arne Kudsk

MØEN

Lars M. Hansen

NYKØBING

SJÆLLAND

Leif Bernandt
Arne Petersen
Erik Gow

ODENSE

Børge Johansen

RANDERS

Peter Andersen
Henning Rasmussen

ROSKILDE

John Munkholm

SKAGEN

Rene Brian Nielsen
Preben Sørensen
Bjørn Knappe

Benny Hansen

Haslund
Johannes Jensen

SVENDBORG

Kenneth Lund
Madsen
Ejgild Søndergård
Pedersen

SØNDERBORG

Erik Krogh

VIBORG

Kim Villekjær

MARINE- FORENINGEN

Medlemstal pr.
31. oktober: 9.975

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00

Email: adm@soefart.dk

Læs ^{hele} Søfart på nettet

Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Nyt adoptionselement til Ebeltoft

Søværnets Dykkerkursus afløser dykkerskibet LÆSØ som adoptions-element i Syddjurs Kommune

I forbindelse med "Maritime Dage" i Ebeltoft kunne borgmester Vilfred Friborg Hansen i Bytingssalen på den Gamle Rådhus den 14. august officielt adopterer Søværnets Dykkerkursus som afløser for LÆSØ. Borgmesteren lagde i sin tale vægt på Ebeltofts historie som søkøbsstad og traditionerne omkring flådebesøg og skibsadoptioner, som Ebeltoft Marineforening siden 1921 har været initiativtager til.

Under arrangementet underskrev dykkerkursets chef orlogskaptajn Søren Beck og afdelingsformand Jørgen Brøgger sammen med borgmesteren tre sæt originale adoptionsdokumenter.

Havneaktiviteterne ved de "Maritime Dage" indbefattede på foranledning af Ebeltoft Marineforening blandt andet teltudstilling fra Søværnets Dykkerkursus med indlagt svømmekonkurrencer og sejltur i RHIB-båden. Herudover var der Åbent Hus på Marinehjemmeværnsfartøj MHV 908 BRIGADEN samt miljøfartøjet "Tyrving" fra Miljøcenter Århus.

Søværnets Dykkerkursus fejrede adoptionsaftalen med Syddjurs Kommune med en omfattende udstilling under "Maritime Dage" i Ebeltoft.
(Foto og rapport: Jørgen Brøgger)